הארץ

4.40 שקלים, יום רביעי ב' באייר התשנ"ד, 13 באפריל 1994 VOL. 76/22716 APRIL 13 1994
כולל מע"מ, באילת 3.70 שקלים

חוגגים עצמאות!
50% הנחה לכל לקוחותינו בשיחות פל־פקס לארה"ב ומערב אירופה במהלך החג וסוף השבוע
DARCOM
קווי תקשורת בינלאומיים ● להתחברות חייגו: 03-5777555

מוסקווה מחדשת מכירת הנשק לדמשק; יחתמו על עסקה בסך 500 מיליון דולר

אסד למובארק: אם לא תושג התקדמות בשיחות ואשינגטון, נדרוש לכנס ועידה בינלאומית במתכונת מדריד

מאת אלוף בן
סופר המדיני של "הארץ"

רוסיה הוליכה לחדש את מכי־רות הנשק לסוריה, ושתי המדינות יחתמו בקרוב על עסקת נשק גדולה בהיקף של כחצי מיליארד דולר. רוסיה הודיעה לישראל, בפעם הרא־שונה, על כוונתה לחתום עסקת נשק חדשה עם סוריה, אך לא פירטה את סוגי הנשק ולוח הזמנים של העסקה.

הידיעות על העסקה הצפויה הגיעו בימים האחרונים ממוסקווה לירוש־לים בצינורות דיפלומטיים. על פי הידיעות, רוסיה הסכימה לפריסת ה־חוב הכספי של דמשק לבריה"מ לשעבר, שהיקפו נאמד בכ־7 מיליא־רד דולר, שניתנו כאשראי בעסקות נשק בעבר. לאחר העברת התשלום הראשון של 2 מיליארד דולר תיח־תם עסקת הנשק החדשה.

החובות העצומים היו עד כה מכשול לקידום היחסים בין דמשק למוסקווה. הסורים סירבו במשך זמן רב לדון בהחזרת הכסף, בטענה שרוסיה אינה היורשת היחידה של בריה"מ לשעבר. באחרונה הכיר נש־יא סוריה, חאפז אל־אסד, ברוסיה כבעלת החוב, והסכים לפתוח בדיו־נים להסדרת הבעיה.

במגעים לירושלים טענו הרוסים שחלקם במכירות הנשק של המעצ־מות למזרח התיכון נותר שולי, בעיקר ביחס למכירות הנשק של ארה"ב. הרוסים גם הזכירו, שישראל מספקת נשק לרפובליקות של בריה"מ לשעבר הגובלות ברוסיה, כמו אסטוניה, למורת רוחה של מוסקווה, החוששת שנשק זה יופעל בעתיד נגד הצבא הרוסי או מיעו־טים רוסיים ברפובליקות.

לפי דיווחים שהגיעו באחרונה לישראל ממקורות אחרים, סוריה מעכבת בכוונה את רכישת הנשק מרוסיה, כדי ללחוץ על הרוסים למחוק את מרבית החוב ולהסתפק בהחזר של כ־2 מיליארד דולר. על פי אותם דיווחים, הסורים מקווים שהמשבר הכלכלי ברוסיה ילחץ את הרוסים למחוק את החוב כדי לספק תעסוקה לתעשיית הנשק שלהם.

באחרונה פורסם, כי סוריה מב־קשת לקנות מהרוסים טילים מתקד־מים נגד מטוסים מדגם אס־איי־10 ומטוסי קרב חדישים.

בירושלים לא הוחלט עדיין כיצד להגיב על הידיעות על עסקת הנשק החדשה בין רוסיה לסוריה. גורמים מדיניים בכירים אמרו אתמול כי ראש הממשלה, יצחק רבין, עשוי לדון במכירות הנשק הרוסי למזרח התיכון בביקורו במוסקווה בסוף החודש, שבו ייפגש עם נשיא רוסיה, בוריס ילצין, ועם שר ההגנה הרוסי, פאבל גראצ'ב.

מתיחות השתררה בשבועות האח־רונים בין סוריה לארה"ב. השגריר האמריקאי בדמשק, כריסטופר רוס, קיים שיחה קשה במיוחד עם שר החוץ הסורי, פארוק א־שרע, שהת־מקדה בפעולות הטרור המגשכות בלבנון.

על פי מידע שהגיע לירושלים, המתיחות ביחסי סוריה־ארה"ב היתה הסיבה העיקרית לנסיעתו של אסד בשבוע שעבר למצרים, לפגישה עם עמיתו חוסני מובארק. אסד הביע באוזני מובארק אכזבה קשה מהבטי־חות האמריקאים לשפר את היחסים עם סוריה, ובעיקר להוציאה מרשי־מת המדינות המסייעות לטרור ולסו־חר בסמים. הממשל הודיע באחרונה להשאיר את סוריה ב"רשימת הס־מים", למרות הבטחה שניתנה לסו־רים להוציאם מהרשימה.

העיתונות הסורית יצאה במקביל בהתקפה חריפה על מזכיר המדינה האמריקאי, וורן כריסטופר, שהו־אשם בהפרת הבטחותיו לאסד, ובכך שאינו לוחץ די על רבין להתקדם בתהליך השלום. אסד ביקש לנצל את מובארק להעברת המסר לאמ־ריקאים, באמצעות יועצו של הנשיא המצרי, אוסאמה אל־באז, שביקר בשבוע שעבר בוואשינגטון.

על פי דיווחים שהגיעו לישראל, אסד אמר למובארק שאם לא תושג התקדמות בסיבוב הקרוב של שיחות השלום בוואשינגטון, סוריה תדרוש לכנס שוב ועידה בינלאומית במת־כונת ועידת מדריד, כדי לבחון מחדש את תהליך השלום באזור.

אסד הגיב בעקיפין, בשיחה עם מובארק, להצעת ישראל להרחיב את ערוצי השיחות עם סוריה. הוא אמר כי ערוץ השיחות הנוכחי בוואשינגטון בין ראשי המשלחות, מואפק עלאף ואיתמר רבינוביץ, אינו ערוץ טוב, ואינו דרך טובה להמשיך במשא ומתן. אסד לא העלה הצעות לערוצים נוספים, ונראה שהוא מב־חין לביקורו של כריסטופר באזור ותיכון, כדי לשמוע באמצעותו את הצעותיו המפורטות של רבין לשי־נוי מתכונת המו"מ ולדיון ב"חבילת השלום".

רבין דיבר על "חבילת השלום" בראיון שנתן שלשום לקול ישראל. ראש הממשלה אמר שיש לדון בזיקה ובקשר בין השלום, הנסיגה, סידורי הביטחון, לוח הזמנים, קצב הנורמליזציה לפני השלמת הנסיגה, ו"התרומה האמריקאית לחיזוק ישר־אל ולקיום הסדרים שייקבעו עם

(סוף בעמוד 10א)

צלום: יוסי לסר, "ס"
הטנגר של צה"ל הורס את הבית ברמאללה, שפלסטינים חשודים כי הסתתרו בו מבוקשים. מקורות פלסטיניים טענו: ההריסה היתה מיותרת

אש"ף ישגר שוטרים לשטחים רק אחרי החתימה על הסכם הנסיגה

בקהיר סוכמו גודל המשטרה הפלסטינית וציודה

מאת אלוף בן, איתן רבין, עמירה הס ויוסי טורפשטיין

אש"ף לא ישגר שוטרים לעזה וליריחו לפני השלמת הסכם הנסיגה וחתימתו, כך הודיעה המשלחת הפ־לסטינית לשיחות קהיר למשלחת הישראלית.

ישראל הסכימה לכניסתם המיי־דית של 300 שוטרים פלסטינאים, בעיקר בדרגי פיקוד, כדי שיעברו חפיפה עם קציני צה"ל, יכירו את השטח ויקבלו לידיהם את המבנים והציוד. אש"ף דרש להכניס 1,000 שוטרים שיקבלו מיד סמכויות מל־אות. ישראל לא הסכימה לכך, ואז החליט אש"ף שהמשטרה הפלסטי־נית תיכנס לעזה ויריחו רק לאחר חתימת ההסכם.

ראו עמוד 2א

אתמול הודיעו ראשי משלחות ישראל ואש"ף לשיחות קהיר על שורה של הסכמות שהושגו השבוע בשיחות. המשטרה הפלסטינית בע־זה ויריחו תמנה 9,000 איש, מתוכם 7,000 מהמשטרה הפלסטינית ו־2,000 משוטרי האוטונומיה. 6,000 מהשוטרים יוכלו להיכנס לשטח מיד לאחר חתימת הסכם הנסיגה, ו־1,000 שוטרים נוספים ייכנסו שלושה חודשים לאחר מכן.

המשטרה הפלסטינית תהיה חמו־שה ב־7,000 "כלי נשק אישיים קלים" – רובים, תת־מקלעים ואקד־חים. בנוסף לכך תצויד ב־45 שריו־ניות ו־120 מקלעים. ראש המשלחת הפלסטינית, נביל שעת', אמר כי כל שוטר יצויד ברובה אוטומטי, לקצינים יהיו אקדחים, והמקלעים יוצבו ב"עמדות חשובות".

בשיחות הושגה הסכמה לגבי שחרורם של 5,000 אסירים פלסטינאים. מחציתם ישוחררו עם חתימת ההסכם, והשאר יימסרו לידי רשויות האוטונומיה לאחר השלמת העברת הסמכויות בעזה וביריחו. ראש המשל־חת הישראלית, האלוף אמנון שחק, הודיע שישראל לא תשחרר אסירים משלוש קבוצות: חברים בארגון החמאס; אסירים שרצחו או פצעו ישראלים; ואלה שביצעו פיגועים לאחר חתימת הסכם העקרונות ב־13 בספטמבר.

שעת מסר כי סוכמה החזרתם לשטחים של כ־50 מגורשים נוס־פים, וביניהם אכרם הנייה, מיועציו הבכירים של יו"ר אש"ף, יאסר ערפאת. 17 מתוך 50 המגורשים אמורים לשוב לרצועה כבר ביום ראשון הקרוב.

דיאב אל לוח ממחלקת ההסברה במשרד הפתח בעזה אמר אתמול, כי "לאחר שבוע קשה ומתח הידיעות שהגיעו מקהיר הן מעודדות". עם זאת הוא אמר, כי "עמדתנו העקר־ונית היא שיש לשחרר את כל האסירים בלי קשר להשתייכותם הפוליטית, ובפתח מקווים שבהדרגה אכן ישוחררו כולם".

עבד אל־כרים סדר, ראש הפתח ביריחו, אמר כי "הפעם נראה שהענ־יינים התקדמו בצורה מוחשית, רצי־נית ומהירה, לקראת ביצוע של הסכם עזה־יריחו". הוא העריך, כי המו"מ יוסכם סופית במהירה, ואולי אף במהלך השבוע הבא.

לדבריו, למרות שמספר האסירים שישוחררו הוא משמעותי, "שחרורם של אסירים מהפתח בלבד עלול לגרום לקשיים ניכרים בקרב אוכלו־סיית השטחים, ועלול לפעול דווקא לחיזוק כוחות האופוזיציה הפלסטי־נית". לכן, לדעתו יש לקבוע לפחות לוח זמנים לשחרורם של שאר האס־ירים מארגונים אחרים.

סדר הדגיש, כי "הצעד המשמעו־תי ביותר, העשוי לשנות במידה רבה את האווירה הקשה ברחוב הפלסטיני, הוא כניסתם של השוט־רים הפלסטינאים לעזה ויריחו". לדבריו, "זה הסימן הבדוק לכך שהעניינים מתקדמים לקראת ביצוע. אנשים רוצים לחוש בסממנים מוחשיים של ריבונות וחירות. שוט־רים פלסטינאים במספר גדול יספי־קו צורך זה, ויגרמו לשינוי באווירה".

ערפאת התקשר אתמול בטלפון אל ראש הממשלה, יצחק רבין,

(סוף בעמוד 10א)

בגליון יום שישי של "הארץ"

יואל מרקוס
האם רמון נמלט מספינה טובעת

יוסף אלגזי
מה מנסה הפרקליטות להסתיר?

רוביק רוזנטל
הם עזבו בגיל 50

עוזי בנזימן / שבוע
עזה ויריחו: מה הלאה?

חנה קים / חשבון
חלום המיטה הפוליטית של רמון

תרבות וספרות

שלמה מורג
העברית של תחרות הסיפור הקצר והעברית של מאיר שלו

יעל לוטן
מהפיכת התרבות והנשים

מוסף הארץ

בגין אישר, ממשלת רבין מבצעת: חשיפה ראשונה של פרויקט "המרכז הלאומי למערכות ישראל", על הר איתן

הקמפיין הנגטיווי: דוד פוגל משחזר את התרגיל שהביס את מיתוס טדי קולק. מסמך

בורסה

המסחר בבורסה אתמול נפתח בהיצעים, אולם בסיום היום סגרו המשתנים בעלייה של 0.76% והמר"מ בעלייה של 1.04%. בסיכום שבועי עלו מניות הבר"ם ב־3.4%. מחזור המסחר במניות שב התבהמן ל־273 מיליון שקל

שערי מטבע

	דולר	השינוי
יציג	2.9930	+0.10%
שוחר	3.03	—
סל		
יציג	3.2133	-0.02%

אילן בירן מונה לתפקיד אלוף פיקוד המרכז

מאת איתן רבין
סופר הצבאי של "הארץ"

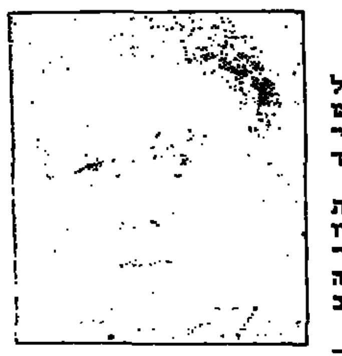
בירן. נעתר לבקשה

האלוף אילן בירן מונה אתמול לתפקיד אלוף פיקוד המרכז במקומו של האלוף דני יתום, החוזר לתפקי־דו כמזכירו הצבאי של ראש הממש־לה ושר הביטחון, יצחק רבין.

מינויו של בירן לא הפתיע את צמרת צה"ל. בירן ייכנס לתפקידו ביום ראשון הקרוב, ויחל מיד בסיו־רים ופגישות עם הקצונה הבכירה בפיקוד, על מנת להתעדכן במצב הכוחות בשטח.

ראו עמוד 4א

אלוף בירן, בן 48, נולד בקרית חיים. הוא בעל תואר ראשון בכלכ־לה ומינהל עסקים מטעם אוניברסי־טת בר אילן. הוא בוגר בית הספר לפיקוד ומטה (פו"ם) בארץ, ובית הספר הגבוה של חיל הנחתים באר־צות הברית.

האלוף בירן רצה בתפקיד ראש אמ"ן, אולם נעתר לבקשת הרמטכ"ל לקבל את תפקיד אלוף פיקוד המרכז בשל עיכובו של סבב המינויים הבכירים הצפוי להיערך בצה"ל לקראת ספטמבר, ויכלול מינוי רמטכ"ל וסגן רמטכ"ל.

גורמים בכירים בצה"ל מותחים ביקורת קשה על העיכוב בסבב המינויים, בדרגות אלוף בצבא. לדבריהם, רוב הקצונה בצה"ל חשה אי וודאות לגבי המינויים.

בין המינויים הצפויים: מינוי קצין בדרגת אלוף כמפקד הגלילית, במקומו של האלוף יוסי בן חנן. העיתוי לפרוש מצה"ל: ...

אלוף מופז הורה להרוס בית של בכיר בפתח ברמאללה שעל פי החשד הסתיר מבוקשים

פלשתינאית נהרגה מירי מתנחל; תושב ג'ילזון נהרג מירי חיילים

מאת איתן רבין ויוסי טורפשטיין

כוחות צה"ל הרסו אתמול ברמ־אללה את ביתו של ד"ר מחמוד אל־ואחדי, מבכירי הפתח בגדה המער־בית, לאחר שכיתרו את הבית במשך 17 שעות וירו לעברו, בין היתר טילי נ"ט, במסגרת מבצע ללכידת מבוקשים.

גורם ביטחוני אמר אמש כי בביתו של אל ואחדי התגלו סימנים על פיהם שהו שם מבוקשים, שהצ־ליחו כנראה לברוח.

גורמים צבאיים בכירים אמרו כי עד אתמול סמוך לחצות לא נמצאו מבוקשים בין הריסות הבית, אך הבדיקה תימשך עד הבוקר.

ראו עמוד 3א

כוחות גדולים של צה"ל, ביניהם יחידות מובחרות ויחידות המסתער־בים דובדבן, שהיו בפעילות יזומה בפיקודו של מפקד כוחות צה"ל בגדה, האלוף שאול מופז, כיתרו משלשום ב־12 בלילה את ביתו של ד"ר ואחדי, העובד כפקיד בכיר באונרו"א. זאת לאחר שלצה"ל הגיע מידע על פיו מסתתרים בביתו של ד"ר ואחדי מבוקשים מארגון החמאס, החשודים ברצח ישראלים.

בשלב מסוים יצא ד"ר ואחדי מביתו ואמר לחיילים כי אין בביתו מבוקשים. למרות זאת הורה האלוף מופז להמשיך בפעילות. רק אמש, לאחר שדחפורים של צה"ל הרסו את הבית, הסתיימה הפעולה.

ד"ר ואחדי מתגורר בשכונה יוקרתית ברמאללה הנקראת שכונת מיסיון. כוחות צה"ל סגרו שלשום בלילה את האזור וירו טילי נ"ט לעבר הבית. לדברי גורמים צבאיים בכירים, מכיוון שצה"ל לא לוקח סיכון, היה צורך בפעולה לאחר שהגיע המידע על פיו מסתתרים מבוקשים בביתו של ואחדי.

גורמים צבאיים אמרו אתמול כי משפחת ואחדי תוכל לתבוע פיצוי־ים על הנזקים שנגרמו לבית, שער־כו נאמד במליון שקל.

ד"ר ואחדי הוא אביה של אביר ואחדי, שרצחה את הישראלי צבי קליין לפני שנה וחצי. בית המשפט הצבאי ברמאללה גזר עליה שלושים 21 שנות מאסר בפועל.

שלמה דרורי מוסר: פאטמה נאמי אבראהים עבד אל־חי עבדאללה, בת 19, תושבת הכפר אל ג'יב שבנפת רמאללה, נהרגה אתמול בבוקר מי־ריות נתן אנגלסמן, בן 35, תושב שילה. אנגלסמן ירה לעבר הכפר לאחר שלטענתו נרגמה מכוניתו באבנים בסמוך לכפר. עבדאללה, שהיתה בחודש הרביעי להריונה, נפגעה מכדורים שחדרו את דלת ביתה.

עומאר חסן סבאש, תושב מחנה הפליטים ג'ילזון שבנפת רמאללה, כבן 20, נהרג אתמול מירות חיי־לים. קבוצת צעירים השליכה אבנים לעבר כוח צה"ל, שהשיב באש. סבאש נפגע בגבו מירות חיילים, ומת מפצעיו בבית החולים הממשלתי ברמאללה. כתוצאה מהירי נפצע גם תושב נוסף בבטנו. צה"ל בודק את נסיבות התקרית.

צה"ל ומערכת הביטחון נמצאים בכוננות גבוהה לקראת יום העצמ־אות, מחשש לביצוע פיגועים בשט־חים ובישראל. גורמים צבאיים מסרו כי צה"ל נמצא בכוננות שיא מחשש לפיגועים של ארגון החמאס, ובין היתר פיגועי נקמה במכוניות תופת. כוחות גדולים של צה"ל נמצאים בשטחים, ולצורך כך בוטלו רוב האימונים בצה"ל.

עברת את גיל 50.
זאת לא סיבה
להפסיד 20% מהזיכרון.

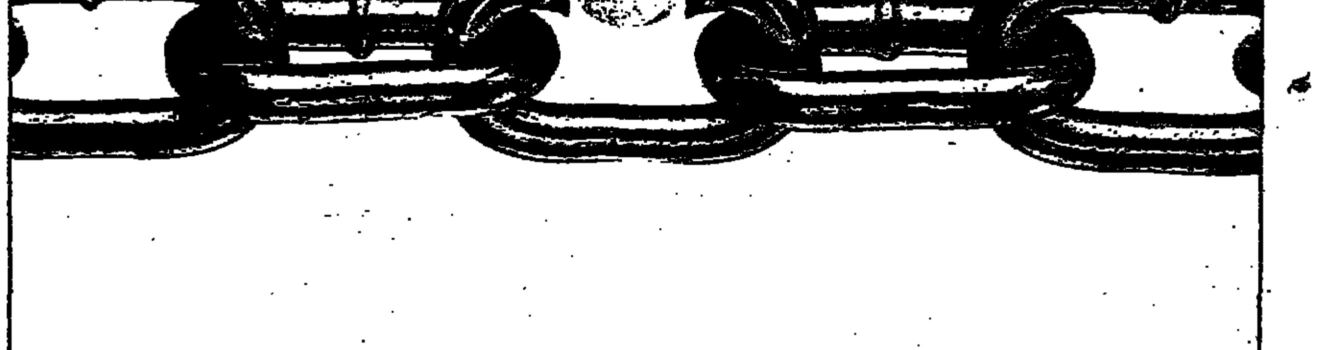

על טלקט - טבליות שתזכור היטב!

עובדה: מגיל 50 ואילך חלה ירידה נורמלית של כ - 20% מיכולת הזיכרון. "איפה שמתי את המפתחות?", "איך קוראים להוא", "פעם ידעתי את זה בעל-פה..."

הבעיה: החלשות הזיכרון נובעת מכך שעם ההתבגרות (גם ללא מחלה), נוצרים בתאי המוח חוסרים נוירוכימיים ובעיקר חסרונו של חומר בשם פוספטידיל סרין (PS).

על טלקט - פרי מחקר ופיתוח של מדענים ישראליים. על טלקט הוא הראשון לנצל PS ממקור צמחי - סיבי סויה.

על טלקט נבדק והוכח במסגרת ניסויים קליניים, בבתי החולים בארץ.

על טלקט-להשיג בבתי המרקחת

על טלקט - אל תשכח!

בפגישה בין רבין לשמאי נדונה אפשרות להקמת קואליציה בין הליכוד והעבודה בהסתדרות

מאת יהודה גולן וחיים ביאור

האפשרות כי מפלגות העבודה והליכוד יכוננו קואליציה בהסתד־רות לאחר הבחירות הקרובות, עלתה בפגישה שקיים אתמול מועמד הליכוד למזכ"ל ההסתדרות, ח"כ יעקב שמאי, עם ראש הממשלה, יצחק רבין. הנושא עלה בשיחה מבלי שסוכם, אולם שני הצדדים לא דחו את האפשרות על הסף.

הפגישה התקיימה בעקבות פנייתו של ח"כ שמאי אל ראש הממשלה ושר הביטחון, יצחק רבין, לפני כשלושה שבועות. שמאי מחה על החלטת ראש אכ"א בצה"ל שלא לאפשר השנה לחיילים להצביע במתקני צה"ל בבחירות להסתדרות. לדברי שמאי, נומקה ההחלטה בקשיים ארגוניים.

ראו עמוד 5א

הפגישה בין רבין לשמאי נמשכה כחצי שעה. שמאי ביקש מרבין להתערב כדי לאפשר גם השנה לחיילי צה"ל בשירות סדיר, קבע ומילואים, להצביע בבסיסי צה"ל ובמתקניו. רבין השיב כי על פניה נראית לו בקשתו של שמאי צודקת, והבטיח לשוחח על כך בהקדם עם הרמטכ"ל.

במהלך הפגישה ביקש ח"כ שמאי מרבין כי לא יתערב במערכת הבחירות להסתדרות. שמאי טען כי מן הראוי שראש הממשלה לא יתערב במערכת בחירות שעוסקת לא בעניינים מדיניים וממלכתיים, אלא בנושאי איגוד מקצועי ויחסי עובדים.

רבין דחה את הבקשה באמרו כי הוא משמש גם כיו"ר מפלגת העבודה היום, יותר מבעבר, נדרשת התערבותו במערכת הבחירות לטובת מועמד העבודה, בשל פרישת רמון והבריח והתייצבותו ברשימה שתתמודד נגד העבודה.

מש' החינוך מתעלם מדו"ח המתנה הרחבת אזורי הרישום לבתי"ס בהשוואת רמתם

מאת אור קשתי
כתב "הארץ" לענייני חינוך

משרד החינוך מתעלם מדו"ח בנושא בחירת בתי ספר על ידי ההורים, שהכין פרופ' דן ענבר מהאוניברסיטה העברית. הדו"ח מת־נה את הרחבת אזורי הרישום בתה־ליך שיימשך כמה שנים ויביא להשוואת רמת הלימודים בבתי הס־פר. הוא הוגש לפני שלושה חודשים אך טרם נערך דיון בהמלצותיו. הדו"ח ממליץ גם על קריטריונים לפיהם ייקבע אם בית הספר הגיע ל"בר בחירה".

גורמים במשרד החינוך טוענים, כי אחת הסיבות להחלטת המשרד שלא לדון בהמלצות הדו"ח היא רצון שלא לפגוע בתוכנית החינוך החדשה של עיריית תל אביב, שב־מסגרתה בחרו תלמידי דרום העיר בין כמה חטיבות ביניים, שחולקו בצפון העיר. שלשום פורסם, כי בעקבות התוכנית החדשה, בחרו כשליש מתלמידי דרום תל אביב להירשם ללימודים בבתי ספר בצפון. עוד טענו הגורמים, כי אי הדיון בדו"ח ענבר הוא חלק מהמדיניות הכללית של משרד החינוך, לאפשר לרשויות המקומיות לקבוע את אופי מערכת החינוך המקומית שלהן, כפי שזה נעשה כעת בתל אביב. להערכ־תם, בזמן הקרוב עשויות רשויות נוספות ללכת בעקבות עיריית תל אביב ולהרחיב את אזורי הרישום.

גורם במשרד החינוך, המכיר את עבודת הוועדה, אומר כי "נראה שלראשי משרד החינוך נוח כעת שלא לעצב מדיניות מוגדרת. היתה למשרד הזדמנות מצוינת להכתיב מדיניות בנושא בחירת ההורים, כיוון שהוא זה שהזמין את דו"ח הווע־דה. אך במקום לעצב מדיניות, בחר המשרד להתעלם או להתחמק מל־עשות כן. כך נוצר חלל ריק בנושא מרכזי ביותר, שרק הולך וגובר ומתעצם. בחלל שנוצר, מפתחת כל רשות מקומית את מדיניות החינוך שמתאימה לה, שבמקרים רבים כפי שעוזרות לשחרר מלחצים של קבוצות מסויימות באותו יישוב.

"סביר מאוד להניח שכמה ערים נוספות ילכו כעת בעקבות ההוגנה של תל אביב ותוכנית החינוך שלה. משרד החינוך יכול להגדיר שהמל־צות "ועדת ענבר" לא מקובלות עליו, או שההמלצות יהיו נקודות התייחסות של כל רשות מקומית, אבל בכל מקרה, החלטות כאלה צריכות להיות רשמיות. מדיניות חינוך בבחירה היא נושא לדיון, אך המשרד לא אומר שום דבר באופן גלוי ורשמי".

מנכ"ל משרד החינוך, שבשי סוכני, אמר בתגובה כי מקביים נקבע בינו להיות החלטה קודם עבבר, אך הדיונים נדחו בגלל הגדר ייבוריות אחרות של שר החינוך. דובר המשרד הוסיף כי "שר החינוך הודיע שיקיים דיון בדו"ח ענבר. מועד הדיון ייקבע בתקופה הקרובה, לאחר שיסתיימו הדיונים בנושא הדו"חות של ועדות חולנסקי ונבני, שעוררו בשעתו ויכוח ציבורי נרחב. הדיונים בדו"חות אלה אמורים להס־תיים בימים הקרובים".

החברה מס' 1 בארץ המייצרת מערכות אל פסק ON-LINE
גמאטרוניק
טל: 02-821777

13044160

هكذا من الأصل

שיחת היום / עם מנכ"ל הסוכנות אלוף (מיל') משה נתיב

על ביטול הדרישה לציון פרופיל צבאי בעת קבלה לעבודה במשרדי ממשלה

נתון שנועד לצורכי הצבא בלבד

מה דעתך על הכוונה לבטל את הדרישה לרישום הפרופיל הצבאי בטופס הקבלה לעבודה במגזר הממשלתי?

לדעתי זו החלטה נבונה ומוצדקת – בהיבט המעשי ובהיבט הדמוקרטי. בהנהלת הסוכנות הוחלט לאמץ לאלתר את הגישה הזו והחל ב-1 במאי לא נבקש נתון זה מהמועמדים לעבודה המגיעים אלינו.

הגיע הזמן לוותר על הנתון הזה, משום שלעתים הצבא השתמש בקביעת הפרופיל הרפואי כאמצעי ענישה למי שהשתמט מהשירות. לכן בהיותי ראש אכ"א קבעתי כי כל מי שקיבל פטור מהשירות יוכל לקבל פירוט רשמי על מה ולמה קיבל את הפרופיל, ולהציג זאת בעת הצורך.

האם הדרישה לציון הפרופיל הצבאי היא תקינה?

לדעתי חשיפת נתוני הפרופיל בפני גורם אזרחי היא עבירה. החיילים מנועים למסור כל פרט צבאי לצד שלישי. כלומר, זה נתון שנועד לצורכי הצבא בלבד. במשך הזמן הפכה מסירת מידע הכולל את הפרופיל הצבאי לנוהג מקובל, אשר הוכנס משיקולי נוחות גם לשאלונים של המגזר הממשלתי וגם של הסוכנות היהודית.

האם הפרופיל הוא מדד ראוי למהימנות בשירותו של אדם?

הפרופיל הצבאי הוא פרט מסוים, אבל הוא נותן למעביד אינדיקציה חלקית בלבד, ובדרך כלל כמעט שאין קורלציה בין הפרופיל לתפקוד בעבודה. הפרופיל נבנה על סמך קריטריונים שאינם רלוואנטיים כלל לעבודה במגזר האזרחי.

גם בעלי פרופיל 21 ו-24 יכולים להיות בוגרי אוניברסיטה מצטיינים ולעבוד מול מחשב או ליד שולחן עבודה. זוהי הדרך, מה שנדרש מהם באחריות. יתר על כן, הפרופיל אינו מדע מדויק ואינו חסין מעיוותים.

נתיב היה ראש אכ"א בשנים '78–'82

במציאות של שנות התשעים הנתון הזה לא הכרחי. בהיבט המעשי המעסיק לא חייב להיתלות בפרופיל צבאי, שנקבע אי שם בעברו של מועמד לשירות צבאי. לתפקידים רגישים במגזר הציבורי הממשלתי עושים בדיקות מגוונות, כולל בדיקה רפואית והצלבות מידע עם גורמים אחרים. כמו כן ודאי שלא מסתמכים רק על פרופיל צבאי.

לביטול רישום הפרופיל יש גם היבט דמוקרטי. מובהר כאן צריך לדעת להתמודד מול אותו קומץ של משתמטים ולא להטיל על הרוב את העונש או את אי הנעימות הכרוכה בחשיפת פרט אישי.

מה יישאל מועמד לעבודה בסוכנות?

כמעסיק אני יכול לבקש בראיון הראשוני מידע כללי, כגון משך השירות של האדם בצבא, שגם הוא יכול להעיד על בעיות מסוימות. אם האיש שירת רק 24 חודש זה גם יעורר תהייה הדורשת בירור ועל פי התשובה אחליט כיצד אנהג בו. אם צריך אפנה אותו לבדיקה מקיפה יותר, אך בוודאי שאוכל להסתדר ללא הנתון של הפרופיל.

מאת שרון שדה

המשא ומתן עם אש"ף

צילום: אי־פי

האלוף אמנון שחק במסיבת עיתונאים לסיכום השיחות עם אש"ף. המשלחת הישראלית מעריכה, שאפשר יהיה לחתום על ההסכם בסוף החודש

המשטרה הפלשתינית תמנה 9,000 שוטרים ותצויד בכלי נשק קלים, שריוניות ומקלעים

מאת אלוף בן

השיחות עם אש"ף יצאו השבוע מהדשדוש שאפיין את סבב השיחות הקודם בקהיר. במשלחת הישראלית ששבה אתמול לארץ העריכו כי אם יימשכו הדיונים בקצב דומה, אפשר יהיה לחתום בסוף החודש על הסכם הנסיגה מעזה ויריחו.

ההישג העיקרי של סיבוב השיחות האחרון היה השלמת הסעיף הנוגע למשטרה הפלשתינית. שני הצדדים הגיעו להסכמה על גודל המשטרה, הרכב המגויסים, החימוש ולוח הזמנים לכניסת השוטרים לעזה ויריחו.

סעיף המשטרה היה הראשון שעלה לדיון לאחר החלפת טיוטות ההסכם שגיבשו ישראל ואש"ף לפני כארבעה חודשים. בפברואר, אחרי חתימת הסכם קהיר, החל דיון מפורט: ישראל הציעה שהכוח ימנה 6,000 שוטרים, והפלשתינאים דרשו 10,000. ראש הממשלה, יצחק רבין, שביקר בספרד ופורטוגל, הפתיע את המשלחת כשאמר במסיבת עיתונאים שהכוח ימנה 8,000 איש.

אחרי הטבח במערת המכפלה הסכימה ישראל להגדלה נוספת, ובסופו של דבר הוסכם על 9,000 שוטרים, 7,000 מהפזורה הפלשתינית ו-2,000 מעזה ויריחו. השוטרים הפלשתינאים מהפזורה יורשו להביא עמם את משפחותיהם.

המשטרה הפלשתינית תהיה חמושה ב-7,000 "כלי נשק אישיים קלים" – רובים, תת-מקלעים ואקדחים. בנוסף לכך תצויד ב-45 שריוניות ו-120 מקלעים. ראש המשלחת הפלשתינית, נביל שעת', אמר כי כל שוטר יצויד ברובה אוטומטי, לקצינים יהיו אקדחים, והמקלעים יוצבו ב"עמדות חשובות".

פריסתה המדויקת של המשטרה בשטחי האוטונומיה עדיין לא נקבעה סופית. אש"ף טרם הגיש הצעה לפריסת השוטרים והסיורים ביריחו. מפת הפריסה בעזה, שהוגשה לפני השבת, לא סוכמה על כל פרטיה.

נסיגה מדרום לצפון

ישראל הבטיחה לאש"ף לפני כשבועיים, בצמוד להסכם על סידורי הביטחון בחברון, שתקופת היישום של הנסיגה מעזה ויריחו "תקוצר מארבעה חודשים, כפי שנקבע בהסכם העקרונות, לשלושה שבועות". הנסיגה מהרצועה תתבצע מדרום לצפון, כיוון שהמשטרה הפלשתינית תיכנס לשטח מגבול רפיח. יריחו תפונה כמעט במקביל לפינוי החלק הדרומי של הרצועה.

השבוע הוחל לדון בקהיר במשטר הביטחון בים ובאוויר. צה"ל שיגר לשיחות מומחים מחילות האוויר והים. בהתאם לנוהג שכבר התקבע בשיחות עם אש"ף, עד מהרה התעוררו חילוקי דעות מהותיים.

בתחום הימי התעורר ויכוח על המים הטריטוריאליים. ישראל הודיעה שרוחב המים הטריטוריאליים של רצועת עזה הוא שלושה מיילים ימיים, וזהו שטח הים שיהיה באחריות הרשות הפלשתינית. נציגי אש"ף דחו את ההצעה, ודרשו שטח ברוחב 20 מייל. הם הסבירו שצה"ל מרשה כיום לדייגים העזתים לצאת למרחק של 20 מייל מהחוף, וביקשו ריבונות מלאה על השטח.

כשהישראלים הסבירו שקביעת המים הטריטוריאליים טעונה הסכמה בינלאומית, וברצועת עזה נקבע מאז ומתמיד רוחב של שלושה מייל, הציעו הפלשתינאים לחתום על מסמך משותף שירחיב את האזור ל-20 מייל, "ולשלוח אותו לכל מדינות העולם".

חברת תעופה לאומית

באוויר הסכימו הפלשתינאים לדרישת ישראל שכל הטיסות באזורי האוטונומיה יתואמו עם הבקרה האווירית הישראלית. אבל הם דרשו להקים חברת תעופה לאומית פלשתינית, ואף הבטיחו שבכך לא לפגוע באחריותה הכוללת של ישראל לשמים, והחברה שלהם תטוס רק "למדינות שמקיימות קשרים עם ישראל". הישראלים הופתעו מההצעה. מה פתאום חברת תעופה לאומית, שאלו את נציגי אש"ף, הרי בעזה ויריחו יהיו רק שני מנחתים קטנים? ישראל מתנגדת להקמת חברת תעופה, שהיתה כרוכה בחתימת הסכמי תעופה בינלאומיים, שיחרגו מהאיסור הכללי המוטל על האוטונומיה לקיים יחסי חוץ. ההצעה הישראלית נדיבה הרבה פחות: הפלשתינאים יוכלו לבצע טיסות פנימיות בין המנחתים בעזה וביריחו, ובמקרים חריגים בלבד יותר ליו"ר אש"ף, יאסר ערפאת, להגיע במסוק או במטוס ממטוסיו ברחבי העולם.

התקדמות נוספת הושגה השבוע בסעיף התיאום, המטיל הגבלות בנייה ופעולות על הפלשתינאים סביב צירי התנועה של צה"ל ברצועת עזה. עם זאת, אש"ף לא חזר בו מהתנגדותו למפת אזורי ההתנחלויות והביטחון של ישראל ברצועה, שצורפה להסכם קהיר.

אש"ף שיגר השבוע נציגים לוועדה המשפטית, שתפקידה לגבש את הנספח שידון בסמכויות השיפוט הפלילי והאזרחי ובשיתוף פעולה בין רשויות החוק בישראל ובאוטונומיה. בסיבוב הקודם נכשלו הפלשתינאים במאמץ לגייס משפטנים, וחמישה משפטנים ישראלים ניהלו משא ומתן עם ראש משלחת אש"ף לשיחות קהיר, נביל שעת', שמינה את עצמו לוועדה משפטית למרות שאינו משפטן.

הפעם הגיע לשיחות פרופסור פלשתינאי למשפטים מלונדון, ואיתו משפטן נוסף מהשטחים. שניהם ישבו יחד עם שעת' לדיון עם צוות המשפטנים הישראלי, בראשות אל"ם אחז בן ארי מהפרקליטות הצבאית.

"מתנגד להסכם אוסלו"

הפרופסור הפלשתינאי קידם את פני הישראלים בהודעה שהוא מתנגד בתוקף להסכם אוסלו, ודרש לדון מחדש בנושאים שכבר נקבעו ונחתמו בהסכם העקרונות. מה פתאום שישראל תיהנה משיפוט על ישראלים ועל ההתנחלויות, שאל הפרופסור.

במסיבת העיתונאים לסיכום השיחות אמר שעת' כי "נתגלו בעיות", וכדוגמה הביא את סמכויות השיפוט.

הוועדה האזרחית, הדנה בהעברת סמכויות המינהל האזרחי לפלשתינאים, החלה בדיון על הסעיף הקשה ביותר: העברת האחריות למשק המים בעזה ויריחו לידי אש"ף. לקהיר הגיע נח קינרתי, יועץ שר הביטחון להתיישבות והממונה מטעם ראש הממשלה על ענייני המים בשיחות השלום הדו-צדדיות. בדיון על המים הושגה התקדמות, אך אין עדיין הסכמות.

בשיחת טלפון עם רבין סירב ערפאת לגנות את הפיגוע בעפולה

מאת אלוף בן
סופרו המדיני של "הארץ"

יו"ר אש"ף, יאסר ערפאת, התקשר אתמול בבוקר בטלפון אל ראש הממשלה, יצחק רבין, ושוחח עמו דקות אחדות.

גורמים מדיניים אמרו כי את השיחה בין רבין לערפאת יזם הכומר ג'סי ג'קסון. משלחות ישראל ואש"ף לשיחות קהיר ידעו על השיחה המתוכננת כבר שלשום בערב.

בשיחה, שלא היתה לגבית, דיברו שני המנהיגים על הצורך להשלים במהירות את המשא ומתן ולחתום בהקדם על הסכם הנסיגה מעזה ויריחו.

ערפאת סירב לגנות את הפיגוע בעפולה בשיחת הטלפון, רק הזכיר שמטה אש"ף בתוניס פרסם הודעה לאחר האירוע.

לעומת זאת, התלונן ערפאת באוזני רבין על הפרסומים שהיו בישראל, כאילו חיילי צה"ל שהרגו את ששת אנשי הפתח בג'באליה עומדים לקבל ציון לשבח.

הנהלת המרכז הרפואי ת"א

מברכת את גמלאי המרכז
לרגל הכתרתם כיקירי ת"א
לשנת תשנ"ד

גב' גאולה רבינוביץ
פרופ' בן-ציון ורבין
מר ישעיהו (שייקה) ארמוני

עמותה רעיונית ע"ש ברל כצנלסון

בית ברל, דואר בית ברל 44905, טל. 09-425158-9

הזמנה

הנך מוזמן(נת) בזאת להשתתף בדיון שיוקדש לנושא:

ממלכתיות מול תנועתיות - הויכוח ההיסטורי חוזר

דברי פתיחה: **פיני שומר**, יו"ר העמותה
הרצאת פתיחה: **ח"כ נסים זווילי** – המזכיר הכללי של "העבודה"
רב-שיח בהשתתפות:
פרופ' **צבי אדר**, הפקולטה לניהול, אונ' תל-אביב
פרופ' **יוסף גורני**, אונ' תל-אביב ומכללת בית-ברל
ד"ר **יורם פרי**, העורך הראשי של "דבר"
הדיון יתקיים ביום ראשון 17.4.94 בשעה 18:45 באולם "רוך" בבית סוקולוב בתל-אביב, רח' קפלן 4.

נא לדייק — הכניסה חופשית

בברכה,
נאוה בן צבי
מנהלת העמותה

הכל תלוי ביצחק רבין!

מעשה-השלום זקוק להחייאה.

מזה שבעה חודשים, שיחות-השלום של הישראלים והפלסטינים דעכו. המשא-והמתן נכנס לשיגרה עקרה.

ובשטחים הכבושים כמו תמיד: ירי, מעצרים, עוצר וסגר. הסגר הזה, החמור מאין כמוהו, ישפיע ככל קודמיו: הוא יגביר את המצוקה והשינאה, ויוליד מעשי-אימה חדשים.

דרוש אומץ-לב, להכריז בפה מלא מה שכולנו יודעים במילא: שבסוף התהליך תקום מדינה פלסטינית. ההתכחשות לאמת זו מפקירה עוד ישראלים ועוד פלסטינים לשפיכות-דמים טראגית.

רבין חייב לעשות מעשה: לאסוף את המתנחלים הביתה ולפתוח מיד בדיון על פיתרון-הקבע, שמשמעותו מדינת-פלסטין לצד מדינת-ישראל.

משמרת-שלום ליד ביתו של רבין בתל-אביב

תיערך ביום השבת, 16 באפריל, בשעה 5 אחר הצהריים, במדרכה שמול הבית ברחוב אשי 5 ברמת-אביב. משתתפי המשמרת נפגשים בשעה 4.30 ליד היכל-התרבות להסעה למקום.

כתבו לנו לת"ד 11132, תל-אביב 61110
או התקשרו לטלפון 201361
עזרו לנו במימון
המודעות הבאות!

גוש שלום

המיועד לתפקיד ראש עיריית עזה: מועצת העיר תכלול גם חברי חמאס והחזית העממית

מנצור א־שאווה אמר כי הוא מקווה להגיש מחר את רשימת חברי המועצה לאישור ההנהגה בתוניס

מאת עמירה הס
סופרת "הארץ" ברצועת עזה

מנצור א־שאווה, המיועד לתפקיד ראש עיריית עזה, עסק אמש בהרכבת רשימת חברי המועצה העירונית של עזה, בראשה הוא יעמוד. לדברי א־שאווה, הוא מקווה להגיש את הרשימה, שתכלול 25–17 חברים, להנהגה הפלשתינית מחר.

א־שאווה אמר כי ברשימה נכללים אנשים מכל הזרמים הפוליטיים העיקריים בחברה הפלשתינית, ובהם, לצד אנשי פתח, אנשים המזוהים עם החמאס ועם החזית העממית.

יו"ר אש"ף יאסר ערפאת ביקש באוקטובר '93 מא־שאווה, איש עסקים ובנו של ראש העירייה האחרון של עזה, לכונן מועצה עירונית לתקופת ביניים. א־שאווה נתן את הסכמתו, בתנאי שלא תהיה התערבות מבחוץ בקביעת הרכב המועצה.

א־שאווה קיים אמש בעזה התייעצויות אחרונות עם המעורבים בהקמת המועצה. המועצה, שא־שאווה עסק בהרכבתה במשך ארבעת החודשים האחרונים, בנויה על פי ארבעה מפתחות: ייצוג לכל הזרמים הפוליטיים, ייצוג למשפחות הוותיקות בעיר, ייצוג לפליטים, והכללת אנשי מקצוע כמהנדסים, רופאים ומומחים בבעיות הסביבה.

א־שאווה אמר כי הייצוג הפוליטי במועצה אינו עומד ביחס ישיר ואינו כפוף לשיעור התמיכה (המוערך) בזרם זה או אחר. "שאפתי לצמצם עד למינימום את מספר הנציגים הפוליטיים לשמם", אמר. לדבריו, העיקרון שהנחה אותו היה בניית מועצה טכנית-מקצועית, שחבריה יוכלו "לנהל את העירייה ולטפל בבעיות הבוערות", ולענות בעת ובעונה אחת על כמה קריטריונים (למשל, מהנדס חשמל ממשפחת פליטים המזוהה עם הגוש האיסלאמי).

הרכבת המועצה "אינה חלק מתהליך השלום ואינה קשורה בו. בעזה 350 אלף תושבים, ואין להם כל שירותים. מה שאנו רוצים לעשות זה להקים מועצה שתוכל לספק שירותים ולהתחיל בבניית התשתית לשיקומה של העיר", אמר א־שאווה. לדבריו, לאחר שיותמו כל המועמדים על הסכמתם למינויים למועצה, הוא יודיע להנהגה בתוניס, "לא בשביל לקבל את אישורה".

כשנודע על מינויו של א־שאווה, לפני ארבעה חודשים, הביעו אנשים מזרמים פוליטיים שונים את התנגדותם לשיטה של מינוי מגבוה, והיו אף שדרשו קיום בחירות עירוניות. א־שאווה היה בדעה כי עזה עדיין אינה בשלה לבחירות, וכי רק גוף מקצועי יוכל להתחיל בשיקום העיר. סביר להניח כי בארבעת החודשים שחלפו היה על א־שאווה לשכנע את אנשי הגוש האיסלאמי שלא לדרוש קיום בחירות יחסיות, וכי למרות שערפאת מינה אותו, אין מדובר בהשתלבות במוסדות האוטונומיה.

א־שאווה, שנמנע אתמול מלהכתיר את הקמת המועצה כ"הצלחה", אמר כי כמה מדינות וארגונים בינלאומיים הבטיחו להעניק תרומות לעירייה כאשר תקום המועצה.

בעזה מעריכים כי מועצה מקצועית, שבה יישבו זה לצד זה אנשי הפתח עם אנשים המתנגדים להסכם אוסלו, עשויה להציב אתגר קשה בפני ערפאת. להערכתם, מועצה כזו תהיה מעין גוף מתחרה למוסדות הממשל העצמי, שיזכה לאהדה רחבה ויוכל אף לתפקד ביתר יעילות, בשל בסיסו הרחב.

א־שאווה אמר אתמול כי אין בכוונתו להתחרות, אלא לעבוד בשיתוף פעולה עם הרשויות החדשות, "שהרי אנו אותו עם".

א־שאווה, שביקר באחרונה ברבת עמון, יוצא מחר שוב לחו"ל.

"חמאס ישתף פעולה עם המשטרה הפלשתינית"

(עז). תנועת החמאס הודיעה כי תהיה מוכנה לשתף פעולה עם המשטרה הפלשתינית שאמורה להיפרס ברצועת עזה ובאזור יריחו. כך מסרו אתמול גורמים המקורבים לתנועה. אחמד באחר, המקורב לחמאס, אמר כי "חובותינו הלאומיות והדתיות כופות עלינו להתאחד".

באחר, מגורש שחזר לעזה לפני שלושה חודשים, אמר כי התנועה האיסלאמית עשויה להשתתף בהקמת כוח השיטור, אם אש"ף יסכים לכך.

חברת החשמל הפרידה את קווי המתח ליישובים הפלשתיניים מאלה של ההתנחלויות ברצועה

מאת אמנון יוסף

חברת החשמל הפרידה אתמול את קווי המתח שמספקים חשמל ליישובי הפלשתינאים מאלה של ההתנחלויות ברצועת עזה. לעת עתה תמשיך החברה לספק חשמל לכל תושבי הרצועה עד לקבלת החלטה אחרת.

ההפרדה נעשתה לקראת עזיבת כוחות צה"ל, וכדי לספק חשמל להתנחלויות ברצועה מבלי שקווי המתח יעברו דרך הערים הפלשתיניות.

החלטה זו התקבלה לפני ימים אחדים אצל דרגים בכירים בירושלים, והיא הועברה לחברת החשמל במחוז הדרום.

לצורך ביצוע הפרדת הקווים הגיעו לפני כמה ימים צוותים גדולים של חברת החשמל לאזור הרצועה. מהנדסים בכירים של החברה סימנו את אותם מקומות שיופרדו, ואתמול החלו הצוותים המתוגברים בניתוק הקווים המשותפים.

יישובי הפלשתינאים חוברו לרשת החשמל הישראלית לאחר מלחמת ששת הימים. החשמל סופק מתחנות הכוח בדרום וזרם באותם כבלים ליישובים ערביים, לגוש קטיף ולמחנות צה"ל ברצועה.

מאז פרוץ האינתיפאדה היו חבלות רבות בקווי המתח שעברו ביישובים פלשתיניים. חבלות אלה גרמו להפסקות חשמל ממושכות. עובדי חברת החשמל תיקנו את החבלות תחת אבטחה כבדה של צה"ל.

את התקלות שיהיו ברשת החשמל ביישובים הפלשתיניים יתקנו בעתיד כ-20 מהנדסים מהרצועה שהוכשרו באחרונה בישראל.

לדברי בכיר בחברת החשמל, חובם של תושבי הרצועה לחברה נאמד ב-20 מיליון שקל. הוא הוסיף שאולי יקוזז חוב זה כחלק ממאמץ ישראל להקל על הסגר.

קצין העיתונות של חברת החשמל אישר את הדברים. הוא אמר שהפעולות נעשות כדי שניתן יהיה לתחזק את קווי המתח להתנחלויות מחוץ לרצועה לאחר נסיגת צה"ל.

שוחט ואבו־עלא: בשבוע הבא יסוכמו הפרטים הסופיים של ההסכם הכלכלי

פאריס (עתים וע"צ). הסיבוב השביעי של השיחות הכלכליות בין ישראל לפלשתינאים הסתיים אמש. שני הצדדים ייפגשו שוב בשבוע הבא בבירת צרפת, כדי לסכם את פרטיו הסופיים של ההסכם הכלכלי.

שר האוצר, אברהם שוחט, אמר אמש, כי הגיע להסכם עם אש"ף על רוב התחומים של קשרי הכלכלה בין ישראל לבין שטחי האוטונומיה, להוציא ענייני מכס ותעסוקה. שני הצדדים מסרו שלשום בהודעה משותפת, כי הם מצפים להשלים בשבוע הבא בפאריס את ההסכם הכלכלי, במסגרת הסכם האוטונומיה ברצועת עזה ואזור יריחו.

ראש המשלחת הפלשתינית, אבו עלא, אמר, כי "האווירה בדיונים היתה טובה, ושני הצדדים הביעו את רצונם להגיע להסכם. הושג פתרון לסוגיות שונות בתחום התעשייה, החקלאות והאנרגיה. הושגו התקדמות, ובעניין זה אני חשוב לציין כי לא נראה לי שהשיחות בקהיר נקלעו למבוי סתום".

לפני המראתו ארצה, אתמול, אמר אברהם שוחט, כי שתי המשלחות השלימו הסכם על החקלאות, התעשייה והאנרגיה, והן קרובות להסכם על מסים עקיפים וישירים, ועל עניינים פיננסיים "להוציא עניין המטבע". אש"ף עומד על דרישתו ל"מטבע סמלי", אך ישראל מתנגדת לכך לפי שעה ליצירת מטבע פלשתיני בתקופת הביניים.

נציגים ישראלים רמזו, עם זאת, כי ייתכן שישראל תסכים ל"מטבע נוסח לוקסמבורג", שיהיה למעשה הדינר הירדני במתכונת של שטרות ומטבעות פלשתיניים. ראש המשלחת הפלשתינית, אבו עלא, אמר בשבוע שעבר, כי נושא זה נדון על ידי שתי המשלחות בצורה קונסטרוקטיווית.

מע"מ בשיעור של 15%

בתחום המיסוי העקיף עדיין לא הושגה הסכמה על שיעור של מס ערך מוסף שייגבה בשטחי הממשל העצמי. שוחט הדגיש, כי בישראל נהוג מע"מ בשיעור של 17%, בעוד שהפלשתינאים דורשים לקבוע מע"מ בשיעור של 15% בלבד.

שוחט סיפר כי שני הצדדים הסכימו על העיקרון של קשרי כלכלה פתוחים, אולם "עדיין נותרה עבודה ניכרת כדי להגיע להסכם על היטלי היבוא והיצוא, התעסוקה, התיירות והביטוח".

"העיקרון הבסיסי הוא, שישראל והפלשתינאים יקבעו היטלי מכס שווים, להוציא שתי רשימות ספציפיות של סחורות, שעדיין לא הושלמו. אחת הרשימות כוללת מוצרים בעלי חשיבות מיוחדת לפיתוח השטחים הפלשתיניים. הרשימה השנייה היא של מוצרים שהפלשתינאים רוצים לייבא ממדינות ערב, הממשיכות לקיים את החרם הכלכלי נגד ישראל", אמר שוחט.

לדבריו, ישראל עשויה לבטל את תעריפי המכס שלה לגבי סחורות מסוימות – כמו מכונות חקלאיות – כדי להתאימם לתעריפים של הפלשתינאים.

על פי ההסכמות שהושגו בפאריס לגבי התחום החקלאי אפשר יהיה למכור תוצרת פלשתינית בצורה חופשית בישראל, להוציא חמישה מוצרים – ביצים, עופות, תפוחי אדמה, עגבניות ומלפפונים. לגבי מוצרים אלה ייקבעו מכסות לתקופה מוגבלת.

מזג האוויר

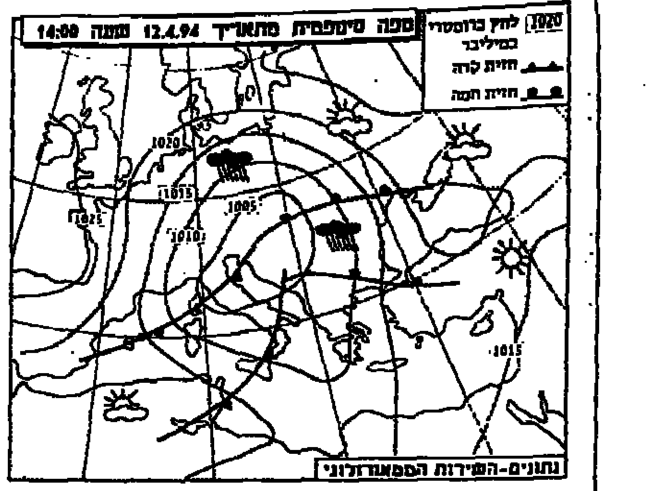

חם ויבש

היום יהיה חם ויבש מהרגיל בעונה, למעט באזור החוף.

הים יהיה גלי: גובה הגלים עד 60 ס"מ; טמפרטורת המים – 19 מעלות.

רוח צפון-מערבית תנשב במהירות של 25 עד 30 קמ"ש, וישררו תנאי ראייה טובים.

תיאור המפה הסינופטית: רמה נעה לכיוון מערב אירופה ותגרום שם להתייצבות במזג האוויר; שקע במרכז אירופה גורם שם לגשמים; רכס ברום במזרח הים התיכון גורם למזג אוויר חם ובהיר באזורנו.

תחזית לימי סוף השבוע: ביום חמישי ושישי חם ויבש. בשבת ובראשון בהיר עם טמפרטורות גבוהות מהרגיל ויבש.

התחזית להיום

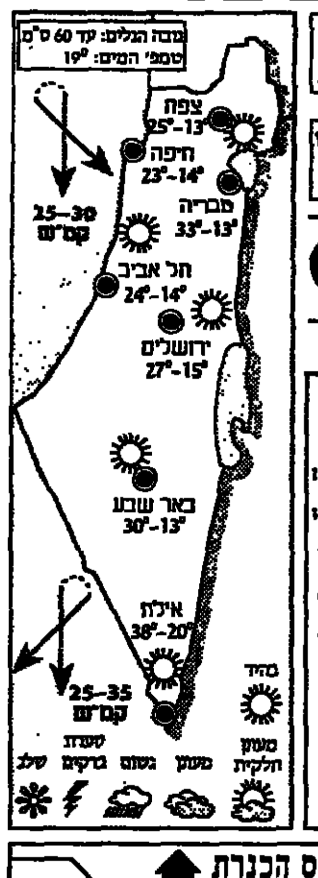

זריחת השמש – 06:14
שקיעת השמש – 19:07
זריחת הירח – 07:25
שקיעת הירח – 21:25

זיהום האוויר

ריכוזי גופרית דו-חמצנית, שנמדדו בימים 4.4 עד 11.4 (במיקרוגרם למ"ק אוויר)

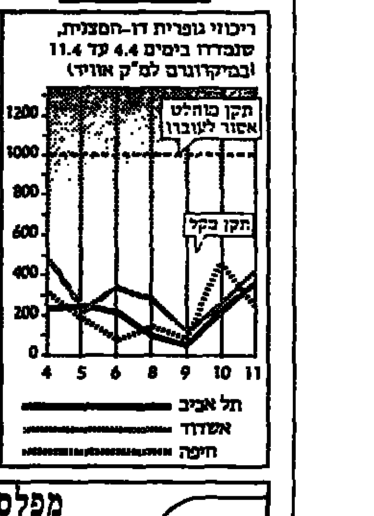

מפלס הכנרת

כמות המשקעים (במילימטרים)

מצטבר ליום 12.4.94	הכמות שנמדדה	מתחילת העונה	ממוצע רב שנתי
חיפה	—	426	550
שדה דב ת"א	—	343	524
נתניה	—	442	571
הגליל (מצפה הרשים)	—	657	900
טבריה	—	309	452
דגניה	—	227	408
ירושלים	—	494	590

הטמפרטורות בעולם

תחזית להיום	מינימום	מקסימום	מצב האוויר
באר שבע	—	115	206
חוף עזה	—	215	405
אילת	—	64	31
יריחו	—	93	163
איסטנבול	17	26	בהיר
אמסטרדם	5	14	מעונן חלקית
אתונה	13	24	בהיר
בודפשט	9	10	גשם
בוקרשט	10	20	גשם
בריסל	5	13	מעונן חלקית
ברלין	6	11	מעונן חלקית
וינה	0	4	גשם
ורשה	7	13	גשם
ז'נבה	3	6	מעונן חלקית
טורונטו	5	10	גשם
יוהנסבורג	9 *	24 *	בהיר *
לונדון	3	14	גשם
ליסבון	9	19	בהיר
מדריד	5	15	בהיר
מוסקווה	-1	13	בהיר
ניו יורק	9	18	גשם
סידני	15 *	24 *	בהיר *
פאריס	5	13	מעונן
פראג	-2	5	גשם
פרנקפורט	5	13	גשם
ציריך	2	4	גשם
קהיר	16	30	בהיר
קופנהאגן	5	14	גשם
רומא	6	13	גשם

*הטמפרטורות אתמול

לצערנו נפלה טעות
במודעה של
בהא"ה המתפרסמת בעמ' 37
טל': הדרן 5279797
ולא כפי שפורסם

מתנחל הרג בירִיוּת פלשתינאית בת 19 בביתה בכפר אל־ג'יב

מאת שלמה דרור, יוסי מורשמיין ונדב שרגאי

פאטמה סאמי אבראהים עבד אל־חי עבדאללה, בת 19, תושבת הכפר אל ג'יב שבנפת רמאללה, נהרגה אתמול בבוקר מירי של נתן אנגלסמן, בן 35, תושב שילה. אנגלסמן ירה לעבר הכפר לאחר שלטענתו נרגמה מכוניתו באבנים בסמוך לכפר. עבדאללה, שהיתה בחודש הרביעי להריונה, נפגעה מכדורים שחדרו את דלת ביתה.

מסוקים של חיל האוויר וכוחות מתגברים של צבא סיירו אתמול בבוקר באזור רמאללה. לדברי תושבי הכפר אל ג'יב, הם שמעו יריות מכיוון שכונת אל מטירה, הממוקמת בחלק הדרומי של רמאללה.

לדברי צעיר תושב הכפר, "שמעו שהצבא מנסה ללכוד קבוצת לוחמים פלשתינאים, ושמתנהל קרב בינם לבין החיילים בבית של מוחמד אל ראחידי (פעיל של הפתח. בתו נעצרה לפני שנה כמנהיגת נצי הפתח). כשהגיעה הידיעה לכפר החלו הצעירים לצאת לכביש ולהפגין. היו זריקות אבנים, בעיקר נגד הצבא, אבל גם מכוניות רגילות (אזרחיות) נפגעו".

ככל הנראה נקלע אנגלסמן ליידוי האבנים. אנגלסמן נסע בשעה 10.30 לכיוון ירושלים בטנדר מסוג מיצובישי, השייך לחברת קיקה שהוא עובד בה. כשנזרקו האבנים לעבר מכוניתו הוא עצר אותה, פתח את החלון וירה ירי לא מכוון של כמה כדורים ממקומו הפיזי לעבר הכפר. כמה כדורים חדרו דרך החלון ודלת הסככה בביתה של עבדאללה, הנמצא בחזית הכפר.

עבדאללה נפגעה מהירי באזור הגוף ומתה באמבולנס שהוביל אותה לבית החולים ברמאללה. מבית החולים נמסר כי היא נפגעה משלושה כדורים באזור החזה. לאחר הירי נמלטו מיידי האבנים, ואנגלסמן המשיך בנסיעה.

תושב הכפר אבראהים באוזות חלימי סיפר כי "היא ניקתה את השטיח במטבח, ישבה לנוח על הכיסא והחזיקה ביד את התינוק שלה. פתאום נכנסו הכדורים מהחלון. היא נפלה ויותר לא אמרה דבר, רק החזיקה שהתינוק לא יפול על הרצפה, עד שבאה אמא שלה והתחילה לצעוק".

לדברי עד ראייה אחר, הישראלי ירה הרבה יריות מחלון המכונית בלי להסתכל. "התחבאתי מאחורי הגדר. הוא ירה לפחות עשרה כדורים מאוקזה ואחר כך נתן גז וברח, רק אז יצאנו".

החשוד בירי נעצר לחקירה

מיד לאחר הירי סגרו צעירי הכפר את הכביש במחסומי אבנים, וכוחות צה"ל מנעו כניסת אמצעי תקשורת לאזור. עם קבלת הידיעה על הירי הקימה המשטרה מחסומים בכל הצירים המובילים לאזור.

זמן קצר לאחר מכן נעצר אנגלסמן במחסום שהקים צוות מג"ב בכניסה הראשית לירושלים, ליד גינות סחרוב. צוות מג"ב זיהה את המכונית החשודה, ואנגלסמן עצר ומסר את אקדחו, מסוג ברטה 9 מ"מ, ללא התנגדות. אנגלסמן הועבר למשטרת רמאללה להמשך החקירה.

בתחילה הכחיש אנגלסמן כל מעורבות בירי, אך מאוחר יותר החל לשתף פעולה עם חוקריו. לדברי גורמים במשטרה, ברור לגמרי מדוע נמלט אנגלסמן מהמקום, אך עדיין לא ברור מדוע היה צריך לעשות עיקוף גדול כדי להגיע לירושלים, ולא נסע בכביש גבעת־זאב־רמות, הקצר יותר.

עבדאללה, התגוררה באל־ג'יב מאז נישואיה, לפני כשנה וחצי, לבן משפחת חליפה מהכפר, המועסק כפועל בשטחים, אך היא נולדה וגדלה בכפר הסמוך ביר נבאללה, הגדול יותר, בו פועלת מועצה כפרית. פאטמה עבדאללה היתה אם לתינוקת בת שמונה חודשים, ונמצאה בחודש הרביעי להריונה כאשר נהרגה. להרוגה שלושה אחים ושלוש אחיות. היא בוגרת תיכון.

בשעות אחר הצהריים אתמול איפשר צה"ל להעביר את גופתה של פאטמה עבדאללה מהמכון לרפואה משפטית באבו כביר, שם נותחה הגופה, לידי בני משפחתה, והיא נקברה בבית הקברות של אל ג'יב. בהלוויה השתתפו מאות אנשים מהכפרים אל ג'יב וביר נבאללה. כוחות צה"ל והמשטרה הוצבו במרחק מה ממקום ההלוויה, מחשש להתפרעות המונית.

בהלוויה נשמעו קריאות נגד תהליך השלום, ואחד המשתתפים אמר כי המתנחל ירה באשה בכוונה, וכי המרחק בינו לבין ביתה היה כמאה מטרים בלבד. "כיצד יורים סתם כך באשה שהיתה בביתה. הוא רצח למעשה שני בני אדם", אמר.

תקרית הירי האחרונה באל־ג'יב אירעה ביום הטבח במערת המכפלה, ב־25 בפברואר השנה, כאשר צעירים מהכפר ידו אבנים לעבר מכוניות ישראליות שעברו בכפר. כוח צה"ל שהגיע למקום ירה ופצע את אחד הצעירים.

ישראלים רבים נוהגים לעבור בציר אל ג'יב וביר נבאללה, המחבר בין גבעת זאב לבין צומת אדם ואזור התעשייה עטרות שבציר המרכזי ירושלים־רמאללה.

"נתן לא יורה סתם כדי להרוג"

בהתנחלות שילה אמרו אתמול כי "נתן לא יורה סתם כדי להרוג". יו"ר מזכירות שילה, שבח שטרן, אמר כי אנגלסמן, אב לששה ותושב שילה זה 14 שנים, נקלע לא אחת ליידוי אבנים, ומעולם לא הפעיל את נשקו. "אם הוא נאלץ לירות על מנת להיחלץ, סימן שזה היה אירוע שסיכן את חייו, ואולי את חיי הנהגים האחרים שנסעו על הציר", אמר שטרן.

לדברי שטרן, אנגלסמן נחשב לאדם מתון ופעיל בחיי הקהילה. הוא היה פעיל בוועדת קליטה ובוועדת גמילות חסדים, ובתקופה האחרונה היה פעיל בתנועת הליכוד בסניף בנימין. "זה לא אדם שנוהג להשתתף בסיורים אלימים ליישובים ערביים שכנים או להתפרע בהפגנות" אמר שטרן.

מזכירות שילה פרסמה אתמול הודעה בה נאמר כי "כידוע אזור אל ג'יב מועד לפורענות בשבועות האחרונים, כך שכנראה הנסיבות הצדיקו ירי". להודעה צורף דף ובו פירוט אירועי ההבלנות בציר גבעת זאב, אל ג'יב, ביר נבאללה מסוף מארס. ברשימה עשרות מקרים של יידוי אבנים, שני מקרים של יידוי בקבוקי תבערה, ופציעה של נהג אחד.

בהודעת מזכירות שילה נאמר כי מוקדם לדעת מי ומה בדיוק גרם לאובדן חיים, וכי המזכירות "מביעה צער על מותם של חפים מפשע".

בני משפחתה של פאטמה עבדאללה, שנהרגה מירי תושב שילה, אוחזים בתמונתה. עבדאללה היתה בחודש הרביעי להריונה

תצלום: זאב לבה, "10"

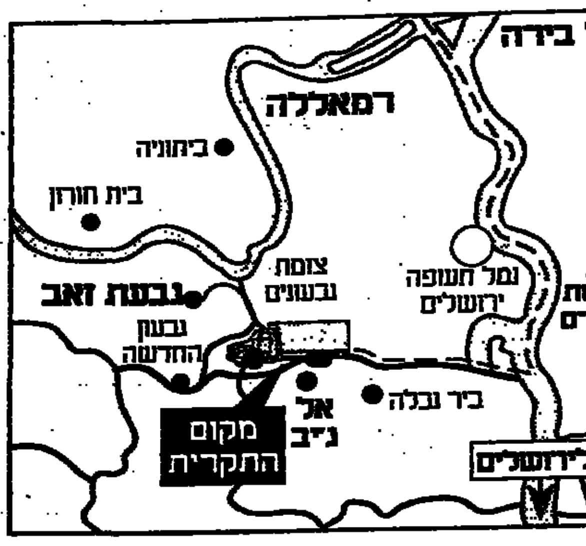

אתמול בטלוויזיה / רוביק רוזנטל

שקט מעצבן ומפחיד

"פוגזרדי", ערוץ 1, 20:30.

תוכניתו של רפיק חלבי הביאה חמש משפחות שכולות מן השנה האחרונה בלבנון. ברקע התוכנית אי אפשר היה שלא לחשוב על "משפחת הכופר", אבל לפחות על־פי התוכנית רב השוני על הדמיון. בניגוד למשפחות הכופר, לא נוצר כאן מפגש בין חמש המשפחות. הן שונות זו מזו, האבל מאחד אותן, אבל שפתו שונה.

אמו של אביר שייח מאבדסגאן מדברת בשפת האמונה בגורל, ודווקא אביו אינו משלים עם האבדן. הוריו של הראל שרם מציגים מנגנון השלמה אידיאי – הבן רצה ללכת ליחידה קרבית, לפר ביטיבה בגולן. "יש לנו עצבות אבל אין לנו מרירות נפש", אומר האב. זוהי אמירה דתית המקרבת אותו דווקא לאמו של אמיר. משפחתו של יהונתן בירן נכנסה לענות לשאלה האם עשו נכון כשעלו ארצה ונרמו בעקיפין למותו של יהונתן. השאלה מלווה כל עולה ששכל את בנו. התשובה של האב קשה לעיכול – דווקא מות בנו חיזק את תחושתו שעשה את המעשה הנכון.

אישית, הרגשתי קרבה רבה למשפחתו של אבי מילר וליכולת של אמו, נעמי, להימנע מכל אמירה מטיפנית. והיא עושה זאת בלי צעקה. יחד אתה כעסתי כעס רב על המכתב: "נהרג בפח"ע". ידוע שהצבא פיתח שפה ביזנית, הבנויה מראשי תיבות שאיש אינו מבין את משמעותם, אבל כשכותבים מכתב להורים שכולים אפשר לעבור לשפת בני אדם.

למרבה מן התוכנית על תרבות הזיכרון של השנים האלה – זיכרון הווידיאו. הורה שכול, שלא כמו דור ההורים השכולים של המלחמות הקודמות, יכול לראות את בנו שב ושב. האם זה מקל על החיים באבל? האם אין לתעשיית הצפייה בווידיאו עוצמה רבה מדיי? אין על כך תשובה.

שני דברים שלא היו בסרט, חשובים לפחות כמו אלה שהיו בו. למעשה, הבנים כמעט לא נכחו בו, ולא במקרה. הבנים נשארים "קופסה שחורה" עבור הוריהם ואין דרך להתקרב אליהם. האם זה מפני שקשה כל כך לדבר עליהם לאחר מותם? לי נראה שהסיבה שונה. הבן הנופל נבדר בראשית הבשלתו, הדברים שיש לומר עליו מקוטעים וקליטאיים. זוהי תבנית הטראגדיה של מות בחורים צעירים.

עוד נעדרה מן הסרט התשובה לשאלה שהציג חלבי כמה וכמה פעמים – מה זו לבנון עבורך. ובאמת, מה זה לבנון עבורנו? שום דבר. במקום מקולל שאנו תקועים בו שנים רבות ומתים בידי כפריים קנאים. חסר לי בתוכנית הורה אחד שישאל כמה זמן נשב שם. מותם של בחורים צעירים בלבנון עובר באיזה שקט מעצבן ומפחיד, שגם התוכנית הזו לא הפרה אותו.

תושבי מעלה אפרים מסיירים בין צומת אלון לצומת תפוח "למניעת פיגועים"

נשים מהתנחלויות איתמר ויצהר הפגינו במחאה על מצב הביטחון באזור שכם

מאת נדב שרגאי ועתיים

תושבי מעלה אפרים שבבקעת הירדן החלו אתמול לקיים סיורים ממונעים עצמאיים בקטע הכביש שבין צומת אלון לצומת תפוח.

ראש מועצת מעלה אפרים, חיים אביב, אמר ל"הארץ" כי בשבועיים האחרונים הפכה התנועה בכביש לבלתי אפשרית בעקבות עשרות מקרים של יידוי אבנים ושני מקרים של השלכת בקבוקי תבערה.

לדבריו, כל הפניות לצה"ל בעניין זה לא נענו ודבר לא נעשה. "אני לא יודע להסביר את התעלמות צה"ל מפניותינו החוזרות ונשנות. אולי זאת אדישות, או אי התחשבות, אולי סדרי עדיפויות אחרים", אומר אביב, "בכל מקרה – בשטח, דבר לא נעשה.

"המתנדבים מטעמנו, תושבי מעלה אפרים, על רכבם הפרטי, יקימו במקום סיורים ותצפיות, בעיקר בשעות אחה"צ והערב, שהן שעות ערות יותר מבחינת ההתנכלויות לתחבורה. לא נפעל כנגד ערבים או כנגד כפרים, אבל יהיה בפעילות שלנו כדי להרתיע ואולי גם להגיב במקרה הצורך, הכל בהתאם לחוק", אומר אביב.

קבוצת נשים מהתנחלויות איתמר ויצהר שבאזור שכם הפגינו אתמול לפני הצהרים בסמוך לאיתמר במחאה על מצב הביטחון המידרדר באזור.

שרון ארן, תושבת איתמר, אמרה כי בחודש האחרון נגנבו 250 כבשים מהדיר באיתמר, הובל קו המים ליישוב ונגנבו פריטים ממחסן השריף לקבלן הבונה במקום.

כמה נשים בלוויית ילדיהן, יצאו לפני הצהרים לשדה סמוך לאיתמר, שם הפגינו מול קבוצת צעירים ערבים. לדברי הנשים, קבוצה זאת הגיעה לאחרונה לשדה זה והיא מבצעת במקום תצפיות ומעין אימונים, כשבידם נשק קר.

למקום הגיעו כוחות צבא ומשטרה, אשר מנעו עימות בין הצדדים והרחיקו את הנשים בחזרה ליישוב. הן הודיעו כי יחזרו להפגין גם היום, "עד אשר צה"ל יקבע אזור ביטחון מסביב לאיתמר וליצהר הבכן, ימנע את המשך ההסתננויות, אשר עלולות להתפתח גם לפיגועי טרור", אמרו המפגינות.

המדינה מתנגדת לחופשה של עצירי כך

(ש). בתשובה לעתירה, שהגישו העצירים המנהליים מתנועות כך וכהנא־חי, דוחה פרקליטות המדינה את בקשתם לחופשה ביום העצמאות. העצירים עתרו לבג"ץ בבקשה להורות לשר הביטחון, לאשר להם לצאת לביתם לרגל החג.

בתשובת המדינה נאמר, כי ההחלטה שלא לאשר את החופשה התקבלה על סמך שיקולים ביטחוניים. נטען, כי בהיותם חופשיים מסכנים העצירים המנהליים סכנה של ממש את ביטחון המדינה וביטחון הציבור.

בתשובה לטענת העצירים, כי הם מופלים לרעה לעומת מחבלים פלשתינאים המשוחררים לבתיהם בחגים מוסלמים, נכתב כי אין מקום לטענות על אפליה, כיוון שלעציר או אסיר אין זכות מוקנית לקבלת חופשה, שניתנת לעתים מטעמים הומניטריים או מדיניים.

כמו כן מצוין בתשובה, כי צווי המעצר המנהליים אושרו כולם על ידי בתי משפט וערעוריהם של העצירים נדחו כולם לאחר שהשופטים קיבלו את טענת המדינה, שטעמי ביטחון הציבור והמדינה מחייבים את החזקתם של אנשים אלה במעצר.

כן משיבה המדינה, כי העותרים לא הצביעו על כל עילה המחייבת מתן חופשה, ולכן מבקשת המדינה מבג"ץ לדחות את העתירה על הסף.

50 חיילות סייעו לכמה מושבים בנגב בקטיף הפרחים

מגדלי הפרחים דורשים עוד 100 חיילים

מאת אמנון יוסף

50 חיילות מבסיס טירונות מפרכז הארץ הגיעו אתמול למספר מושבים בנגב כדי לסייע בקטיף הפרחים שנמצא עכשיו בעיצומו.

תאגיד מגדלי הפרחים, המאגד בתוכו מספר מועצות אזוריות בנגב, פנה שלשום בערב לצה"ל וביקש סיוע. בסבב טלפוני שנעשה שלשום עם החקלאים, באותם מושבים אשר זקוקים לידיים עובדות, הביעו רבים את רצונם להיעזר בחיילות לצורך קטיף הפרחים. בכמה מושבים ביקשו החקלאים לשלוח אליהם חיילים ולא חיילות מאחר שטענו כי כוחן הפיסי אינו מספיק כדי לעמוד בעבודה הצפויה.

50 החיילות חולקו למספר מושבים כמו אשכול, ישע, תלמי אליהו ואוהד. על כל שתי חיילות הוצבה מדריכה חיילת אשר השגיחה על עבודתן. למרות החום הכבד ששרר בנגב עשו החיילות בעבודה שהוקצו להן. החיילות, שהגיעו מצוידות במים, מזון ומכשירי קשר, עבדו כ־8 שעות במושבים השונים. ביישובים אלה מגדלים כ־3,300 דונם פרחים.

מספר החיילות שנשלחו לפי בקשת תאגיד מגדלי הפרחים בנגב אינו מספק את התאגיד. חבריו, המונים כ־370, דרשו גם מאה חיילים לעבודות החקלאות. לחברי התאגיד הובטח כי ביום ראשון הבא הם גם יקבלו מאה חיילים למשך שבוע ימים. ראשי התאגיד שלחו אתמול בחזרה תלמידים בני 15 שהגיעו כדי לתגבר את החקלאים. הם טענו כי התלמידים אינם כשרים כדי לעמוד בעבודות הנדרשות.

כ־15 יישובים של המועצה האזורית מרחבים ממתינים עכשיו לבואם של חיילי צה"ל ושל עובדים שיגיעו מחו"ל. מדובר בעיקר בעובדים מתאילנד אשר אמורים לנחות באזור תוך שבועיים. במרחבים יש מטעים רבים, פרדסים וחממות. כעת מועסקים שם עולים חדשים מאתיופיה ומחבר העמים שהסכימו לעבוד בחקלאות. גם מלשכת התעסוקה מאופקים שלחו מובטלים לצורך תגבור כוח האדם במקומות אלה. במזכירות החקלאית של מועצת מרחבים אומרים שהחקלאים עובדים ללא הפסקה כדי להשלים את הקטיף. במקביל החלו החקלאים לדלל את השטחים לגידול.

אסיפת חירום של החקלאים, בה דנו כיצד לפתור את בעיית התעסוקה, התקיימה אתמול בתל־אביב.

כדי לעשות מהפך בהסתדרות
צריך מזכ"ל
עם אומץ, תבונה, יושר וכוח

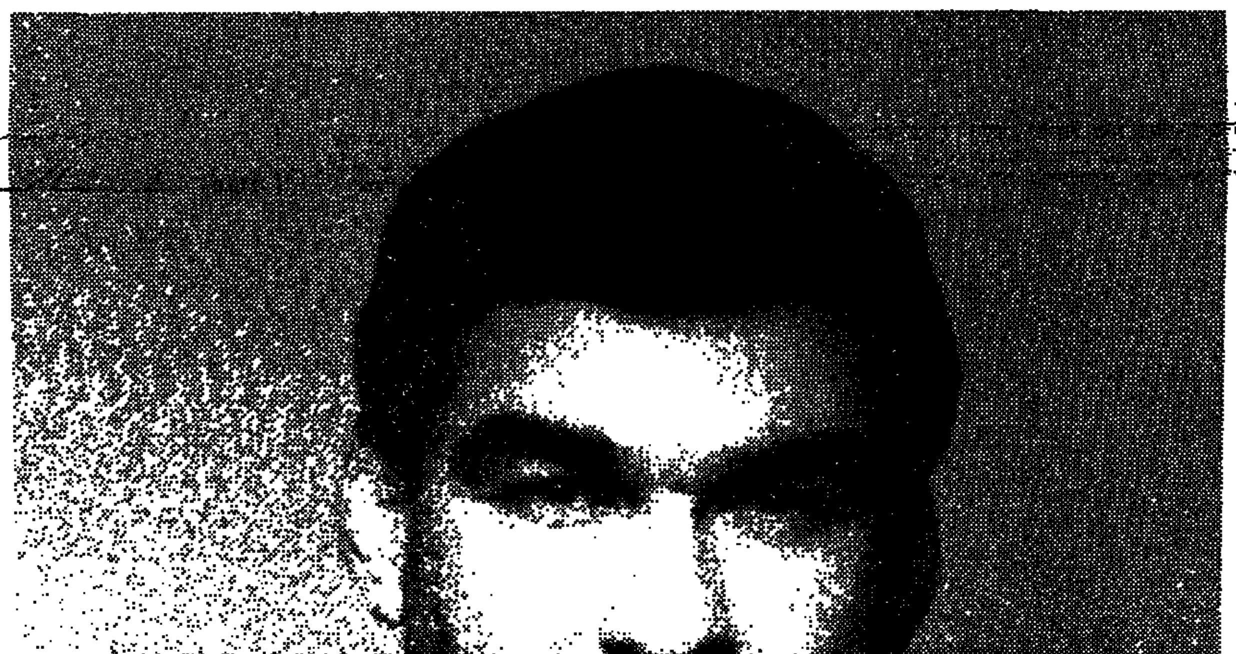

חיים רמון

ברשימה על מפלגתית, עם כל מי שמאס במנגנון ובשיטה,
ועם תוכנית להבראת ההסתדרות ולחיזוקה

אוהדים ותומכים
הרוצים לסייע במערכה,
נא לטלפן אל:
03-6388844 (טלכלל),
24 שעות ביממה.
פקס': 03-6474595
או כתבו ל:
ת"ד 23060 ת"א, 61230

רמון חיים חדשים בהסתדרות

חי"ג ואתה מנוי על הארץ
02-254245-8
03-5121333 344
04-523156-7

هكذا من الأصل

هكذا من الأصل

ג'קסון לאחר פגישתו עם רבין: אם המנהיגים ידברו אחד עם השני, ולא עם התקשורת, התהליך ירוץ קדימה

מאת עמירה שגב

המטיף השחור ג'סי ג'קסון נפגש אתמול עם ראש הממשלה יצחק רבין למשך כשעה, ודן עמו בדרכים לסיום המהיר של המשא ומתן על הסכם עזה ויריחו ובשחרור אסירים פלשתינאים. לפני הפגישה התקשר ראש אש"ף יאסר ערפאת ללשכתו של רבין. ג'קסון שוחח בימים האחרונים פעמים רבות עם ערפאת בטלפון.

ג'קסון אמר לאחר הפגישה כי "אני משוכנע שאם המנהיגים ידברו אחד עם השני, ולא רק עם התקשורת, יאסר ערפאת יגיע לירדן והתהליך ירוץ קדימה במהירות, ולא מתוניס".

לדברי ג'קסון, "התרשמותי הברורה היא שיצחק רבין מחויב לתהליך השלום ולקידומו, ודבר לא יזעזע אותו. הוא רוצה שהמגעים שנשארו פתוחים יירגעו, הוא רוצה לשחרר אסירים כשהתביעות הללו ייפתרו, הוא רוצה ללכת קדימה. מצאתי אותו אופטימי ומלא תקווה".

בתשובה לשאלה האם פירט רבין בפגישה את לוח הזמנים לנסיגה בעזה ויריחו אמר ג'קסון כי "אלה פרטים טכניים, ואני משאיר אותם לו ולעוסקים במשא ומתן. כל שביכולתי לעשות בביקורי הוא לחזק את ידי המנהיגים ואת ידי הציבור הישראלי והפלשתיני, ולשכנע או־תם בהכרזות התהליך, בהכרזות היציאה ממעגל האלימות, מעגל הנקמה".

בחלקה הראשון של הפגישה נכ־חו גם מלוויו של ג'קסון ובני משפחתו, וחלקה השני נערך בארבע עיניים. ג'קסון הציג לראש הממשלה רבין את שידוריו וקשריו, כולל עם נשיא סוריה חאפז אסד.

תצלום: יהב לוה, "שגר"

ג'קסון ואשתו עם רוזיים. רבין וג'קסון דנו בדרכים לסיום מהיר של המו"מ עם הפלשתינאים.

"אני חולם ירדע"

יומו האחרון של ג'קסון בארץ היה עמוס בביקור, ולדבריו, המוצלח שבהם. מלשכת רבין יצא ג'קסון לאוניברסיטה העברית בהר הצופים, שם נשא נאום בגנות האלימות ובזכות ההידברות.

באולם נכחו סטודנטים אנגלו־סקסים רבים, שאחד מהם, סטודנט מקליפורניה, צעק לעבר ג'קסון, "אתה חולם אין לך מושג על מה אתה מדבר". "אני חולם ירדע", השיב ג'קסון, "חולם גדול, ואני מקווה שחלומותי יתגשמו, ולא סיד־טי, תאמין שיש לי הרבה גם מאלה וגם מאלה".

באולם ישב גם פרופ' ישעיהו ליבוביץ, שצפה בראשו בהסכמה לכל אורך נאומו של ג'קסון, ועם סיומו לחץ את ידו והביע אמון בכנותו.

בצהריים נפגש ג'קסון עם הרב הראשי ישראל לאו, ובסיום הפגישה החליטו השניים לערוך מפגש־על של ראשי הדתות באחד למען קי־דום תהליך השלום.

לאו התלונן בפני ג'קסון על כי המנהיגות הפלשתינית לא גינתה את הפיגוע בעפולה, וג'קסון השיב כי הוא הפציר בערפאת לגנות את הפיגוע באוזני ראש הממשלה.

אחר הצהרים שידר ג'קסון את תוכניתו הקבועה – "שני הצדדים עם ג'סי ג'קסון" – ברשת סי־אן־אן האמריקאית, מאולפני הבירה בירושלים. אורחיו היו סגן שר החוץ יוסי ביילין, שהפגין אופטימיות, ונאיף עריקאת, מראשי המשלחת הפלשתינית, שהגיע בתחושה קשה לאחר האירועים אתמול ברמאללה.

ויכוח עקר

ביילין ועריקאת ניהלו ויכוח עקר. "צריך להפסיק את ההשוואה המגונה הזו", אמר ג'קסון בחברון, בבית באלה ובירושלים, "מי יותר מסכן, מי יותר סובל. למי נהרגו יותר. כי זו דרך להקפיא טראגדיות לנצח". ביילין, וביחוד עריקאת, ניהלו ביניהם ויכוח ברוח זו.

לפנות ערב נפגש ג'קסון עם בני משפחות השבויים והנעדרים, ופירט בפניהם את מאמציו בעניינם ואת המידע שיש בידיו.

פנינה פלדמן, אמו של צבי פלד־מן, ביקשה מג'קסון לפנות לנשיא סוריה בעניין בנה, שכן לדבריה בגב שכל הוא מבין את סבלה. בסיום הפגישה אמר ג'קסון כי הוא משוכנע ומקווה כי כל השבויים והנעדרים עדיין בחיים, אך סירב למסור פרטים.

העצני ייחקר היום ביחידה לפשעים חמורים על קריאותיו לסירוב פקודה

מאת נדב שרגאי

עו"ד אליקים העצני זומן הבוקר לחקירה ביחידה לפשעים חמורים בפתח תקוה, על רקע התבטאויותיו בעבר ופרסומים שהופיעו באחרונה במסגרת "המטה לסיכול תוכנית האוטונומיה", בעניין גבול הציות. הפרסום האחרון של המטה בעני־ין זה, שקרא לסירוב פקודה במקרה של פינוי יישובים, פורסם ב"הארץ" לפני שלושה ימים, וחתמו עליו כ־30 אנשי אקדמיה, אישי ציבור וקצינים בכירים במילואים.

העצני אמר אתמול, כי יופיע לחקירה ויודה שקרא לסרב פקודה במקרה של פינוי יישובים, מכיוון שלדבריו, מדובר בפקודה בלתי חוקית בעליל. "אם יוליכו לעצור אותי, או להעמיד אותי למשפט, יחזו עוד אלפים רבים שיצהירו בגלוי, שהם רואים בפקודה לעקור יישוב ממקומו, משמע טרנספר ליהודים, פקודה בלתי חוקית בעליל, ושהם יסרבו לה. אני מקווה שיעצרו גם אותם, עד שבתי הכלא יתפוצצו והממשלה שמביאה אסונות על העם תפול. אני גם מאמין, שכאשר יגיע העניין למבחן בערכאות, עמדתי תתקבל", אמר העצני.

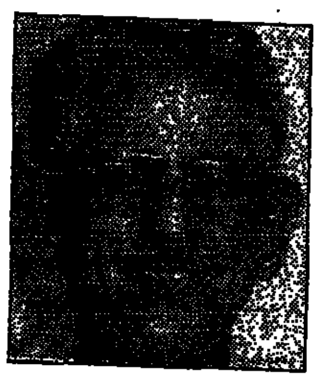

העצני: פקודה בלתי חוקית בעליל

"להעמיד לדין את הקצינים שחתמו על הפרסום"

אתמול, פנה עו"ד אברהם גל, פעיל מרצ בירושלים, לראש אכ"א ולראש אגף החקירות במשטרה, וביקש לנקוט בפעולה נגד ארבעה קצינים בכירים במילואים, שחתמו על הפרסום של "המטה לסיכול תוכנית האוטונומיה", ולהעמידם לדין. המדובר בתא"ל אבציה הן, באל"מ משה לשם, בסא"ל שמעון ברט, וברס"ן זאב ארליך.

גל כותב, כי "מדובר במעשה חמור ביותר המנוגד לא רק לחוקת השיפוט הצבאי ולהוראות המחייבות בצה"ל, אלא גם בעבירה על סעיפי המרדה ופרסומי המרדה בחוק העונשין".

"ההסתות המלולות בחוק", כותב עו"ד גל, "אינן רלוואנטיות במקרה זה, בעיקר משום שמטרת הפרסומים הללו איננה לשכנע את האזרחים להביא לשינוי בדרכים לגיטימיות, או להסתפק בביקורת גרידא, אלא להדיח חיילים (מדובר באנשים צעירים שעליהם ביכולתם להשפיע ביתר קלות) לעשות מעשה או מחדל בלתי חוקיים".

עו"ד גל מציין, כי על פי סעיף 135א' בחוק העונשין, שומה להע־מיד את המפרסמים לדין תוך שישה חודשים, בהסכמת היועץ המשפטי לממשלה.

"יתר על כן", כותב גל, "בהתברת כלול תרחיש שקרי, לפיו החייל עלול לעמוד בפני דילמה בין הצו־רך להגן על חייו לבין פקודה שמבטיחה פלילית". ברור, טוען עו"ד גל, "כי זה תרחיש מבהיל ומסית, שנועד ליצור אצל החיילים תחושה, כאילו 'הפוליטיקאים', קרי השלטון החוקי, בוגדים בו ומקריבים אותו כקרבן שהוא על מזבח אינטרסים פוליטיים".

עוד טוען גל, כי "הניסיון לעשות שימוש בדרגתם או בתפקידם של החותמים על ההודעה, מוסיף כמובן תוספת יתר לפרסומה, שכן יש בו להוסיף סמכותיות ומשקל לדבר ההמרדה. לא יעלה על הדעת, כי אנשים העושים מעשים כה בלתי אחראיים ומסוכנים, יוסיפו לשרת במסגרת העתודות, מבלי לתת את הדין על מעשיהם".

במקביל למכתבו, שיגר עו"ד גל, פנייה ליועץ המשפטי לממשלה, לנקוט הליכים פליליים נגד הקצי־נים שחתמו על הפרסום.

בירן רצה בתפקיד ראש אמ"ן

הסכים להתמנות לאלוף פיקוד לנוכח העיכוב בסבב המינויים במטכ"ל

מאת איתן רבין
כתבו הצבאי של "הארץ"

האלוף אילן בירן ייכנס לתפקיד אלוף פיקוד מרכז ביום א' הקרוב. אלוף בירן יחל מיד בסיורים ופגישות עם הקצונה הבכירה בפיקוד על מנת להתעדכן במצב הבטחוני בשטח.

מינויו של אלוף בירן לתפקיד זה לא הפתיע את צמרת צה"ל, כיוון שבשבועות האחרונים ניהל עמו הרמטכ"ל, אהוד ברק, שיחות רבות והיה ברור כי הוא ימונה לתפקיד.

אלוף בירן (48) נולד בקרית חיים, הוא בעל תואר ראשון בכלכלה ומנהל עסקים מטעם אוניברסיטת בר אילן. הוא בוגר בית הספר לפיקוד ומטה (פו"מ) בארץ, ובית הספר הגבוה של המארינס בארה"ב.

ב־64' התגייס בירן לצה"ל ועבר את כל מסלול התפקידים בחטיבת גולני, החל ממפקד מחלקה ועד מפקד החטיבה. במלחמת ההתשה שימש כמפקד פלוגה ובמלחמת יום כיפור שימש כסמג"ד ומג"ד.

במלחמת לבנון פיקד בירן על חטיבה מאולתרת של צנחנים ושריונרים בכיבוש מערב ביירות. לאחר מכן מונה כמפקד בית ספר לקצינים, כמפקד אוגדה משוריינת ומפקד עוצבה בצפון. ב־87' מונה כראש אגף מבצעים במטכ"ל.

ב־89' מונה אלוף בירן לראש אגף אפסנאות במטה הכללי והועלה לדרגת אלוף. ב־92'–93' למד בבית הספר לדיפלומטיה בג'ורג'טאון וואשינגטון. התמחותו היתה באסטרטגיה וכלכלה פוליטית.

אלוף בירן רצה את תפקיד ראש אגף המודיעין בצה"ל ומאז חזר לפני כמה חודשים מחו"ל הוא עשה מאמצים לקבל את המינוי. לאחר ההחלטה על עיכוב בסבב המינויים הגדול במטכ"ל, נעתר אלוף בירן לקבל את תפקיד אלוף פיקוד מרכז, אך יתכן וימונה לתפקיד ראש אמ"ן בעוד כמה שנים. זה התפקיד הראשון של בירן כאלוף פיקוד.

בתפקידו החדש יהיה אחראי על פינוי יריחו, ויצטרך להתמודד עם בעיית המתנחלים בחברון, וכן עם בעיות הביטחון השוטף.

אלוף דני יתום שמילא את תפקיד אלוף פיקוד מרכז בעקבות התאונה בה נהרג אלוף נחמיה תמרי, יחזור ביום א' לשמש כמזכיר הצבאי של ראש הממשלה ושר הביטחון יצחק רבין.

אלוף יתום הוא אחד האלופים שאותם חוקרת ועדת החקירה לעניין הטבח בחברון, והוא עלול להיות אחד המוזהרים.

מינוי הרמטכ"ל הבא וסגנו

למעט שני המינויים הללו לא צפויים מינויים נוספים בצמרת צה"ל לפחות עד ספטמבר. רבין סבור כי אין טעם להחליט עתה על סגן הרמטכ"ל והרמטכ"ל הבאים.

רבין סבור שהודעה על מינוי רמטכ"ל מיועד עתה, תציב בעיות בפני הרמטכ"ל הנוכחי מאחר וכל המערכות יפנו באופן אוטומאטי לרמטכ"ל המיועד. הוא סבור כי יש למנות רמטכ"ל וסגן בסמיכות לסיום כהונתו של אהוד ברק.

המועמד הבולט ביותר לתפקיד הרמטכ"ל הוא אלוף אמנון שחק, שעוסק בחודשים האחרונים בשיחות השלום עם הפלשתינאים.

בספטמבר צפוי מינויו של סגן הרמטכ"ל הבא. בין המועמדים לתפקיד אלוף מתן וילנאי, שהיה אלוף פיקוד דרום בחמש השנים האחרונות. וילנאי נחשב קצין אמיץ, סמכותי ומקובל גם על ראש הממשלה ושר הביטחון.

גם אלוף אורי שגיא, ראש אגף המודיעין, מועמד לתפקיד סגן הרמטכ"ל. גם אלוף שגיא נחשב מקובל בלשכת ראש הממשלה.

בחודשים הקרובים צפויים מינויים בדרגי הפיקוד הזוטרים – אלופי משנה ותתי אלופים. צפוי מינוי ראש חטיבת המבצעים במטה הכללי, מפקדי אוגדות ומינוי מפקד המכללות.

יתום: לוח הזמנים שהציע צוות ההכנה לנוכחות הבינלאומית בחברון קצר מדי

בן יאיר ביקר בחברון לקראת הדיון בבג"ץ בעתירות לפינוי המתנחלים

מאת אלוף בן, גדעון אלון וגבי זהר

צוות ההכנה של הנוכחות הבינל־אומית בחברון מציע לקיים ב־25 באפריל בקופנהאגן בירת דנמרק את טקס החתימה על ההסכם להקמת הנוכחות. לטקס יוזמנו שר החוץ, שמעון פרס, ואבו מאזן, מבכירי אש"ף, שיחתמו על ההסכם יחד עם שרי החוץ של דנמרק, נורווגיה ואיטליה.

הצוות הציע לקיים ביום שישי הבא מפגש הכנה ברומא, שבו יסוכמו פרטי ההסכם וההקמה של הנוכחות הבינלאומית בחברון. קודם לכן ייועדו ברומא נציגי שלוש המדינות המשתתפות בנוכחות, ויגבשו את ההסכם.

אלוף פיקוד המרכז, דני יתום, אמר לאנשי צוות ההכנה כי לוח הזמנים שהציעו נראה קצר מדי. הוא הדגיש שיש לסכם את כל פרטי הפעולה של הנוכחות הבינלאומית לפני שתגיע למשימתה בחברון.

צוות ההכנה שישאר בארץ יע־סוק בבעיות ההקמה של הנוכחות הקבועה בחברון, כמו מנגנון התי־אום עם צה"ל והפלשתינאים, התקציב והמערך הלוגיסטי.

בביקורם בחברון שלשום התב־קשו נציגי הנוכחות הזרה בידי ראש העירייה, מוסטפא נתשה, לסייר ברכב סביב ההתנחלויות היהודיות בעיר, ולקיים נציגות קבועה של משקיפים במערת המכפלה.

היועץ המשפטי לממשלה, מיכאל בן יאיר, ערך אתמול סיור בחברון לקראת הדיון בעתירות שהוגשו לבג"ץ בדרישה לפנות את המתנח־לים היהודים מחברון.

גורם משפטי בכיר אמר אתמול כי ביקורו של בן יאיר בחברון נועד גם לאפשר לו להתרשם וללמוד את נקודות החיכוך בין המתנחלים לבין התושבים הערבים לקראת אפשרות שהממשלה תחליט על פינוי המת־נחלים מחברון.

אל בן יאיר נלוו פרקליטת המדי־נה, דורית ביניש, המשנה ליועץ המשפטי לממשלה, יהודית קרפ, מנהלת מחלקת הבג"צים, נילי ארד, הפרקליט הצבאי הראשי, תת אלוף אילן שיף, מפקד חטיבת יהודה אל"מ מאיר כליפי, ונציגי צמ־רת משרד המשפטים בסיור.

בסיור ביקרו היועץ המשפטי לממ־שלה ומלוויו בבית הדסה, בית הכנסת "אברהם אבינו", תל רומיידה, ובית רומנו. בן יאיר לא נפגש עם נציגי המתנחלים ונציגי התושבים הערבים בחברון בזמן הסיור.

יו"ר ועדת חוץ וביטחון, ח"כ אורי אור, אמר אתמול במסיבת עיתונאים בחיפה כי הוא מעדיף את שיתוף הפעולה עם המשטרה הפלשתינית על פני שיתוף פעולה עם המשקי־פים הזרים בחברון.

אור אמר: "עם הפלשתינאים נצטרך להיות ביחד ובשלום ולכן עדיף שוטר פלשתינאי על פני משקיף נורווגי או שבדי. מצדי לא היה צריך לאפשר בכלל את אפשר־ות המשקיפים הזרים אבל לא היתה ברירה וזהו 'מס גולדשטיין' שהממ־שלה חייבת לשלם".

ח"כ אור אמר כי צה"ל יהיה מוכן להיערכות החדשה עם תחילת ביצוע הסכם עזה ויריחו, והדגיש כי הוא אומר זאת על פי ידיעה ולא על פי הערכה בלבד.

עובדי המינהל בגדה הפגינו בדרישה לתנאי עבודה או פרישה הולמים לאחר הנסיגה

מאת יוסי טורפשטיין, כתב "הארץ" בשטחים

אזרחים עובדי המינהל האזרחי בגדה הפגינו אתמול באזור יריחו במחאה על סירוב משרד האוצר לאשר להם תנאי עבודה או פרישה הולמים לאחר שיפורק המינהל, כאשר יכנס הממשל העצמי הפלשתיני בגדה.

שיירת כלי רכב ובה כ־250 עובדים המושאלים למינהל ממשרדי הממשלה השונים, נסעה אתמול בשעות הבוקר לכיוון משרדי המינהל ביריחו, שם התכוונו העובדים לערוך את הפגנת המחאה שלהם. במחסום של צה"ל והמשטרה ליד התנחלות ורד יריחו נחסמה השיירה, ובפני אנשיה הוצג צו המכריז על האזור כשטח צבאי סגור. לאחר דין ודברים עם הכוח שפרש את המחסום, חזרו המפגינים לירושלים.

במינהל האזרחי בגדה מועסקים כיום כ־500 אזרחים, וברצועת עזה עוד כ־150 נוספים. כאשר יכון הממשל העצמי הפלשתיני יפורק המינהל האזרחי במתכונתו הנוכחית ועובדי המשרדים הממשלתיים יאבדו למעשה את משרותיהם ויחזרו למשרדי האם שלהם.

העובדים התארגנו והקימו ועד, אשר במרוצת השנה האחרונה, ובמיוחד מאז החתימה על הסכם עזה ויריחו, מנהל מו"מ עם הממונה על השכר במשרד האוצר, שלום ברנע, בנוגע לתנאים שבהם יחזרו למשרדי האם שלהם.

כ־100 מבין 500 העובדים בגדה אינם נכללים במו"מ, משום שלגביהם חל הסכם עבודה שנחתם בשנת 1980 בעקבות הסכמי קמפ־דייוויד, שעל פיהם אמורה היתה לקום אוטונומיה פלשתינית בשטחים. הסכם עבודה זה העניק לעובדים הללו תנאים משופרים. לכל עובד ניתנה האפשרות להשתבץ במשרד האם שלו או לפרוש בתנאים מועדפים הכוללים פיצויי פיטורין או גמלאות, ומענקים.

"ברצון רב היינו מקבלים את החלת ההסכם הזה גם עלינו" אמר אתמול דני קובי, המועסק במשרה של קצין המטה לענייני בריאות במינהל, ומבכירי ועד העובדים. לדבריו, האוצר אינו מוכן להעניק לעובדים תנאים אלה ואף אינו מוכן להתדיין עם הוועד, אלא מנסה לכפות את עמדותיו.

קובי ציין כי האוצר מציע לכל העובדים להשתבץ במשרדיהם בתקנים זמניים, עד אשר יימצאו להם משרות אחרות. העובדים תובעים להיקלט במשרדי האם במשרות בעלות מעמד דומה לאלה שהם ממלאים כיום.

ממשלת ישראל ומשרד הבטחון חייבים לגלות אחריות לאומית!!

בפרוס חג העצמאות ה-46 אנו פונים לכל אחד ואחד משרי ממשלת ישראל ושואלים:

- מי יאפשר למדינה להתמודד מול אויבים מטורפים ומנהיגים קיצוניים בעתיד?
- כיצד נחסוך בעתיד בחיי אדם ומשאבים לאומיים אם תכפה עלינו מלחמה?
- מי יעמיד לרשות צה"ל מענים טכנולוגיים מתקדמים ומפתיעים ותורות לחימה חדשניות שיהיו יחודיים לצה"ל בשנות ה-2000?

על רקע תהליך השלום ההיסטורי, מתכננת ממשלת ישראל להפוך את רפא"ל לחברה ולנתקה ממשרד הבטחון.

במשרד הבטחון חושבים שאפשר לפתח אמצעי לחימה מתקדמים משיקולים עיסקיים (כמו במפעלי שטיחים וסרדינים...) במתקדמות שבמדינות המערב הבינו בשנים האחרונות שטכנולוגיה בטחונית מתקדמת לטווח ארוך, ניתן לפתח רק בשליטה ובמימון המדינה.

פיתוח אמצעי לחימה לפי שיקול דעת של בעלי מניות הנסחרות בבורסה יפגע בביטחון הלאומי - הפיכת רפא"ל לחברה תחשוף את המדינה לסכנות קיומיות ובהן אין הזדמנות שניה!!!

זכרו על רקע הסיכונים שאנו לוקחים על עצמנו בימים אלה.

רק ישראל חזקה היא הערובה לקיום השלום
ורק רפא"ל כחלק ממשרד הבטחון
יכולה להבטיח ישראל חזקה

בברכת חג שמח
מטה המאבק של עובדי רפא"ל

רפא"ל להבטחת היתרון האיכותי של ישראל!

לחץ על רבין לדחות את הרחקת רמון מהעבודה עד לאחר הבחירות

מאת ירח טל
סופר "הארץ" לענייני מפלגות

ראש הממשלה, יצחק רבין, נוטה לדחות את ההכרעה לגבי המשך חברותם של חברי הכנסת חיים רמון, עמיר פרץ ושמואל אביטל במפלגת העבודה, עד לאחר היוודע תוצאות הבחירות להסתדרות – כך התרשמו גורמים בכירים בעבודה.

ראש הממשלה קיבל את הטיעון כי מוטב להמתין ולא למהר להוציא את שלושת הח"כים מהמפלגה, כיוון שאם רשימת רמון תזכה בבחירות או תזכה לנתח קולות שיחייב את העבודה לקואליציה עמה, מוטב שימשיכו להיות חברי מפלגה. עם זאת, הבהיר רבין כי הוא מחויב להחלטות המפלגה בנושא.

רבין ביקש מבכירי המפלגה לס־תן את התבטאויותיהם נגד רמון וחבריו, אך הבהיר כי יתנגד במלוא כוחו למסע הבחירות של העבודה בהסתדרות, וכמוהו יעשו מרבית שרי העבודה.

בתוך כך נמשך הוויכוח בעבודה אם אכן יש למצות את הדין עם רמון וחבריו ולהוציאם לאלתר משורות המפלגה ומסיעת העבודה בכנסת. מזכ"ל העבודה, ח"כ נסים זוילי, אמר אתמול כי חוקת מפלגת העבודה מחייבת את הרחקתם המיידית של רמון וחבריו, וכל חבר מפלגה נוסף שיצטרף לרשימתם. זוילי הדגיש כי בעניין זה אין ליו"ר המפלגה ולמזכ"ל המפלגה כל שיקול דעת. לדבריו, המכתב הרשמי המודיע לרמון, פרץ ואביטל על הוצאתם מהמפלגה יישלח אליהם ביום שלישי הבא, לאחר שיוגשו רשימות המועמדים ויתברר כי שמותיהם נכללים בה.

גם מתאם הפעולות של העבודה, אופיר פינס, פירסם אתמול הודעה בה קרא להוצאת רמון, פרץ ואביטל מהמפלגה כפי שמתחייב, לדבריו, מחוקת המפלגה. פינס טען כי הוצאתם של השלושה מהמפלגה תגרור בהכרח גם את הוצאתם מסיעת העבודה בכנסת. פינס הודיע כי בלשכת המפלגה שתכונס ביום ראשון הקרוב יודיעו רשמית על הוצאת השלושה מהמפלגה, ולאחר מכן יישלחו אליהם מכתבים המודיעים על כך.

חמשת חברי הכנסת הנמנים על "השמינייה" – קבוצת ח"כים בעבודה שעליה נמנים גם רמון, פרץ ואביטל – קראו לראשי המפלגה שלא להזדרז להוציא את חבריהם מהמפלגה. חבר הקבוצה, אברהם בורג, שנפגש אתמול עם ראש הממשלה בענייני מועמדותו ליו"ר הסוכנות, הציג בפגישה גם את עמדת קבוצת הח"כים בנושא.

בשיחה עם "הארץ" תקף ח"כ בורג בחריפות רבה את זוילי בשל התקפתו על רמון במסיבת העיתונאים שלשום, בה כינה את רמון כ"חתרן בלתי נלאה" וכ"דיקטטור". בורג האשים את זוילי כי "הכניס תרבות פוליטית בנוסח הליכוד למפלגת העבודה".

חילוקי דעות ופרשנויות סותרות התגלעו גם ביחס לשאלה אם בעקבות הוצאת רמון וחבריו מהמפלגה, ניתן יהיה להוציאם גם מסיעת העבודה. ח"כ חגי מרום, יו"ר ועדת הכנסת ואחד מחברי השמינייה, טוען כי תקנון הכנסת בעניין זה אינו ברור, וקיים ספק גדול אם אכן סיעה יכולה להוציא מתוכה חברים, גם אם חדלו להיות חברי מפלגה. הסוגיה עלתה בעבר בעקבות פנייתו של יו"ר מולדת, ח"כ רחבעם זאבי, לוועדת הכנסת, להכיר בהוצאתו של ח"כ גוטמן מסיעת מולדת, לאחר שמוסדות מולדת החליטו על הוצאתו משורות המפלגה. הנושא נמצא עדיין על שולחן ועדת הכנסת, וטרם הוכרע.

יו"ר הקואליציה, ח"כ אלי דיין, מסר אתמול כי קיבל חוות דעת מהיועץ המשפטי של הסיעה, עו"ד אמנון לורך, הקובעת כי רמון, פרץ ואביטל יחדלו להיות חברי מפלגה וחברי סיעת העבודה בכנסת באופן אוטומטי, ברגע שיגישו את רשימתם העצמאית להסתדרות.

ח"כ דיין ציין כי המשמעות המעשית של הוצאת הח"כים מהסיעה היא שלילת זכות הדיבור והשתתפותם בדיונים סיעתיים, וכן החלפתם בוועדות השונות של הכנסת, בנציגים אחרים מטעם העבודה. עוד אמר כי שלושת הח"כים לא יוכלו להקים סיעה עצמאית, מכיוון שאינם מהווים שליש מהסיעה כמתחייב על פי החוק.

גורם בכיר במרצ אמר כי אם אכן תשלול סיעת העבודה מרמון, פרץ ואביטל את זכויותיהם בכנסת, תקצה להם סיעת מרצ, על חשבון המכסה הסיעתית המוקצבת לה, זכות לנאום במליאה, להגיש שאילתות והצעות לסדר, ואולי אף לישתתף מטעמה בוועדות הכנסת.

ח"כ חיים רמון טען שלשום במסיבת עיתונאים כי על פי חוות הדעת שקיבל, לא ניתן להוציא אותו ואת שני עמיתיו מהסיעה. הוא הדגיש כי אין בכוונתם ליזום צעד של פרישה ממפלגת העבודה. אנשי סיעת רמון לומר כיצד יגיב אם יוצא משורות המפלגה.

עתירה ראשונה נגד רמון, פרץ ואביטל, בתביעה להרחיקם מהמפלגה, הוגשה אתמול לבית הדין של העבודה. את העתירה הגיש חבר המפלגה אברהם אסולין מרחובות. העותר מבקש כי בית הדין יורה להוציא חברי הכנסת משורות המפלגה, לחייבם להתפטר מחברותם בכנסת ומרשימת העבודה לכנסת שבשמה נבחרו. לחילופין, במידה ויסרבו לעשות כן, מבקש העותר לחייב כל אחד מהנתבעים לשלם למפלגת העבודה סך של 1.5 מיליון שקל – הוצאות היבחרם לכנסת ברשימת העבודה.

יו"ר רצ, השרה שולמית אלוני, דחתה אתמול את פנייתו של זוילי, שקרא למרצ להימנע מלהצטרף לרשימת רמון, ולהתמודד ברשימה משותפת עם מפלגת העבודה.

מפלגת העבודה החליטה לדחות את ישיבת מרכז המפלגה שנועדה ליום ראשון, ליום שלישי, על מנת לקבוע צעדיה בהתאם להחלטות שיפלו ביום ראשון בוועידת מפ"ם, מועצת רצ ומועצת שינוי, שיתכנסו בנפרד להחליט לגבי ההצטרפות לרשימת רמון.

ביום ראשון תכונס לשכת העבודה שבה יובא לאישור מצע העבודה בהסתדרות ובבעמ"ת.

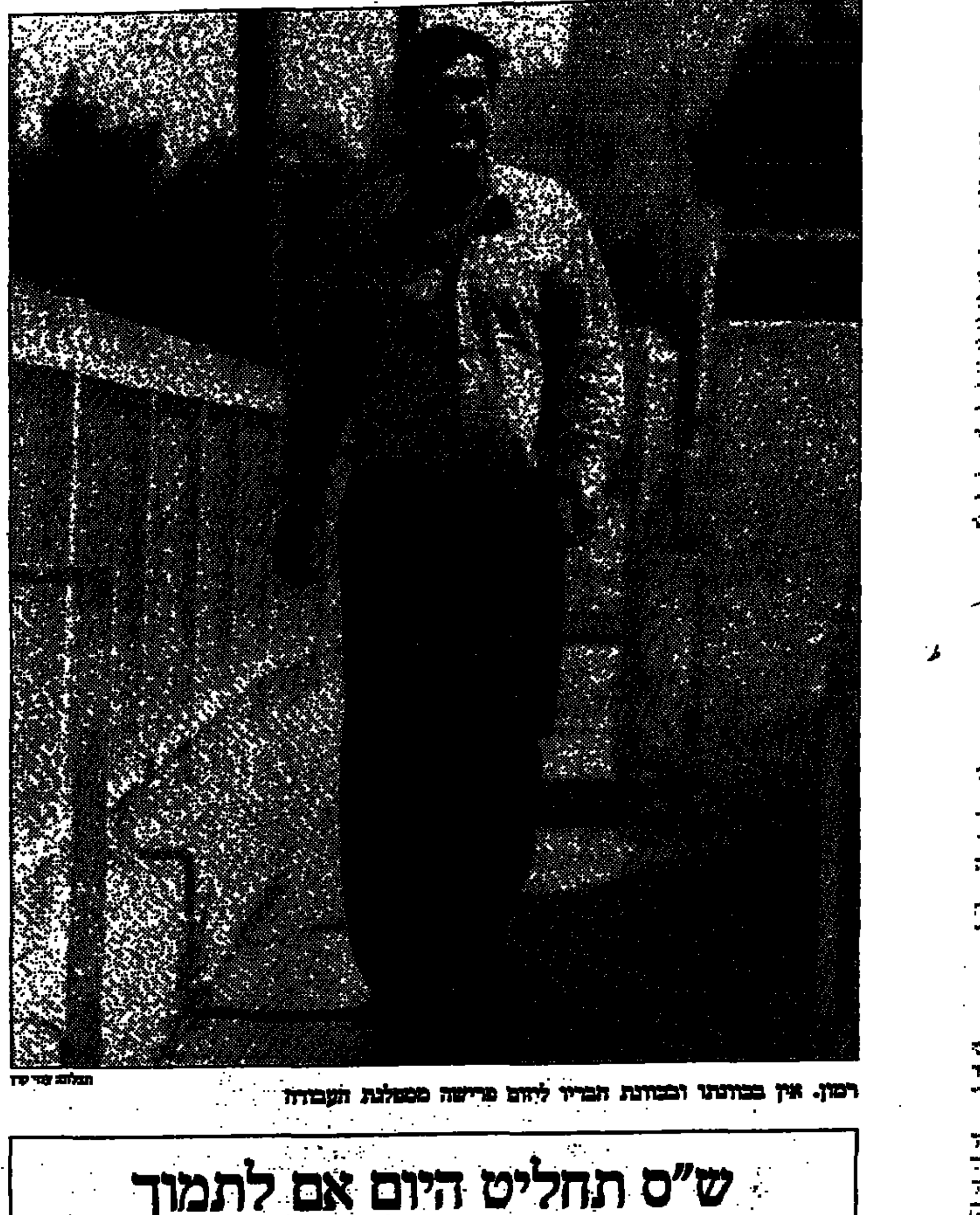

רמון. אין בכוונתו ובכוונת חבריו ליזום פרישה ממפלגת העבודה

רמון ממתין להחלטת מרצ כדי לגבש רשימת מועמדים סופית

מאת ירח טל
סופר "הארץ" לענייני מפלגות

יותר מאלף איש נענו אתמול לפניית מטה הבחירות של ח"כ חיים רמון, התקשרו למטה המצוי שהוקם במשרדי החברה ליחסי הציבור של ירב בראליעזר הרן ודבר בנאות אפקה, והביעו נכונות להתנדב כפעילי בחירות בשירות רשימת רמון. נמסר כי בין הפונים יש חברי מפלגת העבודה, הליכוד ומפלגות אחרות. רמון עצמו ישב אתמול רוב הזמן במטה, ושוחח אישית עם חלק מהפונים.

במטה רמון טענו אתמול כי האילוץ הגדול ביותר שעמו עליו להתמודד הוא הזמן הקצר שנותר עד ליום הבחירות. בעוד פחות משבוע חל מועד הגשת רשימות המועמדים, ולרמון עדיין אין רשימת מועמדים מגובשת. רשימה זו תורכב רק לאחר שתיוודע החלטת מוסדות מרצ, המתכנסים ביום ראשון להחליט בעניין ההצטרפות לרשימת רמון.

במטה רמון מאמינים כי מרצ, לרבות מפ"ם, תצטרף לרשימה. במידה וכך יהיה, תיראה ראשות הרשימה כך: חיים רמון יעמוד בראש כמועמד הרשימה למזכ"ל ההסתדרות, לאחריו יירשמו חברי הכנסת חיים אורון ממפ"ם, רן כהן ממרצ ועמיר פרץ ושמואל אביטל מרשימת רמון.

בכוונת רמון לשבץ ברשימה גם נציגי עובדים, פעילי שכונות, אנשי אקדמיה, רופאים ועוד.

בכוונת מטה רמון להתבסס בעיקר על התשתית הארגונית של מרצ, אולם רמון מתכוון גם להקים סניפים משלו בחלק מהבקשות. עיקר פעולת הארגון נופלת על כתפיהם של פרץ ואביטל. פרץ מתכוון להסתייע בתשתית הארגונית שסייעה לו בפריימריס ואילו אביטל – בתומכיו במושבים.

איש עסקים מקורב

בימים הקרובים יעבור מטה רמון למשרדים בתל־אביב שהעמיד לרשותו איש עסקים מקורבו. במטה רמון לא נמסרה זהותו. רמון עצמו התחייב להחזיר את כל רשימת התורמים לרשימתו.

היום תתפרסם סדרת המודעות השנייה מטעם רמון. הפעם תכלול המודעה פנייה אישית של רמון לבוחר. במודעות מככב עדיין רמון לבדו אולם, פעילי המטה ציינו כי אחרי שיוחלט סופית על הרכב המודעות יציגו את צוות ההנהגה האלטרנטיבית שרשימת רמון מציגה לבוחר.

ש"ס תחליט היום אם לתמוך ברשימתו של רמון להסתדרות

מאת אבירמה גולן

הבוקר מתכנסת המועצה המרכזית של ש"ס, בירושלים, כדי להחליט אם לתמוך ברשימה העצמאית של חיים רמון להסתדרות. נראה כי רוב חברי ההנהלה תומכים ברמון.

ח"כ אריה דרעי סירב לומר האם יתמוך ברמון, אך מקורביו מסרו כי משיחות עמו עולה ש"נטיית לבו ותחושת המחויבות שלו מובילות אותו לתמוך ברמון". המקורבים אמרו עוד כי דרעי סבור שעד לרגע האחרון ניתן היה לפתור את המשבר עם רמון, אך הדבר נמנע בשל חוסר החלטיות בממשלה.

אתמול ושלשום הפעילו על ח"כ דרעי לחצים מצד מפלגת העבודה. נציגים של מפלגת העבודה ניסו לשכנע אותו שלא יתמוך ברמון אלא במועמד מפלגת העבודה, חיים הברפלד. בין הבאים היו מזכ"ל מפלגת העבודה, נסים זוילי, יו"ר הקואליציה, ח"כ אלי דיין ומזכ"ל ההסתדרות עצמו, חיים הברפלד.

[illegible] ככל הנראה, יהודה אבידן, לשעבר סגנו של סיני גלבוע בעיריית פתח תקוה. אבידן הוא פעיל ש"ס וקרוב משפחה של הרב משה מאיה, והוא מחכה למינוי מתאים מאז הרכבת הקואליציה בפתח תקוה, וש"ס נותרה בחוץ.

בכירים בש"ס אמרו אתמול כי רמון זקוק לתמיכת התנועה לטווח ארוך יותר מאשר לבחירות להסתדרות. תמיכה ברמון להסתדרות, אומרים הבכירים, תקדם אותו בפריימריס במפלגה ולאחר מכן, בבחירות הבאות לכנסת.

דרעי. תחושת מחויבות

חד"ש: ההסתדרות נוקטת במדיניות של אפרטהייד כלפי חבריה הערבים

מאת חיים ביאור

ההסתדרות נוקטת מדיניות של אפרטהייד כלפי חבריה הערבים – טען אתמול ג'מיל אבו ראס, מראשי סיעת חד"ש בהסתדרות.

אבו ראס, שדיבר במסיבת עיתונאים, אמר כי לכמחצית מחברי ההסתדרות הערבים אין זכות לבחור למועצות הפועלים בבחירות הקרובות, שיתקיימו ב־10 במאי. לדבריו, בכל המגזר הערבי פועלות רק ארבע מועצות פועלים בנצרת – בנצרת, בשפרעם, במרכז הגליל (כפרים דרוזיים) ובטייבה. בכמה יישובים ערביים קיימים "ועדי פועלים" ממונים על ידי ההסתדרות. ביישובים ערביים אחרים אין כלל ועדי פועלים, וחברי ההסתדרות המתגוררים בהם רשאים להצביע למועצות הפועלים בערים יהודיות סמוכות.

"למנוע מהערבים לבחור את המוסד הראשוני המטפל באוכלוסיית חברי ההסתדרות, זו גזענות", טען אבו ראס, המכהן כממלא מקום מזכיר מועצת פועלי טייבה. לדבריו, סיעת חד"ש החליטה, זו הפעם הראשונה, לעתור לבית המשפט נגד הנהגת ההסתדרות, כדי שיחייבה לבצע את תקנון הבחירות של ההסתדרות. על פי התקנון, בכל יישוב המונה לפחות 5,000 חברי ההסתדרות תוקם מועצת פועלים שהרכבה ייקבע בבחירות.

בבחירות הקרובות להסתדרות יתמודדו חד"ש והרשימה המתקדמת ברשימה משותפת בלי הרשימה הדמוקרטית הערבית. נציגי מד"ע פנו בימים אלה לוועדת הבחירות המרכזית בבקשה לפרק את רשימת חד"ש והמתקדמת בהסתדרות, אך פנייתם נדחתה. כן נדחתה פניית מד"ע להכיר בה כסיעה נפרדת בהסתדרות.

נציג הרשימה המתקדמת, מאג'ד סעאבנה, דרש מההסתדרות להכיר באיגודים המקצועיים המקצועיים הפועלים בגדה וברצועת עזה.

ראש הרשימה המשותפת, בנימין גונן, טען שכל המפלגות המיוצגות בהסתדרות, למעט חד"ש והמתקדמת, מנצלות את כספי המס הפוליטי שהן מקבלות מההסתדרות, בסך מיליוני שקלים בשנה, שלא למטרות שלשמן נועד. "ההקצבות מנוצלות לנסיעות שלא לצורך ולניפוח מנגנונים ולא לסיוע משפטי או מקצועי לעובדים", טען גונן.

גונן הביע צער על כך שפנייתו להקמת חזית משותפת עם מפ"ם לקראת הבחירות להסתדרות לא נענתה. עוד טען כי המאבק הפנימי במפלגת העבודה והחלטתו של רמון להתמודד על ראשות ההסתדרות, הזיקו כליל את הנושאים עליהם אמורה להתנהל מערכת הבחירות. "זה מאבק על השלטון במפלגת העבודה, שבו משתמשים בהסתדרות כאמצעי. לא עוסקים כאן בכלל בבעיות העובדים. עוסקים בתדמית רמון ומוכרים את ההסתדרות כמו גבינה לבנה", אמר גונן.

בתגובה על האשמותיו של אבו ראס בדבר "אפרטהייד", אמר אתמול רוני שטיינברג, דובר מזכ"ל ההסתדרות, שהקמת מועצת פועלים בנצרת במגזר הערבי מתעכבת בגלל עתירה לבית המשפט שהגישה סיעת הליכוד בהסתדרות.

שוחט: צעדו של רמון מסכן את קיומה של הממשלה

מאת ניצן הורוביץ, שליח "הארץ" בצרפת

פאריס (מיוחד ל"הארץ"). שר האוצר, אברהם שוחט, אמר אתמול לאחר סיום דיוני הוועדה הכלכלית בפאריס כי החלטתו של חיים רמון לרוץ ברשימה עצמאית לבחירות להסתדרות מסכנת מאוד את קיומה של הממשלה.

שוחט אמר כי השקיע מאמץ רב כדי להחזיר את רמון לממשלה ולמנוע ממנו לנהוג כפי שנהג.

"הצעד שלו שגוי, כי הנושא המרכזי שלנו הוא השלום, ולא כמה אחוזים תקבל מרצ בהסתדרות. המהלך הזה טומן בחובו סיכון ברמה גבוהה מאוד לקיומה של הממשלה", אמר שוחט.

לדברי שר האוצר, הקמת סיעה נפרדת בכנסת שתפעל נגד מפלגת העבודה בהסתדרות בשיתוף של מרצ, עלולה לגרום לערעור חמור במעמדה של הממשלה שכבר כיום היא ממשלת מיעוט "ואינה נהנית מעודף יציבות". שוחט הדגיש כי בתקופה של מו"מ לשלום, שרמון ומרצ כאחד רואים בו את הנושא העיקרי, אין לנקוט במהלכים מהסוג שנקט רמון על רקע נושאים פחות חשובים.

שוחט אמר כי סיכון קיומה של הממשלה משמעותו סיכון תהליך השלום.

שוחט לא הכחיש כי ייתכן ומפלגת העבודה שגתה בתמרון המהלכים. לדבריו, החלטות ועידת מפלגת העבודה לא היו נבונות, והוא עצמו הגיש הצעות שונות בעניין הזיקה בין קופת חולים ההסתדרות וקביעת המס. אולם, אמר, "אם המפלגה מקבלת הכרעה, חייבים לנהוג על פיה. אי אפשר לא לקבל הכרעה וגם להישאר חבר מפלגה".

עירית רוזנבלום מוסיפה:

מנכ"ל רשות השידור, מרדכי קירשנבאום, הזכיר אתמול בישיבת הוועד המנהל כי בזמנו נתבעה רשות השידור להתנצל על ידיעה ששודרה, בדבר החלטתו של חיים רמון לרוץ ברשימה נפרדת להסתדרות.

"היום מתברר כי ייתכן שנתבענו להתנצל וניצלו את תמימותנו", אמר קירשנבאום.

هكذا من الأصل

هكذا من الأصل

שני פועלים נכוו בשריפה שפרצה בחוות מיכלי הגז במפרץ חיפה; שר האנרגיה מינה ועדת חקירה

מאת גבי זהר

בשריפה שפרצה אתמול בשבע בבוקר בחוות מיכלי הגז במפרץ חיפה נכוו שניים מעובדי החווה וקרס חלק מגג הבניין במקום. פעולה מהירה של הכבאים, שעמלו יותר משעה על כיבוי השריפה, מנעה את התפשטות האש למיכלים סמוכים ואף לאזור המפעלים הפטרוכימיים.

שני הפועלים שנכוו, זהי גאטרה (35) וחוסיין אותמן (27), מאושפזים במחלקה לכירורגיה פלסטית בבית החולים רמב"ם ומצבם מוגדר קל עד בינוני.

שר האנרגיה, משה שחל, מינה אתמול ועדת חקירה שתבדוק את נסיבות השריפה. בראש הוועדה יעמוד יגאל ריזל מבתי הזיקוק לנפט, ד"ר שאול עראל, יועץ מינהל הגז במשרד האנרגיה והתשתית, נורית פרלוב, סגנית מנהל מינהל הגז ויוסי לוי, המפקח הראשי של מינהל הגז. חברי הוועדה ביקרו אתמול בחוות הגז. הוועדה תגיש את מסקנותיה לשר תוך שבועיים.

"נמנע אסון כבד"

מפקד שירות כיבוי האש באזור חיפה, טפסר משה ורדי, אמר שלולא השימוש שעשו הכבאים בכמויות גדולות מאוד של מים האש היתה עלולה להתפשט לאזור המפעלים הפטרוכימיים הסמוכים לחוות הגז.

בחווה עצמה היו מאות ליטרים של גז, בעשרות מתקנים. ואם האש היתה מצליחה להתפשט היה מתחולל אסון כבד.

זו הפעם השנייה בתוך שש שנים שבחוות הגז, הממוקמת בין אזור בתי הזיקוק והמפעלים הפטרוכימיים לבין שכונותיה הדרומיות של קרית אתא, פורצת שריפה.

מנהל מינהל הגז במשרד האנרגיה והתשתית, דוד בוצר, אמר, כי מבדיקה ראשונית עולה, שיישום מסקנות ועדת לפידות, שבדקה את נסיבות השריפה הקודמת, מנע אסון כבד בהרבה.

מחקירה ראשונית של המשטרה וצוותי הכיבוי של חיפה עולה, כי כמה עובדים שהעבירו מיכלי גז במלגזה, ליד סככת הגז של חברת סופרגז במרכז חוות הגז, גרמו לניצוץ חשמלי. הניצוץ הדליק אש באזור המיכלים, שהיה כבל הנראה פתוח, והסככה, שהיתה מלאה בבלוני גז במשקל של 48 ו–24 ק"ג, החלה לעלות באש.

הכבאים שהוזעקו למקום החלו להשתלט על הדליקה משני כיוונים. הם כיבו את האש וקיררו אותה ממיכלי הגז ובמקביל ציננו את מיכלי הגז שהיו באזור הקרוב. "כוח גדול מאוד שמנה 15 צוותי כיבוי, עם כ–40 כבאים", סיפר טפסר משה ורדי, "הפעיל 6 תותחי מים בו זמנית, הן ממאגרי מים של מקורות והן ממאגרים מקומיים של חוות הגז. מדובר בזרנוקים ומנוקים מיוחדים, המורידים כמות של 28 אלף ליטר בדקה".

השימוש בו זמנית בכמויות גדולות כל כך של מים, לדברי טפסר ורדי, הוא אחד מלקחי השריפה שהתחוללה במקום ב–88'.

טפסר ורדי ציין, כי לחוות מיכלי הגז ישנם כל האישורים הנדרשים והיא עומדת בתקנים של שירותי הכיבוי. הכבאים פעלו, לדבריו, לפי הוראות הבטיחות ופעלו עם ציוד מיוחד כדי לפעול תחת ריח כבד של גז וסיכון להתפשטות האש.

במקביל לפעולות הכיבוי נערכה משטרת זבולון, בפיקודו של נצ"מ יהודה סולומון, לחסימת צירי התנועה כדי לאפשר מעבר לכבאיות ולמכוניות הצלה. בכבישי המפרץ נוצר עומס תנועה כבד והמשטרה נערכה גם לפינוי תושבים, במידה שיתעורר הצורך בכך.

כבאים בחוות הגז. "לולא השימוש בכמויות גדולות של מים, האש היתה עלולה להתפשט לאזור המפעלים הפטרוכימיים"

"להעביר את החווה"

מנכ"ל סופרגז, צבי תגר, מסר כי מיד לאחר שהאש פרצה, הופעלו מערכות הכיבוי על ידי אנשי הצוות. מדובר במערכות כיבוי שהותקנו על פי המלצות ועדת ארד בעקבות השריפה ב–88'. המערכות מנעו, לדבריו, את התפשטות האש לעבר שטחי המיכלי האחסון.

מנהל מחוז חיפה במשרד לאיכות הסביבה, רובינס ראובן, מסר, כי ביחידה מיוחדת של המשרד בדקה כל הזמן אם הגז מתפשט למפעלים סמוכים.

לדבריו, דרש המשרד בזמנו להעביר את החווה למקום אחר ובעבר, כשהוא עצמו שימש כראש עיריית קרית אתא, אף הוצא צו סגירה לחווה, אך בית המשפט בחיפה ביטל את צו הסגירה.

ראש עיריית קרית אתא, דוד ראם, אמר אתמול, כי הוא נאבק במשך זמן רב, כדי שהחווה, המרוחקת כמה מאות מטרים משכונות בקרית אתא, תועבר למקום אחר. "לא ייתכן שכל פעם שתפרוץ שריפה בחווה עיר שלמה תהיה בתחושה של מלחמה. אני לא יכול לבוא לתושבים ולומר להם במאה אחוז שהם מוגנים מאסון. משרדי האנרגיה, הפנים ואיכות הסביבה חייבים לטפל במיגון החווה אם היא תישאר במקומה".

מנכ"ל סופרגז אמר בתגובה, כי הוצאת חוות מיכלי הגז, לא תשנה בהרבה את המצב, משום שבכל מקרה תהיה החווה קרובה ליישוב כלשהו, ואם לא תהיה קרובה – תהווה הסעת מיכלי הגז סיכון חדש.

רקע / אבירמה גולן

ב–88' פרצה שריפה בחוות הגז; הוועדה שהקים השר שחל חשפה ליקויים רבים

ב–30 בינואר 1988 הרעידו קולות נפץ את בתיה של קרית אתא ובתי השכונות הסמוכות לה. מיכל של 90 טונות גפ"מ בחוות מיכלי הגז הוצת סכנה לחייהם של תושבי הסביבה. זמן קצר לאחר שפרצה השריפה היה ברור לכבאים, שיש לפנות את התושבים המתגוררים בסמוך.

כמה חודשים קודם פנו בכירי המשטרה ומכבי האש באזור לעיריית קרית אתא, והתריעו מפני אסון העלול להתחולל בחוות הגז, בגלל הזנחה וטיפול בלתי מתאים. העירייה לא מיהרה להתלונן, כדי לא לפגוע בעובדי המפעלים, אך לבסוף ביקשה מבית המשפט לסגור את המפעלים בחווה. בית המשפט קיבל את עמדת המפעלים ודחה את בקשת העירייה.

בעקבות השריפה ב–88' מינו ממלא מקום שר הפנים אז יצחק שמיר ושר האנרגיה משה שחל ועדת בירור בראשות אלוף (מיל') עמוס לפידות. דו"ח הוועדה, המונח עד היום כסודי, גילה ליקויים חמורים. הדו"ח ציין לשבח את שירותי הכבאות בחיפה, שהצילו חיים בתנאים קשים. במקביל, המליצה הוועדה להעביר את מסקנות הדו"ח ליועץ המשפטי לממשלה.

הממשלה אימצה את המלצות הדו"ח והטילה על השרים הנוגעים בדבר להכין הצעות חקיקה, שבעקבותיהן נקבע, רק לפני 8 חודשים, חוק חומרים מסוכנים, המחייב מפעלים העוסקים בחומרים מסוכנים להיערך לאפשרות של אסון.

לדברי יעקב מרקוביץ, יועץ לענייני חירום לשר הפנים, שהיה אז משנה למנכ"ל המשרד, הוקמה ועדת מעקב שהיתה אמורה לבדוק אם בוצעו המלצות ועדת הבירור. מרקוביץ אומר עוד, כי בעיות אחרות שהדו"ח הצביע עליהן נפתרו, בהשקעה גדולה, הוא מקווה שהשריפה שפרצה אתמול נגרמה מסיבות שאינן קשורות לליקויים שהיו אמורים לבוא על תיקונם.

הבעיה המרכזית שהתגלתה בבדיקה שערכה ועדת לפידות היתה הנוהל. אחד מצינורות הגז ניתק בעת המילוי, בגלל שימוש רשלני בציוד לא תקין. נוסף לכך, לפי הנהלים היו אמורים להשגיח במקום [?], אך הם כנראה הלכו לשתות קפה.

בעיה נוספת שחשפה הוועדה היתה העדר מקור מים מספק לכיבוי. גם מערכת הכיבוי לא עמדה בדרישות וזו הסיבה ששירותי הכבאות והמשטרה פנו לבית המשפט.

דו"ח ועדת הבירור עמד על כך שהאחריות המקצועית על חוות הגז תוחם בידי משרד האנרגיה. הדו"ח התריע על כך שהאחריות מפוזרת בין משרדים שונים. עוד המליץ הדו"ח לאמץ תקנים בינלאומיים של בטיחות. לדברי מרקוביץ, נערכו בחוות הגז שיפורים שונים: הוכנס מיכל מים גדול, שופרו התקנים והותקנה מערכת אזעקה אוטומטית.

הדו"ח המליץ עוד, מדגיש מרקוביץ, להוציא את מתקן מילוי המיכלים משטח חוות הגז.

ראש עיריית קרית אתא, דוד ראם, אמר אתמול, כי תוך זמן שנה יושלם פינויה של שכונת קרית נחום, הסמוכה לחוות הגז. שר השיכון, בנימין בן אליעזר, שביקר בשבוע שעבר בקרית אתא, מסר כי הוקצבו 19 מיליון שקלים לפינוי תושבי השכונה. בשכונה מתגוררות עדיין כ–80 משפחות. שכונה אחרת, שיכון חיילים, פונתה כבר.

על פי תוכנית המתאר הארצית אמורה חוות מיכלי הגז לעבור למקום אחר, אבל המהלך הזה עשוי להיות ממושך מאוד.

יו"ר לשכת המהנדסים והאדריכלים, שמואל טויק [?], אמר אתמול, כי יש להרחיק את חוות הגז והמפעלים מריכוזי אוכלוסיה במפרץ חיפה.

ראש הממשלה נואם בטקס הזיכרון ברחבת יד לבנים בירושלים

ברק: אנו צועדים לשלום בשורות חסרות

(ע). יום הזיכרון לחללי צה"ל נפתח אתמול אחר הצהריים בטקס ברחבת בית יד לבנים בירושלים, בהשתתפות ראש הממשלה יצחק רבין, יו"ר הכנסת שבח וייס, ראש עיריית ירושלים אהוד אולמרט, הרב הראשי לישראל אליהו בקשי־דורון ושופט בית המשפט העליון אליהו מצא.

עדי מינץ, אלמנתו של סא"ל מאיר מינץ, שנפל בדצמבר 93' ברצועת עזה, הדליקה את נר הזיכרון. אליהו קרמני, אביו של רונן קרמני, שנרצח לפני שלוש וחצי שנים בפיגוע טרור, אמר קדיש.

במקביל נערכה פתיחת יום הזיכרון במעמד הנשיא עזר וייצמן והרמטכ"ל רב אלוף אהוד ברק, בטקס ממלכתי ליד הכותל. מאות בני משפחות שכולות וחיילי צה"ל ניצבו זה לצד זה מול רחבת הכותל.

מדי חיל הים הלבנים התקרבו בטורים הדוקים של אנשי חולות השרה, על כומתותיהם השונות, ובמדי החאקי של חיל האוויר, כולם עם נשק בידיהם, מביטים באמהות הבוכות בשקט בקהל.

יהודית אגרס, אלמנת יעקב אגרס שנפל במלחמת השחרור, הגישה את הלפיד לנשיא.

הרמטכ"ל אהוד ברק אמר: "ליום אחד בשנה משתקת צפירת יום הזיכרון כל מחלוקת בינינו ומפנה את כל הלבבות לכאבה של משפחת השכול. זה לצד זה ניצבים יום הזיכרון ויום העצמאות, חירות ישראל המתחדשת בארצו ומחירה הכבד, הנורא. אנו צועדים היום לקראת השלום, בשורות חסרות, של אלה שפילסו לנו את הדרך. צה"ל מרכין היום את דגליו ומצדיע לחללי מערכות ישראל".

טקסי זיכרון ב–40 בתי עלמין צבאיים

מאת שרון שדה, עדית רוזנבלום ועתיים

ביום הזיכרון יתקיימו טקסים ממלכתיים ב–40 בתי קברות צבאיים, שבהם ייצגו את הממשלה שרים, חברי כנסת ועשרות אישי ציבור. ראש הממשלה ושר הביטחון, יצחק רבין, ייצג את הממשלה בטקס שייערך בהר הרצל בירושלים.

המשטרה מבקשת מבעלי כלי רכב הבאים לטקסי האזכרה בבתי העלמין היום, להקדים, ככל האפשר, את באום. מומלץ להגיע בשעות הבוקר על מנת לא לאחר לצפירה, ולא ליצור פקקי תנועה מיותרים ועגמת נפש למשפחות השכולות.

איגרת ראש הממשלה

איגרת ראש הממשלה ושר הביטחון ליום הזיכרון התשנ"ד נשלחה השבוע למשפחות השכולות, באיגרת כותב ראש הממשלה: "משפחות יקרות, כבר אחרי חצות, שעת לילה מאוחרת, וזו לי פעם שמינית או תשיעית שאני כותב אליכם, ערב יום הזיכרון לחללי מערכות ישראל ויום העצמאות ה–46.

"תמיד כתבתי לכם באגרות ליום הזיכרון על השלום, על התקווה הגדולה לשים קץ למלחמות. תמיד הזכרתי את חלום השלום, מבחינתי, לפחות, לא היה מס שפתיים ולא דברים מן השפה ולחוץ.

"קיוויתי, האמנתי, חלמתי, עם רבים מכם או עם כולכם, שאכן יום יבוא. הוא בא. עדיין קשה, עדיין מיוסר, עדיין חבוט, עדיין נתקל במכשולים – אבל הוא כאן. אני מאמין שהשלום אפשרי, שהגיעה העת לשים קץ למלחמות. אני מאמין שצריך לנסות, לתת סיכוי, בעיקר עכשיו, כאשר כוחנו עמנו להכות כל אויב, אם חלילה נתגרה.

"אולי טעות בידי, אולי לא, אבל אני משוכנע כי יותר מכולם, דווקא הלוחמים, דווקא אלה שראו את התופת מול עיניהם וחשו את מרירות המלחמה על גופם, ועמם בני המשפחות ששילמו את המחיר הנורא, דווקא הם דבקים בחלום השלום ורוצים בו יותר מאחרים, וכמובן לא בכל מחיר.

"אין לי מלות נחמה לכם כי אני יודע היטב שאף מלה עוד לא ריפאה את הכאב, ומול פניכם ומול עיניכם אבדות כל המלים. מה אומר לכם איפוא בערב יום הזיכרון? רק חזקו ואמצו למען בני משפחותיכם האחרים, למען כולנו.

"אני מתפלל לשלומכם ולבי אתכם". יצחק רבין, ראש הממשלה ושר הביטחון.

ביום העצמאות יהיו פתוחים 10 מוזיאונים של משרד הביטחון ברחבי הארץ שהכניסה אליהם ללא תשלום: מוזיאון בתי האוסף, ההגנה, האצ"ל, האצ"ל בתש"ח, לח"י, בית הגדודים, העפלה וחיל הים, בתי השומר, מוזיאון אסירי המחתרות בעכו, ומוזיאון אסירי המחתרות בירושלים. פרטים בנוגע למקום המוזיאונים ושעות הפתיחה יתפרסמו בעיתונות.

מפגן צה"ל המרכזי ייערך ביום העצמאות בשעות הצהרים מול חופי תל אביב, ויכלול מטס של מטוסי קרב, מטוסי תובלה ומסוקים, מופעי אווירובטיקה, חילוץ על ידי מסוקים ותדלוק באוויר. כמו כן תיערך צניחה חופשית וצניחה לים.

הטלוויזיה הישראלית תעביר את מפגן צה"ל מחוף תל אביב בשידור חי. אירוע הפתיחה שיחל ב–11.30, יועבר בזמן שידור חידון התנ"ך העולמי לנוער. מיד עם תום החידון ישודר המפגן במלואו. טקס הענקת פרסי ישראל יועבר בשידור ישיר מתיאטרון ירושלים בשעה 20.00.

בחיפה יערוך חיל הים משט ראווה אשר יכלול ספינות טילים, דבורות, דבורים, כלי שיט מסתערים וסירות גומי. המשט יפליג לאורך חופי הארץ עד לחופי נהריה וראש הנקרה בצפון החוף ראשון לציון בדרום.

המשטרה תסגור

משטרת מחוז תל אביב פורסת כוחות גדולים לאבטחת שלום הציבור ביום הזיכרון וביום העצמאות.

משטרת ת"א תסגור ביום העצמאות את הרחובות הסמוכים לים בעת מפגן צה"ל. גם השטח הימי שבין ראשון לציון והרצליה ייסגר ביום המפגן משעה 6 בבוקר עד 3 אחה"צ. הסגירה היא על פי צו שהוצא על ידי מפקד חיל הים ובאכיפת המשטרה.

אוכלוסיית ישראל מונה 5.35 מיליון תושבים

מאת משה ריינפלד

ערב יום העצמאות ה־46, מתגוררים במדינת ישראל כ–5.35 מיליון תושבים, בב–1,170 יישובים. כך נמסר אתמול מהלשכה המרכזית לסטטיסטיקה.

מיום העצמאות שעבר (סוף אפריל 93') גדלה אוכלוסיית המדינה ב–2.2%, לעומת 2.6% בשנה הקודמת. כשני שלישים מהגידול באוכלוסייה השנה נבע מריבוי טבעי (עודף לידות על פטירות).

מספר העולים שהגיעו מאז יום העצמאות שעבר הוא 71 אלף, לעומת 74 אלף בשנה הקודמת. עוד נמסר, כי בישראל יש כעת 12 יישובים שמספר תושביהם יותר מ–100 אלף, לעומת 11 יישובים כאלה ביום העצמאות ה־45.

ברכת השר לאיכות הסביבה

למדליקי המשואות

אתם מדליקים הערב את משואות יום העצמאות תשנ"ד, אך למעשה הדלקתם אותן הרבה קודם, והארתם באמצעותן את הדרך לשמירה על ערכי הסביבה, הטבע, הנוף והמורשת בארצנו. כאשר רוב הציבור עדיין הלך בחושך, ולא הבחין בפשעים שנעשו בעבר נגד הסביבה, הייתם אתם מראשוני המתריעים והמוחים.

לא הייתם מוכנים להשלים עם מצב מתדרדר של אויר הולך ומזדהם, מים שנעכרים, אדמה שצוברת רעלים ונחלים מוכי שפכים.

המדינה מכירה היום במאבקכם ומכבדת אותו. עכשיו, כאשר שוחרי הטבע והסביבה נמצאים בכל מקום, והם רבים ופעילים, לא נשכח את תפקידכם: הייתם החלוצים העוברים לפני המחנה.

כשר לאיכות הסביבה, אני יודע שבלעדיכם לא היתה ישראל מתחילה לטפל במפגעים ובזיהומים כראוי למדינה מפותחת ומתוקנת. בזכותכם, יודעים היום רבים וטובים, כי אין בונים מדינה כשהורסים אותה.

שלכם

בברכת לסביבה באהבה,

יוסי שריד

עיריית תל-אביב-יפו

! א ז ה ר ה

לבאים למפגן צה"ל ביום העצמאות

לאורך הטיילת בחוף תל-אביב וברחובות הסמוכים קיימים מספר מבנים מסוכנים.

חל איסור לעלות על גגות ומרפסות של מבנים שסומנו כמבנים מסוכנים.

חל איסור מוחלט לטפס על פיגומים ומבנים בבניה.

בבתים התקינים התושבים מתבקשים לא להצטופף על הגגות והמרפסות ולהמנע ככל האפשר מלהשען על המעקים מחשש להתמוטטות.

הציבור מתבקש לגלות זהירות ואחריות

עיריית תל-אביב-יפו

הגבלות תנועה ושייט במפגן צה"ל
יום העצמאות תשנ"ה

מפגן צה"ל לציון שנת ה-46 לעצמאות מדינת ישראל, יתקיים ביום ה', 14 אפריל 94, בין השעות: 11:30-12:45, בחוף ימה של תל-אביב-יפו, בקטע שבין גן העצמאות לגן צ'ארלס קלור.

בעטיו של המפגן יחולו שינויים בסדרי התנועה בין השעות 09:30-14:00:

א. שד' רוקח יסגר מצומת רוקח/אבן גבירול ועד רח' הירקון. מעבר יתאפשר רק אל חניוני "חנה וסע".

ב. רח' הירקון ורח' הרברט סמואל יסגרו לתנועה לכל אורכם.

ג. כל הרחובות ברצועת שפת הים, מערבית לרח' בן יהודה ולרח' הכובשים, יחסמו לכניסה ולמעבר כלי רכב.

ד. הנסיעה ברח' אלנבי ובן יהודה מותרת לכל כלי הרכב.

הציבור מתבקש לחנות בחניוני "חנה וסע" המסומנים במפה ולהגיע למקום האירוע בתחבורה ציבורית בלבד. תחילת ההסעות בתחבורה הציבורית מחניוני "חנה וסע" בשעה 09:30 בבוקר. בסיום המפגן יופעלו שירותי הסעה חזרה לחניוני "חנה וסע". מרח' הירקון פינת גורדון. כמו כן, יתוגברו כל קוי השירות הסדירים המגיעים לאיזור האירוע. לנהגים המגיעים מדרום וממזרח מומלץ לחנות בחניוני הדולפינריום, החוף המערבי והכרמל, ולהגיע רגלית לאיזור האירוע.

לטובת המפגן יסגר שטח הים שבין הרצליה בצפון לבין בת-ים בדרום, מקו החוף ועד למרחק של 6 ק"מ בעומק הים, בין השעות 09:00 - 14:00, קיי מפרשיות, אופנועי ים וגלשני רוח, מתבקשים לא להכנס לשטח

עיריית תל-אביב-יפו מתנצלת על אי הנוחות שתגרם לתושבים הציבור מתבקש לגלות עירנות לחפצים ח

לבאי האירוע חג שמח וביום נעים.

המוקד העירוני לשרותך 24 שעות ביממה - 106

האוניברסיטה העברית בירושלים

גאה במוריה
חתני פרס ישראל לשנת תשנ"ד

פרופ' ישראל אומן

פרופ' מיכאל ברונו

פרופ' משה גרינברג

פרופ' חיים זלמן דימטרובסקי

פרופ' משה ויינפלד

פרופ' שניאור זלמן פלר

פרופ' אליעזר שביד

ושולחת להם את ברכתה לרגל הענקת הפרס ביום העצמאות

בכבודכם נתכבד

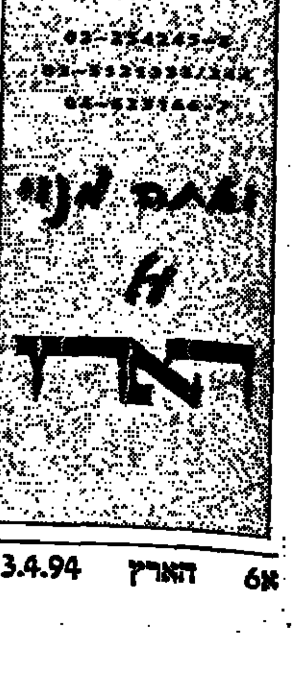

סגן נשיא ביהמ"ש המחוזי בת"א פסל הודאת נאשם לאחר שקבע כי השב"כ גבה אותה באמצעים פסולים

פרקליטות מחוז מרכז והשב"כ ניסו למנוע את הפרסום ב"הארץ". השופט קבע כי לנאשם, תושב טייבה, לא איפשרו לישון יותר מ־3 שעות ועל ראשו הונח שק

מאת יוסף אלגזי

פרקליטות מחוז מרכז והשב"כ מנסים למנוע מעיתון "הארץ" לפרסם פרטים מתוך פרשה שבה פסל סגן נשיא בית המשפט המחוזי בתל־אביב, השופט משה טלגם, את הודאתו של נאשם באחזקת נשק משום שנגבתה באמצעים פסולים.

הנאשם, עבד אל־רחים פארס ג'באלי (34), תושב הכפר הערבי טייבה, אזרח מדינת ישראל, נעצר בסוף אפריל 1993. כעבור חודש הוגש נגדו כתב אישום, אשר התבסס, בין השאר, על הודאות שמסר בחקירתו. בפתיחת משפטו כפר פרקליטו, עו"ד חיים שוורצברג, בעובדות שבכתב האישום ותבע לערוך משפט זוטא בקשר לקבילות ההודאות שנגבו מלקוחו; שכן לטענתו ג'באלי מסר אותן בלחץ איומים, מכות ומניעת שינה מצד חוקרי השב"כ. החוקרים, טען הפרקליט, גרמו ללקוחו לחץ נפשי שהביאו להודות במה שלא ביצע. השופט טלגם נעתר לבקשת הסניגור. לבקשת התובע, עו"ד אברהם פכטר, החליט השופט לקיים את הדיון בדלתיים סגורות והורה על איסור פרסום.

מהחלטתו של טלגם עולה, כי הסניגוריה טענה, שההודאות שמסר ג'באלי "שלא מרצונו החופשי, ולאחר עינויים שכללו מניעת שינה, חקירות במשך שעות רצופות רבות, כליאה בתנאים בלתי אנושיים, בלי אפשרות לנוע, כאשר ראשו של הנאשם מכוסה במשך שעות בשק". מנגד, מציין השופט, הכחישו החוקרים "מכל וכל פגיעה פיסית, אך הודו שהחקירות היו ממושכות וכי ייתכן שלנאשם לא ניתנה מנוחה שעות רצופות רבות".

בתום משפט הזוטא החליט השופט טלגם לפסול רק אחת מההודאות – זו שבה "כלולות הודעותיו של הנאשם המשמשות בסיס לאישומים". כלומר, ההודאה אינה קבילה ולא תוכל לשמש ראיה במשפט. עם זאת, החליט לקבל את שתי ההודאות האחרות, שבהן הוא אינו מודה "במעשים המיוחסים לו אלא מתלונן בעיקר על הסיפול בו".

השופט לא נתן אמון מלא בדברי הנאשם. "לא הייתי מוכן לקבל את עדותו של הנאשם שפגעו בו פיסית", קבע, "אבל אין לי ספק שבשיטת החקירה שבה מתחלפים חוקרים וחוקרים את הנאשם שעות רצופות ללא מנוחה, סבל הנחקר סבל קשה ביותר. תקופת כליאה בתוך 'תא המתנה', כשהנאשם כבול בתוך צר מידות, ולפעמים גם מונח שק על ראשו, עשויה לשבור את רצונו ויכולתו של כל אדם לעמוד בחקירה. ואינני רואה הבדל ממשי בינה לבין השעות שבהן מתנהלת החקירה בשיטה של שאלות ותשובות", ציין השופט.

השופט טלגם. התיר לפרסם

השופט ממשיך וקובע כי "במשך השעות שהוזכרתי נמנעה מן הנאשם שינה רצופה של למעלה משעתיים או שלוש ואין לי ספק שההודעה שנגבתה מפיו לאחר שנתקיימו בו תנאים אלה, איננה הודעה מרצון. מה גם, שלנחקר הוצגה גרסה שאמר כביכול שותפו לדבר עבירה, והוא נדרש להגיב עליה".

לא נמצא נשק

"במשך ימים רצופים", ממשיך השופט, "הוא מכחיש אותה, כאשר לבסוף הוא מודה בה, הוא מועבר בהפרש של שעה אחת לידי השוטרים וגובים ממנו את האימרה, ורק אז ניתן לו ללכת לישון. עוד באותו יום בשעות הערב הוא מוצא על ידי השוטרים להצבעה כדי להראות את מקום הנשק שכביכול הודה בקבלתו והסתרתו והוא מפגין את תוכן מההודעה, בכך שהוא מוביל את החוקרים למקום שאין בו שום נשק".

השופט ציין עוד כי הנאשם נחקר לאחר מכן שוב, פעמיים כ־10 שעות רצופות, אך עמד על שלו. "לאור האמור לעיל, אני מקבל את טענתו של הנאשם, שהאימרה (הד משמשת בסיס לאישומים – י.א.) לא ניתנה מרצונו הטוב והחופשי, ולכן תימחק", פסק השופט.

ביום שני פנה סופר "הארץ" לשופט טלגם בבקשה לבטל את איסור הפרסום בנושאים הנוגעים לפסילת הודאתו של הנאשם. התובע, עו"ד אברהם פכטר, התנגד. סופר "הארץ" טען, כי התנגדותו של התובע נובעת מרצונו למנוע את פרסום תיאור התנהגותם הפסולה של החוקרים שבגינה פסל השופט את הודאת הנאשם. תוך התנגדות התובע החליט טלגם, כי לסופר "הארץ" יש זכות עמידה וכי תעודת החיסיון שהוציא שר הביטחון אינה נוגעת ל"נושאים המתמידים 'טענת פסול' כלפי חוקרים בחקירה", שאם העילה שבעטיה החליט בית המשפט שלא לקבל כראיה את הודאת הנאשם.

כיוון שכך התיר לסופר "הארץ" לעיין בפרוטוקול המשפט ולפרסם את המידע הקשור ל"טענות הפסול". "אני מתיר לעיתונאי את העיון בתיק על מנת שהכתבה שבין תובא לעיון התובע טרם פרסומה ותוכל לשמש עילה לפנייה מחודש אם יתעוררו בה חילוקי דעות", פסק השופט.

מאוחר יותר באותו יום ביקשה פרקליטות המחוז מהשופט טלגם שיעיין מחדש בהחלטתו. ביום שלישי בבוקר התקיים דיון מחודש בפני השופט טלגם בהשתתפותם של עו"ד מיכי מוזר, פרקליט "הארץ", סופר העיתון, התובע ויועצת משפטית מטעם השב"כ. התובע ביקש מהשופט טלגם לאסור על העיון בתיק בכלל.

בתגובה ציין עו"ד מוזר, כי העיתונאי נהג בדרך חוקית בפנותו לבית המשפט וזה החליט להתיר עיון לאחר שאיזן בין כל האינטרסים. בסמכותו של בית המשפט, אמר מוזר, להחליט להתיר גילוי פרטים לפרסום לאחר שהוחלט לדון בו בדלתיים סגורות. הוא מסר לבית המשפט שהכתבה כבר נכתבה, אושרה במלואה על ידי הצנזורה, אך מתוך כבוד לבית המשפט עוכב פרסומה, כשנודע שהצדדים הוזמנו לדיון נוסף בפני השופט.

השופט טלגם לא מצא לנכון לשנות את החלטתו הקודמת, לפיה התיר לסופר "הארץ" לפרסם, תוך שהוא "קיבל על עצמו ברצון איסורים, כמו שמות החוקרים, דרכים ושיטות ניהול החקירה, לבעת מה שנטען שהוא בגדר דרכי גביית (עדויות) פסולות". אולם, בעקבות בקשותיה החוזרות ונשנות של התביעה לעכב את הפרסום ב־48 שעות כדי לאפשר לה למנוע אותו, החליט השופט לעכב את הפרסום ב־24 שעות, להוציא את החלטתו בעניין כמפט הזוטא עצמו, תוך שהוא מתיר את פרסומה ללא הגבלה וללא עיכוב.

פארס נמנע מלירות לעבר הילד. "ידעתי שאני נוצר את הנשק", אמר למשפחתו

הצלום: ארכיון

החייל אמיר פארס שנמנע מלירות בילד פלשתינאי שרגם אותו באבנים:

"יכולתי בקלות ללחוץ על ההדק, אבל נזכרתי באחי הקטן, בן ה־8"

פארס קיבל תעודת הוקרה מהעדה הדרוזית בנוכחות ח"כ סאלח טריף

מאת גבי זהר

"כאשר עמדתי מול הילד והוא זרק עלי אבנים, יכולתי בקלות ללחוץ על ההדק ולהרוג אותו, אבל בראשי עברה התמונה של אחי הקטן, אדם, בן ה־8, בבית שלנו בחורפיש וידעתי מיד שאני נוצר את הרובה", סיפר החייל אמיר פארס לבני משפחתו.

נכבדי העדה הדרוזית בישראל התכנסו אתמול בביתו של השייח אמין טריף הנבוה בכפר ג'וליס כדי להעניק לאמיר פארס (19) המשרת בתשעה חודשים בצה"ל, תעודת הוקרה לאחר שהבליג ולא ירה לעבר ילד פלשתינאי בן 10 שרגם אותו באבנים במהומה בג'באליה ברצועת עזה. בטקס העניק לאמיר פארס את התעודה שייח מואפק טריף, נכדו של שייח אמין. בין הנוכחים היה גם ח"כ סאלח טריף. התעודה היתה מעוטרת בדגלי ישראל והעדה הדרוזית.

לאמיר ולאביו סולימן פארס, היתה תחושה בטקס כי העדה הדרוזית כולה מתגאה מהיחסי שדבק בה במהלך שנות האינתיפאדה, לפיה החיילים הדרוזים הם הקשוחים ביותר והמתנהגים באכזריות קשה ביותר כלפי הפלשתינאים בשטחים. אמיר, לבוש בגדים אזרחיים, נרגש ונבוך מהמעמד, לא היה מוכן להתראיין בשל איסור דובר צה"ל.

ח"כ סאלח טריף הגדיר את תגובת דובר צה"ל במקרה זה כמתול וציין כי הכל מאוד שאמיר פארס לא הוזמן להיות נוכח בקבלת הפנים שערך מתי נשיא המדינה למאות החיילים המצטיינים של צה"ל. "גם כך אמיר הביא כבוד לבני העדה", ציין ח"כ טריף. השייח מואפק טריף אמר: "זו גאווה גדולה לעדה הדרוזית וגם לחיילי צה"ל ומדינת ישראל, שחייליה מתנהגים בתבונה ובזכר מה שכאלה".

החייל אמיר פארס (מימין) עם אביו סולימן: הייתי חוזר על כך

הצלום: אלה עכא

לבני משפחתו אמר אמיר פארס כי היה חוזר על מעשהו שוב אילו נאלץ לעמוד במצב דומה. "אמרתי לעצמי שעדיף להסתפג אבן בראש מאשר ללחוץ על ההדק. התחושה האנושית גברה על הפקודה בצה"ל. גם אם היתה ניתנת לי פקודה מפורשת לירות בילד לא הייתי עושה כך. המעשה כולו לא שינה את תחושתי בקשר לשירות בצה"ל. אני רוצה להתקדם במסלול הצבאי, לעבור קורס קצינים ולתרום למדינה".

אביו של אמיר, סולימן, הקפיד שבנו לא יתראיין וסיפר כי הגיעו הרבה מכתבים מיהודים וערבים המברכים את אמיר על מעשהו.

ביקורי תלמידים בכפר חב"ד הושעו עד לבדיקה מחודשת של משרד החינוך

בעקבות תלונות תלמידים על דברים שהושמעו בכפר בזכות הטבח בחברון

מאת אור קשתי
סופר "הארץ" לענייני חינוך

מנכ"ל משרד החינוך והתרבות, ד"ר שמשון שושני, החליט אתמול להשעות את ביקורי התלמידים בכפר חב"ד בשנת הלימודים הנוכחית, עד לבדיקה מקפת של הכנת הסיורים הללו ושל הפעילות החינוכית הנעשית בכפר.

ההחלטה התקבלה, לאחר שלמשרד הגיעו תלונות מצד הורים של תלמידים מבית ספר בפתח תקוה, שהתלוננו כי חלק מאנשי כפר חב"ד הביעו תמיכה בד"ר ברוך גולדשטיין והטבח שביצע במערת המכפלה.

לדברי התלמידים, אמרו אנשי חב"ד כי "גולדשטיין היה צדיק ואוהב ישראל שביצע את הרצח לטובת עם ישראל". דובר כפר חב"ד, הרב מנחם ברוד, אמר בתגובה כי "הפסקת הביקורים בכפר היא התנכלות על רקע פוליטי, ואין לה כל קשר לפעילות החינוכית שאנו מעבירים".

המפקחת התלוננה

שושני החליט על השעיית הביקורים, לאחר שהמפקחת על בית הספר דיווחה לו על ליקויים בשיטה הקיימת של ביקורים בכפר חב"ד. בעקבות המקרה התברר כי מתכונת הביקורים בכפר חב"ד לא נבחנה זה זמן רב, וכי אין שליטה על תכני המפגשים וההרצאות שהתלמידים מקבלים. לפיכך החליט במשרד החינוך לערוך דיון לבדיקת המתכונת שהיתה נהוגה עד כה באשר לביקורי תלמידים במקום.

"התברר שכל נושא הכנת התלמידים לביקורים האלה לא התנהל כשורה. עתה צריך לבדוק אם דברי התמיכה בטבח בחברון הם מקרה פרטי, והאם ההכנות לביקורים אכן טובות", אמר מנכ"ל המשרד.

דובר כפר חב"ד, הרב ברוד, טען אמש כי "אף אחד במשרד החינוך לא ניסה לברר את העובדות או לקבל תשובות על המקרה. לא נעשתה שום בדיקה, שיכולה להוביל למסקנה אובייקטיווית, שתצדיק את הפסקת הביקורים.

שושני. התברר לו

"בכלל, לא נעשה הליך מינימאלי כלשהו לתיקון פרוטוקולרי של הליקויים, אם אכן ישנם כאלה, דבר המקובל בין בני תרבות.

"אפילו במשטרים החשוכים ביותר נהוג לתת זכות תגובה, אבל הפעם הטיפול כולו היה שרירותי. עד היום איננו יודעים באיזה בית בכפר נאמרו הדברים, אם נאמרו בכלל. בכל מקרה, אי אפשר להשליך ממקרה בודד על הפעילות הכללית של כפר חב"ד, שזכתה לשבחים רבים מכל הגורמים ובמשך שנים רבות.

"הרי היו בתי ספר שהתלמידים בהם עמדו רחם לצד ד"ר גולדשטיין, ואף אחד לא הציע או שיסגרו אותם. מדובר בהתנכלות ובניסיון להכפיש את שמה של חב"ד".

מטוסי הביצ'קראפט של חיל האוויר משמשים גם למשימות ביון אלקטרוני

מאת שרון שדה, סופר "הארץ" לענייני ביטחון

חיל האוויר הצטייד לפני שלוש שנים במטוסי נוסעים מתוצרת חברת ביצ'קראפט, שהוסבו לצורכי החיל. בגיליון החדש של ביטאון חיל האוויר, שיצא השבוע לאור, צוין כי הדגם החדש, המכונה "צופית", עבר הסבה לגרסה צבאית והוא משמש למשימות מגוונות כמו תובלה, הטסת נוסעים, סיורים ימיים ועוד.

בספר "כל מטוסי חיל האוויר" נכתב, כי מטוסי הביצ'קראפט, בהם משתמש חיל האוויר, מבוססים על מטוס מנהלים מסוג קינג אייר של חברת ביצ'קראפט, והם משמשים גם למשימות של ביון אלקטרוני.

במטוסים מותקנות מערכות מתוחכמות המסוגלות, בין השאר, לאתר מערכות קרקעיות, כגון מערכות מכ"ם של סוללות טילים, ולהצביע על מיקומן על גבי מפה אלקטרונית במטוס בזווית מעקב על הקרקע. המטוסים מצטיינים במהירות וביציבות גבוהה.

בגיליון של הביטאון נכתב עוד, כי ארבעת מטוסי הקינג אייר, המשמשים את חיל האוויר למשימות שליטה ובקרה אווירית, יעברו בארה"ב שיפוץ והשבחה בהיקף של כשלושה מיליון דולר למטוס.

שרב?
חם לך?
קנה מנהטן תדיראן
המזגן הנמכר ביותר בישראל
עכשיו!

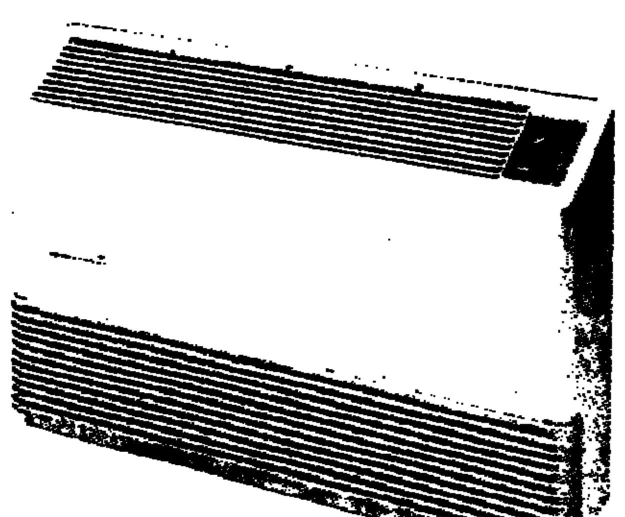

להשיג עכשיו בשק"ם, המשביר לצרכן, בחנויות החשמל המובחרות, בחנויות ובסניפי תדיראן:
ת"א: טל. 03-5420304, חיפה: טל. 467316, 04-467353, ב"ש: 07-236561, ירושלים: באמצעות "אלדם" 02-783851
תדיראן
תעשיות מוצרי צריכה חשמליים בע"מ
החברה המובילה לאיכות חיים.
גיתם מערכות תדמית

هكذا من الأصل

هكذا من الأصل

ספורט

עורך אבי רצון

3 משחקי רדיוס לבית"ר ירושלים

בגלל ההתפרעות במשחק עם מכבי ת"א ייאלצו הירושלמים לשחק מחוץ לבירה נגד הפועל חיפה, צפרירים והפועל ת"א. היו"ר דדש: זה קנס של רבע מיליון שקל. מכבי ת"א נקנסה ב־6,000 שקל בגלל השלכת רימון עשן אחרי השער של נימני

מאת אורן כהן

בית הדין המשמעתי של ההתאחדות לכדורגל ממשיך לנקוט יד קשה נגד קבוצות בליגה הלאומית שאוהדיהן מגלים מעשי בריונות והתנהגות בלתי ספורטיביות. אתמול הטיל על האלופה בית"ר ירושלים עונש כבד: שלושה משחקי רדיוס בפועל, במרחק 50 ק"מ מאיצטדיון טדי בירושלים. הדיין עו"ד מיכה ויתקון הפעיל את העונש על תנאי של שני משחקי רדיוס שהיה תלוי לחובת הירושלמים, והוסיף עוד משחק רדיוס, הפעם ללא קהל. המשחק הראשון ללא קהל יהיה מול הפועל חיפה; שני משחקי הרדיוס האחרים הם נגד הפועל צפרירים חולון והפועל תל אביב.

מאמן בית"ר ירושלים דרור קשטן, שהואשם בהתנהגות בלתי ספורטיבית באותו משחק הורחק משני משחקים בפועל.

דיין בית הדין המשמעתי של ההתאחדות התייחס לדו"ח השופט סבי אלנקוה, בו נאמר על המאמן קשטן: "תוך כדי המשחק, כאשר שחקן בית"ר רונן הררי נפל ברחבה, פרץ המאמן דרור קשטן למגרש בעומק של כ־20 מטר ופנה לעברי באיום, כשהוא טוען שלא שרקתי פנדל. הדבר גרם לחימום הקהל הבית"רי שהחל לזרוק למגרש בקבוקים ריקים ומלאים. פניתי לקשטן והסברתי לו שבכניסתו למגרש הוא מלבה את היצרים בקרב האוהדים. הוריתי לו לעזוב את המגרש ודרשתי שיעלה ליציע. בתגובה ענה לי המאמן קשטן: אני לא עולה ליציע. עשה תנועה בידו והלך לספסל קבוצתו. פניתי לקצין משטרה שהיה במקום, אך זה במקום להוציא את קשטן שאל אותי אם אמרתי למאמן לעזוב. כל אותו זמן המשיך הקהל בשלו, היה משולהב, כל מיני חפצים נזרקו למגרש".

כאן התפרץ דרור קשטן לעבר השופט אלנקוה ואמר: "אתה לא מדייק. מדוע אתה לא מוסיף שהיו גם שלושה מהנהלת מכבי תל אביב בתחום המגרש". השופט אלנקוה אישר שאכן נכנסו לתחום המגרש גם שמעון קורק ואברהם גרנט ממכבי ת"א, אבל טען ששום הודר פנימה רק 2 מטר. קשטן טען שאם השופט היה רוצה היה פונה בתקיפות לשוטרים כדי שיוציאום.

מנכ"ל בית"ר ירושלים אברהם לוי הפתיע כאשר ישב בשקט במהלך הדיון, אבל היה לו מה לומר על האירוע: אם המשטרה היתה מקבלת הוראה להוציא את המאמן, השוטרים היו פונים אלי והייתי מבקש מקשטן לעזוב את המגרש.

בקשר לתלונת מכבי תל אביב להתאחדות, אמר אברהם לוי: זו חוצפה מצד יו"ר מכבי רוני קליימן להגיש את התלונה. בסיום המשחק פנה אלי קליימן, לחץ את ידי ואמר לי: אין לנו טענות דבר, אני לא אגיש תלונה במשטרה ולא אתלונן בהתאחדות. לכן תלונתו היא ממש צביעות.

לגבי התנהגות האוהדים הירושלמים אמר אברהם לוי: לא ראיתי שאוהדי בית"ר הולישו מהלומות. אם היו מריבות זה היה מחוץ לאיצטדיון. לוי הוסיף, כי בשבועות האחרונים נוצרה בתקשורת אווירת עליהום על בית"ר ירושלים. "זה תפשו קורבן. אני לא מכחיש שנזרקו בקבוקים במהלך המשחק, אבל מה שמפרסמים עלינו בתקשורת זו חוצפה. בחודש האחרון באו לאיצטדיון טדי קבוצות חוזר הביתה עם נצחון ולא קרה להם דבר", סיים לוי.

היו"ר משה דדש, ששהה בחו"ל בזמן המשחק נגד מכבי ת"א, הופיע בוועדת המשמעת ותקף את השופט סבי אלנקוה: "הפסדנו מול חיפה ובאר שבע וכולם עזבו את ירושלים בשלום. אני מוכן להישבע שקצין משטרה אמר לי שאבי נמני עשה תנועה מגונה לעבר האוהדים. התנהגות המכבים היתה מתחת לכל ביקורת. לשופט היה חלק גדול בליבוי היצרים. הוא לא שלט בנעשה, לא אחז ברסן המשחק והתעלם מפנדל ברור שלנו. הילולו של השופט, בכך שהניף את היד לעבר האוהדים, הסית אותם", אמר דדש.

בהחלטתו קבע הדיין ויתקון: נכון שלמאמן דרור קשטן אין עבירות ב־5 השנים האחרונות, אבל יש הבדל בין גירסת השופט והמאמן. דברי השופט מקובלים עלי ואני מקבל את עדותו, כי הורה למאמן לצאת וכי קשטן לא נענה. אני רואה בחומרה רבה את הסירוב של מאמן בכיר שלא מציית להוראות שופט. לגבי אוהדי בית"ר אני מבין ללבו של היו"ר משה דדש, ומסכים עמו שמדובר בקומץ אוהדים בודדים שמתפרעים. צריך פעם אחת להתמיד לעקור את השורש הרע הזה. הדיין האשים את בית"ר בהתנהגות שלוחות.

אנשי בית"ר חשבו שסיימו להעיד, אבל הדיין ויתקון פנה לאברהם לוי: אל תלך, יש לך עוד תיק. לוי היה המום. הדיין פנה אליו: מה עם המשחק מול מכבי פתח תקוה ברביעי? האוהדים שלכם זרקו גם שם בקבוקים וחפצים שונים. לוי לדיין: "אני מבקש ממך לא לעשות מזה עניין", אבל הדיין הרשיע את בית"ר וקנס את הקבוצה ב־5000 שקלים.

מכבי תל אביב נקנסה באותו תיק ב־6000 שקלים, בגלל זריקת רימון עשן לאחר שער הניצחון של אבי נמני במשחק מול בית"ר ירושלים.

בסיום הדיון נשמע יו"ר בית"ר ירושלים משה דדש מופתע מהעונש: "זה קנס של 250 אלף שקל. אני מתפלא על הדיין. היה מקום להתחשב בנו. מה הם רוצים לעשות? להרוס את בית"ר? אין ברירה, נערער על העונש".

מדוע אוחנה רצה כל כך שקשטן ימשיך ומדוע מלמיליאן לא יקבל את בית"ר

מאת רוני דיאמן

התמנות דרור קשטן כמאמן בית"ר ירושלים, לפני כשנתיים, נעשתה לא מעט בזכות אלי אוחנה. העבר המפואר של קשטן בבית"ר (אליפות ראשונה ב־1987, גביעים ב־1985 וב־1989), אמור היה לפעול לטובתו. אבל בגלל נפילתו בשנים שבהן לא אימן את בית"ר (ב־1990 ירד עם הפועל ר"ג לארצית; ב־1991 לא הועסק; ב־1992 סיים עונה כושלת במכבי פ"ת), נזקק קשטן במידה רבה להשפעתו של אוחנה על היו"ר משה דדש, כדי לחזור לתפקיד המאמן בבית"ר.

איש לא הופתע כאשר קשטן גמל לאוחנה ביחס מועדף, והעניק לו גיבוי מגובה. קשטן הילל ושיבח את אוחנה בכל הזדמנות ולא העיר לו באימון או במשחק. יחס זה בא לידי ביטוי, כאשר באחד האימונים בבית וגן, לפני כשלושה חודשים, התנהלו חילופי דברים בוטים בין אוחנה לשוודיק לעיני ובאוזני השחקנים. קשטן, שידע שאוחנה התחיל במריבה, העדיף להתעלם, וצעק לעבר השניים: "תמשיכו לשחק. שום דבר לא קרה" – במקום להעמידם במקומם ולסלקם מהאימון.

אוחנה אמר לשוודיק: "אני אגמור אותך בבית"ר" – התבטאות שרק שחקן הוא שמאחוריו מאמן שהתחייבותו כלפיו רבה, יכול להגות. יש הטוענים, כי זו הסיבה שבגללה נושל העונה שוודיק מהמערך פעמים רבות ללא הצדקה מקצועית.

דוגמה זו היא אחת מרבות וממחישה מדוע לאוחנה היה רצוי שקשטן ימשיך בבית"ר בעונה הבאה. מעבר לכל אלה, הסיבה העיקרית בגללה היה אוחנה מעוניין בהמשך כהונת קשטן, היא כדי לחסום ככל האפשר את שובו של אורי מלמיליאן לבית"ר בתפקיד ניהולי מקצועי.

מלמיליאן מקובל ואהוד מאד על פטרונה של בית"ר, ראש העיר אהוד אולמרט, שהתבטא פעמים רבות, כולל במסיבת עיתונאים לפני כחודשיים, כי "לטובתה ולעתידה של בית"ר, רצוי מאד שמלמיליאן ישתלב בהקדם בתפקיד ניהול מקצועי בקבוצה".

מלמיליאן, על אף עברו המפואר והיותו סמל של בית"ר קרוב לשני עשורים, כלי להוכיח את אישיותו הבוחה ואת הידע הרב שלו – לא יקבל כנראה את ההזדמנות בבית"ר, בעיקר בגלל אלי אוחנה, שלוטש בעצמו את עיניו לתפקיד המנהל המקצועי בעתיד הלא רחוק. אוחנה אף שלח מסר מרומז לאולמרט בעניין זה, כאשר באחד הראיונות אמר: "תהיה זו בושה גדולה לבית"ר אם הפוליטיקה תקבע מי יהיה מנהל מקצועי".

סיבה נוספת שבגללה חסומה דרכו של מלמיליאן לבית"ר היא חששו של המנהל אברהם לוי שאם יקבל מלמיליאן תפקיד מקצועי בבית"ר, יקצצו חלק מסמכויותיו.

מכאן יוצא שאינטרסים משותפים לאוחנה ולאברהם לוי, בתוספת השפעת השניים על משה דדש, היא שמונעת מבית"ר להחזיר לפעילות את האיש שהיה יכול לסייע יותר מכל להבראה הבחנית.

העובדה שאולמרט שאין ברצונו להתערב בענייניה הפנימיים של בית"ר, מגלגלת את הכדור לעבר דדש, או בפועל, לעבר הצמד אוחנה ולוי.

ארסנל בגמר המחזיקות

אינטר וולצבורג עלו לגמר גביע אופ"א

מאת סוכנויות הידיעות

ארסנל העפילה לגמר גביע המחזיקות אחרי ניצחון 0–1 על פאריס סן ז'רמן. 35 אלף צופים בהייבורי ראו את ארסנל, שתיקו 0–0 היה מספיק לה לעלות, פותחת את המשחק בהססנות, אבל דווקא אז, כבר בדקה השישית, כבש קווין קמפבל שער לאנגלים וכל הנסיונות של סן ז'רמן להשוות עלו בתוהו.

אינטר הביסה את קאליארי 0–3, באחד ממשחקיה הטובים ביותר העונה, מחקה את ההפסד 3–2 לפני שבועיים והעפילה לגמר גביע אופ"א. דניס ברגקאמפ כבש את השער הראשון (38) ובישל את שני האחרים לניקולה ברטי (54) ווים יונק (63). אינטר עשויה לזכות בתואר שבו זכתה ב־1991, למרות עונה גרועה מאד.

ולצבורג עלתה לראשונה בתולדותיה לגמר גביע אופ"א אחרי 1–1 בחוץ נגד קארלסרואה, בזכות שערי חוץ. הרמן סטאולר העלה את האוסטרים ליתרון בדקה ה־12 ויינר קרייז השווה בדקה ה־54. שום קבוצה אוסטרית מעולם לא זכתה בגביע אירופי, אם כי פעמיים שיחקו קבוצות אוסטריות בגמר גביע המחזיקות.

גביע המחזיקות

הערב: פארמה – בנפיקה (1–2 בראשון)

אתמול: ארסנל – פ. ס. ז'רמן 0–1 (1–2 בסיכום)

גביע אופ"א

אתמול: אינטר – קאליארי 0–3 (3–5)

קארלסרואה – ולצבורג 1–1 (1–1)

גביע האלופות: הערב המאבק על אירוח משחקי חצי הגמר

לאחר שמילאן, ברצלונה ומונאקו כבר הבטיחו עלייתן ופורטו תהיה כנראה הרביעית, יקבע המחזור האחרון מי יארחו את המשחק היחיד בחצי הגמר

מאת עוזי דן

יש מי שחוגג את יום העצמאות בביכרות עם פטישי פלסטיק בראש וקצף בעיניים, אבל דרך נוספת היא להתרווח מול הטלוויזיה ולחזות בהרבה כדורגל משובח מאירופה. הערב ייערך המחזור האחרון בליגת האלופות של אירופה ובסיומו נדע מה יהיו משחקי חצי הגמר שייערכו ב־27 באפריל.

השנה, להבדיל מהשנתיים הראשונות של המתכונת הקיימת, יהיה חצי הגמר רק משחק אחד, והמארחת תהיה מי שסיימה ראשונה בבית שלה, מול השניה בבית המקביל.

שלוש מארבע העולות כבר בטוחות – מילאן, ברצלונה ומונאקו, כאשר גם פורטו בעצם בפנים. אבל המאבק הגדול הוא מי יסיים ראשון בבית ויזכה ליתרון הביתיות.

בשני הבתים תצא הראשונה למשחק חוץ אצל השניה שמפגרת אחריה בנקודה (ברצלונה אצל מונאקו בבית א', מילאן אצל פורטו בבית ב') תיקו יספיק לה לסיים ראשונה. במילאן ובברצלונה יתמגרו על תיקו, כי החשש הגדול של מילאן הוא לשחק בחצי הגמר בחוץ נגד ברצלונה, והספרדים חוששים בדיוק מאותו דבר – יציאה לסן סירו בחצי הגמר.

אלה האפשרויות הקיימות למשחקי חצי הגמר:

● מילאן מנצחת או מסיימת בתיקו בפורטו וברצלונה מנצחת או מסיימת בתיקו במונאקו ואז בחצי הגמר: מילאן מארחת את מונאקו, ברצלונה את פורטו. האפשרות הסבירה ביותר.

● מילאן משיגה לפחות נקודה בפורטו, ברצלונה מפסידה במונאקו: מילאן – ברצלונה, מונאקו – פורטו. אפשרי.

● ברצלונה משיגה לפחות נקודה במונאקו, מילאן מפסידה בפורטו: ברצלונה – מילאן, פורטו – מונאקו. אפשרי.

● פורטו מנצחת את מילאן, מונאקו מנצחת את ברצלונה: פורטו – ברצלונה, מונאקו – מילאן. סיכויים קלושים.

קיימת אפשרות נוספת, אם פורטו מפסידה למילאן ואנדרלכט מנצחת את ורדר ברמן כך שהפרש השערים בשני המשחקים יהיה לפחות שמונה (למשל, 1–3 למילאן בפורטו ו־6–0 לאנדרלכט נגד ברמן), ואז יכולה אנדרלכט לעלות במקום פורטו לחצי הגמר ולהתמודד נגד ברצלונה (אם לא תפסיד במונאקו) או נגד מונאקו (אם תנצח את ברצלונה). סיכויים אפסיים.

לברצלונה, אגב, יש עוד משימה. לא פחות משמונה משחקניה כבר קיבלו צהוב במסגרת גביע האלופות וצהוב הערב פירושו הרחקה אוטומטית מחצי הגמר.

שני משחקים נוספים ייערכו הערב: אנדרלכט תארח את ורדר ברמן וגלאטסראי תנסה להבקיע שער ראשון כשתארח את ספרטק מוסקווה.

בגביע המחזיקות ייערך המשחק השני, ובו תארח פארמה, ללא פאוסטינו אספרייה המושעה, את בנפיקה שניצחה 1–2 במשחק הראשון.

גביע האלופות

בית א'

1. ברצלונה	5	12–3	8
2. מונאקו	5	9–3	7
3. ספרטק מוסקווה	5	4–1	3
4. גלאטסראי	5	8–0	2

הערב: מונאקו – ברצלונה; גלאטסראי – ספרטק מוסקווה

בית ב'

1. מילאן	5	6–2	7
2. פורטו	5	10–6	6
3. אנדרלכט	5	4–7	4
4. ורדר ברמן	5	9–14	3

הערב: פורטו – מילאן; אנדרלכט – ורדר ברמן

קנדאורוב בסגל הרוסי למונדיאל

מאת עוזי דן

ההתאחדות הרוסית לכדורגל פירסמה אתמול את הסגל המורחב של נבחרתה לגביע העולם, ללא השחקנים שהכריזו על מרד במאמן.

הסגל מונה 35 איש ומתוכו ייבחרו בסופו של דבר 22 שחקנים.

בין ה־35 מופיע גם שמו של קשר מכבי חיפה, סרגיי קנדאורוב.

האולטימטום שפירסמה ההתאחדות הרוסית לשחקנים המורדים, פקע לפני יומיים ולמרות שפורסם כאילו ההתאחדות תיתן להם ארכה, התברר כי הוחלט לנהוג יד קשה. בין השחקנים ששמם לא מופיע בסגל: איגור שאלימוב (אינטר), איגור קוליבאנוב (פוג'יה), איגור דוברובולסקי (דינאמו מוסקווה), אנדריי קנצ'לסקיס (מנצ'סטר יונייטד) וואסילי קולקוב (בנפיקה).

בעיקרון מותר לשנות את הסגל עד ל־6.6, תאריך היעד להגשת הסגלים לוועדה המארגנת של גביע העולם, וברוסיה עדיין מקווים שהמורדים יחזרו בהם ויצטרפו לסגל.

מאמני הפועל תל אביב וירושלים מנתחים מה קרה במלחה

מאמן ת"א שרף. מגיע לשחקנים לנוח

מאמן ירושלים חרוש. טעויות מנטאליות

שרף: הפתיחה המוחצת של ירושלים לא היתה כדורסל

מאת אלי מרוסי

הניצחון החמישי בשלוש השנים האחרונות של הפועל ת"א, שלשום במלחה, סימן גם שיוויון 1–1 במלחמת המוחות בין שני המאמנים. במשחק הראשון טעה צבי שרף, מאמן ת"א, כשהציב את תומר שטיינהאואר בהגנה על פיני לוי, ויורם חרוש, מאמן ירושלים ניצל זאת. שלשות של לוי מעל ראשו של שטיינהאואר, אילצו את שטיינהאואר לצאת מרחבת הסל אל לוי ולהפקיר את השליטה בריבאונד ליוברט רובינסון, שניצל את מהירותו על שמעון אמסלם ועופר פליישר לשמונה כדורים חוזרים בהתקפה, מהם קלעה ירושלים 14 נקודות.

שלשום למד שרף את הלקח ויישם זאת בצד השני. אמסלם הוציא את שומרו (רובינסון) מחוץ לרחבת הסל, וכך יכול היה שטיינהאואר לקלוע 10 נקודות בריבאונד התקפה שהיוו את אחת הסיבות לחזרה של ת"א מפיגור 16 נקודות (20–4 בדקה הרביעית) לניצחון.

שרף הסביר למה לא נבהל מהפתיחה המוחצת של ירושלים: "זה לא היה כדורסל. כל שחקן מירושלים שקיבל את הכדור אחרי קו החצי, הקפיץ פעם אחת וירה לסל בלי להסתכל. הכדור נכנס. נכון שיכולנו להפסיד גם ב־50 הפרש, אבל הסברתי לשחקנים שיש עוד 37 דקות לשחק וכל מה שירושלים עשתה בפתיחה לא קשור לכדורסל".

ניצחון במלחה הפך להרגל שלכם?

לפעמים הפסיכולוגיה יותר חזקה מכל דבר אחר. למשחק הראשון לא היינו מוכנים מנטאלית, גם בגלל מרווח הזמן המועט מגמר הגביע. המכה שקיבלנו אחרי המשחק הראשון, חייבה אותנו להיערך מנטאלית למשחק שלשום. כדי שהפועל ת"א תנצח, היא צריכה רצון לנצח, משחק הגנה מצויין ותיפקוד ראוי של הכוכבים.

הניצחון גרם לך להעניק לשחקנים חופשה מאימונים. זה לא אופייני לך.

לצאת לפגרה בפיגור 0–2, זה לא נעים. גם כך הקבוצה שלנו לא שקטה. היא קשה. מגיע לשחקנים לנוח.

חרוש: זה בא לנו מהר מדי גדול מדי ולכן פגע בנו

מאת אלי מרוסי

זה כבר לא סימפטום, אלא עובדה. הפועל ירושלים לא מסוגלת להגיע עד הבאר וגם לשתות ממנה. עונה שניה ברציפות שקבוצה זו מנצחת באוסישקין במשחק הראשון בסידרת חצי הגמר־סל, ורוכשת יתרון רציני בפתיחה (אשתקד 8–0, שלשום 20–4), אבל אז מפסיקה לשחק, דווקא לעיני קהל האוהדים הטוב ביותר בארץ.

יורם חרוש, מאמן ירושלים, סבור שדווקא הפתיחה המוחצת שלשום, הזיקה לקבוצתו: "זה בא לנו מהר מדי, גדול מדי הרבה מדי ולכן זה פגע בנו. נכון שזה מהר לדבר על יתרון גדול של קבוצתך בפתיחה, אבל בשלב כזה של המשחק, היתרון הגדול לא נתן לנו כלום".

מכנים אתכם "לוזרים". 20–4, ועוד במלחה. מה צריך יותר מזה?

אפשר לומר עלינו הרבה דברים, רק לא לוזרים. בסך הכל אנחנו נמצאים היום בגמר־סל ואילו קבוצות עם תקציב טוב יותר משלנו לא הגיעו למעמד הזה. עכשיו יהיה לנו יותר קשה ולהפועל ת"א יש עדיפות.

הייתם באופוריה שהפעם זה לא יקרה?

עשינו הרבה טעויות מנטאליות, בעיקר בסיום. אבל כל הנפילה שלנו התחילה בדקה החמישית.

שלום (סמי) תורג'מן, קיבל קרדיט של מגהץ על המגרש. אבל הו אחרים, בעיקר מיקי ברקוביץ', לא באו לידי ביטוי.

זה כמו המקרה של התרנגולת והביצה. אני לא יודע אם הוא לקח אחריות גם כתוצאה מיכולתם של האחרים. אני לא מאשים אותם.

הפסדתם פעם חמישית להפועל ת"א במלחה בשבועות המשחקים האחרונים?

סופרים לנו את ההפסדים אבל שכחו שהפועל ירושלים ניצחה בשנים האחרונות שלוש פעמים באוסישקין, לעומת תבוסות בעבר.

6 נקודות הופחתו מהרצליה בגלל אי תשלום חוב לפליישר

מאת אלי מרוסי

ועדת המשמעת של איגוד הכדורסל החליטה אתמול להפחית שש נקודות ממאזנה של הפועל הרצליה בעונה הבאה, עקב אי תשלום החוב לעופר פליישר, ומכיוון שלהרצליה ניתנו שתי ארכות לתשלום שהיא לא ניצלה אותן. זה היה דיון שלישי בין הצדדים.

הדיינים וויסמן ודוויק, נימקו את ההחלטה בכך שלהרצליה היה עונש על תנאי והגיע הזמן שאגודה שלא עומדת בתנאי התשלום תיתן את הדין. אנשי הרצליה טענו שיש להם עיקולים על החשבון של הקבוצה (הפועל הרצליה) מהעונה שעברה, ואינם יכולים לשלם כרגע מהחשבון החדש הרשום על אגודת "בני הרצליה". הרצליה פנתה אל פליישר שייתן לקבוצה ארכה נוספת אולם הוא סירב.

הדיינים הוסיפו שעל הרצליה לשלם את החוב לפליישר, בתוך 45 יום, ולא תועמד לדין פעם נוספת.

יו"ר הרצליה, זאב מואסי, שלא נכח בדיון, הגיב אמש בחריפות: "נערער על ההחלטה בבית הדין העליון. עכשיו הבנתי למה פליישר לא מסוגל לשחק יותר מעונה אחת בקבוצה. הוא פשוט חזיר. רק בצע כסף מעניין אותו ואין לו מושג ביחסי אנוש. פליישר קיבל כסף ישר מאיתנו בעונה הקודמת והוא לא שווה רבע מהסכום הזה".

מואסי התייחס גם לדיינים: "שני הדיינים ששפטו אותנו לא צריכים להגיע יותר לאיגוד הכדורסל. הם החבו קבוצה על חוב של 15,000 דולר – אחרי שאת נושא המס סידרנו עם שלטונות המס – שזה בקושי אחוז אחד מתקציב עונתי של קבוצה".

את תגובתו של פליישר, לא ניתן היה לקבל אמש.

גאליס יבוא ביום ראשון לפיינל־פור למרות מות אביו

מאת אלי מרוסי

ג'ורג' גאליס, אביו של כוכב הכדורסל היווני ניקוס גאליס, נפטר אתמול בגיל גבוה, בגיל 95. ניקוס גאליס הודיע אתמול שהוא ימשיך לשחק עם קבוצתו פאנתינאיקוס אתונה כרגיל ויגיע עם הקבוצה לפיינל־פור בישראל ביום ראשון, ורק לאחר מכן יסע לארצות הברית.

פאנתינאיקוס עלתה אמש לחצי גמר הפלייאוף ביוון אחרי ניצחון בסלוניקי 58–62 על הירקלים. גאליס קלע 19 נקודות. בחצי הגמר תשחק פאנתינאיקוס עם פאוק סלוניקי שהשלימה ניצחון 2–0 ברבע הגמר על אריס 56–65.

ולנספור בראשונה הספרדית תגיע לישראל ביום ראשון. ברצלונה תגיע ביום שני.

ההפסד של ניקס פתח את המאבק

ניו יורק (אי.פי.). ההפסד ה־4 ב־5 משחקים והראשון בבית לאחר 9 ניצחונות רצופים של ניו יורק ניקס לאורלנדו מג'יק 100–108, פתח עוד יותר את המאבק בין שלוש הקבוצות: ניו יורק ואטלנטה (23–52) לבאת, שיקגו (24–51) על המקום הראשון במזרח.

ניצחונה הרביעי ברציפות של שארלוט, הפעם על מיאמי 99–97 פתח עוד יותר את המאבק בין ארבע הקבוצות: ניו ג'רזי (35–40), אינדיאנה (35–39), מיאמי (36–40) ושארלוט (36–39) על שלושת הכרטיסים האחרונים לפלייאוף במזרח.

התוצאות: ניו יורק ניקס – אורלנדו מג'יק 100–108, שארלוט הורנטס – מיאמי היט 97–99, אינדיאנה פייסרס – בוסטון סלטיקס 108–121, סן אנטוניו – מינסוטה טימברוולבס 101–89, גולדן סטייט – דאלאס מאבריקס 108–122, סקרמנטו קינגס – לוס אנג'לס קליפרס 118–97.

גולדברג הורחק מאימון צפרירים

חיים גולדברג הורחק אתמול על ידי המאמן אלי גוטמן מאימון צפרירים חולון. גולדברג הורחק אחרי עימות מילולי עם חבר לקבוצה שמואל טרגן.

זו אינה הפעם הראשונה בה המאמן גוטמן נוקט בצעד זה, כלפי שחקנים שאינם מתנהגים בצורה ספורטיבית.

אליהו מסחאר

הגליל במו"מ מתקדם עם הסרבי אבדיה

מאת אלי מרוסי

האלופה היוצאת, הפועל גליל עליון, מנהלת משא ומתן מתקדם עם זופר אבדיה הסרבי ששיחק בארבע השנים האחרונות כזר ברמת השרון. מדובר בחוזה שיותנה בכך שהוועדה לאישור מעמדם של מתאזרחים באיגוד הכדורסל תקבע בחודש הקרוב שאבדיה יוכל לשחק בעונה הבאה במעמד של מתאזרח.

המגמה בגליל היא להתחדש ביותר. עדיין לא ברור איך תנהג הנהלת הקבוצה במייק ג'יבסון שיש לו חוזה לעונה נוספת. עם המאמן הנבחר דיויד בלאט, דבר לא נסגר לגבי העונה הבאה, למרות שהוא המועמד המועדף.

● הנהלת הפועל אילת קיימה אתמול שיחה נוקבת עם שחקני הקבוצה אחרי התבוסה הקשה שלשום 108–59 למכבי ר"ג. לשחקנים הובהר שהפסד במשחק המכריע ביום ראשון, יגרור קנסות כבדים. המאמן ישראל לב: "לא היה שחקן אחד שהגיע לעשרה אחוזים מיכולתו. חוץ מלהכניס את עצמי למגרש עשיתי הכל. שחקני ר"ג זרקו כדורים לסל מצורות מסובכים והכל נכנס להם".

● אילן קרמלסקי, מאמן הכדורסל, ישתחרר היום מבית החולים "מדיקל סנטר" בהרצליה אחרי שעבר ניתוח מעקפים.

תצלום: עדי שרן

מרכז תקשורת ענק, שטרם נראה כמותו בישראל (7.5 מטרים גובה ועל שטח של 1,000 מ"ר) הוקם צמוד להיכל הספורט ביד אליהו וישרת את 500 העיתונאים שיגיעו לפיינלפור. במרכז התקשורת שיהיה ליד שער 11, וישמש דרך גישה של אנשי התקשורת להיכל, יותקן ציוד תקשורת מיוחד לשימוש העיתונאים הרבים, על ידי חברת "בזק", ובו אולם ריאיונות, אולם משרדים ומסעדה

גרישין עמד לעזוב מחר, אך טורפדו מוסקווה הורתה לו להישאר בחיפה

מאת דרור מרשלקוביץ'

בגאורי גרישין, הכדורגלן הרוסי של הפועל חיפה, לא ימשיך בקבוצה בעונה הבאה. גרישין אמור היה לעזוב את הארץ מחר, אך הקרע בין הצדדים נמנע ברגע האחרון.

בתחילת העונה היה סיכום בין פטרון חיפה, רוני שפירא, לסוכנו של גרישין שבתחילת אפריל אמור שפירא להודיע אם הוא רוכש את כרטיס השחקן של גרישין ב־100 אלף דולר. לפני זמן קצר, כשביקש שפירא לרכוש את הכרטיס, הכפילה טורפדו מוסקווה, קבוצתו של גרישין, את המחיר ל־200 אלף דולר. שפירא הגיב, כי מצידו גרישין יכול לעזוב עכשיו את הארץ. לשחקן כבר היה כרטיס טיסה למחר, לפי הוראה של המועדון הרוסי, ורק ברגע האחרון הוא נאות להשאירו בחיפה עד לסיום העונה.

הפועל חיפה תקיים את משחק הליגה הקרוב שלה נגד בני יהודה ביום שישי (16.30). מהרכבה ייעדרו דני מלכין (צהובים) וטישנקו (פצוע).

מחר בקרית שמונה: מבחן לנבחרת מול צה"ל לפני היציאה לליטא

מאת אילן פיש

משחק הצדעה לתושבי הצפון וישובי קו העימות, בין נבחרת הכדורגל של ישראל לבין נבחרת צה"ל, יהיה מחר בשעה 15.00 בקרית שמונה. את נבחרת צה"ל ידריך מאמן מכבי תל אביב אברהם גרנט והיא תהיה בנוכחות אלוף פיקוד צפון אלוף יצחק מרדכי. המשחק ישופט ע"י השופט יצחק בן יצחק ויועבר בשידור ישיר בטלוויזיה בערוץ 2.

עבור הנבחרת יהיה זה המבחן האחרון לפני יציאתה ביום ראשון לליטא, שם תקיים ביום רביעי של השבוע הבא מפגש ידידותי נגד נבחרת ליטא.

מאמן הנבחרת שלמה שרף יודיע במוצ"ש את שמות 16 השחקנים שיהיו בסגל שייצא ביום ראשון לליטא.

הדיווחים מליטא על האפשרות להפגנות של קבוצות ניאו־נאציות במשחקה של ישראל נגד ליטא, אינם מעוררים התרגשות בהתאחדות לכדורגל הישראלית. בהתאחדות משוכנעים שיינתנו למשלחת הישראלית האבטחה הדרושה.

ניצחון לנוער ב' 0–1 על אירלנד

נבחרת נוער ב' של ישראל בכדורגל גברה אתמול בראבליץ על נבחרת הנוער של אירלנד 0–1, משער של בנצי הונגפלד במחצית הראשונה.

הנבחרת הישראלית לא היטיבה לשחק, אולם הפגינה שאפתנות רבה, שסייעה לה לגלות עדיפות במחצית הראשונה, דווקא כששיחקה מול הרוח החזקה שנשבה לאורך כל המשחק. בנוסף להונגפלד בלט גם אורן ניסים.

משחקו הבא של הנוער יהיה מחר נגד צפון אירלנד. המשחקים באירלנד מהווים הכנה למוקדמות אליפות אירופה נגד נורווגיה וסקוטלנד. הנבחרת תחזור לישראל ביום שישי.

● יורגן קלינסמן הגיע להסכם עם סמפדוריה ויעבור אליה בעונה הבאה – כך נכתב אתמול בגאצטה דלו ספורט ובקורייירה דלו ספורט.

הקאדטים יוצאים מחר לטורקיה

מאת אריה ליבנת

נבחרת הקאדטים של ישראל בכדורסל תמריא מחר למחנה אימונים באיסטנבול במהלכו תקיים שלושה משחקים נגד נבחרת טורקיה.

מטורקיה תמשיך הנבחרת לבלגראד, בולגריה, שם תשתתף החל מה־20 בחודש במוקדמות אליפות אירופה.

הנבחרת כוללת 12 שחקנים: ליאור ברז'ינסקי (הפועל חיפה), אלעד ביטון (הפועל ירושלים), שחר בורדוח, עמית פיים, מיכאל פסחוב (מכבי ת"א), ליאור גיא (הפועל גבת), אוהד חביאל (הפועל בן שמן), אבי טראו (מכבי קרית מוצקין), יניב כהן (מכבי חיפה), אילן בניקשווילי (אליצור קרית אתא), שי קרביוב (אליצור נתניה), ארז רייכרט (הפועל גבעתיים).

מאמן הנבחרת הוא גבי גונן. עוזרו רוני לירון.

סמדג'ה חוזר לאליפות ישראל

מאת משה הרינגעש

הג'ודוקן אורן סמדג'ה, שזכה במדלית ארד באולימפיאדת ברצלונה (1992), שב וישתתף אחרי הפוגה של כ־3 שנים באליפות ישראל שתהיה ביום חמישי – אמר מאמנו משה פונטה המכהן גם כמאמן הנבחרת.

בשנתיים האחרונות ויתר סמדג'ה על השתתפות באליפות ישראל, כדי לא לפגוע בפעילות הבינלאומית שלו. סמדג'ה ישתתף כדי להוסיף תרגול למשקל הגדול בו הוא מתחרה (78 ק"ג) אליו עבר מ־71 ק"ג.

סמדג'ה הוא היחיד שישתתף באליפות אירופה שתהיה בפולין ב־20 במאי. ב־1 במאי יקיים פונטה אימונים באנגליה שיימשכו כשבוע. תחילה תיכנן פונטה לקיים את מחנה האימונים ברוסיה, כדי לתרגל התמודדות עם יריבים ממזרח אירופה, אך אתמול הודיע פונטה להעתיק את מחנה האימונים לאנגליה, וזאת מאחר שעדיין לא היה ברוסיה והוא חשש שההתבטאות לא יתאימו.

מנסדורף נגד האוסטרלי טבאם, כנראה מחר

עמוס מנסדורף ישחק בסיבוב השני של טורניר הונג קונג נגד מייקל טבאם מאוסטרליה, שניצח את יונאס ביורקמן 2–6, 3–6. טבאם עלה מהמוקדמות של הטורניר.

חלק ממשחקי הסיבוב הראשון נדחו בגלל גשם ויושלמו היום, לכן עדיין לא ברור אם משחקו של מנסדורף יתקיים מחר כמתוכנן.

● גלעד בלום ואייל רן יוצאים ביום חמישי לשלושה טורנירים במזרח הרחוק. בלום ורן ישחקו בגאוגיה, טייפה ומאנילה. אליהם יצטרף המאמן עודד יעקב מהאקדמיה לטניס.

הערב חצי הגמר החוזר באנגליה

מנצ'סטר יונייטד ואולדהאם יתמודדו הערב במשחק החוזר בחצי גמר הגביע האנגלי במיין רואד, איצטדיונה של מנצ'סטר סיטי. משחק הליגה של יונייטד נגד מנצ'סטר סיטי נדחה ביומיים בגלל לחץ המשחקים של יונייטד.

● הולנד. אייאקס הפסידה לוולנדם 1–0 במשחק השלמה. הפער בצמרת בין אייאקס לפיינורד עדיין שלוש נקודות.

מתיאוס חתם עוד ל־3 עונות בבאיירן מינכן

מינכן (רויטר). לותר מתיאוס, בן 33, חתם על חוזה לשלוש עונות נוספות בבאיירן מינכן. החוזה הוא עד סיום עונת 1997 והוא אמור לקבל 2.5 מיליון מארק (1.45 מיליון דולר) לעונה.

טלי אביטל אלופת ישראל בהישרדות התאבדה אתמול בדירתה בבאר שבע

מאת אברהים אבו־דיקיק

אלופת הארץ בהישרדות טלי אביטל, נמצאה אתמול אחר הצהריים ללא רוח חיים בדירתה בבאר שבע. חוקרי המשטרה סבורים, כי אביטל בת ה־19 התאבדה בירייה בחזה. ליד גופתה נמצא תת־מקלע עוזי ומכתב בו היא מנמקת את צעדה הנואש. את גופתה גילה חברה שהזעיק את המשטרה.

אביטל זכתה לפני כשנה בתארים באליפות ישראל בהישרדות, ענף שבו משולבים תרגילים מענפי הקרטה והג'ודו.

באולם ההישרדות של דניס הנובר בשכונה ד' בעיר, קיבלו אתמול את הידיעה בהלם והאימונים הופסקו לשבוע.

לפני כחצי שנה אמרה אביטל בראיון למקומון "שבע": "אני בטוחה שזה רק התואר הראשון שלי בהישרדות. אני מעריצה את יעל ארד ורוצה להיות כמוה".

אתמול נקטעה הקריירה המוצלחת.

המתאבקים לאתונה

נבחרת ישראל בהיאבקות יוצאת היום לאתונה לאליפות אירופה לבוגרים. בראש המשלחת עומד יו"ר איגוד ההיאבקות, יורם ארנשטיין, והיא מונה 13 משתתפים, מהם 7 ספורטאים: ניק הרבנצ'ני (סגן אלוף אירופה אשתקד), בוריס סרולביץ', אלכס דוידוביץ', בוריס וינקרוב, גוצה צ'צ'שילי, אבשה אבוחייב וארתור הישוב.

צעירי ישראל בג'ודו יתמודדו במצרים באוקטובר באליפות העולם

מאת משה הרינגעש

הנבחרת הצעירה של ישראל בג'ודו (גברים) תשתתף בקהיר באליפות העולם עד גיל 21 שתיערך במצרים באוקטובר הקרוב – מסר מאמן הנבחרות הישראליות משה פונטה.

לדברי פונטה לא צפויה כל בעיה מצד הועדה המארגנת במצרים לגבי השתתפות הג'ודוקאים מישראל. פונטה אמר, כי בשלב זה הוא מתכנן לשגר לאליפות במצרים לפחות 5 ג'ודוקאים. הבכיר שבהם יהיה גיא פוגל, ממנו מצפה פונטה לזכיה במדליה.

משולם מכחיש כי יסגיר עצמו, ומשיב לשכניו: אנשי השב"כ גורמים למטרדי הרעש

מאת משה מובאל

[illegible] משולם, המתבצר בביתו ביהוד יחד עם נאמני מעמותת "משכן אוהלים", אמר באמצעות עו"ד ד"ר ימיני בן־זוהר, כי אין בכוונתו להסגיר את עצמו לידי המשטרה. לדבריו, ראש המועצה המקומית של יהוד, שלמה בקשי, סבר בטעות כי הוא יהיה מוכן להסגיר את עצמו, אם יובטח לו על ידי ראש הממשלה שתוקם ועדת חקירה ממלכתית לחקירת היעלמותם של ילדי תימן בראשית שנות החמישים.

אחרי שיחה ממושכת עם משולם, שלח בקשי בסוף השבוע שעבר מכתב לשר המשטרה, משה שחל, ובו הצעה לסיום הפרשה ביהוד. על פי ההצעה יסגיר משולם את עצמו לידי המשטרה, ובמקביל לכך תוקם ועדת חקירה ממלכתית.

אולם נראה כי משולם שרצה להגיע להסדר עם המשטרה, רוגז על הפרסום שניתן לכך ומהלים להודיע כי אינו שוקל כלל להסגיר עצמו לידי המשטרה.

בינתיים הרוחות ברחוב ביאליק ביהוד ממשיכות לסעור. שני גני הילדים הסמוכים לביתו של משולם, שפעלו מחשש לפגיעה בילדים במקרה שהמשטרה תחליט לפעול, עדיין סגורים. למרות אי הנוחות הרבה שנגרמת להורים, מעבירים הילדים מדי יום למועדון הגמלאים המקומי, לשם הועבר כל הציוד של הגנים.

תושבים מתלוננים על העדר פעולה מצד המשטרה, והעובדה כי עדיין לא מונה מפכ"ל משטרה חדש במקומו של רב ניצב רפי פלד שהתפטר, מעוררת חשש בקרב התושבים כי הפרשה לא תסתיים בעתיד הנראה לעין.

"המצב הזה מייאש", אמרה עובדת ברשות המקומית. "המקום נראה כמו לפני מלחמה ושום דבר לא נעשה. בעקבות הפרשה נוצר נזק נוסף, מלבד לפגיעה בשלטון החוק ובאיכות החיים של דיירי הרחוב. נפגע גם הדימוי הכללי של היישוב. פעם היינו יישוב קטן ושקט. היום איש אחד, שהגיע לכאן לפני חמש שנים בלבד, טוען שהוא רב, ויחד עם נאמניו שאינם תושבי יהוד, לא מוריד אותנו מהכותרות".

לדברי חבר בכיר במועצת יהוד, מרגיש משולם כי הוא מאבד כמעט להלוטין את אהדת הציבור במקום. הוא מנסה להידבר עם שכניו, והכבישה שהתקיימה לפני כמה ימים קבלו בפניו התושבים על הרעש העולה מביתו. כמו כן התלוננו התושבים, שחלק מנאמניו של משולם נוהגים לנסוע במהירות מופרזת ברחוב ולסכן בכך את העוברים ושבים ובמיוחד את הילדים.

לדברי תושבים, השיב משולם כי סוכני השב"כ שלא חדלים לעקוב אחריו ואחרי אנשיו הם אלה שמרעישים בשעה שהם נוסעים במהירות ברחוב. בנוסף, מבצל משולם להגיד לדיירי הרחוב את המסר שלו, לפיו "חייבת לקום ועדת חקירה ממלכתית".

המשטרה ממשיכה להטיל איפול מלא על כל פעולותיה בפרשה. היא מתמקדת בעיקר בפעילות סמויה, הכוללת איסוף מידע על הנכנסים והיוצאים מביתו של משולם.

הזמר גיל ארגוב נעצר בחשד שסחר בהרואין; נתפס עם כמות מסחרית

מאת משה מובאל

"הסקרנות אכלה אותי. רציתי לבדוק מה זה עשה לאבא שלי. נגמלתי, אבל לא הייתי מספיק חזק", כך אמר אתמול בבית משפט השלום בתל־אביב הזמר גיל ארגוב, בנו של הזמר המנוח זהר ארגוב, שנעצר בחשד להחזקת סם מסוג הרואין בכמות מסחרית.

שלשום בערב, הבחינו בלשים המתצפתים לעבר פרדס אברסייף ברחוב המחרוזת ביפו, בזמר ארגוב יוצא מהפרדס. ארגוב עוכב לבדיקה. בחיפוש שנערך על גופו לא נמצא דבר. אולם הבלשים לא קיבלו את הסבריו של הזמר לפיהם עבר במקום במקרה ועצרו אותו.

במהלך החקירה במטה מחוז תל־אביב, פלט הזמר מפי הטבעת שלו הרואין עטוף בניילון במשקל של 4.4 גרם. אז טען בפני חוקריו: "קניתי את הסם לשימוש עצמי בלבד". הוא סירב למסור לחוקרים מה מקור הסם.

חוקר המשטרה, רס"מ עוזי אלגת, טען אתמול בבית המשפט כי מדובר "בכמות גדולה בהיותר", שהחשוד הסתיר בתוך גופו. "יש חשד שנוכח הכמות הגדולה של הסם, מתעסק החשוד בסחר בסמים", הדגיש החוקר.

הזמר גיל ארגוב, שסיפר בחשד המיוחס לו לפיו סחר בסמים, סיפר כי הוא משתמש באופן קבוע בהרואין. לדבריו הידרדרותו לסם החלה בעקבות הסקרנות לבדוק כיצד השפיע הסם על אביו, הזמר זהר ארגוב. "אני צרכתי הרבה סמים. נכנסתי למערבולת. הייתי הולך לקנות פעמיים ביום. עכשיו אני מסתגר בבית", אמר.

גיל ארגוב ביקש מהשופט ובו־יה כספי להתחשב בהתחייבויותיו כלפי אמרגנו ולא לעצור אותו ביום העצמאות כדי שיוכל להופיע על בימות הבידור ברחבי הארץ.

בהחלטתו ציין השופט כי הסב את תשומת לבו של חוקר המשטרה כי לייחוס המקשפתי של החשוד אין כל משמעות בעניין הזה שעובר לפניו. השופט כספי ציין כי מדובר בכמות מסחרית "בעל ובעבר לנקוב בחוק" והורה להאריך את מעצרו של ארגוב ב־6 ימים נוספים.

הזמר גיל ארגוב נידון בעבר לעונש מאסר על תנאי על עבירות סמים. באחרונה פג תוקף העונש.

כינוס דירקטוריון מרכז הירידים לצורך הדחת המנכ"ל כהן נדחה בצו ביה"ד לעבודה

צו המניעה הוצא לבקשת כהן, הטוען כי פוטר על־ידי ראש העירייה מילוא ממניעים פוליטיים

מאת רויטל בריבה

צו מניעה זמני לכינוס דירקטוריון החברה העירונית מרכז הירידים, שהיתה אמורה להתכנס אתמול לצורך פיטוריו של מנכ"ל החברה אלונן כהן, הוצא אתמול במעמד צד אחד בבית הדין האזורי לעבודה בתל אביב לבקשת כהן.

בעתירה שהגיש טוען כהן כי המניע היחיד לפיטוריו הוא רצונו של ראש עיריית תל אביב, רוני מילוא, למנות את מקורבו ואיש הליכוד יוסי ריעני לתפקיד זה.

כהן טוען באמצעות עורך דינו, אמיר דוהב, כי "החלטת הפיטורים וההודעה על הפיטורים נעשו בפועל על ידי ראש העירייה רוני מילוא, הגם שאין לו כל מעמד בנושא, שכן אינו אף חבר בדירקטוריון החברה. החלטת הפיטורים אמורה להיות של הדירקטוריון בלבד, ולא כחותמת גומי של ראש העירייה".

"התערבותו של מילוא וביצוע הפיטורים על ידיו מוכיחים כי אין מדובר בפיטורים על רקע מקצועי עניני, כי אם על רקע פוליטי. ההחלטה בדבר הפיטורים התקבלה על ידי ראש העירייה עקב הצורך למתן אתנן פוליטי למקורבו, צורך בשלו חיפש מאז הבחירות תפקיד כלשהו לריעני", טוען כהן.

שופט בית המשפט מ' נתנזון רשם בהחלטתו כי "מן הראוי אכן להיענות לבקשתו וליתן צו מניעה זמני כמבוקש". עוד רשם השופט כי "לא נוכל שלא להעיר כי קראנו את תצהירו של ראש העיר הקודם, שלמה להט, בתשומת לב, ומן הראוי היה שתצהירו יובא לידיעת דירקטוריון החברה".

בתצהירו רשם להט כי כהן שימש כיו"ר בחברה העירונית מרכז הירידים, וכי הוא המליץ לדירקטוריון למנות את כהן למנכ"ל החברה "עוכה כישוריו והשגיו. עשיתי זאת מאחר שמנהליה הקודמים של החברה לא עמדו בציפיות, ונדרש אדם בעל כישורים שיוביל את החברה קדימה", כתב להט בתצהיר.

בתצהיר נאמר כי "במלוא הכנות אין לי שמץ של מושג מה הן הערשותיו הפוליטיות של כהן, הרי אי שלא היה להן קשר לבחירתי בו". להט כותב בתצהירו כי כהן היה מנכ"ל מצוין לחברה וכי אין כל סיבה להדיחו, "אלא להפך – יש לברכו על ההישגים המצוינים אליהם הוביל את החברה".

"לחצים פוליטיים"

בנוגע למינוי המוצע של ריעני לתפקיד כתב להט כי "בעת העברת התפקיד לראש העיר הנוכחי, מר מילוא, סיפרתי לו על פעלו וכישוריו של כהן, והוא הבטיח לי בשתי הזדמנויות להשאירו בתפקידו. הכוונה זו היתה לפתות הלחצים הפוליטיים שהופעלו עליו למנות לתפקיד את יוסי ריעני, שהיה מנהל מטה הבחירות שלו. ללחצים אלה הייתי מודע באופן אישי, אך קיוויתי שמילוא יידע לגבור עליהם לטובת החברה והעיר. ככל הנראה הוא לא עמד בהם, והחליט לפטר את כהן. פיטורים מסוג זה עלולים לגרום לכך שאנשים מוכשרים וראויים כדוגמת כהן יסרבו לעבוד בגופים ציבוריים, בהם יהיו נתונים לתנודות פוליטיות חסרי האונות".

בעתירתו מציין כהן כי מיד לאחר שמילוא נבחר לראש העירייה החלו להתפרסם ידיעות בעיתונות על כוונתו למנות את מנהל מטה הבחירות שלו, יוסי ריעני, לתפקיד במטה העירוני. בתחילת ינואר 93' הודיע מילוא לכהן על הפסקת עבודתו כמנכ"ל קרן תל אביב לפיתוח, ובמקביל הניע מילוא בפני גורמים שונים בעירייה את האג"ח משמעות כי כהן סייע למתמודד בבחירות, אביגדור קהלני". כהן מסר למילוא כי אין לו כל זהויות פוליטיות וכי לא סייע לאיש, ושאל אותו האם יישאר כמנכ"ל החברה. מילוא הודיע לכהן כי הוא יישאר בתפקידו "ולא לטוח קצר", נאמר בעתירה.

בעתירה נאמר כי "מרו"חותיה הכספיים של החברה לשנת 93' עולה כי הכנסות החברה עלו מ־18 מיליון שקל ל־22 מיליון שקל, כפי שיצר רווח תפעולי של למעלה מ־3 מיליון שקל, וזאת בניגוד להפסד תפעולי בשנים קודמות".

כן נאמר בעתירה כי ביום חמישי האחרון זימן מילוא את כהן למשרדו, הודיע לו על סיום תפקידו והציע לו לנהל את החברה העירונית היכל הספורט. "מיד לאחר השיחה זימן יו"ר דירקטוריון החברה ישיבת דירקטוריון הדחופה לצורך דיון בנושא אחד בלבד – החלפת מנכ"ל החברה. לישיבה זומן גם ראש העירייה, שעתיד להמליץ בפני הדירקטוריון על הדחתו של כהן ומינויו של ריעני. לצורך האמור אף נשלחו לחברי הדירקטוריון קורות חייו של ריעני, דבר המוכיח כי אין מדובר בבחירת מנכ"ל על פי שיקולים עניניים, אלא במינוי על פי תכתיב של ראש העיר הוא משרה לראש מטהו", נאמר בתביעה.

בתביעה צוין כי בעבר, כשהיה השר לאיכות הסביבה, מינה מילוא את ריעני ליו"ר הרשות לגנים לאומיים, ובעקבות החלפת השלטון פוטר ריעני על ידי השר יוסי שריד. ריעני עתר לבג"ץ, ובסוף חודש דצמבר נחתם עמו הסכם פשרה, על פיו הוא יעזוב את תפקידו. בתצהיר של שריד לבג"ץ נרשם בין השאר: "על פי מידע שהובא לידיעתי, ושעל פיו התרשמתי כי לריעני לא היו, ואין, הידע, הניסיון והכישורים הנדרשים לתפקיד האמור, וכי המשך עבודתו ברשות תפגע בעבודתה תגרום לה נזקים והוצאות בלתי מוצדקות. לא שמעתי אף דעה חיובית אחת על תפקודו של ריעני ברשות הגנים. נהפוך הוא, כל ביודרי ושיחותי בנושא העלו כי הכול תמימי דעים כי לריעני אין הידע והכישורים המתחייבים, וכי הוא לא יכול להוות סמכות מקצועית וניהולית כנדרש למילוי תפקיד חשוב ואחראי זה. בנוסף, התרשמתי קשה ממידע שקיבלתי בקשר עם תנאי השכר וההטבות שריעני הוריד לעצמו וקיבל מהרשות".

"וכאילו לא די בכל אלה, התברר לי, טרם הגשתי החלטתי לאישור הממשלה, נסיבות מינויו של ריעני על ידי השר לאיכות הסביבה לשעבר, רוני מילוא, נסיבות המצביעות על מינוי פסול שנעשה מלכתחילה משיקולים פוליטיים ולא עניניים".

דובר עיריית תל אביב מסר אתמול בתגובה כי ראש העירייה מילוא זימן אליו לפני כמה ימים את כהן והודיע לו כי אין לו עוד אמון בו, וכי הוא נאלץ להמליץ לדירקטוריון מרכז הירידים להעבירו לאחר מתפקידו. ראש העירייה התכוון להביא אתמול את נימוקיו המלאים בפני הדירקטוריון, אך עקב דחיית הישיבה יובאו הדברים תחילה בפני בית הדין האזורי לעבודה, מסר הדובר עיריית תל אביב.

בתמונה: אתנן פוליטי למקורבו של מילוא

משרד הביטחון | הוועדה לאירועי יום העצמאות מרכז ההסברה | צבא הגנה לישראל

ביום העצמאות ה־46 למדינת ישראל מערכת הביטחון מזמינה את הקהל הרחב להשתתף במפגן צה"ל ולבקר במחנות, בחניוני צה"ל ובמוסיאונים של משרד הביטחון

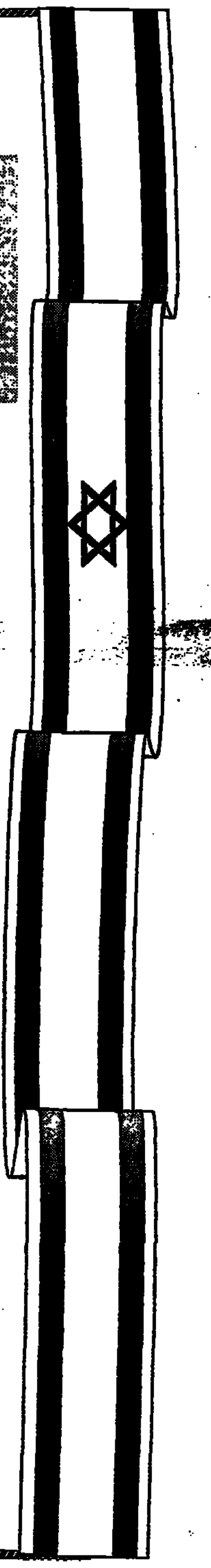

מפגן צה"ל

מפגן צה"ל יכלול מטס בשמי הארץ, מופע צניחה ומשט לאורך חופי המדינה.
המפגן המרכזי יערך מול חופי ת"א
בין השעות 11:30–12:45 ויכלול: מטס של מטוסי קרב, מטוסי תובלה ומסוקים, מופעי אוירובטיקה, חילוץ ע"י מסוקים ותירלוק באויר. כן תערך צניחה חופשית וצניחה לים.
המטס יעבור מעל אשקלון, אשדוד, ת"א, הרצליה, נתניה, חיפה, נהריה, ישובי גבול הצפון, צפת, ק. שמונה, טבריה, בית שאן, מעלה אפרים, ירושלים, ערד, דימונה, ירוחם, מצפה רמון ובאר־שבע.
בירושלים, בנוסף למטס יערך מעל גן העצמאות, בשעה 11:40 מופע של רביעיית מטוסי F–15 ובשעה 16:00 מופע של הצוות האוירובטי.
המשט יכלול: ספינות טילים, דבורות, דבורים, כלי שיט מסתערים וסירות גומי. המשט ייצא מחיפה דרומה לאורך חופי הארץ עד חוף ראשון לציון.
בשעה 15.00 לערך, יערך מופע של משט חיל הים מול חופי חיפה.
לאחר המופע, ימשיך המשט לחופי נהריה וראש הנקרה.

מחנות צה"ל

מתוחים ביום העצמאות בין השעות 09.00–14.00

אזור הצפון
– מחנה שמשון (צומת גולני)
– מחנה ברק (רמת הגולן)
– מחנה שרגא (ליד חצרות יסף)
– מחנה כורדני (ליד צומת צור שלום)
– מחנה מטולה
– בסיס חה"י חיפה
– בסיס חה"א ברמת דוד
– בי"ס טכני בחיפה (המכללה הטכנולוגית)

אזור המרכז
– מחנה גלילים (ליד צומת קרית מלאכי)
– בסיס חה"י באשדוד
– בסיס חה"א בתל נוף

אזור הדרום
– מחנה [illegible]
– בסיס חה"י באילת – יפתח בערב יום העצמאות בין השעות 20.00 ל־24.00
– מוסיאון חה"א בחצרים– בתשלום סמלי של 5 ש"ח בכניסה

[illegible]

בשני אזורי הצפון, לטרון וגבעת התחמושת תוקמנה תצוגות נשק וטנקים

חניוני צה"ל

אזור הצפון:
קרית שמונה, נצרת עלית, יער גורן, נהריה, מעלות, כפר גרליט, כרמיאל, חורפיש, מגדל העמק, עפולה, שלומי.
אזור המרכז:
מעלה אפרים, ראש העין, אלון מורה, אריאל, אור יהודה, קריה ארבע.
אזור הדרום:
גוש קטיף, שדרות, ירוחם, מועצה אזורית אשכול, נתיבות, באר־שבע, דימונה, מצפה רמון, רהט.

המוסיאונים של משרד הביטחון

המוסיאונים יהיו פתוחים בין השעות 09.00–16.00
הכניסה ללא תשלום

מוסיאון "בתי האוסף" (לתולדות צה"ל)
רח' אילת 35, ת"א–יפו טל. 03-5172913
המוסיאון השוכן באזור תחנת הרכבת הישנה של יפו, מציג את ההיסטוריה של צבא הגנה לישראל מראשית המאבק על תקומת המדינה ועד ימינו, באמצעות כלי הנשק המקוריים – נשק קל, משוריינים, טנקים, תותחים, מבחר צילומים וקטעי עיתונות המלווים בהסברים היסטוריים, תשורות ומזכרות, שקיבלו שרי הבטחון והרמטכ"לים, אוספים ודגמים של רובים, מקלעים ואקדחים, ביתני הצגה חיליים. בהיסטוריה זו, המוצגת בצורה כרונולוגית, מושם הגש על הסיפורים האישיים והאנושיים שמאחורי המוצגים. במקום יוקרנו סרטים.
במקום תתקיים תצוגה מיוחדת של חיל הרפואה.

מוסיאון "השומר"
קיבוץ כפר גלעדי טל. 06-941565
הבית מוקדש לסיפור ארגוני "בר גיורא" ו"השומר", פועלם בשמירה, בהתיישבות, ברכישת נשק ובהגנה על הישוב.
במקום יוקרן חזיון אורקולי.

מוסיאון הגדודים העבריים
מושב אביחיל (ליד נתניה) טל. 09-622212
המוסיאון מוקדש לגדודים העבריים שהוקמו במלחמת העולם הראשונה והרומתם לשחרור ארץ ישראל מעול התורכים. במקום יוקרנו סרטים.

מוסיאון אסירי המחתרות– עכו
מבצר עכו– טל. 04-918264
מבצר עכו נבנה במאה ה–18 ע"י השליטים העותמאנים. בתקופת המנדט הבריטי שימש כאחד מבתי הסוהר הגדולים בארץ, בו נכלאו לוחמי המחתרות: ה"הגנה" האצ"ל ולח"י, אשר נתפסו ונאסרו במאבקם להקמת המדינה. בחדר הגרדום של הכלא מוצג את מוחם השעה מלוחמי המחתרות. במקום יוקרן סרט על הפריצה הנועזת מכלא עכו בשנת 1947.

מוסיאון "ההגנה" ע"ש אליהו גולומב
שד' רוטשילד 23 תל־אביב טל. 03-5608624
המוסיאון מציג את ההתפתחות כוח המגן מראשיתו ועד הקמת צה"ל, ומאבק ארגון ה"הגנה" להקמת מדינה יהודית בארץ־ישראל. במקום יוקרנו חזיונות אורקוליים וסרטים.

מוסיאון האצ"ל
רח' המלך ג'ורג' 38, תל־אביב טל. 03-5284001
התצוגה מתארת את פעילות הארגון הצבאי הלאומי ב־17 שנות קיומו בהשיבו מלחמה לסודר ולחוקפנות הערבית, במאבק לחיסול שלטון המנדט הבריטי בארץ־ישראל ולהקמת מדינה יהודית בארץ־ישראל.
במקום תערוכה מיוחדת לזיכרו של ראש הממשלה המנוח מר מנחם בגין. במקום יוקרנו סרטים

מוסיאון האצ"ל בתש"ח ע"ש עמיחי פלגין ("גידי")
גן צ'ארלס קלור בחוף יפו, טל. 03-5172044
התצוגה מוקדשת להשתתפותו של הארגון הצבאי הלאומי במלחמת העצמאות: מיום 29 בנובמבר 1947 ועד לפירוק האצ"ל ב– 22.9.1948, השתלבות חברי הארגון בצה"ל והקרבות בהם נטלו חלק עד תום המלחמה.
חדר הזכרון מנציח את 41 מלוחמי האצ"ל אשר נפלו במערכה על שחרור יפו. במקום יוקרנו סרטים

מוסיאון לח"י ע"ש אברהם שטרן ("יאיר")
רח' שטרן 8, תל־אביב טל. 03-6820288
התצוגה מוקדשת ל"יאיר" ופועלו. דירת הגג בה נרצח וחדר זכרון לחללי לח"י. המוסיאון מציג את תולדות לח"י מסנה 1942 ועד סיום מלחמת העצמאות באמצעות מסמכים, צילומים, קטעי עיתונות, דגמים והאמנות אורקוליות. במקום יוקרן חזיון אורקולי.

מוסיאון ההעפלה ע"ש דוד הכהן
רח' אלנבי 204, חיפה טל. 04-536249
המוסיאון מוקדש לסיפור המאבק על זכותו לעלות לארץ־ישראל בין השנים 1934–1948 ולהקמתו והתפתחותו של חיל הים. באזו מלחמת העצמאות ועד ימינו. במקום יוקרנו חזיונות אורקוליים.

מוסיאון אסירי המחתרות בירושלים
מגרש הרוסים, ירושלים טל. 02-233166
המבנה הוקם בשנת 1858 כאכסנייה לצלבניות רוסיה, ושימש במשך כל תקופת המנדט הבריטי בארץ־ישראל כבית הסוהר המרכזי. בכלא ישבו מאות לוחמי המחתרות – ה"הגנה", האצ"ל ולח"י שנתפסו ונאסרו במאבקם להקמת מדינה יהודית בארץ־ישראל. הכלא המרכזי משוחזר בחלקו, ומנציח את זכרם של עולי הגרדום ובראשם משה ברזני ומאיר פיינשטיין אשר פוצצו עצמם בתא הסמוך לגרדום.

[illegible] הפרסום המתפרסם

פלילים

● **"החשודים הם חברי כנופיית העוקץ".** היחידה המרכזית ומחלק ההונאה במשטרת ירושלים עצרו השבוע ארבעה גברים, החשודים בחברות בכנופיה שנודעה בשם "העוקץ". אתמול האריך בית משפט השלום בירושלים את מעצרם ב־15 יום.

הכנופיה פעלה מאז 93', והבריה פרצו למוסדות ציבור, לחברות ביטוח ולהנהלת בתי המשפט, גנבו המחאות והעבירו כספים לחשבונות בנקים, והכסף הכולל נגנבו עד כה כ־700 אלף שקל. כמו כן חשודים חברי הכנופיה בסחר בסמים קשים. ב־93' התלוננו כמה חברות, כמו חברות הביטוח הפניקס ואליהו, חברת מודיה לפיתוח ירושלים והנהלת בתי המשפט למשטרה, כי משרדיהם נפרצו, ונגנבו מהם פנקסי המחאות והמשך כספי מהשכבותיהם. בעקבות עבודה מודיעינית החלה המשטרה לחשוד שציון מלכה (38), מאיר דרעי (42), בן דודו אדרי פרי (34) ועמרם כהן אלבז (56) חברים בכנופיה. כולם גרו בירושלים, מלבד אלבז, שהיה מבוקש על ידי המשטרה, וגר על פי החשד, בדירת מסתור בנתניה.

על פי החשד גנבו חברי הכנופיה סדרות של פנקסי המחאות בעזרת מפתחות משוכפלים לכספות, זייפו תעודות זהות ומסמכים, פתחו בעזרתם חשבונות בבנקים שונים, והעבירו אליהם כספים באמצעות ההמחאות הגנובות. כשנעצרו היו הארבעה, על פי החשד, בתהליך של גניבת 2.1 מיליון שקל. אלבז נעצר ביום ראשון וברשותו נמצאו 800 גרם קוקאין, שטמונו בשקיות דמויי נקניקים ובתיכון נמצא רנדל. מיד לאחר מכן נעצרו שאר החשודים. במשטרה אומרים שייתכנו מעצרים נוספים. (שלמה דרור)

● **5 שנות מאסר ל־2 צעירים שהורשעו באונס.** שלושת שופטי בית המשפט המחוזי בבאר שבע גזרו אתמול חמש שנות מאסר בפועל על שני צעירים, שהורשעו באונס ילדה ונערה מרובה, בת 17. יגאל קודשין (21) מקרית גת והאלב גרודין (24) ממושב בהודה הורשעו בכך שהסיעו את הנערה, תוך שימוש באיומים, לשפת הים באשקלון ושם אנסו אותה, ביצעו בה מעשי סדום והתעללו בה במשך כשלוש שעות.

לאחר מכן העבירו השניים לנערה כסף, כדי שתבטל את תלונתה במשטרה, אך היא מסרה את הכסף למשטרה. השופטים דחו את גרסת הנאשמים וקיבלו את גרסת הנערה. (ט)

● **תפסו 8 ק"ג תכשיטים מסוכן ברחוב.** 8 ק"ג של תכשיטים, חלקם מזהב – ששוויים מוערך ב־80 אלף דולר – נשדדו אתמול מסוכן התכשיטים אילן רוטנברג. רוטנברג, העובר בחברה לשיווק תכשיטים באור יהודה, הגיע אתמול לחנות תכשיטים ברמת גן ומסר לבעליה כמות גדולה של תכשיטים. כשיצא והגיע לעבר שני שודדים חבושי קסדות, התיזו בפניו גז מדמיע, הכהו בראשו בקסדת אופנוע, שדדו ממנו שני תיקים שהכילו את התכשיטים, ונמלטו במכונית. רוטנברג העובר במצב שהוגדר קל עד בינוני לבית החולים. משטרת מרחב דן פתחה בחקירה. (ט)

● **"התחזה לאיש עסקים ושילם בצ'קים מזויפים".** תושב הכפר יאסיף, בן 34, נעצר שלשום על ידי שוטרי תחנת מעגנה בחשד שהתחזה לאיש עסקים ושילם עבור סחורות בצ'קים גנובים ומזויפים. החשוד נעצר בעת שביקש להעמיס על משאיתו את כל תכולתה של חנות ממתקים במעלות. החקירה החלה בעקבות תלונת בעל מפעל שיש במעונה, שסיפר כי החשוד קנה ממנו שיש בשווי 20 אלף שקל באמצעות צ'קים מזויפים. מהחקירה עלה, כי אחרי שעה מכר החשוד את כל השיש ברבע ממחירו. לאחר מכן חזר על המעשה במפעל לנבות רעפים ואז עבר לחנות המתוקים, ונתפס במעצב של שוטרים. הוא יובא היום להארכת מעצר. (ט)

נחשפה כנופיה החשודה בגניבת כסף מתחנת דלק באמצעות כרטיסי אשראי גנובים

מאת משה מובאל

מפלג ההונאה של משטרת תל אביב, חשף כנופיה שעסקה בגניבת סכומי כסף גדולים מתחנת דלק, באמצעות כרטיסי אשראי גנובים. אתמול האריך בארבעה ימים מעצרו של רומן גולדגובר, בן 46 מאשדוד, פועל בתחנה, החשוד כי חייב כרטיסי אשראי גנובים, לאחר שקיבל תשלום במזומן עבור תדלוק, ושישל את הכסף לכיסו.

הפרשה נחשפה לאחר שמנהל תחנת הדלק הבחין בכמה הזרמנויות בגולדגובר, המועסק אצלו שנתיים כמתדלק, כשהוא מחייב כרטיס אשראי שהוציא מכיסו, זמן קצר לאחר שסיים לתדלק מכוניות. התנהגותו של המתדלק עוררה את חשדו של המנהל, שדיווח על כך למשטרה. חוקרי המשטרה, שהגיעו לתחנה, ערכו חיפוש בכליו של המתדלק, ומצאו שלושה כרטיסי אשראי גנובים ותלושי דלק צבאי.

במהלך חקירתו של המתדלק נחשפה השיטה בה פעלה החבורה. עבריינים המוכרים למשטרה, גנבו כרטיסי אשראי ממקומות שונים בארץ, יצרו קשר עם המתדלק, והעבירו לידיו את הכרטיסים הגנובים. המתדלק היה מנצל את פרק הזמן, שעבר עד שבעלי הכרטיסים היו מדווחים על הגניבה ומבטלים את הכרטיסים, כדי לחייב את הכרטיס בתחנה. כאשר שילם לקוח עבור תדלוק במזומן, שילשל המתדלק את הכסף לכיסו, והאותו סכום בריוק, כדי לא לגרום לגרעון בקופת תחנת הדלק, חייב את חשבונו של בעל הכרטיס הגנוב. בדרך זו, מעריכה המשטרה, הצליחה החבורה לגנוב כ־45 אלף שקל.

בדיון אתמול בבית משפט השלום בתל אביב, טען נציג מפלג ההונאה, פקד אריה וינשטיין, כי החשוד הודה בחלק מהחשדות המיוחסים לו, ואף מסר לחוקריו את שמו של השותף שהיה מתחלק עמו בכספי הגנבה. פרקליטו של גולדגובר טען כי מעצרו אינו נחוץ יותר לחקירה, שכן החשוד הודה בחשדות נגדו ומסר את כל אשר ידוע לו. לדבריו, החשוד שימש כלי בידיהם של חברי הכנופיה שטרם נעצרו.

במשטרה נמסר אתמול, כי בקרוב צפויים מעצרים של חשודים נוספים, שהותם כבר ידועה למשטרה, וכי נבוקת האפשרות שהחבורה פעלה בתחנות דלק נוספות.

חישובית זהב
תוכנה להנהלת חשבונות וניהול עסק
לעצמאים ובעלי עסקים
המוחשים חד־צדדית וכפולה • חשבוניות • בנקים • לקוחות/ספקים • מלאי
אלפי משתמשים · קלה ופשוטה להפעלה · מאושרת ע"י מס־הכנסה
לקבלת תוכנת הדגמה חינם פקסס 03-496118
מערכת מידע קולי 24 שעות 03-6476868
המחיר החל מ- 350 שקל כולל מע"ם
אוטוסופט
רח' הרוגי מלכות 7 תל־אביב טל' 03-6471486

TIROCHE AUCTION HOUSE

תירוש

בית המכירות הגדול בישראל

מכירה פומבית של אמנות ישראלית ובינלאומית חשובה ביותר

16 אפריל 1994

תצוגה בכל יום: 11:00 - 18:00

Kikar de Shalit, Herzelia Pituah 46755 Tel. 09-509979 Fax: 09-509895

כיכר דה שליט, הרצליה פיתוח 46755 טל' 09-509979 פקס: 09-509895

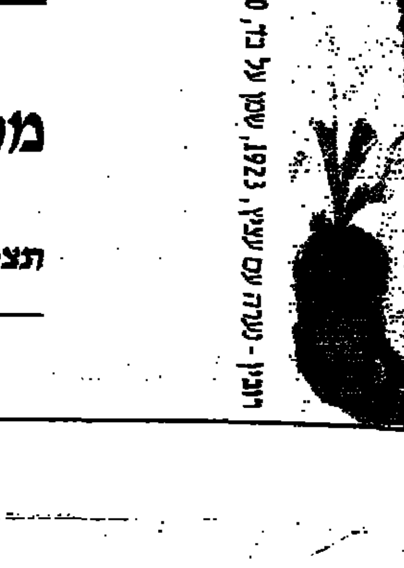

هكذا من الأصل

هكذا من الأصل

בצער רב אנו מודיעים על פטירתה של
אמנו וסבתנו היקרה

לאה (לוטה) **אילברג**

הלוויה נערכה ב־12.4.94.

אבלים: בתה: חנה יניב
בנה וכלתה: דן ונעמי אילברג
נכדיה: אפרת ומשה לוין
תמר ושי רביב
עמית, רונית, אילן
ניניה: אייל, ענת, רוני, גיל

בצער רב הננו מודיעים על פטירתו בשיבה טובה
של אבינו, אחינו וסבנו האהוב

אליהו שיף ז"ל

הלויה תתקיים ביום רביעי ב' באייר ה־13 באפריל, בשעה 4:00
אחה"צ בבית הקברות ארץ החיים, בית שמש

אבלים: בנה: יוסף שיף
בתו וחתנה: סו (מוגילנר) ושלמה פוקס
אחותה: סוניה אליאטיק ומשפ' עין ורד
אחיה: שמעיהו שיף ומשפ' קריבה
ניכותה: מינה שיף ומשפ' עין ורד
הנכדים: חיים וקמרין מוגילנר
אבי מוגילנר, שישי ואבי בן גוה,
אלי ויוסי ביבס, איתן מוגילנר והניניים

יושבים שיבעה בבית פוקס, רחוב הרב ברלין 32, ירושלים

מכון מגדל
הועד המנהל וצוות העובדים
משתתפים באבלה של
סו פוקס (מוגילנר)
על פטירת אביה

אליהו שיף ז"ל

מרשון מגדל, יו"ר
פליקס פרוז, סגן יו"ר
אבט הכשטיין, מנהלת

לאורי הרפז ומשפחתו

משתתפים בצערכם על מות

האם

צבי בוכנר
ועובדי משרד סירקין בוכנר

הטכניון
מכון טכנולוגי לישראל

הפקולטה להנדסת מכונות

מודיעה בצער על מותו של

פרופ' **יונה קפליבצקי ז"ל**

ומביעה תנחומים למשפחה

לניר ויץ ולבנים

אתכם באבלכם על מות יקירתכם

מירה

חברים ושכנים
בביתכם רח' גלבר 24
(קובובי 23)
רמת דניה, ירושלים

משתתפים באבלם של
סו ופרופ' שלמה פוקס
במות

האב

מסגל ועמיתי בית־ספר למנהיגות חינוכית

למשפחת מעוז

משתתפים באבלכם הכבד
על מות

דליה ז"ל

הנהלת הטלוויזיה החינוכית
והעובדים

המכללה לחינוך ע"ש דוד ילין

משתתפת בצערה העמוק של המשפחה
על מותו ללא עת של הסטודנט

שושני משה ז"ל

ההנהלה, המורים, העובדים, הסטודנטים
וכל צוות המסלול לחטיבת־הביניים

רשות ניירות ערך
משתתפת בצערו הכבד של
אלחנן שלסינגר
במות עליו רעיתו

רות ז"ל

לטליה

אתך באבלך הכבד על מות אביך

צבי ז"ל

מייקל שטיינהרדט
שמעון טופור
אמיר גבע
וכל חברי מועצת המנהלים
של בנק הספנות לישראל בע"מ

קבלת מודעות אבל
03-5755555

לרובי, לאה וכל המשפחה

בצער רב וכאב לב שמענו על מות

משה שמיר ז"ל

אבי המשפחה וידיד יקר

משתתפים בצערכם הכבד ובאבדה הגדולה.

ליגת ידידות ארה"ב-ישראל
חברי ההנהלה בארה"ב וישראל
וידידים בעבודה
אילנה ארטמן - מנכ"ל

משתתפים בצער המשפחה
וכל בית ווישיי ישראל בע"מ

על פטירתו ללא עת של

משה שמיר ז"ל

אבינעם ואהוד מלמד
ביטוחי חיים מנהלים ובריאות

על **משה שמיר ז"ל**

יו"ר ארגון בעלי המגרשים בגוש הגדול

כי איננו

אבלים המנהלים מטעם בית המשפט
לנהול שטח הגוש הגדול (6896)

ברוך גרוס, עו"ד — פרופ, יובל לוי, עו"ד
אליהו מירון, עו"ד — אברהם נאמן, עו"ד
זלמן רוזובסקי, עו"ד — משה שוב, עו"ד
ועובדי משרד המנהלים של הגוש הגדול

אוניברסיטת בן־גוריון בנגב

אבלה על מותו בטרם עת של

משה שמיר ז"ל

חבר חבר – הנאמנים של האוניברסיטה
ומשתתפת בצער

רעייתו לאה וכל בני המשפחה

דר' אבישי ברוורמן, נשיא

ללאה שמיר ולמשפחתה

כואבים אתכם על מות בטרם עת של

משה שמיר ז"ל

האופרה הישראלית החדשה

---

3 מתפללים מוסלמים יעידו בפני ועדת שמגר ביום ב' הבא

מאת דליה שחורי

ועדת החקירה לעניין הטבח במערת המכפלה תתכנס לישיבת נוספת לשמיעת עדויות ביום ב' הקרוב. בפני הוועדה יעידו שלושה מוסלמים שהיו במערה בעת הטבח. האג' אחמד באסר, האג' מוחמד אימאם ומ־ ליזה ג'עברי, שעל פי העדויות נפצעה מיריות חיילי צה"ל. השלושה יעידו בוועדה על פי בקשתם.

למעשה סיימה הוועדה את שלב העדויות ועברה לשלב הסיכומים, שלאחריו תחליט למי לשלוח מכתבי אזהרה. אך לם הוועדה מוסיפה לשמוע עדויות מעת לעת עפ"י צרכי החקירה ועל פי פניות אליה.

שר התחבורה
המנהל הכללי
הנהלת המשרד
וחבר העובדים

משתתפים בצערו של
אלי דנון
דובר המשרד וממונה על קשרי חוץ
על פטירת אחיו

יוסי דנון ז"ל

ומביעים תנחומים למשפחה

ללאה ולמשפחה

אתכם באבלכם הכבד
עם מותו ללא עת של

משה שמיר ז"ל

סטפני ודוד עוזיאלי

בצער רב אנו מודיעים על פטירתה של אמנו, סבתנו ואהובתנו היקרה

שרה (אלינה) ויניצקי

ההלוויה תתקיים היום יום רביעי
ב' אייר תשנ"ד 13/4/94 בשעה 2:00 אחה"צ בבית הקברות קרית שאול
נפגשים ליד השער.

המתאבלים: בנה וכלתה: דן ושלי ויניצקי
נכדיה: אופיר וניקי
אחיה, אחיותיה
וכל בני המשפחה

אהובתנו

יעל פולונסקי
בת אהרן ז"ל

נגאלה מיסוריה

ההלויה התקיימה אתמול, יום שלישי
א' אייר תשנ"ד 12.4.94

פנינה וטובה פולונסקי

לאילון, ליאיר ולמשפחת ליטביץ רבתי

אתכם באבלכם במות אמכם

חנה ז"ל

בית אורנט

במלאת 30 לפטירת יקירנו

בנימין (זאב) **לזר ז"ל**
בן ר' אריה ז"ל

נעלה לקברו לאזכרה וגילוי מצבה ביום שישי 15.4.94, ד' באייר בשעה 11:00 לפנה"צ, בבית העלמין בהרצליה.
נפגשים בשער הכניסה.
תודתנו לכל מנחמינו בכתב ובעל־פה.

משפחות: **לזר, הופמן, הרצוג**

ראש מינהל המשק של שב"ס התפטר על רקע ההליכים המשמעתיים נגדו

במקומו מונה גונדר משנה דוד זילברמן

מאת ראובן שפירא

ראש מינהל המשק של שב"ס, תת גונדר אבי אורון, הגיש אתמול את התפטרותו לנציב שב"ס רב גונדר אריה ביבי. סיבת ההתפטרות, כפי שנומקה על ידי אורון, היתה ההליך המשפטי המשמעתי התלוי ועומד נגדו בבית הדין למשמעת של שב"ס. נציב שב"ס קיבל את ההתפטרות והיא נכנסה לתוקף לאלתר.

במקומו של תת גונדר אורון בראשות מינהל המשק התמנה גונדר משנה דוד זילברמן, המשמש כיום כמנהל פרויקט בינוי בית הסוהר החדש "צלמון". זילברמן, יליד 1947, משרת בשב"ס מאז 1972. שימש בעבר דובר שב"ס ועוזר הנציב, מנהל בית המעצר ניצן, מפקד ביה"ס ניר, סגן מפקד בוש וראש מחלקת כוח אדם. הוא בעל תואר ראשון במדעי המדינה וביחסים בינלאומיים.

התפטרותו של תת גונדר אורון הביאה לסיומה פרשה שהחלה כבר לפני כשלוש שנים ושבמסגרתה הועמד אורון לדין משמעתי והורשע על ידי בית דין מיוחד. לפני חודשים אחדים הוצא אורון, שנחשב לאחד הבכירים בצמרת שב"ס, לחופשה כפויה בעקבות הרשעתו במשפט המשמעתי. זאת לאחר שנציב שב"ס רב גונדר אריה ביבי החל בהליך להשעייתו. תת גונדר אורון יצא לחופשה, לאחר שהובטח לו באופן חד משמעי על ידי הנציב כי ההחל־טה להשעותו, כדי להפסיק את שירותו בשעל, היא סופית.

אורון הורשע בבית הדין המיוחד למשמעת של שב"ס, בראשות ניצב ברישום בנימין זיגל, בעבירות של התנהגות שאינה הולמת סוהר ואי מילוי הוראה על רקע קשריו עם אסיר. אורון הודה בעבירות המיוחסות לו, בעסקת טיעון שבה הושמטו או רוככו כמה מהאישומים המקוריים שהוגשו נגדו בכתב האישום המקורי. עונשו של אורון היה אמור להיגזר בקרוב.

נציב שב"ס, על דעת שר המשטרה משה שחל, החליט כי בעקבות הרשעה בבית הדין למשמעת אין תת גונדר אורון יכול להמשיך בתפקידו, נוכח העבירות שבהן הודה ונוכח ממצאים חמורים נגדו שעלו בחקירה של ועדת חקירה של שב"ס בפרשה שבה הועמד לדין. לכן עשו בנציבות שב"ס מאמצים להביא לפרישתו המוקדמת ככל האפשר של אורון מהשירות.

אהובה פיינמסר תמונה לתפקיד מנהל הטלוויזיה החינוכית

מאת עידית רוזנבלום

אהובה פיינמסר, סמנכ"לית ומנהלת אגף בכירה למערכות מידע במשרד החינוך, תמונה על ידי שר החינוך, אמנון רובינשטיין, לתפקיד מנהל הטלוויזיה החינוכית במקומו של המנכ"ל הפורש, יעקב לורברבוים. בימים הקרובים תחל בחפיפה לקראת קבלת התפקיד.

תחילה הוצע התפקיד למנהלת התוכניות היוצאת, יוהנה פרנר, שסירבה להצעה והקימה חברת הפקות פרטית. כן עלו שמות כמו רון ברישי ויוסי רונן, שנפלו לבסוף בשל הרצון להביא לשינוי תפיסה בחינוכית, שיתבטא במתן שירות למערכת החינוך ולא ליצירת מתחרה לרשות השידור.

אש"ף ישגר

(סוף מעמוד 1א)

ושוחח עמו דקות אחדות.

השיחות עם אש"ף יתחדשו בקהיר ביום ראשון הקרוב, וסיבוב השיחות הבא יימשך כנראה ימים רצופים. ביום שני יפגש רבין עם חברי המשלחת, לקראת צאתם לקהיר.

נשיא רוסיה, בוריס ילצין, אינו מתכנן ביקור במזרח התיכון בחודש הבא, ולא יבקר את עיראק במסגרת החודש ביריחו, בניגוד לידיעות שפורסמו בעיתונות הערבית ובעיתונות בישראל. כך עולה ממסרים שהגיעו לירושלים בימים האחרונים ממוסקווה. במסרים אלה נאמר, כי ילצין טרוד מאוד בבעיות הפנימיות בארצו, ולא יוכל להתפנות לסיור במזרח התיכון בזמן הקרוב.

שר החוץ, שמעון פרס, קרא אתמול למדינות המזרח התיכון לשיתוף פעולה בנושאים כלכליים כדי להעלות את רמת החיים של אזרחיהן. "אנו חייבים לפתוח את הכלכלה האזורית ולהשוות את רמות החיים", אמר פרס באיסטנבול.

שר החוץ אמר, כי ישראל מוכנה לפנות טריטוריות שכבשה מהמדינות הערביות, לשם התעבורות הדקה לכך בישראל. "ישראל חייבת להחזיר טריטוריה לסוריה, לירדנים ולפלשתינאים. אנו רוצים לסייע בהגדלת העושר של שכנינו. ישראל אינה יכולה להישאר אי של שגשוג באוקיינוס של עוני", אמר.

מוסקווה מחדשת

(סוף מעמוד 1א)

הסורים במסגרת תהיה שלום". רבין אמר כי "כידוע, עמדתנו היא לא נסיגה כוללת".

עקיבא אלדר מוסיף: כריסטופר יגיע ככל הנראה בסוף החודש לביקור במזרח התיכון. כך מסר אתמול דובר מחלקת המדינה, מייק מקקרי. המועד הסופי של הביקור ושל סבב השיחות הבא בין ישראל לסוריה, ירדן ולבנון אמור להימסר היום בוואשינגטון.

גורמים בוואשינגטון אמרו אתמול, כי האמריקאים ממתינים עדיין לחתימה על ההסכם בין ישראל לאש"ף על מנת לקבוע את המועד המדויק לביקור, אך ציינו כי אם כריסטופר מעדיף להשתתף בטקס החתימה, הביקור יתקיים במהלך חודש זה גם אם זו תידחה לחודש הבא.

גורמים ישראלים בוואשינגטון אמרו, כי לפי שעה אין שום סימן שסוריה מוכנה לפתוח בדיון מעשי על הסכם שלום עם ישראל בלא התחייבות מצידה לנסיגה כוללת מרמת הגולן, ולכן אין הם מוצאים הגיון רב בנייר העבודה שהוכן במשרד החוץ.

נערים ערבים יידו אבנים לעבר מכונית ביפו; הנהג ירה באוויר

מאת משה מזבאל

שני אירועים של יידוי אבנים אירעו אמש ביפו. בערך ב־10 בלילה נסעו שני צעירים, תושבי חולון ובנים ביפו. לדבריהם, כאשר עצרו ברחוב יפת, התנפלה עליהם קבוצה של נערים ערבים ויידתה אבנים על מכוניתם. כתוצאה מכך נופצה שמשת המכונית. אחד המותקפים, המחזיק אקדח ברשיון, חש לטענתו כי נקלע לסכנת חיים, וירה באוויר. הנערים נמלטו מהמקום. המשטרה שהוזעקה למקום עיכבה את היורה לחקירה.

זמן קצר אחר כך התלונן נהג מונית מבת־ים, בתחנת המשטרה בעיר כי כתוצאה מאבן שהושלכה לעברו כאשר נסע ביפו, התנפצה שמשת המכונית. האשה בת 43, שנסעה עמו נפצעה קלות בפניה. המשטרה גבתה ממנו עדות ופתחה בחקירה.

סגנית דובר המחוז, רב פקד אהובה עברי, אמרה כי עדיין לא ברור הרקע ליידוי אבנים, אך נבדקים הכיוונים הפלילי והלאומני.

הוועד המנהל של רשות השידור החליט: הטלוויזיה תמשיך לסקר הלוויות

מאת עידית רוזנבלום, סופרת "הארץ" לענייני תקשורת

הוועד המנהל של רשות השידור דן בישיבתו השבועית בסיקור הלוויות בטלוויזיה. הוועד נדרש לנושא בעקבות מכתב שכתב לפני חודשים אחדים אלוף (מיל') שלמה גזית אל יו"ר רשות השידור, מיכה ינון. במכתבו הציע גזית שלא ישודרו הלוויות בטלוויזיה, פרט להלוויות שהן בבחינת חדשות, כמו הלוויה של אישיות ממלכתית. לדעתו יש טעם לפגם בצילום פניו וכאבו של הפרט. [illegible]

גזית מסביר במכתבו שהמניע העיקרי שלו הוא המשקל המיוחד שהטלוויזיה מקנה להלוויות צבאיות, שכן מבחינת המשפחה השכולה אין האבל על מות חייל בחזית גדול מזה של משפחה שבנה או בתה נהרגו בתאונה או בכל דרך אחרת. בנוסף, התמונות החוזרות על עצמן מחלישות לטענתו את רוח והדימוי ואת כושר העמידה של העם והחברה שנגזר עליהם להימצא במצב מלחמה למשך תקופה ארוכה.

עוד טוען גזית שהעמדת המיקרופון והמצלמה מול פניו של אדם שכול היא מעשה שני מן היסוד, אך עיקר התנגדותו היא למנהג שבו פונים אל האבלים, בעוד הם יושבים שבעה, ושואלים לדעתם בשאלות מבצעיות. אלמלא האסון לא היה איש מעלה על הדעת לשאול בעצתם כיצד להתמודד באינתיפאדה או מה הטקטיקה הרצויה למלחמה בחיזבאללה. "כבל שאמנן פריוות שנה חדשה יישב לכולם", מסכם גזית את מכתבו.

בדיון אמר מנכ"ל רשות השידור מרדכי קירשנבאום, כי מחובתה של רשות השידור לא להתעלם ולסקר גם אירועים קשים אלה, אך יש לשמור על מכובדות, על עדינות, רגישות ולהפעיל שיקול דעת כדי שלא לפגוע בכבוד המת ובכבודן של המשפחות השכולות.

בישיבה הוחלט שלא לשנות את המצב הקיים והובעה הסכמה כללית שהסיקור בטלוויזיה וברדיו הוא ראוי ועומד באמות המידה העיתונאיות הממלכתיות.

אגף בכלא באר שבע נהרס בפקודת נציב שב"ס

מאת אמנון יוסף

אגף שלם בכלא באר־שבע, אשר שיכן כ־220 אסירים בתנאים גרועים ביותר, נהרס אתמול. על הריסת האגף, שנבנה עם הקמת הכלא בשנות ה־60, החליט נציב שירות בתי הסוהר, רב גונדר אריה ביבי, עם כניסתו לתפקיד. "כשראיתי את המקום החלטתי לעשות הכל כדי להרוס אותו", אמר ביבי.

כדי להמחיש את סלידתו מהאגף, המחולק לשמונה מבנים, עלה נציב שירות בתי הסוהר על הטרקטור אשר עסק בהריסה. בהריסות האגף חזו אסירים רבים, ששוכנו בו עד שלושה. אחד האסירים אמר: "זה מקום שגם כלבים היו מתביישים לגור בו. היינו שמחים להרוס את המקום בידיים שלנו, לא היה צריך היה להביא טרקטור".

מרבית האסירים אשר התגוררו באגף זה הועברו לאגף החדש "אהלי קידר" אשר נחנך לפני כחודשיים. שאר האסירים שלא נמצא להם מקום ייאלצו להמתין לבניית אגף חדש אשר יוקם על שטח האגף הישן.

בכלא באר־שבע יושבים כיום 1300 אסירים, רבים מהם מוקשים ביותר. נציב שירות בתי הסוהר גילה שתוך שנתיים ייבנו בסמוך לכלא שני בתי כלא נוספים, אשר ייקלטו 1200 אסירים ועצירים.

בית כלא אחד ישא את השם "אוהלי קידר". הוא יוכל לקלוט 700 אסירים, וישמש מתקן שיקומי. בית הכלא השני יקלוט 500 עצירים שעצורים עד תום ההליכים. כיום מוחזקים עצירים אלה בתנאים קשים.

רב גונדר ביבי אמר כי השב"ס נמצא בעידן חדש ותנופה. לדבריו, בכלא הנשים נוה תרצה נבנה אגף מודרני ביותר.

בקצרה

● מנילה. אסיה עומדת ליטול מאפריקה את תואר האזור הפגוע ביותר באיידס והמגפה עלולה לפגוע יותר בנשים מאשר בגברים, מסר אתמול בנק הפיתוח האסיאתי. הבנק, שבסיסו במנילה, מסר בדו"ח השנתי שלו, כי הלידות התכופות ומעמדה הנחות של האשה, הגבירו את פגיעותן של הנשים לאיידס. "השאלה היא אם הגברים יאפשרו את השימוש באמצעי מניעה", נאמר בדו"ח. (ע"ד)

● מארסיי. סמי הרגעה, נשק חם, ורידים חתוכים והתחשמלות – אלה היו האמצעים להתאבדותו של חולה איידס בן 35, בבית מלון שליד העיירה קאסיס בדרום צרפת. מפרטים שסיפק הפתולוג עולה, כי האיש בלע תחילה קוקטייל של תרופות מסוכנות ולאחר מכן חתך את ורידי גפיו. אחר כך נכנס לאמבטיה, הטביל במים חוט חשמל וירה כדור בראשו. הכבאים, שגילו את גופתו, מצאו לצדה פתק "שימו לב, אני נגוע באיידס". המתאבד הכין המחאה לכיסוי הוצאות שהותו במלון. (ע"צ)

● מאפוטו. הבחירות הדמוקרטיות והרב-מפלגתיות הראשונות בתולדות מוזמביק ייערכו ב-27 וב-28 באוקטובר, נמסר כאן בגילוי דעת שפורסם אתמול בבירה מאפוטו. כאן אישר הנשיא ג'ואקים צ'יסאנו את המועד שהציעה ועדת הבחירות הלאומית. היריבה העיקרית של הממשלה בבחירות תהיה רנאמו – תנועת ההתנגדות הלאומית של מוזמביק, שבמשך 16 שנה ניהלה מלחמת גרילה נגד השלטון. (סי"צ)

● קנאוורל. מעבורת מכ"ם רבת עוצמה שעל סיפון מעבורת החלל אנדוור חשפה שלשום פרטים מפתיעים על כדור הארץ, בהם גם שרידים כיובלים של נהר הנילוס מלפני 100 אלף שנים. בעוד המדענים על הקרקע ראו תמונות של אפיקי נהרות הקבורים בעומק שני מטרים מתחת לחולות המדבר במצרים, הבחינו האסטרונאוטים בחלל בדליקה ענקית בסין, דרומית לנהר הצהוב. דיין אוונס, גיאולוגית בנאס"א, רשות החלל האמריקאית, ציינה כי התמונות מוכיחות שאפריקה היתה פעם יבשה ירוקה יותר. (ע"ד)

● לונדון. אוהדי המוסיקה הסתערו שלשום על חנויות התקליטים בבריטניה, כדי לקנות את האלבומים של להקת הרוק "נירוואנה", שהסולן שלה התאבד בירייה בשבוע שעבר. שני האלבומים של הלהקה האמריקאית צפויים לטפס במצעד הכריסי. "לא אופתע לראות את השניים בין עשרת הגדולים בשבוע הבא", אמר דובר אחת מהרשתות הגדולות של חנויות תקליטים בבריטניה. (ע"ד)

● פנום פן. שני בריטים ואוסטרלי אחד, המתגוררים בקמבודיה, נחטפו בדרום המדינה, מסרה אתמול שגרירות בריטניה בפנום פן. בדיווחים לא רשמיים עולה שהחוטפים דרשו לתשלום כופר. שני הגברים והאשה נלקחו באיומי אקדח מהמכונית בה נסעו, כ-100 ק"מ צפונית מסיהאנוקוויל. (ע"ד)

צילום: אי-פי

המנהיג הלאומני קיצוני ולאדימיר ז'ירינובסקי שותה אתמול עם יהודי חרדי מול בניין מועצת אירופה בשטרסבורג. במהלך כינוס האסיפה הפרלמנטרית של המועצה, לשם הגיע במסגרת משלחת של 18 חברי פרלמנט מרוסיה, התקיף הציר הרוסי את מדינות אירופה, והמית באוזני הצירים הנדהמים את הדברים הבאים: "טורקיה מפציצה כפרים כורדיים, בריטניה שופכת את הדם של צפון אירלנד, טייסי האו"ם מפציצים את סרביה. אל תתפלאו אם טייסים אחרים יבואו להפציץ ערים אירופיות אחרות". הצירים באולם קראו לעברו קריאות בוז. (ניצן הורוביץ)

חדשות חוץ

דובר המורדים ברואנדה: כוחותינו עומדים לתפוס את השלטון בבירה

חברי הממשלה הזמנית שהוקמה בשבוע שעבר נמלטו מקיגאלי

ניירובי (ע"צ). דובר כוחות "החזית הפטריוטית של רואנדה", המורכבים בעיקר מבני שבט טוטסי, מסר שהמורדים נכנסו אתמול לבירה קיגאלי, שבה מתחולל זה ששה ימים טבח המוני, בעיקר של בני טוטסי הנטבחים על ידי בני הוטו.

דובר המורדים בקמפאלה אמר, כי כוחות המורדים נכנסו לבירת רואנדה והם מכינים לתפוס את השלטון, אולם בעיר קיגאלי עצמה נמסר, כי המורדים מתקדמים לכיוון הרבעים הצפוניים של העיר וכי הם עדיין לא השתלטו על העיר.

על פי גרסאות נוספות, בין 1,000 ל-4,000 אנשי החזית הפטריוטית מתכוננים להצטרף לגדוד מורדים בן 600 איש הנמצא מאז חודש דצמבר בעיר, ומנהל מאז יום חמישי קרבות עזים בנשק כבד נגד משמר הנשיא וכוחות הממשלה. בידיעה שהגיעה מניו-יורק נמסר, כי תגבורת המורדים הצליחה לחדור לעיר ולהצטרף לגדוד היושב בה מאז דצמבר. הידיעה נמסרה על ידי דוברו של מזכיר האו"ם בוטרוס ראלי, ג'ו סילס.

דובר המורדים ברואנדה, וילסון רותאייסיר, אמר כי רדיו המורדים יחל לשדר מסרים לתושבי קיגאלי מיד עם כניסת המורדים לעיר. "נגיד להם להתרחק מאזורי הלחימה. עליהם להישאר בתוך הבתים, או לעזוב את העיר", אמר רותאייסיר.

הוא אמר כי 2,400 מורדים הקיפו את העיר, וכי המבצע לפלישה לעיר הבירה כבר החל. "אך רוב הכוחות עדיין מצויים בפאתי העיר", אמר אתמול בערב.

המורדים מכחישים בעקביות כל הפסקת אש בינם לבין כוחות הממשלה. אתמול טען דובר המורדים, כי הם ממתינים עד לפינוי הזרים מהבירה לפני שיתחילו בקרבות. "אנו רוצים להתקדם לאחר שהכוחות הצרפתיים יעזבו את העיר, ואני מקווה שמשימתם תסתיים כבר היום (אתמול)", הוסיף.

פעולת המורדים לא הושפעה מעזיבתם של חברי הממשלה הזמנית שהוקמה לאחר ההתנקשות בחיי נשיאי רואנדה ובורונדי, אמר רותאייסיר. חברי הממשלה כולם נכנסו אתמול בבוקר למכוניותיהם, וברחו מעיר הבירה לעיר שוה בדרום המדינה.

ממשלת צרפת הודיעה אתמול כי סגרה את שגרירותה בבירת רואנדה, קיגאלי, לאחר שפינתה את כל האזרחים הצרפתים שרצו לעזוב את המדינה המרכז אפריקאית שסועת הקרבות.

"בהתחשב בהידרדרות המצב, השגריר הצרפתי בקיגאלי התבקש לסגור את השגרירות", אמר שר החוץ הצרפתי, אלאן ז'ופה, בהצהרה שפירסם. הוסיף כי כל האזרחים הצרפתים שרצו לעזוב את רואנדה פונו ממנה בשלום.

גם בלגיה פינתה אתמול את כל אזרחיה הגרים ברואנדה, והעבירה את צוות השגרירות שלה לשדה התעופה של קיגאלי. משרד החוץ הבלגי הודיע, כי הצוות הועבר תחת חסות האו"ם מטעמי בטיחות, והוא ימשיך לעבוד משדה התעופה עד שיסתיים פינוי האזרחים הבלגים.

צוות המתווכים הבינלאומי הגיע ליוהאנסבורג

ניסיונות התיווך בדרא"פ יחלו היום; מפלגת אינקאתה דורשת ערבויות לכינון אוטונומיה

יוהאנסבורג (ע"ד וע"צ). המתווכים הבינלאומיים, בהם לורד קרינגטון והנרי קיסינג'ר, הגיעו אתמול לדרום אפריקה, בניסיון למצוא פתרון למשבר הפתוח סביב הבחירות, המאיים להצית גל נוסף של אלימות במדינה.

ניסיונות התיווך יתחילו היום, ויתמקדו בדרישותיהם של נציגי אינקאתה לקבל ערבויות חוקתיות שיבטיחו להם אוטונומיה לאחר הבחירות. ייתכן שהמתווכים יתבקשו לתרום גם ליישוב המחלוקת סביב מועד הבחירות. מפלגת החירות אינקאתה, שרוב תומכיה הם בני שבט זולו, תובעת שהבחירות הכלליות, האמורות להתקיים ב-26–28 באפריל, יידחו עד שייענו דרישותיה.

מנהיג הקונגרס הלאומי האפריקאי, נלסון מאנדלה, אמר אתמול כי הוא יעשה הכל כדי שהמתווכים יצליחו במשימתם. אולם, הקונגרס האפריקאי והממשלה שללו מכל וכל דחייה של הבחירות. "אנו רוצים להבהיר כי התאריכים אלה מקודשים, ואי אפשר לשנותם", מסר מזכ"ל הקונגרס האפריקאי, סיריל ראמאפוזה, בישיבה השבועית של המועצה הזמנית הרב-מפלגתית, שהוקמה כדי לארגן את הבחירות הקרובות ולפקח עליהן.

"בואם של המתווכים הוא תוצאה של שבועות של דיונים על הרכב הצוות ועל התנאים לתיווך", נאמר בהודעה שפירסם שלשום הקונגרס הלאומי האפריקאי.

התיווך היה אמור לכלול תחילה רק את הקונגרס האפריקאי ואת מפלגת אינקאתה, אולם בהודעה צוין, כי גם הממשלה תשתתף באורח מלא בדיונים. משקיפים ציינו אתמול, כי ייתכן וניסיונות התיווך נעשים מאוחר מכדי לשכנע את בותלזי לבטל את החרם שהטיל על הבחירות.

אתמול מסרה משטרת דרום אפריקה, כי לפחות שמונה אנשים נהרגו שלשום בהתנגשויות במחוז נטאל.

נפתחה מערכת הבחירות לרשויות המקומיות בבריטניה

הלייבור: יש לראות בבחירות הצבעת אמון במייג'ור

מאת רפנה הדרי

לונדון (מיוחד ל"הארץ"). מערכת הבחירות לרשויות המקומיות שיתקיימו בבריטניה בחודש הבא מתרכזת יותר ויותר בתפקודו של ראש הממשלה, ג'ון מייג'ור. מייג'ור הטיל אתמול באופן רשמי את מסע הבחירות של מפלגתו ויצא לפגוש את הבוחרים בערים השונות.

מפלגת הלייבור הוליכה לפעול בשני מישורים במקביל במסע הבחירות שלה: נושא העלאת המסים אשר נכנסה לתוקפה בתחילת החודש, ומעמדו הקשה של ראש הממשלה. בלייבור מתכוונים לקרוא לבוחרים להתייחס לבחירות לרשויות המקומיות כאל הצבעת אמון בראש הממשלה.

במפלגה זו גם טוענים, כי הרשויות המקומיות שבהנהגת הלייבור העלו את מסיהן פחות מאשר הרשויות שבהנהגת השמרנים והצליחו, למרות זאת, לשמור על רמת שירותים גבוהה יותר.

מייג'ור ויועציו טוענים, לעומת זאת, שהעלאת המסים נועדה לשמור על הכלכלה הבריטית לטווח הארוך, והיא מהווה הוכחה לכך שהמפלגה השמרנית שפעלה מתוך אינטרס לאומי ולא מפלגתי – עשתה הכל כדי להבריא את הכלכלה. בינתיים, הטאקטיקה של מייג'ור מוכיחה את עצמה, וכמה מאלה שפגשו אותו במרכזי הערים הודו שלאחר פגישה אישית הם מרגישים שהוא אדם הרבה יותר נעים ממה שהצטייר בעיניהם.

לבחירות לרשויות המקומיות השנה חשיבות רבה, הן בשל העיתוי שלהן, (פותחות שורה של מערכות בחירות), והן בשל העובדה שבמרכזן עומדות הבחירות לכל המועצות המקומיות של אזור לונדון, ואלה חשובות במיוחד עבור המפלגה השמרנית בשל ערכן הסמלי.

חודש לאחר הבחירות לרשויות המקומיות תתקיימנה הבחירות לפרלמנט האירופי. כוחם של השמרנים הבריטים בפרלמנט האירופי קטן בהרבה יחסית לכוחם בפרלמנט הבריטי, וקשה להבין שבבחירות הקרובות מצב המפלגה ישתפר.

בנוסף, בזמן הקרוב צפויות להתקיים מספר בחירות משנה להחלפתם של כמה חברי פרלמנט שמתו בחודשים האחרונים, והנהגת המפלגה השמרנית חוששת שבחירות משנה אלה יביאו לצמצום הרוב הקטן שיש לממשלה בפרלמנט.

מגבלות חדשות בבריטניה על השכרת סרטים אלימים לקטינים

מאת [illegible]

לונדון (מיוחד ל"הארץ"). ממשלת בריטניה הגיעה אתמול להסכמה עם נציגי האופוזיציה לשינוי החוק הנוגע להשכרת קלטות וידיאו של סרטי אימה וסרטים אלימים. על פי החוק החדש, תוכל המועצה לביקורת סרטים לקבוע אם הסרט מתאים לצפייה ביתית, ואם יש להגביל את גיל הצופים בו.

כמו כן, בעלי ספריות וידיאו שייתפסו כשהם משכירים קלטות המוגבלות לצפיית מבוגרים, לקטינים יהיו צפויים לקנסות גבוהים ואף לעונשי מאסר.

על התיקון בחוק הוחלט לאחר דיון של שר הפנים, מייקל האוארד, שיזם את השינוי בחוק, חבר הפרלמנט דייוויד אלטון, מהמפלגה הליבראלית, ונציג מפלגת הלייבור. היוזמה עדיין לא הובאה לאישור הפרלמנט אך זכתה לתמיכה רחבה מצד חברי פרלמנט מכל סיעות הבית. היא באה בעקבות טענות שהעלה השופט במשפטם של שני הילדים שהורשעו ברצח ג'יימס בלגר, בן השנתיים, לפיהן פעלו הילדים בעקבות סרט שראו.

שבע כורסאות לשבעה נשיאים

מאת יהודה להב

בודפשט (מיוחד ל"הארץ"). חברי "מועדון אקסקלוסיבי של נשיאים" יתכנסו בסוף השבוע בארמון המפואר מתקופת הרנסאנס בעיר ליטומישל שבמזרח צ'כיה. נשיאי גרמניה, אוסטריה, סלובניה, הונגריה, פולין וסלובקיה יתכנסו על פי הזמנתו של נשיא צ'כיה, ואצלב האוול. הנימוק הרשמי למפגש הוא רצונם להיפרד במשותף מעמיתם הגרמני, ריכרד פון וייצזקר, שיסיים השנה את כהונתו. אבל הכל תמימי דעים, כי המטרה העיקרית היא לאפשר מפגש משותף לשבעת הנשיאים.

מסורת הפגישות הזאת בפסטיבל המוסיקאלי השנתי בזאלצבורג, שלפתיחתו נהג הנשיא האוסטרי להזמין את עמיתיו מצ'כוסלובקיה ומהונגריה. הללו דמו, כי מכל הבחינות רצוי לשתף במפגשים את נשיאי שתי המדינות הנוספות של "קבוצת וישגראד", פולין וסלובקיה. צירופם של נשיאי גרמניה וסלובניה, מקורו בקרבה גיאוגרפית, בשותפות תרבותית השואבת מהיסטוריה משותפת, ובראש וראשונה באישיותם של הנשיאים.

לשבעת הנשיאים יש מכנה משותף רחב. סמכויותיו של כל אחד מהם מוגבלות בארצו והם שואפים להרחיב את השפעתם. כולם (פרט לאחד או שניים, שמפאת כבודם לא ננקוב בשמם) הם אנשי רוח מובהקים, אשר מרגישים בפגישות את הממד הרוחני והמוסרי של הפוליטיקה.

מוסר ופוליטיקה

במקרים רבים מתמודדים הנשיאים עם ראשי ממשלה פרגמאטיים מאוד. כדוגמה, אפשר להזכיר את היחסים בין הנשיא האוול, המנסה לחדש את המסורת של נשיאה הראשון של צ'כוסלובקיה, תומאס מאסאריק, לבין ראש ממשלת צ'כיה ואצלב קלאוס. ראש הממשלה התנגד לפגישה שקיים האוול עם הסופר הנרדף סלמאן רושדי לאות סולידאריות ותמיכה בחופש הביטוי, וטען כי הפגישה עלולה לפגוע ביחסי הסחר של המדינה עם איראן.

במקרה אחר הביע האוול התנגדות עקרונית ליצוא נשק מצ'כיה, במיוחד לאזורים סוערים במזרח התיכון. עמדת הממשלה היא, שאם צ'כיה תמנע את ההזדמנויות ליצוא נשק, הרי אחרים "יקפצו על המציאה" וימלאו את החלל שייווצר.

כאשר גישה מוסרית נאצלת מתנגשת עם פרגמאטיזם מעשי, מנצח על פי רוב הפרגמאטיזם. זה גורם כמובן, לתסכול אנשי המוסר. המפגש לא ישים קץ לתחושת התסכול, שכן לא ייערכו בו דיונים פוליטיים מעשיים, והוא נועד בעיקר להחלפת רעיונות כלליים.

עם זאת יהיה זה לא מדויק להגדיר את פגישת הנשיאים, שאמורה להתקיים מדי שנה, כשיחה אינטלקטואלית בלתי מחייבת של אנשי רוח הנותנים פורקן לתסכוליהם. שכן, אין לזלזל במעמדם של השבעה כסמכות רוחנית משפיעה. גישתם מגלמת חזון של עולם מוסרי יותר, תורמת להיווצרות האקלים הרוחני בארצותיהם, ומאצלת במידה מסוימת את מה שנהוג לקרוא "התרבות של הפוליטיקה".

למשל, בשעה שהיחסים בין ראשי הממשלה של הונגריה וסלובקיה היו מתוחים למדי, תרמה ההבנה המתגבשת בין נשיאי שתי הארצות להרגעת המתח. זו הסיבה, שמפגש "המועדון האינטלקטואלי" בליטומישל מעורר עניין בלתי-רגיל והעירייה הצ'כית מצפים לבואם של עשרות עיתונאים, ולא רק משבע הארצות שנשיאיהן משתתפים במפגש.

הנברשת של אמדיאוס

טירת ליטומישל, שנבנתה בשלהי המאה ה-16, שימשה זירה למפגשים היסטוריים חשובים. ב-1896 בילה בה 11 יום הקיסר פראנץ יוזף ולפני 71 שנה סעד בה הנשיא מאסאריק ליד אותו שולחן גדול-ממדים, שלידו ישבו עתה שבעת הנשיאים. הם יישבו תחת הנברשת הגדולה, ששימשה כתפאורה בסרטו המפורסם של מילוש פורמן "אמדיאוס".

כיוון שעל פי כללי הטקס, חייבים שבעת הנשיאים לשבת כל אחד בכורסה זהה לחלוטין, וכיוון שבליטומישל לא נמצאו כורסאות זהות במספר זה, הובאו לטירה שבע כורסאות בסגנון בארוקי מטירת האטיצה שבדרום-מוראביה. אך שאר הריהוט והאביזרים יהיו מקוריים: פסלה של האלה מינרווה מסוף המאה ה-19 ותמונתו הגדולה של [illegible], שתביט את הנערכים בשערי. דיוני הנשיאים יתנהלו לאור נרות (שיוצרו במיוחד להזדמנות זו), רק אנשי התקשורת, שידווחו על הפגישה, ישתמשו בציוד של סוף המאה ה-20.

עצמאות בלי הפסקה בתל-אביב-יפו

הבמה המרכזית - כיכר מלכי ישראל
יום רביעי, 13.4.94, משעה 20:30
להקת המחול "שלום" בי"ח [illegible]
התל-אביבים
שלמה גרוניך והמקהלה שבא
אורנה ומשה דץ
מאיר בנאי
הרקדה
זיקוקין דינור

גן התקווה בשכונת התקווה
יום רביעי, 13.4.94 משעה 21:00
להקת המחול הייצוגית של בית דני
להקת הסבנטיס מבית דני
רון שובל
אבנר גדסי
חיים אל
גדי ביטון – מרקיד
זיקוקין דינור

ג'אז עצמאות אל תוך הלילה במרכז ביכורי העיתים
יום רביעי, 13.4.94, משעה 24:00
אילן מאלם מארח מרתון עם מיטב הנגנים, ביניהם: ממלו, איזק איצקוביץ', יוסי לוי, אריה וולניץ, אלי מאירי.

הבמה המרכזית ביפו - גן דוידוב
[שדר' ירושלים פינת רח' אד קפי, מול מרכז הפנים]
יום רביעי, 13.4.94, משעה 20:45
ברכות
איציק קלה ולהקתו
להקת "צעדים ראשונים" – מתנ"ס בית דקר
להקת מחול – ילדי יפו
ישי לוי ולהקתו
מנחה, מרקיד ומבדר: סדריק
זיקוקין דינור

מפגן צה"ל לשנת ה-46 למדינת ישראל
יום חמישי, 14.4.94, בין השעות 11:30–12:30
המפגן יערך מול חופי תל-אביב בקטע שבין גן העצמאות לגן צ'רלס קלור.
במפגן האווירי:
מטס אווירי של מטוסי קרב, מסוקים, מטוסי תובלה,
מופע אווירובטיקה, הילוך הנדלוק.
במשט הימי:
ספינות טילים, דבורים וכלי שיט, צניחה חופשית וצניחה לים.
המפגן ישודר בשידור ישיר בגלי צה"ל. מומלץ להצטייד במכשירי רדיו.

פארק דרום
יום חמישי, 14.4.94, בין השעות 10.00–18.00
אבנר גדסי
אדי מימון
גלי עטרי
רון שובל
אלברטו מיזאנה ולהקתו
להקת "שחורים תיכף"
להקת המחול הייצוגית של מרכז בארבור
להקת מועדון הקשישים של המרכז הקהילתי נוה אליעזר
להקת דואט של המרכז הקהילתי ערבי-יהודי ביפו
תלמידות ביה"ס "עמיאל-רמב"ם" במחול
מנחה: שלמה גולדברג (צ'יצ'ה)

סינמטק תל-אביב
יום רביעי 13.4.94 שעה 21:00
מרתון החמישיה הקאמרית,
הקרנת 13 תוכניות טלוויזיה שהופקו עד היום.
6 שעות של מערכונים סאטיריים בהגשת החבורה המוכשרת
(קרן מור, שי אביבי, דב נבון, רמי הויברגר ומנשה נוי)
רחבת הסינמטק בשעה 23:30
להקת "אטוף"
ריקודים עם די ג'יי – אלי ישראלי
להקת הסמבה "קוקולוקו"
עיצוב המקום על ידי "אנימוס"

שכונת רמת אביב ג'
ברחבת המרכז הקהילתי "רוזין" – יום רביעי 13.4.94 משעה 20:30
אריאל זילבר
להקת "השכנים של צ'יק"
קבוצת מחול של מרכז "רוזין"
להקת המחול הקהילה בית הספר רמת אביב ג'
להקת הבלט של קאנטרי ג'
זיקוקין דינור

בשעות 22:00-23:30 תסייר ברחבי העיר משאית צבעונית ומעוצבת ועליה להקת הסמבה "קוקולוקו" בשירים וריקודים ברזילאיים.

עיריית תל-אביב-יפו

هكذا من الأصل

هكذا من الأصل

חדשות חוץ

מפקד הסרבים הורה לכוחותיו להפיל כל מטוס של נאט"ו שיגיח בשמי בוסניה

מפקד האו"ם: המוסלמים בגוראז'דה פתחו בהתקפות על הסרבים ללא התגרות מצדם

גוראז'דה (ע"ר וע"צ). מפקד הכוחות הסרבים בבוסניה, גנראל ראטקו מלאדיץ', הורה אתמול לכוחותיו בחזית גוראז'דה "להפיל כל מטוס המגיח מעליהם". ההודעה נמסרה יום לאחר ההפצצה השנייה של מטוסי נאט"ו על מוצבים סרביים.

"בוודאי יהיו התקפות אוויר נוספות, אך המזל של כוחותינו יוצא מן הכלל", אמר גנראל מלאדיץ', שביקר אצל הכוחות הסרבים מול המובלעת המוסלמית הנצורה, בלוויית מנהיג הסרבים של בוסניה, ראדובן קאראדז'יץ'.

בדברו על סיגור אפשרי של כוחות יבשה של נאט"ו נגד הסרבים אחרי תקיפות האוויר, אמר קאראדז'יץ' באוזני החיילים: "אתם עולים עליהם. אינכם מוסלאים יחפים, אתם כיום הצבא הטוב ביותר באירופה".

קאראדז'יץ' הוסיף, כי "האחריות להפצצות על יעדים אזרחיים סרביים מסביב לגוראז'דה מוטלת כלעדית על האו"ם ועל מפקד הארגון בבוסניה, גנראל רוז, שהתייצב לצד המוסלמים".

לפחות 40 משקיפים צבאיים של האו"ם הושמו במעצר בית באזורים הנמצאים בשליטת הסרבים בבוסניה, מסר בסרייבו הבריג'דר הקנדי ג'ון תוהאם. צעד זה מהווה תגובה להפצצות מהאוויר של כוחות נאט"ו. משקיף צבאי והמתורגמן שלו נעלמו ביום שני בטריטוריה סרבית, לאחר שיצאו מזאפה, מובלעת מוסלמית צפונית לגוראז'דה.

הגנראל רוז אמר, כי כוחות מוסלמים ביצעו אתמול התקפות ללא כל התגרות של כוחות סרביים באזור גוראז'דה.

רוז אמר, כי "האנשים היחידים היורים עתה בגוראז'דה הם חיילי הצבא הבוסני, היורים מתוך העיר במרגמות לעבר הסרבים הבוסנים, שאינם יורים כלל. אנו מנסים למנוע זאת בעירם".

האסיגנטון (איפי). נשיא ארה"ב, ביל קלינטון, לא דחה אתמול את האפשרות להרחבת התקיפות האוויריות על הסרבים בבוסניה.

הנשיא אמר, כי המישה "אזורים מוגנים" נוספים בבוסניה עשויים לזכות בהגנת הכוח האווירי של נאט"ו. הוא הוסיף כי מטוסי קרב של ארה"ב עומדים לרשות מפקד כוחות האו"ם בבוסניה, למקרה שבו ידגיש כי כוחות האו"ם נתונים בסכנה.

בתגובה לדיווחים על תקיפות המוסלמים אמר קלינטון, כי "ההודנו את כוחות הממשלה הבוסנית לא לנסות לנצל את המצב. עמדתו של גנראל רוז בנושא זה היתה תקיפה מאוד הבוקר".

הנשיא הוסיף שעד להתקפה הסרבית על גוראז'דה הוא חשב "שאנו מתקרבים לא רק להפסקת אש אלא לסיום של כל מעשי האיבה ולעמדת מיקוח רצינית. אנו יכולים לחזור למצב זה במהירות. בכל פעם בעבר שבה נהגנו בתקיפות, הועיל הדבר לתהליך השלום, ואני חושב שכך יהיה גם הפעם".

חברי הקונגרס האמריקאי, מכל מפלגות הבית, נתנו אתמול לקלינטון תמיכה רחבה.

קייב (רויטר). נשיא אוקראינה, ליאוניד קראבצ'וק, אמר אתמול כי התקיפות האוויריות של נאט"ו על הסרבים הבוסנים היו תקיפות מוצדקות, אך התלונן על כך שאוקראינה לא קיבלה הודעה מראש על התקיפות, למרות העובדה שיש לה מספר רב של חיילים על הקרקע באזור.

סגן ר"מ רוסיה: ההפצצות בבוסניה ערערו את המצב הפנימי אצלנו

ילצין: כל ניסיון ליישב את המשבר בבוסניה בכוח יוביל ל"מלחמת נצח"

מוסקווה (רויטר). סגן ראש ממשלת רוסיה גינה אתמול את ההפצצות של מטוסי נאט"ו על עמדות הסרבים-בוסנים באומרו, כי הפצצות אלה הנחיתו מהלומה קשה על הדמוקרטיה הרוסית בכך שחיזקו את עמדותיהם של תומכי הקו הנוקשה, מתנגדיו של הנשיא ילצין.

"אני חושב שהפצצות לא פגעו בעמדות הסרבים כפי שערערו את המצב הפוליטי הפנימי ברוסיה", אמר לכתבים סגן ראש ממשלת רוסיה, סרגיי שחראי. שחראי נשא את דבריו בדומה, הבית התחתון של הפרלמנט. "זוהי מכה קשה לרפורמות ברוסיה; כמו כן, ההפצצות מהאוויר עלולות לחסל את תהליך השלום", הוסיף שחראי.

ילצין, השוהה במסגרת ביקור רשמי בספרד, הזהיר אתמול את מדינות המערב, כי כל ניסיון ליישב את המשבר בבוסניה באמצעות כוח, יוביל ל"מלחמת נצח".

פקידים רוסים בכירים זועמים על כך שהמערב לא נועץ במוסקווה לפני מתן ההוראה למטוסי נאט"ו להפציץ את עמדות הסרבים-בוסנים מחוץ לגוראז'דה שלשום וביום ראשון.

סוכנות אינטרפאקס ציטטה את דובר משרד החוץ, גריגורי קאראסין, כאומר שרוסיה הסיקה את המסקנות המתבקשות מההפצצות. "אנו מתנגדים לנהל שלפיו מתייעצים עם רוסיה רק מתוך ציפייה שאנו נאשר את הדברים", אמר קאראסין, שהוסיף: "רוסיה לעולם לא תסכים למלא תפקיד של שותפה זוטרה, שאינה משתתפת בקבלת החלטות חשובות כמו ההחלטה על שימוש בכוחות מזוינים".

פקידי או"ם בבירים אמרו, כי הם העיקו את מטוסי נאט"ו לאחר שקיבלו את אישורו של מזכ"ל הארגון, בוטרוס ראלי. "מטוסי נאט"ו הפציצו את הכוחות הסרבים הצרים על גוראז'דה, מקום שהאו"ם הגדיר כאזור מוגן, לאחר שהסרבים הוזהרו כמה פעמים להפסיק את ההפצצות על העיירה הבוסנית".

מתנגדיו של ילצין בפרלמנט, שהאשימו את הממשל בהיגררות אחר מדיניות המערב ביוגוסלוויה לשעבר, צפויים לנצל את ההפצצות של מטוסי נאט"ו כהזדמנות נוספת לתקוף את הנשיא.

"הפרלמנט לא יצפה בחיבוק ידיים"

בהצהרה שפירסם יושב ראש הבית התחתון של הפרלמנט, איוואן ריבקין, נאמר כי "הפרלמנט לא יעמוד מנגד ויצפה בחיבוק ידיים בנעשה ביוגוסלוויה לשעבר. אנו דורשים להפסיק מיד את השימוש בכוחות נאט"ו", אמר. בהצהרתו של ריבקין נאמר עוד, כי הפצצת הסרבים-בוסנים גרמה ל"כאב בלבבות הרוסים", שיש להם קשרים אתניים ודתיים עם הסרבים.

דובר של הדומה אמר כי ההצהרה מייצגת את דעתו האישית של ריבקין, ולא התקיימה כל הצבעה בנושא זה בדומה, בת 450 המושבים.

היומון "פראבדה", לשעבר ביטאון המפלגה הקומוניסטית, הגיב בצפוי בזעם על ההפצצות מהאוויר. "ההחלטה על מעשה התוקפנות – אין כל דרך אחרת לתאר מעשה זה – נעשתה על ידי אנשים האחראים על פעולות לשמירת השלום", נכתב אתמול בעיתון זה.

הנס הכלכלי של מנם

נשיא ארגנטינה, קארלוס מנם, זכה בתחילת השבוע ל"אור ירוק" מאזרחי מדינתו כדי להציג את מועמדותו לקדנציה שנייה ב-'95. בבחירות לאסיפה מכוננת אר"הוק תמכו כשני שליש מהמצביעים במועמדים הדוגלים בשינוי החוקה בעניין זה.

מפלגתו הפרוניסטית של מנם זכתה ב-38% בלבד מהקולות – 5% פחות מאשר בבחירות הפרלמנטריות אשתקד – ולא תיהנה מרוב מוחלט באסיפה. אולם המפלגה הרדיקאלית של הנשיא לשעבר אלפונסין זכתה בפחות מ-18% מהקולות, התוצאה הגרועה ביותר בתולדותיה. עם זאת הנייצב מול מנם מערך חדש בזירה הפוליטית של ארגנטינה: הפרנטה גראנדה.

קבוצת שמאל-מרכז זו המורכבת מעריקים פרוניסטים ומתנועות שמאל, ביניהן המפלגה הקומוניסטית, זכתה ב-13% מהקולות במישור הארצי. למנהיג המפלגה, קארלוס אלווארז, סיכוי טוב לכבוש את עיריית בואנוס איירס, והוא מבהל תעמולה נגד המדיניות הכלכלית של הממשלה והשחיתות בדרגים הבכירים.

מנם כדרכו, אינו נרתע ממאבק פוליטי והוא משיב לאלווארז מנה אחת אפיים. את אנשי הפרנטה הוא מכנה "טרוצקיסטים", והוא מדגיש את ההישגים הכלכליים של ממשלתו, שהפרוניסטים אוהבים לכנות "הנס הכלכלי". ארגנטינה עלתה על מסלול של צמיחה (8% ב-'93), ההיפר-אינפלציה חוסלה (מדד של 0.1% במארס), והמשקיעים הזרים נוהרים למדינה (כ-17 מיליארד דולר אשתקד).

אנשי מנם מעריכים, כי התמיכה בפרנטה משקפת הצבעת מחאה מצומצמת במערכת בחירות בעלת חשיבות מועטה. הם גם מבטלים את הישגו של הגנראל בוסי שזכה ל-45% מהקולות בטוקומאן עם מפלגת הימין הקיצוני שלו ("התנועה למען הכבוד"). "אנחנו היחידים שמציגים קבלות", אומר מנם.

האסיפה המכוננת שתתכנס בקרוב, אמורה לאשר את הרפורמה החוקתית שתצמצם לאחר 141 שנה את אופיו הנשיאותי של המשטר, באמצעות יצירת תפקיד של ראש ממשלה, ותאפשר לנשיא להיבחר מחדש לארבע שנים.

ניצן הורוביץ

צילום: איפי

נזיר בודהיסטי מתפלל מול עשרות שוטרים שחסמו את הגישה למקדש צ'וגיה בסיאול

עימות חריף בין מאות נזירים בודהיסטים לבין משטרת סיאול

הנזירים מנסים למנוע את מעצרו של ראש מסדרם, המואשם בשחיתות

סיאול (רויטר). מאות נזירים התעמתו אתמול בקרישה עם שוטרים שהקיפו את המקדש הראשי של המסדר הבודהיסטי הגדול ביותר בדרום קוריאה. עדי ראייה מסרו, כי הנזירים מחו נגד התערבות המשטרה במחלוקת על עתידו של ראש המסדר.

הנזירים איימו לסגור מקדשים ברחבי האומה, שרבים מהם מהווים אטרקציות תיירות מפורסמות, אלא אם המשטרה תסוג מהמקדש והנשיא קים יונג-סאם יתנצל על פעולת המשטרה. כמו כן איימו הנזירים להציב במקדשים שלטים הקוראים לקים להתפטר אם לא ייענו דרישותיהם.

"משטרת המהומות" פשטה שלשום על מקדש צ'וגיה במרכז סיאול ועצרה 134 נזירים המעורבים במחלוקת קשה, לעתים אלימה, על עתידו של ראש המסדר, סו ידהיון.

נזירים תומכי רפורמות קוראים להתפטרותו של סו, שלטענתם מעורב בשערוריית שחיתות בהיקף של מיליארדי דולרים. מפלגת האופוזיציה הראשית, המפלגה הדמוקרטית, אמרה כי היא חושדת שסו השתמש בכספי שוחד למתן תרומות פוליטיות למפלגת השלטון, המפלגה הליבראל-דמוקרטית, במהלך מסע הבחירות שלה ב-1992, שהביא לעלייתו לשלטון של הנשיא קים. המפלגה הליבראל-דמוקרטית מכחישה האשמה זו.

שר הפנים ההודי: הודו מתכוונת לתגבר את כוחותיה בקשמיר

באמו, הודו (איפי). שר הפנים ההודי מסר אתמול, כי ארצו תשלח חיילים נוספים לקשמיר, כתגבורת ל-300 אלף החיילים שכבר נמצאים במחוז זה במסגרת המאבק נגד מורדות הבדלנים המוסלמים.

שר הפנים, ראג'ש פילוט, אמר לכתבים בג'אמו, כי הממשלה הפדראלית מתכוונת גם להקים בסיס צבאי חדש בהודה, במחוז שרוב תושביו מוסלמים, הנמצא בקרבת עמק קשמיר. אף שפילוט לא מסר כמה חיילים יישלחו לקשמיר או מתי ייבנה בסיס הצבא הגדול השני בקשמיר – הודעתו היתה מפתיעה משום שהיא באה בעת שהממשלה הגבירה את מאמציה למצוא פתרון פוליטי לסכסוך במדינה השסועה.

בחודש שעבר הפכה הודעה הבינלאומית של הצלב האדום לסוכנות הסיוע המערבית הראשונה שהותר לה להיכנס לקשמיר. באחרונה התירה הממשלה לגוף זה להכשיר קציני צבא הודים "כדי שיתרמו להפחתת הפגיעה בזכויות האדם באזור". כמו כן התירה הודו לדיפלומטים מערביים לבחון את אמיתות טענות פקיסטאן, לפיהן החיילים ההודים מתעללים במוסלמים.

המוסלמים, המהווים כ-55% מכלל 600 אלף תושבי הודה, חוששים כי הקמת בסיס צבאי קבוע במחוז זה תביא להגברת הפשיטות על בתיהם.

ההצלחה שלנו- ההצלחה של המדינה

חברת החשמל דורגה זו השנה השניה ברציפות ע"י "דן אנד ברדסטריט" כחברה המובילה במשק הישראלי.

ביום העצמאות ה-46 של מדינת ישראל מתחייבת חברת החשמל להמשיך ולהשקיע מאמץ אנושי ומשאבים כלכליים בהמשך שיפור השירות ותנופת הפיתוח, כדי להבטיח ללקוחותיה חשמל אמין, זמין וזול.

חברת החשמל מברכת את כל תושבי המדינה בברכת יום עצמאות שמח

חברת החשמל

מגור כהן (יעקובסון)

נמשכת המחלוקת בקרב מפלגות הקואליציה ביפאן

מנהיג הליבראל-דמוקרטים ביפאן: עלינו לנצל את ההזדמנות כדי לשוב לשלטון

טוקיו (איפי). לנוכח המחלוקת הקשה בקואליציה ביפאן, אמר מנהיג המפלגה הליבראל-דמוקרטית אתמול, כי הוא ינסה לנצל את ההזדמנות ולשוב לתפקיד ראש הממשלה, לאחר שבשנה שעברה הודחה מפלגתו מהשלטון ביפאן לאחר 38 שנים.

"כנשיא המפלגה אני מחויב להתמודד על תפקיד ראש הממשלה", אמר יוהיי קונו בפגישה של המפלגה הליבראל-דמוקרטית. כך מסר מזכ"ל המפלגה, יושירו מורי.

הקואליציה השלטת ביפאן, המורכבת משמונה גושים, מפולגת ביותר מאז הודעת ההתפטרות המפתיעה של ראש הממשלה, מוריהירו הוסוקאווה, ביום ששי שעבר. הוסוקאווה הודיע על התפטרותו לנוכח ההאשמות נגדו על שלוחה בכספים מחברה הקשורה לעולם התחתון ביפאן.

אך פרשנים צופים, כי הליבראל-דמוקרטים יתקשו למצוא שותפים לקואליציה כדי לזכות ברוב בפרלמנט. הדחת מפלגה זו מהשלטון בבחירות שהתקיימו ביולי 1993 שיקפה את זעמו של הציבור על מעורבותם של פקידים בכירים במפלגה בשערוריות שחיתות. בנוסף לכך, חברי פרלמנט רבים, ביניהם הוסוקאווה, נטשו את שורות המפלגה הליבראל-דמוקרטית והקימו מפלגות חדשות.

באופן אירוני, השערוריות הפיננסיות שבהן היה מעורב הוסוקאווה – כולל קבלת הלוואה ללא ריבית שמתנגדיו טוענים, כי מדובר למעשה בתרומה פוליטית מתחת לשולחן – דומות מאוד לאלו שגרמו להדחת הליבראל-דמוקרטים.

ווטנאבה עשוי לפרוש

אלא שעתה גם לליבראל-דמוקרטים יש קשיים לשמור על אחדות בשורות המפלגה. שר החוץ לשעבר, מיצ'יו ווטנאבה, אחד המנהיגים הבולטים במפלגה הליבראל-דמוקרטית, פיזר רמזים עבים, כי הוא יהיה מוכן לעזוב את המפלגה ולהצטרף לקואליציה.

"יש לי הרצון, השאיפה והכוח", אמר שלשום ווטנאבה. מנהיגי הקואליציה עדיין נחלקו אתמול בדעותיהם בשאלה כיצד לבחור מחליף להוסוקאווה. מנהיגי סיעה שמרנית בראשותו של בעל הברית של הוסוקאווה, איצ'ירו אוזאווה, הודיעו זה היום השני ברציפות בפגישה של הקואליציה שמוטב ביחסות שותפיהם הליבראליים יותר.

עם זאת, הפקידים הבכירים השניים החשובים בכל מפלגות הקואליציה נפגשו אתמול בערב והסכימו להמשיך היום בשיחות.

"הדיונים שלנו עדיין תקועים", אמר אחד מהנציגים בדיונים, טקאשי יוגאווה מהמפלגה הסוציאל-דמוקרטית. "עלינו למצוא מוצא לכך".

הסיעות בקואליציה התומכות באוזאווה והסיעות המתנגדות לו יצטרכו לגבור על הליבראל-דמוקרטים – שהם עדיין המפלגה הגדולה ביותר בפרלמנט – כדי להישאר בשלטון.

אך המועמד לתפקיד ראש הממשלה המועדף על הסיעות התומכות באוזאווה, שר החוץ טסוטומו האטה, אמר אתמול כי הוא עדיין מקווה שהקואליציה תשוב לרוח האחדות שאפיינה אותה בשנה שעברה.

רוסיה מתלוננת על הסגות גבול של דייגי יפאן

מוסקווה (רויטר). סוכנות איטאר טאס"ס מסרה אתמול, כי דייגים יפאנים פלשו החודש לפחות שבע פעמים אל תחום המים הטריטוריאליים של רוסיה.

הסוכנות ציטטה מקורות במטה הפיקוד השקט של משמר החופים הרוסי שאמרו, כי לפחות 48 ספינות דיג יפאניות קטנות נטלו חלק בהסגות הגבול מסביב לאיים הקוריליים, שיפאן טוענת כי הם שייכים לה. שומרי הגבולות אמרו, כי הסגת הגבול האחרונה אירעה שלשום.

הסוכנות מסרה, כי הדייגים נהדפו, אך לא נמסר אם בוצעו מעצרים.

בחודש שעבר דרשה רוסיה מיפאן למנוע מכלי שיט יפאניים לחדור אל תחום המים הטריטוריאליים שלה ואמרה, כי שומרי הגבולות יינקטו בכל האמצעים הדרושים להדיפת הפולשים.

יפאן טוענת, כי הסובייטים השתלטו באופן בלתי חוקי על האיים הקוריליים, המקום הצפוני ביותר ברוסיה, שהיא מכנה אותם "הטריטוריות הצפוניות", זמן קצר לאחר מלחמת העולם ה-2, והיא דורשת שרוסיה תשיב אותם לידיה. המחלוקת על השליטה באיים הביאה ליקיפאון בשיחות על שיתוף פעולה כלכלי נרחב בין יפאן לרוסיה.

בוטרוס ראלי דן בבון בצירוף גרמניה כחברה במועצת הביטחון

דורש מגרמניה להגדיל השתתפותה בתקציב האו"ם

מאת יהודית וינקלר
שליחת "הארץ" בגרמניה

בון (מיוחד ל"הארץ"). מזכיר האו"ם בוטרוס ראלי הגיע אתמול לביקור בן יומיים לבון, לסדרת שיחות על צירופה של גרמניה למועצת הביטחון של האו"ם והעמקת מעורבותה בפעולות האו"ם.

ממשלת גרמניה שואפת לכך שהאו"ם יעתיק מספר מוסדות שלו לבון ובמקביל יפעל עוד במהלך השנה הקרובה לצירופה של גרמניה לחברות הקבועות במועצת הביטחון של האו"ם. ראלי ערך בשנה האחרונה מספר ביקורים בבון והאיץ בגרמנים להעמיק את מעורבותם בפעולות האו"ם במקומות שונים בעולם. הגרמנים נענו לכך חלקית, כאשר החליטו לשגר 1,700 חיילים לסומאליה, למרות ההתנגדות הקשה לכך בבונדסטאג ותוך הקשיים שהתעוררו בקשר לכך בשל מגבלות החוקה הגרמנית לשגר את הצבא אל מחוץ לתחומי נאט"ו.

כמו כן דורש ראלי מהגרמנים להגדיל את השתתפותם בתקציב האו"ם נוכח מה שהוא תחר ומגדיר במצוקה קשה. בהתחשב בעובדה שהשנה היא שנת בחירות בגרמניה והמפלגה הנוצרית דמוקרטית בראשות הקאנצלר הלמוט קוהל חוששת מאבדן השלטון, יש לקאנצלר אינטרס מיוחד לזכות דווקא השנה במושב קבע בקרב חברות מועצת הביטחון של האו"ם, דבר העשוי לדעת פרשנים להיחשב כהישג מדיני חשוב, שישפר את תדמית ממשלתו ויגביר את סיכוייה בקלפי.

בשני ימי ביקורו יקיים ראלי שיחות עם הקאנצלר קוהל, שר החוץ הגרמני קלאוס קינקל ויו"ר הפרלמנט בבון פרופ' ריטה זיסמוט.

בגרמניה מחריפה המחלוקת על הוצאת הרפובליקאים מחוץ לחוק

מאת יהודית וינקלר
שליחת "הארץ" בגרמניה

בון (מיוחד ל"הארץ"). שר הפנים של גרמניה, מאנפרד קנטר, מסתייג מההצעה להוציא אל מחוץ לחוק את המפלגה הרפובליקאית הימנית, המזוהה עם קבוצות ניאו-נאציות שונות. ההצעה להוציא אל מחוץ לחוק את המפלגה הרפובליקאית בראשות איש האס-אס לשעבר פראנץ שנהובר, הועלתה על ידי המפלגה הסוציאל דמוקרטית, והדרישה מכל מפלגות הפרלמנט הגרמני לתמוך בה.

הוויכוח בגרמניה סביב הגדרת הימין הקיצוני לעומת הימין הרדיקאלי, הולך ומחריף. דובר משרד הפנים אמר, כי הרפובליקאים לא שייכים לקטגוריה האחרונה, המתייחסת לגורמים המאיימים ומסכנים את הדמוקרטיה ואת החופש במדינה. בפרלמנט בבון יש עדיין רוב לאלה המתנגדים להוציא את המפלגה אל מחוץ לחוק, כיוון שלדעתם עדיף לאפשר לה פעילות גלויה מאשר לדחוק אותה לפעילות מחתרתית.

ההצעה להוציא את המפלגה אל מחוץ לחוק באה בעקבות הניסיון שהיה בסוף החודש שעבר, להצית את בית הכנסת העתיק בעיר לובק בצפון גרמניה. המעשה עורר תגובות חריפות בחוגים פוליטיים ובקרב אנשי רוח בגרמניה ומחוצה לה. במדינה המחוזית האמבורג סוגו השבוע הרפובליקאים כימין קיצוני המסכן את החוק והסדר.

כיום מקיימות 8 מבין 16 המדינות המחוזיות בגרמניה מעקב שוטף אחר פעילות עסקני המפלגה הרפובליקאית הזעירה, מתוך הנחה שהם קצה הקרחון של הימין והארגונים הניאו-נאציים בגרמניה. האחרות, שביניהן היו חלק ממזרח גרמניה, מסתפקות באיסוף החומר הגלוי המתפרסם על ידם.

איגנץ בוביס, יו"ר ארגון הגג של הקהילות היהודיות בגרמניה, הודיע כי לא יתבע לדין את שנהובר, שהאשים את בוביס בהסתה גזענית. בחוגים יהודיים גורסים, כי בוביס פעל נבון, שכן סקרים מוכיחים שהרפובליקאים מתחזקים בכל פעם שהם מותקפים על ידי הקהילה היהודית.

שגריר ישראל בגרמניה, אבי פרימור, ביקר השבוע בבית הכנסת בלובק, ואמר שאיש לא היה מעלה על דעתו כי 55 שנה לאחר ליל הבדולח יתרחשו דברים כאלה בגרמניה. לדבריו, הנוער בגרמניה אינו מקבל מידע מספיק, כדי שיבין מה באמת היה המשטר הנאצי ואילו פירות באושים הבשיל.

השגריר התקבל על ידי ראש ממשלת המדינה המחוזית של שלזוויג הולשטיין, היידה סימונס, ועל ידי נשיאת הפרלמנט המחוזי, אוטה ארדסיק רווה.

ספות מיטה בסגנון אחר

20 דגמים אורטופדיים ומערכות סלון הנפתחות למיטה

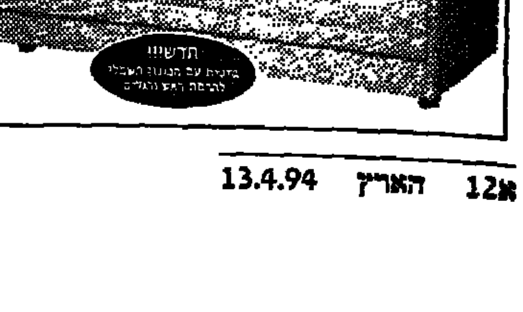

זהפיר
בן יהודה 114 ת"א 03-5235073
פתוח: 09:30 - 13:30 - 16:00 - 19:00
מפעל: אזור התעשיה הרצליה פיתוח

קטלוג חינם
שם:
כתובת:
מיקוד:

הארץ

כלכלה

יום רביעי 13.4.94 | העורך נחמיה שטרסלר

המס האחיד לגמלאים הופחת ל־84 שקל

מאת אברהם טל

על פי החלטה שקיבל מזכ"ל ההסתדרות, חיים הברפלד, הופחת המס האחיד הנגבה מגמלאים שהכנסתם החודשית מגיעה עד 1,504 שקל (כולל הגמלה), מ־99 שקל ל־84 שקל.

בהתאם לטבלת המס שהיתה בתוקף עד סוף 93', סכום המס על הכנסה עד 1,504 שקל היה 84 שקל (המס המינימלי).

ב־1 בינואר 94' הועלה המס המינימלי ל־99 שקל, אך לפני זמן מה נתן הברפלד הוראה להפחיתו חזרה ל־84 שקל לגמלאים שהכנסתם מגיעה עד 1,504 שקל.

בעלי הכנסה עד 1,504 שקל שאינם גמלאים ימשיכו לשלם 99 שקל.

לעומת זאת ייהנו מההקלה מקבלי פנסיות נמוכות שהם בעלי הכנסות שאינן מובאות בחשבון, כגון שכר דירה ופיצויים אישיים.

מבזק

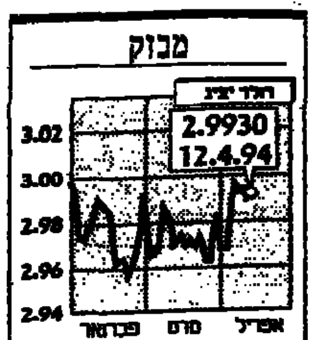

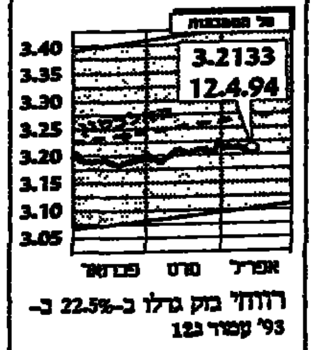

רווחי בנק גלל גדלו ב־22.5% ב־93' עמוד 12ג

גידול של 2% ביצוא ענפי המתכת והאלקטרוניקה במארס 94' עמוד 12ג

בעולם

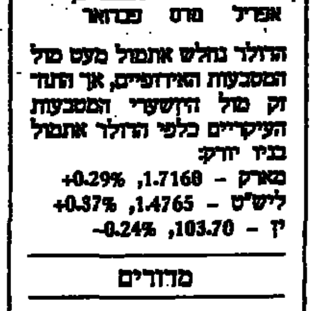

הדולר נחלש אתמול מעט מול המטבעות האירופיים, אך התחזק מול הין. שערי המטבעות העיקריים כלפי הדולר אתמול בניו יורק:

מארק – 1.7160, +0.29%

ליש"ט – 1.4765, +0.37%

ין – 103.70, -0.24%

מדורים

רווח והפסד. האטה בתנופת ההנפקות מקופ"ג במארס עמוד 4ג

ראשי מערך הפנסיה מנסים לרתום את הקרנות לטובת הברפלד

ועדת פוגל תפרסם מסקנותיה רק לאחר הבחירות להסתדרות

מאת חיים ביאור

ישיבה של מנהלי שבע קרנות הפנסיה ההסתדרותיות, שעסקה בעניינים השוטפים של מערכת הפנסיה, נוצלה על ידי פעילים של מפלגת העבודה בהסתדרות לדיון על הבחירות הקרובות להסתדרות ועל גיוס תשתית קרנות הפנסיה לטובת המאמץ האלקטורלי של מפלגת העבודה.

שלא כמו מרבית הישיבות של פורום מנהלי הקרנות, המתקיימות בלשכתו של יו"ר האגף לביטוח סוציאלי בהסתדרות, שלום חבשוש, התקיימה הישיבה במשרדי קרן מבטחים, שהם גדולים יותר, כדי לאפשר את השתתפותם של ממלאי תפקידים נוספים בקרנות הפנסיה, ובהם יושבי ראש מועצות המנהלים של הקרנות. לבאי הישיבה המתינו עו"ד גדעון בן־ישראל, לשעבר יו"ר האגף לארגון ומועצות הפועלים וכיום ראש האגף ההסתדרותי במפלגת העבודה, ואריה סידוטה, מראשי הסתדרות הגמלאים ופעיל במפלגת העבודה.

בישיבה דובר על התגייסותם של מנהלי קרנות הפנסיה למען מזכ"ל ההסתדרות הנוכחי, חיים הברפלד, ולמען המשך שלטונה של מפלגת העבודה בהסתדרות, באמצעות עידוד גמלאים לבוא לקלפיות ביום הבחירות כדי להצביע. הוחלט להקים שני צוותי פעולה, האחד בראשות מנכ"ל קרן מבטחים, עו"ד בן עמי עמירן, הנחשב למקורב להברפלד, והשני בראשות מנכ"ל קרן נתיב, ראובן אבל, שהשתלב באחרונה במטה מפלגת העבודה לבחירות להסתדרות.

עמירן יופקד על ניצול התשתית במבטחים, בקרן הפנסיה של פועלי הבניין ובקרן הפנסיה של העובדים החקלאים, בעוד שאבל יופקד על נתיב, מקפת וקרן הגמלאות המרכזית של עובדי ההסתדרות.

בכירים בקרנות הפנסיה הביעו אתמול התמרמרות על הכוונה לעשות שימוש במנגנון המועסק בקרנות הפנסיה, במערכת הבחירות של מפלגת העבודה. "לא ייתכן להפוך את משרדי הקרנות לסניפים של אחת המפלגות המתמודדות בבחירות להסתדרות", אמרו.

בתגובה אמר חבשוש: "החלק הפוליטי של הישיבה התקיים שלא בנוכחותי. חלוקת התפקידים שעליה מדובר נעשתה עוד לפני הישיבה".

עמירן הגיב באומרו ש"החלק הפוליטי של הישיבה ארך חמש דקות בלבד. בסך הכל נטלנו על עצמנו לשכנע גמלאים שיסכימו להיות תשתית של יום הבחירות, בעיקר בתחום הנוכחות בקלפיות".

בישיבת מנהלי הקרנות הובעה הערכה שמסקנות ועדת פוגל על מערכת הפנסיה יתפרסמו לא לפני הבחירות להסתדרות, שיתקיימו ב־10 במאי. נראה כי הסיבה לכך היא שהוועדה ממליצה, בין היתר, להגדיל את דמי הגמולים שגובות קרנות הפנסיה מהמבוטחים, ל־21%, לעומת 17.5% כיום.

המלצות אחרות המתגבשות בוועדה: מתן תשואה מובטחת של 5.5% על 40% בלבד מההשקעות של קרנות הפנסיה באג"ח ממשלתיות (ההסתדרות מתנגדת); העלאת גיל הפרישה של נשים ל־65; ייעול קרנות הפנסיה; הנהגת סולם זכויות פנסיה דיפרנציאלי, והוספת רכיבים לחישוב הפנסיוני.

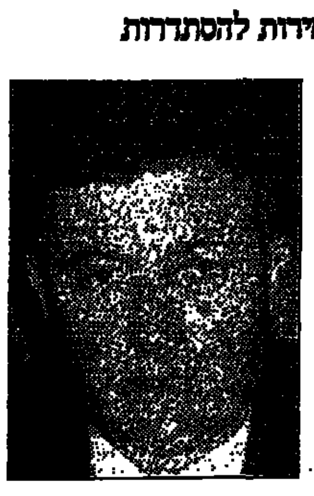

עמירן. ישכנע גמלאים

הפועלים האריך בחצי שנה את ההלוואות לנוטלי אשראי לני"ע

מאת מרית גילת

בנק הפועלים האריך את תקופת ההלוואות של לקוחות שנטלו אשראים לצורך רכישת קרנות נאמנות וניירות ערך לחצי שנה נוספת. כך אישרה אתמול דוברת הבנק.

הפועלים הוא הבנק עם תיק האשראי הגדול ביותר לקרנות נאמנות. על־פי נתונים שפירסם הבנק, בשיאו הגיע היקף האשראי ל־1.4 מיליארד שקל, כאשר מאז נפדו כ־200 מיליון שקל.

מרבית האשראי ניתן החל מאוקטובר 93', אז פתח בנק הפועלים במבצע אגרסיווי לגיוס לקוחות, שבמסגרתו שיווק אשראי לקרנות בתנאים נוחים. במסגרת מבצע זה ניתנה ללקוחות האפשרות לקחת אשראי לתקופה של שנה או לתקופה של חצי שנה.

לגבי לקוחות שבחרו באפשרות של חצי שנה, הגיע האשראי לפירעון החל מתחילת חודש זה. גם האשראי לתקופה של שנה שהעמיד הבנק במארס־אפריל 93' הגיע עתה לפירעון.

יוסי דאובר, מנכ"ל משותף בבנק הפועלים, האחראי על האשראי, אמר לפני כחודש כי למעט במקרים קיצוניים, הבנק לא חייב לקוחות שספגו הפסדים בתקופת המפולת בבורסה למכור ני"ע כדי להחזיר את האשראים.

דאובר סירב להתחייב לשאלה אם בכוונת הבנק למחזר את ההלוואות כאשר יגיעו לפירעון, אך ציין כי "אם התהליכים הכלכליים הבסיסיים במשק ימשיכו בכיוון חיובי, אין שום סיבה שלא". עתה מסתבר כי בנק הפועלים קיבל החלטה להאריך את תקופת ההלוואות לחצי שנה נוספת, עד חודש אוקטובר 94'.

יו"ר הפועלים: הדין נעשה רק עם הבנקאים למרות שהשרים והנגיד היו שותפים לוויסות

מאת מרית גילת

"כאשר אני מסתכל על פרשת ויסות המניות, יש לי התחושה שנעשה דין אבל לא נעשה כל צדק. באותה תקופה, ראשית שנות ה־80, הבנקים לא פעלו בחלל ריק. היו שרים, היה נגיד ויועצים ופקידים – כולם היו שותפים באותה הדרמה".

כך אמר אתמול יו"ר בנק הפועלים, ד"ר עמנואל שרון, בפורום הבנקאים שכונס אתמול בגן אורנים לשמוע את הרצאתו של פרופ' מיכאל ברונו, לשעבר נגיד בנק ישראל וכיום סגן נשיא והכלכלן הראשי של הבנק העולמי. ההרצאה עסקה בהתפתחויות הכלכליות במדינות העולם השלישי בעשורים האחרונים.

"אין לי טענה נגד פסק הדין של השופטת, אשר אמרה בעצמה שאין לו לשופט אלא מה שעיניו רואות", המשיך שרון.

"הרגשתי כבדה למרות שלא היתה לי נגיעה אישית לפרשת הוויסות. יצאתי בתחושה שמשהו חסר. זה לא שהייתי רוצה לראות עוד גולגלות מוכות של פוליטיקאים או אחרים. אך מאחר שהצדק לא מוצה, לא מוצתה גם ההבנה, ולא רק במובנה הטכני. למרבה רק חלק מהשיעור באמצעות פסק הדין וועדת בייסקי, ויש עיוות בתמונה".

לטענת שרון, את השינויים המפליגים שמבקשת הממשלה לערוך במבנה הבנקים היה עליה לבצע לפני 10 שנים, ולא לאכוף אותם על "מערכת בנקאית אחרת, כלכלה אחרת ואנשים אחרים".

"ההוקעה בעיניי בנקאות נעשתה עם הבנים ל־1983 ולא לשנת 2003", אמר. "אני חושב שמערכת הבנקאות עדיין לא מוכנה לאתגרים שיהיו לה בעתיד. אין ספק שאנחנו הולכים לליברליזציה גדולה ביותר במשק, כולל במטבע חוץ – דבר שיעמיד אותנו בתחרות ישירה מול מערכת הבנקאות העולמית. דווקא אותם דברים שחשבו אותם להשרים ברטרוספקטיבה – כמו הפרדת החברות הריאליות – הם לא חשובים, והנושאים החשובים באמת לא טיפלו".

פרופ' ברונו, שקיבל השבוע את פרס ישראל, אמר כי לא ידוע בשלב זה האם המשק הישראלי עלה על פסים של צמיחה. "המשק צומח בקצב מהיר במיוחד בשנתיים־שלוש האחרונות, אבל לא ברור אם זו תוצאה של גל העלייה והבנייה המואצת. השאלה היא מה יוותר בגמר הגבעה הזו", אמר.

לדברי פרופ' ברונו, המבחן האמיתי הוא בהשקעות פרטיות. "יש סימנים שהן גדלות, אבל לא הייתי אומר שעלינו לחלוטין על דרך המלך".

ברונו תקף את הממשלה על כך שאינה עושה די בתחום הפרטת החברות הממשלתיות במשק, והזכיר את כניעתה ללחצים של ענף הטקסטיל להאריך את תקופת המעבר בחשיפה ליבוא, ואת הצעת חוק המכרזים שתחייב חברות ציבוריות לתת קדימות לרכישת מוצרים ישראליים על פני חברות זרות.

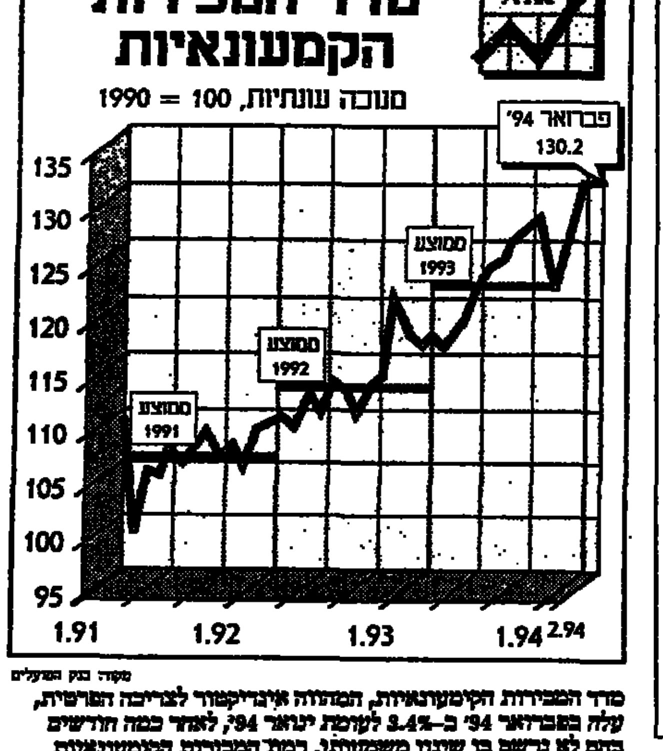

מקור: בנק הפועלים

מדד המכירות הקמעונאיות, המהווה אינדיקטור לצריכה הפרטית, עלה בפברואר 94' ב־3.4% לעומת ינואר 94', לאחר כמה חודשים בהם לא נרשם בו שינוי משמעותי. רמת המכירות הקמעונאיות בפברואר 94' גבוהה ב־12% לעומת פברואר 93'.

יורם גביזון

יומן

שוחד בחירות

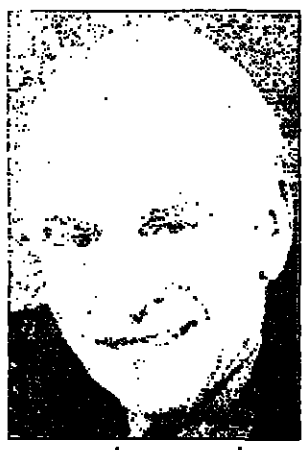

הברפלד. נזכר בגמלאים

ביום ראשון שעבר, היום שבו פתחה מפלגת העבודה באופן רשמי את מערכת הבחירות להסתדרות, העביר מזכ"ל ההסתדרות, חיים הברפלד, החלטה בוועדה המרכזת, שנועדה לקרוץ לציבור של 160 אלף גמלאים, המקבלים את גמלתם מקרנות הפנסיה של ההסתדרות. דובר ההסתדרות דאג להעביר בו ביום לעיתונים את תוכן ההחלטה.

משמעות ההחלטה היא, כי בחודש שבו יש לערכן את תשלומי הפנסיה לרגל תשלום תוספת יוקר, הערכון ייעשה כבר בראשית החודש. כיום קרנות הפנסיה מערכנות את הפנסיות (בשיעור של המדדים המצטברים מאז תשלום תוספת היוקר הקודמת) רק בחודש שלאחר פרסום המדד. השהיית הערכון בחודש ימים מקלה על תזרים המזומנים של הקרנות, על חשבון הגמלאים.

הפטנט של דחיית ערכון הגמלה בחודש הונהג בקרנות הפנסיה ב־83', אך הגמלאים גילו זאת בתלוש הפנסיה רק ב־86'. באותה שנה פנתה לביה"ד הארצי לעבודה קבוצה של מקבלי פנסיות מקרן הגמלאות המרכזית של ההסתדרות (קג"מ), בבקשה כי יצווה על הקרן לבטל את הנוהג של דחיית הערכון, ולהחזיר לערכון הפנסיות בחודש שבו מתפרסם המדד הקובע לצורך תשלום תוספת היוקר.

ב־30 בדצמבר 90' הסתיים המשפט בהחלטת בית הדין הארצי לקבל את תביעת הגמלאים, שאחדים מהם נפטרו בינתיים. השופטים קבעו שקג"מ פעלה בניגוד לרוחה של תקנה 107 בהלכות הגמלאות בכך שנמנעה מלערכן את הפנסיות ב"זמן אמת".

הנהלת קג"מ לא אמרה נואש. בפברואר 91' היא פנתה לבג"ץ בבקשה שיבטל את הפסיקה לטובת הגמלאים של ביה"ד הארצי לעבודה. הנהלת הקרן טענה בעתירה שהיא פעלה כשורה, התריעה כי היענות לדרישת הגמלאים תכניס את הקרן לגירעונות נוספים, עקב הצורך לשלם פנסיות מוגדלות. היתה זו הפעם הראשונה שבה קרן פנסיה עתרה נגד גמלאיה.

בג"ץ קיבל את עתירת קג"מ וביטל את החלטת בית הדין לעבודה. השופטים קיבלו את הטענה המרכזית של הנהלת הקרן, שלפיה היענות לדרישת הגמלאים פירושה העמקת הגירעון האקטוארי של הקרן ב־500 מיליון שקל. משמעות החלטת בג"ץ היא, שהגמלאים ימשיכו לקבל פנסיה הצמודה רק חלקית למדד.

הברפלד, שנלחץ לנוכח החלטת חיים רמון להתמודד מולו על ראשות ההסתדרות, נזכר עתה בגמלאים. הרי הם אמורים להיות אחד ממאגרי הקולות העיקריים לשמירת שלטונה של מפלגת העבודה בהסתדרות. מה שמנהלי קרנות הפנסיה, הסרים למרותו, לא היו מוכנים לתת לגמלאים במשך שנים, הוא שש להעניק עכשיו, ערב הבחירות להסתדרות. החלטת הוועדה המרכזת היא חסרת בסיס משפטי, מאחר שהיא נוגדת את החלטת בג"ץ. מנהלי קרנות הפנסיה ההסתדרותיות אינם מתכוונים ליישם אותה. הגמלאות שמשלמות קרנות הפנסיה ימשיכו לנוע סביב 1,000 שקל בממוצע, כי ההטבה שגזר הברפלד היא, נכון לעכשיו, חסרת כיסוי.

אך עסקני ההסתדרות לא הסתפקו בהחלטה הנוגעת לגובה הפנסיה. גם מנהלי קרנות הפנסיה נרתמו למערכה שתכליתה להביא מספר גדול ככל האפשר של גמלאים אל הקלפי ב־10 במאי. גדעון בן ישראל ואריה סידוטה, מאנשי העבודה בהסתדרות, נכנסו אתמול לישיבה מתוכננת מראש של מנהלי קרנות הפנסיה שעמדה לעסוק בנושאים מקצועיים, גורליים לעתיד הקרנות, והנחו את הנוכחים כיצד לשלב את הנהלות הקרנות במערכת הבחירות. מנכ"ל מבטחים, בן עמי עמירן, ומנכ"ל נתיב, ראובן אבל, הועמדו בראש צוותי הבחירות. השניים אמורים להעמיד את התשתית האנושית והארגונית של קרנות הפנסיה לטובת המאמץ האלקטורלי של הנהגת ההסתדרות. פתרון המשבר של קרנות הפנסיה יצטרך להמתין.

חיים ביאור

משיכת חבל בשוק הדירות

עודפי הביקוש הנמשכים לדירות דוחפים את מחיריהן כלפי מעלה; החזרי המשכנתאות, שהגיעו לתקרה של שליש מגובה המשכורות – מקוזים כלפי מטה

מאת דן לאופר

"עליית מחירי הדירות" הפכה לכותרת קבועה במדורי הכלכלה, לעתים אף בעמודי השער בעיתונים. ולא בכדי: ב־1993 עלו מחירי הדירות עלייה ריאלית של 12.9%. בשנה האחרונה נכתבו כאן שלוש כתבות עמוסות נתונים, שהצביעו על עודפי הביקוש הגדולים לדירות כגורם שכמעט לא ניתן למנוע אותו בשנים הקרובות. לפיכך, נצא הפעם מתוך הנחה שאכן קיים מחסור אמיתי של עשרות אלפי דירות, שיחריף בשנים הקרובות.

ארבעה אירועים החזירו בחודשים האחרונים את מחירי הדירות לכותרות: ירידת השערים של המניות בבורסה, התוכנית המשותפת של משרדי האוצר והשיכון להורדת מחירי הדירות, הטלת הסגר בשטחים ששיתק אתרי בנייה רבים, וההחלטה מהשבוע שעבר לבטל את המסלול היזמי של החלטה 611 של מינהל מקרקעי ישראל. החלטה זו איפשרה לחקלאים לפדות את הקרקע החקלאית שחכרו מהמדינה רק בחצי הסכום, ולמוכרה בשוק החופשי לקבלנים.

ירידת השערים בבורסה רק הדגישה את הגורם הדומיננטי כיום במחירי הדירות: כושר התשלום של הרוכשים. מחיר דירה בארץ, לפי מספר שנות עבודה הדרושות להחזר התשלום, או לפי חלקו של החזר המשכנתא מההכנסה נטו למשפחה, הוא מהגבוהים בעולם – בעשרות אחוזים יותר מהמקובל במערב אירופה ובארה"ב.

דירות חדשות, הנבנות באזורים שלא היו אטרקטיביים עד לפני שנתיים, נמכרות היום במהירות ובמחירים גבוהים

מנכ"ל שיכון עובדים ויו"ר סולל בונה, עוזי ורדיזר, האיש החזק של ענף הנדל"ן ולשעבר בנקאי בכיר בבנק הפועלים, אמר ל"הארץ" כי המחירים הגבוהים מפחידים אותו. מנכ"ל בנק טפחות, אודי וירצבורגר, אמר לפני כמה שבועות, גם כן בראיון ל"הארץ", כי הבנקים בישראל יוכלו לחיות עם החזר משכנתא של עד שליש מגובה המשכורות, וגם זאת בהסתייגויות לא מבוטלות. החזר בשיעור כזה נראה לרבים כנטל בלתי אפשרי, אך בכל מקרה זהו הגבול העליון של יכולת התשלום. תיקונים בדירה, מסי ארנונה ודמי ועד הבית מעלים את ההוצאה החודשית לדיור לשיאים חדשים.

מהו פוטנציאל הביקוש מעבר לשיעור שליש המשכורת? הנה רשימה של רוכשים פוטנציאליים: בעלי נכסים פיננסיים, בעלי כספי שחור, רוכשי דירות כהשקעה, בעיקר על ידי הורים לילדיהם וכן על ידי יהודים מחו"ל.

אנשי מפתח בשוק הנדל"ן דיווחו ל"הארץ", כי רוב הקונים היום הם מקבלי משכורות הרוכשים דירות של עד 4 חדרים (במחיר ממוצע של 120 אלף דולר). הרוב המכריע של הדירות נמכרות במחירים של פחות מ־150 אלף דולר.

בנקים למשכנתאות עושים הכל כדי לעודד רכישת דירות כהשקעה. הרוכשים למטרה זו מאופיינים ביציבות כלכלית, לעומת משפחות המתפרנסות ממשכורת או מעבודה כעצמאים ועידים.

בנק לאומי למשכנתאות הוביל במערכה זו והביא בשנה החולפת לחידוש בענף ההלוואות בלון שבהן מחזירים את הריבית בלבד, ואת הקרן ניתן להחזיר בנקודות יציאה שונות על פני תקופה של עד 25 שנה. תוכנית זו מאפשרת מימון נוח לרכישת דירה לילדים או למשפרי דיור, תוך דחיית התשלום לעיתוי נוח, מכספי ירושה או מקרן השתלמות, למשל.

משפרי הדיור דווקא תורמים להרגעת הביקושים, שכן הם מפנים את הדירה הקודמת, הקטנה יותר. עיקר הביקוש כיום הוא לדירות חדשות יחסית בגוש דן ובמרכז הארץ, בגודל של עד 3.5 חדרים, הרבה פחות מהגודל הממוצע של הדירות החדשות (150 מ"ר). הדירות הקטנות הן תמיד הראשונות שנמכרות בכל פרויקט בנייה גדול בארץ.

דירות חדשות באזורים שלא היו אטרקטיביים עד לפני שנתיים, נמכרות היום במהירות ובמחירים גבוהים של 1,200 דולר למ"ר ויותר. דוגמאות: 130 דירות שנמכרו תוך שבועיים במארס השנה בפרויקט שבונה חברת כמ.ב.ק ליד רמלה; 600 דירות שנמכרו תוך ארבעה חודשים באזור יהודה, בפרויקט שבונות מרי לביא, תשלוב האפריקה ישראל; ו־1,700 דירות, 75 מ"ר בממוצע לדירה, שמכרה מגדל הזהב בלוד, תוך חצי שנה.

בחודש מארס נעצרו מעט המכירות ברוב חברות הבנייה הגדולות, אך כדאי להזכיר כאן כמה כללי יסוד בשיווק פרויקטים בתחום הבנייה. הכללים האלו בולטים במיוחד משום שבחודשיים הראשונים של השנה נמכרו הדירות במהירות שיא, תוך עלייה דולרית נוספת של כ־4% במחירים. העלייה היתה בין השאר תוצאה של שיווק אינטנסיבי: כל פרויקט בנייה גדול יוצא לשוק במחירי הדירה של הדירות הראשונות, ואם מתממש ביקוש מוגבר, הרי שהאחרונות נמכרות במחיר שמעל למתוכנן. עלייה של עשרה אחוזים מרבע תחילת השיווק ועד לסוף מכירת הדירות האחרונות איננה נחשבת לחריגה. אם מוכרים את שלב הבנייה הראשון בפרויקט תוך חודש או חודשיים, הדירות מתייקרות מהר יותר, מטעמים שיווקיים רגילים. גם את העלייה במחירים ניתן להסביר כהמשך של אותו תהליך: כשהדירות הקטנות נמכרו במהירות, נשארו באתרי הבנייה הדירות היקרות יותר, שהיו נמכרות לאט.

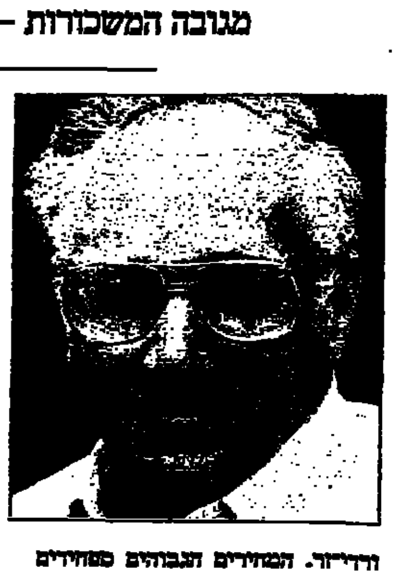

ורדיזר. המחירים הגבוהים מפחידים

וירצבורגר. נטל בלתי אפשרי

תופעה מעניינת אחרת: דירות נמכרות בשלבים מוקדמים בהרבה ממה שהיה מקובל בשנים עברו. דירות רבות נמכרות על הנייר לפני יציקת הרצפה הראשונה. אם לא מקבלים הנחה על הקדמת שלב הרכישה, מדובר בעצם בהעלאת מחיר סמויה. באשדוד, למשל, לא ניתן כיום להשיג דירות חדשות של עד 4 חדרים לכניסה מיידית.

אך שלא מתגבלים על הביקוש לדירות, עיקר המשקל בא ממקבלי משכורות, וכושר התשלום שלהם הוא רבע עד שליש מההכנסה החודשית, בנוסף להון עצמי של שליש או יותר ממחיר הדירה. בענף הנדל"ן מעריכים, כי כושר התשלום כבר מומש במלואו, ועליית מחירים נוספת כרוכה בהקטנת שטח הדירות החדשות היוצאות לשוק. כלומר: עלייה נוספת אפשרית במחירים למ"ר ולא במחירי הדירות עצמן. כאן יש מגבלה שקיימת בערים רבות, שלפיה נדרשים הקבלנים לבנות דירות של לא פחות מ־4–4 חדרים בממוצע.

דירות יקרות יותר, במיוחד בקטגוריה של רבע מיליון דולר ומעלה, הגיעו בשנתיים האחרונות למחירי שיא. מחירים אלה, המגיעים במקרים רבים למאה אלף דולר לחדר ויותר, נגרמים מעודפי ביקוש עצומים לדירות באזורים הטובים של ירושלים, מרכז וצפון תל אביב, רמת גן, גבעתיים ורמת השרון והסביבה. מול המחסור בדירות אלו קיים כושר תשלום גבוה, לעתים בלתי מוגבל, של בעלי ממון המוכנים לשלם עבור מיקום אופטימלי. המחסור בדירות באזורים אלו רק יחריף, אך הדירות בבורסה יכולות לנגב ואף להכות בפתאומיות במחירן. מרכיב גדול של אי הוודאות לגבי כושר התשלום לדירות אלו הוא הכסף השחור, וכל ניחוש טוב לנושא זה. גם כאן משחקת הבורסה תפקיד מפתח בביקושים. הסגר שהוטל על השטחים מעכב את השלמת הבנייה, אך כיום נמכרות הדירות אף בטרם הושלמה הבנייה. הסגר גורם הפסדים לקבלנים, אך הרווח הגדול המקובל כיום יאפשר לקבלנים לספוג את רוב הנזקים.

התוכנית להורדת מחירי הדירות של משרדי האוצר והשיכון תהיה אפקטיבית רק אם תצליח הממשלה לספק את עודפי הביקושים לקרקע. ניתן לעשות זאת בשתי דרכים: על ידי הפשרת קרקע חקלאית לבנייה באזורי ביקוש, ועל ידי תמרוץ בעלי מגרשים פרטיים להתחיל מיד בבנייה.

בשבוע שעבר, כאמור, בוטלה האפשרות של החקלאים לפדות ממינהל מקרקעי ישראל את הקרקע בחצי מחיר (51% ממחיר הקרקע לאחר ההפשרה לבנייה). בעיות מיסוי קשות וחוסר ניסיון של החקלאים בנדל"ן עיכבו התחלות בנייה לפי מסלול זה, ולכן הוחלט לבטלו. החקלאים נמנעו עד היום מלהחזיר למינהל ישירות את הקרקע, למרות שהובטחו להם רבע מהתקבולים עבורה במכרזים לבנייה למגורים, וכן עד 15% משווי הקרקע בפיצוי על השקעות בגידול חקלאי בייעוד הקודם של הקרקע. החקלאים התמרמרו שתשלומים אלו נמוכים מדי. כעת דנה ועדת מנכ"לים של משרדי הממשלה הנוגעים בדבר בשינוי התנאים. בראש הוועדה עומד אהרון פוגל, מנכ"ל האוצר. בכל מקרה, הקרקע החקלאית תוכל לספק את כל עודפי הביקוש רק בעוד כמה שנים, ועל כך בהמשך.

בענף הנדל"ן מעריכים כי כושר התשלום מומש במלואו, ועליית מחירים נוספת אפשרית רק בהקטנת שטח הדירות החדשות

במקביל ניתן לתמרץ בעלי קרקע פרטיים להתחיל לבנות בעזרת הטבות מס לתקופה מוגבלת – במס שבח ובהיטל השבחה. הפחתת מס כשלעצמה לא תוריד מחירים, שכן כושר התשלום, ולא עלות הבנייה, הוא הגורם הדומיננטי. אולם הטבות מס לתקופה מוגבלת תזרזנה את בעלי המגרשים לבנות מיד וכך יקטנו עודפי הביקוש.

גם אם תיצור הממשלה את התנאים ותספק לשוק את כל הביקוש לקרקעות זמינות לבנייה למגורים, עדיין נכונו לנו בעיות ועיכובים בתכנון השכונות ובהקמת תשתיות, ואחר כך בהיתרי בנייה. לדעת רבים בענף, נוצר פיגור של עשר שנים בביצוע תשתיות, וקיים גם מחסור גדול בתוכניות מפורטות לקרקע למגורים.

ולסיום, שאלת המיליון דולר: האם המחירים יעלו או ירדו? מחירי הדירות נתונים כיום לשני לחצים מנוגדים, ממש כמו בקרבות משיכת חבל. כושר התשלום של רוכשי הדירות סובל מניצול יתר ומושך כלפי מטה, ועודפי הביקוש – כלפי מעלה. לפיכך נראה שאפשר לצפות ליציבות במחירים בשוק העיקרי – הדירות הנרכשות בעזרת משכנתא, ולמחסור יציבות עם נטייה לירידה במחירי דירות היוקרה.

שאלה טובה!

בטח שאנחנו רשומים בהתאחדות הקבלנים והבונים

✓ ערבויות ובטחונות

✓ עובדים מקצועיים

✓ עבודה בתו תקן

התאחדות הקבלנים והבונים בישראל

חברת בניה הרשומה בהתאחדות הקבלנים והבונים

רכישה נבונה בראש שקט

התאחדות הקבלנים והבונים בישראל, רח' מקוה ישראל 12 תל אביב 65115 טל. 03-5604701 פקס [illegible]

هكذا من الأصل

هكذا من الأصل

מסים / אברהם אלתר, דניאל דורון

סופיות שומת הפסדים

השופט פלפל ביטל למעשה ב־הילכת שחר אביהו (עמ"ה 49/93) את הילכת פינהר, וקבע כי שומת הפסדים, כמו שומת הכנסות, מתי־ישנת והופכת סופית בתום 4 שנים מתום שנת המס שבה הוגש הדו"ח השנתי (להלן: "תקופת ההתיישנות").

השופט קיבל את טענות רואה החשבון עופר מנירב, שכתב מכתב לפקיד השומה, ובו טען כי משהפכה שומת ההפסדים סופית בשנת המס 1983, אין המשיב יכול לפתוח שומה זאת בשנית, לגבי שנת המס 1985.

למעשה מצטט השופט בהכרעתו את הילכת טמפו (עמ"ה 186/81, פד"א י"ג 204, 207).

שם הוא קובע, כי "שומה" כוללת גם שומת הפסד, וכי הסדר הציבורי ואיזון אינטרסים של שני הצדדים, הרשות והציבור לשומת הנישום כי־חיד וכבעל זכות לוודאות מצבו הפיננסי, דורשים כי פקיד השומה יקבע את עמדתו לגבי דו"ח על הפסד בדיוק כמו דו"ח על רווח, בתוך תקופת ההתיישנות.

המלצתנו היא, כי יצוין בדו"ח שמדובר בהפסד עסקי, ולא שמדובר בסתם "הפסד להעברה". כיתוב כזה סוגר, לדעתנו, גם את שאלת טיב ההפסד, שאינה פתוחה עוד לביקו־רת.

אברהם אלתר הוא ד"ר למשפטים ודניאל דורון הוא רואה חשבון

שאלות ותשובות

האם שינוי תב"ע מחקלאות לבנייה, על פי הוד־ ממ"י 611, 441, גורר חיוב מיידי במס רכוש?
על פי הילכת שגב, אם לא בוטלה ההכרזה כקרקע חקלאית, אין חבות מס רכוש גם על קרקע שאושרה לבנייה.

האם מלון דירות המשלם לבעלי דירות חלקם בהכנסות המלון חייב בניכוי במקור מהתשלום?
המלון הנותן שירות הפעלה לבעלי הדירות אינו חייב בניכוי במקור מתשלומים לדיירים, מאחר שנותן השירות היא חברת הניהול ולא בעלי הדירות, ולפיכך אין מדובר בתשלום בעד נכס או שירות.

כיצד ניתן לקבל אישור למיזוג פטור ממס?
בפני נציבות מס הכנסה ניצבות כ-80 בקשות למיזוג פטור, ומתוכן רק שתי בקשות אושרו עקרונית (טרם הוצא אישור סופי). גם התקנות שנקבע כי יתוקנו עד תום '93 טרם התוקנו, ולפיכך נבצעת הנציבות מלאשר מיזוגים פטורים.

כיצד להפחית מקדמות ללא חיוב בריבית, לפי ס' 190(א) לפקודה?
מקום שבו הוצאו מקדמות לפי סעיף 180(ב), ניתן "לרשום השגה" בכפוף לכך שיש נימוקים עניינים, המבטלים את החבות במקדמות, ללא ס' 190(א).

האם ניתן להשתמש בסעיף הפטור של 104(ב)(1) (העברת נכס לחברה אחות) לגבי מניות?
לפי נוסח טיוטת הצעת תקנות שהוציאה נציבות מס הכנסה, רק העברת נכס עסקי תהנה מהפטור. יוצא שהעברת מניות (או שאר נכסי השקעה) לא ייהנו מהפטור אלא במקרים שבהם תקל נצ"ה לפנים משורת הדין.

הערה: רו"ח ישראל שטראוס הפנה את תשומת לבנו לכך שוועדת הכספים טרם סיימה את דיוניה בנושא הה"ח מספר 97, וכי ייתכן עדיין כי יוחלט על מיסוי של סכום אינפלציוני במכירת מניות בשיעור של 25%, לפי הצעת החוק, במקום 10% הזל כיום.

האם בעל מקצוע חופשי, הרוכש דירת מגורים מאדם פרטי ומשתמש בה למשרד, חייב במע"מ?
לפי רו"ח נדב הכהן, במועד רכישת הדירה, במקרה זה, לא נגרם כל נזק. על הרוכש להוציא חשבונית עצמית לפי תקנה 6ב', ולא תהיה חבות במע"מ. ואולם, בעת מכירת הדירה או שינוי ייעודה למגורים — יהיה על המוכר ב"ש המול להפריש (17/117) מהתמורה למע"מ.

60 אלף דו"חות מס הכנסה יוכרו כשומה סופית

מאת משה ריינפלד

נציב מס הכנסה, עו"ד דורון לוי, הנחה את פקידי השומה להגדיל את כמות הדו"חות שיאושרו כשומה סופית בכ-20% לפחות.

משמעות הגידול: כ-60 אלף דו"חות יאושרו לשנת המס '93 כשומה סופית.

החלטתו של נציב המס היא חלק ממדיניות כוללת של מתן הקלות מינהליות לנישומים "צייתנים", והכבדת העול על נישומים "סרבנים", שלא נמצאים ברשת המס ואינם מדווחים על הכנסותיהם.

החלטה זו היא גם חלק מרשימת צעדים שהנהיג לוי כדי לשפר את השירות, ובכלל זה הארכת האישורים של ניכוי מס במקור לשנתיים, הקטנת המקדמות באמצעות מייצגים למחשב מס הכנסה והגבייה מרוכזת באמצעות המייצגים ישירות למחשב.

שיפור הקשר

כדי לשפר את הקשר עם ציבור המייצגים, מינה הנציב את סגנו, גדי אגרון, ליו"ר ועדת הקשר בין בכירי מס הכנסה לבין נציגות לשכת רואי החשבון, בראשות רו"ח ראובן שיף.

חייג
02-254245-8
03-5121333/344
04-623166-7
ותהנה מנוי
הארץ

אנשים ועסקים

שור. יו"ר מרעוני רוטראקט

רפאלי. מיצוי סמלי

מירן. 20% יותר מהתחזית

יתיב. יורדת מהמסך

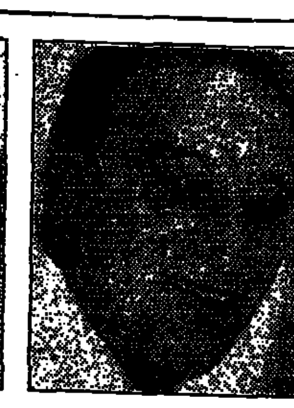
שניצר. הגיש תלונה

מנצורי. 60 מ' ש' למדינה

מחזור שיא בהום סנטר

רשת הום סנטר דיווחה השבוע על מחזור שיא במכירותיה — 12 מיליון שקל בחודש מארס. הסכום כולל 9.5 מיליון שקל ממחזור מ־כירות עצמי ו-2.5 מיליון ממחזור המכירות של זכיינים, המשווקים ב־רשת, בכלל זה 1.3 מיליון שקל מכירות של מוצרי אלקטרוניקה של חברת אל.ם.

לדברי מנכ"ל הרשת, אהרון מי־רן, "המכירות בחודש מארס, היו גבוהות בכ-20% מהתחזית. גורם מכריע בגידול היקף מכירות זה — יותר מ-250 אלף קונים לקראת חג הפסח ובחול המועד".

זוהר בלומנקרנץ

הגיינה וצעצועים

מפעל בשומת לייצור מוצרי טי־פוח לתינוקות ישקיע 1.5 מיליון שקל בהכנסת קווי ייצור חדשים. מחזור המכירות של המפעל שנמ־צא בקיבוץ חפץ חיים, עמד על 7 מיליון דולר ב-93'. במפעל 70 עובדים.

מנכ"ל המפעל, אלון מאיר, אמר אתמול כי המפעל עובד בשתי משמרות, וכי על פי התכנון ייוס־פו למפעל 1,000 מ"ר.

המפעל, שנוסד ב-87', מתמחה בייצור מוצרי טיפוח לתינוקות ומגבונים לחים. בשנה האחרונה החל המפעל לייצר מוצרים בסדרת BABY FUN, המשלבים הגיינה עם צעצועי ילדים.

דניאל אביב

לא עושים קניות

התוכנית "עושים קניות" בהנח־יית אהליי יתיב וזאב שצקי לא תשודר יותר עקב העלות הגבוהה — 30 אלף דולר בשבוע — לעומת ההכנסות מפרסומת. התוכנית שודרה על ידי חברת "קשת" בימי ששי בבוקר. מפיקים עצמאיים מע־ריכים שניתן להפיק תוכנית דומה בעלות שבועית של 20 אלף דולר בלבד. החלטתו של אלכס גלעדי, מנכ"ל קשת, לבטל את התוכנית נודעה לצוות התוכנית בישיבה על תכני התוכנית הבאה.

"שכנים" בערוץ "ארטא"

מיליוני צופים בצרפת, גרמניה, ספרד, צפון איטליה, בלגיה ואגן הים התיכון, יוכלו לצפות החל מה-25 בחודש בפרקים מהסדרה הד קומית "שכנים", בהפקה מקורית של הטלוויזיה בערבית. גם מנויי "ערוצי הכבל" יוכלו לצפות בפרקים אלה.

מחלקת השיווק של רשות השי־דור מכרה באחרונה 13 פרקים של הסדרה לרשת הכבלים הצרפתית־גרמנית "ארטא".

את הסדרה ביים ויקטור קסר ובמשתתפים גדי יגיל, עופרה וויי־נגרמן, סלים דאו ופנא חמה.

עירית רוזנבלום

ישראלים מעדיפים לרפד

יצרנית הרהיטים מירס קיבלה את הזיכיון לשווק בארץ את בדי חברת ETAMINE מצרפת.

לדברי מאיר מירס, מנהלת החברה בארץ, "בשנים האחרונות מעדיפים ישראלים לקנות ריהוט חדש ולא לרפד ריהוט ישן. לאחרו־נה, בגלל יבוא של בדי אופנה מסו־גננים לריפוד, משתנה מגמה זו".

החברה, שמחזורה בעיצוב בדים ואבזרים לרהיטים, משווקת בעיקר במערב אירופה, ומחזורה הכספי נאמד בכ-50 מיליון פרנקים צרפ־תיים בשנה.

הבדים שישווקו בישראל, מיוע־דים בעיקר לריפוד קולקציית הר־היטים החדשה של מירס ולשוק הח־ופשי.

ב-93 היה מחזור מכירותיה של מירס כ-9 מיליון שקל.

החברה היא בבעלות משפחת מירס, האב שמואל והבן מאיר.

זוהר בלומנקרנץ

מתגמלים נציגי ציבור במועצת הכבלים

נציגי הציבור במועצת הכבלים יתוגמלו מעתה עבור השתתפות ב־ישיבות המועצה, כשם שמתוגמלים חברי הוועד המנהל של רשות הש־ידור וחברי מועצת הרשות השנייה לטלוויזיה ורדיו.

להסכמה זו הגיעה שרת התקשו־רת, שולמית אלוני, עם שר האוצר, אברהם שוחט. סכומי התגמול נעים בין 108 ל-134 ש' לישיבה, בהתאם לאורך מגורי הנציג.

יו"ר מועצת הכבלים, מיכל רפאלי, שפעלה לטובת העניין, אמרה כי אין לדרוש מנציגי ציבור פעילות אינטנסיבית מבלי לפצו־תם אפילו באופן סמלי.

עירית רוזנבלום

חשש מהחרם הערבי

חברת התערוכות השווייצית MESSE BASEL נמנעה מלספק שירותי ארגון לתערוכת ענף היהלומים והתכשיטים בישר־אל, עקב חששה מהחרם הערבי. היזמים הופתעו מתגובת החברה.

החברה השווייצית התבקשה לקחת חלק בהכנות לתערוכת יה־לומים ותכשיטים שתיערך בינואר '95 בבנייני התערוכה בתל־אביב.

יו"ר מכון היהלומים, משה שני־צר, פנה בתלונה לראשי החברה ולמנכ"ל משרד החוץ, אורי סביר.

אבי שחורי

7.3 מ' ש' תמלוגי הדואר

רשות הדואר העבירה 7.3 מילי־ון שקל לחשב הכללי של האוצר, כתמלוגים וכתמורה על הסכם הנכסים שהרשות משלמת למדינה, עבור הרבע הראשון של '94.

מנכ"ל הרשות בפועל, אברהם מנצורי, מסר כי עד סוף השנה תעביר הרשות למדינה כ-60 מי־ליון שקל, מחציתם תמלוגים ומח־ציתם תמורה על הסכם הנכסים.

משה ריינפלד

נור בשדרה

חברת נור־פרסום מוצרה, תעניק חסות תצוגת בובות ברבע מיליון שקל, לאירועי באוהאוס בשדרה, במסגרת כנס באוהאוס בינלאומי, שיתקיים בתאריכים ה-25–27 במאי, בתל־אביב.

החברה תפיק 12 לוחות גרפיים, עליהם יודפסו 100 תמונות מקורי־ות של ציורים הקשורים לבאוהאוס. כן תכין נור שלטי הכוונה, שילוט על כלי רכב והגלונים.

זוהר בלומנקרנץ

מינויים

● אבי יהב מונה לקניין ראשי, ושרון מקובסקי מונתה לקניינית ב־רשת סופר אופיס, העוסקת בניהול ובהקמת רשת לציוד משרדי.

● מריו קילומבו מונה למנהל קב־לה במלון קרלטון בנהריה.

● יואל שור (29), רו"ח, יהיה היו"ר הבא של מרעוני רוטראקט בישראל.

שור, בוגר אוניברסיטת ת"א בכ־לכלה ובראיית חשבון, משמש כ־נשיא מועדון רוטראקט בת"א.

רוטראקט הוא ארגון התנדבותי בינלאומי.

נמשכת שביתת הרוקחים בקופ"ח ובבתי החולים הממשלתיים

מאת קרנה אריחור

1,200 רוקחים ממשיכים להשבית את כל בתי המרקחת בבתי החולים הממשלתיים ובסניפי קופת חולים הכללית, וכן את מחסני אספקת התרופות במרפאות הקהילה של קופ"ח הכללית ושל לשכות הבריאות של משרד הבריאות.

אתמול אחר הצהריים הודיעו הרוקחים כי הם מפסיקים לשבות, לאחר שנקבעה להם פגישה עם המעסיקים. בתום הפגישה, לאחר שהוסבר כי אין כוונה להיענות לדרישותיהם, הם הודיעו על המשך השביתה.

אתמול סיפקו הרוקחים השובתים תרופות לחולי הדיאליזה והסרטן בבתי החולים. במחלקות האשפוז לא הורגש מחסור בתרופות.

עם זה, לא סופקו תרופות מסוי־מות לשימוש בניתוחים אלקטיביים, ולכן היה צורך לדחותם. בשל הש־ביתה גם הופסק מתן אישור רשיו־נות ליבוא תרופות, ואם תימשך השביתה, עלול להיווצר מחסור בת־רופות מסוימות.

קופת חולים הכללית איפשרה אתמול למבוטחי הקופה לפנות עם המרשמים שבידיהם לבתי מרקחת פרטיים ולסניפי הסופרפארם הכלל ארצי לצורך קבלת תרופות ללא תשלום.

2,000 שקל קנס לבעל עסק שהפריע לפקחי התמ"ס בעבודתם

מאת זוהר בלומנקרנץ

בית משפט השלום בנתניה הטיל קנס של 2,000 שקל על קודה קמראן, בעל חנות בגדים, על שלא שיתף פעולה עם פקחי מינהל סחר פנים במשרד התעשייה והמסחר.

השופט מרדכי בלנר אף חייב את הנאשם לחתום על התחייבות בסך 5,000 שקל להימנע מלבצע עבירה דומה במשך שנתיים.

בביקורת יזומה, שנערכה אשתקד ע"י מבקרי מחוז ת"א והמרכז ממשרד התמ"ס, נמצא כי בעל החנות, משדרות בנימין 1 בנתניה, לא הציג כנדרש מחירים בחלון הראווה.

בעל העסק סירב להוראות, למ־סור פרטים ואף קילל את הפקחים. הוחלט להגיש נגדו כתב אישום.

סגנית שר התמ"ס, מאשה לובלס־קי, האחראית על מינהל סחר פנים, אמרה אתמול בתגובה, כי "לא תהיה פשרה בעניין הביקורות שמבצעים פקחי משרד התמ"ס אצל הסוחרים ובעלי העסקים". לדבריה, מבצעים הפקחים, "עבודה ציבורית חשובה, והפגיעה בהם ובעבודתם היא בלתי נסבלת ומחייבת הענשה".

מט"י ומשרד השיכון יעודדו הקמת קבוצות בנייה

מאת זוהר בלומנקרנץ

15 מרכזי טיפוח יזמות עסקית (מט"י) ומשרד הבינוי והשיכון, סי־כמו על פרויקט משותף לעידוד יצירת קבוצות קבלניות בענף הבני־יה והשבחה עסקית של קבוצות קיימות.

מרכזי טיפוח יזמות עסקית יעני־קו בפרויקט, הממומן ע"י משרד הבינוי והשיכון, הדרכה עסקית ליז־מים קטנים ובינוניים בתחום הבני־יה, כדי שיוכלו להתנהל על בסיס עסקי.

"ההדרכה מיועדת להעשיר את הידע העסקי של היזמים ואינה מיועדת לטיפול בידע המקצועי שלהם", אמר יו"ר פורום מרכזי טיפוח יזמות עסקית, צבי רובינשטיין.

לדברי מנהלת המרכז למידע ולניתוח כלכלי במשרד השיכון, רחל הלברט, "יש למשרד השיכון עניין רב בתמיכה ועידוד של קבו־צות עבודה קבלניות, שיפעלו תוך שיקולים כלכליים וארגוניים, לבד משיקולים מקצועיים. לקבוצות אלה יש סיכוי רב יותר להתמיד בענף ולצבור ניסיון עסקי ומקצועי, שי־ביא להשבחת ענף הבנייה בישר־אל".

מרכזי הטיפוח ליזמות עסקית יעניקו לקבוצות קבלניות חדשות וותיקות, הדרכה בחיבור תוכניות עסקיות, גיוס הון וליווי עסקי צמוד.

במט"י יוכן מדריך עסקי מיוחד ליזמים בענף הבנייה ומעקב ותגבות מתאים. כמו כן, יופק מסמך מקיף על ענף הבנייה, כדי לפרוש לפני היזמים הצעירים את מגוון האפשרויות העסקיות והפוטנציאל הטמון בענף.

המרכזים לטיפוח יזמות עסקית פועלים בתמיכת משרד הקליטה, הסוכנות היהודית, הג'וינט והרשויות המקומיות, וסייעו עד היום לכ-2,500 עסקים קטנים וליצירת יותר מ-4,500 מקומות עבודה חדשים.

גרמניה תשתתף בתערוכה לבטיחות וגיהות בישראל

מאת זוהר בלומנקרנץ

ממשלת גרמניה הודיעה על השתתפותה הרשמית, בביתן לאומי, בתערוכה החדשה — SAFIMED — לבטיחות וגיהות, שתתקיים בין ה-15 ל-17 בנובמבר, בגני התערוכה בתל־אביב.

החברה המארגנת, IEI — תערוכות בינלאומיות ישראל, דיווחה כי בביתן גרמניה ישתתפו 50 חברות גרמניות, שלהלכן יהיה זה הקשר הראשון עם השוק בארץ ובמזרח התיכון.

ממשלת גרמניה מתכוונת לפרסם מכרז להקמת הביתן ומארגני התערוכה פועלים לשיתוף חברות מישראל במכרז.

התערוכה היא אחת מ-26 תערוכות בינלאומיות, שהחברה מתכוונת לארגן בשנתיים הקרובות בישראל, ומטרתה ליצור קשרי מסחר הדדיים בין מציגים מחו"ל לבין חברות וקניינים מקומיים.

החברה המארגנת מייחסת חשיבות רבה להשתתפותה הרשמית של גרמניה בתערוכה, משום שהיא נחשבת למובילה מבחינה כלכלית באירופה, ומקווים שמדינות נוספות ממערב ילכו בעקבו־תיה.

מחריפה התחרות בין אופיס דיפו לסופר אופיס

אופיס דיפו תפתח בחודש הבא סניף בישראל

מאת זוהר בלומנקרנץ

מחריפה התחרות בין אופיס דיפו לסופר אופיס, רשתות חדשות לציוד משרדי בישראל.

אופיס דיפו, שתפתח בחודש הבא את סניפה הראשון בישראל, שוקלת להדפיס את קטלוג המוצרים החודש בחו"ל, כדי למנוע הדלפתו טרם יציאתו לשוק.

הקטלוג השנתי יופץ על־ידי ה־רשת האמריקאית בבתי משרדים. המוצרים שיופיעו בקטלוג נחשבים כיום לסוף המסחרי הכמוס ביותר של החברה, שמבטיחה להיות הזולה ביותר בשוק. לרשת 365 מחסני מכר בצפון אמריקה.

סופר אופיס הגבה השבוע מרכז הזמנות משלה, והחלה במקביל בה־פעלת שירות חיוג חינם.

בעקבות הביקוש ועד לתחילת הפצתו של הקטלוג המודפס, מקב־לת החברה הזמנות באמצעות מיני־קטלוג לתקופת ביניים, שמונה 480 מוצרי יסוד למשרד.

חברת גרפיטי, לשיווק ישיר של ציוד משרדי ומכשירי כתיבה, יוצ־את במבצע הנחות לשבועיים. בכל שבוע ייבחר מוצר נדרש אחר, שיוד־צע ללקוחות במחיר נמוך ב-50% ממחירו בשוק.

בשיטת השיווק הישיר של החב־רה, נשלחים המוצרים המוזמנים בטלפון לכתובת הלקוח.

המכללה לביטוח
ע"ש יעקב שריר
ליד איגוד חברות הביטוח בישראל

קריאה וניתוח דו"חות כספיים (דגש על חברות ביטוח)

נושאים ומרכיבים:
חלק א' - קריאת דו"חות כספיים.
הכרות עם כללי חשבונאות וטכניקות המדידה החשבונאית.
הכרה של דו"חות כספיים.
חלק ב' - ניתוח דו"חות כספיים.
השימוש בטכניקות שונות לניתוח דו"חות כספיים.
ניתוח מצב כספי ותוצאות פעילות עיסקית של הפירמה.

חלק ג' - דו"חות כספיים של חברות ביטוח.
תקנות הוראות המפקח על הביטוח בקשר לדו"חות הכספיים.
לימוד הדו"חות המיוחדים לחברות ביטוח.
דיווחים סטטוטוריים נילווים.
ניתוח הדו"חות בחברות ביטוח.

משך ההשתלמות:
10 מפגשים חד שבועיים בימי ג' בשבוע בשעות 16:00-18:00.

מנחי ההשתלמות:
רו"ח אהוד ארז, משרד בבלי מילגר ושות'
רו"ח אברהם פרנקטמן, משרד בבלי מילגר ושות'

מועד תחילת ההשתלמות: 3.5.94

פרטים והרשמה: המכללה לביטוח,
שד' רוטשילד 37, תל-אביב, טל: 03-5677373-8.

אין דרך מקצועית יותר, בטוחה יותר ומשתלמת יותר להרחיב אופקים

למדליק משואת העצמאות

יוסף תמיר
חלוץ איכות החיים והסביבה בישראל
זר ברכות

פורום המשק והכלכלה
למען איכות הסביבה בישראל
ערב יום-העצמאות ה-46

סולומון אחזקות בע"מ

(להלן "החברה")

הודעה למחזיקי המניות של החברה

1. מבוא

ניתנת בזה הודעה על פי תקנות ניירות ערך (הקצאת ניירות ערך בחברה רשומה שהוצעו שלא לציבור) התשנ"ב־1992 (להלן: "התקנות") כי ביום 11 באפריל 1994 החליט דירקטוריון החברה על ביצוע הקצאת ניירות ערך שלא לציבור שפרטיה כדלהלן.

2. ניירות הערך המוצעים

2.1 65,000 כתבי אופציה (סדרה 1) הניתנים למימוש ל־65,000 מניות רגילות בנות 1 ש"ח ע.נ. כל אחת הקיימות בהון הרשום של החברה (להלן: "מניות המימוש").
כתבי האופציה (סדרה 1) ניתנים למימוש בכל יום מסחר החל מיום פתיחת המסחר בהם בבורסה לניירות ערך בתל־אביב בע"מ (להלן: "הבורסה") ועד ליום 20 באוגוסט 1995 מלבד בין הימים ה־12 וה־16 בכל חודש, כך שכל כתב אופציה (סדרה 1) מקנה זכות לרכוש מניה רגילה אחת רשומה על שם בע"נ של 1 ש"ח תמורת תשלום במזומן בעת המימוש של מחיר מימוש בסך 5.7 ש"ח לכתב אופציה (סדרה 1) (570%) צמוד למדד המחירים לצרכן, כשהמדד היסודי הוא המדד בגין חודש ינואר 1994 (כפוף להתאמות).
כתב אופציה (סדרה 1) אשר לא ימומש עד ליום האחרון בתקופת המימוש (ועד בכלל) יפקע ויהיה בטל ולא תהא למחזיק בו כל זכות תביעה שהיא.
כתבי האופציה (סדרה 1) המוצעים בהצעה זו זהים בתנאיהם לתנאי כתבי האופציה (סדרה 1) שהחברה הציעה לציבור על פי תשקיף מיום 27.2.94.
המס הכרוך בהענקת כתבי האופציה (סדרה 1) לניצעים במימושם ובמכירת מניות המימוש יחול על הניצעים.
מחיר כתב אופציה (סדרה 1) בבורסה ביום 11 באפריל 1994 – 1.51 ש"ח (151%).
מחירם, לפיכך, של כל כתבי האופציה (סדרה 1) המוצעים הינו כ־98,150 ש"ח.

2.2 מניות המימוש הינן מניות רגילות בע"נ של אחד ש"ח כ"א, השוות בכל למניות רגילות בנות אחד ש"ח ע"נ הקיימות בהונה המונפק של החברה, ויהיו זכאיות להשתתף בכל חלוקה של דיבידנד או כל חלוקה אחרת שהתאריך הקובע את הזכות לקבלתן יחול במועד בו ימומשו כתבי האופציה או לאחריו.

3. הניצעים

כל 65,000 כתבי האופציה (סדרה 1) מוצעים לכלל מנפיקים בע"מ (להלן ולעיל – "הניצעים"). הניצעים מחזיקים במניות החברה אך אינם בעלי ענין בחברה ולא יהיו לבעלי ענין בה כתוצאה מההקצאה.

4. התמורה בעד ניירות הערך המוצעים

שירותי ייעוץ לתשקיף החברה מ־27 בפברואר 1994.
התמורה נקבעה במו"מ בין הצדדים.
התמורה סופקה במלואה עובר לקבלת ההחלטה בדבר ההקצאה.

5. נימוקי הדירקטוריון בדבר עדיפות הקצאה פרטית על פני הצעה לציבור

ההקצאה הפרטית לניצעים מבוצעת במקביל להנפקה לציבור שהניצעים משמשים חתמים לה.

6. הדירקטורים שהשתתפו בדיון בדבר אישור ההקצאה הפרטית

א. סולומון, ב. סולומון, מ. פנחס, א. וייץ, ר. אנטין.

7. דירקטורים בעלי ענין בהקצאה הפרטית

אין לאיש מהדירקטורים בחברה ענין אישי בהקצאה הפרטית.

8. מועד הקצאת ניירות הערך

בכפוף לקבלת האישורים האמורים בסעיף 9.1 להלן ולסמכות רשות ניירות ערך כמפורט בסעיף 9.2 להלן, הקצאת ניירות הערך עפ"י הצעה זו לא תקום כי 30 יום ממועד הודעה זו.

9. האישורים הנדרשים

9.1 ההקצאה הפרטית כפופה לקבלת כל האישורים הדרושים על פי כל דין ובכלל זה אישור עקרוני של הבורסה לרישום למסחר של כתבי האופציה (סדרה 1) המוצעים ומניות המימוש.

9.2 על פי תקנה 6 לתקנות מוסמכת רשות ניירות ערך להורות לחברה על תיקון פרט מן הפרטים המובאים בדוח המיידי שהחברה מגישה ביום מסירת ההודעה זו, ועל עיכוב ההקצאה על פי ההצעה הפרטית עד לביצוע התיקון. אם הורתה הרשות כאמור, החברה לא תקצה את כתבי האופציה על פי ההצעה הפרטית כל עוד לא בוצע התיקון להנחת דעת הרשות, ויפסק מנין שלושים הימים הנזכרים בסעיף 8 לעיל. מנין הימים יחודש ביום שלאחר פרסום התיקון לדיווח המיידי.

12 באפריל 1994 — סולומון אחזקות בע"מ

638-20-20
מי שלא זוכר - לא מוכר!
לוח העיר
הלוח הנפוץ ביותר בגוש דן

בנק הפועלים בע"מ

הודעה על אסיפה כללית רגילה של בעלי מניות הבנק

ניתנת בזאת הודעה כי ביום ד', ה-20 באפריל 1994, בשעה 16.00, תתקיים באולם הישיבות של הבנק בשדרות רוטשילד 50, תל-אביב, אסיפה כללית רגילה (שנתית) של בעלי מניות הבנק.

על סדר היום של האסיפה תעמוד קבלתן של החלטות בנושאים הבאים:

1. דיון בדו"חות הכספיים של הבנק, לרבות דו"ח הדירקטוריון ודו"ח רואי החשבון לשנת 1993.
2. בחירת דירקטורים.
3. תנאי כהונת דירקטורים לרבות תנאי העסקתם כנושאי משרה אחרת.
4. חידוש ביטוח אחריות דירקטורים ונושאי משרה.
5. מינוי רואי חשבון והסמכה לקביעת שכרם.
6. שונות.

המחזיקים בתעודות מניה למוכ"ז של הבנק יוכלו להשתתף באסיפה אם יפקידו את התעודות האמורות במשרדי הבנק, לא יאוחר משעה 12.30 ביום ב', 18 באפריל 1994, על מנת שהתעודות תשארנה מופקדות עד סיום האסיפה. המחזיקים כאמור יוכלו להפקיד את התעודות גם בכל בנק או אצל סוכן אחר לניירות ערך, שהם חברי הבורסה לניירות ערך בתל-אביב, וימציאו לבנק אישור בדבר הפקדה כאמור, לפני פתיחת האסיפה.

העתקים מהדו"חות הכספיים ודו"ח הדירקטוריון לשנה שהסתיימה ביום 31.12.93 יוכלו בעלי המניות לקבל, לפי בקשתם, בכל סניפי הבנק בארץ ובחוץ לארץ.

אם כעבור חצי שעה מן המועד שנקבע לאסיפה זו לא יימצא מנין חוקי הדרוש לקיומה, תדחה האסיפה ליום 27 באפריל 1994, באותו מקום ובאותה שעה הרשומים לעיל; ואם גם באסיפה הנדחית כאמור לא ימצא מנין חוקי תוך מחצית השעה מן המועד שנקבע לפתיחתה - יהוו בעלי המניות שיהיו נוכחים בכל מספר שהוא, את המניין החוקי.

בפקודת הדירקטוריון,

דפנה פלי
מזכירת הבנק

בנק הפועלים

באסם התקבלו ביטולי הזמנות לאספקת מוצרי מזון לרוסיה עקב הטלת מכסים

מנכ"ל איגוד לשכות המסחר: החלטת רוסיה באה בתגובה למדיניות ישראל להקשות על יבוא מרוסיה

מאת אבי שוברט

בימים האחרונים התקבלו במשרדי חברת אסם אינטרנשיונל ביטולי הזמנות לאספקת מוצרי מזון לרוסיה.

מנכ"ל החברה, גד פרופר, אישר אתמול כי בימים האחרונים פנו יבואנים מרוסיה בבקשה לעכב משלוחים שתמורתם כבר התקבלה מקדמה.

פרופר ציין, כי הבקשות לביטול ולעיכוב משלוחים עלולות לנבוע מהחלטת שלטונות רוסיה להטיל מכסים בשיעור של 20%–40% על יבוא מוצרים ממדינות שאין להם הסכמי סחר עם רוסיה.

שלטונות רוסיה גם החליטו להטיל מכסים בשיעור של 10%–20% על יבוא מוצרים ממדינות שיש להן הסכמי סחר עם רוסיה.

עד לאמצע מארס '94 ניתן היה ליבא לרוסיה מוצרים רבים ללא תשלום מכס, בהם מוצרי מזון. מדיניות זו עודדה חברות מזון בישראל ליצא מוצרי מזון לרוסיה. היצוא לרוסיה הסתכם ב-'93 ב-56 מיליון דולר.

ואולם עתה נראה, כי העדר הסכם סחר בין ישראל ובין רוסיה עלול לפגוע פגיעה של ממש ביצוא הישראלי.

מנכ"ל איגוד לשכות המסחר, צבי עמית, אמר אתמול כי על ממשלת ישראל לקדם חתימה על הסכם כזה.

הוא ציין, כי מה שייעשה עתה יקבע במידה רבה את היקף היצוא של מוצרים ישראלים לרוסיה בשנים הבאות.

עמית הוסיף, כי אם ייחתם הסכם סחר הדדי בעת ביקורו הקרוב ברוסיה של ראש הממשלה, יצחק רבין, אפשר יהיה להכפיל את היקף היצוא הישראלי לרוסיה בתוך פרק זמן קצר.

עמית הדגיש, כי ממשלת ישראל עיכבה את חתימת ההסכם וגרמה בכך לפגיעה קשה ביותר ליצוא הישראלי.

לדברי עמית, ישראל מקשה על יבוא מוצרים מרוסיה, ולמעשה מדיניות זו היא שדחקה את שלטונות רוסיה לסווג את ישראל כמדינת סחר לא מועדפת, ולהטיל מכסים גבוהים כל כך על תוצרת המיובאת לרוסיה מישראל.

עמית. הסכם סחר עם רוסיה

תערוכה שנייה של מוצרים ישראליים תיערך במוסקווה

בין המציגות – 5 חברות של עולים חדשים

מאת אבי שוברט

תערוכה שנייה של מוצרים ישראליים מענפי הייצור השונים תיערך בחודש יוני הקרוב במוסקווה. אילנה קפיטולניק, מנכ"ל חברת אגוזה אינטרנשיונל, מארגנת התערוכה, ציינה כי לאור הצלחת התערוכה אשתקד הוחלט לקיים את התערוכה בשנית ואף להגדיל את שטחי התצוגה.

התערוכה תיערך בשטחי יריד התערוכות אקספוסנטר במוסקווה והיא תשתרע על שטח של 1,000 מ"ר. עד כה מסרו על השתתפותן חברות שונות מענפי המזון, הלבשה, הנעלה, קוסמטיקה, תקשורת, תובלה ותיירות. מארגני התערוכה ציינו, כי בין המציגים בתערוכה יהיו חמש חברות שהוקמו על־ידי עולים חדשים בשנתיים האחרונות.

"אין מסגרות למימון עסקות יצוא"

גורמי סחר טענו אתמול, כי הם מתקשים לפעול לקידום היצוא לרוסיה בשל העדר מסגרות מתאימות למימון עסקות יצוא לרוסיה. לטענתם אין די בביטוח הניתן לסיכונים פוליטיים.

בית המשפט / יונתן אהרונסון

ביהמ"ש דחה בקשת גרוזה קשפיצקי למנות בורר יחיד לסכסוך בינה לבין אלרוב

שופטת בית המשפט המחוזי בתל אביב, הניה שטיין, דחתה אתמול את בקשתה של חברת גרוזה קשפיצקי, למנות בורר יחיד בסכסוך שהתגלע בינה לבין חברת אלרוב (ישראל), וקבעה כי הסכסוך יימסר לשני בוררים – שימונו על ידי שני הצדדים.

השופטת התייחסה בהחלטתה גם לטענת חוסר תום הלב שהעלתה גרוזה וקבעה, כי "לטעמי, חוסר תום הלב רובץ לפיתחה של גרוזה, לא לפיתחה של אלרוב".

שטיין ציינה, כי לא מצאה ממש באף אחת מטענותיו של בא כוחה של גרוזה, עו"ד גדי בלושטיין. השופטת הטילה על המבקשת הוצאות משפט בסך 5,000 שקל בתוספת מע"מ.

גרוזה קשפיצקי, אלרוב (ישראל) ואלרוב נכסים ובניין חתמו ב-'87 על הסכם לבניית בניין האופרה בתל אביב ולחלוקת הבעלות עליו ביניהם. ההסכם כלל סעיף, שקבע שאם יתגלעו סכסוכים בין הצדדים בנוגע להסכם, עו"ד אליהו מירון (מטעם גרוזה) ועו"ד רם כספי (מטעם אלרוב) ישמשו בוררים ויכריעו בעניין. על פי ההסכם, אם מירון וכספי לא יגיעו להסכמה – יימסרו הסכסוכים לבורר יחיד שימונה על ידי עו"ד אלה.

בין הצדדים נתגלעו חילוקי דעות, אולם בטרם החלה הבוררות, פיטרה גרוזה את עו"ד מירון מסיבות שסירבה לפרטן. גרוזה דרשה, כי אלרוב תפטר את כספי, משום שיש לו מניות באלרוב, וכספי התפטר. בעשרה חודשים לאחר מכן הגישה גרוזה בקשה למינוי בורר יחיד, משום שלטענתה התמלאו לכך התנאים שבהסכם.

השופטת שטיין קבעה בהחלטתה, כי העברת הבוררים שמונו תחילה לתפקידם על פי ההסכם הבוררות אין בה כדי לשנות את הבוררות עליה הם הסכימו. שטיין הוסיפה, כי השלב שבו יש למנות בורר יחיד הוא רק לאחר ששני הבוררים פעלו כבוררים ולא הגיעו לידי הסכם.

בעניין הנדון, קבעה שטיין, הבוררים טרם החלו בתפקידם, וגרוזה גרמה להעברתם מתפקידם. משום כך, קבעה השופטת, טרם הגיע שלב מינוי הבורר היחיד, ויש למנות בוררים חליפיים. את אלרוב ייצג עו"ד אורי אלמוגי.

נפגע תאונת דרכים תובע 1.5 מיליון שקל מחברת הביטוח אליהו

תביעה בסך 1.5 מיליון שקל הוגשה אתמול לבית המשפט המחוזי בתל אביב נגד חברת הביטוח אליהו. התובע (32) תושב תל אביב, טוען כי נפגע ב-'87 בתאונת דרכים בה היה מעורב כלי רכב שהיה מבוטח בחברת הביטוח אליהו.

מכתב התביעה עולה, כי לאחר התאונה הובהל התובע לבית החולים תל השומר, ואובחנה אצלו פגיעת ראש. הוא שוחרר להמשך מעקב וטיפול.

לטענתו, לאחר התאונה החל לסבול מבעיות נפשיות ונוירולוגיות קשות, ועקב הידרדרות מצבו הנפשי הוא אושפז כמה פעמים בבית חולים פסיכיאטרי באר יעקב ובמחלקה פסיכיאטרית בתל השומר.

כתוצאה ממצבו הנפשי, הוכר התובע על ידי המוסד לביטוח לאומי כנכה בשיעור של 100%. לדבריו, נכות נפשית זו נגרמה בעקבות התאונה.

התובע, באמצעות בא כוחו עו"ד גיל קלר, טוען כי עד לתאונה עבד כמצבעה במסוף דלק ולאחריה הפך מובטל. התובע דורש מחברת הביטוח פיצוי על הנזקים. טרם הוגש כתב הגנה.

לקוח של בנק הפועלים: הבנק היתנה הגדלת מסגרת אשראי בפתיחת תוכניות חיסכון

שופטת בית משפט השלום בתל אביב, יהודית שטופמן, נתנה לפני ימים אחדים ללקוח של בנק הפועלים רשות להתגונן מפני תביעה בסדר דין מקוצר שהגיש נגדו הבנק.

הבנק הגיש את התביעה בסך כ-68 אלף שקל ב-'91 נגד הלקוח יצחק גליק, בשל חוב בסכום התביעה שהצטבר בחשבונו של גליק בסניף הדרום של הבנק.

בתביעה בסדר דין מקוצר לא רשאי הנתבע להתגונן, אלא אם בית המשפט נתן לו אישור. גליק הגיש בקשת רשות להתגונן, שהתבססה על חוות דעת של דוד אברון, מנכ"ל חברת בקרה וניהול, המתמחה בבדיקת חשבונות בנקים.

באמצעות בא כוחו, עו"ד שמואל זכולוני, טען גליק כי הבנק היתנה שירות בשירות.

לדבריו, בעת שהיה חשבונו ביתרת חובה של כ-72 אלף שקל, הוא ביקש הגדלת מסגרת האשראי, שעמדה על 25 אלף שקל. הבנק היתנה הגדלת מסגרת האשראי בפתיחת תוכניות חיסכון.

גליק טוען, כי נאמר לו, ש"מצבך לא טוב", וכי "על מנת שיהיה לו בינתונות עליו לפתוח תוכנית חיסכון".

בהחלטתה, ציינה השופטת, כי התניית שירות בשירות לא חייבת להיעשות במפורש, אלא די בכך שמתוך כלל הנסיבות ניתן היה להבין שזו הכוונה.

השופטת קבעה, כי בשלב זה של הדיון יש לקבל את גרסת הלקוח, וכי גם אם מנהל הבנק והפקידה עימה דיבר הלקוח לא היתנו שירות בשירות באופן מפורש, הרי מהדברים שטוען המבקש עולה כי התנייה כזו התקיימה.

התעשייה האווירית סוגרת את מפעל שה"ל בלוד; 80 עובדים יפרשו

בקרוב תפרסם תע"א מודעות לרכישת נכסי המפעל, המוערכים בכ-20 מ' ד'

מאת שרון שדה

הנהלת התעשייה האווירית החליטה בחודש שעבר לסגור את מפעל שה"ל בלוד ולמזגו עם אחד ממפעליה שבאזור נמל התעופה בן גוריון. ככל הנראה יהיה זה מפעל מלק"ם (מפעל לייצור בקבלנות משנה), העוסק בייצור חלקי מטוסים, מנועים ואבזרים.

תהליך הסגירה והמיזוג ייארך כשנתיים, ובמהלכו יועבר ציוד ייצור של שה"ל ויצומצם מספר העובדים בשני המפעלים, אשר נושאים בשנים האחרונות הפסדים כבדים האמודים בעשרות מיליוני דולרים.

בעקבות החלטת הסגירה תפרסם תע"א בעוד כמה ימים מודעות לרכישת הקרקעות והמבנים של שה"ל בלוד. לדברי החברה, שווי הנכסים מוערך בכ-20 מיליון דולר.

סגירת שה"ל התקבלה לאחר שהנהלת תע"א נסוגה מהכוונה להעביר את השליטה במפעל לידי החברה האמריקאית אורה סיסטמס, זאת בשל התנגדות ארגון העובדים הארצי של תע"א, שטען כי מצבה הפיננסי של החברה אינו יציב.

תע"א שקלה בעבר למצוא שותף חיצוני שיורים הזמנות למפעל, הנושא חובות מצטברים בהיקף של עשרות מיליוני דולרים. אורה סיסטמס, הנסחרת בבורסת נאסדאק בארה"ב, רשמה פטנט בינלאומי על מיסב אלקטרומגנטי, הניתן להתקנה במשאבות הידראוליות. תע"א ביקשה לשלב את הידע שברשות אורה עם פעילות שה"ל, ובדרך זו לחשוף את המפעל לשווקים חדשים.

לאחר ביטול ההתקשרות עם האמריקאים מינה מנכ"ל תע"א, משה קרת, ועדה לבחינת המשך פעילות שה"ל, שבראשה עמד מנהל חטיבת בדק וטכנולוגיות, דוד ארצי. הוועדה המליצה על העברת המפעל ומכירת נכסיו.

מפעל שה"ל (שרותים הידראוליים) בלוד העסיק בעבר כ-400 עובדים, וכיום צומצם מספרם ל-280. לאחר מיזוגו עם המפעל השני יפרשו משה"ל 80 עובדים נוספים. המפעל מתמחה בייצור כני נסע ומערכות הידראוליות למטוסים צבאיים ואזרחיים, בהם אף-16, אף-18 וכפיר, והוא נמצא בקשרי עבודה עם יצרניות מארה"ב ומאירופה. כדי לשמר את יכולתו חייבת הנהלת המפעל להשיג הזמנות בהיקף של כ-40 מיליון ד' לשנה. בפועל [illegible] קבלו הזמנות ב-30 מ' ד' בלבד.

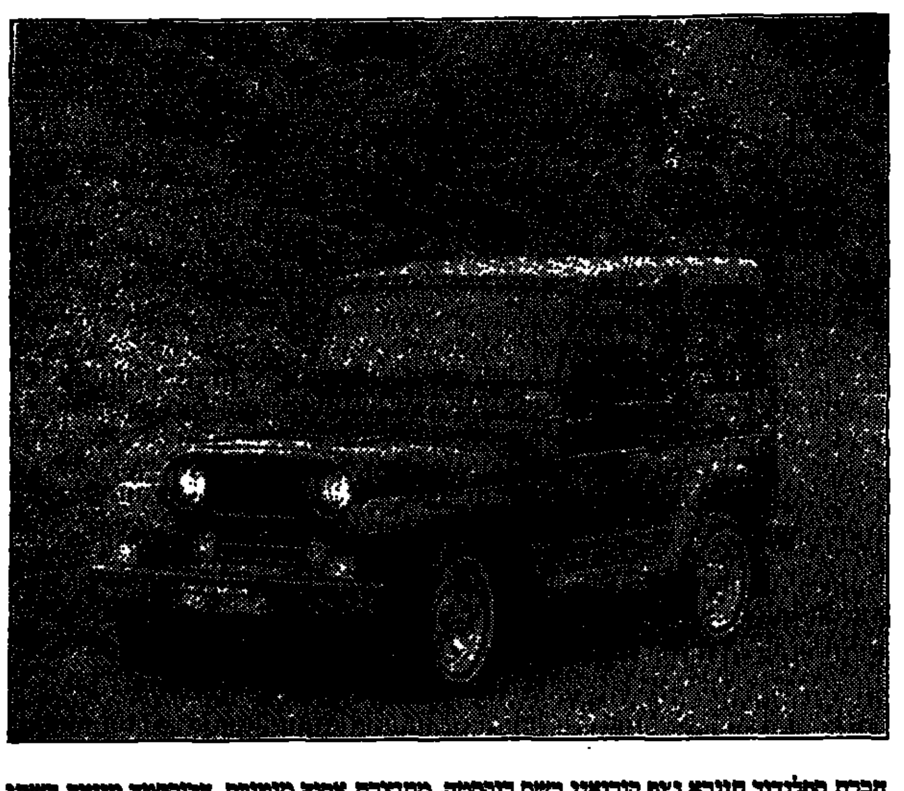

חברת סטלנדר תייבא ג'יפ קוריאני בשם רוקסטה, מתוצרת אסיה מוטורס. הרוקסטה מיוצר בשתי גרסאות, האחת עם מנוע דיזל בנפח 2,184 סמ"ק והשנייה עם מנוע בנזין בנפח 1,789 סמ"ק. סטלנדר תייבא את הבנזין לג'יפ, שהספק המנוע שלו הוא 85 כ"ס והוא מצויד בהנעה כפולה. בתמונה: הרוקסטה, מראה אולד פאשן לג'יפ חדש בישראל, מזכיר את הג'יפים של שועלי שמשון מלפני 46 שנה.

יעקב צלאל

הושלמה סלילתו של כביש 79 שתוכנן לפני 15 שנה

מאת גבי זהר

מע"צ השלימה בימים אלה את סלילת כביש 79, גלעם־אפק, המחבר את מפרץ חיפה עם עמק זבולון, קרית אתא וצפת. מדובר בקטע הכביש ה"ותיק" ביותר בארץ: תכנונו החל לפני 15 שנה וביצועו החל לפני כ-11 שנה.

מדובר בכביש שאורכו 5 ק"מ ועלות סלילתו מסתכמת בכ-20 מיליון שקל. הפרויקט התעכב בשל התנגדותו של ראש עיריית קרית ביאליק, דני זק, לפתוח את הכביש לפני שיותקן גשר להולכי רגל מעליו. עם סלילת הכביש הותקנו 5 צמתים עתירי תנועה המצוידים ברמזורים.

בחודש הבא אמור להיפתח קטע הכביש עבר־הירדן – כביש דן מסילולי בקטע עוקף עכו. פתיחתו של כביש זה מתעכבת שנים רבות בשל חילוקי דעות על קרקעות הקיבוצים לאורך הכביש, ובשל הקמת חומה אקוסטית בסמוך לאתר הבהאיים מצפון לעכו.

כביש הצפון ליד קיבוץ סאסא נפתח לתנועה לאחר שיפוץ

מאת סופר "הארץ"

כביש 899 – "כביש הצפון", נפתח אתמול לתנועה בקטע שבין הר אדיר לקיבוץ סאסא לאחר שעבודות השיקום בקטע באורך 2.5 ק"מ הסתיימו.

לצורך סלילת הכביש, שמשני צדדיו נמצאות שמורות טבע, הוא נסגר לחמישה חודשים, והתנועה באזור הופנתה לכבישים אחרים.

עלות עבודת השיקום היתה כ-7 מיליון שקל, במימון קק"ל, משרד הביטחון ומע"צ.

ישראכרט מבקשת להכפיל את מספר הלקוחות המשתמשים באלקטרושק ל-60 אלף

מאת מרית גילת

תשלובת ישראכרט פותחת במבצע רחב להעמקת שיווק כרטיס אלקטרושק לאוכלוסיות יעד חדשות. האלקטרושק הוא כרטיס מגנטי המתפקד כמו צ'ק: הוא מאפשר קנייה בסכום של עד 300 שקל בנקודות מכירה ממוכנות שבהן יש קורא מגנטי. חיוב הלקוח על הקנייה מתבצע תוך שלושה ימים וזיכוי הספק תוך חמישה ימים. במקביל ניתן למשוך באמצעות האלקטרושק מזומנים עד 400 שקל ליממה.

מבצע השיווק נועד, לדברי מנכ"ל ישראכרט, אמנון מרד, להרחיב את חלקה של התשלובת בשוק אמצעי התשלום. "להערכתנו, כ-40% מהאוכלוסיה הבוגרת בישראל משתמשת בצ'קים בלבד ואנו רוצים להציע לאוכלוסייה זו את האלקטרושק", אמר. כיום מחזיקים בכרטיס זה כ-30 אלף לקוחות. בישראכרט מקווים להכפיל את המספר עד סוף '94.

קהל המטרה במבצע הנוכחי כולל לקוחות שאינם מעוניינים להחזיק כרטיסי אשראי. יתרונותיו של האלקטרושק על־פני הצ'ק הרגיל הם נוחות, יכולת לבצע תשלומים ולמשוך כסף במכשירים אוטומטיים ומחיר זול יותר. חסרונותיו הם המגבלה על סכום הקנייה, העדר גמישות (למשל בפריסת תשלומים) ותלות בקורא מגנטי בנקודת המכירה.

מכירות מטרו עלו ב-20% ברבעון הראשון

מאת סופר "הארץ"

מטרו, יבואנית קטנועי סן יאנג, דיווחה על עלייה של 20% במכירות ברבעון הראשון של '94.

בתקופה זו מכרה מטרו כאלף קטנועים.

ב-'93 היתה עלייה של 45% במכירות הקטנועים, והראה שמגמת הגידול ממשיכה גם השנה.

בקרוב יוחל בבדיקות לגילוי גז בחוף הכרמל

מאת גבי זהר

בעוד כמה חודשים יוחל חברת אוקיאניה הישראלית וחברת כרמל קוסט האמריקאית לערוך סקרים לאיתור מלכודות גז בתחום המים הרדודים ברצועת חוף הכרמל, מחוף הבונים ועד ראש הכרמל. הסקר ייעשה מקו החוף ועד לעומק של כ-40 מ'.

מנתונים שפרסם עיתון "כלכר" הדיווח עולה, כי בביצוע הסקרים ישתתפו מומחים זרים, ועלות העבודה תסתכם בכ-600 אלף דולר.

מנכ"ל אוקיאניה, יוסי בכשני, אומר כי הקידוחים יבוצעו במים רדודים בלבד, בעיקר בשל שיקולים כלכליים. לדבריו, באזור החוף הדרומי של ישראל נתגלו בעבר סימני גז, ומאחר שאזור חוף הכרמל דומה לחוף הדרומי באופיו הגיאולוגי, ההערכה היא כי החיפושים יניבו פרי.

הבחירות ליו"ר התאחדות סוכני הנסיעות נדחו; קובי קרני פרש

מאת אילן שחורי

באסיפה הכללית של התאחדות סוכני הנסיעות שהתקיימה אתמול, הוחלט לדחות ב-4 חודשים את בחירת היו"ר החדש ולהסתפק לפי שעה בבחירת ועד חדש, שינהל את ענייני הסוכנים. כממלא מקום יו"ר התאחדות הסוכנים ישמש בתקופת הביניים משה בריקמן, בעליה של סוכנות הנסיעות בוא ניסע, ששימש בשנה האחרונה כסגן יו"ר התאחדות הסוכנים.

באסיפה, שבה השתתפו 220 סוכנים מתוך 430 בעלי זכות בחירה, הסביר היו"ר היוצא, קובי קרני, מדוע החליט ברגע האחרון שלא להעמיד עצמו לבחירה מחדש.

תחילתה של האסיפה היתה סוערת ועסקה בעיקר בפרסומים שהיו בימים האחרונים ב"הארץ" סביב ההחלטה לשלם שכר חודשי של 4,000 דולר לקרני, שדרש תגמול כספי כדי להמשיך בתפקידו. דוברים אחדים טענו כי הפרסומים נועדו לגנות את קרני; אחרים מתחו ביקורת על ההחלטה לשלם משכורת גבוהה ליו"ר הנבחר.

קרני עצמו הסביר בקצרה מדוע החליט שלא להמשיך בתפקידו וקבל על כך שדיונים פנימיים שהתקיימו בגבורת ההתאחדות דלפו לעיתונות, בכלל זה מכתבים אישיים שלו. קרני תקף בחריפות את בועז וקסמן, הבעלים של חברת אופיר טורס, שבדברים שאמר ל"הארץ" השווה את פרשת קרני לפרשת ארנסט יפת, והדגיש כי לווקסמן היה עניין לעודד תוהו ובוהו בקרב סוכני הנסיעות. כמה סוכנים הביעו תמיכה בעמדת וקסמן. אחרים קראו לקרני להמשיך בתפקידו, למרות הודעתו שלא יעשה כן.

משה גפן מגיבה טורס, שהציג את מועמדותו לתפקיד היו"ר, הודיע כי הוא מסיר את מועמדותו וקרא לבחור בשלב זה רק בוועד ולדחות את בחירת היו"ר.

בוועד החדש שבחרה האסיפה חברים פנחס גינגבורג מחברת י. הלל, רני וייס מתור תבל, יצחק פרס מחברת סי.אי.טי, משה גפן מגיבה טורס, יואל בירנקופ מאר.טי.אס ואביבה קמחרוף מגר־ריב טורס. כן נבחר שלומק, יצחק בקרוב בציג מטעמו מקום של הסוכנים שיבחר בבחירות מקומיות. לוועד נבחרו מחדש גם שלושה חברים שנבחרו רק לפני כשנה: משה בריקמן מחברת בוא ניסע, אברהם שגב ממכמנה טורס ויולי אלדר מפלתורס.

האסיפה הכללית הסמיכה את הוועד החדש לכנס בתוך 4 חודשים אסיפה כללית נוספת לשם בחירת יו"ר חדש להתאחדות סוכני הנסיעות. כן הוסמך הוועד לפעול נגד מבצעי ההנחות הנערכים באחרונה בשיתוף עם חברות כרטיסי האשראי, מבצעים הפוגעים, לטענת הסוכנים, בטיב המוצר וגורמים לסוכנים "לשסות בלקוחות". כן הוחלט באסיפה לפעול לשינוי תוכנית הלימודים של סוכני הנסיעות כדי להתאימן לאופי פעילות השוק כיום.

בריקמן. ממלא מקום היו"ר

משפטו של יפת נדחה בשבוע

מאת משה ריינפלד

מועד תחילת משפטו של ארנסט יפת, על חלקו בפרשת ויסות המניות, נדחה בשבוע. שופטת בית המשפט המחוזי בירושלים, מרים נאור, נענתה לבקשת סניגורו של יפת בעניין זה, ודחתה את תחילת המשפט ל-24 באפריל, בשעה 10 וחצי בבוקר.

נגד יפת הוגשו אותם אישומים שבהם הורשע מרדכי איינהורן, אשר נידון עליהם לשמונה עונשי מאסר בפועל. בגזר הדין ציינה השופטת, כי איינהורן, שהיה מנכ"ל בנק לאומי בתקופת הויסות, היה רק "מספר 2" בבנק אחרי יפת, שהיה יו"ר הבנק.

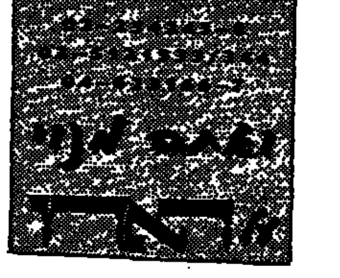

רנו "טווינגו" יימסרו החל מהשבוע הבא

מאת יעקב צלאל

חברת בני משה קרסו תחל למסור ביום ראשון הקרוב את מכוניות רנו "טווינגו" ללקוחות, במחיר מחירון של 47,777 שקל, כך נמסר במסיבת עיתונאים אתמול. הרנו טווינגו מצויידת במנוע 1,239 סמ"ק המפיק 55 כ"ס.

המכונית מיוצרת החל מפברואר '92 ועד היום יוצרו יותר מ-200 אלף. השיווק בישראל התעכב כדי שרנו יתאימו למכונית מזגן אוויר מקורי. כל היבוא יהיה של מכוניות עם מיזוג אוויר. לפני שבוע הגיע לישראל משלוח ראשון של 150 מכוניות ורנו מקווים למכור עד סוף שנת הדגם 900 מכוניות.

הייחודיות של המכונית היא במבנה ובעיצוב האחיד המבוצע לכל המכונית, החל בפנסים הקדמיים וכלה בידיות המושבים. מעצבי רנו עשו ניסיון לעצב מכונית עירונית קטנה, מודרנית וצעירה. כדי לחסוך בעלויות תכנון וייצור היא צוידה במנוע אחיד ובתיבת הילוכים בת 5 מהירויות, ללא אופציה לתיבת הילוכים אוטומטית. דגם עם תיבת הילוכים חצי אוטומטית חדשה נמצא בפיתוח.

SECOM סקום

סקום (ישראל) בע"מ SECOM (ISRAEL) LTD.

הודעה

בדבר אסיפה כללית שנתית

ניתנת בזה הודעה על קיום אסיפה כללית שנתית של בעלי המניות בחברה **ביום 21 באפריל 1994**, בשעה 08:00 במשרדי החברה ברח' לאונרדו דה וינצ'י 21 תל־אביב.

על סדר יומה של האסיפה:

א. אישור דו"ח המנהלים.
ב. אישור הדו"חות הכספיים של החברה ליום 31.12.93.
ג. מינוי דירקטורים לדירקטוריון החברה וקביעת שכרם.
ד. מינוי רואי חשבון לחברה וקביעת שכרם.
ה. שונות.

בפקודת הדירקטוריון
ישראל הלמן, מזכיר החברה

הערה:
בעלי המניות רשאים להצביע באופן אישי או על ידי שליח להצבעה, ובמקרה של תאגיד על ידי נציג שהוסמך כהלכה על פי תקנון התאגיד, את המסמך הממנה שלוח להצבעה ו/או יפוי כח (או העתקים מהם מאושרים ע"י נוטריון). יש להפקיד במשרדי החברה לפחות 48 שעות לפני המועד הקבוע לאסיפה.

SL
להנסיונל
חברה ישראלית לביטוח בע"מ

הזמנה לאסיפה כללית נדחית של בעלי כתבי אופציה (סדרה 2) (להלן - "כתבי האופציה")

ניתנת בזאת הודעה על כינוס אסיפה כללית נדחית של בעלי כתבי האופציה של החברה, שתתקיים במשרדי החברה, רח' קויפמן 6 תל־אביב ("בית גיבור"), ביום שני 18 באפריל 1994 בשעה 11:30.

על סדר היום:

קבלת החלטה מיוחדת יוצאת מן הכלל להנפיק בהון החברה מניות מסוג "מניות בכורה" המשאות דיבידנד בשיעור שיקבע על ידי דירקטוריון החברה, צמוד למדד, צוברות ומשתתפות.

כל בעל כתב אופציה רשאי למנות בא כוח שיופיע לאסיפה הנדחית ויצביע בשמו, ובלבד שכתב יפוי הכח יופקד במשרדי החברה, רח' קויפמן 6, תל אביב, לפחות 48 שעות לפני המועד שנקבע לקיום האסיפה הנדחית.

אם תוך חצי שעה מהמועד שנקבע לאסיפה הנדחית לא ימצא מנין חוקי, יהוו שני בעלי כתבי אופציה הנוכחים בעצמם או באמצעות באי כוחם, מנין חוקי.

בפקודת הדירקטוריון,
זהר איילון
מזכיר החברה

12 באפריל 1994

בבינלאומי תקבל אופציות הגנה לכל מטרה

סוג האופציה	אופציה כפולה	סל>מדד	מדד>סל	מדד>8.25%	סל>6.5%	מדד>פריים	סל>פריים	מדד>4.25%	סל>3.0%	סל>1.4%
האופציה מגינה מפני עליות:	מדד מעל 8.25% וסל מעל 6.5%	סל + 1% מעל המדד	מדד מעל סל + 2%	מדד מעל 8.25%	סל מעל 6.5%	מדד + 1% מעל "פריים"	סל + 3.25% מעל "פריים"	מדד מעל 4.25%	סל מעל 3.0%	סל מעל 1.4%
פרמיה	2.8%	1.25% *1.0%	1.25% *0.85%	1.5%	1.5%	1.5%	2.25%	0.75%	1.0%	0.75%
תקופה	12 חודשים	12 חודשים	12 חודשים	12 חודשים	12 חודשים	12 חודשים	12 חודשים	6 חודשים	6 חודשים	3 חודשים

סוג האופציה	סל>מדד	מדד>פריים	סל>פריים	מגיני שקלים						מגן סל
האופציה מגינה מפני עליות:	סל מעל מדד	מדד 0.25% מעל "פריים"	סל + 1.5% מעל "פריים"	סל מעל 1.4%	מדד מעל 4.5%	סל מעל 3.0%	מדד מעל 9.0%	סל מעל 6.5%	מדד + 2.5% מעל "פריים"	מדד מעל 13.0%	מדד מעל סל + 1.5%
פרמיה	0.75%	1.0%	1.5%	**0.55%	**0.1%	**0.75%	**0.15%	**1.15%	**1.0%	**1.5%	***0.25%
תקופה	6 חודשים	6 חודשים	6 חודשים	3 חודשים	6 חודשים	6 חודשים	12 חודשים	12 חודשים	12 חודשים	18 חודשים	12 חודשים

אתה צריך בנק שחושב אחרת

הבנק הבינלאומי הראשון

A SAFRA BANK

هكذا من الأصل

هكذا من الأصل

מחשבים / ריבי בלר

יבמ – עדיין חברת המחשבים המובילה בארץ ובעולם

למרות השנים הקשות שעברו על חברת יבמ, היא עדיין המובילה. על פי ירחון "פורצ'ן" האמריקאי, המדרג את 500 החברות התעשייתיות המובילות בארצות־הברית, ועל פי חברת דן אנד ברדסטריט, המדרגת את החברות המובילות במשק הישראלי, יבמ היא עדיין חברת המחשבים המובילה בארץ ובעולם. ברשימת ה־500 שמרה יבמ על מיקומה במקום הרביעי ברשימת החברות התעשייתיות המובילות, ובמקום הראשון בתחום המחשבים. השנה זכתה יבמ להוביל רשימה נוספת: רשימת החברות שהיקפי ההפסדים שלהן היו הגדולים ביותר ב־93'. יבמ דיווחה על הפסד של 8.1 מיליארד דולר. לנוכח היקף ההפסדים הציעו פרשני ה"פורצ'ן" לשנות את שמה של החברה מ־BIG BLUE (הכחול הגדול) ל־BIG RED.

חלק ניכר מההפסדים נבע מההוצאות הגדולות סביב הארגון שביצעה החברה, שהגיעו ב־93 ל־8.9 מיליארד ד'. לפיכך הפך הרווח הבינימלי הפוטנציאלי להפסד.

גם בתחום המכירות דיווחה יבמ על ירידה (3%). למרות כל אלה יבמ היא עדיין אחד המעסיקים הגדולים ביותר בתעשייה – החברה מעסיקה 267,196 עובדים, וזאת לאחר פיטורים של 13% מהעובדים החל מ־92'.

במקום השני בתחום המחשבים נמצאת חברת היולט פקארד, מקום שהיה שמור בעבר לחברת דיגיטל.

היולט פקארד, המדורגת במקום 19 ברשימה הכללית (עלייה ממקום 24), מככבת גם בכמה רשימות נוספות: מקום 45 ברשימת החברות שדיווחו על העליות הגדולות ביותר במכירות, מקום 21 ברשימת החברות שדיווחו על הרווחים הגדולים ביותר, ומקום 18 ברשימת המעסיקות הגדולות: 96,200 עובדים, שהם עלייה של 4% בהשוואה ל־92'.

חברת דיגיטל, שירדה למקום השלישי בתחום המחשבים, ירדה למקום 29 ברשימה הכללית, לאחר שבשנה שעברה היתה במקום 27. דיגיטל דיווחה על הפסדים של 251 מיליון דולר ב־93', והיקף המכירות שלה הסתכם ב־14.3 מיליון דולר – עלייה של 3% בהשוואה ל־92'.

חברת אפל שמרה על מקום רביעי בתחום המחשבים, והודרגה במקום 67 ברשימה הכללית (עלייה מ־76). נראה כי 93' היתה שנה טובה לאפל, שהצליחה לשמור על יציבות.

בין חברות המחשבים האחרות המככבות ברשימה נמצאת יצרנית המחשבים האישיים דל, שהגיעה למקום 12 ולמקום 222 ברשימה הכללית. דל הורגה כמובילה ברשימת החברות שהראו עלייה בהיקף המכירות ב־93'. היא דיווחה על עלייה של 122% במכירות בהשוואה ל־92'. גם החברות קומפאק וסיליקון גראפיקס, יצרניות מחשבים אישיים ותחנות עבודה, דורגו במקום גבוה ברשימה זאת.

על פי "פורצ'ן", 93' היתה שנה טובה במיוחד ליצרנית השבבים אינטל. היא דורגה במקום 56 ברשימה הכללית, במקום 6 ברשימת החברות שדיווחו על העליות הגדולות ביותר במכירות ב־93', ובמקום השני ברשימת החברות שדיווחו על עליות ברווחים. אינטל דיווחה ב־93' על עלייה של 115% ברווחיה.

חברת מוטורולה, שדורגה במקום 23 בדירוג הכללי (עלייה מ־32), ממוקמת גם היא במקום גבוה ברשימת החברות שדיווחו על עלייה במכירות וברווחים.

למרות הקשיים שעברו על שוק המחשבים בשנים האחרונות, נראה כי על פי דירוג הירחון, שוק זה הוא עדיין רווחי. על פי פרשנים, מגמת הצמיחה תגדל בשנים הקרובות בעיקר בשל הדרישה ההולכת וגוברת למידע ולפרויקטים חדשים בתחום אוטוסטרדות המידע. מסיבה זו צופה "פורצ'ן", כי חברות שישתלבו בתחומים אלה, ימשיכו ויספגו בטבלות הדירוג בשנים הקרובות.

ברשימת דן אנד ברדסטריט, המדרגת את החברות המובילות בישראל, לא חל מהפך של ממש ב־93'. בדירוג 100 החברות המסחריות ממשיכה יבמ להוביל בתחום חברות המחשבים, עם הכנסה מדווחת של 239 מיליון דולר ו־760 עובדים. מיקומה של יבמ ברשימת 100 המובילות הוא במקום 18 (עלייה מ־32).

במקום השני, בדומה ל־92', נמצאת חברת דיגיטל ישראל, עם מכירות של 102 מיליון דולר, 450 עובדים ודירוג כללי במקום 34 (עלייה מ־48). הנתונים על היקף המכירות של יבמ ודיגיטל ישראל עולים מן הערכות של דן אנד ברדסטריט ולא מן הנתונים של החברות עצמן.

סוכנות היולט פקארד בישראל בולטת בהעדרה. ההסבר לכך הוא שמכירות החברה משתקפות בתוצאות החברה־האם, מוטורולה ישראל, שדורגה במקום התשיעי ברשימת החברות התעשייתיות, עם מכירות בהיקף של 526 מיליון דולר.

החברה לאוטומציה של מרכז השלטון המקומי נכנסה בפעם הראשונה לרשימת 100 המובילות במקום 93, עם מכירות בהיקף של 33.1 מיליון דולר ב־93'.

חברת טלרד נכנסת לשוק ניהול רשתות טלפונים

טלרד, מחברות הטלקומוניקציה המובילות בארץ, מפתחת בימים אלה מערכות ניהול ובקרה לרשתות טלפונים. טלרד מפתחת את המערכות עבור חברת בזק ואחת מחברות שירותי התקשורת הבינלאומית הגדולות בצ'ילה.

לפיתוח המערכות בחרה טלרד בסביבת OPENVIEW של חברת המחשבים היולט פקרד, המיועדת לפיתוח יישומי ניהול ובקרת רשתות טלקומוניקציה.

המעבר למרכזיות טלפונים ספרתיות ולרשתות תקשורת חכמות יצר דרישה בחברות המפעילות רשתות טלפונים למערכות בקרה, שליטה וניהול של הרשת המורכבת. תחום זה כולל סדרה של תקנים המגדירים את פרישת הרשת, פרוטוקולי התקשורת והרמה.

מערכות הבקרה של טלרד יאפשרו שליטה מלאה בזמן אמת על עומסי התנועה ברשת הטלפונים, כולל הפקת דו"חות וריווחי תנועה, איתור בעיות ותיקון תקלות.

רווח והפסד / מרית גילת

האטה במגמת הפדיונות מקופ"ג במארס

צבירה שלילית נטו של 39.6 מיליון שקל לעומת 89 מיליון שקל בפברואר

מגמת הפדיונות מקופות הגמל התמתנה בחודש מארס. מנתונים שאסף האוצר עולה כי במשך החודש נפדו מקופות הגמל 39.6 מיליון שקל נטו, לעומת פדיונות נטו של 89 מיליון שקל בפברואר.

ינואר '94 היה החודש הראשון אי פעם שבו נרשמה צבירה שלילית נטו במערכת קופות הגמל. היקף הפדיונות הגיע אז ל־40 מיליון שקל, כך שסך הפדיונות נטו ברבעון הראשון של '94 עמד על כ־169 מיליון שקל.

כ־60% מ־85 מיליארד שקל המוחזקים בקופות הגמל כבר נזילים, והעמיתים יכולים למשוך אותם ללא מגבלה בכל עת. למרות זאת, עד לרבעון הראשון של '94, לא קרה שהמשיכות מהקופות עלו בהיקפן על ההפקדות – גם לא במחצית הראשונה של '93', שבה רשמו הקופות הפסד ריאלי ממוצע של 4%.

סגנית לממונה על שוק ההון, ליבדה ברקושן, ציינה אתמול כי בסך הכל היו לקופות תקבולים של 586 מיליון שקל מול משיכות של 626 מיליון שקל בחודש מארס. זאת בהשוואה לתקבולים של 635 מיליון שקל ומשיכות של 724 מיליון שקל בחודש פברואר. היקף המשיכות קטן אפוא במארס בכ־100 מיליון שקל.

עוד ציינה ברקושן כי בניגוד לחודש פברואר, שבו היתה שונות גבוהה בין הצבירה בבנקים השונים (כאשר חלקם נהנו מהפקדות נטו וחלקם האחר מפדיונות גדולים), בחודש מארס היתה הפעילות בכל הבנקים דומה, פחות או יותר.

משיכת הכספים בינואר הוסברה בעיקרה במעבר של הציבור מההשקעה המסורתית יחסית בקופות להשקעות ספקולטיביות יותר בבורסה, מחד גיסא, ובשוק הגרל'נ, מאידך גיסא. לכן, כאשר בפברואר נפלה הבורסה, קיוו בבנקים שהזרם ייפסק, אולם בפועל קרה בדיוק ההפך.

בבנקים הסבירו עובדה זו בתלות הגוברת של הקופות בתנודתיות בשוק ההון, במיוחד על רקע הגידול הניכר בהשקעותיהן במניות. ההערכה היתה שמרבית הכספים שנפדו הופנו לפחות בטווח הקצר לפקדונות שקליים בבנקים.

תוצאות מארס מבלבלות מעט את היוצרות. לקראת סוף החודש ניכרה אמנם רגיעה בשוק ההון, אבל המשיכות מקופות הגמל עד לסוף מארס משקפות למעשה הוראות שניתנו במחצית השנייה של חודש פברואר ובמחצית הראשונה של מארס – התקופה הקשה ביותר מבחינתה של הבורסה.

הסיבה לכך היא שרק בקשות למשיכת כספים המתקבלות עד ל־13 בחודש, מטופלות עד לסוף אותו החודש, ואילו המאוחרות נדחות לחודש שלאחריו.

באשר לתשואות של הקופות ברבעון הראשון, ניתן לראות כי הן אף גרועות מאשר בתקופה המקבילה ב־93'. ברבעון זה רשמו הקופות הפסד ריאלי ממוצע של קרוב ל־4%, בעוד שבשנה שעברה עמד ההפסד הריאלי במחצית הראשונה כולה על שיעור דומה.

הטבלה מפגינה גם שונות גבוהה בין הקופות, הן באבחנה בין סוגי הקופות (הגדולות הסולידיות מול הקטנות מוטות המניות) והן בתוך כל קטגוריה.

כך למשל, התשואות של עצמה, הקופה הגדולה של בל"ל, היו טובות מאלה של תמר של בנק דיסקונט – זאת בהמשך למגמה ב־93' ובניגוד למגמה בשנים קודמות.

הסיבה לכך נעוצה בעובדה שלתמר יש את תיק האג"ח הארוך ביותר ואת תיק המניות הגדול ביותר; לעומת עצמה, שלה תיק האג"ח הקצר ביותר ותיק המניות הקטן ביותר מבין הקופות הגדולות. לכן, בתקופות של עליות בשני שווקים אלה, תמר יוצאת נשכרת, אך בתקופות של ירידות היא סובלת הרבה יותר מאחותה בבל"ל.

קופות הגמל המנייתיות (שמשקיעות לפחות 30% מנכסיהן במניות, לעומת ממוצע של 15% בקופות האחרות) ספגו הפסדים כבדים בהרבה מהקופות המסורתיות. גם בינן לבין עצמן ישנם הבדלים ראויים לציון הקשורים לטיב ההשקעות של כל קופה ולמידת הסיכון של השקעותיה.

נציין עוד כי הנתונים לגבי קופות בנק דיסקונט הם נתונים לא סופיים.

תוצאות קופות הגמל ברבעון הראשון של '94

מנהל	קופה	נכסים ל־31.3.94 (מיליוני ש')	תשואה ריאלית (%)
פועלים	גביש	12,900	-4.0
	תגמולים	2,800	-3.9
	קרן אדר	1,600	-4.1
	קציר	1,600	-4.0
	פיצויים	1,400	-2.2
	תאוצה	170	-9.2
	דינמית מניות	20	-11.9
לאומי	עצמה	10,000	-2.9
	שיאון	3,800	-3.1
	צור	2,400	-3.1
	תעוז	1,800	-2.8
	רקיע	400	-8.3
	שניא	190	-3.0
	רימון	140	-5.5
	מבטח מניות	50	-8.9
דיסקונט	תמר	11,140	-4.5
	גפן	1,860	-4.5
	שקמה	200	-7.0
מזרחי	עתיד	1,200	-5.5
	ליאור	740	-5.6
	תפארת	260	-5.5
	אסף	280	-59
	פיצויים	390	-5.4
	חיבנית מניות	160	-9.4
	שומרון	170	-10.3
	אדירת	100	-11.9
בינ"ל	מיטב	860	-3.1
	קרן השפע	800	-3.2
	פיצויים	540	-3.2
	עתודות	470	-3.1
	משתתם א'	160	-2.9
	תשוה	70	-4.8

בנק ישראל מגמיש הוראות נזילות במט"ח לקראת שינוי שיטת המסחר

בנק ישראל ביצע שינויים בהוראות הנזילות של הבנקים במט"ח לקראת יישום המעבר לשיטת מסחר דו־צדדית רציפה במט"ח, שתחול ככל הנראה ביולי. תזכיר המפרט את ההגמשה בהוראות הנזילות נשלח לבנקים לפני כשבועיים, ועל־פיו ייכנסו השינויים לתוקף ב־28 באפריל '94.

במטרה ליצור מערכת מסחר מט"ח תחרותית, מבקש בנק ישראל לעודד כמה שיותר בנקים להיערך לפעילות כ"עושה שוק". עושי השוק יידרשו לפרסם במרוכז כל יום מסחר את שערי הקנייה והמכירה של כל מטבע שבו הם מוכנים לבצע עסקות, ב"ספוט" ובחוזי פורוורד של עד חודש. לשם כך יאלצו להשקיע בהקמת מערך מחשב משוכלל.

עם זה, המעמד של עושה שוק יאפשר להם לקנות או למכור מט"ח בעסקות דו־צדדיות על־פי שערים שייקבעו במו"מ בינם לבין לקוחות, וזאת תוך "פתיחת פוזיציה" – כלומר, מבלי שיידרשו להתכסות מידית בעסקה הפוכה. עושה שוק יוכל גם לגזור לעצמו את המרווח שיווצר בין שער הקנייה לשער המכירה – אם כי בכוונת בנק ישראל לפקח על גובה המרווח הנ"ל.

הגמשת הוראות הנזילות נועדה לאפשר את "פתיחת הפוזיציה" האמורה. מעתה, תגדל החריגה המותרת מאיזון בין סך הנכסים וההתחייבויות במט"ח ל־220 מיליון דולר לכל המערכת. החריגה המותרת לכל בנק תהיה בהיקף של 3% מההון או 5 מיליון דולר לתאגיד בנקאי – הגבוה בין השניים. המגבלה של 5 מיליון ד' תתיר גם לבנקים קטנים, שהונם העצמי קטן יחסית, לפעול כעושי שוק.

עוד קובעות ההוראות החדשות כי החריגה המותרת תהיה לפי חישוב ממוצע חודשי של יתרות יומיות, ותבוטל המגבלה החודשית הקיימת.

יושווה מעמד "בעלי יכולת לכוון פעולות תאגיד" ל"בעלי שליטה"

המפקח על הבנקים, זאב אבלס, פירסם השבוע תיקון להוראות בדבר עסקי תאגיד בנקאי עם אנשים קשורים, כך שבהגדרה של "בעלי שליטה" נכללים גם מי שיש להם "היכולת לכוון את פעולות התאגיד".

עד כה התייחסה הגדרה זו רק להחזקת מניות בשיעור מוגדר או יותר; השינוי מתאים אותה להגדרה בחוק הבנקאות (רישוי).

הגדרת "בעל זיקה"

גם הגדרת "בעל זיקה" הותאמה לחוק הבנקאות (רישוי), והיא כוללת מעתה מי שמחזיק בעצמו או עם קרוביו או עם אחרים, הפועלים בתיאום עמו דרך קבע, יותר מ־10% מסוג מסוים של מניות הבנק.

בכך נוספו להגדרה הקיימת כל מי שפועל בתיאום דרך קבע עם בעל זיקה, הגדרתי מבנה בעלי זכות למנות דירקטורים (שאינם מחזיקים ב־10% לפחות מהמניות) וכן גופים בעלי קשר ארגוני לבעל זיקה.

מהגדרה של "אדם קשור" נגרעו מנהלי תאגידים שנשלטים על־ידי הבנק, וכן תאגידים, שרוב הדירקטורים בהם הם אנשים קשורים.

עסקות של בנקים עם אנשים ונוגעים קשורים טעונים הליך אישור מיוחד של דירקטוריון הבנק.

כאשר מדובר במתן אשראי, חלות גם מגבלות כמותיות. כמו כן, מחויב הבנק לדווח על העסקה לבנק ישראל ובדו"חות כספיים.

רווח והפסד

● פקדונות דולריים – הבנק הבינלאומי העלה, זה השבוע השני ברציפות, את הריבית שהוא משלם בפקדונות דולריים.

בעקבות עליית הריבית בפקדונות דולריים בבנק הבינלאומי שיפר גם בנק המזרחי את הריביות שהוא משלם למפקידים בפקדונות אלה. לתקופה של שנה משלמים שני הבנקים ריבית של עד 1.9% בפצ"מ דולר (ראה טבלה). בשלושת הבנקים האחרים נותרו התנאים בפצ"מ ללא שינוי.

● חדש במזרחי – חנן ידידיה (42) מונה למנהל הסניף המרכזי של בנק המזרחי בתל־אביב. ידידיה מחליף את חנוך רוזנבלום, שהיה מנהל הסניף בשש השנים האחרונות והצטרף באחרונה להנהלה המרכזית של בנק המזרחי כראש מטה סניפים.

ידידיה עובד בבנק המזרחי כ־21 שנה, בהן מילא גם תפקידים בכירים באגף לקופות גמל וחסכונות ובאגף לניירות ערך. ידידיה כיהן כמנהל סניף יפו של הבנק במשך שש שנים, ובארבע השנים האחרונות ניהל את הסניף הראשי בבני־ברק כמנהל בכיר.

● הנחות לפסטיבל – בנק לאומי מעניק גם השנה הנחות ללקוחות המבקשים לרכוש כרטיסים למופעי פסטיבל ישראל, שיתקיים בירושלים מה־15 במאי ועד ל־9 ביוני.

כל לקוח שירכוש זוג כרטיסים לכל אחד מהמופעים יזכה להנחה של 15%. לקוחות בעלי חשבון זהב וחשבון גדול יוכלו ליהנות מהאפשרות של רכישה מוקדמת של כרטיסים.

כמו כן, לקוחות שירכשו חבילה של שבעה מופעים, יקבלו כרטיס נוסף חינם. ניתן לקבל את שוברי ההנחה באמצעות מכשירי מידע לאומי בסניפים.

דיסקונט הוזיל עלות עסקות פורוורד להגנה מפני פיחות מול הדולר

בנק דיסקונט הודיע השבוע על הוזלת התוספת בעסקות פורוורד להגנה מפני פיחות של השקל מול הדולר. מעתה ישלמו לקוחות את שער הבסיס בתוספת של 7.25% במונחים שנתיים. מדובר בחוזים לתקופה של עד שלושה חודשים עם אפשרות מימוש בכל יום עסקים במט"ח.

מבנק דיסקונט נמסר כי בתנאים של היום מאפשר החוזה להגביל את התייקרות הדולר היציג לרמה של כ־1.8 אגורות לחודש. לדוגמה, ביצוע עסקה בשער יציג של 2.994 שקל לדולר לתקופה של שבוע מעניק הגנה מעליית השער מעל 2.9982 שקל, כאשר התוספת היא 0.14%; לתקופה של שמונה שבועות, שער הבסיס למימוש הוא 3.0274 שקל, התוספת היא 1.12%; לתקופה של 13 שבועות, שער הבסיס למימוש הוא בדוגמה האמורה 3.0483 שקל, כאשר התוספת היא 1.81%.

על כל עסקה נגבית בנוסף עמלת עסקה של 0.1%, אך לא פחות מאשר 50 שקל.

יצוין כי עלות עסקות פורוורד ואופציות על מט"ח נקבעות בהתאם להפרש בין הריבית בארץ והריבית בחו"ל.

ריבית הזכות השנתית על פקדונות צמודי דולר ל־6 חודשים

סכום באלפי ש"ח	1–10	10–25	25–50	50–100	100–250
הפועלים	0.75	0.75	0.75	1.00	1.25
בל"ל	0.375	0.75	0.75	1.00	1.25
דיסקונט	0.75	0.75	0.75	1.00	1.25
המזרחי	0.75	0.75	0.75	1.00	1.60
הבינלאומי	0.75	1.00	1.00	1.25	1.60

ריבית הזכות השנתית על פקדונות צמודי דולר לשנה

סכום באלפי ש"ח	1–10	10–25	25–50	50–100	100–250
הפועלים	1.00	1.00	1.00	1.25	1.50
בל"ל	0.50	1.00	1.00	1.25	1.50
דיסקונט	1.00	1.00	1.00	1.25	1.50
המזרחי	1.40	1.40	1.40	1.60	1.90
הבינלאומי	1.30	1.40	1.40	1.60	1.90

משרד החינוך והתרבות
מינהל מורים–המחלקה לדיור ותמריצים

משרד העבודה והרווחה
מרכז ההכוונה לערי הפיתוח

מורים - עם ראש פתוח לערי הפיתוח

המחלקה לתמריצים ומרכז ההכוונה
פותחים במבצע לגיוס מורים מוסמכים ומנוסים
לערי הפיתוח לשנת הלימודים תשנ"ה.

קיימות משרות פנויות באזורי העדיפות הלאומית ובכל תחומי החינוך וההוראה ובמיוחד במקצועות הטכנולוגיים, מתמטיקה ואנגלית הממתינות לכם.

למורים העוברים מובטחים מענקים ותמריצים

- מענק העברה והשתקעות.
- מענק נוסף לזוג עובדי הוראה וחינוך.
- קידום וותק (לפי סיווג ערי הפיתוח).
- השתתפות בשכר דירה (עד 80%).
- השתתפות בלימודים אקדמאיים.
- קרן השתלמות של העובד תשולם ע"י משרד החינוך.
- דיור בשכירות וברכישה בתנאים נוחים.

מפגש אישי עם מנהלי מחלקות החינוך ומנהלי בתי הספר מכל ערי הפיתוח יערך בת"א, באולם "בני ברית", רח' קפלן 10, ביום ה' 5.5.94 בין השעות 13.00–17.30

החינוך באזורי עדיפות לאומית - מורה על הצלחה

לשכת הפרסום הממשלתית

שוק ההון

עורך גיא רולניק

לידר

ביוטכנולוגיה צונחת ב-21% בעקבות עיכוב במכירות הורמון הגדילה בארה"ב. חברת ביוטכנולוגיה ירדה אתמול ב-21% ל-3.125 דולר בסיום המסחר, והשלימה ירידה של 37.5% ב-4 ימים. קריסת המניה נובעת מחשש המשקיעים לגורל הפיתוח העיקרי של החברה – הורמון הגדילה. אתמול נודע, כי ה-FDA דורשת מכל יצרני הורמון הגדילה בארה"ב לספק לה נתונים גם על ספקי המשנה איתם פועלות החברות.

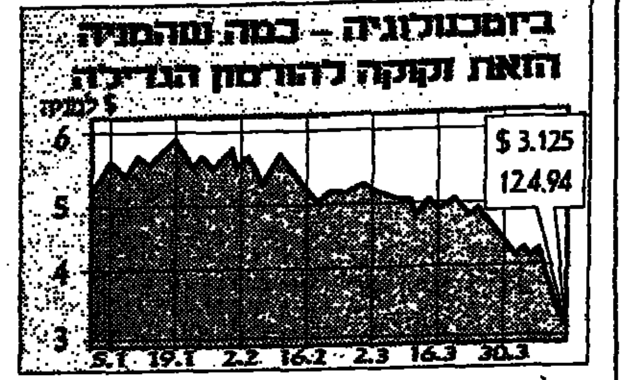

על פי דרישה זו חייבת ביוטכנולוגיה לספק נתונים גם לגבי ספק משנה הפועל בגרמניה. לפי ההערכות בחברה, דרישה זו של האף-די-איי. תגרום לדחייה של כ-6 חודשים במכירות החברה בארה"ב. המשקיעים במניה תלו תקוות רבות במכירות הורמון הגדילה בארה"ב, שהיו אמורות להתחיל כבר השנה.

קירשטיין – מה שקורה לחתם כשהשוק מתהפך. אלי קירשטיין היה אחד השחקנים המפורסמים של הבורסה העליזה בתחילת שנות ה-80. בגלגול הקודם של קירשטיין הוא היה המבצע של בנק מימון וסוחר ודרכו פעלה קרן הנאמנות של ריגר-פישמן. בגלגולו הנוכחי הוא מנהל תיקים, יועץ הנפקות ובעיקר חתם נמרץ. עד לפני כמה ימים ניהל קירשטיין את חברת החיתום אלטשולר שחם. מדו"ח "הארץ" עולה, כי החברה הפסידה 1.5 מיליון שקל בסדרת הנפקות שנכשלו לאחרונה. קירשטיין בתגובה: "אין לי מספר מדויק, אולם ההערכה היא כי הפסדי החברה מסתכמים ב-700 עד 800 אלף שקל". (עמ' 63)

פרבר רוכש 1% מתא"פ ב-800 א' ד'. בעל השליטה בתא"פ, ד"ר לזן פרבר, הגדיל את אחזקותיו בחברה, לאחר שרכש במהלך שלושת החודשים האחרונים באמצעות חברת איי.סי.טי 270,000 ע.נ., כלומר כ-1% מהון החברה במחיר ממוצע של 3 דולר למניה, הקרוב למחיר המניה בבורסה (עמ' 57).

הפסד של 6 מיליון שקל לאריית. אריית הודיעה אתמול לבורסה כי החברה שוקלת להפחית בדו"חותיה השנתיים לשנת 93', שטרם פורסמו, את המוניטין בסכום של כ-6 מיליון שקל, המיוחס לחברה הבת בריקר פרסיזן בארה"ב. ההפחתה נשקלת כתוצאה מהפסד העולה על מיליון דולר בחברה זו ב-93'. בדו"חות אריית ל-93' יירשם הפסד חד פעמי של כ-6 מיליון שקל. בדו"חות החברה לתשעת החודשים הראשונים של 93' נרשמו הפסדי החברה הבת בסך של כ-530 אלף דולר.

12 ניירות ערך רשמו אתמול שערי שיא חודשים: רשנים אופ', יואל אג"ח 2, בולוס בר אג"ח, בירה, הר-ארצי, הר ארצי אופ' 1, ליבר, סור נ"ע, סקי אופ' 1, פלסטו שק אופ', פרי, קווי אשראי אופ' 2.

בלי הסברים, בלי נתונים ובלי הציבור
עלה שוק המניות 13% ב-3 שבועות

נתוני בנק ישראל על האטת הצמיחה לא הפריעו אתמול לשוק המניות להמשיך ולעלות. המסחר בבוקר נפתח בהיצעים אולם בסיום סגרו המשתנים בעלייה של 0.76% והכר"ם הגדיל בעלייה של 1.04%. בסיכום שבועי עלה הכר"ם ב-3.4%. המחזור שב אתמול והתכווץ ל-273 מ' ש'

הדו"חות הכספיים ל-93' שמתפרסמים בימים אלה מפתיעים במרבית המקרים לרעה ולא לטובה. אבל על פי התנהגות שוק המניות בימים האחרונים – נראה שהתוצאות הגרועות כבר גלומות במחירים. לפי נתוני בנק ישראל, היתה האטה בקצב הצמיחה במשק ברבעון הראשון של 93' – כנראה שזה כבר גלום במחירים. הרבעון הראשון של 94' יהיה גרוע במיוחד – נוכח החשיפה הגדולה של חברות ציבוריות לשוק ההון וההאטה בקצב הצמיחה – כנראה שגם זה כבר "בתוך המחירים".

כל חדשה רעה שנפיץ על שוק המניות יסבירו המשקיעים שהיא כבר "גלומה" בתוך המחירים. כך שנותרנו למעשה רק עם בעיה אחת שאינה גלומה במחירים. והיא, כמובן, המחירים עצמם. היום, כך מרגישים פעילים רבים, ניתן לומר ביותר ביטחון כי יש מניות רבות, בעיקר הסחירות הגדולות שבשוק, הנסחרות במחירים הגיוניים. אבל בימים האחרונים שוב נדמה כי סכנים – לא יצליחו הפרשנים למצוא נימוקים למכת העליות בימים האחרונים.

המסחר במניות נפתח אתמול בבוקר בעודפי היצע של 128 מיליון שקל מול ביקושים ב-85 מיליון שקל. גם אתמול התרכזו הביקושים במניות הכר"ם. כך למשל, 3 הביקושים הגדולים ביותר בלידר היו למניות פניקס, לנוק וגלרון ולאופציה של אלקנית. בצד ההיצעים בלטו בבוקר כמה מניות משוגים כבדות כמו בנק לאומי עם היצע של 7.7 מיליון שקל ואי.די.בי עם 2.4 מ' ש'. גם אתמול נמשכה התמוטטות במניות מגן 5. בבוקר קידם את פניה היצע של 6.5 מ' ש' ובמהלך היום לא נמצאו לה קונים למעט כמה עסקות בודדות בירידה של 10%. מניות המגן 1 הנסחרות בכר"ם ירדו אתמול ב-20% לאחר יומיים של מסחרים בלבד.

למרות השיפור שחל בנתונים במרבית המניות, שהביא בסיום היום לעלייה של 0.76% במשתנים, בלטו 3 מניות מעו"ף כבדות בחולשה יחסית. ים המלח נסחרה בבוקר בלי שינוי בשער; אבל בצהרים ירדה ב-1.5% במחזור נמוך. היא גררה עימה את אמה בי"ל, ולאחר שזו האחרונה נסחרה בעלייה של 0.25% היא סגרה בירידה של 0.5%.

המתעוררת של אתמול היא קבוצת כלל ישראל. לאחר תקופה ארוכה של העדרות חזרה המניה לטבלת המניות הסחירות. ישראל עלתה ב-3.5% במחזור של 6.8 מיליון שקל – הגבוה בשוק. כלל תעשיות עלתה ב-2% במחזור של 3.3 מיליון שקל. עוד בלטו אתמול בעליות מניות קווי אשראי – 5% ואראקום – 3.5%. השתיים המצטרפות רק למניות הבודדות במשתנים שעלו מתחילת השנה בשיעור משמעותי. אראקום עלתה ב-23% וקווי אשראי ב-30%.

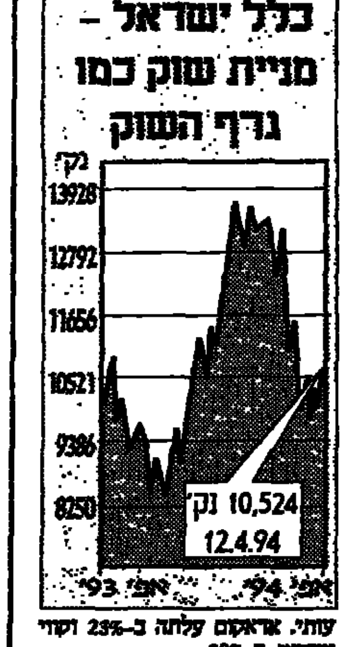

מניות אריית ביצעו אתמול את התרגיל שעשו מניות כבלים ביום ראשון השני. שלשום עלתה אריית ב-10% ללא סיבה נראית לעין. אתמול הודיעה החברה על הפסד של 6 מיליון שקל הצפוי לה כתוצאה מהפחתת מוניטין בחברה בת. כתוצאה מכך הפכה המניה כיוון, וירדה ב-5.25%. בכבלים היה סיפור דומה – היא עלתה בחוזקה, הגיעה ידיעה שלילית והמניה התהפכה.

אבל עיקר העניין המשיך להתרכז אתמול בניירות הכר"ם. שם מורגשת פעילות ספציפית בשורה של ניירות. כך למשל, נרשם אתמול מחזור גבוה במשכן, פלסים, הפניקס, פזרון, בנק כללי, שלודות, מנפרוסם, אופים ואשמורים תעשיות.

ספקולציות, הרצות, סוסים ולהיטים
האם לקחי המפולת כבר נשכחו?

שוק המניות שוב תוסס, לא בעוצמות, לא במחזורים ולא בעליות שידענו בשנה שעברה – אך בהדרגה חוזרת אווירת ה"עסקים כרגיל". התחושה שלשוק "אין רצפה" ו"לניירות אין שמות", שליוותה מנהלים רבים בשוק, כבר מתפוגגת. שוב ניכרת פעילות איסוף בניירות ספציפיים. כבר לא מתנפלים על המניות בפקודות בסט, אלא קונים בהוראות ובנקודותיות.

לאחר נפילה של 25% עד 30% במרבית חלקי שוק המניות, "התיקון" של השבועיים האחרונים נראה טבעי בבסיסו. אבל אם נביט לרגע בבר את המדדים ונחזור אל הניירות, אל החברות – נגלה כי במקומות רבים בשוק ההון לא נלמדו או נשכחו במהירה לקחי המפולת של פברואר ומארס.

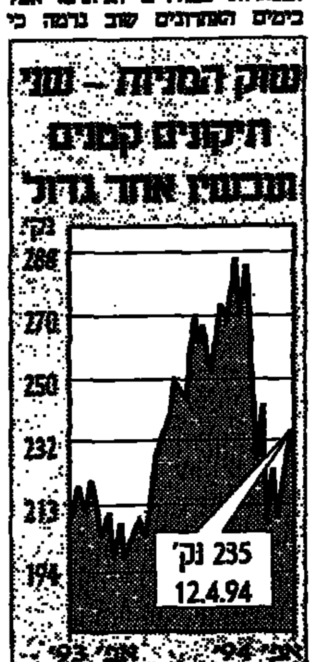

שוב רואים מניות קלות ודלות סחירות מזנקות בעשרות אחוזים ללא סיבות כלכליות נראות לעין. שוב זורם כסף טיפש חם שלא מתעניין או מודע לחברות שמאחורי הניירות. שוב אלו הסיפים, השמועות וה"חלומות" שמריצים את המניות, במקום הדו"חות והתוצאות הכספיות. לעתים הספקולציות החדות דוחקא אל הניירות שהתמוטטו ב-50%, 60% ו-70%, כאילו לקחי המפולת לא נלמדו. כאילו מורא הרשות לני"ע בעולם. כאילו פברואר ומארס לא היו.

הספקולציה במניות המגן ואיילון מגיעה בימים אלה לשיאה הכואב. אתמול שוב נרשם מוכרים בלבד במניות איילון וגם במניות מגן לא נמצאו קונים בירידה מרבית של 10%. אבל יש עוד עשרות מניות שממשיכות להיסחר במחירים מנותקים לחלוטין משוויין הכלכלי, באין מפריע.

כמו למשל חברת המגנים רביקר. זו לא חברת בועה, והיא גם מרוויחה בד"כ כסף ממגני הרכב שהיא מוכרת. ברביקר גם לא יושבים באפס מעשה, החברה מעורבת בשורת יוזמות ופיתוחים בתחום הרכב, המיזוג וגם בבנייה. הבעיה היחידה של רביקר היא המחיר. אבל בבורסה הכל מתחיל ונגמר במחירים ואצל רב-קר אי אפשר להבין אותו. מאז תחילת השנה עלתה המניה ב-76% לאחר שב-93' היא כבר שפטה במהירות. היום היא נסחרת בשווי שוק של 100 מיליון שקל. פי 7 מההון העצמי, פי 9 מהמכירות שלה ופי 171 מהרווח שהיא הציגה ב-93'. אנו, כאמור, לא יכולים להבין את המחיר הזה של רביקר. אבל הניסיון מלמד, כי לעתים יש תמורות בחברות, שנעלמות מעינינו, ואולי ידועות למשקיעים מסוימים.

פנינו אפוא למנכ"ל החברה יובל רגב – אולי הוא יסביר לנו מדוע רב-קר שווה 100 מיליון שקל. מה דעתך על המחיר של החברה – 100 מיליון שקל? – "אני לא כל כך עוקב, אבל אני מבין שרב-קר היא לא החברה היחידה הנסחרת במספיל בזה". בכל זאת, אני רוצה לדעת מה דעתך על רביקר ולא על חברות אחרות. איך נראה לך מחיר של 100 מיליון שקל? – "נשמע טוב", משיב רגב בנימה מודעת.

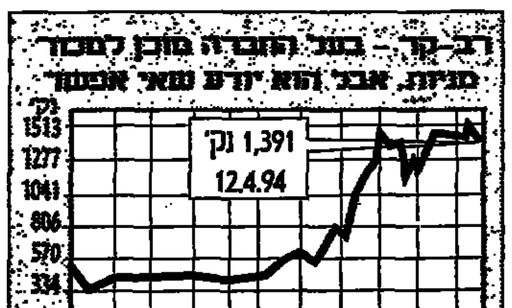

ב-93' הרווחתם 600 אלף שקל. כדאי להצדיק את השווי בו נסחרת החברה אתם צריכים להרוויח לפחות 4 עד 6 מיליון שקל בשנה. אתם יכולים לעשות את זה? – "תראה, בורסה זה שוק של ציפיות. כנראה שהציבור מאמין בפעילות שלנו". מי זה הציבור? יש איזה מנתחים, משקיעים, בולבלנים או מנהלי תיקים שנפגשו איתכם או התעניינו בחברה? – "לא. מאז ההנפקה לא נפגשנו, שמענו או דיברנו עם אף אחד".

במחיר של 100 מיליון שקל – אתה מוכן למכור את החברה? – "הייתי מוכר חלק ממנה". אז מדוע אתה לא מוכר? – "כמובן שאי אפשר למכור במחיר הבורסה".

ליובל רגב מרביקר ברור שהוא לא יכול למכור מניות במחיר הבורסה. זה לא מפתיע. הוא לא מוכן להודות בכך בפה מלא אבל אם אי אפשר למכור כמויות גדולות מהמניה במחיר הבורסה, או במחירים הקרובים אליו, ברור שהמחיר מלאכותי. לרגב זה נראה טריוויאלי ומובן מאליו שאין קשר בין מחיר הבורסה למחיר בו הוא יכול לממש החזקות. השאלה היא אם זה ברור לכל מי שמעורב היום במניות רביקר ובמניות דומות רבות בבורסה.

מדדי המניות – בשבוע

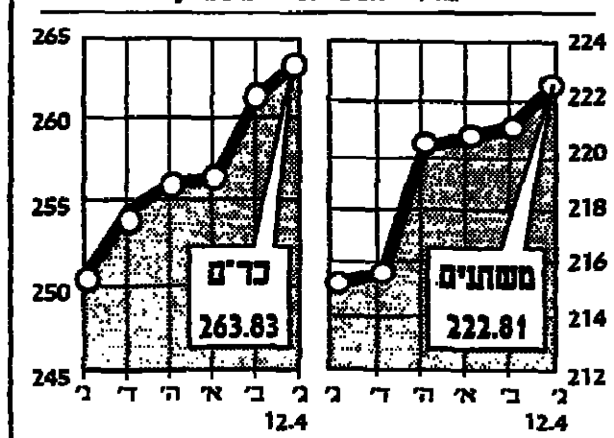

המניות הפעילות במשתנים

מחזור במיליוני ש"ח		
כלל ישראל	▼	6.8
כלכלית ים	▼	6.8
בנק לאומי	▲	6.3
ישראמקו	▼	6.0
דיסקו'השק	▲	5.6

המניות הפעילות בכר"ם

מחזור במיליוני ש"ח		
משכן	×	0.9
ק.אשראי אג א	×	0.7
טלסיס	▲	0.6
הפניקס 01	▲	0.6
פדרון	▼	0.6

עליות בולטות במשתנים

העלייה ב-%		
אבג'ק 1	▲	10%
שקם	▲	10%
טיבון'דיל	▲	9%

עליות בולטות בכר"ם

העלייה ב-%		
וולקן 1	▲	10%
וולקן אגח	▲	10%
דיגל	▲	10%

ירידות בולטות במשתנים

הירידה ב-%		
מגן 5	▼	10%
אריית	▼	6%
אוזרגין	▼	2%

ירידות בולטות בכר"ם

הירידה ב-%		
מגן 1	▼	20%
אילון אגח	▼	10%
בוני תיכון	▼	10%

מדדים מובילים

משתנים	▲	+0.76%
מעו"ף	▲	+0.57%
כר"ם	▲	+1.04%
אג"ח מדדיות	▼	-0.04%

תנועת ניירות ערך

עלו	▲	504
ירדו	▼	258
ללא שינוי	×	473

המחזור – 273 מ' ש'

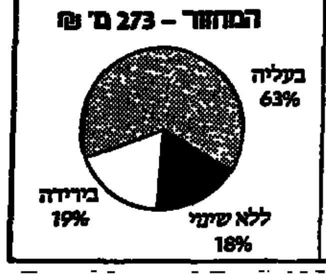

במשכנות הירידות החדות בכבדות; טבע -3.5%

וול סטריט

צבי רבין

מניית ביוטכנולוגיה ירדה אתמול בב-20% עם פתיחת המסחר אמש, וממשיכה בכך את מסע הירידות שלה שהחל לפני כמה ימים במחיר של 5 דולר, עד 3.25 דולר אתמול. הסיבה לירידה היא דרישת רשות ה-FDA מכל יצרני הורמון הגדילה בארצות הברית לספק להם עוד נתונים על תהליך הייצור ועל ספקי המשנה.

ביוטכנולוגיה מוכרת את הורמון הגדילה ברחבי העולם בהצלחה גדולה, והיתה אמורה למכור מוצר זה גם בארצות הברית בתקופה הקרובה. המכירות הצפויות של הורמון זה בארצות הברית יצרו בקרב המשקיעים במניה תקוות לשיפור חד ברווחיות החברה.

המוצר זכה לא מכבר באישור ה-FDA, לאחר שנבדק תהליך הייצור של ההורמון בישראל. אולם כעת על ביוטכנולוגיה לעבור בדיקות של יצרן משנה של החברה בגרמניה, וההערכות הן, כי ההמתנה לאישור זה ידחה בב-4–6 חודשים נוספים במכירות המוצר בארצות הברית. עם זאת, המשקיעים במניה מצפים כי החברה תסיים את הרבעון הרביעי בצורה חיובית. ביוטכנולוגיה לא פירסמה עד סיום המסחר כל הודעה לבורסה.

חמש המניות הפעילות ביותר

שם המניה		מחיר סגירה בדולרים	שינוי באחוזים	מחזור במיליוני דולרים
אי.סי איי	▼	20.7	-1.2%	6.2
טבע	▼	24.2	-3.5%	5.4
ג'יאוסק	▼	10.0	-4.5%	4.0
ביו טכנולוגיה	▼	3.0	-20.9%	2.5
סאיטקס	▼	23.1	-3.1%	1.1
מדד דאו ג'ונס	▼	3681	-0.2%	
מדד נאסד"ק	▼	777	-0.9%	

השוק בארצות הברית המשיך אתמול לרדת, ורק לקראת סיום השתפר מעט וסגר בירידה של 0.2%. לדברי אחד האנליסטים בארצות הברית, "תנאי השוק בבורסה השתנו כבר מזמן. כיום כל נתון כלכלי שמתפרסם מפורש לרעה – אפילו אם הוא חיובי. בעבר נתונים דומים קיבלו פירושים טובים והשוק עלה".

לדברי אותו אנליסט, מה שהשפיע ביומיים האחרונים יותר מכל על השוק היה הדו"ח שפירסמה שלשום בסוף המסחר חברת מוטורולה. נראה כי למאזן של החברה תהיה השפעה שלילית נוספת בטווח הקצר. רוב הפעילים והאנליסטים פועלים היום בציפיות לאינפלציה גואה וריבית עולה, אולם ההערכה היתה כי רווחי החברות יעלו כך שהתמונה תשתפר. הנה מפרסמת מוטורולה את תוצאותיה – רווח של 1.02 דולר, לעומת ציפיות לרווח של 1.05 דולר.

בעקבות הירידה ברווחיות ירדה מוטורולה בחוזקה ביומיים האחרונים וגררה אחריה את סקטור חברות הטכנולוגיה, שלא רשם ירידות בעת הנפילות בדאו ג'ונס. חלק מהחברות בסקטור זה אף רשמו עליות". היום צפוי להתפרסם ה-CPI – מדד המחירים לצרכן, כאשר הציפיות הן למדד של 0.2%.

הישראליות ממשיכות במסע הירידות, תוך התעלמות מהמגמת המסחר בוול סטריט זה היום השני ברציפות. כמוכן, שלשום בלילה עלתה הבורסה הישראלית ורשמו ירידות. גם אמש ראינו במניות אלו ירידות חדות עם הפתיחה, למרות שבשלב זה מדד הדאו ג'ונס עלה. הירידות ממשיכות להתרכז בעיקר במניות הכבדות וה"אמריקאיות".

הירידה הבולטת של אתמול נרשמה במניית סאיטקס ובטבע. טבע ירדה עם פתיחת המסחר ב-3% והמשיכה לרדת עד הסיום אז סגרה בירידה של 3.5% במחיר אסק של 24.25 דולר. ככל הידוע קיימה הנהלת החברה פרזנטציה בארצות הברית ביום רביעי שעבר. את "ההצגה" שנערכה בפני כ-10 גופים מוסדיים מארצות הברית ניהל דן זיסקינד, סמנכ"ל הכספים של טבע.

אג"ח להמרה – כדאי להיות רגישים לעומק ה"רצפה"

שווי שוק

גיא רולניק

בתמונה הכללית של ההתפתחות החיובית בשוק ההון הישראלי בשנים האחרונות יש נקודה שחורה, והיא הנזילות והסחירות הנמוכה ברוב חלקי שוק המניות. יש התולים את האשם בהיקפים הקטנים של "סחורה צפה" שמנפיקות החברות. יש המייחסים זאת לשיטות המסחר המיושנות, ויש המזכירים את העדר מנגנון המכירה בחסר. אולם, יש סיבה נוספת, הנעלמת לרוב מעיני המשקיעים, והיא הרכב המקובל של "חבילת המימון" בחברה הבורסאית הטיפוסית. ובמלים אחרות – ריבוי הנפקות של ני"ע המירים. האג"ח להמרה והאופציות (Warrants) הן, כמובן, לא המצאה ישראלית, אולם בבורסה בת"א נעשה בהן שימוש אינטנסיווי במיוחד. ברוב המכריע של ההנפקות שבוצעו בשנים האחרונות הוצעו יחד עם המניות אופציות ו/או אג"ח להמרה.

קיום ני"ע המירים גורם לפיצול הון החברה – ומקטין את הסחירות בכל אחד מני"ע. כשהאופציות והאג"ח להמרה בתוך הכסף הן שקולות למעשה למניות. אולם, המסחר בכל אחת מהן מתנהל בנפרד, והתוצאה היא פגיעה בנזילות ובסחירות.

בעלי השליטה בחברות הבורסאיות אינם מוטרדים לרוב מנושא הפגיעה בסחירות. הם רואים באופציות ובאג"ח אמצעי שיווק, המסייע להם להגדיל את היקף הגיוס, ולהקטין עלותו. ואכן, גיוס באג"ח להמרה הוא כלי פופולרי דווקא בקרב החברות הקטנות, ופחות מקובל בחברות הגדולות.

אג"ח להמרה הפכו בשנים האחרונות לאפיק השקעה פופולרי מאוד בשדרות גדולות והולכות של משקיעים. במהלך השנים הוקמה שורת קרנות נאמנות המתמחות באג"ח כאלו. גם בקרנות אג"ח המדינה והקרנות המנייתיות הגמישות ניתן למצוא השקעות גדולות באפיק זה.

המפולת בשוק בפברואר-מארס גרמה לעלייה נוספת בקרנן של האג"ח להמרה. מול ירידה של 13% במדד המניות הכללי מתחילת השנה בלטה ירידה של 5% בלבד במדד איגרות אלו. למעשה, המדד הרלוונטי אליו צריך להשוות את האג"ח להמרה הוא מניות הכר"ם, משום שרוב האיגרות ניתנות להמרה למניות הנסחרות בכר"ם.

בגרף ניתן לראות, כי במבט שנתי הניב מדד האג"ח להמרה תשואה דומה למדד מניות הכר"ם. אבל רווח המשקיעים באפיק זה היה סיכון נמוך יותר. כפי שניתן לראות, התנודות של האג"ח היו מתונות בהרבה. הן עלו פחות וירדו פחות.

באחרונה פירסמה חברת הבדוקים בטוחה ניתוח שביצעה לגבי שוק האג"ח להמרה. מסקנת הניתוח היתה, שרוב האיגרות נסחרות בבורסה מתחת לערכן הכלכלי. המודל של בטוחה מתמחר את שווי האג"ח להמרה על ידי פירוקה לאג"ח רגילה ואופציה. להערכת אנשי בטוחה, נסחרות כיום חלק מהאיגרות באופן שאופציית ההמרה שבהן ניתנת למעשה בחינם. המסקנות של בטוחה הן מעניינות – אבל יש היבט אחר בתחום האג"ח להמרה אותו שוכחים לרוב המשקיעים – וכדאי לתת עליו את הדעת. אומרים עליהן, על האג"ח להמרה, שהן מניות עם "רצפה". בכך מתכוונים כמובן למסלול האג"חי שלהן, המבטיח לכאורה רצפה במקרה שהמניה נופלת.

פרמיה נמוכה, תשואה גבוהה – כל אלה מרהיבים דעתו של משקיע בהמירים – אבל אם הנכס המוביל הוא השקעה גרועה – קרוב לוודאי שהנכס ההמיר לא יותר טוב

בחודש נובמבר נסחרו 64% מהאיגרות במסלול המנייתי. הנפילות בבורסה החזירו חלק ניכר מההמירים למסלול האג"חי, ונכון להיום נסחרות רק 30% מהאג"ח במסלול המנייתי. לפוטנציאל של אג"ח להמרה הנבור מהסיכויים לעליית המניה – מודעים המשקיעים. אבל לסיכון, לעומק ה"רצפה" הם בדרך כלל פחות רגישים. חוסר הרגישות לסיכון שבאג"ח אלו נובע מכך שבשנים האחרונות כמעט שנעלמו מהנוף הבורסאי פשיטות רגל של חברות. השילוב של משק בצמיחה עם גיוסי הון מאסיביים שיפרו דרמטית את מבנה ההון וכושר הפירעון של החברות הציבוריות. יותר מזה, כמעט בכל החברות שהגיעו לסוף דרכן הכלכלי נמצאו יזמים, שהיו מוכנים להחיות אותן ולשקמן תוך שימוש בשלד הבורסאי ובהפסדים הצבורים לצורכי מס.

אבל המחזוריות של הכלכלה בלתי נמנעת. זה יכול לקרות עוד שנתיים, שלוש או ארבע – במוקדם או במאוחר זה יגיע – גל של פשיטות רגל בחברות ציבוריות. בחלק מהחברות הכתובת כבר על הקיר. ההנפקה שפכה לתוך קופתן הרבה כסף קל. משכורות הבעלים, שהם גם המנהלים, קפצו והמוטיבאציה להצליח, לצמוח ולהגדיל רווחים – נעלמה.

היום מבנה המאזן שלהן נראה משופר ומבטיח. כל הגופים המוסדיים מעניקים לחברות רייטינג גבוה. האג"ח להמרה מופיעות בסעיף ההתחייבויות לז"א, ואת סעיף הרכוש השוטף מפארים מזומנים וני"ע סחירים במיליוני שקלים. אבל, יגיע היום וההתחייבויות אלו יהפכו מזמן ארוך לזמן קצר. והחברות הכושלות, המניות שיפלו יוציאו את האג"ח מחוץ לכסף עמוק לתוך המסלול האג"חי. ואז יתברר, כי חלק מהחברות לא יכולות לפרוע את האג"ח. הדרך היחידה שתעמוד בפניהן היא גלגול החוב ע"י הנפקה נוספת של אג"ח. אבל – אם השוק יהיה בשפל – גם את זה לא אפשר יהיה לבצע.

ואז ייוכחו המשקיעים בשעבוד הצף. כמעט כל האג"ח להמרה מונפקות היום עם שעבוד צף. אותה מלה דיקה מתוכן, שמשמעותה היחידה היא שלמחזיקי האג"ח אין כל ביטחונות. ואז כל המודלים, הדירוגים, והפירוק לאופציה ולאג"ח לא יעזרו למשקיעים לראות בחזרה את כספם.

האם המסקנה היא שצריך להתרחק מאג"ח להמרה? כמובן שלא. אך כאשר בוחנים רכישה של אג"ח כדאי לפני הכל לבדוק את הנכס המוביל. פרמיה נמוכה, תשואה גבוהה – כל אלה מרהיבים דעתו של משקיע בהמירים – אבל אם הנכס המוביל הוא השקעה גרועה – קרוב לוודאי שהנכס ההמיר הוא לא יותר טוב.

בנק ירושלים לפיתוח ולמשכנתאות בע"מ

בהתאם לתקנות ניירות ערך (הקצאת ניירות ערך בחברה רשומה שהוצעו שלא לציבור), התשנ"ב-1992 נותנת בזה החברה הודעה כדלקמן:

1. מבוא

ביום 8 באפריל 1994 קיבל דירקטוריון החברה החלטה לגייס הון בדרך של הנפקה בהקצאה פרטית של סדרה של אגרות חוב (סדרה 17) בערך נקוב כולל של 30,000,000 ש"ח שלא תרשמנה למסחר והניתנות להמרה למניות רגילות של החברה.

2. ניירות הערך המוצעים

סדרה של 30,000,000 ש"ח ע.נ. אגרות חוב (סדרה 17) עומדות לפירעון ב-8 תשלומים שנתיים שווים ביום 31 במאי של כל אחת מהשנים 1999-2006 (כולל) נושאות ריבית בשיעור של 3.8% לשנה, צמודות (קרן וריבית) למדד המחירים לצרכן שפורסם בגין חודש מרץ 1994, מוצעות במחיר של 100% מערכן הנקוב וניתנות להמרה (כולל ריבית שנצברה והפרשי הצמדה בגין הקרן והריבית) למניות רגילות בנות -.1 ש"ח ע.נ. כ"א בכל יום עסקים בנקאיים החל מיום הנפקתן ועד ליום 31.5.2006 (כולל) פרט לימים שבין היום ה-12 ליום ה-16 של כל חודש במהלך התקופה האמורה, וכן פרט לימים שבין היום ה-11 ליום ה-31 לחודש מאי של כל אחת מהשנים 1999-2005 (כולל), כששער ההמרה ישתנה ביחס לכל המרה של אגרות חוב (סדרה 17) והוא ייקבע באופן שיהיה שווה ל-95% מהמחיר הממוצע בבורסה לניירות ערך בתל-אביב בע"מ (להלן: "הבורסה") של המניות הרגילות בנות -.1 ש"ח ע.נ. של החברה וזאת בתקופה של 90 הימים שקדמו למועד אותה המרה (להלן: "אגרות החוב").

חישוב הריבית ייעשה לפי הריבית שנצברה עד ליום האחרון של החודש הקודם לחודש שבו תיעשה ההמרה. חישוב שער ההמרה יבוקר על-ידי רואה חשבון החברה.

למרות האמור לעיל, באם תציע החברה בהנפקה לציבור אגרות חוב ניתנות להמרה (להלן: "אגרות החוב החדשות") בעת שיהיו עדיין אגרות חוב (סדרה 17) במחזור, יהיה הניצע רשאי להמיר את אגרות החוב (סדרה 17) שבבעלותו לאגרות החוב החדשות במחיר השווה ל-95% מהמחיר שבו תוצענה אגרות החוב החדשות לציבור.

3. הניצע

הניצע הינו חברת "יצוא" חברה להשקעות בע"מ (להלן: "הניצע"), בעל עניין בחברה, המחזיק, נכון ליום 8.4.94, בניירות ערך של החברה לפי הפרוט דלהלן: 21,220,818 מניות רגילות ו-11,710,000 אגרות חוב (סדרה 16), המקנים לו נכון ליום 8.4.94 87.35% בזכויות ההצבעה והבעלות בחברה, 78.57% לאחר מימוש כל כתבי האופציה (סדרה ג') ו-74.05% בזכויות הנ"ל לאחר המרת אגרות החוב (סדרה 16).

בהנחה ששער ההמרה של אגרות החוב (סדרה 17) יהיה, לפי המחיר הממוצע של מניות החברה בבורסה בתקופה של 90 יום המסתיימת ביום 8.4.94 (561 נקודות), ביחס של 5.33 ש"ח ע.נ. אגרות חוב (סדרה 17) עבור כל -.1 ש"ח ערך נקוב מניות רגילות של החברה (533%), יחזיק הניצע לאחר המרת כל אגרות החוב (סדרה 16) ו-(סדרה 17) בכ-77.89% מזכויות ההצבעה וההון בחברה.

4. התמורה בגין אגרות החוב

אגרות החוב מוצעות במחיר של -.1 ש"ח עבור כל אגרת חוב (סדרה 17) (100%). סך כל התמורה שתתקבל בגין הנפקת אגרות החוב תהיה 30,000,000 ש"ח.

5. נימוקי הדירקטוריון בדבר עדיפות ההצעה הפרטית על הצעה לציבור:

5.1 העסקה עם הניצע תיצור לחברה נזילות גבוהה בהליך מהיר.

5.2 העסקה תאפשר לחברה לנצל אפשרויות עיסקיות בעתיד הדורשות החלטות בפרקי זמן קצרים.

5.3 לוח הזמנים להקצאה פרטית הוא קצר ביותר יחסית ללוח הזמנים הדרוש לגיוס הון בדרך של הצעה לציבור על פי תשקיף.

5.4 עלות גיוס ההון בדרך של הקצאה פרטית כמתואר בדו"ח זה נמוכה מעלות גיוס הון בדרך של הצעה לציבור על פי תשקיף.

6. דירקטורים שהשתתפו בדיון:

6.1 בדיון דירקטוריון החברה שאישר את ההצעה השתתפו הדירקטורים ה"ה ידידיה באורי, יעקב נחושתן ומאיר רוזן.

6.2 למיטב ידיעת החברה מבין הדירקטורים בחברה ה"ה זלמן שובל, פנחס וולובלסקי, משה באואר, מאיר דיין ועובד בן עוזר הינם בעלי עניין אישי בהקצאה הפרטית.

7. האישורים הדרושים במועד ההנפקה

7.1 ההקצאה לניצע כפופה לקבלת כל האישורים הדרושים על פי כל דין ובכלל זה קבלת אישור הבורסה לרשום למסחר את המניות הרגילות ואגרות החוב החדשות שינבעו מהמרת אגרות החוב המוצעות לניצע.

7.2 בהתאם לתקנות, מוסמכת רשות ניירות ערך להורות לחברה לתקן פרט מן הפרטים המובאים בהודעה זו או לתת הסבר, פירוט, ידיעות ומסמכים בקשר לפרט כאמור. במקרה כזה יידחה ביצוע ההקצאה עד לאחר שתבצע החברה את דרישת הרשות כאמור.

7.3 ההקצאה כפופה לאישור אסיפת בעלי מניות של החברה.

7.4 הקצאת ניירות הערך לניצע תעשה מיד לאחר קבלת כל האישורים הדרושים ובכפוף לאמור בסעיפים 7.1-7.3 לעיל, אך בכל מקרה לא לפני תלוף 30 יום ממועד פרסום ההודעה בעיתונות.

בנק ירושלים לפיתוח ולמשכנתאות בע"מ

طبق الأصل

هكذا من الأصل

קירשטיין – מה קורה לחתם כשהשוק מתהפך

מאת שלמה פרידמן

חברת אלטשולר שחם מוכרת היטב לשחקנים בשוק הראשוני. בעל החברה הוא דמות מאר סטגר־נית בשוק ההון – אלי קירשטיין – מהשחקנים המפורסמים של הבורסה העליזה של תחילת שנות ה־80. בגלגולו הקודם קירשטיין היה המב־צע של בנק מימון וסחר, דרכו פעלה קרן רוגינת האגודתית של ריבר־פישמן. בגלגולו הנוכחי הוא מנהל תיקים, יועץ הנפקות והעיקר חתם נמרץ.

ההנפקות הזאת בורואר השתלמה לקירשטיין בשנה שעברה. שמה של חברת אלטשולר שחם התנוסס בי תשקיפים רבים לצד אחרי חיתום גדולים. גם ב־10 מתוך 13 הנפקות שהסתיימו בחודשים פברואר ומארס בחיתומי חסר לא נפקד מקומה. חלקה בחיתום של הנפקת נחושתן נכסים, שהסתיימה בחיתום חסר של 11.7%, היתה 2.75%; בהנפקת צור שמיר היא ביטחה 3.5%; בהנפקת סיני 2.3% ובפלסטו שק 3.25%. גם מהנפקת סהר, שזכתה בחיתום חסר של 36% היא לא נעדרה. רק שם היה חלקה צנוע יחסית – 1.65%, וכך גם בא. לוי – 2% מההנפקה.

על פי חישוב "הארץ" מסתכם הפסד אלטשולר שחם ב־1.5 מיליון שקל. קירשטיין: "ההפסד הוא 800 אלף שקל לכל היותר"

בהנפקת מארס הגדילה אלטשו־לר את חלקה בחיתומים. בהנפקת בלוס גד היה חלקה 5.5% וכך גם בהנפקת א. ליבר. בפרי העמק הא־מינו באלטשולר במיוחד – החברה התחייבה לרכוש 8% מהיחידות שלא יימכרו למשקיעים. ותחמת את הר־שימה בידי בראשי עם חיתום של 5%. הנפקות היחידות בהן נעדרה אלטשולר הם הנאר, אוגדן ואפלי־קום.

בסך הכל התחייבה אלטשולר שחם ב־10 הנפקות האלה לרכוש ניירות ערך עד לסכום של 11.8 מיליון שקל. על פי מחירי ניירות הערך אתמול בבורסה מופסדת אלטשולר על הנפקות אלה 1.5 מיליון שקל. אבל כמעט בטוח שהחברה לא המתינה עד אתמול כדי להיפטר מני"ע אלה. במקרה שזה המצב – ההפסד גבוה עוד יותר היות שמיד לאחר תחילת המסחר היו ההפסדים למזמינים גבוהים מ־היום. יש לסייג ולומר גם כי יתכן וההפסד נמוך יותר. זאת במידה ובהנפקות היו בכל זאת אי אלו משקיעים תמהוניים מהציבור שהז־מינו בהנפקה ובכך הקטינו את היקף הסחורה שקיבלה אלטשולר. אפש־רות אחרת היא הסכמי הפיזור. חתמים רבים מיזגו המעמידה את ני"ע שקיבלו במלאי לפיזור תמורת פיצוי הולם. גם במקרה כזה יתכן ההפסד נמוך יותר.

אלי קירשטיין היה עד לפני מספר ימים מנכ"ל חברת אלטשולר. אתמול הוא אמר ל"הארץ" כי "ההפ־סד מההנפקות הוא הרבה פחות ממיליון שקל. ברוב ההנפקות מכרנו כמעט את כל הסחורה לגורמים שביצעו את הפיזור. את העסקות עשינו במחירים הרבה יותר טובים מאשר בבורסה. פלסטו שק מכרנו ב־15% מתחת למחיר ההנפקה כל־כו. את בידי הראשי ואת ליבר מכרנו במחיר דומה. לפעמת זאת סחר היתה 'מכה'. בפרי העמק הסחו־רה עדיין אצלנו. אין לשכוח כי מול ההפסדים יש גם הכנסות מהעמלות. "בהערכה גסה ההפסד מסתכם ב־700 אלף שקל או לכל היותר ב־800 אלף שקל", אומר קירשטיין. לטענות שנשמעו בשוק כי החברה נתונה בקשיים מגיב קירשטיין: "ה־הון העצמי שלנו מספיק על פי התקנות של הרשות. מול ההפסדים בפברואר־מארס היו רווחים נאים בינואר. החברה ממשיכה בפעילות".

קירשטיין מנסה לשדר אופטימי־ות, אבל בשוק יודעים כי אצל חלק ניכר מהחתמים ההון העצמי מטומן באשראי. הבעיה היא לא רק של ההפסדים אלא גם המימון לרכישת ההתחייבויות החיתומית.

בעיה חמורה נוצרה גם אצל חברת החיתום נמרוד למפרט. מתוך 13 ההנפקות שהסתיימו בחיתומי חסר השתתפה נמרוד בכולן. בסך הכל הסתכמה התחייבותה החיתו־מית ב־5.8 מיליון שקל. גם חברה זו ספגה, מן הסתם, הפסדים. חישוב תיאורטי של מחירי ניירות הערך אתמול מעלה, כי ההפסד של נמרוד למפרט עולה על חצי מיליון שקל. נדגיש שוב, מדובר על חישוב תי־אורטי בלבד, הלוקח בחשבון שהחב־רה קיבלה את כל התחייבותה החיתומית ומכרה את ני"ע אתמול.

לא רק אלטשולר ונמרוד למפרט השתתפה בהנפקות נפל אלו. גם אקסלנס השתתפה ברובן. ב־11 לי־תר דיוק. אקסלנס נעדרה רק מצור שמיר ומא. ליבר. בשאר התחייבה אקסלנס התחייבות חיתומית כוללת של 5.3 מיליון שקל. באקסלנס העריכו אתמול כי ההפסד של החב־רה מההנפקות שנכשלו מסתכמים בסך הכל ב־250 אלף שקל. "אנחנו התמקדנו בעיקר בהנפקות שכללו אג"ח להמרה", אומר אתמול גורם בחברה ל"הארץ". "ובהנפקות כאלו ההפסדים היו יותר נמוכים. לאקסל־נס יש הון עצמי של 3 מיליון דולר והפסד של 250 אלף שקל הוא לא כל כך משמעותי. בנוסף, הגענו בחלק מההנפקות להסדרים מחוץ לבורסה. בחלק מההנפקות נכנסנו להסדרי פיזור ואז קיבלנו פיצוי ובחלק אחר הצלחנו לבצע עסקות מחוץ לבורסה לפני פתיחת המסחר. חוץ מזה, הרווחים שהיו לנו מהנפ־קות בינואר צימצמו את ההפסדים".

הפעם חששו מנהלי התיקים מתגובת לקוחותיהם ולא מיהרו "לדחוף" את הסחורה לתיקים שבניהולם

"זה שם המשחק בשוק הראשוני", מסכם אותו גורם, "מי שלא יכול לעמוד בהפסדים כאלו שלא ישתתף במשחק". ואכן, ענף החיתום משך אליו בשנה האחרונה שחקנים חדש־ים רבים. עשרות פעילים בשוק ההון הללו להצטרף לפעילות החיתום. גם תקנות החיתום המחמירות שהותקנו על ידי רשות ניירות ערך לא הרתיעו אותם. עמלות החיתום הנ־אות קיצצו הסיכון היה קטן.

התגיגה הסתיימה בפברואר. הה־נפקות שהתבצעו החל מהמחצית השנייה של פברואר הוכיחה לחת־מים כי השוק הראשוני לא שונה מהותית מהשוק המשני – אפשר להרוויח אבל בהחלט אפשר גם להפסיד.

ההנפקות הללו להיסגר במחירי המינימום היו אף 13 הנפקות שנ־רשמו בהן חיתומי חסר. לחשבון הנוסטרו של החתם הגיעו רק ניירות הערך שלגביהם הופעל הסכם החי־תום, כלומר סחורה בהיקף החיתום החסר. אבל ניתן להניח (ובשוק לא שוללים זאת) כי שאר הסחורה הגיע לחברות הבנות, לחברות קשורות ולחברות שבשליטת בעלי חברת החיתום. לרוב היתה זו החברה לני־הול תיקים הפועלת ליד החתם. אבל לא רק במקרים של חיתום חסר רכשו המקורבים לחתמים את כל הסחורה. מאז שהחל המשבר היו השחקנים הבמעט יחידים בשוק הראשוני החתמים והחברות הקשו־רות, כלומר, מנהלי התיקים.

אלא שבניגוד למצב בעבר, נראה כי הפעם חששו מנהלי התיקים מתגובת לקוחותיהם והם לא מיהרו "לדחוף" את הסחורה לתיקים שבני־הולם. הצורך הפיזור מעיד על כך. בהנפקות רבות נדחתה פתיחת המסח־ר בשל אי פיזור מינימלי. דרישות הפיזור המינימלי של הבורסה הן החזקת ניירות ערך ב־275 חשבונות שונים כשבכל חשבון מניות ב־3,000 דולר. במידה שבהנפקה היו אופציות או אג"ח להמרה, צריך פיזור גם בהן. חישוב מהיר מראה כי מדובר בפיזור מינימלי של בין 5 ל־6 מיליון שקל בכל הנפקה. ברוב ההנפקות היה היקף הגיוס גבוה הרבה יותר. לכן ברור כי בהנפקות רכשו מעטים סחורה רבה.

אלטשולר שחם, נמרוד למפרט ואקסלנס הן רק הדוגמאות. בשוק ההון מסתובבות שמועות עקשניות על חברות חיתום שנקלעו לקשיים. שמות אמנם אין, אך גורם בכיר בשוק הראשוני, המשמש לעיתים כמנהל קונסורציום החתמים, אמר אתמול ל"הארץ" כי מדובר בעיקר בחתמים שנכנסו לתחום באחרונה ולא הספיקו לצבור "רזרבה" כספית לימים הרעים. "כשהחתמים על הס־כם חיתום יש הצהרה שהחתם עומד בתקנות ני"ע (מדובר בעיקר על הון עצמי מינימלי של 1.2 מיליון שקל – ש.פ). בהנפקות הבאות, לאור המצב, לא בטוח שאני אסתפק בה־צהרה. בהחלט יכול להיות שאבקש דו"ח מרואה חשבון על מצב החב־רה", אומר אותו גורם. האם יפסיקו חברות חיתום מסוימות את פעילותן בעקבות המשבר? את התשובה נקבל מן הסתם בתשקיפי החברות שינפ־קו על בסיס דו"חות דצמבר. לא נתפלא אם כמה חברות חיתום שבל־טו בסיבוב האחרון לא יהיו בסיבוב הבא.

ההנפקות שהסתיימו בחיתומי חסר

שם חברה	היקף ההנפקה	רווח / הפסד מההנפקה ב־%*
נחושתן נכסים	24.8	–21.1%
אפליקום	18.0	–18.3%
צור שמיר	58.0	+2.4%
סיני	30.0	–18.2%
פלסטו שק	11.0	–19.2%
אוגדן	7.5	+0.8%
סהר ני"ע	29.6	–41.6%
הנאר	9.4	טרם נסחר
א. לוי	60.8	–10.7%
בלוס גד	25.5	–8%
פרי העמק	33.5	–15.6%
בירד בראשי	11.9	–13.1%
א. ליבר	30.5	–28.7%

* רווח / הפסד בהנפקה חושב לפי מחירי ניירות הערך אתמול
* היקף ההנפקה במיליוני שקלים

המפסידים הגדולים בקרב החתמים הקטנים

החתם	מס' ההנפקות שנכשלו, בהן השתתף	היקף ההתחייבות החיתומית במיליונים
נמרוד למפרט	13	5.8
אקסלנס חיתום	11	5.5
אלטשולר שחם	10	11.8
להב חיתום	10	4.2
ת.מ.י.ן	10	5.3
י.א.ר. השקעות	9	3.9
חלוץ חיתום וניהול	9	2.6
ב.מ.ר. חיתום ויזום	8	4.8
אגובה תמורות	8	6.6
שוק חיתום	8	2.6
הדר דורות	7	2.6
זיו טל חיתום	7	3.3

אפי – מכירות ב־90 מ' ד' ארבע שנים לאחר ההקמה

מעבר לדלפק
צבי רבין

חברת אפי, שהוקמה בשנת '89 על ידי אפי ארזי נשיאה, מרוויחה כיום – 4 שנים בלבד לאחר שהוקמה – 12.6 מיליון דולר, ומוכרת מוצרי הוצאה לאור שולחנית ב־90 מיליון דולר בשנה. ההערכות בקרב מרבית האנליסטים העוקבים אחרי החברה מאז ההנפקה, הן כי מכירותיה ורווחיה ימשיכו לגדול גם בשנים הבאות.

מניית אפי הונפקה לראשונה בוול סטריט בסוף '92 על פי שווי שוק של כ־80 מיליון דולר, וגייסה אז כ־30 מיליון דולר. כיום נסחרת המניה במחיר של 15.75 דולר, לאחר שבעבר הגיעה גם למחיר של 20 דולר ויותר.

בשנה האחרונה ירד מחירה, והוא נע בין 14.5 דולר בנמוך ל־18 דולר בגבוה. המכפיל בו נסחרת החברה עומד על 15. שווי השוק של החברה כיום הוא 140 מיליון דולר, והיא בעלת הון עצמי של 104 מיליון דולר, שמתוכם 75 מליון דולר נזילים.

חברת הברוקרים פרודנשיאל העריכה, כי אפי תרשום ברבעון הראשון רווח של 0.28 דולר למניה. את שנת '93 סיימה החברה ברווח של 12.8 מליון דולר, שהם 1.04 דולר למניה, ובהכנסות של 90 מיליון דולר.

אפי – התוצאות משופרות. ביצועי המניה פחות

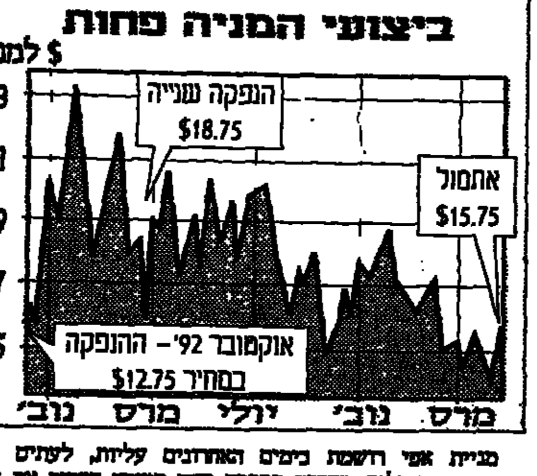

מניית אפי רושמת בימים האחרונים עליות, לעתים חדות, ובמחזורים גדולים. החברה תפרסם ביום חמישי הקרוב את המאזן לרבעון הראשון של '94, ועל פי הערכות כמה אנליסטים המסקרים בקביעות את המניה, התוצאות יהיו טובות ואף מעל לתחזיות. בנוסף, הודיעה החברה באחרונה, כי צ'ארלס ברניקר, שכיהן כסגן נשיא סאיטקס באירופה, ימונה למנכ"ל חברת אפי באירופה. ברניקר נחשב לגורם מרכזי בחברה זו, ומוכר כמי שתרם רבות להגדלת פלח השוק של חברת סאיטקס באירופה.

בעקבות ההנפקה הראשונה של אפי בוול סטריט החליטה חברת סאיטקס למכור את כל החזקותיה בחברה, שהסתכמו ב־250 אלף מניות. סאיטקס רכשה חבילה זו במחיר של 0.5 מיליון דולר. בעקבות מכירת המניות בהנפקה רשמה סאיטקס רווח הון של כ־2.5 מיליון דולר.

בהנפקה זו מכר אפי ארזי כ־1 מיליון מניות. למשקיעים שקנו בהנפקה הראשונה נרשמו רווחים מהירים של עשרות אחוזים, וה־14.5 דולר – מחיר הפתיחה – זינק בחודשים למחיר שיא של 25.25 דולר.

בפברואר '93 הנפיקה אפי בשנית כ־2.5 מיליון מניות במחיר של 18.25. גם בהנפקה זו נרשם למשקיעים רווח מהיר, אם כי צנוע בהרבה. מאז ההנפקה החלה המניה לרדת אט אט, ואתמול היא סגרה במחיר של 15.75 דולר.

אפי ארזי, שהחזיק בעבר 32% מהמניות, מחזיק כיום ב־10% מהחברה – כ־14 מיליון דולר. ארזי התחיל, כאמור, למכור מניות לאחר ההנפקה הראשונה, והמשיך בכך גם בחצי שנה האחרונה.

מניית אפי מוכרת היטב לפעילים ולמשקיעים הישראלים. אפי ארזי כהן בעבר כמנכ"ל ונשיא חברת סאיטקס, והיה בין מייסדי החברה. ב־'88 פרש מסאיטקס, ואחרי שנה הקים את חברת ELECTRONICS FOR IMAGING, EFI.

פוטים "נשחטים"

פתיחת המסחר הגיעה עליית שער קלה, אולם בשעות הצהריים המוקדמות התהפכה המגמה עקב ירידת כור, כי"ל וטבע, והולו נרשמים ביקושים לאופציות הפוט. עוד לפני שהסתיים הסיבוב הראשו־ן חל מהפך נוסף, ונראו סימני התחזקות – מה שהביא קונים זריזים לאופציות הקול. המעניין הוא, אומרים מרי צימר ויצחק ריגיש מקפיטל, כי מעבר לרכישת אופציות קול נמכרו אופציות הפוט בתוך הכסף במחירי "שחיטה", המשקפים סטיות תקן של פחות מ־25%. למרות האופטימיות המשתקפת במ־חירי הפוט הנמוכים, הרי שהקולים מחוץ לכסף כמעט שלא עלו, אולם התבצע בהן מסחר ער. במיוחד ניתן לציין את אופ' קול למאי מימוש 230, שנסחרה במחזור של 1638 חוזים. אופציה זו נוחה לשורט באסטרטגיות COVERED CALL ו־SPR־ED, ובשל הפרמיה הנמוכה (מנוף של כ־44) מעניינת מאוד (לקנייה) את הספקולנטים (האופטי־מים).

תוצאות המסחר באופציות מעו"ף אתמול

שם האופציה	שער בסיס	מחיר קבוע	שינוי בנקודות	שינוי באחוזים	מחיר נמוך	מחיר גבוה	מחזור ביחידות	תמורה בשקלים	פוזיציות פתוחות
MAY C 001	21460	21660	200	0.93	21660	21660	1	21660	908
MAY C 120	9885	9978	87	0.88	9800	10000	10	99700	355
MAY C 190	2958	3148	190	6.42	2960	3160	155	409648	2626
MAY P 190	240	180	60	–25	180	225	667	129885	7495
MAY C 200	2133	2383	178	7.97	2120	2520	207	467220	3267
MAY P 200	391	310	81	–20.72	295	370	225	74140	3965
MAY C 210	1465	1558	93	6.35	1450	1580	248	364920	4827
MAY P 210	670	540	130	–19.4	530	640	287	165590	5835
MAY C 220	880	948	68	7.75	860	950	408	368940	7917
MAY P 220	1091	824	267	–24.47	800	1060	301	283130	3822
MAY C 230	473	488	15	3.17	420	500	1638	772085	9396
MAY P 230	1680	1427	255	–15.06	1400	1740	229	347970	2542
MAY C 240	235	200	35	–14.89	198	215	461	93750	7006
MAY P 240	2427	2124	303	–12.48	2120	2540	110	250500	2080
MAY C 250	103	110	7	6.8	100	110	258	27030	5768
MAY P 250	3281	3052	229	–6.98	3020	3580	27	85640	1414
MAY C 260	65	59	6	–9.23	55	60	287	17040	9136
MAY P 260	4200	4000	200	–4.76	4000	4500	57	237460	1961
JUL C 001	21490	21490	—	—	—	—	—	—	52
JUL C 120	9960	9960	—	—	—	—	—	—	75
JUL C 190	3621	3766	145	4	3500	3880	71	255620	450
JUL P 190	472	472	—	—	—	—	—	—	623
JUL C 200	3086	3145	59	1.91	2900	3180	54	165160	751
JUL P 200	679	608	71	–10.46	680	710	78	49020	448
JUL C 210	2110	2332	22	0.95	2260	2340	66	152680	462
JUL P 210	984	976	8	–0.81	970	1070	32	31750	475
JUL C 220	1627	1720	93	5.72	1550	1728	211	347380	1804
JUL P 220	1413	1164	249	–17.62	1160	1460	155	206720	634

המחזורים עדיין נמוכים

ביום המסחר השלישי באופציות על שער הדולר נותרו מחזורי המסחר נמוכים. יואב לוי, מנהל תחום מעו"ף בכספות, מציע שלא להתייחס למחזורים בינתיים. "אופציות על שער הדולר הן מכשיר חדש, והמשקיעים עדיין לא למדו להשתמש בו. בנוסף, חברות הברוקרים עדיין לא התאימו את לקוחותיהם על הטפסים המתאימים, בהתאם לדרישת הרשות לני"ע. בכל זאת, בהתחשב בסיבות אלה המחזורים היו יפים", הוא אומר. רמת סטיות התקן באופציות שנסחרו נמוכה משמעותית מהאופציות על מדד מעו"ף. בעוד שהסטיות באחרונות נעות סביב ה־30%, הרי שבאלו על שער הדולר מדובר על 4%–5% במונחים שנתיים. ככל שסטיית התקן נמוכה יותר – האופציה זולה יותר.

תוצאות המסחר באופציות על שער הדולר – 12.4.94

שם האופציה	שער בסיס	שער קבוע	שינוי	שינוי באחוזים	שער נמוך	שער גבוה	מחזור	תמורה בשקלים	פוזיציות פתוחות
APR sC 240	6020	6020	—	—	—	—	—	—	2
APR sC 295	480	480	—	—	—	—	—	—	18
APR sP 295	ל.נקבע	ל. נקבע	—	—	—	—	—	—	
APR sC 300	ל.נקבע	ל. נקבע	—	—	—	—	—	—	
APR sP 300	ל.נקבע	ל. נקבע	—	—	—	—	—	—	
APR sC 305	70	70	—	—	—	—	—	—	1
APR sP 305	ל.נקבע	ל. נקבע	—	—	—	—	—	—	
APR sC 310	ל.נקבע	ל. נקבע	—	—	—	—	—	—	
JUN sC 240	6100	6100	—	—	—	—	—	—	50
JUN sC 295	860	840	–20	–2.33%	840	860	40	33730	39
JUN sP 295	15	15	—	—	—	—	—	—	10
JUN sC 300	393	425	+32	+8.14%	410	430	52	22070	117
JUN sP 300	ל.נקבע	ל. נקבע	—	—	—	—	—	—	
JUN sC 305	102	102	—	—	130	130	10	1300	130
JUN sP 305	ל.נקבע	ל. נקבע	—	—	—	—	—	—	
JUN sC 310	43	40	–3	–6.98%	40	40	40	1600	8
AUG sC 240	ל.נקבע	ל. נקבע	—	—	—	—	—	—	
AUG sC 295	1160	1198	+38	+3.28%	1160	1200	37	44210	17
AUG sP 295	17	17	—	—	—	—	—	—	90
AUG sC 300	773	760	–13	–1.68%	760	760	50	38000	37
AUG sP 300	ל.נקבע	ל. נקבע	—	—	—	—	—	—	
AUG sC 305	400	382	–18	–4.50%	380	390	40	15270	19
AUG sP 305	221	221	—	—	—	—	—	—	41
AUG sC 310	140	153	+13	+9.29%	140	160	210	31380	54

ניו־יורק/ 12.04.94

שם המניה	מחיר סגירה	שינוי יומי	שינוי יומי ב־%	גבוה יומי	נמוך יומי	מחזור במניות	מחזור בדולרים	גבוה ב־94'	נמוך ב־94'	אחוז שינוי מ־1.1.94	הון עצמי (במיליוני דולרים)	רווח שנתי	מכירות	שווי שוק	מכפיל
מדד ד.ג'	3682	–7	–0.2	3704	3674			3979	3552	–2					
מדד נ.ז'	1263	–19	–1.5					1676	1263	–25					
סאיטקס	23 1/8	–3/4	–3.1	23 3/4	23	47300	1093813	26 7/8	21 7/8	–7	716.3	89.4	623.0	987	11
אי.סי.איי.	20 3/4	–1/4	–1.2	21 1/4	20 1/2	300800	6241600	28 1/2	19 1/2	–19	249.8	61.9	295.7	1578	25
טבע	24 1/4	–7/8	–3.5	25 1/4	23 3/4	225600	5478800	54 1/2	23 3/4	–20	267.5	57.5	501.9	1334	23
אלביט	37	–3/4	–2.0	37	37	200	7400	44 1/4	31	–13	279.0	40.8	600.2	689	17
אלסינט	3 1/8	—	0	3 1/8	3	57900	180938	5 1/8	3	–34	163.6	26.4	237.8	249	9
אלרון	16 5/8	+3/8	+2.3	16 5/8	16 5/8	400	6650	21 1/4	14 1/2	–20	162.4	10.5	797.0	289	27
לקטם	9 1/8	+1/8	+1.4	9 1/8	8 3/4	14700	134138	12 3/4	8 1/8	–22	71.9	4.1	49.3	99	24
תדיראן	20 1/4	—	0	20 1/4	20 1/8	4200	85050	26 1/2	18 1/4	–24	189.7	62.3	784.4	397	6
אינטרפארם	12 1/2	—	0	13 7/8	12 1/2	300	3750	23 1/2	11	–40	21.0	7.4	53.1	78	11
בח מבטל	3 1/16	–13/16	–21.0	4	3	737900	2260188	5 7/8	3	–42		–7.6	8.9		
ציוד הדרה	45 1/2	+1 3/4	+4.0	45 1/2	44 1/4	3200	145600	45 3/4	36 1/2	+6	139.1	10.5	252.0	175	16
פי.אי.בי.	28 5/8	+1/4	+0.9	28 5/8	28	9500	271938	34 3/4	27 1/8	–8	800.6	42.0	65.2	538	13
הבימורי	7 7/8	+3/8	+5.0	8	7 1/2	47700	375658	24 1/2	6 1/2	–67	50.6	7.0	37.7	88	15
סאפיאנס	11 3/8	–5/8	–5.2	12	11 1/4	14600	166075	23 1/4	11	–40	36.7	3.1	52.0	125	41
אי.אי.אם.	8 5/8	–1/8	–1.5	8 5/8	8 1/4	41800	350875	26	7 1/2	–68	75.1	11.1	104.9	110	10
אורבוטק	9 1/2	—	0	9 3/4	9 1/4	3300	31350	45 1/2	8 1/4	–29	31.1	3.8	100.7	120	32
מלרמה	14 1/2	–3/8	–2.5	14 7/8	14	23300	337850	18	13	–17	49.4	9.7	36.9	151	16
לאנופטיקס	8 3/4	+1/4	+2.9	8 3/4	8 1/4	3700	32375	18 3/4	8 1/4	–52	31.9	4.2	14.7	53	13
אמפל	8 5/8	+1/8	+1.5	8 5/8	8 3/8	52100	449363	13 1/8	8 1/4	–25	115.3	–1.3	62.1	159	
תבל חישוב	25	+1/4	+1.0	25	25	100	2500	30 1/4	19 3/4	–4	124.1	3.8	156.0	228	59
גילת	11 5/8	+1/8	+1.1	12	11 1/4	23200	269700	15	11 1/4	–14	30.5	4.1	17.0	97	24
כלל	5 3/4	–1/8	–2.1	5 7/8	5	11200	64400	9 3/8	5	–35	12.4	0.6	10.8	27	45
מכנוטמיקס	7 1/2	–1/2	–6.3	7 15/16	7 1/4	69300	519750	12 3/4	7 1/4	–14	33.3	2.6	16.8	60	23
קומברס	10 1/4	—	0	10 3/8	10	157000	1609250	15 5/8	8 1/8	–27	90.5	12.7	70.4	212	17
אירונטיקס	7 3/8	—	0	7 1/4	7 1/4	1000	7375	14	6 1/2	–46	17.6	2.3	10.0	44	
תאריבים	6	–1/8	–4.0	6 1/8	5 7/8	15000	90000	8 5/8	5 7/8	–23	9.8	–0.2	28.9	59	
תארם	2 13/16	–1/16	–2.1	3	2 15/16	3400	9989	3 7/8	2 1/4	–19	42.5	–3.3	119.7	70	
אר רובוטק	2 3/4	—	0					3 3/4	2 3/8	–15	10.2	–0.5	7.9	28	
מג'יק	12	–1/4	–2.0	12 1/4	11 3/4	4700	56400	17 3/4	11 1/2	–16	19.7	2.5	16.9	47	16
אלאדין	7 1/2	—	0	7 3/4	7 1/2	20800	156000	10 1/4	6 1/2	–6	10.1	1.3	4.2	32	25
אי.אמ.בי.	5 3/4	—	0					45 1/2	5 1/4	–37	11.8	1.5	3.9	26	18
רפרא	6 1/8	–1/16	–1.0	6 1/4	5 7/8	13600	83300	10 1/8	5 3/8	–35	13.0	–1.8	29.0	36	
עץ לבוד	8 5/8	–1/8	–1.4	8 7/8	8 5/8	4600	39675	15 3/4	7 1/4	–40	21.1	2.6	100.2	25	10
עץ לבוד א	7 1/4	—	0	7 1/4	7 1/4	700	5075	11 7/8	6 5/8	–32	21.1	2.6	100.2	25	10
קרשם	4 1/8	–1/4	–5.7	4 1/4	4	11100	45788	6	3 5/8	–11	10.2	–1.3	27.9	28	
בי.טי.אר.	9	–1/2	–5.3	9 1/2	9	3500	31500	19 5/8	9	–53	14.7	0.8	17.4	53	67
תל ליהר	6 3/4	—	0	6 7/8	6 3/4	6700	45225	9 3/4	5 1/2	–28	6.4	2.3	31.0	40	18
אפיקסטם	12 1/4	+5/8	+5.4	12 1/4	11 3/4	5200	63700	19	10 3/4	–14	7.1	1.5	8.8	57	37
ברימל	9 1/4	—	0					11 7/8	9	–9	13.7	1.9	68.5	23	12
תאמת מבחה	4 7/16	–5/16	–6.6	4 3/4	4 3/8	54900	243646	8 5/8	4 3/8	–45	11.0	2.3	14.8	39	17
די.אס.אס.איי.	9 1/4	+1/8	+1.4	9 1/4	9	19800	183150	13 3/4	7 1/2	–27	31.0	2.0	57.9	57	29
אברימסום	6 3/4	–1/2	–6.9	7 3/8	6 3/4	5900	39825	14	6 3/4	–51	8.4	–1.9	1.3	33	
הולנ' קר	2 7/16	–1/16	–2.5	2 9/16	2 3/8	90500	220639	3 5/8	2 1/16	–19	10.5	0.4	5.8	29	73
אורית	4 3/8	—	0					6 3/4	3 1/4	–26	12.1	0.3	17.7	35	142
באזוק	10 1/2	–1/2	–4.5	11 1/8	10 3/8	401900	4219950	16	10 3/8	–33	105.0	–53.6	47.4	473	
בריסל	6 1/4	—	0	6 1/4	6 1/4	2100	13125	13 3/8	6 1/4	–48	5.8	–2.0	0.9	53	
סליקום	4 3/4	—	0	5 1/8	4 3/4	6200	29450	6	4	–5	6.2		1.2	19	475
רוטומטיקס	3 1/4	–1/4	–7.1	3 3/4	3 1/4	39900	129675	8 3/4	3	–58	4.6	–1.8	10.3	14	
עידן	31/32	–3/16	–16.2	1 3/16	1	68800	66667	1 15/16	15/16	–40	11.9	0.1	4.8	26	377
יטמק	1 5/16	—	0	1 1/4	1 1/8	18600	22097	2 9/16	1	–42	2.8	8.3	8.6	9	32
פי.די.ג'י.	2 5/8	—	0	2 5/8	2 3/8	2900	6888	4 5/8	2 3/8	–39	7.0		0.4	12	1218
מלברג	5	–3/8	–7.0	5 1/4	4 7/8	5800	29000	10	4 1/4	–49	7.0	–8.1		15	
אג"ח כור	101 1/2	+1/4	+0.2							–4					
אי.אם.אל.	14 5/8	–3/8	–2.5	14 3/4	14 1/2	14900	217913	20 1/4	14 1/2	–6					

הנתונים מבוססים על הדו"חות של ארבעת הרבעונים האחרונים שפורסמו.

אכלתי סטייק בטרגון*

הסטייק בטרגון מטופל ומיושן כהלכה, נפרס בקפידה, נצלה בדיוק במידה הנכונה ולצידו אותו רוטב מוכר, עשיר וקטיפתי.
לסטורפים: סינטה (סירלין סטייק) בקר, פילה בקר, טורנדו רוסיני, אנטרקוט עסיסי, צלע לבן ומדליוני פילה.
לאוהבי הירוק: סלטים רעננים, מוקי הבית, דגים ומגוון מנות ראשונות ואחרונות.

* טרגון
על שמו קראת המסעדה הינו צמח תבלין, ושמו בעברית לענה דרקונית (בצרפת אסטרגון). משמש לתיבול ומעניק ארומה בגוון האניס לבשר, עוף, דגים וסלטים.

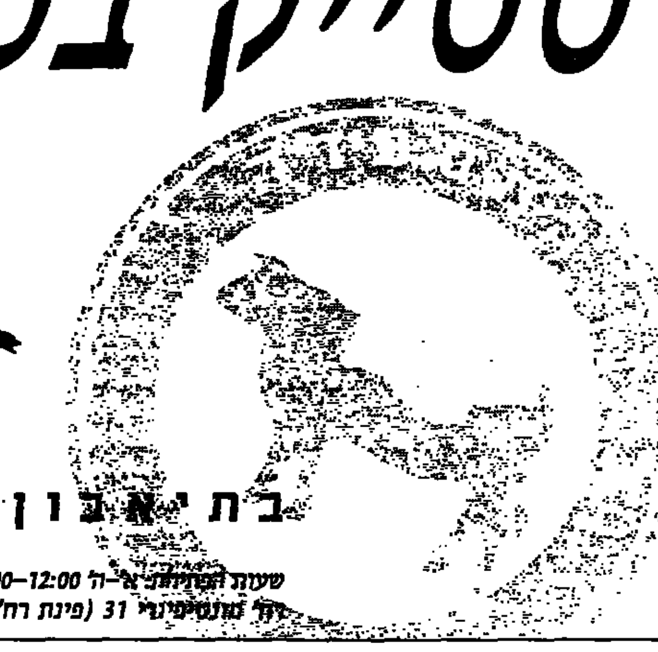

טרגון
המסעדה
בית יאבון!
שעות הפתיחה: א'–ה' 24:00–12:00, ו' 24:00–19:30, שבת 16:00–12:00
רח' מונטיפיורי 31 (פינת רח' יבנה) ת"א טל. 200297, 03-201969

הודעות בעניין תכנון ובנייה

חוק התכנון והבניה, התשכ"ה־1965
מחוז תכנון מקומי ירושלים
הודעה בדבר הפקדת תכנית המהווה שנוי תכנית מתאר מקומית

גוש 30131 ח"ח 25, 43, 46, 48, 49.
גוש 30142 חלקות 7, 14, 15.
גוש 30142 ח"ח 3, 13, 16, 49, 52.
גוש 30143 חלקות 80, 81, 83, 125, 127, 160, 161.
גוש 30143 ח"ח 79, 82, 123, 126.
גוש 30144 חלקות 126־129, 145.
גוש 30144 ח"ח 36, 79, 81, 82, 83, 96, 99־100.
גוש 30144 ח"ח 124, 125, 143, 144.
גוש 30275 חלקות 21, 73, 74.
גוש 30275 ח"ח 6, 54, 64, 66־70, 72.
גוש 30284 חלקות 1.
גוש 30284 ח"ח 2, 5־8, 12, 13, 16, 33.
גוש 30285 חלקות 8, 10, 15, 20, 42, 21, 73, 75, 107.
גוש 30285 חלקות 110, 117, 185, 226.
גוש 30285 ח"ח 7, 11, 14, 21, 47־50, 53, 54, 57.
גוש 30285 ח"ח 59, 60, 63, 72, 74, 75, 106.
גוש 30285 ח"ח 108, 109, 111־116, 118, 181־183.
גוש 30285 ח"ח 186, 207־213.

יו"ר הועדה המחוזית לתכנון ובניה מחוז ירושלים

עיריית אילת
יחידת הנדסה
הועדה המקומית לתכנון ולבניה אילת
הודעה עפ"י סעיף 149 (1) לחוק התכנון והבניה תשכ"ה־1965

הועדה המקומית לתכנון ובניה "ירושלים"
הודעה לפי סעיף 149 לחוק התכנון והבניה תשכ"ה־1965

חוק התכנון והבניה, התשכ"ה־1965
מחוז תכנון מקומי ירושלים
הודעה בדבר הפקדת תכנית המהווה שנוי תכנית מתאר מקומית

יו"ר הועדה המחוזית לתכנון ובניה מחוז ירושלים

חייג ואתה מנוי
להארץ

בעצם דג
מסעדת הדגים הטובה בישראל.
נקודה.
שרימפס, קאלאמרי, סרטנים, צדפות, לובסטר, לנגוסטין, מבחר דגי ים ובריכה
ארוחות צהריים בקלארה: מבחר סלטי הבית + דג המטפות + שתיה קלה / כוס יין 35 ש"ח בלבד
משכית 19 בית קורקס, אזור התעשיה הרצליה פיתוח
פתוח כל השבוע צהריים וערב. להזמנות טל. 09-576126

ברנר 2
בברנר 2 מקדימים את הקיץ
ומביאים אותה ב טפס:
מנות ראשונות לטעימה,
סטייל המטבח הספרדי.

תיא מגדילה את ההחזקות באנדין ומוכרת לה את האולפנים המאוחדים

החזוה של אנדין לאולפנות המסחר כאחד הפס נראית עתה קרובה מתמיד. לאחר איחוד ההון עומדת אנדין עומדת בפני השלמת השלב האחרון בהסדר הנושים שלה לאחר שתקצה לתיא והחברה הבת מילר כ-12 מיליון מניות בערכן הנקוב, כלומר תמורת הרמת 4 מיליון דולר. ההקצאה תגדיל את הונה העצמי של החברה ל-2 מיליון דולר שהוא ההון המינימלי לצורך חידוש המסחר במניה. ההקצאה מסיימת את המהלך שהחל בפברואר '93 כחוב של 7.5 מיליון שקל שהומרה למילר מנושיה של אנדין תמורת הון מניות שיוקצה למילר עתה. איחוד ההון שבוצע באחרונה מאפשר להשלים את ההקצאה שהעבירה את אנדין מגירעון של 6.3 מיליון שקל בהון העצמי להון עצמי חיובי של 1.2 מיליון שקל.

החלק השני של הרמת ההון יתבצע עתה, ובו תזרים תיא 4.5 מיליון שקל שיגדילו את הונה העצמי של אנדין ל-6 מיליון שקל שהוא ההון העצמי המינימלי הנדרש על מנת לרישום את אנדין למסחר. כזכור, הופסק המסחר באנדין באוקטובר '91 בעקבות הגשת תביעת פירוק שהגישה קשר בראל באפריל '92. יתרון נוסף שטמון בהגדלת החלקה של תיא באנדין ל-91% הוא האפשרות של בעלי השליטה למכור לחברה המוחזקת נכס שבבעלותו מבלי לשלם מס עליה. זהו בדיוק המהלך הבא של תיא, שתעביר לאנדין את עסקי התקשורת שלה, אם כי יש לזכור שתיא רכשה ב-'93 מחצית מאחזקתה באולפנים המאוחדים (60%) מריג'נס לפי שווי של 8.3 מיליון דולר, כך שיתרון המיסוי עלול להיות קטן יחסית.

עסקי התקשורת של תיא כוללים את החזקתה באולפנים המאוחדים (60%) ואת שירותי פרסומת מאוחדים (50%). האולפנים המאוחדים מספקים שירותי הפקה ואולפן לשידור לחברת רשת, שהיא אחת משלוש הזכייניות של הערוץ השני וכן לרשות השידור ולחברות הכבלים. בעקבות הפעלת הערוץ השני בנובמבר '93, הפעלת רשתות הטלוויזיה בכבלים, גדלה פעילות ההפקה הטלוויזיונית, והאולפנים המאוחדים עברו ברבעון הרביעי ב-'93 לרווח המוגדר כמשמעותי, כלומר כמה מאות אלפי שקלים. שירותי פרסומת מאוחדים זכתה ברבעון השלישי של '93 במכרז של רשות השידור למכירת פרסומת ברדיו. מקורות בתיא צופים למחזור של 70 מיליון שקל, אך על החברה לעמוד ביעדי מכירה מינימליים של רשות השידור בתום שנה ראשונה להפעלת שירותי הפרסום על ידה, על מנת שתוסיף להעסיק בזיכיון במשך כל החמש שנים.

ההקצאה והעברת עסקי התקשורת מותנים באישור בעלי המניות באנדין ובתיא, ולאחר מכן ניתן יהיה לרשום את אנדין למסחר ולהפשיר אותה. בתום ההקצאה תגדיל תיא לעסוק בתחום התקשורת ואנדין תפסיק את פעילות הנדל"ן שלה. בתוך כך מסרה אנדין הערכת שמאי על נכסה העיקרי עד עתה, בניין בן שלוש קומות [illegible] בחיפה ששטחו 1,000 מ"ר ושווי, על פי הערכת [illegible], 2.6 מיליון דולר עד 3.4 מיליון דולר. שווי זה עלה ב-700 עד 3 מיליון שקל על השווי המופיע של הבניין בספרי החברה.

אהליאב – מכרז של 1.5 מיליון שקל

אהליאב זכתה במכרז לאספקת מערכות אוויר הכוללות מדחסים, מייבשים ומסננים בשווי של 1.5 מיליון שקל מקבלן משנה לחברה הגרמנית MOLLER. החברה הגרמנית זכתה במכרז בינלאומי של חברת החשמל לאספקה והתקנה של מערכת איסוף ושינוע אפר תם בתחנת כוח בחדרה, שמערכות האוויר הנ"ל הם חלק ממנה. הספקת הציוד תתבצע בשלבים, כאשר 35% יסופקו בספטמבר '94 והיתרה עד אוקטובר '95.

אלוני חץ מגייסת 30 מ' ש' במניות בכורה

אלוני חץ תגדיל את הונה ב-100 מיליון שקל – 30 מיליון שקל מזה במניות רגילות והיתרה במניות בכורה נושאות דיווידנד צמוד למדד בשיעור שייקבע על ידי הדירקטוריון צוברות ומשתתפות. אלוני חץ מתכוונת לגייס ללא תחם 30 מיליון שקל במניות בכורה ובהמירים למניות בכורה במטרה להגדיל ולגוון את תיק הנכסים של החברה בחו"ל. מנכ"ל החברה, נתן חץ, אמר ל"הארץ" כי להערכתו חלוקת דיווידנדים תהפוך לגורם מהותי יותר בשיקוליהם של משקיעים, במיוחד גופים מוסדיים. גופים אלו לא הראו עניין או יכולת להתערב בניהול החברות, ולכן לא יוגרעו כנראה מהעובדה שמניות הבכורה נטולות זכויות הצבעה באסיפת החברה. מניות הבכורה יקנו למחזיקיהן זכות קדימה לקבלת דיווידנד מתוך הרווחים הראויים לחלוקה במזומנים, בטרם יחולקו דיווידנדים במזומנים לבעלי המניות הרגילות. הדיווידנד יחולק מדי שנה, ולא יאוחר מה-30 ביוני בכל השנה שהתחילה ב-31 בדצמבר בשיעור שיקבע על ידי הדירקטוריון על ערכן הנקוב של מניות הבכורה.

אם תחליט החברה שלא לחלק דיווידנד, תצטבר יתרת הדיווידנד שלא חולקה משנה לשנה. דיווידנד הבכורה והדיווידנד בפיגור יהיו צמודים למדד, כך שאם יתברר במועד ביצוע תשלום כלשהו על חשבון דיווידנד בכורה או דיווידנד בפיגור כי המדד החדש עלה לעומת המדד היסודי, תשלם החברה אותו תשלום כשהוא מוגדל באופן יחסי לשיעור העלייה של המדד החדש. בנוסף, אם יתברר במועד ביצוע תשלום כלשהו על חשבון אחד הדיווידנדים כי המדד החדש זהה למדד היסודי או נמוך ממנו, תשלם החברה אותו תשלום על פי ערכו הנקוב.

רווחי החברה שיוותרו לאחר תשלום דיווידנד הבכורה למחזיקי מניות הבכורה, או לאחר תשלום כל יתרת הדיווידנד בפיגור, ישולמו תחילה לבעלי המניות הרגילות בגובה שלא יעלה על סכום דיווידנד הבכורה. כל יתרת הרווחים במזומן באותה שנה תחולק בין כל בעלי המניות של החברה משני סוגיהן, פרי פסו בהתאם לערכן הנקוב.

הרווחים שיחולקו כמניות הטבה יחולקו בין כל מחזיקי המניות של החברה משני סוגיה, פרי פסו בהתאם לערכן הנקוב ובאופן שמניות הטבה למחזיקי מניות בכורה יחולקו בצורת מניות בכורה, ומניות הטבה למחזיקי מניות רגילות בצורת מניות רגילות. המניות הרגילות, ורק הן, יקנו לבעליהן זכויות הצבעה.

הודעות ודו"חות

יורם גביזון

פרבר רוכש 1% מתא"פ ב-800 א' ד'

בעל השליטה בתא"פ, דר' גדון פרבר, הגדיל את אחזקותיו בחברה, לאחר שרכש במהלך שלושת החודשים האחרונים באמצעות חברת איי.סי.סי 270,000 ע.נ, כלומר כ-1% מהונה של החברה במחיר ממוצע של 3 דולר למניה, הקרוב למחיר המניה בבורסה, ובהשקעה כוללת של 800 אלף דולר. לאחר רכישות אלה הגיעו אחזקותיו של פרבר בחברה ל-55.2%. לתא"פ שתי סדרות של אג"ח להמרה שעומדות לפקוע בסוף '94 וכרגע אין כדאיות להמיר אותן. פרבר לא מימש לפני חצי שנה את האופציות של תא"פ שהיו ברשותו כאשר פקעו באוגוסט '93. ברבעון הרביעי חל שיפור בעסקיה של תא"פ כשל עלייה במחירי הפי.וי.סי, אולם יש לזכור כי החברה סבלה, כמו חברות אחרות בבורסה, מהפסדי מימון ברבעון הראשון, וכי במהלך הרבעון השני צפויה השבתת מתקן האתילן של כרמל אולפינים (מפעלים פטרוכימיים + בז"ן), ולאלה עלולה להיות השפעה על אספקת חומר הגלם לתא"פ ומחיריו, במידה ששיפוץ המתקן לא יסתיים במועד המתוכנן.

נורדן נפט – סקר סייסמי בהיתר שיקמה

נורדן חיפושי נפט מבצעת החל ב-6 באפריל סקר סייסמי שימשך כשבועיים ויקיף 1,000 ק"מ של קווים סייסמיים. ברבעון השני תבחר נורדן את החברה שתבצע את עבודת הנתונים של הסקר הסייסמי. עיבוד הנתונים יימשך לתוך הרבעון השלישי של השנה. ברבעון הראשון של '94 עסקה נורדן חיפושי נפט בהכנות לעריכת סקר סייסמי מתחומי היתר מוקדם שיקמה ים/127. ההכנות כללו אינטרפרטציה של קווים סייסמיים שנרכשו, קביעת קריטריונים גיאולוגיים וגיאופיסיים לביצוע הסקר, ומו"מ עם קבלנים לביצוע הסקר, כשלבסוף נבחרה חברת GECO PRAKLA.

אינטרגאמא יוצאת מקניון איילון ברווח

אינטרגאמא לא רוותה נחת מפעילותה במגזר הקמעונאי, וכעת החליטה לצאת ממנו לחלוטין. לאחר צמצום מהותי נותרה בידי החברה הבכרה, דינמיק, חנות אחת בקניון איילון – ועתה נמכרה גם היא. דינמיק הרוויחה ב-'93 694 אלף שקל, ובעקבות מכירת החנות תוקף אינטרגאמא רווח הון של 500 אלף שקל.

דו"חות כספיים

אלוני חץ: גידול בהכנסה מנכסי נדל"ן זרים

השפל בשוק הנדל"ן האירופי מאז גיוס, והעלייה המסתמנת במחירי נדל"ן בשוק המקומי מאז גיוס, גרמו למספר הולך וגדל של חברות בורסאיות לחפש את מזלן בשוק בשווקים זרים. אחת הראשונות בהן רכשה ביולי '93 בניין בשטח של 4,000 מ"ר בסמוך ללונדון תמורת 11.7 מיליון שקל. הבניין, שמושכר לתקופה של 25 שנים, מכניס דמי שכירות שנתיים בסך 1.4 מיליון שקל, שיעודכנו ב-'96 בכיוון אחד בלבד – מעלה. בסוף דצמבר '93 רכשה אלוני חץ בניין משרדים בלונדון

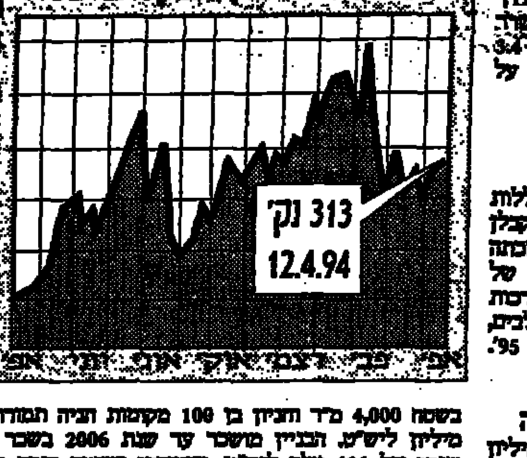

בשטח 4,000 מ"ר חניון בן 100 מקומות חניה תמורת 4.5 מיליון לישט"ג. הבניין מושכר עד שנת 2006 בשכר דירה שנתי של 426 אלף לישט"ג, שיעודכן בשיטה דומה ב-'96.

נכסיה המניבים של אלוני חץ התחילו לבוא לידי ביטוי כבר ברבעון השלישי, וברבעון הרביעי נמשכה המגמה של עלייה חזקה בהכנסות מדמי שכירות. השיפור בהשקעותיה הנדל"ניות של החברה וקפיצה ברווחי בורסה הביאו לצמיחה בהכנסותיה וברווחיה.

דמי השכירות צמחו ל-488 אלף שקל, לעומת 57 אלף שקל במקביל ב-'92, והרווחים מניירות ערך נסקו ל-1.1 מיליון שקל, בהשוואה ל-369 אלף שקל במקביל. תיק ניירות הערך של החברה ייטיב עימה פחות ברבעון הראשון, והחברה תיאלץ לרשום הפסד של 500 אלף שקל על תיק שהיקפו 17.5 מיליון שקל ו-18% מושקעים במניות.

בנוסף זה תוקף אלוני חץ ברבעון הראשון של '94 רווח הון של 750 אלף שקל מהנפקתה התורנית של אר.די.סי. גיוס ההון הראשוני של אר.די.סי הכניס לאלוני חץ רווח של ברבעון הראשון, וחלקה של אלוני חץ באר.די.סי הכולל אבלגון הוסיף 170 אלף שקל להכנסותיה של החברה.

לאלוני חץ מנגנון ייחודי של תגמול, לפיו יקבלו בעלי השליטה בחברה – נתנאל אלוני ונתן חץ אחת לשנה 2% מההפרש בין שווי השוק של החברה לבין ההון העצמי המתואם שלה עד לתקרה של 100 אלף דולר או 20% מהרווח לפני מס ולפני דמי ניהול. ב-'93 זיכה ההסכם את חץ ואלוני ב-576 אלף שקל ב-'93, שחלקם הגדול שולם ברבעון הרביעי. כתוצאה מכך הסתכם הרווח לפני מס ב-760 אלף שקל, לעומת 74 אלף שקל ברבעון המקביל ב-'92, והרווח הנקי ברבעון הגיע ל-847 אלף שקל, בהשוואה ל-240 אלף שקל במקביל ב-'92.

אלוני חץ הרוויחה ב-'93 1.8 מיליון שקל במחזור הכנסות של 4 מיליון שקל, לעומת רווח של 370 אלף שקל ב-'92 במחזור של 723 אלף שקל. המנכ"ל נתן חץ מציין בסקירת המנהלים, שהחברה צופה להכנסות של 4 מיליון שקל משכר דירה, כאשר 3.25 מיליון שקל מתוכם יבואו משני נכסיה של החברה באנגליה. אלוני חץ השקיעה ב-'93 13.7 מיליון שקל בנדל"ן מניב בחו"ל ו-5.4 מיליון שקל נוספים ברכישת קומת משרדים בת"א, שתכניס לחברה שכ"ד של 314 אלף שקל לשנה. עסקה נוספת שבוצעה בשוק המקומי היא הסכם עם קיבוץ אלונים על הקמת קניון בשטח של 4500 מ"ר כולל תחנת דלק פעילה. אלוני חץ תשקיע בין 2.2 מיליון דולר ל-2.6 מיליון דולר תמורת 50% מהפרויקט. אלונים ואלוני חץ השכירו 1200 מ"ר בפרויקט לשופר סל לתקופה של 10 שנים, כחלק ממדיניותם להשכיר שטחים בפרויקט לטווח ארוך. בניית הפרויקט, שהחלה בימים אלה, תושלם בתוך שנה, ולהערכת אלוני חץ תניב תשואה של 15% על ההשקעה.

לבד משתי השקעותיה אלו מחזיקים בעלי השליטה באלוני חץ בדיעה כי מחירי הנדל"ן בארץ יקרים, ולכן תתמקד החברה גם בעתיד בהשקעות נדל"ניות בחו"ל. לאלוני חץ התחייבויות להשקעות של 27.4 מיליון שקל ב-'94 ש-18.8 מיליון שקל מהן בחו"ל. השקעות אחרות של החברה היו באר.די.סי, המשכירה ומוכרת מערכות מחשבים וציוד היקפי מתוצרת דיגיטאל, 2.5 מיליון שקל ב-2.1% מהשליטה ו-1.8% מהונה של ליפשיץ, ו-1.7 מיליון שקל ב-10% מולר אבלגון בית השקעות.

כץ תעשיות: אוי, התחרות, התחרות

התחרות שמתחוללת בהדרגה לכל מגזרי המשק נגסה בכל פה ברווחיותה של חברת התעשיית כץ תעשיות. התעשיית הקרימה לספוג את התוצאות המכאיבות של גידול בכושר הייצור ובמספר השחקנים בענף. תופעה זו פגעה בתוצאות הכספיות של חברת כץ – שהיא היחידה מבין יצרניות התעשיית שפירסמו עד כה את מאזניהן ל-'93 המציגה ירידה במכירות – 13.9 מיליון שקל ב-'93, לעומת 15 מיליון ב-'92, כתוצאה מירידה חדה במחירי המכירה, שקיזזה עלייה כמותית בהיקף המכירות. הנסיגה בתוצאות הכספיות ניכרת בירידה של 40% במחיר המניה שנסחרה באמצע פברואר לפי שווי שוק של 18 מיליון דולר כלומר במכפיל 58.5 על בסיס רווחי '93.

רמת המכירות התאוששה ברבעון הרביעי כתוצאה מהפעלת המפעל החדש לייצור מוצרי תעשית על קרקעית אבני שפה ואבנים משתלבות. המפעל החדש תרם למחזוריה של החברה 1.2 מיליון שקל וסעד את המכירות לרמה של 4.8 מיליון שקל, בהשוואה ל-3.9 מיליון שקל בקמביל ב-'92.

שחיקת המחירים בשל התחרות בענף התעשית גרמה לירידה חדה ברווח הגולמי של החברה – 1.3 מיליון שקל ברבעון הרביעי של '93 (26.7% מהמחזור), בהשוואה לרווח גולמי של 1.7 מיליון שקל במקביל ב-'92 (42.7% מהמחזור) ורווח גולמי של 4.8 מיליון שקל ב-'93 כולה (34.9% מהמחזור). כלומר, ברבעון הרביעי של '93 היתה הרעה נוספת ברווחיות הגולמית, אולי כתוצאה מהרצתו החלקית של המפעל החדש.

למרות הירידה במכירות ב-'93 גדלו הוצאות המכירה, ההנהלה והכלליות ל-3.4 מיליון שקל (24.4% מהמחזור), לעומת 2.5 מיליון שקל ב-'92 (17% מהמחזור), וכתוצאה מכך כווץ הרווח התפעולי ל-391 אלף שקל, בהשוואה ל-861 אלף שקל במקביל.

מנכ"ל החברה, פנחס כץ, מסביר את העלייה בגידול בכוח האדם כחלק "מההיערכות להרחבת הפעילות הצפויה במחצית השנייה של '94, עם הפעלתו המלאה של המפעל החדש".

נוסף לירידה ברווח הגולמי והתפעולי נפגעה כץ ממעבר להפסד של החברות הבנות ל.מ תעשיות תשתית והראל מנופים, ועברה להפסד ברבעון הרביעי – 67 אלף שקל, לעומת רווח של 306 אלף שקל ברבעון המקביל ב-'92.

סממן נוסף של התחרות בענף היותה הגדלת האשראי ללקוחותיה של החברה ב-2.8 מיליון שקל ל-7.8 מיליון שקל, המייצגים יותר משמונה חודשי מכירה. הגדלת האשראי גרמה להוצאות מימון בסך 296 אלף שקל (6.1% מהמחזור) ברבעון השלישי, לעומת 261 אלף שקל ברבעון המקביל ב-'92 (6.7% מהמחזור); למרות שבפברואר '93 גייסה החברה 15.5 מיליון שקל, הרי שרוב התמורה (9.6 מיליון שקל) נוצלה להשקעה במפעל החדש. הגידול באשראי ללקוחות והירידה ברווח גרמו להרעה בתזרים המזומנים של החברה – גירעון של 2.3 מיליון שקל, לעומת עודף של 4.4 מיליון שקל ב-'92.

כץ תעשיות הרוויחה ב-'93 921 אלף שקל במחזור של 13.9 מיליון שקל, לעומת רווח של 2 מיליון שקל במחזור של 15 מיליון שקל ב-'92. המנכ"ל פנחס כץ צופה לשיפור בהיקפי המכירות ובתוצאותיהן במחצית השנייה של '94, עם הפעלתו המלאה של המפעל החדש. הרווח למניה ב-'93 הגיע ל-0.24 שקל, לעומת 0.66 שקל ב-'92.

חבס – השקיעה בגבעת עמל וברמת פולג

שתי העסקות המהותיות שביצעה חבס ב-'93 אינן משתקפות עדיין בדו"חות הרווח וההפסד של החברה, שהתפרסמו בספטמבר '93. חבס רכשה ביוני '93 מרחב תב"ע וזכויות בנייה בשטח של 10 דונם על פי התב"ע שעדיין לא פורסמה למתן תוקף מתירות בנייה בשטח 22.4 אלף מ"ר, המיועדים לבניית 187 דירות בשטח 120 מ"ר כל אחת. אם ישתנו זכויות הבנייה יותאם המחיר שתשלם חבס – 23.4 אלף שקל על כל 10 מ"ר של תוספת או גריעה. ההסכם יתבטל אם לא תפורסם התב"ע על השטח עד אמצע ספטמבר '94.

העסקה הגדולה השנייה בה היתה החברה מעורבת ב-'93 היא רכישה של 15% מהזכויות בפארק תעשייתי שיוקם שיא ברמת פולג. השטח משתרע על 90 דונם ועד כה הושלמו מבנים בשטח של 16 אלף מ"ר על קרקע בשטח כולל של 20 דונם. המבנים הנמצאים בשלבי הקמה הם בשטח בנוי כולל של 36 אלף מ"ר על קרקע בשטח 50 דונם. שיא התחייבה

לחבס כי הכנסתה השנתית הנקייה לפני מס לא תקטן מ-4.5%. החברה הבת האמריקאית של חבס רכשה עם גורמים נוספים 50% משני מרכזים מסחריים בג'ורג'יה ארה"ב תמורת 3.75 מיליון דולר, כשחלקה של חבס יהיה 1.1 מיליון דולר. חבס אף רכשה בשותפות שווה עם גורם אחר 66% משטח של 2,057 מ"ר בהרצליה פיתוח בעסקת קומבינציה, המותנית בקבלת היתר בנייה על המגרש בתוך שנה וחצי.

עסקיה השוטפים של החברה מעניינים הרבה פחות – חבס הפסידה ב-'93 170 אלף שקל. הכנסותיה הסתכמו ב-400 אלף שקל, ש-319 אלף שקל מתוכם קיבלה כתמורה על שירותי תיווך וייעוץ לחברות בעלות עניין בשליטת בעלי עניין. ההפסד למניה ב-'93 – 0.09 שקל. שווי השוק של החברה הוא 17.7 מיליון דולר והונה העצמי מסתכם ב-4.7 מיליון דולר.

דו"חות כספיים לרבעון הרביעי '93 ולשנת '93 כולה

הראל המשמר — באלפי שקלים

הרבעון הרביעי	'93	'92
רווח מביטוח חיים	4,579	4,713
- מביטוח כללי	8,036	1,366
רווח לפני מס	28,477	9,157
רווח נקי	8,782	3,953
השנה כולה	**'93**	**'92**
רווח מביטוח חיים	28,087	22,912
- מביטוח כללי	35,833	2,728
רווח לפני מס	69,723	34,095
רווח נקי	29,691	14,253
רווח למניה (ש"ח)	1.36	0.65

עיקרי הדו"ח: הראל המשמר הגדילה את הכנסותיה מביטוח כללי בצורה משמעותית. הכנסה מביטוח הבריאות הסתכמה ב-240 מיליון שקל. ברבעון הרביעי נרשמה ירידה ברווחיות. הירידה נבעה [illegible] ברווחיות. [illegible] עלולה לפגוע ברווחיות בשנת '94.

כץ — באלפי שקלים

הרבעון הרביעי	'93	'92
מכירות	4,805	3,906
רווח גולמי	1,582	1,667
רווח תפעולי	397	861
רווח נקי	(67)	306
השנה כולה	**'93**	**'92**
מכירות	13,871	15,009
רווח גולמי	4,839	6,916
רווח תפעולי	1,454	4,368
רווח נקי	921	1,979
רווח למניה (ש"ח)	0.24	0.66

עיקרי הדו"ח: ברבעון הרביעי נרשמה עלייה בהכנסות מהפעלת המפעל החדש. [illegible] ירידה בענף [illegible] לירידה ברווח התפעולי.

חבס — באלפי שקלים

השנה כולה	'93	'92
הכנסות מיזוך	319	223
הכנסות מהשכרה	81	7
רווח גולמי	389	242
הכנסות מימון	186	(1)
רווח (הפסד) נקי	(170)	132
רווח למניה (ש"ח)	(0.09)	0.53

עיקרי הדו"ח: עיקר עסקיה של חבס הוא בפיתוח נדל"ן בישראל ובעולם. בסקירת המנהלים לשנת '93 מציין כי החברה הוקמה בשני עסקות נדל"ן בישראל בהיקף כספי של 52 מיליון שקל. השקעות הם בתחום הקמת מבנים לתעשייה. לאחר תאריך המאזן רכשה חבס באמצעות חברה בת בארצות הברית 50% משני מרכזים מסחריים במדינת ג'ורג'יה, בהשקעה של 11 מיליון דולר. תוצאות השקעות חברות אלו יבואו לידי ביטוי בטווח הארוך.

אלוני חץ — באלפי שקלים

הרבעון הרביעי	'93	'92
הכנסות ניירות ערך	1,123	369
- שכירות וניהול	488	57
הוצאות הנהלה	544	35
הוצאות מימון	216	39
רווח נקי	847	240
השנה כולה	**'93**	**'92**
הכנסות ניירות ערך	1,286	495
- שכירות וניהול	1,010	227
הוצאות הנהלה	1,409	72
הוצאות מימון	721	73
רווח נקי	1,844	570
רווח למניה (ש"ח)	0.15	0.08

עיקרי הדו"ח: הכנסות החברה הסתכמו ב-4 מ' ש' לעומת 723 א' ש' ב-'92. ברבעון הרביעי נרשם גידול בהכנסות משכירות. ההכנסה כוללת 1.5 מ' ש' מהנפקת R.D.C. מתחילת '94 ירד שווי תיק ני"ע ל-16.4 מ' ש'.

בזק — מיליוני שקלים

הרבעון הרביעי	'93	'92
הכנסות	1,326	1,140
רווח תפעולי	208	167
רווח נקי	(12)	(43)
השנה כולה	**'95**	**'92**
הכנסות	5,085	4,659
רווח תפעולי	985	900
רווח נקי	282	230
רווח למניה (ש"ח)	0.39	0.32

עיקרי הדו"ח: בזק רשמה גידול בהכנסות, הנובע מהתרחבות היקף השימוש. בשנת '93 התקינה חברת בזק 252 אלף קווים חדשים, גידול של 31%. ההכנסות משיחות בין לאומיות עלו בכ-10%. התייעלות בזק צימצמה את השפעה של הורדת תעריפי שירותי הטלפון ושחיקתם הריאלית של המחירים.

מדדי מניות – 12.4.94

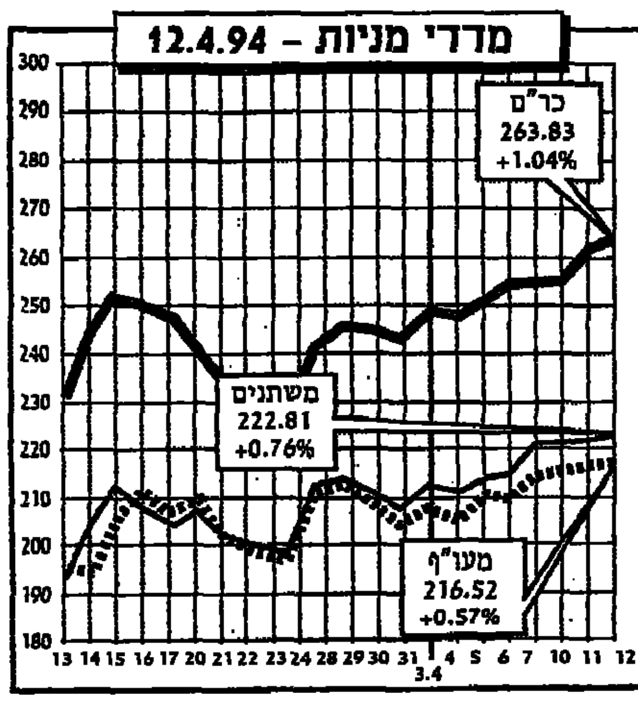

מדד המשתנים – בשנה

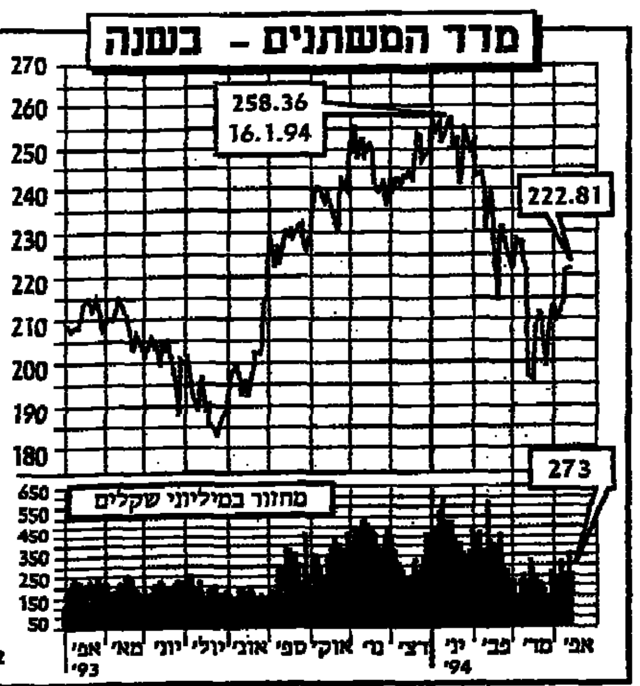

מדדי מניות

שם הענף	מדד בנקודות	% שינוי יומי	% שינוי מתחילת החודש	% שינוי מתחילת השנה	% שינוי ריאלי מתחילת השנה
כללי	234.42	0.87%	7.53%	-13.23%	-15.14%
כר"ם	263.83	1.04%	8.15%	-17.67%	-19.48%
משתנים	222.81	0.76%	7.08%	-18.04%	-12.02%
מעו"ף	216.52	0.57%	5.11%	-11.69%	-13.57%
אופציות כללי	245.79	1.74%	12.71%	-30.70%	-32.23%
אג"ח להמרה כללי	209.32	0.35%	4.47%	-5.38%	-7.47%
בנקים מסחריים	233.73	0.96%	9.59%	-8.09%	-10.11%
בנקים למשכנתאות	240.16	1.13%	6.49%	-10.36%	-12.33%
חברות ביטוח	289.47	0.64%	-0.76%	-16.83%	-18.66%
מסחר ושירותים	228.95	0.93%	7.96%	-11.11%	-15.07%
נדל"ן וחקלאות	238.83	1.48%	11.15%	-15.92%	-17.77%
חברות תעשיה	223.95	0.51%	5.75%	-14.34%	-16.23%
חברות להשקעה	272.72	1.09%	8.68%	-13.34%	-15.25%
חיפושי נפט	227.71	0.88%	7.97%	-16.29%	-18.13%
מקבילה	388.62	1.46%	9.13%	-17.56%	-19.38%

מדדי איגרות החוב

שם הענף	מדד בנקודות	% שינוי יומי	% שינוי מתחילת החודש	% שינוי מתחילת השנה	% שינוי ריאלי מתחילת השנה
כללי	129.34	-0.05%	0.67%	1.06%	-1.16%
כללי ממש.	128.74	-0.05%	0.63%	1.14%	-1.09%
צמוד למדד ממש.	128.13	-0.04%	0.57%	1.27%	-0.96%
צמוד המטבע מט"ח ממש.	137.86	-0.12%	1.17%	0.07%	-2.13%
כללי קונצרניות	133.35	0.06%	0.93%	0.50%	-1.71%
צמוד למדד קו.	132.26	0.06%	0.92%	0.77%	-1.45%
צמוד המטבע מט"ח קו.	148.05	0.05%	1.27%	-2.48%	-4.63%
מק"מ	114.52	0.02%	0.30%	2.91%	0.65%
גילון	118.07	0.09%	0.31%	3.35%	1.08%
צמוד ממש. 0-2 שנים	126.50	0.06%	0.46%	2.85%	0.58%
צמוד ממש. 2-5 שנים	127.10	-0.09%	0.53%	2.09%	-0.16%
צמוד ממש. 5-7 שנים	128.52	-0.01%	1.11%	1.18%	-1.05%
צמוד ממש. 7-10 שנים	132.72	0.12%	0.51%	0.24%	-1.97%
צמוד ממש. 10-15 שנים	129.97	-0.18%	0.58%	-0.26%	-2.46%
צמוד ממש. 15+ שנים	126.98	-0.93%	-0.63%	-1.15%	-3.33%

מלוות קצרי מועד

סמל הנייר	מחיר	תשואה שנתית לפדיון	ימים לפדיון
434	99.80	11.15%	7
444	99.68	8.75%	14
514	99.42	10.55%	21
524	99.28	9.85%	28
534	99.05	10.50%	35
544	98.88	10.30%	42
614	98.67	10.50%	49
624	98.49	10.45%	56
634	98.29	10.50%	63
644	98.26	9.60%	70
654	97.92	10.50%	77
714	97.74	10.45%	84
724	97.66	9.95%	91
734	97.35	10.50%	98
744	97.17	10.50%	105
814	97.00	10.45%	112
824	96.85	10.30%	119
834	96.67	10.50%	126
844	96.47	10.35%	133
854	96.26	10.45%	140
914	96.05	10.45%	148
934	95.91	10.25%	156
944	95.73	10.40%	162
954	95.57	10.35%	169
1014	95.35	10.45%	175
1034	95.03	10.35%	189
1114	94.62	10.45%	203
1154	93.90	10.45%	231
115	93.04	10.40%	266
215	92.54	10.40%	294
315	91.64	10.48%	322
415	90.74	10.45%	357

אופ' בפרמיה נמוכה

	שם האופציה	פרמיה ב-%
1	אלקנית 2	-26.8%
2	תשלח 1	-6.9%
3	לידר א	-5.8%
4	אורליס	-5.2%
5	רומקפר	-4.8%
6	דנאל	-4.2%
7	ישורון	-4.1%
8	קשר תם	-3.3%
9	רבאל גרופ ב	-3.8%
10	אליטב	-3.3%

אג"ח בפרמיה נמוכה

	האג"ח להמרה	פרמיה ב-%
1	חן-רום	-7.9%
2	איילון ביטוח א'	-7.0%
3	תשלח א	-4.8%
4	מלום 1	-4.4%
5	מאיר עזרא ב	-3.8%
6	דנבאר ב	-2.3%
7	אלקו מלווה א'	-2.2%
8	אגל בניה	-2.1%
9	מאיר עזרא א'	-2.0%
10	לה נסיונל	-1.9%

תנודות בולטות באופ'

	שם האופציה	% שינוי
1	סיני אופ' 1	32.5%
2	אורליס אופ'	25.6%
3	מאקאל אופ' 1	20.1%
4	טיב אופ' 1	-19.5%
5	אל-קנית אופ' 2	17.7%
6	מרין ל. אופ'	17.5%
7	נופת אופ' 1	16.7%
8	ארגיבר אופ'	16.0%
9	לפין תלפ אופ'	15.8%
10	ניסקו אופ' 1	15.4%

אג"ח ממשלתיות

מספר שנים לפדיון	תשואה שנתית (נמוך)	תשואה שנתית (בינוני)
1 - 2	0.8	2.8
2 - 3	1.2	2.9
3 - 4	1.7	3.0
4 - 5	1.9	3.1
5 - 7	1.5	3.1
7 - 10	1.5	3.0
10 - 13	1.6	3.1
13 - 17	1.7	3.2

היכן אוכלים... מה שלה... היכן ישנים... מה מזג האוויר... מה יש לראות שם...
24 ש' + שישי, שבת וחג ועוד
תור פון
מרכז מידע לאומי לתיירות ותרבות הפנאי
בכרטיס אשראי טל. 03-5323777

מיטב
"מיטב אגיח מדינה" קרן נאמנות צבירה
"מיטב מדיד" קרן נאמנות לתשלומים שוטפים
הודעה לציבור על הצעה מיוחדת לרכישת יחידות בשיעור הוספה מופחת
בהתאם לתשקיפי הקרנות, מציע מנהל הקרן בתקופה שבין 18.4.94 עד 30.6.94 (כולל) את היחידות בקרנות הנ"ל במחירן היסודי כפי שיקבע בתוספת שיעור הוספה מופחת של 0.5%.
האפשרות לרכישת היחידות ניתן להגיש באמצעות כל אחד מסניפי בנק אגוד לישראל בע"מ ובאמצעות כל הבנקים וחברי הבורסה לניירות ערך בת"א.
אין הודעה זו מהווה הצעה לרכישת יחידות.
מנהל הקרן: מיטב ניהול קרנות נאמנות (1982) בע"מ.
הנאמן: החברה לנאמנות של בנק אגוד בע"מ.

מגדלי שקל בע"מ
ניתנת בזה הודעה על
כינוס אסיפה כללית שלא מן המניין של בעלי המניות של החברה שתתקיים ביום שלישי 19 באפריל 1994, בשעה 09:30 בבוקר, במשרדי החברה ברחוב קפלן 2, תל-אביב.
והנושא העומד לסדר היום:
לערוב לחברה מוחזקת.
אם בשעה הנקובה לעיל לא יהיו נוכחים באסיפה מספר משתתפים כנדרש בתקנון, תדחה האסיפה בשעה אחת לשעה 10:30 בבוקר – התקיים באותו יום ובאותו מקום ותהיה חוקית בכל מספר משתתפים.
הנוסח המלא של ההחלטות שיובאו לאישור האסיפה הכללית (נוסח ההודעה למחזיקים במניות החברה מיום 12 באפריל 1994, נמצאים לעיון בעלי המניות במשרדה הרשום של החברה.
בעל מניות רשאי למנות מיופה כח שיוכל להשתתף ולהצביע מטעמו באסיפה הכללית וזאת באמצעות יפוי כח שיימסר במשרדי החברה לפחות 48 שעות לפני מועד האסיפה הכללית הנ"ל.
בשם הדירקטוריון,
אברהם פינדלינג, רו"ח
מזכיר החברה

חברת חשמל מחוז ירושלים בע"מ
מכרז 14/94
חוטי אלומיניום לקוי חשמל מתח גבוה
החברה מבקשת בזה להגיש הצעת מחיר ע"י המעטפה החתומה למכרז מס' 14/94
חוטי אלומיניום לקוי חשמל מתח גבוה
המעוניינים להשתתף במכרז זה יוכלו לקבל את דרישי המכרז ותנאיו במשרד מנהל הלשכה של החברה ברחוב צלאח אלדין מס' 15 – ירושלים עד 5.5.1994
ההצעות תוגשנה במעטפות סגורות ותחתומות בשעות אדומה עד צהרי יום 20.5.1994 החברה אינה מתחייבת לקבל את ההצעה הגדולה ביותר והיא רשאית לדחות ו/או לבטל כל הצעה מבלי שתציין את הסיבות לכך.

מדינת ישראל
הודעה על תוצאות מכרזים במילווה קצר מועד
ביום 12.4.94 הוצעו לציבור סדרות מילווה קצר מועד באמצעות מכרזים.
להלן פירוט הסדרות שהונפקו ותוצאות המכרזים

סדרה	תשואת המכרז *	תשואה ממוצעת *	שיעור ההקצאה ב-% במכרז	שיעור ההקצאה ב-% בלי מכרז	הכמות שהוקצתה במיליוני ש"ח במכרז	הכמות שהוקצתה במיליוני ש"ח בלי מ"כ
1024	10.35	10.32	74.00	46.80	80	3.0
0415	10.35	10.32	15.43	1.41	80	3.0
0215 למסירה עתידית	10.50	10.50	14.85	---	15	-
0815 למסירה עתידית	10.50	10.50	25.0	---	15	-

הזמנות בתשואות נמוכות מתשואת המכרז סופקו במלואן.
הזמנות בתשואות המכרז סופקו בהלקן לפי שיעור ההקצאה הרשום לעיל.
הזמנות בתשואות גבוהות מתשואת המכרז לא סופקו.
(*) תשואת המכרז מוצגת כתשואה אפקטיבית ולא כתשואה נומינלית.
(א) הזמנות בלי הגבלת מחיר/תשואה

"מי אזור דן" אגודת מים שיתופית חקלאית בע"מ
מכרז מס' 413/M.E.D/92
לאספקה והתקנה של ציוד איוור (ROTOR AERATORS)
למכון טיהור הביוב בשורק – שלב ב'
"מי אזור דן" מבריאה בזה על קבלת הצעות מקבלנים לאספקה והתקנה של ציוד איוור (ROTOR AERATORS) למכון טהור הביוב בשורק.
את מסמכי המכרז ותוספי הצעות ניתן לקבל תמורת 1,500 ש"ח, שלא יוחזרו, במשרדי האגודה, רח' נחלת בנימין 24 תל-אביב (טלפון 03-5177144) בין השעות 8:00 – 14:00. מבקשים המעוניינים להשתתף במכרז יאשר ענינים על תנאי ההשתתפות הכלולים במסמכי המכרז ימשו הצעותיהם בשני (2) עותקים על גבי הטפסים שיומצאו להם ובהתאם לתנאי המכרז.
את ההצעות, בצירוף ערבות בנקאית בסך ערכם בשקלים של 150,000$ (דולר אמריקאי) צמוד לדולר, שתהיה בתוקף 120 יום מתאריך סגירת המכרז, יש להכניס לתיבת המכרזים שבמשרדי האגודה עד לתאריך 24.5.94 שעה 12.00 (לא לשלוח בדואר).
על המעטפה יש לציין, אך ורק:
"מי אזור דן" אגודת מים שיתופית חקלאית בע"מ
מכרז מס' 413/M.E.D/92
הצעות שתתקבלנה לאחר מועד סגירת המכרזים ו/או ללא ערבות כנדרש לא תובאנה לדיון.
סיור קבלנים יתקיים ביום רביעי 4.5.94 בשעה 09:00 ויצא ממשרדי האגודה, רח' נחלת בנימין 24, תל-אביב.
אין האגודה מתחייבת לקבל את ההצעה הזולה ביותר, או כל הצעה שהיא, לגבי המכרז ו/או חלקיו.
יו"ר האגודה
בר-ציון מורדוב

יונעי-ין
הסינית בטיילת
• ארוחות עסקיות • ארועים • מנות מיוחדות
ככר המוזיקה
הרברט סמואל 56
ת"א, טל. 5103348

هكذا من الأصل

هكذا من الأصل

מניה	שער	שינוי בנק
גילון		
גילון 2101	103.1	--
גילון 2125	104.1	+0.1
גילון 2126	106.4	+0.1
גילון 2160	105	+0.2
גילון 2201	106	--
4.25% גליל		
גליל 4.25 3701	3115	--
גליל 4.25 3702	2453	+4
גליל 4.25 3703	2150	+4
גליל 4.25 3704	1844	+4
גליל 4.25 3828	331	--
שריא 4.75 4224	235.1	--
שריא 4.75 4225	233.1	+0.2
שריא 4.75 4226	231.6	+0.4
גליל 4.25 3829	327	--
גליל 4.25 3830	322	+1
גליל 4.25 3831	318	+3
שריא 4.75 4227	230.9	+0.6
שריא 4.75 4228	227.5	+0.2
שריא 4.75 4229	222.6	+0.4
גליל 4.25 3832	314	--
גליל 4.25 3833	306	--
גליל 4.25 3834	298.1	+0.2
שריא 4.75 4230	217.5	+0.1
שריא 4.75 4231	214.4	+0.1
שריא 4.75 4232	213.1	--
גליל 4.25 3751	978	+2
גליל ק251 4.25 % 0.55		
ש3752	400	-1
גליל ק251 4.25X % 1.15 -		
ש3753	394	+9
גליל ק252 4.25 % 0.95		
ש3901	371	--
גליל ק252 4.25X % 1.95		
ש3902	349	-7
גליל ק252 4.25X % 1.1		
ש3903	352	+1
גליל ק252 4.25X % 1.35		
ש3904	345	-2
גליל ק253 4.25 % 1.1		
ש3791	294.6	-0.3
4.25% ק253 א % 1.15		
ש3792	289.7	+0.1
בגע ק254 4.75 % 0.2		
ש4681	182.6	+0.2
בגע ק254 4.75X % 0.35		
ש4602	180.9	+0.3
בגע ק254 4.75 % 0.4		
ש4603	179.4	--
בגע ק254 4.75 % 0.7		
ש4604	176.4	+0.3
בגע ק255 4.75 % 0.7		
ש4605	177.9	+0.2
בגע ק255 4.75X % 0.85		
ש4606	176.7	+0.4
בגע ק256 4.75 % 1.3		
ש4607	175.9	-0.4
ש4608	174.6	-0.4
ש4609	169.1	-0.5
בגע ק256 4.75X % 0.8		
ש4610	169.6	-0.8
ש4611	164.8	-0.8
בגע ק257 4.75 % 0.9		
ש4612	159.6	+0.2
ש4613	156.9	+0.2
ש4614	154.3	+0.2
גליל ק265 4.25 % 1.45		
ש3754	349	-1
ש3755	338	-1
ש3756	335	-1
שריא 3.00 4119	145.5	--
שריא 3.00 4120	145.6	--
שריא ק270 3.00 % 1.7		
ש4121	145.2	--
ש4122	144.2	--
שריא ק272 3.00 % 1.7		
ש4123	142.2	--
ש4124	141.6	--
שריא ק280 3.00 % 1.5		
ש4125	136.5	--
ש4126	132.4	+0.1
גליל ק285 4.75 % 1.1		
ש3862	206	-0.1
ש3863	202.5	-0.2
ש3864	201.4	-0.1
גליל ק290 4.75 % 0.7		
ש3865	203.5	--
ש3866	201.6	--
ש3867	199.1	+0.1
גליל ק295 4.25 % 0.7		
ש3757	334	--
ש3758	329	--
ש3759	329	--
גליל ק296 4.25 % 1.25		
ש3760	321	-2
ש3761	315	-2
ש3762	307	-2
גליל ק296 4.25X % 1		
ש3763	299.9	+2.3
שריא ק297 3.00 % 1.6		
ש4127	129.2	+0.2
ש4128	127.1	+0.2
שריא ק298 3.00 % 1.75		
ש4129	125.9	--
ש4130	123.4	--
שריא 2.00 4233	144.4	-0.4
שריא 2.00 4234	143.8	--
גליל ק305 4.25 % 1.35		
ש3764	292.6	-0.3
ש3765	286	-0.3
ש3766	283.2	-0.3
גליל ק310 4.25 % 2		
ש3767	274.1	-5.5
ש3768	274.8	-5.5
גליל ק315 4.75 % 0.8		
ש3769	287.8	+0.1
ש3774	282	+0.1
גליל ק320 5.00 % 1.2		
ש3770	284.1	-4.1
ש3773	281.1	-4.2
גליל ק325 5.25 % 0.6		
ש3771	290.8	+0.1
ש3772	287.9	+0.1
שריא ק327 3.00 % 1.56		
ש4235	139.7	--
שריא ק328 3.00 % 1.82		
ש4236	125.8	--
ש4237	125.5	+0.1
ש4238	124.8	--
גליל ק328 4.75X % 1.18		
ש3775	267.8	-0.2
ש3776	263.4	-0.2
ש3777	259.8	-0.3
שריא ק328 3.00 % 1.87		
ש4239	124.4	+0.1
ש4240	121.1	+0.1
שריא ק329 3.00 % 1.74		
ש4241	121.6	--
שריא ק329 3.00X % 1.76		
ש4242	121.5	-0.2
שריא ק330 3.00 % 1.85		

מניה	שער	שינוי בנק
ש4243	117.2	+0.1
ש4244	115.5	--
שריא ק331 3.80 % 1.87		
ש4245	112.4	+0.1
ש4246	109.4	--
שריא ק333 3.80 % 1.84		
ש4247	107.6	--
ש4248	104.8	--
שריא ק334 % 1.94		
ש4249	100.8	-0.2
גליל ק345 4.75 % 1.22		
ש3778	216.1	--
גליל ק350 4.75 % 1.3		
ש4801	286.3	+0.2
ש4802	282.4	+0.2
ש4805	279.6	+0.3
גליל ק355 4.75 % 1.25		
ש3779	177.1	--
ש3780	174.2	+0.1
גליל ק368 4.75 % 1.35		
ש4804	249.9	+0.1
ש4807	237.3	--
גליל 2.50 3781	145	-0.3
גליל ק365 4.80 % 1.64		
ש3782	152.5	-0.1
ש3783	150.5	--
גליל ק366 4.80 % 1.6		
ש3784	150.9	-0.5
ש3785	147.9	-0.5
גליל ק367 4.75 % 1.36		
ש4808	286.9	--
ש4809	203.6	+0.1
ש4810	194.6	--
גליל ק370 4.00 % 1.6		
ש3787	134.4	--
גליל ק375 4.75 % 1.4		
ש5201	253.5	+0.1
ש5202	249	--
ש5203	243	+0.1
גליל ק380 4.75 % 1.35		
ש5401	297.8	+1
ש5402	293.7	+0.9
ש5403	286	+1
שריא ק383 4.75 % 1.36		
ש5404	281	+3.5
ש5405	277.1	+3.4
גליל ק385 4.75 % 1.32		
ש5284	228.5	+0.1
גליל ק390 4.00 % 1.61		
ש4811	147.1	-0.2
ש4812	142.6	-0.2
גליל ק398 4.08 % 1.7		
ש4813	135.4	-0.2
ש4814	135	-0.2
ש4815	134.4	-0.2
גליל ק391 4.00 % 1.71		
ש4816	136	+0.5
ש4817	132.6	+0.5
שריא ק391 4.80 % 1.75		
ש4818	130	--
ש4819	130.6	--
גליל ק392 4.80 % 1.7		
ש4820	131.5	+0.2
גליל 2.50 4901	142.5	-0.2
גליל ק395 4.75 % 1.48		
ש5406	240.3	+0.9
ש5407	238.8	+0.9
ש5408	224	+0.9
ש5409	222.6	+0.8
גליל ק405 4.75 % 1.45		
ש5410	206.1	+1
ש5411	203.2	+1
ש5412	196.5	+1
גליל ק410 4.75 % 1.41		
ש5413	191.9	+1.5
גליל ק411 4.75 % 1.44		
ש5414	179.4	+1.2
גליל ק415 4.75 % 1.51		
ש5601	275.7	+1.4
ש5602	273.5	+1.3
ש5603	268.5	+1.3
גליל ק418 4.75 % 1.53		
ש5604	267.5	-1.1
ש5605	263.9	-1.2
ש5606	262.9	-1.2
גליל ק422 4.80 % 1.75		
ש5205	139.7	--
ש5206	137.4	+0.1
גליל ק423 4.00 % 1.79		
ש5207	129.3	-0.5
גליל ק424 4.00 % 1.83		
ש5208	125.1	-0.8
גליל ק425 4.75 % 1.6		
ש5610	247.4	+0.1
ש5611	230.4	+0.1
גליל ק427 4.75 % 1.53		
ש5612	226.5	-0.6
גליל ק430 4.75 % 1.68		
ש5613	198.1	-1
ש5614	196.9	-1
ש5615	194.2	-1
גליל ק435 4.75 % 1.61		
ש5701	221.7	-2.1
ש5702	217.1	-2.1
ש5703	213.6	-2
גליל ק436 4.00 % 1.87		
ש5415	121.9	-0.6
ש5416	118.7	-0.5
גליל ק437 4.00 % 1.82		
ש5417	119.1	-0.1
ש5418	114.7	-0.1
גליל ק440 4.75 % 1.64		
ש5704	191.8	-1
ש5705	188.5	-1
ש5706	185.2	-1.1
גליל 2.50 5707	138	-1
גליל ק444 4.00 % 1.88		
ש5419	110.9	+0.1
גליל ק445 4.75 % 1.65		
ש5901	223.3	-2.1
כפיר 1376	143.9	+0.3
כפיר ק708 % 1.94		
ש1377	143.7	+0.2
כפיר ק782 % 1.88		
ש1378	141.1	+0.2
ש1379	136.4	+0.2
כפיר ק703 % 2.04		
ש1380	127.4	--
ש1381	125.5	--
ש1382	122.7	--
ש1383	122.9	+0.1
כפיר ק704 % 2.03		
ש1384	121.1	+0.1
ש1385	116.9	--
כפיר ק705 % 1.96		
ש1386	116	--
ש1387	113.9	--
כפיר ק706 % 2.03		
ש1388	110.3	--
ש1389	105.6	--
כפיר ק707 % 2.01		
ש1390	103	-0.2
ש1391	100.6	-0.2
כפיר ק708 % 1.98		
ש1392	99	--
כפיר ק710 % 1.93		

מניה	שער	שינוי בנק
ש1451	149.3	--
כפיר 1452	145.9	--
כפיר 1495	144.6	--
כפיר 1511	145.5	--
אג"ח קונצרנים		
אגיס 1	98.9	--
אורים 30	160.7	+1
אורים 2	368	--
אורים 4	165.5	+1.6
אינטרגמא 1	169.6	+0.3
אלקו 3	175.2	+1.7
אלרוב ב	166.1	-1
אלרוב 3	152.5	--
אמבל 2	264.5	+0.3
אמבל 3	286.6	--
אפריקה 3	170.5	--
אפ' צבי 2	272.4	+0.8
אשטרום 1	155.8	--
אשנב 23	220.7	--
אשנב 24	164.8	+0.7
בזק 1	220	+0.4
בזק 2	181.8	--
בלה 3	346	--
בלה 4	325	--
בלה 5	309	--
בלה 6	287.6	--
בלה 7	284.3	+0.6
בלה 8	279.3	+0.6
בלה 9	271.5	--
בלה 10	266.2	--
בלה 11	241.8	--
בלה 12	238.5	--
בלה 14	218	--
בינל מש 44	144.8	+0.7
בינל מש 45	96.3	+0.6
ירושלים 14	163.3	--
ירושלים 15	168	--
כרמל 17	238	--
בתי זיקוק	133.8	--
דורי בנס א	167.3	--
דיאסי 1	265.5	+1.1
דיאסי 2	254.9	+0.5
דיאסי 3	232.5	+0.5
דיאסי 4	173.7	--
הנבאר ב	178	--
הדר סבריה	142	--
פועלים 1	343	+1
פועלים 2	332	--
פועלים 3	295.9	--
פועלים 4	335	+1
פועלים 5	330	+1
פועלים 6	324	+2
פועלים 7	324	+2
פועלים 8	292.8	+0.3
פועלים 11	325	--
פועלים 12	287.4	+1.4
פועלים 13	296.1	--
פועלים 15	296.2	--
פועלים 16	303	+1
פועלים 17	294.7	--
פועלים 18	250.1	+0.2
פועלים 19	148	--
ותמה 1	156.6	--
ולפמן 1	113.4	--
זגלגל 2	164.3	+0.2
חשמל 15	235	--
חשמל 16	220.4	--
חשמל 17	207.5	--
חשמל 18	197.6	-0.2
חשמל 19	164.6	--
חשמל 20	148.6	--
חשמל 30א	148	-0.3
חשמל 21	103.6	-0.3
חל הנפק 1	315	--
חל הנפק 2	284.3	+0.9
חל הנפק 3	245.4	+0.7
יהב 2	105.3	--
ישראלום א	249.3	--
ישפים ב	166.7	+0.7
ישפים 3	121.2	--
כנן פיתוח	170.1	--
כור הנפק 7	181.1	--
כיל 14	281.4	+0.3
כלל הנפק ה	363	--
כלל הנפק ו	361	+1
כלל הנפק ז	338	+1
כלל הנפק ח	313	--
כלל הנפק ט	336	--
כלל הנפק י	281.2	+0.6
כלל תעש יא	242.3	--
כלל סחר 3	186.1	--
כלל תעש 7	234.3	--
לאומשכ 151	157.4	--
לאומשכ 152	107.6	+0.2
לאומשכ 153	107.8	+0.3
לאומי 162	310	--
לאומי 163	332	--
לאומי 165	289.6	-0.3
לאומי 166	288	+1.1
לאומי 167	283.8	--
לאומי 168	278.9	-0.5
לאומי 169	262	--
לאומי 170	287.2	--
לאומי 171	219.3	+2.2
לאומי 172	166.3	+0.2
לאומי 173	147.6	-0.4
לודזיה א	151	--
מבני תעש ב	268.1	-2.7
מגל 1	260	--
מגל 2	241.6	+0.5
כרמל מיכלי	171.6	--
מישאל א	155.5	+0.2
מישאל 3	105.1	+0.3
מכן א	161.1	+0.3
מנפיק 170	270.9	--
משאבים 89	271.5	--
משאבים 91	242.2	--
משאבים 92	167.3	+0.2
משכן 38	276.4	+0.6
משכן 39	251.4	--
משכן 40	240.1	+0.2
משכן 41	174.1	+1.7
משכן 42	154.2	+0.5
ניב 1	112.6	--
נכסי אחזי	122.5	+0.5
נכס ממן ב	144.9	--
נשיהל אבר	112.6	--
נגה 1	161.7	--
עלית 6	152.5	+0.8
פלזמן נאגנ	95.7	--
פקד 3	117.1	--
תאם 3	158.6	--
ציון הוז 1	163.9	--

מניה	שער	שינוי בנק
תקנ 1	212.7	-0.2
תקנ 2	188.3	--
קפר ב	152.7	+1.5
רימון 1	275.5	-2.8
שוק מסבירא	147	+1.5
שוק מסבירא	141.2	--
שיא 3	166.1	+0.3
תדיראן 1+2	347	--
תדיראן 3	278.5	--
תבן 1	138.5	-1.4
תבן 2	157.1	--
תבן 3	160.9	-2.3
נסחרות בדולר		
פתח תעש 20	119	--

מניה	שער	שינוי בנק
נסחרות במט"ח		
הלים 35	94.3	--
הלים 36	99.1	--
צמודות זהב		
אבין 1	79.2	--
חמשור 1	171.2	+0.7
"גלבוע" צמוד דולר		
גלבוע 6153	1642	--
גלבוע 6154	1608	--
גלבוע 6155	1010	-31
גלבוע 6156	835	--
גלבוע 6157	648	--
גלבוע 6158	627	+3
גלבוע 6159	514	--
גלבוע 6160	487	+4

מניה	שער	שינוי בנק
גלבוע 6161	465	--
גלבוע 6162	423	--
גלבוע 6163	392	+2
גלבוע 6164	378	+1
גלבוע 6165	356	+10
גלבוע 6166	336	-5
גלבוע 6167	332	--
גלבוע 6168	335	-7
גלבוע 6169	313	-5
גלבוע 6170	294.1	-4.4
גלבוע 6171	221.9	+6.5
גלבוע 6172	215	+0.2
גלבוע 6503	157.6	-0.5
גלבוע 6504	151.8	+0.1
גלבוע 6505	153	+0.1
גלבוע 6506	149.4	+0.3
גלבוע 6507	152.7	--
גלבוע 6508	135.5	-8.4
גלבוע 6509	148.6	+0.6
גלבוע 6510	148.6	-0.1

מניה	שער	שינוי בנק
גלבוע 6511	147	+0.1
גלבוע 6512	144.8	-0.8
גלבוע 6513	147.5	-1.8
גלבוע 6401	124.6	+0.5
גלבוע 6514	148	-0.8
גלבוע 6515	133.5	+0.2
גלבוע 6516	123.9	-0.2
גלבוע 6517	125.6	--
גלבוע 6519	121.4	-0.3
גלבוע 6520	127.3	-0.5
גלבוע 6521	130.5	--
גלבוע 6522	124.4	-0.4
גלבוע 6523	131.8	-2
גלבוע 6524	121	-0.2
גלבוע 6525	117.9	--
גלבוע 6526	110.2	+0.1
גלבוע 6527	105.1	+0.2
גלבוע 6528	108.7	+0.2
גלבוע 6529	102.8	--
גלבוע 6530	101.1	+0.2

מניה	שער	שינוי בנק
גלבוע 6531	97.9	--
צמודות מט"ח - מ"מ		
אלונא מט	938	--
צמודות 100% למט"ח		
אלביט א	144.1	--
אליק 4	155.7	--
בלה 15	185.5	--
דלתא 1	136.3	--
פועלים 20	127.7	--
פועלים 21	128.9	--
ממס 1	112.8	--
כלל 15	179.1	--
כלל 16	186.8	--
כלל המסק 3	974	--
לאומי 174	126.2	+0.5
לאומי 175	97.7	+0.1

מניה	שער	שינוי בנק
מגל 3	129	+0.1
כלל בטוח	470	+1
מפי 2	124	-0.1
תמון 4	152.2	+0.3
תמון 5	134.2	+0.5
ים מלחת 2000	79941	+80
צמודות דולר / מדד		
בלה 2	355	--
כלל המקד	498	+1
צמודות סל / מדד		
פועלים 9	301	+1
פועלים 10	320	--
פועלים 14	316	--
לאומי 161	346	--
לאומי 164	298.1	--

מכון היצוא הישראלי

מודיע על הוצאה לאור של חוברת חדשה הראשונה מסוגה:

ביטוח סיכוני סחר חוץ

החוברת כוללת: מדיניות אשראי, הערכת סיכוני אשראי, פוליסות לביטוח סיכוני סחר חוץ, השוואה בין סוגי הביטוח, ביטוחי עיסקאות והשקעות מימון באמצעות הביטוח. מחיר: חברי המכון-.45 ש"ח. לשאינם חברים-.60 ש"ח

חוברת מס' 12

משלום לך לדעת

פרסומים נוספים הניתנים לרכישה:

1. חוברת התארגנות וניהול מח' יצוא
כוללת - ניהול מערך רישום הזמנות ומשלוחים, ניהול דוקומנטים, ניהול אשראים דוקומנטריים, התקשרות עם משלח בינ"ל.
מחיר: לחברי המכון -.30 ש"ח. לשאינם חברים -.40 ש"ח.

2. חוברת סחר חוץ ועסקות בינ"ל - היבטי מטבע חוץ
כוללת את חוקי הפקוח על המט"ח ומשמעויותיהם ליצואנים בנושאים של הקמת משרדים בחו"ל, הקמת חברות בחו"ל, עסקאות מסחריות במט"ח, עסקאות הגנות במט"ח, פעולות שונות במט"ח.
מחיר: לחברי המכון -.30 ש"ח. לשאינם חברים -.45 ש"ח.

3. חוברת אמצעי סיוע לתעשיה וליצוא
כוללת את מסלולי ההטבות לתעשיה וליצואנים כגון: מפעל מאושר, מחקר ופתוח תעשייתי מעבר ממו"פ לשיווק, עידוד השיווק לחו"ל, חממות טכנולוגיות, עסקים קטנים, קולקציה בטקסטיל ובתכשיטים, סיוע לחברות יצוא.
מחיר: לחברי המכון -.25 ש"ח. לשאינם חברים -.35 ש"ח.

4. תוכנה - סיכונית - לומדה לניהול סיכוני מטבע
הלומדה כוללת לימוד והבנת הכלים השונים כגון: אופציות, פורוורד, פיוטרס, צילינדרים. דוגמאות והסברים לכל אחד מהכלים המוצגים, שיקולים בבחירת הכלים.
מחיר: לחברי המכון -.150 ש"ח. לשאינם חברים -.230 ש"ח.

5. חוברת אבטחת מטענים - סגרי מכולות
כוללת הסברים מפורטים על סוגי הסגרים, צורת הנעילה, חידושים בענף הסגרים, תקנים בינ"ל, היבטים ביטוחיים, תקנים ונוהל מומלץ לבקרה ובליווי תמונות.
מחיר: לחברי המכון: -. 25ש"ח. לשאינם חברים -.35 ש"ח.

6. מונחי סחר - INCOTERMS
כוללת הסבר המונחים, תפקידי המוכר והקונה, המונחים השונים, המונחים וחוזה המכר, המונחים וחוזה ההובלה והביטוח.
מחיר: לחברי המכון -.45 ש"ח. לשאינם חברים -.65 ש"ח.

7. חוברת סימון מטענים
כוללת סימון אריזות, סימון מטענים מסוכנים, סימני משקל, סימני טיפול במטען, סימני נשיאה - תמונות בצבע.
מחיר: לחברי המכון -.35 ש"ח. לשאינם חברים -.50 ש"ח.

8. פוסטר צבעוני - סימון מטענים
מציג סימני ניטול, משקל, טיפול במטען וקבוצת היזק. גודל 50X70 ס"מ.
מחיר: לחברי המכון -.10 ש"ח. לשאינם חברים -.15 ש"ח.

9. מפת העולם החדש
מפה צבעונית בגודל 89X114 ס"מ כוללת את השינויים הגיאוגרפיים האחרונים.
מחיר: לחברי המכון -.25 ש"ח. לשאינם חברים -.40 ש"ח.

10. חוברת אשראים דוקומנטריים הלכה למעשה*
כוללת - סוגי מכתבים אשראי, מרכיב מכתב אשראי, תשלום באשראי דוקומנטרי, איך לקבל ולקרוא אשראי דוקומנטרי, טעויות נפוצות, תרגילים לדוגמא.
מחיר: לחברי המכון- .63 ש"ח. לשאינם חברים -.78 ש"ח.
*חוברת מעודכנת תצא לאור במאי 1994.

11. חוברת תרגילים באשראים דוקומנטריים
חוברת הכוללת סדרה של תרגילים ופתרונות לשמוש באשראים דוקומנטריים.
מחיר: לחברי המכון -.38 ש"ח. לשאינם חברים -.48 ש"ח.

המעוניינים לרכוש ימלאו הספח המצ"ב, יצרפו צ'ק וישלחו ע"פ הכתובת המפורטת מטה.

לכבוד
מכון היצוא הישראלי/אגף שרותי יצוא
רח' המרד 29, תל-אביב 68125

פרסומי הדרכה חדשים

מצ"ב צ'ק מס ______ ע"ס ______ עבור פרסום מס. ______
שם החברה/המפעל ______ שם המזמין ______
כתובת ______ טלפון ______ פקס ______
() חברה () לא חבר

הדרך הקצרה לחו"ל

קרנות גמישות

שיח	אג"ח להמרה	מניות	צמודי מט"ח ואופ'	צמודי מדד	נכסים במיל' שקל	עמלת ניהול ב-%	עמלת רכישה ב-%	תשואה בשנת 1991	תשואה בשנת 1992	תשואה בשנת 1993	תשואה מתחילת 1994	תשואה מתחילת החודש	*מדד שארפ	השינוי היומי ב-%	השינוי היומי בנק'	מחיר פדיון	מחיר יחידה	מנהל הקרן	שם הקרן
12	0	85	0	0	8.5	2.90	0.87	42.57	36.70	22.63	-21.22	+5.81	-0.22	+0.82	+141.58	17364.81	17516.46	ביון מסגים	אג
10	0	89	1	0	15.0	2.50	1.95	47.10	72.28	30.55	-11.46	+7.27	-0.01	+0.57	+12.81	2245.84	2286.09	יוניטרסט	אמיקה
39	3	58	0	0	42.0	2.20	1.87	30.41	47.39	15.30	-12.05	+4.64	-0.19	+0.56	+1.07	192.90	194.99	קונטיננטל	אקי
64	8	28	0	0	27.7	2.85	2.09	—	—	—	+2.07	+4.13	—	+0.68	+0.69	102.53	104.47	אומגין	אומגין גמישה
12	6	71	11	0	21.6	1.70	1.84	—	—	—	-10.77	+7.08	—	+0.82	+0.75	91.71	93.40	אגרית	אגד גמישה
32	6	47	3	12	17.9	3.50	1.86	69.77	48.71	22.87	-9.51	+5.22	-0.04	+0.64	+3.24	596.41	613.84	אגרית	אגרית גמישה
9	6	51	7	27	87.8	2.20	2.00	26.14	49.68	20.20	-8.80	+4.27	-0.17	+0.70	+1.48	207.13	211.28	אילנות דיסקונט	אילנות 40
20	12	47	3	16	164.5	3.50	2.60	44.51	46.15	33.23	-5.06	+4.40	0.11	+0.79	+1.46	570.65	584.92	אליטס	אליטס גמישה
65	2	35	0	0	2.2	2.65	1.34	—	39.16	21.92	-1.25	+4.24	0.03	+0.53	+1.05	199.24	201.71	מגר	אמי
11	25	33	10	21	22.4	3.20	1.83	—	—	42.85	-6.70	+5.72	0.15	+0.54	+0.93	172.25	175.41	אפיקים	אפיקים גמישה
29	20	51	0	0	4.5	2.10	0.78	—	—	—	-15.91	+5.63	—	+0.41	+0.37	89.90	90.60	ברוסו	ברוסו גמישה
65	26	9	0	0	5.4	2.05	0.89	56.73	44.18	21.39	-10.99	+1.31	-0.17	+0.23	+0.51	225.50	227.51	דילר	בזק גמישה
8	2	83	5	2	10.1	3.20	1.49	43.70	45.12	24.56	-14.56	+5.56	-0.17	+0.43	+0.77	178.44	181.46	בטוחה	בטוחה 30 פלוס
18	2	41	14	25	24.6	3.00	1.45	36.21	35.07	22.14	-4.64	+3.43	-0.02	+0.32	+7.31	2317.65	2351.35	בטוחה	בטוחה גמישה
26	10	38	5	20	90.9	2.95	2.32	—	—	33.98	-5.07	+3.85	0.14	+0.23	+0.38	132.98	136.06	דונתה-שרם	דונתה שרם גמ'
9	1	90	0	0	110.7	2.50	1.15	46.90	80.47	43.04	-16.59	+7.35	-0.05	+0.98	+28.23	2617.26	2647.24	עצמה מזרחי	דגן
72	7	21	0	0	9.7	3.50	1.60	—	—	—	-3.18	+2.96	0.02	+0.42	+0.49	116.51	117.47	דלי אלבון	דלי אלבון גמישה
14	0	56	3	27	1.8	2.75	1.37	20.89	20.71	24.97	-4.79	+3.98	0.02	+0.63	+93.06	15040.54	15247.28	אגא	הל
21	0	75	4	0	148.7	3.75	1.94	80.63	74.98	50.76	-5.35	+6.73	0.11	+0.59	+16.38	2779.66	2854.69	מדיר-מכלל	יעמרית
42	10	48	0	0	8.0	2.70	0.97	—	—	—	-9.21	+6.20	—	+0.47	+0.42	90.56	91.44	מנורה	יער גמישה
18	13	69	0	0	26.3	2.20	2.09	36.89	74.91	70.61	-26.21	+6.50	0.02	+1.01	+14.62	1461.35	1491.99	כללי	כללי גמישה
15	4	55	19	9	238.8	2.20	1.11	40.97	47.97	27.97	-8.26	+4.30	-0.02	+0.54	+3.64	674.78	682.27	להן אמריקאי	להן-נדבנה
11	6	43	29	11	39.8	1.90	1.89	—	45.21	21.27	-7.84	+3.93	-0.06	+0.44	+0.77	176.29	179.62	להן אמריקאי	להן-שקלי
77	0	21	2	0	10.6	2.20	1.14	17.57	22.86	30.47	+4.18	+2.77	0.39	+0.40	+1.00	393.86	398.45	לפסטיין	למסטר
2	0	95	0	3	13.9	2.50	2.01	51.84	74.47	40.28	-11.24	+5.51	0.01	+0.40	+9.13	1922.01	1960.65	יוניטרסט	לפיד
26	9	65	2	0	8.3	3.25	1.96	35.22	54.79	22.11	-7.47	+7.13	-0.08	+0.87	+17.58	1996.72	2035.87	מיטב	מיטב גמישה
11	0	27	4	58	24.2	1.10	0.51	—	—	—	-4.05	+2.92	-0.02	+0.24	+0.27	111.72	112.79	בינלאומי	מרום
23	6	50	2	19	81.0	1.90	0.91	—	47.11	33.70	-8.66	+4.03	0.06	+0.49	+1.02	208.81	210.71	בינלאומי	מגן
54	5	47	0	0	20.3	2.20	0.77	—	—	15.65	-8.40	+4.13	-0.08	+0.44	+0.50	115.32	116.21	מעוסים	מעוסים גמישה
17	19	38	10	16	61.1	1.40	1.48	26.46	51.03	29.68	-6.47	+4.40	0.06	+0.50	+3.39	676.90	686.94	אמבן	מנוף
62	14	24	0	0	36.8	3.70	0.19	35.34	34.60	35.02	-3.97	+2.36	0.17	+0.23	+0.55	239.57	239.83	אורלי	נגה
41	2	52	2	3	41.4	2.75	1.02	—	—	—	-7.05	+3.80	—	+0.58	+0.54	93.62	94.63	סיגמה	סיגמה גמישה
10	4	86	0	0	103.5	1.54	1.54	—	86.67	45.14	-11.22	+8.54	-0.01	+0.88	+2.13	243.40	247.15	פעלים	עמר פקן
16	3	45	23	13	604.8	2.00	1.14	41.28	51.44	29.45	-8.67	+3.63	-0.10	+0.39	+0.60	153.88	155.63	פעלים	עמר מק
38	5	44	1	12	82.2	2.00	1.05	—	43.67	21.97	-10.55	+3.76	-0.14	+0.53	+0.90	170.03	171.81	עצמה מזרחי	עזית
6	17	57	15	5	108.6	2.20	1.17	36.77	55.16	33.46	-11.60	+5.68	-0.05	+0.65	+23.92	3679.40	3722.90	עצמה מזרחי	עצמה 10
6	7	87	0	0	36.9	2.20	1.13	—	49.79	30.45	-13.18	+6.60	-0.11	+0.08	+1.61	183.60	185.68	עצמה מזרחי	עצמה משולבת
10	1	89	0	0	110.0	3.10	0.75	4.90	80.69	36.90	-23.80	+8.65	-0.17	+0.98	+3.13	351.38	354.01	לאומי פיא	פיא-היגל
3	2	92	0	3	117.7	2.20	0.97	24.23	54.24	37.94	-13.22	+7.38	-0.04	+0.91	+2.05	228.06	230.28	לאומי פיא	פיא-כלל
8	1	65	4	22	851.7	1.95	0.50	36.30	47.74	27.63	-7.90	+4.47	-0.01	+0.51	+3.62	729.21	732.06	מרכנית	צור
44	31	22	1	2	21.4	3.70	0.78	57.25	65.52	57.39	-11.23	+3.34	0.24	+0.14	+0.76	530.06	534.99	מסגות	מסגות 100
21	7	68	4	0	218.0	2.20	1.05	—	49.77	38.11	-8.45	+5.44	0.24	+0.70	+1.73	249.29	251.91	מסגות	מסגות גמישה
9	5	55	30	1	453.0	2.25	0.69	33.89	43.89	28.45	-9.61	+4.77	-0.03	+0.51	+2.52	497.75	501.14	צורה	צורה גמישה
38	22	37	2	9	25.2	2.80	0.63	42.98	45.65	31.80	-3.95	+4.57	0.12	+0.51	+13.61	2666.10	2683.02	רוסק	רוסק גמישה
41	3	56	0	0	68.4	2.20	1.58	34.46	29.64	60.96	-9.79	+4.84	0.25	+0.39	+1.17	304.63	308.58	מסגות	שירה
14	6	57	10	13	39.6	2.95	0.76	39.02	52.44	30.94	-7.22	+4.29	0.05	+0.54	+11.98	2238.22	2253.16	מסגות	תדר
8	6	60	4	22	226.2	1.70	0.53	39.18	37.60	28.52	-18.01	+4.22	-0.07	+0.63	+16.37	2617.30	2631.07	אילנות דיסקונט	תמר

קרנות מניות

שיח	אג"ח להמרה	מניות	צמודי מט"ח ואופ'	צמודי מדד	נכסים במיל' שקל	עמלת ניהול ב-%	עמלת רכישה ב-%	תשואה בשנת 1991	תשואה בשנת 1992	תשואה בשנת 1993	תשואה מתחילת 1994	תשואה מתחילת החודש	*מדד שארפ	השינוי היומי ב-%	השינוי היומי בנק'	מחיר פדיון	מחיר יחידה	מנהל הקרן	שם הקרן
17	5	78	0	0	33.5	1.70	1.88	—	—	—	-12.11	+7.32	—	+0.90	+0.96	107.60	109.57	אגרית	אגד מניות
19	1	80	0	0	16.7	3.65	1.92	73.85	78.79	30.82	-13.08	+7.95	-0.05	+1.08	+4.13	383.34	392.72	אגרית	אגרית מניות
15	5	79	0	1	98.1	3.60	2.18	54.45	57.88	60.98	-13.77	+8.57	0.13	+0.82	+3.01	330.76	337.98	אגרית	אגרית גליל
1	0	99	0	0	22.8	4.00	2.14	45.15	60.44	36.37	-16.92	+6.67	0.28	+0.82	+2.46	301.59	308.05	אגרית	אגרית נסח חמר
9	2	74	15	0	86.4	2.10	2.32	—	—	12.04	-21.47	+1.24	-0.31	-0.25	-0.28	111.12	113.70	פעלים	אגלס פקן
16	4	79	0	1	311.4	1.70	1.97	—	—	53.45	-18.96	+6.83	0.01	+1.18	+2.47	211.29	215.46	אילנות דיסקונט	אילנות כרית
5	0	95	0	0	102.5	2.20	0.48	—	—	17.21	-12.32	+4.91	-0.17	+0.53	+0.81	153.55	154.29	אילנות דיסקונט	אילנות מענף
7	3	89	1	0	51.6	2.30	2.13	—	—	—	-14.74	+4.21	—	+1.20	+1.07	90.00	91.92	אילנות דיסקונט	אילנות מיוחדים
9	5	86	0	0	60.2	2.60	1.80	—	—	—	-16.39	+7.56	—	+1.47	+0.88	83.49	85.06	אילנות דיסקונט	אילנות שחקים
11	2	87	0	0	66.5	2.60	2.80	—	—	—	-13.50	+4.93	—	+1.16	+1.43	88.97	91.77	אילנות דיסקונט	אילנות תעשיות
11	1	88	0	0	280.5	3.90	2.66	62.46	82.31	43.34	-9.08	+6.39	0.09	+0.51	+5.03	993.20	1019.57	אליטס	אליטס מניות
10	1	89	0	0	125.6	3.90	2.66	—	92.90	45.43	-9.42	+6.50	0.03	+0.46	+1.42	308.61	316.93	אליטס	אליטס תעשיות
4	4	86	6	0	64.0	3.70	1.76	51.27	84.63	60.60	-11.40	+10.78	0.11	+1.23	+4.00	329.15	334.02	אפיקים	אפיקים מניות
8	2	90	0	0	58.6	2.70	1.49	—	87.19	48.52	-11.11	+5.08	0.09	+0.71	+1.63	230.05	234.59	אמפילן	אמפילן מניות
12	3	85	0	0	558.4	2.80	1.89	44.44	82.44	40.89	-14.24	+6.02	-0.07	+0.75	+2.44	329.00	336.12	פעלים	ארז פקן
8	5	87	0	0	9.9	3.40	2.34	53.49	86.01	40.99	-13.69	+9.57	-0.04	+1.05	+18.60	1816.17	1850.96	מדיות וילנגון	גיל
11	0	89	0	0	207.4	2.20	1.87	31.12	84.63	26.28	-11.41	+6.01	-0.11	+0.71	+0.96	126.99	135.55	פעלים	גליל פקן
7	0	89	4	0	26.5	3.25	1.90	57.88	80.58	36.68	-12.11	+6.15	-0.07	+0.66	+31.51	4770.72	4845.96	בטוחה	בטוחה מניות
28	3	69	0	0	50.7	2.20	1.12	—	84.66	20.92	-11.22	+5.44	-0.14	+0.67	+1.48	222.48	224.93	קונטיננטל	ברק
7	6	86	5	0	5.8	2.80	1.52	—	—	—	-14.85	+5.45	—	+0.36	+0.29	85.76	87.06	יוניטרסט	בריאות
32	3	65	0	0	26.6	2.70	1.34	—	—	—	—	+4.35	—	+0.54	+0.53	98.46	99.00	אמבן	גל
15	1	84	0	0	168.6	1.70	2.00	55.72	84.34	37.15	-13.16	+5.84	-0.04	+0.09	+21.29	2418.68	2467.88	אילנות דיסקונט	דובדבן
20	6	74	0	0	30.7	3.00	2.30	—	—	—	-7.69	+6.84	—	+0.84	+0.77	92.46	94.79	דונתה-שרם	דונתה שרם מנ'
12	1	87	0	0	179.0	1.70	2.01	32.37	98.37	33.16	-15.09	+5.09	-0.10	+0.78	+28.60	2667.63	2721.33	אילנות דיסקונט	דקל
18	2	80	0	0	162.7	1.80	1.82	—	—	—	-18.46	+6.60	—	+1.01	+0.94	93.83	95.54	פעלים	חן פקן
5	0	95	0	0	45.6	3.00	2.48	45.88	82.98	61.50	-11.67	+7.52	0.13	+1.89	+6.86	561.45	575.36	יוניטרסט	זיו
18	2	80	0	0	4.5	3.70	0.79	—	—	—	-15.49	+4.45	0.02	+0.52	+0.58	112.86	113.75	אורלי	יער
4	31	52	13	0	3.1	3.25	—	—	61.81	36.57	—	—	0.06	—	—	—	—	מרכנית	ישראל-אמריקה
12	2	86	0	0	302.5	1.90	1.87	54.12	89.89	42.58	-17.51	+6.27	-0.08	+0.77	+1.99	180.93	184.52	פעלים	כוכב פקן
22	7	71	0	0	12.6	1.80	1.70	—	—	—	-11.91	+5.71	—	+0.48	+0.42	88.66	90.24	פעלים	כוכבים פקן
1	1	98	0	0	6.8	3.20	1.91	—	86.38	12.25	-12.52	+5.22	-0.22	+0.60	+1.09	182.97	186.46	כללי	כללי מניות
18	5	77	0	0	264.1	2.70	0.92	—	78.16	57.15	-16.42	+7.87	0.07	+0.79	+3.71	210.02	220.46	להן אמריקאי	להן-מניות
11	[illegible]	[illegible]	[illegible]	0	61.2	2.20	1.86	—	71.97	26.17	-9.88	+7.41	-0.09	+0.55	+1.40	[illegible]	[illegible]	להן אמריקאי	להן-אמנה
10	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	2.20	2.42	61.36	89.57	37.87	-12.25	+6.00	-0.02	+0.79	+6.72	858.14	878.87	להן אמריקאי	להן-אגמר
15	4	81	0	0	221.5	2.20	1.87	55.13	86.65	40.17	-13.64	+6.58	-0.03	+0.83	+7.27	878.92	895.55	להן אמריקאי	להן-זמיר
14	4	82	0	0	494.8	2.10	1.86	—	—	48.34	-10.97	+8.18	0.04	+0.80	+1.30	163.89	166.11	להן אמריקאי	להן-מליית
12	6	63	19	0	17.1	1.90	2.29	—	—	—	-28.60	+2.32	—	+0.38	+0.35	93.44	95.58	להן אמריקאי	להן-רום
14	4	82	0	0	159.1	1.90	1.84	—	—	—	-7.85	+7.16	—	+0.67	+0.69	183.60	185.51	להן אמריקאי	להן-שמש
15	0	85	0	0	313.9	2.20	0.61	59.85	79.66	25.98	-10.85	+5.87	-0.08	+0.60	+2.22	373.46	373.74	להן אמריקאי	להן-תור
16	9	75	0	0	83.4	1.90	0.36	—	—	—	—	+6.25	—	+0.78	+0.67	86.55	87.24	להן אמריקאי	להן תיירות
19	6	75	0	0	294.0	1.60	0.93	42.91	89.71	53.86	-9.80	+7.66	0.10	+0.91	+3.38	373.41	376.90	בינלאומי	מבנה
5	0	91	4	0	60.5	3.75	1.99	—	89.59	51.89	-7.12	+8.01	0.10	+0.63	+1.66	266.81	272.12	מדיר-מכלל	מליק
27	0	73	0	0	1.0	3.20	2.21	—	—	—	-12.87	+5.65	—	+1.22	+1.05	87.27	89.20	מגדל זהב	מגדל זהב מניות
24	3	72	1	0	54.5	1.60	0.98	—	—	—	-9.58	+5.36	—	+0.95	+0.86	91.35	92.14	בינלאומי	מגוון
5	0	95	0	0	79.2	1.85	0.74	—	—	17.82	-12.02	+4.80	-0.17	+0.56	+0.87	157.59	158.75	בינלאומי	מר מעוף
18	1	66	9	6	19.5	2.10	—	—	55.04	12.11	—	—	-0.36	—	—	—	—	בינלאומי	מנורית
19	1	79	0	1	270.7	1.60	0.95	69.93	98.81	35.37	-12.07	+5.64	-0.03	+0.74	+9.09	1353.57	1366.26	בינלאומי	מר
14	0	83	3	0	11.5	3.50	1.44	—	—	—	-5.57	+7.37	—	+0.72	+0.82	127.84	129.68	יוניטרסט	מאן
21	5	74	0	0	20.6	3.10	0.57	—	—	—	-13.09	+6.73	—	+0.78	+0.85	110.27	110.90	עצמה מזרחי	מזרחי איל מניות
3	3	94	0	0	16.6	3.50	2.12	—	—	43.68	-25.34	+9.26	-0.08	+1.81	+1.91	107.62	109.80	מיטב	מיטב אמצעית
5	6	89	0	0	15.6	2.75	2.11	—	94.82	37.07	-14.42	+7.59	-0.05	+1.82	+2.51	247.98	253.16	מיטב	מיטב מניות
3	0	97	0	0	284.4	1.70	1.14	—	—	15.62	-12.81	+4.95	-0.18	+0.88	+0.86	149.06	150.76	פעלים	מנלה פקן
18	20	61	1	0	45.9	1.60	0.96	—	—	—	-18.37	+6.20	—	+0.81	+0.92	114.60	115.70	בינלאומי	מעון
18	55	27	0	0	14.8	1.70	0.82	—	—	—	—	+4.85	—	+0.14	+0.12	85.47	86.17	מרכנית	מרכנית מניות
8	0	92	0	0	3.4	2.70	0.23	—	—	12.97	-11.68	+6.50	-0.21	+0.50	+0.74	147.84	148.18	מרכנית	מרכנית מנו"ף
19	0	80	0	1	256.9	1.60	0.93	69.29	83.52	31.25	-9.81	+5.40	-0.04	+0.71	+2.84	403.95	407.68	בינלאומי	מרי
28	1	71	0	0	15.3	2.10	1.95	—	—	—	-18.28	+5.32	—	+0.65	+0.58	89.64	91.39	בינלאומי	משאבי מבט
7	0	93	0	0	16.4	3.20	0.33	33.75	88.98	21.00	-18.35	+6.33	-0.15	+0.67	+2.12	316.50	317.34	מרכנית	סמנים
5	5	90	0	0	22.5	3.20	0.63	51.95	90.24	45.68	-11.69	+6.21	0.04	+0.81	+5.35	417.27	420.72	נשואה	נס
11	2	87	0	0	136.2	2.20	1.15	51.07	82.54	27.87	-13.56	+6.99	-0.12	+0.59	+10.85	1849.83	1871.11	עצמה מזרחי	עוזי
15	19	66	0	0	31.5	2.35	1.50	59.05	83.78	40.06	-8.44	+6.27	0.05	+0.98	+10.67	1094.75	1111.14	אמבן	עלי
17	0	83	0	0	35.4	3.09	1.09	—	—	—	—	+5.53	—	+0.65	+0.62	95.80	97.61	אילנות-בטוחה	עמרם
28	1	71	0	0	153.2	1.90	1.83	—	—	—	-14.96	+6.08	—	+0.84	+0.81	87.37	88.97	קונטיננטל	ענבה קונטיננטל
33	5	62	0	0	22.8	3.10	0.42	—	—	—	-9.67	+4.56	—	+0.53	+0.47	89.62	90.00	מסגות	מסגות מניות
19	5	76	0	0	110.9	1.90	1.88	39.73	58.16	28.03	-11.98	+6.22	-0.08	+0.88	+1.35	154.13	157.02	פעלים	עמר פקן
7	8	75	10	0	5.5	2.20	1.59	—	—	—	-24.67	+2.35	-0.36	—	—	78.79	80.04	עצמה מזרחי	עצמה אמריקאית
8	3	89	0	0	106.6	2.20	1.20	—	—	—	-14.11	+4.78	—	+0.59	+0.51	87.50	88.43	עצמה מזרחי	עצמה יגאל
3	0	97	0	0	119.2	2.20	0.88	—	—	16.02	-12.05	+4.89	-0.18	+0.54	+0.88	163.03	164.47	עצמה מזרחי	עצמה מעפי
20	0	80	0	0	118.1	2.20	2.01	—	—	—	—	+5.17	—	+0.57	+0.55	96.99	98.94	לאומי פיא	פיא 2000
8	0	92	0	0	408.5	1.50	0.62	59.05	86.08	35.67	-11.64	+6.14	-0.02	+0.64	+7.17	1124.24	1131.23	לאומי פיא	פיא-אורגן
13	1	86	0	0	191.9	1.70	1.87	61.07	81.27	29.22	-10.37	+5.75	-0.06	+0.78	+6.05	865.78	881.87	לאומי פיא	פיא-בדולח
5	0	95	0	0	186.2	2.20	1.92	—	—	—	-15.51	+7.32	—	+0.83	+0.74	89.62	91.34	לאומי פיא	פיא יהלום
9	1	89	0	1	307.9	1.75	1.88	48.71	73.52	42.88	-10.19	+6.84	0.05	+0.81	+9.41	1174.44	1196.49	לאומי פיא	פיא-ויגור
9	1	90	0	0	340.4	1.70	0.64	59.90	85.60	37.92	-11.76	+6.29	-0.01	+0.70	+4.84	700.68	705.15	לאומי פיא	פיא-חולם
7	1	92	0	0	306.7	2.70	1.88	—	87.79	47.89	-17.75	+7.88	-0.04	+1.09	+2.30	212.72	216.71	לאומי פיא	פיא-מכלל
3	0	97	0	0	191.2	2.20	1.90	—	—	16.86	-12.84	+4.94	-0.17	+0.56	+0.85	152.52	155.42	לאומי פיא	פיא-מנוף
6	0	64	20	10	60.7	2.20	2.90	—	—	—	-19.99	+3.14	-0.35	-0.28	-0.24	84.22	86.66	לאומי פיא	פיא-מעוף
10	3	82	5	0	312.8	2.20	0.78	38.66	91.77	33.29	-12.44	+6.15	-0.06	+0.76	+2.06	274.87	277.02	לאומי פיא	פיא-קלבית
12	2	79	7	0	227.0	2.50	1.97	—	—	—	-12.80	+6.06	—	+0.86	+0.96	112.76	114.98	מסגות	מסגות ליטרס
12	4	78	6	0	549.0	1.20	0.89	45.97	90.88	42.03	-13.54	+6.05	-0.01	+0.86	+6.36	742.64	749.23	מסגות	מסגות מגם לשלום
24	5	71	2	0	106.6	2.70	1.89	—	—	—	-8.69	+8.41	—	+1.38	+1.20	91.85	91.86	מסגות	מסגות מנית
13	1	85	1	0	361.0	2.50	1.85	—	—	—	-12.25	+8.03	—	+0.96	+0.85	89.85	91.51	מסגות	מסגות על
10	1	89	0	0	4.7	2.70	0.95	—	74.74	32.39	-11.35	+5.97	-0.06	+0.08	+2.10	239.77	242.04	מסגות	מסגות מקס
12	4	84	0	0	8.7	2.70	0.67	63.84	76.70	45.03	-8.68	+7.78	0.06	+1.05	+5.93	568.54	572.57	צבורה	צבורה יגא
16	1	83	0	0	7.6	2.70	1.46	—	—	—	-13.34	+9.05	—	+0.86	+0.90	105.46	107.00	צבורה	צבורה מניות
6	24	70	0	0	58.5	3.40	2.24	52.48	86.03	60.98	-15.05	+9.33	0.05	+1.06	+4.87	465.62	476.03	קניאל	קניאל מניות
9	0	91	0	0	401.4	1.70	2.01	57.19	91.09	42.93	-14.67	+6.43	-0.05	+1.02	+9.47	938.75	957.60	מדיות וילנגון	רקס 30
24	3	67	6	0	9.7	3.70	2.65	—	—	—	-8.46	+1.74	—	+0.77	+0.71	92.45	94.90	אילנות דיסקונט	שגב
7	6	87	0	0	6.9	3.20	0.89	—	—	34.64	-15.84	+7.14	-0.08	+0.85	+1.58	186.96	188.63	רכבות אפש"ל	תובנה השקעות
																		ביון מסגים	תמר

קרנות אג"ח מדינה

שיח	אג"ח להמרה	מניות	צמודי מט"ח ואופ'	צמודי מדד	נכסים במיל' שקל	עמלת ניהול ב-%	עמלת רכישה ב-%	תשואה בשנת 1991	תשואה בשנת 1992	תשואה בשנת 1993	תשואה מתחילת 1994	תשואה מתחילת החודש	*מדד שארפ	השינוי היומי ב-%	השינוי היומי בנק'	מחיר פדיון	מחיר יחידה	מנהל הקרן	שם הקרן
10	2	9	39	40	98.7	1.20	2.01	22.34	26.24	9.19	-1.29	+1.13	-0.11	-0.06	-0.29	752.02	768.04	אילנות דיסקונט	אגם
12	2	15	14	57	30.7	1.40	1.82	—	—	—	-1.60	+2.20	-0.06	+0.17	+0.18	106.86	108.86	אגרית	אגד אג"ח מדינה
22	3	15	13	47	65.4	1.40	0.68	26.14	27.80	13.60	-1.39	+1.77	0.03	+0.11	+1.85	947.59	953.99	נשואה	אורלי
9	1	10	5	75	4.6	1.70	1.44	23.20	23.34	12.83	-1.43	+1.29	-0.08	+0.13	+0.39	294.74	298.97	אגרית	אגרית אג"ח מדינה
10	0	5	3	84	520.9	1.10	1.88	20.97	22.50	9.82	+0.13	+0.78	-0.01	0.00	0.00	319.69	325.70	פעלים	אלונה פקן
11	1	14	12	62	99.5	2.20	1.47	24.25	24.74	12.57	-0.77	+1.55	0.04	+0.02	+0.07	285.07	289.25	אליטס	אליטס אגח מדינה
27	2	15	2	54	44.7	1.45	1.29	—	29.45	16.41	-2.16	+1.77	0.08	+0.04	+0.06	146.05	147.93	אמפילן	אמפילן אג' מר
8	0	11	11	70	35.6	1.70	1.43	21.11	23.53	11.85	-0.65	+1.57	-0.06	+0.04	+0.62	1587.53	1610.27	בטוחה	בטוחה אג"ח מדינה
14	0	14	6	58	34.9	1.43	1.46	21.04	21.12	13.27	-1.27	+2.74	-0.04	+0.29	+0.07	307.86	312.37	אמבן	גבע
29	5	7	24	37	39.5	1.20	1.85	17.59	23.73	10.54	-1.08	+1.30	-0.08	-0.02	-0.03	158.77	161.70	קונטיננטל	דקה
5	6	16	7	66	1.7	2.25	1.90	20.35	15.06	9.70	-4.28	+2.68	-0.07	+0.38	+2.51	662.12	674.67	כללי	דודו
48	6	12	34	0	14.1	2.40	0.31	—	—	—	-1.39	+1.72	—	+0.27	+0.34	127.15	127.65	אורלי	להן אג"ח מדינה
17	1	1	0	81	147.2	1.20	0.20	16.52	14.67	10.55	+2.15	+0.77	0.15	+0.02	+0.07	338.19	338.87	פעלים	וילה פקן
6	2	8	4	80	49.2	1.43	1.49	21.97	25.47	13.53	-0.24	+1.66	0.06	-0.00	-0.01	334.27	339.75	אמבן	חד
4	3	9	12	72	59.2	1.43	1.49	24.48	26.65	18.43	-2.04	+1.97	0.05	-0.03	-0.12	421.80	428.10	אמבן	ים
13	0	9	5	73	450.1	1.15	1.89	23.00	23.96	11.13	-0.24	+1.39	-0.00	+0.10	+0.50	481.60	490.78	פעלים	יובל פקן
30	1	0	3	66	93.5	1.10	1.85	16.41	17.57	10.60	+1.27	+1.01	0.12	+0.01	+0.04	372.58	379.58	פעלים	יעלה פקן
4	6	19	5	66	39.6	2.20	1.95	21.89	20.68	6.53	-5.91	+1.80	-0.53	+0.36	+1.26	349.20	356.10	כללי	כללי אג"ח מדינה
15	0	0	9	78	111.7	1.10	1.83	16.82	13.56	11.88	+1.54	+1.21	0.12	-0.02	-0.09	414.72	422.51	להן אמריקאי	להן-מנוית
18	1	8	0	73	99.8	1.10	1.86	22.17	22.37	10.90	-0.31	+1.20	-0.02	-0.02	-0.08	400.11	407.56	להן אמריקאי	להן-עמית
13	2	9	0	74	146.9	1.30	1.12	23.04	23.99	12.49	-0.34	+1.52	0.05	+0.07	+0.11	157.43	159.20	להן אמריקאי	להן-שקלי
8	4	12	6	70	96.2	1.30	1.13	20.56	25.60	16.73	-1.96	+1.87	-0.06	-0.06	-0.59	1043.30	1055.15	עצמה מזרחי	לשם
19	0	7	4	70	705.0	2.00	0.94	24.61	20.54	18.65	-0.39	+1.71	-0.01	+0.09	+0.96	1118.44	1129.14	בינלאומי	מגמה
16	3	20	3	58	19.8	3.20	1.08	23.17	28.00	12.70	-1.43	+2.00	-0.05	+0.38	+13.35	3532.00	3599.11	מיטב	מיטב אג' מר
11	3	0	13	73	64.7	1.50	0.85	14.45	14.98	6.95	+1.22	+0.73	-0.13	+0.07	+0.61	834.54	843.49	עצמה מזרחי	מטמון
19	0	8	3	70	165.0	1.40	0.85	23.78	21.41	10.90	-0.64	+1.02	-0.01	+0.03	+1.06	4023.74	4062.12	בינלאומי	מרום
33	11	7	11	38	12.0	1.70	0.80	—	—	—	—	+1.49	—	+0.01	+0.01	98.19	98.98	מרכנית	מרכנית אג"ח מדינה
15	4	11	6	64	121.4	1.20	0.86	14.05	18.55	13.50	-0.54	+1.45	0.01	+0.08	+0.79	949.08	957.27	עצמה מזרחי	ענוג
7	1	14	2	76	232.0	1.65	1.88	20.53	21.15	9.84	-0.22	+1.31	-0.05	-0.04	-1.27	3115.62	3174.33	לאומי פיא	פיא-נגיד
4	0	18	22	56	54.4	1.05	0.88	15.53	24.02	18.51	-1.26	+2.11	-0.06	+0.15	+0.27	181.40	183.00	לאומי פיא	פיא-מגן
6	0	13	2	79	405.4	1.05	1.89	17.88	17.44	9.86	-0.15	+1.08	-0.06	-0.13	-0.19	151.63	154.50	לאומי פיא	פיא-תרשיש

קרנות אג"ח מדינה / המשך

שיח	אג"ח להמרה	מניות	צמודי מט"ח ואופ'	צמודי מדד	נכסים במיל' שקל	עמלת ניהול ב-%	עמלת רכישה ב-%	תשואה בשנת 1991	תשואה בשנת 1992	תשואה בשנת 1993	תשואה מתחילת 1994	תשואה מתחילת החודש	*מדד שארפ	השינוי היומי ב-%	השינוי היומי בנק'	מחיר פדיון	מחיר יחידה	מנהל הקרן	שם הקרן
13	2	8	12	65	142.0	1.20	1.88	16.84	17.87	12.68	+0.48	+1.58	0.07	+0.06	+0.23	357.06	363.78	מסגות	מסגות מור
19	2	6	12	61	108.8	1.45	0.92	17.59	19.59	10.85	-0.49	+0.89	-0.08	+0.05	+0.16	306.09	309.71	מסגות	מסגות מלכ"ר
17	4	11	11	57	94.0	1.00	1.89	18.17	21.76	12.79	-0.18	+1.45	0.05	+0.08	+0.12	354.30	361.81	מסגות	מסגות תאגידים
16	2	6	9	69	15.1	1.70	0.57	21.55	22.51	11.22	+0.06	+1.22	0.04	-0.02	-0.34	1363.03	1370.80	נשיה	נשיה אג' מר
6	0	3	5	86	232.8	1.20	1.90	18.00	17.53	13.79	+1.84	+1.72	0.13	+0.04	+0.16	444.44	452.87	פעלים	שגיא פקן
7	3	9	1	80	163.8	1.20	1.99	17.02	28.58	10.65	-0.78	+1.24	-0.03	-0.07	-0.47	714.72	728.02	אילנות דיסקונט	תמר
9	1	13	5	72	47.7	1.70	0.79	18.18	18.47	11.53	-1.14	+1.40	-0.01	+0.06	+0.28	487.14	491.00	אילנות דיסקונט	תמגן
35	0	20	28	25	15.1	2.60	0.80	23.20	25.26	10.84	-5.65	+1.20	-0.16	+0.01	+0.18	1460.65	1472.57	ביון מסגים	תשרי

קרנות אג"ח

שיח	אג"ח להמרה	מניות	צמודי מט"ח ואופ'	צמודי מדד	נכסים במיל' שקל	עמלת ניהול ב-%	עמלת רכישה ב-%	תשואה בשנת 1991	תשואה בשנת 1992	תשואה בשנת 1993	תשואה מתחילת 1994	תשואה מתחילת החודש	*מדד שארפ	השינוי היומי ב-%	השינוי היומי בנק'	מחיר פדיון	מחיר יחידה	מנהל הקרן	שם הקרן
14	16	5	4	61	46.6	1.20	1.97	26.37	25.24	15.24	-1.55	+1.59	0.02	+0.21	+0.63	307.13	313.38	אילנות דיסקונט	אגם
9	4	9	34	44	99.5	1.05	1.98	22.92	25.41	9.73	-0.95	+1.17	-0.06	+0.01	+0.02	164.39	167.64	אילנות דיסקונט	אורין
9	6	20	5	60	258.0	1.65	2.80	26.86	31.52	15.17	-6.21	+2.88	-0.10	+0.22	+6.26	2076.96	2134.56	אילנות דיסקונט	ארז
12	17	13	12	46	16.5	2.20	1.92	—	28.32	16.46	-1.62	+2.53	0.06	+0.51	+0.63	141.28	143.91	אגרית	אגרית אג"ח
11	6	8	23	52	57.6	1.20	1.96	17.59	28.98	12.28	-0.95	+1.18	-0.00	+0.04	+0.67	1495.24	1524.56	אילנות דיסקונט	אלון
31	56	9	1	3	54.2	2.80	0.77	—	—	—	-1.84	+2.32	—	+0.12	+0.12	102.22	103.01	אורלן	אופיר
21	22	16	10	31	162.6	2.95	1.92	31.91	34.05	23.10	-1.61	+2.64	0.10	+0.23	+0.49	211.59	215.66	אליטס	אליטס אגח חברות
10	13	5	17	55	30.9	2.60	1.81	31.10	26.57	25.09	-0.76	+2.05	0.26	+0.00	+0.01	217.20	221.13	אפיקים	אפיקים אג"ח
15	44	25	3	13	42.9	2.20	1.32	—	—	28.28	-5.50	+3.62	0.10	+0.35	+0.46	125.50	127.16	אמפילן	אמפילן אג' חב'
7	6	17	4	66	219.3	1.20	1.99	28.55	26.02	13.87	-2.46	+1.96	-0.06	+0.15	+0.27	512.90	525.11	אילנות דיסקונט	אשל
9	15	12	6	58	112.1	1.70	1.98	24.53	26.21	15.75	-2.73	+2.86	-0.03	+0.26	+2.03	771.00	787.20	אילנות דיסקונט	אתגר
10	30	24	4	32	4.2	2.25	1.46	61.07	23.27	23.52	-1.81	+3.86	0.10	+0.15	+0.22	148.90	151.87	מדיר-מכלל	בוסר
14	2	24	6	54	18.8	2.20	1.47	31.43	30.25	19.55	-3.69	+2.58	0.00	+0.25	+5.69	2254.11	2287.51	בטוחה	בטוחה אג"ח
13	1	15	36	35	337.9	1.45	1.14	25.14	33.54	15.30	-3.98	+2.82	-0.08	+0.15	+0.65	499.56	505.25	פעלים	גדן פקן
5	59	17	0	19	173.5	1.60	1.50	37.85	57.57	28.24	-7.62	+4.10	0.02	+0.16	+0.00	551.19	559.44	אמבן	דגן
46	10	9	11	24	40.7	2.45	1.55	—	—	—	-1.00	+1.65	—	+0.07	+0.08	113.53	115.09	דונתה-שרם	דונתה שרם אג"ח
8	72	18	2	0	304.1	2.20	1.12	25.96	48.56	34.47	-6.31	+4.10	0.00	+0.31	+3.15	1017.05	1029.39	עצמה מזרחי	הגנה
63	12	4	1	20	6.4	3.25	1.10	—	53.94	17.56	+0.73	+0.49	0.14	+0.09	+0.16	169.73	171.73	דורון-לביא	דורון-לביא
5	15	16	7	57	54.1	1.20	1.13	16.91	23.17	15.86	-2.28	+1.65	-0.01	+0.13	+0.34	266.78	269.79	עצמה מזרחי	הלפיש
88	0	0	0	12	315.7	1.10	0.00	16.94	13.40	10.54	+2.72	+0.26	0.27	+0.04	+0.14	349.55	349.55	פעלים	חן פקן
26	18	11	12	33	14.5	2.15	0.84	9.83	24.67	13.86	-2.19	+2.31	0.07	+0.10	+0.19	194.96	196.60	מנורה	יער
4	44	18	5	29	9.6	3.60	0.93	—	37.15	12.92	-9.55	+3.47	-0.18	+0.56	+0.95	176.98	178.62	כללי	כללי אג' חב'
72	0	10	6	12	61.7	0.60	0.27	—	—	—	+0.69	+0.93	0.12	+0.04	+0.04	111.90	112.20	להן אמריקאי	להן-שקל
20	32	5	3	40	264.9	1.70	1.50	26.22	30.11	18.42	-2.46	+2.70	0.06	+0.20	+0.37	183.82	186.58	להן אמריקאי	להן-סלים
16	0	0	1	83	44.8	1.30	0.94	18.45	15.31	9.65	+1.60	+0.85	0.00	+0.04	+0.15	362.08	365.50	בינלאומי	מגור
13	2	17	4	64	196.6	2.00	0.94	50.24	50.14	16.82	-2.72	+1.98	0.02	+0.14	+1.86	1353.65	1366.51	בינלאומי	מעון
19	73	8	0	0	25.9	2.40	0.56	—	—	—	-10.23	+3.11	—	+0.12	+0.11	89.95	90.45	עצמה מזרחי	מזרחי אג' חב'
12	5	7	38	40	36.7	1.40	0.96	21.31	27.59	9.93	-0.97	+1.27	-0.06	-0.00	-0.01	297.99	300.84	בינלאומי	מגן
28	0	13	20	39	118.0	1.20	1.08	22.95	28.39	11.32	-1.45	+1.63	-0.06	+0.18	+0.37	202.08	205.88	פעלים	מלכית פקן
19	0	6	2	73	55.6	1.30	0.95	21.57	18.75	11.15	-0.85	+1.09	0.02	+0.08	+0.83	1026.62	1036.41	בינלאומי	מנור
14	34	2	2	48	92.4	1.35	0.95	31.57	30.28	25.98	-0.50	+1.90	0.27	+0.13	+0.57	447.84	452.09	בינלאומי	מרוה
4	21	20	7	48	22.6	2.60	0.75	—	—	20.92	-4.57	+3.13	0.02	+0.36	+0.48	132.65	133.63	נשואה	נשואה אגח חברות
5	41	19	7	28	15.0	2.00	1.94	—	21.97	7.93	-4.83	+4.22	-0.23	+0.26	+0.34	132.72	135.29	סיגמה	סיגמה אג"ח
78	15	6	1	0	25.1	2.90	0.86	—	—	—	+1.76	+1.51	—	+0.22	+0.22	101.77	102.65	ענבר	ענבל אג"ח
15	9	11	9	56	35.8	1.05	2.02	17.26	21.23	15.56	-1.40	+1.99	0.08	+0.34	+0.38	158.58	161.79	אילנות דיסקונט	ערמון
8	0	12	1	79	128.0	1.05	0.64	16.05	16.31	11.03	+0.37	+1.48	0.01	+0.16	+0.62	390.20	392.69	לאומי פיא	פיא-אשר
21	47	20	10	2	409.2	1.05	1.06	13.98	41.12	31.51	-4.61	+4.88	0.08	+0.25	+2.30	937.52	954.92	לאומי פיא	פיא-אור
5	2	31	12	50	457.3	1.50	1.90	24.12	29.31	16.29	-3.53	+2.20	-0.05	+0.17	+0.23	4854.68	4946.96	לאומי פיא	פיא-נביע
100	0	0	0	0	158.6	2.20	0.25	15.62	12.40	8.57	+2.76	+0.31	-0.02	+0.07	+0.21	314.47	315.25	לאומי פיא	פיא-חליבר
1	2	32	0	65	57.6	1.05	0.65	26.05	29.98	11.63	-3.01	+2.35	-0.12	+0.16	+0.27	170.38	171.40	לאומי פיא	פיא-יונה
3	1	11	26	59	66.3	1.05	1.88	21.21	22.61	9.53	-0.80	+1.45	-0.04	+0.00	+0.01	253.90	258.67	לאומי פיא	פיא-כללי
8	1	15	2	74	225.0	1.05	1.89	20.66	21.53	9.38	-1.22	+1.38	-0.09	-0.05	-0.55	1018.76	1029.86	לאומי פיא	פיא-מנוף
23	8	12	3	54	76.0	1.20	1.83	20.22	28.64	18.44	-0.40	+2.10	0.16	+0.21	+0.57	276.99	282.06	לאומי פיא	פיא-תמר
16	35	10	10	29	12.9	2.20	1.19	—	56.08	28.81	-1.94	+2.28	0.25	+0.07	+0.17	253.43	256.21	מרכנית	פיל
12	34	19	32	3	384.0	2.00	0.62	30.24	31.82	29.51	-5.48	+3.61	0.09	+0.35	+1.60	458.35	461.20	מסגות	מסגות יעד
52	1	3	13	31	33.0	1.45	1.85	—	15.81	9.95	+1.59	+0.60	0.11	+0.01	+0.01	102.38	104.27	מסגות	מסגות כל חודש
95	0	2	1	2	144.0	1.70	0.25	—	13.54	11.39	+2.71	+0.28	0.51	+0.04	+0.06	133.72	134.05	מסגות	מסגות כל רגע
7	20	19	6	48	50.5	2.20	0.50	17.91	25.99	16.84	-3.99	+1.78	-0.05	+0.17	+0.49	281.71	283.12	עצמה מזרחי	עוז
16	34	0	1	49	147.4	1.20	1.83	31.05	22.59	18.50	-1.13	+2.14	0.10	+0.04	+0.13	318.16	323.98	פעלים	קשת פקן
78	0	0	9	21	146.9	1.70	0.18	15.89	13.49	11.76	+1.64	+0.51	0.16	-0.02	-0.08	328.17	328.76	אילנות דיסקונט	רימון
8	6	3	18	73	36.5	0.95	1.95	16.41	17.02	13.36	-0.83	+1.20	0.07	-0.01	-0.02	149.42	152.54	אילנות דיסקונט	שגב
8	6	9	10	67	48.8	1.45	1.98	18.38	28.70	11.47	-1.44	+1.47	-0.07	+0.11	+0.28	255.26	260.31	אילנות דיסקונט	שיר
88	0	0	0	12	34.8	1.89	0.74	—	—	—		+0.48	—	+0.04	+0.04	101.35	102.18	אילנות-בטוחה	שקלית

קרנות מט"ח

שיח	אג"ח להמרה	מניות	צמודי מט"ח ואופ'	צמודי מדד	נכסים במיל' שקל	עמלת ניהול ב-%	עמלת רכישה ב-%	תשואה בשנת 1991	תשואה בשנת 1992	תשואה בשנת 1993	תשואה מתחילת 1994	תשואה מתחילת החודש	*מדד שארפ	השינוי היומי ב-%	השינוי היומי בנק'	מחיר פדיון	מחיר יחידה	מנהל הקרן	שם הקרן
4	0	3	93	0	12.4	3.85	1.46	—	—	—	—	+1.81	—	+0.40	+0.38	96.28	97.59	אוריון	אוריון מט"ח אג"ח
26	0	74	0	0	8.6	3.75	2.42	—	—	—	—	+5.79	—	+1.16	+0.99	86.20	88.29	אוריון	אוריון השקעות חו"ל
6	0	37	55	2	76.6	2.20	—	—	13.60	8.87	—	—	-0.49	—	—	—	—	אילנות דיסקונט	אילן $
16	0	55	23	6	29.2	2.20	—	—	—	—	—	—	-0.35	—	—	—	—	אילנות דיסקונט	אילנות מטבע
28	6	48	18	0	32.2	3.10	2.00	—	—	—	-5.78	+2.62	—	+0.33	+0.51	95.68	97.59	אופיר	אופיר מט"ח
0	15	63	22	0	59.0	3.00	2.37	—	—	22.19	+1.26	+2.40	0.24	+1.06	+1.27	128.91	129.78	אליטס	אליטס אירופה
48	8	32	9	3	29.3	3.20	1.57	—	—	23.81	-12.05	+0.86	-0.01	—	—	154.10	156.20	אפיקים	אפיקים חו"ל
11	2	39	48	0	22.9	3.20	2.38	—	—	18.72	-4.32	+2.41	-0.13	+0.65	+0.77	120.87	122.93	בטוחה	בטוחה חו"ל
15	0	13	69	3	102.1	2.70	2.85	20.43	29.29	7.73	-2.23	+1.36	-0.17	+0.02	+0.15	670.66	684.40	אילנות דיסקונט	חלב
3	14	10	73	0	19.5	2.23	1.32	26.81	27.01	26.49	-3.14	+1.93	0.33	-0.21	-0.41	198.52	201.14	מרכנית	זהב
14	0	26	55	5	185.0	2.20	—	36.99	26.59	15.09	—	—	-0.20	—	—	—	—	אילנות דיסקונט	חו"ל
7	0	10	83	0	144.2	1.10	1.88	22.00	33.14	6.99	-0.90	+1.00	-0.13	-0.14	-0.63	440.34	448.64	להן אמריקאי	להן-דולר
6	1	9	84	0	383.0	1.40	0.48	28.20	26.47	11.53	-2.07	+1.18	-0.16	+0.24	+0.73	302.09	303.55	להן אמריקאי	להן-כסל
10	0	7	82	1	35.6	1.90	0.95	20.61	31.29	5.58	-0.60	+1.25	-0.14	-0.19	-1.33	682.46	688.96	בינלאומי	מגור
10	0	84	6	0	47.5	1.50	1.63	17.78	15.17	7.45	-6.94	+1.98	-0.39	+0.13	+0.18	135.73	137.94	פעלים	מורה פקן
7	8	27	58	0	18.0	1.45	1.57	16.95	18.45	14.24	-3.71	+2.61	-0.05	+0.52	+1.84	199.19	202.31	מדיר-מכלל	מדיר
6	3	21	57	13	11.5	3.25	1.88	24.49	35.80	9.57	-0.87	+3.17	-0.08	+0.14	+0.33	241.50	246.03	סיגמה	סיגמה מט"ח
5	6	3	92	0	316.8	1.45	0.20	—	33.64	4.45	-0.82	+1.30	-0.18	-0.21	-0.28	131.05	131.31	פעלים	סנגל
2	0	20	78	0	349.3	1.05	2.20	24.70	27.78	11.89	-3.35	+1.13	-0.12	+0.29	+0.90	314.75	321.49	לאומי פיא	פיא-חו"ל
9	0	52	38	1	324.7	1.70	1.14	12.96	9.59	12.81	-2.09	+1.39	-0.20	+0.50	+0.69	139.85	140.64	לאומי פיא	פיא-מטבע $
6	0	18	75	1	191.8	1.85	1.90	21.51	29.51	8.61	-1.45	+1.50	-0.11	+0.81	+0.82	145.69	148.46	לאומי פיא	פיא-קונגר
21	0	11	68	0	71.8	1.70	0.76	—	—	—	-3.15	+0.11	—	+0.44	+0.42	96.83	97.57	לאומי פיא	פיא-פרים $
17	0	0	78	5	5.2	1.70	2.59	—	—	—	-7.57	+0.48	—	+0.49	+0.49	100.96	103.57	פיננר	פיננר אג"ח חו"ל
21	1	7	71	0	160.0	2.70	3.34	—	—	8.49	-15.78	+0.19	-0.36	-0.18	-0.18	98.18	101.36	מסגות	מסגות חו"ל
5	4	10	81	0	233.0	1.70	2.03	26.67	36.12	7.29	-3.82	+1.34	-0.24	+0.19	+0.36	373.92	381.52	מסגות	מסגות מט"ח
10	3	35	52	0	81.0	2.20	2.12	—	—	12.12	-10.66	+1.61	-0.27	-0.03	-0.04	124.42	127.06	מסגות	מסגות עולם
6	0	13	80	1	41.4	1.10	1.94	19.81	29.66	6.27	-3.46	+1.20	-0.25	-0.03	-0.07	226.03	230.41	פעלים	צבר פקן
16	0	55	24	5	31.1	3.20	2.30	—	—	27.44	-7.25	+3.67	-0.01	+0.40	+0.56	117.90	120.61	קניאל	קניאל חו"ל
15	2	13	70	0	53.4	1.50	2.04	—	28.45	7.94	-3.37	+0.45	-0.28	+0.01	+0.01	133.62	136.35	קונטיננטל	רווח קונטיננטל
5	1	47	42	5	67.8	1.50	2.17	23.52	24.76	9.72	+0.31	+1.72	-0.11	+0.12	+0.44	382.88	391.19	פעלים	רשף פקן
5	10	25	59	1	101.2	1.20	1.47	25.72	33.98	13.45	-0.38	+1.21	-0.19	—	—	922.53	936.09	עצמה מזרחי	תבל

קרנות מעורבות

שיח	אג"ח להמרה	מניות	צמודי מט"ח ואופ'	צמודי מדד	נכסים במיל' שקל	עמלת ניהול ב-%	עמלת רכישה ב-%	תשואה בשנת 1991	תשואה בשנת 1992	תשואה בשנת 1993	תשואה מתחילת 1994	תשואה מתחילת החודש	*מדד שארפ	השינוי היומי ב-%	השינוי היומי בנק'	מחיר פדיון	מחיר יחידה	מנהל הקרן	שם הקרן
26	2	18	2	52	181.5	1.40	1.83	27.16	34.04	19.26	-3.58	+1.61	-0.00	+0.12	+0.27	229.43	233.65	פעלים	אוזן פקן
7	6	46	4	37	180.3	1.70	1.99	38.81	45.50	22.11	-7.81	+3.98	-0.08	+0.47	+11.22	2422.31	2470.46	אילנות דיסקונט	ברוש
7	6	51	17	19	94.9	1.70	1.98	43.67	52.10	25.12	-9.08	+3.65	-0.08	+0.43	+9.16	2162.27	2205.14	אילנות דיסקונט	ברק
16	19	40	12	13	5.0	3.15	1.42	—	34.27	11.50	-16.20	+5.82	-0.23	+0.38	+0.52	138.41	140.57	כללי	כללי משולבת
6	2	28	33	31	343.0	1.50	1.89	33.99	42.91	17.29	-3.59	+2.30	-0.02	+0.10	+0.56	536.18	546.34	להן אמריקאי	להן-מנוף
17	4	47	4	28	77.1	2.10	0.95	—	—	22.06	-8.14	+4.05	-0.07	+0.46	+0.55	116.69	117.80	בינלאומי	מר דיקלה
14	4	36	6	40	172.5	1.30	0.93	40.71	42.64	26.25	-5.65	+2.95	0.06	+0.33	+7.82	2402.74	2425.13	בינלאומי	מקור
7	10	31	30	22	209.2	1.20	1.28	15.36	39.72	20.08	-6.44	+3.16	-0.07	+0.12	+0.21	176.02	178.14	עצמה מזרחי	עצמה כללית
7	1	46	11	35	443.8	1.50	0.65	33.39	36.25	19.13	-5.30	+2.95	-0.08	+0.28	+16.93	6057.86	6096.37	לאומי פיא	פיא
10	7	43	37	3	140.0	2.20	1.87	28.23	38.79	21.27	-3.31	+4.06	0.01	+0.41	+1.90	461.93	478.55	מסגות	מסגות משולבת
10	6	64	2	18	157.8	1.70	1.97	31.65	56.27	37.36	-9.84	+5.30	0.01	+0.65	+8.33	1296.77	1322.36	אילנות דיסקונט	תאנה
35	22	43	0	0	38.2	2.60	1.82	—	—	—	-15.82	+3.79	-0.20	+0.51	+0.46	90.27	91.91	פעלים	תמריץ פקן

* ככל שהתשואה גבוהה יותר ו/או הסיכון נמוך יותר, כך מדד שארפ גבוה יותר. מתבסס על פני 12 החודשים האחרונים. ** מעודכן ל-31.3.94. 'קרנות שהוקמו בשנת 1994

המטרה:

קרן נאמנות סולידית ואמינה

הפתרון:

קרן "מרכזית אג"ח מדינה" של החברה המרכזית

ב-93' הגענו למקום הראשון בקרנות אג"ח. ב-94' תוכל להשקיע בקרן "מרכזית אג"ח מדינה".

ב-93' השגנו את המטרה - עובדה

ב-93' הגיעו מרבית קרנות הנאמנות של החברה המרכזית למקומות הראשונים.

קרן "פיל" הגיעה למקום ראשון בקרנות אג"ח כללי. בהמשך להצלחה זו הנפיקה החברה קרן נאמנות חדשה. הקרן משקיעה לפחות 75% מנכסיה באג"ח מדינה.

בחברה המרכזית תהנה מצד אחד מבטחון ואמינות, ומצד שני ממקצועיות, מומחיות וניסיון בשוק ההון.

דרוש את קרנות הנאמנות של החברה המרכזית בכל סניפי הבנקים ובמשרדי החברה. לפרטים: 03-5101311

החברה המרכזית

החברה המרכזית לניירות ערך בע"מ

המטרה שתרוויח יותר

אין במודעה זו משום הצעה לרכישת יחידות השתתפות

هكذا من الأصل

هكذا من الأصل

מטבעות

שערי חליפין לונדון
סגירה: 20:00 שעון ישראל

מטבע	קנייה מכירה	פורוורד 3 חודשים	פורוורד 6 חודשים
לישט"ש	1.4754/75	1.4700/07	1.4671/84
מארק	1.7185/90	1.7265/70	1.7293/00
פר"ש	1.4485/95	1.4490/03	1.4463/77
פר"צ	5.877/88	5.908/12	5.925/29
ין	103.45/55	103.45/55	103.49/54
אקו	1.1266/76	1.1202/14	1.1166/79
לירטה	1636/37	1637.42/17	1637.3/8.3

שערי חליפין ניו יורק
סגירה: 20:00 שעון ישראל

מטבע	קנייה / מכירה
מארק	1.7118/21
פר"ש	1.4410/20
לישט"ש	1.4700/10
ין	103.35/45
ד' קנדי	1.3860/65
פר"צ	5.8620/50
אקו	1.301/11
ד' אוסטרלי*	0.7214/19
ד' הונג קונג	7.7250/60
ד' סינגפור	1.5633/43
באט תאילנדי	25.25/27
לירטה	1626/28
כתר שוודי	7.8745/845

*במונחי דולר אמריקאי

ריביות

לייבור – לונדון
סגירה: 20:00 שעון ישראל

	3 חוד'	שנה
דולר	4.000%	5.000%
שטרלינג	5.250%	5.729%
ין	2.313%	2.625%
פר"ש	4.125%	4.042%
מארק	5.688%	5.438%
אקו	6.250%	6.063%
פר"צ	6.121%	5.938%
גילדן	5.310%	5.250%
ד' קנדי	5.786%	6.586%
ד' אוסט	4.950%	

ריבית בניו־יורק

פריים רייט: 6.25%

יורודולר – פרנקפורט
סגירה: 20:00 שעון ישראל

תקופות	דולר	מארק
3 חודשים	4.00%	5.688%
6 חודשים	4.37%	5.563%
1 שנה	5.00%	5.438%
3 שנים		5.750%
5 שנים		6.188%

תשואה על שטרי אוצר ואג"ח בניו יורק

3 חודשים	3.65%
שנתיים	5.36%
10 שנים	6.86%
30 שנה	7.20%

בורסות

בורסה	מדד	סגירה	שינוי
ניו יורק	דאו ג'ונס 30	3,688.83	+14.57
	S&P 500	449.87	+2.77
טוקיו	ניקיי 225	19,648.33	−249.75
לונדון	פיננשל טיימס 100	3,159.10	+9.70
הונג קונג	האנג סנג	9,738.09	+261.32
פרנקפורט	דקס	2,210.60	−14.73
פאריס	CAC 40	2,148.55	+3.27
מילנו	MIBTEL	12,782	+278

סחורות

מתכות וסחורות רכות – לונדון
סגירה: 20:00 שעון ישראל

	מחיר	שינוי
נחושת ספוט (דולר לטונה)	1,875	−15
בדיל ספוט (דולר לטונה)	5,468	+18
עופרת ספוט (דולר לטונה)	442	+1
אבץ ספוט (דולר לטונה)	934	+5
אלומיניום ספוט (דולר לטונה)	1,301	−28
ניקל ספוט (דולר לטונה)	5,485	+45
קפה מאי (דולר לטונה)	1,489	+24
קקאו מאי (לישט"ש לטונה)	902	−5
גומי מאי (פני לק"ג)	70.00	-

מחיר חבית נפט בדולרים

	מחיר	שינוי
ברנט (ספוט)	14.90	+0.15
ברנט (יוני)	14.60	-
דובאי (יוני)	13.50	+0.10
מאוץ (ספוט)	13.05	+0.20

מוצרים מוגמרים
דולרים לטונה, איכות ים תיכון (מקביל לאיכות להדירה):

	מחיר	שינוי
בנזין (עופ' 0.15)	163	-
נפטא פר"ב	128	+1

מתכות יקרות – לונדון
סגירה: 20:00 שעון ישראל

	מחיר	שינוי
זהב (דולר לאונקייה)	378.30	−3.10
כסף (סנט לאונקייה)	535.00	−10.00
פלטינה (דולר לאונקייה)	398.00	−5.50
פלדיום (דולר לאונקייה)	133.50	−0.50

מתכות יקרות – ניו יורק
סגירה: 22:00 שעון ישראל

	מחיר	שינוי
זהב (דולר לאונקייה)	378.5	+0.6
כסף (סנט לאונקייה)	529.7	+4.0
פלטינה אפר' (דולר לאונקייה)	399.0	+4.6

סחורות רכות – ניו יורק
סגירה: 20:00 שעון ישראל

	מחיר	שינוי
רכז תפוזים מאי (סנט לליברה)	103.55	−2.25
כותנה מאי (סנט לליברה)	78.05	+1.68
קפה מאי (סנט לליברה)	284.20	-
קקאו מאי (דולר לטונה)	1,137	+7.00
סוכר מאי (סנט לליברה)	10.57	+0.01

גרעינים שיקגו
סגירה: 20:00 שעון ישראל

	מחיר	שינוי
פולי סויה מאי סנט לבושל	658.75	+5.00
חיטה מאי סנט לבושל	331.75	+0.50
תירס מאי סנט לבושל	269.75	+1.50

שווקים בעולם

ירידה בבורסה בניו יורק, התייצבות במחירי המתכות היקרות והגרעינים

בורסות

ההכנסות הצפויות עליהן דיווח אתמול חברת מוטורולה עבור הרבעון הראשון של '94 הביאה לירידת מחירהן של מניות הייטק בבורסה בניו יורק ובעקבות זאת חלה ירידה של 0.19% במדד דאו ג'ונס וגם המדדים הרחבים יותר ירדו.

מוטורולה דיווחה על הכנסות של 0.92 דולר למניה, מול 0.42 דולר למניה בתקופה המקבילה אשתקד.

הירידה בוול סטריט באה למרות שאתמול ניכרה התאוששות בשוק האג"ח הממשלתיות בארה"ב. ייתכן שהשוק לקח כבר בחשבון עלייה ניכרת ברווחי חברות הייטק ברבעון הראשון של '94 ולכן כל דיווח המראה על פחות מכך גורר ירידות מחירים.

בבורסה של טוקיו גרמו מכירות ארביטרז' לירידת מדד ניקיי ב־1.26% על רקע נפח מסחר דליל יחסית של 270 מיליון מניות.

נפח המסחר היה דליל - 270 מיליון מניות. חוסר היציבות הפוליטית של הזמן האחרון צמצמה את הפער בין שוק הספוט והחוזים העתידיים ולכן הביאה לגל מכירות הארביטרז'.

לדעת מומחים יישאר המדד ברמה זו עד שיבחר על ראש ממשלה חדש ביפאן, אלא אם כן יעבור זמן רב עד המינוי.

בהונג קונג עלה מדד האנג סנג ב־2.76% עקב התגברות זרם ההשקעה הזרה בשוק. גם הבורסה של סינגפור ראתה אתמול עליית מחירים יפה: מדד סטרייטס טיימס עלה ב־2.30%.

העליות בשני השווקים נובעות מביקושים של משקיעים יפאנים המעדיפים כעת לא לסחור בבורסה של טוקיו.

יש מומחים הרואים בכך איתות כי תקופת התיקון שעבר על בורסות אלו מראשית השנה תמה וכי כעת יתייצבו השווקים, לאחר שהפנימו את חוסר היציבות של השווקים בארה"ב.

באירופה היו אתמול לרוב עליות מחירים מתונות. בלונדון נסגר מדד פיננשל טיימס בעלייה של 0.31%. במשך היום עלה המדד בכמעט אחוז אך נחלש בשל הירידות שנרשמו בפתיחת המסחר בניו יורק.

המומחים חלוקים בדעתם האם השוק יעלה עתה, או שהוא יתייצב ברמות הנוכחיות. יש החוששים כי המסים החדשים שיוטלו בבריטניה החל ממאי יביאו לירידה בצריכה ובעקבות זאת לירידות במכירות של חברות בריטיות ובעקבות זאת לירידות גם בשוק ההון.

בפרנקפורט חלה התחלשות קלה של 0.66% במדד דקס לאחר שנפחי המסחר הצטמצמו עוד יותר בשל המתנת המשקיעים לתוצאות פגישת הבונדסבנק ביום חמישי. לאחר הסגירה הרשמית החל המדד לעלות מעט.

בפאריס עלה מדד סי.איי.סי ב־0.15% כשגם כאן העדיפו רוב המשקיעים לא לנקוט עמדות חדשות לפני פגישת הבונדסבנק.

במילנו נאלצו אתמול שלטונות הבורסה לדחות את המסחר לאחה"צ לאחר שנפחי המסחר העצומים של יום שני הציפו את המערכת ולא איפשרו מעקב אחר כל הפקודות. גם הביקושים הגדולים שנרשמו בראשית יום אתמול הוסיפו לבעייה.

כתוצאה מכך כמעט שלא התקיים מסחר והמדד נקבע לפי הביקושים בלבד, בעלייה של 2.22%. בשל העומס על המערכת, רבות מפקודות העיסקה מיום שני עדיין לא בוצעו.

ריביות

אתמול ניכרה כבר עם הפתיחה התאוששות בשוק האג"ח הממשלתיות בארה"ב. התחזקות נוספת נרשמה לאחר פרסום מדד המחירים הקמעוניים לחודש מארס. מאוחר יותר נמחק חלק מהעליות אך לקראת סוף המסחר שוב נרשמו ביקושים מוגברים, בייחוד עבור האיגרות לטווח בינוני וארוך.

אתמול פירסם משרד העבודה האמריקאי את מדד המחירים הקמעוניים בארה"ב לחודש מארס. המדד עלה ב־0.2%. עלייה זהה נרשמה למדד ה"ליבה" שאינו כולל את מרכיבי המזון והאנרגיה המושפעים מגורמים עונתיים.

נתונים אלו עונים על ציפיות הכלכלנים ואינם מצביעים על עלייה בשיעור האינפלציה בארה"ב. אך לדברי מומחים אין למדדי המחירים השפעה על מדיניותו של הפדרל רזרב משום שהם אינם חזים את המחירים הצפויים בחודשים הקרובים.

מושל ועדת הפדרל רזרב הודיע אתמול כי הוא צופה צמיחה של 3% בתמ"ג האמריקאי ב־'94. המושל הוסיף כי מדיניות הפדרל רזרב, של העלאת הריבית לטווח הקצר לפני התפתחות לחצים אינפלציוניים, תמנע את עליית שיעורי הריבית בטווח הארוך.

בנוסף לכך מסר המושל כי המשבר הנוכחי בשוקי האג"ח העולמיים משקף את תגובתם לחוסר היציבות הפוליטית והכלכלית ברחבי העולם, כמו למשל המתח בנושא הסחר בין ארה"ב ויפאן.

סחורות

בשוק המתכות היקרות בניו יורק חלה אתמול התייצבות במחירים, בעוד שבלונדון המשיכה הירידה כדי להתאים את המחירים לאלו של ניו יורק.

המסחר היה דליל בניו יורק והזהב נסגר במחיר 378.5 דולר לאונקייה, עלייה של 0.6 דולר. רמת התמיכה הבאה מוערכת ב־373 דולר לאונקייה. עליות חדות יותר נרשמו עבור הפלטינה והכסף.

מחיר הקפה בלונדון עלה אתמול ב־52 דולר ל־1,490 דולר לטונה - שיא של כמעט חמש שנים. קרוב לוודאי שמחיר יתגלו תיקונים במחיר משום שהעליות אתמול אינן משקפות שינוי בהיצע או בביקוש הפיזי לסחורה.

מחירי הנפט התייצבו אתמול אחרי העליות הגדולות של יום שני.

בשיקגו התאוששה הסויה מהירידות של יום שני עקב ביקושים מכביים עבור חוזים עתידיים. רוב הסוחרים הסכימו כי השוק נמצא מתחת לערכו הריאלי עקב המכירות המוגברות של יום שני.

גם החיטה התאוששה אתמול מהירידה החדה שספגה ביום שני עקב מזג האוויר הגשום במרכז ארה"ב. הגשמים העלו את הציפיות ליבול טוב יותר השנה.

מטבעות

אתמול נחלש מעט המארק במסחר הצולב באירופה. מחר ייערך מכרז הריפו השבועי בגרמניה והבונדסבנק הודיע כי המכרז יהיה בריבית ניידת. בשבוע שעבר ירדה ריבית הריפו ל־5.73%.

כלכלנים רבים צופים כי הבונדסבנק יבצע לפחות קיצוץ סמלי בריבית, בפגישתו ביום חמישי, והדבר מתחיל לקבל ביטוי בגידור הסיכונים של המארק הגרמני.

הפונט, האסקודו והכתר הדני נותרו יציבים. הלירה ירדה מעט מהשיאים אליהם הגיעה ביום שני וב־13:00 עמדה על 952.40 לירות למארק.

בניו יורק נחלש הדולר מעט מול רוב המטבעות לאחר יום של מסחר קטוע ללא כיוון ברור. נראה כי לפרסום מדד המחירים הקמעוניים בארה"ב לחודש מארס, שבגלל לפי ציפיות הכלכלנים, לא היתה כל השפעה על השוק.

למרות חולשת הדולר מאמינים סוחרים רבים כי בטווח הבינוני יתחזק המטבע האמריקאי מול המארק הגרמני.

הדולר הקנדי התחזק אתמול באופן משמעותי לאחר שבשבוע שעבר ירד שערו עד שהבנק המרכזי של קנדה נאלץ להתערב מספר פעמים כדי לייצבו.

הביקושים למטבע הקנדי באו בעיקר מצד משקיעים אירופאים ובצהריים נסחרו 1.38 דולרים קנדיים עבור דולר אמריקאי.

כמעט שלא חל שינוי בשער הדולר מול הין אתמול, כשרוב השחקנים ממתינים לשיחות הסחר שיתקיימו השבוע. היום עתידים להיפגש נציגי ארה"ב, יפאן, קנדה והאיחוד האירופי במרוקו. ביום שישי ייפגש נציג הסחר האמריקאי עם עמיתו היפאני.

בעוד שרוב הסוחרים אינם צופים התפתחויות דרמטיות בשתי הפגישות, התקווה היא כי הן לפחות יביאו לרגיעה ביחסים בין שתי המדינות.

הסנה
חברה ישראלית לביטוח בע"מ

הזמנה לאסיפה כללית נדחית של מחזיקי אגרות החוב (סדרה א)
(להלן - "אגרות החוב")

ניתנת בזאת הודעה על כינוס אסיפה כללית נדחית של מחזיקי אגרות החוב של החברה, שתתקיים במשרדי החברה, רח' קויפמן 6 תל־אביב ("בית גיבור"), ביום שני 18 באפריל 1994 בשעה 09:30.

על סדר היום:

קבלת החלטה מיוחדת להנפיק בהון החברה מניות מסוג "מניות בכורה" הנושאות דיבידנד בשיעור שיקבע על ידי דירקטוריון החברה, צמוד למדד, צוברות ומשתתפות.

כל בעל אגרת חוב רשאי למנות בא כוח שיופיע לאסיפה ויצביע בשמו, ובלבד שכתב ייפוי הכח יופקד במשרדי החברה, רח' קויפמן 6, תל אביב, לפחות 48 שעות לפני המועד שנקבע לקיום האסיפה הנדחית.

אם תוך חצי שעה מהמועד שנקבע לאסיפה לא ימצא מנין חוקי, יהוו שני בעלי אגרות חוב, בעצמם או באמצעות באי כוחם, מנין חוקי.

בפקודת הדירקטוריון,
זהר איילון
מזכיר החברה

12 באפריל 1994

הסנה
חברה ישראלית לביטוח בע"מ

הזמנה לאסיפה כללית נדחית של בעלי כתבי אופציה
(סדרה 1)
(להלן - "כתבי אופציה")

ניתנת בזאת הודעה על כינוס אסיפה כללית נדחית של בעלי כתבי האופציה של החברה, שתתקיים במשרדי החברה, רח' קויפמן 6 תל־אביב ("בית גיבור"), ביום שני 18 באפריל 1994 בשעה 10:30.

על סדר היום:

קבלת החלטה יוצאת מן הכלל להנפיק בהון החברה מניות מסוג "מניות בכורה" נושאות דיבידנד בשיעור שיקבע על ידי דירקטוריון החברה, צמוד למדד, צוברות ומשתתפות.

כל בעל כתב אופציה רשאי למנות בא כוח שיופיע לאסיפה ויצביע בשמו, ובלבד שכתב ייפוי הכח יופקד במשרדי החברה, רח' קויפמן 6, תל אביב, לפחות 48 שעות לפני המועד שנקבע לקיום האסיפה הנדחית.

אם תוך חצי שעה מהמועד שנקבע לאסיפה הנדחית לא ימצא מנין חוקי, יהוו שני בעלי אופציה הנוכחים בעצמם או באמצעות באי כוחם, מנין חוקי.

בפקודת הדירקטוריון
זהר איילון
מזכיר החברה

12 באפריל 1994

חברת החשמל לישראל בע"מ

מכרזים

החברה מזמינה בזאת הצעות לביצוע העבודות כדלקמן:

מכרז מס' 94/1068
ביצוע שוחות חשמל ומובילי כבלים מבטון (כ־400 מ"ק) למתקני שינוע פחם בתחנת הכח מ"ד - ב', בחדרה.
לוח הזמנים לביצוע העבודה: שלושה וחצי חודשים.
רשאים לבצע את העבודה הנ"ל רק "קבלנים רשומים" בסיווג 100ג־1 אשר יוכיחו כושר ביצוע וניסיון בעבודות דומות, וברשותם עובדים בעלי סיווג בטחוני מתאים.
מחיר רכישת המכרז - 468 ש"ח (כולל מע"מ).

מכרז מס' 93/1318
הקמת מבנה מבטון (כ־400 מ"ר) לבנין 24 ק"ו ועבודות הרחבה (עבודות בניה אזרחיות) בתחנת משנה באזור אופקים.
לוח הזמנים לביצוע העבודה: שבעה חודשים.
רשאים לבצע את העבודה הנ"ל רק "קבלנים רשומים" בסיווג 100ג־2, אשר יוכיחו כושר ביצוע ונסיון בביצוע עבודות דומות וברשותם עובדים בעלי סיווג בטחוני מתאים.
מחיר רכישת המכרז - 819 ש"ח (כולל מע"מ).

מכרז מס' 92/1463
הקמת גדר אטומה מבטון טרום (כ־1,700 מ"א) במתקן החברה באזור צומת ראם.
לוח הזמנים לביצוע העבודה: עשרה חודשים.
רשאים לבצע את העבודה הנ"ל רק "קבלנים רשומים" בסיווג 100ג־3 אשר יוכיחו כושר ביצוע ונסיון בביצוע עבודות דומות וברשותם עובדים בעלי סיווג בטחוני מתאים.
מחיר רכישת המכרז - 1,170 ש"ח (כולל מע"מ).

מכרז מס' 93/1347
בידוד אקוסטי של קירות ותקרות (בשטח של כ־1,150 מ"ר) במבנה החברה בתחנה הכח מ"ד־ב', בחדרה.
לוח הזמנים לביצוע העבודה: חמישה חודשים.
רשאים לבצע את העבודה הנ"ל רק קבלנים, אשר יוכיחו כושר ביצוע וניסיון בביצוע עבודות דומות בעבר וברשותם עובדים בעלי סיווג בטחוני מתאים.
מחיר רכישת המכרז - 468 ש"ח (כולל מע"מ).

מכרז מס' 94/1064
ביצוע קידוחי נסיון לחקירת־קרקע באתרי החברה השונים במרכז ובדרום הארץ.
התקשרות שנתית עם אופציה של חברת החשמל להארכה לשנה ועד שנתיים נוספות.
רשאים לבצע את העבודה רק קבלנים, אשר יוכיחו כושר ביצוע ונסיון בעבודות דומות וברשותם עובדים בעלי סיווג בטחוני מתאים.
מחיר רכישת המכרז - 468 ש"ח (כולל מע"מ).

מכרז מס' 94/1066
ביצוע קידוחי נסיון לחקירת קרקע באתרי החברה השונים בצפון הארץ.
התקשרות שנתית עם אופציה של חברת החשמל להארכה לשנה ועד שנתיים נוספות.
רשאים לבצע את העבודה רק קבלנים, אשר יוכיחו כושר ביצוע ונסיון בעבודות דומות בלבד וברשותם עובדים בעלי סיווג בטחוני מתאים.
מחיר רכישת המכרז - 468 ש"ח (כולל מע"מ).

פרטים נוספים וטפסי המכרזים אפשר לקבל במשרדי אגף הבצוע, מחלקת מכרזים, רחוב החשמל 16, תל־אביב (קומה 11, טלפון 03-5678691) בין השעות 08:00-14:00 החל מיום ראשון 17.4.94 ועד יום חמישי 21.4.94.

יש להמציא מסמכי רישום (מרשם הקבלנים, מע"מ וכד') בעת רכישת המכרזים.

הגשת ההצעות למשרדנו בתל־אביב יהיה כדלהלן:
למכרז 94/1068, עד יום רביעי 4.5.94 שעה 13.00.
ליתר המכרזים, עד יום רביעי 11.5.94 שעה 13.00.

אין החברה מתחייבת לקבל את ההצעה הזולה ביותר או כל הצעה שהיא.

נביעות - טבע הגליל בע"מ

הודעה בדבר זימון אסיפה כללית נדחית אשר תערך במשרדי החברה ברחוב הנצח 7 רמת השרון ביום 19.4.94 בשעה 11:00

באסיפה הכללית שלא מן המנין אשר נערכה ביום 11.4.94 במשרדי החברה ושעל סדר יומה הועלה לדיון אישור שינוי הסכם השיווק בין החברה לבין טמפו, בעלת ענין בחברה, לא נכחו בעלי מניות נעדרי ענין אישי בהצבעה ולפי סעיף 96 (לו) לפקודת החברות יש לזמן במקרה זה אסיפה כללית נדחית בה יועלה לדיון פעם נוספת אישור שינוי הסכם השיווק בין החברה לטמפו.

כל חבר בחברה יהיה זכאי להשתתף באסיפה הכללית השנתית ולהצביע בה אישית או ע"י מיופה על פי כתב מינוי אשר יופקד במשרדי החברה לפחות 48 שעות לפני מועד האסיפה.

נביעות – טבע הגליל בע"מ.

שערים חדשים עם אל על מטענים

שערי מטבע חוץ / 12.4.94

המטבע	בנקנוטים לאומי קנייה	בנקנוטים לאומי מכירה	בנקנוטים הפועלים קנייה	בנקנוטים הפועלים מכירה	בנקנוטים דיסקונט קנייה	בנקנוטים דיסקונט מכירה	העברות והמחאות לאומי קנייה	העברות והמחאות לאומי מכירה	העברות והמחאות הפועלים קנייה	העברות והמחאות הפועלים מכירה	העברות והמחאות דיסקונט קנייה	העברות והמחאות דיסקונט מכירה	שער יציג	שינוי יומי	מתחילת חודש	מתחילת שנה נומינלי	שנה ריאלי
1 דולר ארה"ב	2.92	3.06	2.93	3.06	2.92	3.05	2.9742	3.0161	2.9746	3.0167	2.9694	3.0106	2.9930	0.10%	0.81%	0.23%	−1.97%
1 מארק גרמני	1.70	1.78	1.71	1.79	1.70	1.78	1.7285	1.7528	1.7329	1.7574	1.7306	1.7547	1.7425	−0.41%	−2.02%	1.25%	−0.98%
1 לירה שטרלינג	4.28	4.48	4.31	4.51	4.28	4.49	4.3682	4.4297	4.3721	4.4339	4.3569	4.4175	4.3918	−0.35%	−0.36%	−0.49%	−2.68%
1 פרנק צרפתי	0.49	0.52	0.49	0.52	0.49	0.52	0.5056	0.5127	0.5066	0.5158	0.5055	0.5125	0.5094	−0.27%	−2.15%	0.55%	−1.66%
100 ין יפני	1.82	2.95	2.83	2.96	2.82	2.96	2.8716	2.9119	2.8779	2.9186	2.8733	2.9133	2.8980	0.88%	−0.16%	8.24%	3.85%
1 גילדן הולנדי	1.51	1.58	1.52	1.59	1.51	1.59	1.5398	1.5615	1.5417	1.5635	1.5416	1.5631	1.5532	−0.35%	−1.86%	0.96%	−1.26%
1 פרנק שווייצרי	2.01	2.11	2.03	2.12	2.02	2.12	2.0500	2.0789	2.0557	2.0847	2.0549	2.0835	2.0708	−0.30%	−1.45%	2.71%	0.45%
1 כתר שוודי	0.37	0.39	0.37	0.39	0.37	0.39	0.3762	0.3815	0.3771	0.3825	0.3765	0.3818	0.3791	−0.16%	−0.03%	5.75%	3.42%
1 כתר נורבגי	0.39	0.41	0.39	0.41	0.39	0.41	0.4000	0.4057	0.4002	0.4060	0.3991	0.4047	0.4028	−0.35%	−1.44%	1.41%	−0.82%
1 כתר דני	0.43	0.46	0.44	0.46	0.43	0.45	0.4425	0.4485	0.4430	0.4494	0.4413	0.4475	0.4456	−0.29%	−1.46%	1.00%	−1.25%
1 מארק פיני	0.53	0.55	0.53	0.56	0.52	0.55	0.5386	0.5462	0.5386	0.5463	0.5371	0.5445	0.5420	−0.48%	−0.37%	4.94%	2.63%
1 דולר קנדי	2.11	2.21	2.12	2.21	2.11	2.21	2.1498	2.1801	2.1494	2.1798	2.1454	2.1753	2.1639	0.29%	0.85%	−3.72%	−3.84%
1 דולר אוסטרלי	2.08	2.19	2.08	2.23	2.09	2.21	2.1548	2.1852	2.1506	2.1810	2.1489	2.1788	2.1728	0.69%	4.33%	7.39%	5.83%
1 ראנד דרא"פ	0.74	0.84	0.70	0.84	0.71	0.82	0.8239	0.8355	0.8253	0.8370	0.8232	0.8346	0.8314	−0.16%	−3.74%	−5.38%	−7.47%
10 פרנק בלגי	0.83	0.87	0.82	0.87	0.82	0.86	0.8421	0.8539	0.8424	0.8543	0.8393	0.8511	0.8472	−0.19%	−1.86%	2.48%	0.32%
10 שילינג אוסטרי	2.41	2.53	2.42	2.54	2.42	2.53	2.4574	2.4920	2.4654	2.4982	2.4599	2.4941	2.4775	−0.41%	−1.92%	1.21%	−1.02%
1000 לירטה איטל'	1.78	1.88	1.78	1.90	1.78	1.87	1.8167	1.8423	1.8193	1.8451	1.8150	1.8402	1.8325	−0.82%	−0.63%	5.00%	2.69%
100 פזטה ספרדית	2.09	2.23	2.13	2.26	2.10	2.21	2.1451	2.1753	2.1469	2.1775	2.1433	2.1731	2.1591	−0.19%	−1.03%	3.15%	0.80%
1 (ECU)	—	—	—	—	—	—	3.3478	3.3949	3.3526	3.3999	3.3435	3.3900	3.3748	−0.35%	−1.58%	1.33%	−1.00%
1 דינר ירדני	4.11	4.36	4.08	4.36	—	—	—	—	—	—	—	—	4.1902	−0.61%	−0.26%	0.23%	—
10 לירה לבנונית	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	0.0176	0.57%	0.57%	0.00%	—
1 לירה מצרית	0.85	0.91	0.85	0.91	—	—	—	—	—	—	—	—	0.8979	1.37%	0.61%	−4.54%	—
1 סל מטבעות	—	—	—	—	—	—	3.1920	3.2370	3.1951	3.2403	3.1892	3.2335	3.2133	−0.02%	−0.18%	0.93%	−1.29%

שערי חליפין מצטלבים / אירופה צהרים / 12.4.94

	דולר ארה"ב	לירה שטרלינג	מארק גרמני	100 ין יפאני	פרנק שווייצרי	פרנק צרפתי	גילדן הולנדי	1000 לירטה איטלקי	10 פרנק בלגי
1 דולר ארה"ב	—	0.6815	1.7176	1.0356	1.4455	5.8755	1.9270	1.6353	3.5828
1 לירה שטרלינג	1.4674	—	2.5204	1.5197	2.1208	8.6215	2.8276	2.3966	5.1839
1 מארק גרמני	0.5822	0.3968	—	0.6029	0.8415	3.4207	1.1219	0.9509	2.8568
100 ין יפני	0.9656	0.6580	1.6585	—	1.3956	5.6733	1.8607	1.5771	3.4112
1 פרנק שווייצרי	0.6919	0.4715	1.1884	0.7165	—	4.0652	1.3332	1.1300	2.4445
1 פרנק צרפתי	0.1702	0.1160	0.2923	0.1763	0.2460	—	0.3280	0.2780	0.6015
1 גילדן הולנדי	0.5189	0.3537	0.8914	0.5374	0.7500	3.0491	—	0.8476	1.8335
1000 לירטה איטל'	0.6125	0.4173	1.0516	0.6341	0.8849	3.5974	1.1798	—	2.1630
10 פרנק בלגי	0.2831	0.1929	0.4862	0.2951	0.4091	1.6631	0.5455	0.4623	—

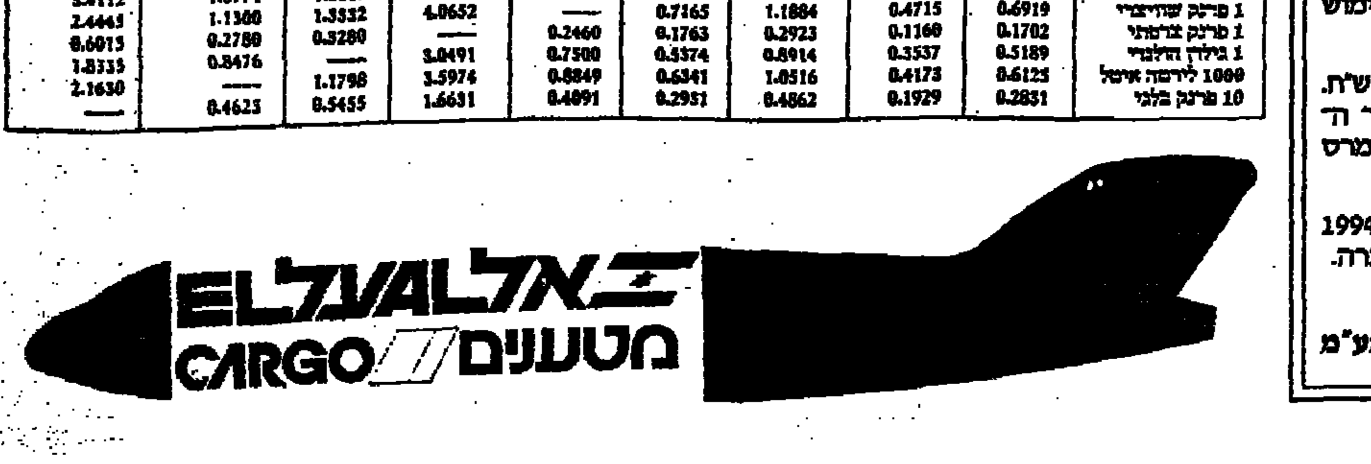

דנאל גרופ (1991) בע"מ

הודעה על סיום תקופת מימוש כתבי אופציה (סדרה א') (להלן "כתבי האופציה")

ניתנת בזאת הודעה למחזיקים בכתבי האופציה כי המועד האחרון למימוש כתבי האופציה של החברה הינו 30.4.1994.

כל מחזיק בכתב אופציה זכאי לרכוש בכל יום עסקים פרט לימים 12 עד 16 בחודש ועד ליום 30.4.1994, תלף כל כתב אופציה שברשותו ותשלום במזומנים של ש"ח אחד בתוספת הפרשי הצמדה למדד המחירים לצרכן של חודש מרס 1993, כמשמעו בתשקיף החברה מ־21.4.93, מנית מימוש אחת בע"נ של ש"ח אחד.

מחיר המימוש ליום 11.4.94 הינו 1.08499 ש"ח. מחיר המימוש לממשי כתבי אופציה לאחר ה־15.4.1994 יגדל בשיעור עליית המדד בחודש מרס 1994.

כתב אופציה שלא ימומש עד ליום 30 באפריל 1994 יפקע, ולא יקנה למחזיק בו כל זכות כלפי החברה.

13.4.94

דנאל גרופ (1991) בע"מ

חוף האלמוג אילת בע"מ

הודעה על דחיית כנס אסיפה כללית שנתית של כל בעלי מניות החברה

ניתנת בזאת הודעה כי האסיפה הכללית השנתית של כל בעלי מניות החברה שנקבעה ליום 10.4.94 ונדחתה ליום ה־20.4.94 – מבוטלת בזאת.

האסיפה הכללית השנתית של כל בעלי מניות החברה תתקיים ביום ד' ה־11.5.94 שעה 15.00 במשרדי אחים עופר בבית מרכזים, רח' המשכית 32 הרצליה.

בפקודת הדירקטוריון

לכבוש את ירושלים ב- $3200

1. מנהל שיווק ירושלמי מעוניין לייצג גוף עיסקי שרוצה לכבוש את עולם הפרסום והתקשרות בירושלים, עיתונות, רדיו וטלוויזיה מקומית.
2. הפקת סרט בעקבות "מגילות הנחושת".
3. הקמת מוזיאון מגילות בירושלים.

טל: 02-252292, מנוי 7801 "שיח־ל"ב"

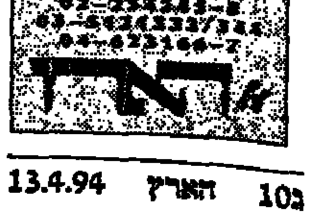

בעולם

עובדות ומספרים על קריסות עסקים

אוסטריה. כלכלתה נפגעה קשות מהמיתון הבינלאומי של 1993. התל"ג לשנת 1993 הוערך ב־0.5% וההשקעות ירדו ב־2.6% לעומת 1992. חברת דן אנד ברדסטריט מוסרת כי כלכלנים מעריכים שהכלכלה האוסטרית הגיעה לנקודת השפל והשנה עשוי התל"ג לצמוח בה ב־1.6%.

איטליה. קריסת העסקים נמצאת בירידה, האולם המשבר הכלכלי באירופה עדיין מורגש באיטליה. אשתקד הגיעה האינפלציה ל־4.4% והאבטלה ל־10.4%. היצוא בעלייה, הן באירופה והן מחוצה לה.

אירלנד. מאז החל רישום הקריסות של עסקים ב־1990 נרשמה אשתקד נקודת שיא: הקריסות גדלו ב־8.2% לעומת 1992. המגמה הנואה לסגור עסקים מנוגדת לביצועי המשק. אשתקד עלתה התל"ג, והלחץ האינפלציוני היה זניח והיצוא גדל. רוב הקריסות מיוחסות לגידול במספר העסקים הקטנים החדשים. אשתקד הסתמן אפקט הדומינו, כאשר קריסת חברות גדולות גררה קריסת ספקים או קבלנים קטנים.

בלגיה. עלייה של 18.1% בקריסת עסקים לעומת 1992 מעידה שהמיתון מחמיר והולך. מגזרי הסיטונות והקמעונות היו הנפגעים העיקריים.

גרמניה. נראה שהמיתון מגיע לסיומו, כאשר שערי חליפין חיוביים ושיעורי ריבית נמוכים מפיחים חיים חדשים במשק. אולם האבטלה מגיעה ל־3.3 מיליון וקריסת העסקים בשיאה. תשלומי החברות בידרדרו רק 71.7% מן החברות פורעות את תשלומיהן במועד. כמות הצריכה נחלשה בגין עלייה במכס ובמסים. לשנה הבאה צופים התייצבות או קיפאון.

דנמרק. מספר העסקים הקורסים הוסיף ועלה ב־1992 וב־1993 הגיע לשיא, ואולם בשלושת החודשים האחרונים של אשתקד חלה ירידה ניכרת במספר פשיטות הרגל. מאז עלו הסוציאל־דמוקרטים לשלטון ב־1993 הם מיישמים תוכנית שאפתנית של רפורמות במיסוי. מאחר שהשנה היא שנת בחירות, והאבטלה עברה את שליש המיליון, חשוב לממשלה להצליח בחידוש הצמיחה הכלכלית בהקדם. רווחת הערכה שהמיתון הגיע לשיאו והשנה יחול מפנה חיובי.

הולנד. נרשמו 30% של קריסת עסקים. נפגעו במיוחד מגזרי הגרפיקה, התחבורה, השירותים העסקיים, החקלאות והקייטרינג. חלה ירידה של 3% בעסקים רווחיים. ההשקעות צנחו ב־10.8% והיצוא ירד ב־0.4%. ההכנסות במגזר המסחרי והתעשייתי ירדו ב־1.4% לעומת 1992 ותחזית שיעור הצמיחה ל־1994 היא 1.75%. ממשלת המרכז־שמאל שעלתה לשלטון לפני 4 שנים מאבדת תמיכה: בסקרי ייערכו בחירות כלליות.

נורווגיה. אשתקד נרשמה ירידה של 32.9% בקריסת עסקים לעומת השנה שקדמה לה. בשנים האחרונות נעלמו רוב החברות החלשות, וברוב המגזרים הוסלה המגמה להקים עסקים חדשים רבים. מספר העובדים שנפגעו מקריסת עסקים הצטמצם ב־35.4%.

פינלנד. מספר העסקים הקורסים לא עלה ב־1993, ואולם רמת הקריסות עדיין גבוהה ואין צופים סיום קרוב למיתון.

צרפת. כאן נרשמה הרמה הגבוהה ביותר של קריסות עסקים באירופה. ההתאוששות עדיין הססנית ביותר ותחזית הצמיחה לתל"ג השנה נמוכה.

שוויץ. הכלכלה מתאוששת לאט. הסקר האחרון של תחזיות עסקיות בקרב 1,500 חברות קטנות ובינוניות מלמד כי השנה צפויה עלייה במכירות ובהזמנות. מצב האבטלה עדיין קודר. שיעורה מגיע ל־5.2% וצופים כי יעלה ל־6%. זו הפעם הראשונה שמספר העסקים הקורסים ופשיטות הרגל עולה על 10,000. מספר החברות אשתקד מהווה 10,513, עלייה של 10%. חלה הידרדרות בביצוע התשלומים: ב־1992 שולמו החשבונות תוך 34 יום לעומת 47 יום אשתקד.

הנזק המבוטח ברעידת האדמה בלוס־אנג'לס – 1.9 מיליארד דולר

כ־25% בלבד היו מבוטחים בביטוח נזקי רעידת אדמה

מאת רונית מורגנשטרן

היקף הנזקים המבוטחים כתוצאה מרעידת האדמה, שאירעה בלוס אנג'לס ב־17 בינואר '94, נאמד ב־1.9 מיליארד דולר. היקף הנזקים הכללי הוא כ־30 מיליארד דולר. אלו הנתונים המעודכנים האחרונים, שהגיעו מארה"ב לידי בכירים בשוק הביטוח בישראל.

רעידת האדמה קרתה, כזכור, בלוס־אנג'לס, קליפורניה, ב־17 בינואר, ב־4.30 לפנות בוקר. עוצמתה היתה 6.6 בסולם ריכטר. באירוע נהרגו 46 איש, נפצעו כ־4,800 איש, וכ־15 אלף נותרו חסרי קורת גג. רעידת האדמה יצרה חורים בכבישים המהירים לאורך כ־1,000 קמ'. סך כל הנזק נאמד ב־30 מיליארד דולר. מסתבר, שרק כ־25% מבעלי הדירות והעסקים ביטחו עצמם נגד נזקי רעידת אדמה. כי סוג זה הוא וולונטרי בארה"ב, והמצב שונה גם בישראל. ההשתתפות העצמית היא בסך 10% מהנזק.

בנזקים ישאו בעיקר חברות ביטוח אמריקאיות, בהם "סטייט פארם", המחזיקה ברבע משוק הביטוח האמריקאי, שאליה הגיעו כ־124 אלף תביעות; חברת הביטוח הגדולה "אול סטייט"; "פיירמנס פאנד" ואחרות. חברת "אתנה" לביטוח חיים קיבלה עד היום כ־500 תביעות. השכבות העליונות של ביטוח נזקי רעידת אדמה מבוטחות בביטוח משנה בחברות לוידס הבריטית. בלוידס טוענים, כי השכבות העליונות, שלוידס חייבת בביטויין הן רק החל מ־3.5 מיליארד דולר.

נפתחה ועידת מאראקש לחתימה על הסכמי "סיבוב אורוגוואי"

מאראקש, מרוקו (ע"צ ועל"ת). יורש העצר של מרוקו, סידי מוחמד, פתח אתמול את ועידת השרים של מאראקש, שאמורה להביא ביום שישי לחתימת הסכמי הליברליזציה המסחרית של "סיבוב אורוגוואי".

שרי מסחר של כ־120 מדינות הגיעו לוועידה המתקיימת בבניין המרשים של "ארמון הקונגרסים". יותר מ־90 שרים נרשמו כדי להשמיע נאומים עד יום חמישי בערב, לקראת החתימה ביום שישי.

נציג הסחר של ארה"ב, מיקי קנטור, אמר כשהגיע למאראקש כי על העולם "לנצל את האתגר השלישי בגודלו במאה הנוכחית", ולהנהיג עידן חדש של הרמוניה כלכלית. "הגלובליזציה הכלכלית היא עובדה. אין אנו יכולים לבלום את גלגלי התמורה. כל מה שאנו יכולים לעשות הוא לסייע בגיבוש השינויים", מסר קנטור.

הוא הוסיף ואמר, כי ארבעת ימי השיחות נועדו לא רק לשים קץ למיקוחים קשים שנמשכו כמעט שמונה שנים, אלא גם להנהיג סדר כלכלי חדש שלאחר המלחמה הקרה. "זו התחלה חדשה מכל הבחינות שאפשר להעלות על הדעת", אמר.

שרי המסחר התכנסו כדי לחתום על מסמכי "סיבוב אורוגוואי" במסגרת "ההסכם הכללי לתעריפי מכס וסחר" (גאט"ט), אמנה עבותית השואפת ליצור מסחר חדש במיליארדי דולרים, על ידי הורדת חומות הסחר ברחבי העולם.

נשיא סנגאל, עבדו דיוף, הזהיר בראיון עם סוכנות הידיעות הצרפתית מפני ליברליזציה מהירה מדי של הסחר העולמי, העלולה "לרמוס את החלשים ביותר לטובת החזקים ביותר".

עם זאת אמר דיוף בפאריס, בסיום ביקור רשמי בצרפת, כי הקמת "ארגון הסחר העולמי" (שיתפוס את מקומו של גאט"ט), הוא "דבר טוב".

"יש רק להיזהר לא ללכת בקצב מהיר מדי", ציין. "יש צורך באלמנטים של איזון ויש לשמור על ההקלות שהושגו מדינות אפריקה במסגרת הסכמי לומה, המקשרים ביניהן לבין מדינות האיחוד האירופי".

רווחים מצויינים לחברת הטלפונים האיטלקית ס.י.פ

מאת חולדה ליברנטה

פירנצה (מיוחד ל"הארץ"). חברת הטלפונים האיטלקית סי"פ, המחזיקה בעמדת מונופול בתחומה ונמצאת בשליטת חברת האחזקות הממלכתית איר"י, רשמה שיא בדוחות גם בסכום השווה ל־398 מיליון. זו עלייה ב־42.7% לעומת 1992. היקף ההכנסות עלה ב־8.6%, שעה שההשקעות קטנו ב־17.7%.

זה המאזן האחרון של החברה ערב מיזוגה עם חברות תקשורת אחרות בשליטה ממלכתית, לרבות איטלקאבל – לקשר טלפוני בינלאומי, וסטאט לייצור מכשירי תקשורת. בעקבות המיזוג תקום חברה לאומית לתקשורת ושמה טלקום־איטליה.

הנהלות איר"י וסי"פ נפגשו בימים האחרונים עם עמיתים בחברה האמריקאית בל אטלנטיק לקראת חתימת הסכם ברומא בתוך עשרה ימים, לשיתוף פעולה טכנולוגי ולהשקעות משותפות בפיתוח התקשורת באיטליה.

ירדן תשקיע 500 מיליון דולר בניצול משאבי ים המלח

רבת עמון (ע"צ). ירדן מתכוונת להשקיע יותר מ־500 מיליון דולר בפרוייקטים לניצול משאבי ים המלח, בתקופת '93־'97, הודיע אתמול מנהל חברת האשלג הערבית.

הוא מסר כי הוקמה לשם כך חברת השקעות בעלת הון של 84 מיליון דולר.

האיטלקים טסים בלופטהנזה

מאת חולדה ליברנטה

פירנצה (מיוחד ל"הארץ"). בשליש הראשון של השנה הגדילה לופטהנזה את מספר הנוסעים שטסו מאיטליה ב־9%. עלייה זו נזקפת לזכותה של תוכנית טיסות חדשה לפיה טסה החברה הגרמנית לא רק מרומא וממילנו אלא גם מערי תעשייה ותיירות רבות כמו טורינו, בולוניה, ונציה, טריאסט, פירנצה ופיזה ואפילו קטניה בסיציליה וקליארי בסרדיניה.

לופטהנזה מאפשרת ללקוחותיה האיטלקים קשר מהיר עם כל אירופה ועם יעדים במזרח הרחוק ובאמריקה גם באמצעות תחנות מעבר, בעיקר בפרנקפורט.

כך נוקטת גם חברת התעופה הבריטית בריטיש איירווייז, המקשרת ערים איטלקיות שונות עם לונדון.

תוכניות טיסה אלה עומדות בניגוד למדיניותה של אליטליה, שקבעה טיסות בין־יבשתיות רק מרומא וממילנו. לנוסעים רבים פשוט יותר להגיע לפרנקפורט ומשם ליעד סופי מאשר לרומא או למילנו.

לופטהנזה היא החברה האירופית השנייה אחרי החברה הבריטית שהטיסה באירופה אשתקד 12.3 מיליון נוסעים, לעומת 7.546 מיליון נוסעים של החברה הסקנדינבית סאס, ו־7.393 מיליון נוסעים של החברה הצרפתית אייר פראנס. אליטליה – 5.7 מיליון נוסעים בקווים האירופיים ו־800 אלף נוסעים בקווים הבין־יבשתיים שאינם אירופיים.

לעומת זאת, הטיסה אליטליה בקווים הלאומיים השמורים לה 10.9 מיליון נוסעים, שעה שבקווים הבין־יבשתיים היא הטיסה שני מיליון נוסעים בלבד.

רק בעת האחרונה, בעקבות הצלחתה של לופטהנזה, החליטה גם הנהלת אליטליה על שינוי הדרגתי במדיניותה, כדי למנוע אובדן גדול עוד יותר של לקוחות, בעיקר בצפון ובמרכז. בשליש הראשון של השנה הגדילה לופטהנזה את מספר נוסעיה מתוכניה ב־27%.

הייצור התעשייתי ברוסיה ירד ברבע

מוסקווה (ע"צ). הייצור התעשייתי ברוסיה ירד ברבע הראשון של 1994, בהשוואה לאותה תקופה בשנה שעברה, נמסר אתמול מהלשכה המרכזית לסטטיסטיקה.

סוכנות הידיעות אינטרפקס ציטטה דוברים מטעם הלשכה שאמרו כי הייצור ירד ב־24.9% ברבעון הראשון של 1994 וב־27.4% מהממוצע של השנתיים האחרונות בחודש מארס בלבד, לאחר ירידה של 24.1% בפברואר ו־23.1% בינואר. הירידה בייצור ברבעון הראשון של 1993 היתה 19.3% לעומת 1992.

מהלשכה לסטטיסטיקה נמסר, כי הסיבה העיקרית לירידה היתה ביקוש מועט יותר מאשר מחסור בחומרי גלם וחלפים, כפי שהיה בשנים הקודמות.

הירידה בייצור ברוסיה הביאה לדרישה לקביעת שיעורי ריבית נמוכים יותר, שיעודדו לתעשייה המדועדת. בכירים מצפים כי הבנק המרכזי יפחית את שיעורי הריבית על הלוואות עוד החודש.

כן נמסר מהלשכה, כי כ־5,000 חברות עצרו את הייצור לתקופה מסוימת ברבעון הראשון של 1994.

הייצור בסקטור האנרגיה ירד בין 9% ל־15%, התעשייה הכימית ירדה ב־25%–30%, תעשיית הפלדה ירדה ב־20%–25%, תעשיית המזון ירדה ב־10%–20%.

דיימלר־בנץ עוברת לרווחיות

שטוטגרט, גרמניה (אי־פי). חברת דיימלר־בנץ ממשיכה בנתיב הרווחיות שלה שהחל ברבעון האחרון של 1993. כך אמר אתמול יו"ר החברה, אדזארד רויטר.

דיימלר, שבאוקטובר '93 הפכה לחברה הגרמנית הראשונה שמניותיה נסחרות בבורסה של ניו יורק, הודיעה בשבוע שעבר כי היא מקצצת בדיווידנדים שלה עקב ההפסדים הגדולים ב־93', שלמעשתה נגרמו בשל המיתון.

בהודעה לסיכום 1993 אמר רויטר כי המפנה חל בעיקר בשל עלייה של 23% במכירות ברבעון הראשון של 94' במרצדס־בנץ, ספינת הדגל של החברה, המייצרת מכוניות יוקרה, משאיות ואוטובוסים. לדבריו, העלייה בביקוש למכוניות נוסעים היתה "יוצאת מהכלל".

רויטר לא הוסיף פרטים על תוצאות הרבעון הראשון של 1994, אך אמר כי הרווחיות היא המשך של הרבעון האחרון של 1993, שבו רשמה החברה רווח תפעולי של 442 מיליון מארק (258 מיליון דולר), שסייע להפחית את ההפסד הכללי ב־93'. תוצאת השנה כולה היתה הפסד של 3.3 מיליארד מארק (1.9 מיליארד דולר), לעומת הפסד של 3.7 מיליארד מארק (2.16 מיליארד דולר) ב־9 החודשים הראשונים של 93'.

ב־92' רשמה דיימלר רווח של 1.35 מיליארד מארק (789 מיליון דולר).

דיימלר בנץ מתארת את 1993 כשנה הגרועה ביותר שלה מאז מלחמת העולם השנייה.

החטיבות הנוספות בדיימלר־בנץ מלבד מרצדס־בנץ, הן דויטשה אירוספייס, יצרנית מטוסים צבאיים השותפה בתאגיד אירבוס הבונה מטוסי נוסעים; קבוצת האלקטרוניקה AEG; ודביס, היחידה לשירותים פיננסיים.

מתאושש שוק התוכנה והטלפונים באירופה

מאת חולדה ליברנטה

פירנצה (מיוחד ל"הארץ"). שוויו של שוק המחשבים האירופי נאמד ב־143 מיליארד דולר. שוויו של שוק שירותי הטלפון מגיע ל־165 מיליארד דולר. איגוד יצרני המחשבים באירופה שפירסם אתמול נתונים אלה צופה גידול בביקוש למחשבים באירופה בשיעור 4% השנה. בשוק התוכנה והשירותים למחשבים צופים השנה עלייה של 6%. גידול של עד 10% צופים בתחום שירותי הטלפון למיניהם.

תור הזהב החדש של המכונית

FORTUNE

3 יצרניות הרכב הגדולות של ארה"ב מצויות בשגשוג גדול, בעיקר בשל הצלחת הטנדרים והוואנים שלהן. האם דטרויט תשקע שוב בשביעות רצון עצמית? לא הפעם, אומרים מנהלים בתעשיית הרכב

איש אינו אוהב התאוששות כלכלית יותר מתעשיית המכוניות, והפעם דטרויט ולא יפאן היא הנהנית מן ההתאוששות הנוכחית. לקוחות עייפי מיתון שדחו את הרכישה של מכוניות וטנדרים חדשים נוהרים בחזרה אל השוק. הסוחרים רואים כיצד המלאי מצטמצם והרווחים גואים. ג'נרל מוטורס, פורד וקרייזלר מוסיפות משמרות במפעלים כדי לעמוד בביקוש הגואה.

אחרי כל עלייה באה כמובן ירידה, כאשר הלקוחות נעלמים ואולמות התצוגה נותרים ריקים. אבל דטרויט מקווה שהמחזור הזה יהיה חזק וארוך יותר מקודמיו. שיפור בביצועים, היחלשות המתחרים מחוץ לארץ ומגוון נפלא של מכוניות וטנדרים בעלי תכנון חדש מצביעים כולם על תקופה של שגשוג בלתי רגיל בתעשיית הרכב האמריקאית – תור זהב חדש.

תרחיש ורוד מדי? קרוב לוודאי שלא. בעשור שעבר ביצעו שלוש הגדולות שיפוץ מלא בפעולותיהן. קרייזלר היתה למובילה בעולם בפיתוח מוצרים, ואילו פורד קבעה את הקצב בפריון הייצור. אף שג'נרל מוטורס עדיין לא השלימה את המהפך שלה, היא עדיין מובילה בשוק הרחק לפני האחרות. תעשיית המכוניות האמריקאית היא החזקה בעולם. אף שהמכירות ב־1993 של 14.2 מיליון מכוניות וטנדרים ירדו כשנה מתחת לממוצע, היה ליצרנים האמריקאים רווח תפעולי בסך 9.6 מיליארד דולר ואילו מתחרותיהם ביפאן ובאירופה הפסידו סכומי כסף גדולים.

אבל יש החוששים שדטרויט תשקע בשביעות רצון עצמית. בתקופות אחרות – שנות ה־20 וה־50 – היה שגשוג בתעשיית המכוניות, אבל בעקבותיו באו תקופות של כישלונות – שנות ה־30 וה־70 – שהאריכו בשל ניהול כושל ביותר.

עוד באמצע שנות ה־80 הציאו יצרניות הרכב האמריקאיות מיליארדים כדי לגוון את פעולותיהן לבנקים להלוואה וחיסכון, איירוספייס וחברות להשכרת רכב, ורכישת חברות מכוניות אירופיות קטנות כמו יגואר וסאאב, שאותן רכשו פורד וג'נרל מוטורס בהתאמה. בשל היסח הדעת הזה הזניחו היצרנים את פעילותם העיקרית ויצרו דלת כניסה גדולה לטויוטה, ניסאן והונדה. בין 1989 ל־1992 עזבו המנכ"לים של שלוש הגדולות את כהונתם בלחץ של הדירקטורים והיצרנים שלהן, בשעה שהיפאנים תפסו 25.5% משוק המכוניות והטנדרים האמריקאי.

התוכנית הפעם עתידה להיות שונה בצורה דרמאטית, אומר אלקס טרוטמן, מנכ"ל פורד: "אנחנו פועלים בעסק מחזורי, תוכל להיות בטוחים ששוב יהיה לנו בזמן כלשהו מיתון עמוק. אני לא חושב שיש הצדקה כלשהי לדאגה בעתיד הנראה לעין". ג'נרל מוטורס, פורד וקרייזלר ביצעו קפיצות גדולות קדימה בפריון, איכות ושירות ללקוחות, שעליהן לא יוותרו בקלות.

שלוש הגדולות נחושות בדעתן לא לחזור על שגיאות העבר שלהן. באשר לעתיד, הן מתאימות את עצמן במהירות לשינויים בתעשייה – ממקדות את משאביהן בתכנון טוב יותר, שיווק חכם יותר והפצה מתוגברת. שדות קרב תוך רווחים אלה – לא הייצור, שם סגרה כמעט דטרויט את פער האיכות עם היפאנים – יקבעו את הזוכים של מחר בשוק המכוניות הגלובלי.

תור הזהב של תעשיית המכוניות האמריקאית עשוי להיות בעל חיים ארוכים גם מסיבה אחרת. יפאן, הדרקון מעורר החלחלה שדחק לפני שנים אחדות את דטרויט אל הקיר, איבד את שיניו, לפחות באופן זמני, כאשר חלק השוק שלו באמריקה מצטמק זו השנה השלישית ברציפות.

היפאנים, הידועים בדרך כלל בגמישותם הרבה, לא הגיבו מהר מספיק למיתון בשוק הבית שלהם. בכך שהשאירו מפעלים פתוחים וסירבו לפטר עובדים הם ויתרו על רווחים משמעותיים. משמעות הדבר היא שיהיו להם פחות משאבים לתקוף את השוק האמריקאי, שם רבות מפעולות הייצור והמכירות שלהם מפסידות כספים. בעיות אלה מתווספות עוד יותר בשל הין החזק, שאילץ אותן להעלות בחדות את המחירים. הפער במחיר בין מכוניות מתחרות בעלות מנוע 8 צילינדרים – אולדסמוביל אורורה האמריקאית ולקסוס SL400 מתוצרת יפאן – הוא 18,000 דולר מדהימים. לפחות מנהל חברת מכוניות יפאני אחד מודה שבקרוב יהיו העלאות מחירים נוספות. ובכל זאת ממשיכים היפאנים באחיזתם החזקה בצרכני המכוניות האמריקאים. יותר מחמישית מקוני המכוניות בארצות הברית בשנה שעברה שילמו תוספת גדולה כדי להיות הבעלים של מכונית יפאנית.

אבל זה היה חלק השוק הנמוך ביותר של יפאן ב־4 השנים האחרונות. אנשים מתחילים שוב לקנות מכוניות אמריקאיות מסיבות של ערך, טעם ופטריוטיזם, והביקוש הכבוש עצום מניע את המכירות. בממוצע מוכרת תעשיית המכוניות האמריקאית 15 מיליון כלי רכב בשנה. דון הילי, כלכלן בקרייזלר, מעריך שב־4 השנים האחרונות דחו הצרכנים קניית כ־7 מיליון כלי רכב בשל חולשתה של הכלכלה. עכשיו שהמצב השתפר, הוא צופה שהמכירות של מכוניות, טנדרים ומשאיות בינוניות וכבדות יגיעו ב־1994 ל־15.5 מיליון יחידות, עלייה של 1.3 מיליון יחידות לעומת 1993. המכירות צריכות להמשיך ולעלות עד שיגיעו לשיא ב־1997 בכמות שיא של 17 מיליון יחידות, ואחר יירדו לאטן עד סוף העשור.

למרות מחירי המכוניות הגבוהים – 18,497 למכונית חדשה הממוצעת בשנה שעברה – והעלייה בשיעורי הריבית, נראה שהערכתו של הילי מציאותית. בינואר, חודש שבו אירעו רעידת אדמה וסופות קשות, הגיעו המכירות בארצות הברית לקצב שנתי של 15.2 מיליון, והיצרנים מחפשים בנואשות אחר דרכים להגברת הייצור.

המוצרים הלוהטים ביותר של שנות ה־90 הם המיני־ואן וכלי הרכב הספורטיביים־שימושיים (ג'יפים וטנדרים), שמכירותיהם עלו מכ־200,000 לפני 10 שנים ל־2.3 מיליון ב־1993. יחד עם הטנדרים הגדולים הם מסווגים כמשאיות קלות בשל משקלם והמרחב הפנימי שלהם. חשיבותו של השוק הזה עצומה: פורד וקרייזלר הפסידו בשנה שעברה בארצות הברית כסף על מכוניות נוסעים, אבל הרוויחו יותר מכפי על משאיות קלות, שבהן הרווח הוא עד 6,500 דולר ליחידה לג'יפ גראנד צ'רוקי. הרווח השולי הגבוה נובע מכך שייצורם של כלי רכב אלה זול יחסית, אבל הם זוכים למחירים גבוהים בשל כוח המשיכה שלהם. ג'נרל מוטורס לא קיבלה את אותה התמורה מן הטנדרים שלה, משום שהגיבה באטיות ובחוסר יעילות לביקוש הגדול. התכנית חלפה גם כמעט לחלוטין על פני היפאנים, המוכרים רק מעט משאיות קלות בשוק הבית שלהם והסובלים ממכס בשיעור של 25% בארצות הברית.

השגשוג בדטרויט צריך להיות מבורך למשק האמריקאי כולו, כיאה לענף תעשייתי המהווה 4.4% מן התמ"ג. שלוש הגדולות מעסיקות 731,000 בני אדם בארצות הברית ושילמו להם שכר של 29 מיליארד דולר בשנה שעברה. עוד 900,000 איש עובדים אצל הספקים לתעשייה ו־650,000 נוספים עובדים בסוכנויות הרכב. בעלי המניות כבר קיבלו את חלקם בהתאוששות. מחיר המניה של קרייזלר עלה ב־411% מן השפל שלה לפני שנתיים. מניית פורד עלתה ב־163% וזו של ג'נרל מוטורס ב־122%.

כאשר מכירות המכוניות עולות תורגש ההשפעה בכל רחבי המשק. קורט בראון, חבר בכיר בחברת הייעוץ הכלכלי DRI/מקגרו, מעריך שייצור של מיליון מכוניות ומשאיות יוצר כ־300,000 משרות הקשורות בתעשיית הרכב. אבל אין לצפות לעלייה גדולה בקליטת עובדים אצל שלוש הגדולות בעת השגשוג. דטרויט תוסיף שעות נוספות או תחזיר עובדים שהושעו זמנית. בשל התנאים הנדיבים לעובדים אלה, המקבלים כמעט את כל שכרם בעת ההשעיה, הפך מחיר העבודה להיות עלות קבועה במקום עלות משתנה. התעשייה תוסיף עובדי צווארון כחול רק אם לא יהיה כל מוצא אחר.

לעומת זאת הביקוש למהנדסים – מכניים, מהנדסי חשמל ומהנדסי תעשייה – נותר חזק. ג'נרל מוטורס, שאיבדה מוקדם יותר מהנדסים רבים בשל פרישה מוקדמת, רוצה לשכור השנה עד 2,500 מהנדסים חדשים. בדטרויט אומרים בסיפוק שהם לא מתקשים למשוך אליהם מומחי אלקטרוניקה ממה שנותר מתעשיות האיירוספייס של קליפורניה. פורד התחילה שוב לגייס מהנדסים בכמה אוניברסיטאות, למשרות ששכרן עשוי להגיע ל־42,000 דולר לשנה.

אף שקרייזלר פותחת כמה מפעלים סגורים וג'נרל מוטורס משפצת מתקן נטוש בפונטיאק, מישיגן, קרוב לוודאי שהעלייה במכירות לא תחייב את השלוש לבנות מפעלים חדשים. אבל יש כבר מחסור ברכיבים מסוימים. קרייזלר אינה מסוגלת להשיג מספר מספיק של בלמים ללא החלקה למיני־ואן שלה מחברת אלייד סיגנל. אומר סגן הנשיא של קרייזלר תומס סטאלקמפ: "מדי שבוע אנחנו מטלפנים ומזמינים עוד". בפברואר נפגשה קרייזלר במשך 3 שבועות עם 150 ספקיה הגדולים ביותר כדי לוודא שאלה יוכלו לספק את הביקוש הגובר. מסביר סטאלקמפ: "המיתון גרם לספקים לקצץ בכושר הייצור שלהם. לכן אנחנו מוודאים עכשיו שהם מבינים את הכמויות שאנחנו מתכננים לכל דגם".

לידתה מחדש של דטרויט מראה שרעיונות חדשים, ניהול חדשני ותוצאות מעולות אינם נחלתן הבלעדית של חברות זרות, אחדות בענפים הצומחים במהירות. לפי אמות המידה המקובלות של התפתחות תעשייתית צריכות שלוש הגדולות של אמריקה לקרוס לעבר הנצחיות. פורד היא בת 90, ג'נרל מוטורס בת 86 וקרייזלר רק בת 69. הישגיהן האחרונים ראויים עוד יותר לציון משום שהושגו מתוך בסיס נכסים בשווי 75 מיליארד דולר של לבנים, מלט ומכונות וכוח עבודה שמרביתו מאוגדת באיגודים המקצועיים, שלפעמים נראים פחות גמישים מכפי שהיו ב־20 השנים האחרונות.

בפרק מוזר של הנהלת חשבונות, למשל, הצליחו רואי החשבון של קרייזלר לספק את הנתונים לגבי 1993 ב־18 בינואר 1994 – מהירות כפולה מאשר בעבר וכמו עם 4 שבועות לפני ג'נרל מוטורס ופורד. זה מאפשר לקרייזלר לפקח על התקציבים שלה בצורה הדוקה יותר ומשחרר את מנהלי החשבונות לעסוק בעבודות אחרות.

סגירת החשבונות בסוף השנה אינה מלאכה קלה כאשר אתה עושה עסקים ב־109 מדינות וחייב, בין יתר הדברים, לחשב הנחות אקטואריות לגבי 91,275 עובדיך בארצות הברית. תוך שימוש ברגם המשוכלל של משוב ביצוע, קרייזלר מאות שיפורים זעירים בתהליך, כמו העברה אלקטרונית של נתונים בין מערכות מחשבים כדי שלא יהיה צורך להכניס אותם מחדש בצורה ידנית.

מכירות של מכוניות משוכללות ונוהלי עבודה מתקדמים בהנהלה אינם חדשים כל כך לדטרויט. בחודשים הבאים אנחנו עתידים לראות שינויים משמעותיים בהנהלות. מקורות יודעי דבר בג'נרל מוטורס חושבים שהבוס הבינלאומי, לואיס יוז, 45, יקבל בעוד זמן קצר את תפקיד הניהול של הפעולות בצפון אמריקה ומנהל הכספים הראשי, ריצ'רד וואגנר, 41, יעבור לאירופה. בקרייזלר מלך התכנון הזוכה לתשבוחות רבות תומס גייל, 50, וגאר החלפים תומס סטאלקמפ, 47, הם המועמדים הבולטים למשרות בכירות יותר. בפורד מחפש המנכ"ל אלכס טרוטמן, 60, את יורשו המיועד מבין קבוצה של מועמדים.

היום נדרשות כ־20 שעות עבודה להרכבת מכונית פורד טורוס בעלת מחיר קטלוגי בסביבות 18,000 דולר. מאחר ששכר העבודה הוא כ־42 דולר לשעה, עלות ההרכבה הישירה היא 840 דולר – כ־5% מן המחיר הקטלוגי. בהשוואה לכך, עלות השיווק וההפצה של המכונית עשויה להגיע ל־30%. העלויות כוללות פרסום, קידום מכירות כמו החזרי מזומנים ותמריצי חכירה ותשלומי שכר הדירה או המשכנתא של הסוחרים ומימון המלאי שלהם.

הפיקוח על עלויות השיווק מתחיל עוד לפני שהמכונית יוצאת מלוח השרטוט או מצג המחשב. באמצעות דאגה לכך שהדגם יענה על הצרכים והרצונות של הלקוחות – גודל, ביצועים וכן הלאה – יכול יצרן למכור מכונית חדשה במחיר גבוה יותר ולהימנע מהחזרים יקרים ושיטות שיווק דומות אחרות.

למרות התחזיות שהיצרנים היפאנים, שנפגעו מן השוק החלש בבית, ייאלצו לקצץ בצורה חדה את מספר ומגוון הדגמים שלהם, עדיין מרוגעות טויוטה והונדה כי שבות היעילות בעולם ביצירת דגמים חדשים. לג'נרל מוטורס, המוכרת שליש מכלל המכוניות והמשאיות הנמכרות בארצות הברית, יש עוד הרבה מה לספר. בעבר היו אלה המהנדסים ששלטו בתכנון המכוניות בחברה, ולא המשווקים, ולכן הן נטו לשקף פתרונות מכניים ולא של צורכי הלקוחות. שינויים בתכנון דרשו בדרך כלל את אישורם של חצי תריסר סגני נשיא, שכל אחד מהם רצה להטביע את חותמו על המכונית.

תחת ניהולו של המנכ"ל ג'ק סמית מבצעת ג'נרל מוטורס רה־ארגון מלא של מערכת הפיתוח של מכוניות ומשאיות חדשות. צעד חשוב היה הקמתו של מרכז השקת כלי רכב ליד דטרויט. מחלקה זו בודקת את כל התכנונים של כלי רכב חדשים, להוציא את קדילאק, ומקיימת לוח זמנים נוקשה לפני שהפרויקט נמסר למחלקת ההנדסה והייצור. אבל הדגם הראשון לא ייצא מן המרכז לפני שנת הדגם 1997.

כל עוד הן יהיו מסוגלות למכור מכוניות ומשאיות קונבנציונליות ולהימנע ממחסור באשראי, התמוטטות כלכלית או מלחמה, ייהנו יצרניות המכוניות מתור זהב שלישי שלא יסתיים לפני סוף המאה. כאשר מצבן של כל השלוש משתפר, נשאלת השאלה מי מהן תרחיק לכת ביותר. קרייזלר, החברה המשופרת ביותר, היא גם הקטנה ביותר ועוד ארוכה הדרך לפניה לגבי איכות המוצר. פורד, היציבה ביותר, יעילה ביותר בשטחים רבים אבל נראה שחסרה לה הבעיה שתעשה אותה יוצאת מגדר הרגיל באמת. בהשוואה לכך פיטורים מאסיביים, סגירת מפעלים, רה־ארגון נוקשה ושינויים בצמרת הדירוג פתחו התרשת רחיפות לג'נרל מוטורס. משום שיש לה המשאבים הגדולים ביותר וכושר הייצור הגדול ביותר, המרוויחה הגדולה ביותר מן השגשוג הנוכחי עשויה להיות זאת שהפסידה יותר מן השאר במיתון האחרון: ג'נרל מוטורס.

כימיקלים לישראל בע"מ

1. אסיפה כללית שנתית של בעלי המניות של כי"ל

ניתנת בזאת הודעה על קיום אסיפה כללית שנתית של בעלי המניות של החברה אשר תתקיים ביום ד' 4.5.94 בשעה 15:00 במשרדי החברה ברחוב ז'בוטינסקי 3 א', מגדל היהלום, קומה 23, רמת־גן.

על סדר היום:
1. דו"ח הדירקטוריון על פעולות החברה בשנת 1993.
2. הצגת הדו"חות הכספיים לשנת 1993 לעיון והערות.
3. אישור דיבידנד סופי לשנת 1993.
4. מינוי רואה חשבון וקביעת שכרו.
5. מינוי מנהלים מטעם בעלי מניות שאינם ממשלתיים:-

בעלי מניות שאינם ממשלתיים יוכלו להודיע לחברה על כוונתם למנות דירקטורים מטעמם, וזאת באמצעות כתב מינוי אשר יימסר ליו"ר האסיפה הכללית עד מועד סיומה של אותה אסיפה.

עפ"י הוראות תקנה 82 (ג) לתקנון: המחזיקים מעצמם או ביחד עם אחרים ב־7% מהון המניות הרגילות המונפק והנפרע של החברה יהיו זכאים למנות דירקטור אחד בגין כל 7% מהון המניות כאמור שהם מחזיקים.

עפ"י הוראות תקנה 88 (א) לתקנון: בכתב המינוי יפרטו בעלי המניות הממנים את שמותיהם, מספר המניות המוחזקות על ידיהם, שם הדירקטור שמונה על פי כתב המינוי, אזרחותו ומקום מושבו. לכתב המינוי יצרפו בעלי המניות הממנים הוכחה נאותה בדבר מספר המניות המוחזק על ידיהם. כתב המינוי ייחתם על ידי כל בעלי המניות הממנים או באי כוחם, ובמידה שייחתם על ידי באי כוח כאמור, יצורף לו ייפוי כח. אם המועמד על ידי בעלי המניות לתפקיד דירקטור אינו אזרח ישראל ותושבה, יפרטו בעלי המניות הממנים גם את שמו של מועמד אלטרנטיבי שהינו אזרח ישראל ותושבה אשר ימונה על ידם כדירקטור במקרה שלא יתאפשר מינויו של המועמד אשר ברצונם למנות.

עפ"י הוראות תקנה 89 לתקנון: בעלי מניות שאינם ממשלתיים, אשר בכוונתם למנות דירקטורים מטעמם כאמור בתקנה 88 (א) לתקנון, יעבירו למשרדה הרשום של החברה, לא פחות מ־48 שעות ולא יותר מ־42 יום לפני המועד שנקבע לאסיפה הכללית, הודעה בכתב חתומה על ידי בעל מניות הרשאי להשתתף באסיפה ולהצביע בה על כוונתו למנות מועמד זה למשרת דירקטור שלא מטעם הממשלה. להודעה תצורף הסכמתו בכתב של המועמד למינוי כזה. אם בכוונת בעלי מניות כאמור למנות כדירקטור מועמד שאינו אזרח ישראל ותושבה, יפרטו בהודעה גם את שמו של מועמד אלטרנטיבי כאמור בתקנה 88 (א) לתקנון. ותצורף להודעה גם הסכמתו של המועמד האלטרנטיבי.

4. דיון בעניינים אחרים שאפשר לדון בהם באסיפה הכללית.

2. אסיפה כללית שלא מן המניין של בעלי המניות של כי"ל

ניתנת בזאת הודעה על קיום אסיפה כללית שלא מן המניין של בעלי המניות של החברה אשר תתקיים ביום ד' 4.5.94 בשעה 15:30 במשרדי החברה ברחוב ז'בוטינסקי 3 א', מגדל היהלום, קומה 23, רמת־גן.

על סדר היום:
תוספת לתקנון החברה כדלהלן:
"אישור התקשרויות נושאי משרה

184. א. הדירקטוריון מוסמך ורשאי לאשר התקשרות של החברה בעסקה אשר בה יש לנושא משרה בחברה עניין אישי, כמשמעותו בסעיף 96כ לפקודת החברות.
מתן אישור כאמור מותנה בכך, שלדעת הדירקטוריון ההתקשרות אינה פוגעת בטובתה של החברה. ואם מדובר בהתקשרות נושא משרה עם החברה, כמשמעותה בסעיף 96לא לפקודה, מתן האישור מותנה בכך שלדעת הדירקטוריון נושא המשרה פעל בתום לב, וההתקשרות אינה פוגעת בטובת החברה. אולם התקשרות בעסקה חריגה כמשמעותה בסעיף 96כ לפקודת החברות טעונה אישור של ועדת הביקורת בחברה ולאחריה אישור הדירקטוריון, ובמידה ונדרש על פי הפקודה, גם אישורה של האסיפה הכללית.

ב. למרות האמור לעיל, אישור לעסקאות בין החברה לחברות הבת שלה, או לחברות אחרות בקונצרן, בהן יש לנושא משרה בחברה עניין אישי כמשמעותו בסעיף 96כ לפקודה, יכול שיינתן על ידי הדירקטוריון באורח כללי ומראש.

ג. (א) נושא המשרה יודיע לחברה מראש את דבר עניינו האישי בהתקשרות, ויגלה כל מסמך וכל עובדה המהותיים להתקשרות, הכל כנדרש בפרק ד1 בפקודת החברות.
(ב) הודעה כללית מראש על כך שנושא משרה מסויים בחברה מכהן כנושא משרה גם בחברה אחרת, שהיא חברת בת של כי"ל, או חברה אחרת בקונצרן, ויש לפיכך לראותו כבעל עניין אישי בכל התקשרות עתידית עם חברה זו, תחשב כמקיימת את דרישות חובת הגילוי המוטלת על נושא משרה לכל התקשרות עתידית שכזו."

בעל מניות הזכאי להשתתף ולהצביע באסיפות החברה, רשאי למנות בכתב מיופה כח להשתתף ולהצביע בשמו. בעל מניות כאמור מתבקש להמציא את כתב המינוי 48 שעות לפני מועד האסיפה.

בפקודת הדירקטוריון
שרה קריב
מ"מ מזכיר החברה

* ניתן לעיין בדוחות הכספיים והתקופתיים, בתקנון החברה ובמסמכי הרקע לישיבה במזכירות החברה ברח' ז'בוטינסקי 3 א', מגדל היהלום, רמת גן קומה 24 בשעות 16:00–09:00 על פי תאום טלפוני בטלפון מספר 03-5765206.

מבצע מיוחד לרגל 25 שנות פעילות באפריקה

ספארי בקניה ב-$700 פחות

המבצע באפריל-מאי-יוני
מספר המקומות מוגבל

- 8 ימים ספארי בקניה - $500 פחות
- 8 ימים קניה וטנזניה - $485 פחות
- 15 יום ספארי בקניה - $771 פחות
- 15 יום קניה וטנזניה - $605 פחות
- 15 יום קניה ואיי סיישל - $665 פחות
- 8 ימים נופש במומבסה - $124 פחות

פרטים והרשמה אצל כל סוכני הנסיעות

החברה הגאוגרפית • נאות הכיכר מגיעים רחוק ביחד

هكذا من الأصل

هكذا من الأصل

הראל המשמר רכשה 5% מחברת ביטוח קפריסאית

מאת רונית מורגנשטרן

חברת הביטוח הראל המשמר השקיעה בתחילת '94 100 אלף דולר בהנפקה של חברת ביטוח חדשה בשם מטרופוליטן, שהוקמה בקפריסין. כך עולה מהדו"חות הכספיים של הראל המשמר שפורסמו אתמול. חברת הביטוח מטרופוליטן תעסוק בעיקר בביטוח רפואי ובביטוחי שיניים.

לחברה עומד להצטרף כמשקיע נוסף גם בנק נאטווסט לומבארד, שהוא חברה בת של הבנק האנגלי נשיונל וסטמינסטר.

ההשקעה בשלב זה היא ב־5% ממניות החברה. להראל המשמר ניתנה אופציה להשקעה ב־5% נוספים של מטרופוליטן. התמורה הנוספת תינתן לחברה הקפריסאית באמצעות העברת ידע בתחום ביטוחי הבריאות והשיניים, שחברות שלוחות הדקלה מקבוצת הראל המשמר מתמחות בהם.

קבוצת הראל המשמר תשמש כמבטחת משנה בביטוחי הבריאות והשיניים לחברה הקפריסאית. להראל המשמר ייצוג בהנהלת החברה.

גידול של 108% ברווחי הראל המשמר ב־93' – ל־29.6 מיליון שקל

המבורגר: חידוש התחרות הלא מבוקרת, בעיקר בביטוחי רכב, עלולה לפגוע ברווחיות הענף ב־94'

מאת רונית מורגנשטרן

קבוצת הביטוח הראל המשמר סיימה את '93 ברווח נקי של 29.6 מיליון שקל, לעומת רווח נקי בסך 14.2 מיליון ש' ב־92' – גידול ריאלי של 108%. הקבוצה עברה לראשונה את סף מיליארד השקל בהיקף הכולל של הפרמיות שלה.

הראל המשמר, שפירסמה אתמול את הדו"חות הכספיים שלה, מציגה רווח לפני מס של כ־70 מיליון ש' – גידול של 105% לעומת '92. החברה מרוויחה על ירידה בשווי ניירות הערך המוחזקים שלה מתחילת '94 ועד ה־17 במארס בכ־3.9 מיליון ש'.

החברה שיפרה במיוחד את הרווח הנקי בביטוח הכללי ובביטוחי בריאות ושיניים – שבהם היא נחשבת לחברה מובילה, שהסתכם בכ־35.8 מיליון ש' לעומת רווח של כ־2.7 מיליון בלבד ב־92'. מחזור הפרמיות ברוטו בביטוח כללי הסתכם ב־93' בכ־490 מיליון ש', ובביטוחי בריאות בכ־240 מיליון. מנכ"ל הראל המשמר, יאיר המבורגר, מצביע על הירידה המסתמנת ברווחיות הביטוח הכללי ברבעון האחרון של '93, הנובעת, לטענתו, "מהתחדשות התחרות הלא מבוקרת, בעיקר בביטוחי רכב, העלולה להביא לפגיעה ברווחיות ענף הביטוח ב־94'".

בתחום ביטוח החיים גדלו רווחי החברה ב־93' ריאלית בכ־22% והסתכמו בכ־28.1 מיליון ש'. היקף הפרמיות בביטוח חיים הסתכם בכ־390 מיליון ש' – עלייה ריאלית של כ־12.7% לעומת '92. עתודות ביטוח החיים הסתכמו ב־1.93 מיליארד שקל.

החברה מציינת כמה פעולות השקעה שביצעה ב־93': רכישת 65% מחברת הביטוח הרפואי דקלה מההסתדרות יחד עם מכון מור של קופ"ח הכללית, תמורת כ־18 מיליון ש'; השקעה של 9 מיליון דולר בשותפות המקימה בניין משרדים בן 35 אלף מ"ר סמוך לבורסת היהלומים. החברה גם הרחיבה פעילותה בשוק ההון באמצעות החברה הבת איילנ"ע החברה המסתמנת איכות שוקי הון, שהניבו רווחים גבוהים. הנפקת איכות שוקי הון הניבה להראל המשמר רווח הון של כ־3.9 מיליון שקל.

רווחי בזק גדלו ב־22.5% ב־93' ל־282.6 מ' ש'; התשואה להון – 8.5%

מאת עירית רוזנבלום

הרווח הנקי של חברת בזק ב־93' גדל ב־22.5% לעומת '92, והגיע ל־282.6 מיליון שקל ב־93', לעומת 230.7 מיליון שקל ב־92'.

הכנסות החברה ב־93' היו 5 מיליארד שקל, שהם 1.676 מיליארד דולר. בכך הפכה בזק לחברה מס' 1 במשק הישראלי מבחינת הכנסותיה.

הגידול בהכנסות ב־93' היה בשיעור של 7.4% – על כך מסרו יו"ר בזק, משה הבא, והמנכ"ל, יצחק קאול, עם פרסום מאזן החברה ל־93', שאושר אתמול על ידי הדירקטוריון.

הבא וקאול ציינו את הגידול בהכנסות חרף השחיקה הריאלית בתעריפי החברה מאז עדכונם במארס 93', ונימקו זאת בעיקר בהתייעלות החברה, בגידול בתפוקות ובהתעצמות השימוש בטלפון על ידי הציבור, בתקשורת המקומית והבינלאומית.

בתקופת הדו"ח גדלו ההכנסות משיחות בינלאומיות ב־10.5% ומשיחות בתוך הארץ ב־6.7%. לעומתם גדלו ההוצאות לשכר ב־1.4%. תשלומי בזק לממשלה עבור תמלוגים, ריבית על איגרות חוב, פירעון קרן איגרות החוב ודיווידנדים, הסתכמו ב־1.3 מיליארד שקל.

התשואה להון של בזק הגיעה ב־93' ל־8.5% לעומת 7.4% ב־92'. בזק תשלם לבעלי המניות דיווידנד סופי ל־93' בשיעור של 55% מן הרווח הנקי (כולל דיווידנד הביניים ששולם בדצמבר 93'). הרווח ל־1 שקל ערך נקוב של מניות היה בשנה זו 0.39 שקל, לעומת 0.32 שקל בשנה שלפני כן.

252 אלף קווים

ב־93' התקינה בזק 252 אלף קווים, גידול של 31% לעומת '92. עתה פועלים בישראל 2.03 מיליון קווים, שהם גידול של 10% לעומת השנה הקודמת.

שיעור המערכת הספרתית הגיע ל־75% מכלל המערכת, מן השיעורים הגבוהים בעולם. בשנת הדו"ח גדל שיעור התקנת קווי ישירות להעברת נתונים ב־39%, התקנת כבלים אופטיים ברשת המקומית ב־56% ומספר קווי הפלאפון ב־79%.

מדד ההתייעלות עלה בכ־8% בעוד מספר התקלות לכל 1,000 קווים ירד ב־29%, נמסר מבזק.

אייר־צ'יינה הפסיקה טיסותיה לארץ אחרי פחות משנה

מאת אילן שחורי

חברת התעופה הלאומית של סין, אייר־צ'יינה, החליטה להפסיק את טיסותיה לישראל עקב מיעוט נוסעים. החברה הסינית החלה לטוס לארץ לפני פחות משנה.

גורמים רשמיים הביעו אתמול תמיהה על החלטת הסינים דווקא לקראת הביקוש החוזר לטיסות לסין באביב ובקיץ.

על פי ההסדר שקיים בין אל על לאייר־צ'יינה, תפעיל כל אחת מהחברות טיסה שבועית בקו תל־אביב–בייג'ין. לקראת החורף, ובעקבות מיעוט נוסעים לסין, החליטו שתי החברות, שכל אחת מהן תטוס בקו פעם בשבועיים בלבד. אל על הפעילה בקו לבייג'ין מטוס קטן יחסית, ובו 200 מקומות ישיבה, ואילו אייר־צ'יינה הפעילה ג'מבו 747.

טיסותיה של אייר־צ'יינה במשך החורף וגם בסתיו האחרון, בעת שהחלו לטוס לישראל, היו כמעט ריקות, בין היתר עקב החלטת החברה שלא לשווק את קו זה בישראל אך בסין. לפיכך התקבלה החלטה באייר־צ'יינה לפני כשבועיים לבטל את הקו לישראל.

מנכ"ל אל על, רפי הרלב, אמר אתמול כי ביטול טיסותיה של אייר־צ'יינה לישראל עשוי להביא לחיזוק הקו של אל על. לדבריו, ההחלטה של החברה הסינית משונה קצת, משום שדווקא עתה יש התעוררות בקו לסין, וטיסותיה של אל על לסין בימים אלה הם בשיעור של 80% תפוסה, לאחר שהחברה חזרה לטוס פעם בשבוע, ביום חמישי.

הרלב הוסיף כי במקביל לשיפור טיסותיה של אל על לסין פועלת החברה לקבלת זכויות נחיתה בהונג־קונג, כדי שניתן יהיה להאריך את קו הטיסה של החברה מבנגקוק לדרום מזרח אסיה. לדבריו, הכוונה היא להתחיל את קו הטיסה לתל־אביב–הונג־קונג, ולבצע איסוף נוסעים בבנגקוק ולאחר מכן גם בהודו.

בתוך כך נמסר כי אל על שלחה אתמול מטוס מיוחד לאיסטנבול כדי להטיס 224 נוסעים ישראלים שעוכבו בטורקיה בעקבות שביתת פתע שפרצה בחברת התעופה הטורקית טורקיש איירליין. חברת התעופה הטורקית פנתה אתמול בבוקר להנהלת אל על וביקשה את סיועה.

גידול של 2% ביצוא ענפי המתכת והאלקטרוניקה במארס 94'

מאת אבי שוברט

ענפי המתכת והאלקטרוניקה רשמו גידול ביצוא בשיעור של 2% בחודש מארס '94, לאחר שיצוא ענפים אלה היה בירידה בחודשים הראשונים של '94.

גידול מתון יותר נרשם ביצוא ענפי הכימיה, הגומי והפלסטיקה. ענפים אלה וענפי המתכת והאלקטרוניקה היוו 74% מסך היצוא התעשייתי, ללא יהלומים, שהסתכם ב־873 מיליון דולר, והמהווה גידול של 2.2% לעומת מארס אשתקד. לעומת זאת, יצוא ענפי הטקסטיל וההלבשה, כולל ענפי המזון המינרלים והאל־מתכתיים ירד בשיעור של 2.8%.

כלכלני המרכז לתכנון וכלכלה במשרד התעשייה והמסחר מסרו כי ניכוי העונתיות מצביע על ירידה משמעותית ביצוא החודש מארס לעומת פברואר, בעיקר בשל ירידה ביצוא ענפי המתכת, מכונות וציוד אלקטרוני.

נשיא התאחדות התעשיינים, דן פרופר, אמר בתגובה על פרסום נתוני היצוא, כי המגמות ביצוא התעשייתי בחודשים האחרונים עדיין רחוקות מלהבטיח צמיחה בשיעור של 10%–12% ביצוא ל־94', בהתאם ליעד של התקציב הלאומי לשנה זו.

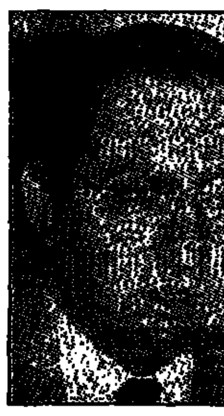
פרופר. יציבות ביצוא

לדבריו, למרות שהיצוא התעשייתי, ללא יהלומים, ברבעון הראשון של '94, גבוה ב־5.6% לעומת התקופה המקבילה אשתקד, הרי שמאז הרבעון השלישי של '93 אין צמיחה ביצוא התעשייתי, ויצוא זה שומר על יציבות.

כלכלני התאחדות התעשיינים ציינו כי היציבות ביצוא התעשייתי נשמרת הודות לתוספת של 225 מיליון דולר ליצוא של חודש פברואר '94, במונחים מנוכי עונתיות, שהתגלו רק לאחרונה.

לדבריהם, תוספת היצוא היא בענפי המתכת והאלקטרוניקה, ונראה שמדובר ביצוא של התעשיות הביטחוניות, שם כבר אירעו תוספות ליצוא בהיקפים גדולים במהלך של כמה חודשים. להערכתם, הדבר מלמד על כך שהיצוא הביטחוני עדיין שומר על רמה גבוהה ומשמעותית.

אינדיקציה להאטה

פרופר התייחס ליבוא בשלושת החודשים הראשונים של השנה ואמר כי הירידה ביבוא, במיוחד היבוא של נכסי השקעה ותשומות לייצור, היא אינדיקציה ברורה למגמה של האטה בפעילות המשק, במיוחד לנוכח העובדה שהירידה ביבוא מתמקדת בנכסי השקעה ובתשומות לייצור.

ירידה של 676 מיליון ד' בהשקעות של תושבי ישראל בחו"ל ב־93'

מאת משה ריינפלד

שלא כשנת 92', התאפיינה רוב שנת 93' ברגיעה יחסית בפעילות המגזר הפרטי במטבע חוץ. כך מתברר מהסקירה השנתית של מחלקת המפקח על מטבע חוץ בבנק ישראל.

בחודשים הראשונים של '93 רכש המגזר הפרטי בבנק ישראל כ־800 מיליון דולר, ואילו סך רכישותיו ממארס עד דצמבר הסתכם ב־300 מיליון דולר.

התהליכים העיקריים העולים מהסקירה הם:

● חובות החוץ נטו (שהם התחייבות המשק לחו"ל בניכוי יתרות המט"ח בבנק ישראל, נכסי הבנקים בחו"ל ואומדן האשראי שנתנו היצואנים ללקוחותיהם בחו"ל) הסתכמו בסוף 93' ב־16.3 מיליון דולר. זהו גידול של 600 מיליון דולר לעומת סוף '92.

● ההשקעות של תושבי חוץ בישראל, בנכסים ריאליים ופיננסיים, הסתכמו בסוף 93' ב־751 מיליון דולר, לעומת 529 מיליון דולר בסוף '92.

שווי תיק ניירות הערך הנסחרים בישראל, המוחזק בידי תושבי חוץ, הסתכם בסוף 93' בכ־4.3 מיליארד דולר, ובכלל זה 3.1 מיליארד דולר בידי בעלי עניין.

● ההשקעות של תושבי ישראל בחו"ל, בנכסים ריאליים ופיננסיים, הסתכמו בסוף 93' ב־600 מיליון דולר, לעומת 1.276 מיליארד דולר בסוף '92. ירידה זו משקפת כולה ירידה בהשקעות בנכסים פיננסיים. בתחום זה נרשמו ב־93' מימושים נטו בסך 193 מיליון דולר, לעומת השקעות נטו בסך 891 מיליון דולר ב־92'.

● ב־93' העביר המגזר הפרטי לחו"ל כ־950 מיליון דולר נטו, הן לכיסוי עודף היבוא והן בחשבון ההון. זוהי ירידה של כ־400 מיליון דולר לעומת 92'. לעומת זאת, העבירה הממשלה נטו לישראל כ־1.7 מיליארד דולר, בהשפעת גיוס כספי הערבויות.

● הסיבה העיקרית לגירעון בפעולות המגזר הפרטי עם חו"ל ב־93' נעוצה בחשבון השוטף, שהגירעון בו, על בסיס מזומן, הסתכם ב־1.3 מיליארד דולר, לעומת איזון בחשבון זה בשנה הקודמת (ב־92' נבע גירעון המגזר הפרטי כולו, כ־1.35 מיליארד דולר, מהשקעות תושבי ישראל בחו"ל).

● ההכנסות מתיירות נטו (על בסיס מזומן) גדלו ב־93' בכ־100 מיליון דולר, והסתכמו בשיא של כ־1.26 מיליארד דולר.

● למרות ההתרחבות הניכרת של האשראי המוענק לתושבי ישראל ב־93' (21% ריאלית), נמשכה ירידת האשראי שקיבלו במט"ח, בין היתר בגלל עלותו הגבוהה יחסית.

● למרות הגידול של 1.6 מיליארד דולר ביצוא הסחורות הפיסי ב־93', התמורות שהתקבלו באותה שנה בעבור היצוא גדלו רק ב־150 מיליון דולר, בעיקר בגלל הגידול באשראי של היצואנים ללקוחותיהם בחו"ל.

גידול זה באשראי מסביר חלק ניכר מאי־הגידול של תקבולי מטבע חוץ, על בסיס מזומן, ב־93'.

● ב־93' נמשך השיפור במיקומה של ישראל בדירוג העולמי של המדינות מבחינת הסיכון הכרוך בהתקשרות עסקית איתן ובמתן הלוואות להן.

פיחות בשקל לעומת הדולר

מאת משה ריינפלד

השקל פוחת אתמול לעומת הדולר. השער היציג של הדולר עלה אתמול ב־0.1% ל־2.9930 שקל. השער היציג של סל המטבעות ירד ב־0.02%, ל־3.2133 שקל.

במסחר במטבע חוץ בבנק ישראל היה אתמול עודף היצע של 16.430 מיליון דולר. בנק ישראל רכש מט"ח ב־8.6 מיליון דולר.

נדל"ן / זיו מאור

800 אלף דולר ל־9 חדרים ברמת אביב

שתי דירות של 4 ו־5 חדרים, בפרויקט כוכב הצפון ברמת אביב, נמכרו תמורת 800 אלף דולר לספק מוצרי חשמל ישראלי מניו־יורק. בכוונת הקונה להפוך את שתיהן לדירה אחת. הדירות ממוקמות בקומה ג'. הבניין שנבנה על ידי הקבלן סולליק, יאוכלס בחודש אוקטובר השנה.

1.2 מיליון דולר לבית בכפר שמריהו

קוטג' בשטח של 400 מ"ר, באזור פסי הרכבת בכפר שמריהו, נמכר תמורת 1.2 מיליון דולר. הבית בנוי על שטח של דונם והוא נרכש על ידי ח"כ לשעבר, כיום איש עסקים.

1.9 מיליון דולר לפנטהאוז ברמת אביב

פנטהאוז בבניין דקאנטי ברמת־אביב, נמכר תמורת 1.9 מיליון דולר. הפנטהאוז נמצא בקומה ה־17. יש בו בריכה פרטית, ג'קוזי וסאונה. שטח הפנטהאוז 270 מ"ר ויש לו שלושה מפלסים. הפנטהאוז נמכר ליבואן בענף הטכסטיל. תאריך הכניסה לדירה נקבע לעוד ארבעה חודשים.

שלוש העסקות בוצעו על ידי משרד התיווך צמרת אביב.

שיחה

עם מנכ"ל השקם, מירון נאמן: על הקניות ליום העצמאות

מנסים להדביק לחג העצמאות את הצלחת מבצעי הפסח

האם יש היגיון שיווקי במגמה הרווחת השנה ברשתות השיווק, לפיה אין להמשיך במבצעי חג הפסח עד לאחרי יום העצמאות?

קיימת בהחלט כוונה לנצל את המומנטום של הצלחת מבצעי הפסח "ולמתוח" אותם עד ליום העצמאות. רק בדיעבד, כשנבדוק את מחזור המכירות, נוכל לדעת אם היה בכך היגיון שיווקי.

בינתיים יש הצלחה במכירות ובמבצעים ליום העצמאות, אבל היא קטנה מזו שהיתה במבצעי חג הפסח.

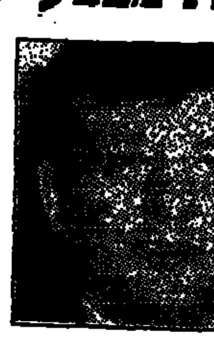

באילו מוצרים התמקדתם במבצעי יום העצמאות?

במישור הצרכני מסמל יום העצמאות "השתחררות" מהמזון ויציאה המזמינה לחיק הטבע. לפיכך מוצרי הפיקניק והמזונות עומדים במרכז המבצעים לחג זה.

מה כוללים מוצרי המזון והציוד לפיקניקים?

בשר, סלטים, שימורים, חטיפים, משקאות קלים, יינות, משקאות חריפים, לחמניות, פיצוחים, גרילים, פחמים, צידניות, שמשיות, מיכלים לקפה וכלי אוכל חד־פעמיים.

מהו היחס בין המחירים בחג עצמאות זה, לעומת המחירים בשנים קודמות?

לקראת הפסח ערכנו סקר מחירים והגענו למסקנה שהמחירים השנה זולים ריאלית ב־9%, לעומת השנה שעברה. יש להניח כי זוהי רמת המחירים הכללית גם במבצעים שלאחר הפסח.

האם יש מוצרים חדשים לקראת יום העצמאות?

בתחום הגרילים והצידניות, נכנסו מוצרים משוכללים יותר. מוצרים אלה זולים יותר מהמוצרים הישנים, בגלל רצון הספקים להחדירם לשוק.

האם התחרות בין רשתות השיווק גדולה בעקבות מבצעי יום העצמאות?

התחרות מחריפה והיא תחריף אף יותר. קמו רשתות חדשות, והרשתות הוותיקות נכנסות לשוק הקימעונאי, ואפילו לגומחות צרות, כאשר הן מגדירות מלחמת שוק. גם אנחנו פועלים בכיוון זה.

באחרונה מעניקות רשתות השיווק מתנות, באמצעות פרסום וקידום מכירות. האם יש בכך תועלת?

השקם היה הראשון שהופיע עם מבצע "שניים במחיר אחד", ורשתות השיווק האחרות מחקות אותו. אנחנו נאלצים לחפש "גימיקים" חדשים כדי לקדם מכירות.

לקראת יום העצמאות, למשל, אנו מעניקים מגן שמש למכוניות, על כל קנייה של שלושה בקבוקים של מטסי.

באילו אמצעי פרסום השתמשתם לקראת יום העצמאות?

פרסמנו בעיקר בעיתונות הכתובה. הרחבנו את הפרסום לטלוויזיה – ערוץ הפרסום החדש בטלוויזיה המסחרית פתוח בפנינו צוהר נוסף.

מאת זוהר בלומנקרנץ

46 למדינת ישראל
קווי העצמאות של "דן"

חג העצמאות 14.4.94

קווים מבוטלים
1 פנימי רמה"ש, 1-3 פנימי ב"ב, 1 פנימי ראש העין, 5 פנימי ב"ב, 6, 6 פנימי בת-ים, 7, 8, 12, 12 פ"ת, 14, 15, 22, 28, 29, 33, 41, 45, 47, 48, 49, 50, 52, 53, 70, 71, 82, 85, 91, 94, 95, 119, 120, 121, 129, 143, 147, 149, 150, 166, 168, 185, 186, פנימי שומרון.
קו 247 מתוגבר פועל מכפר סבא לת"א דרך רעננה, הרצליה ורמת השרון.
קו 99 - שירות מיוחד לפארק הירקון, לונה פארק.
הקו מופעל החל מהשעה 09:30 מהתחנה המרכזית החדשה בקומה 4 ומסלולו יעבור בדרך פ"ת ובדרך נמיר (דרך חיפה). איסוף הנוסעים בתחנות קו 27.
קווי השירות המתחילים בשעה 05:30
4, 18, 25, 66, 247 (למבלים עד השעות הקטנות)
קווי השירות המתחילים בשעה 06:00
1, 2, 2 פנימי ב"ב (החל מ-06:30), 5, 16, 19, 26, 30, 35, 36/37, 40, 42, 43, 46, 51, 54/59, 55, 60, 61, 62, 63, 67, 68/69, 92 (החל מ-06:30)
בכל יתר הקווים השירות יחל בשעה 07:30.
קווי יהודה ושומרון:
בערב יום העצמאות וביום העצמאות יחולו שינויים בלוח הזמנים ובכניסות לישובים השונים בקווי יו"ש. בדבר פרטים נא להתקשר למוקד מידע מיוחד לקווי יו"ש - 03-9368411/ 9366377 ולמודיעין "דן".
מפגן צה"ל מול חופי תל אביב
שירות מהיר ומיוחד למפגן, יופעל מחניוני "חנה וסע", ממסוף רכבת מרכז וממסוף רידינג. תחילת השירות - 09:30.
השירות ממסוף רידינג למפגן יופעל במסלול מהיר ובלעדי לאוטובוסים.
הקווים הסדירים המגיעים לאיזור המפגן יתוגברו במיוחד.
הסעות בגמר המפגן
בגמר המפגן יופעל מרכז הסעים מרח' הירקון בקטע שבין רח' גורדון לשד' בן-גוריון, האוטובוסים יסעו בחזרה לחניוני "חנה וסע" וליעדים הנוספים במסלולי הקווים הבאים: 61, 62, 66, 63, 247.
בנוסף יופעלו קווים נוספים מרח' גרוזנברג פינת אלנבי ליעדים שונים.
בזמן המפגן יופעל קו 222 עד מסוף רכבת מרכז בלבד.

באיזורי מוקדי הבידור תוגבל התנועה בהתאם להוראות המשטרה. הקווים העוברים בצירים שיסגרו לתנועה, יוסטו למסלולים חלופיים. עקב כך יחולו שינויים נוספים שלגביהם לא יהיה ניתן למסור הודעה מוקדמת. הציבור מתבקש לגלות הבנה.

מודיעין 03-6394444

13.4.94 יום הזכרון
שרותי "דן" לבתי העלמין הצבאיים
שרות מיוחד יופעל מהתחנה המרכזית החדשה בת"א, בקומה 4 (ליד קו 4) - לבית העלמין הצבאי בקרית-שאול.
השרות יחל בשעה 07:15 ומסלולו יעבור בדרך פ"ת, דרך נמיר (דרך חיפה), צומת גלילות ועד לבית העלמין.
איסוף הנוסעים בתחנות קו 27.
לבתי העלמין האחרים, הנסיעה בקווים הרגילים שיתוגברו:
לנחלת יצחק - 63,53 לסגולה - 92,88
לחולון - 2, 8, 18, 19, 40, 42, 46
סיום השירות בקווים
קו 49 - סיום השירות מפ"ת בשעה 13.30. מת"א בשעה 14.30
קו 50 - סיום השירות מפ"ת בשעה 14.00. מת"א בשעה 15.00
קווים שפעולתם תסתיים בשעות אחה"צ (14:30 לערך)
1 פנימי רמה"ש, 1 ו-3 פנימיים בני-ברק, 1 פנימי ראש העין, 3, 6, 6 פנימי בת-ים, 8, 12, 14, 15, 22, 28, 29, 33, 41, 129.
קווים מהירים שלא יפעלו בשעות אחה"צ:
119, 129 (יפעל עד 15:00), 143 (יפעל מבת-ים עד 13:00, מתה"ש עד 14:00), 147, 151, 166, 168.
קווים המסיימים את השירות בשעה 19:00:
45, 53, 70.

ערב יום העצמאות
שירות מיוחד למופע "רוקדים עצמאות" בפארק הירקון ולונה פארק
קו 99 - קו ללא הפסקה
קו 99 - החל מהשעה 20:00, יופעל מהתחנה המרכזית החדשה בת"א, במשך כל הלילה, ללא הפסקה עד לסיום המופע בפארק הירקון בשעות הבוקר המוקדמות.
תחנת המוצא - תחנה מרכזית חדשה בת"א, קומה 4 (ליד קו 4).
מסלול הנסיעה - דרך פ"ת, דרך נמיר (דרך חיפה) - איסוף הנוסעים בתחנות קו 27.
בסיום המופע - יופעלו קווים ליעדים: תחנה מרכזית ת"א, חולון, בת - ים, פ"ת, קו 247 לכפר - סבא, רעננה, הרצליה ורמת השרון.
להלן פירוט הקווים המסיימים את השירות בערב יום העצמאות בין השעות 01.30 - 02.30 לאחר חצות:
5, 18, 25, 55, 61, 62, 66, 247.

הארץ

יום רביעי, ב' באייר התשנ"ד
13 באפריל 1994

מערכת, הנהלה, מודעות, הפצה המרכזיים: תל אביב, רחוב זלמן שוקן 21, טל' 5121212
ת"ד 233 תל אביב 61001 פקס' 6810012 מערכת, 6815857 הנהלה, 6815859 מודעות
ירושלים: רחוב הצבילת 2, טל' 254245*-02, ת"ד 273 י-ם 91002 פקס' 02-254249
חיפה: רחוב נורדאו 28, טל' 6231667*-04, ת"ד 5259 חיפה 31052 פקס' 04-670715
שירות הלקוח למנויים 5121333, 5121344*-03 מודעות לוח הדרושים 03-6382020

המו"ל: הוצאת עיתון הארץ בע"מ, רחוב זלמן שוקן 21, תל אביב
העורך: חנוך מרמרי   עורך המשנה: יואל אסתרון
גרשום שוקן, העורך 1939–1990

HA'ARETZ Daily Newspaper, P.O.B 233 Tel Aviv 61001 Israel
21 Salman Schocken St., Tel (03)5121212, Fax 6810012

דחיפה ולא בלימה

כבודם של חללי צה"ל לא היה נפגע ושמחת יום העצמאות ה-46 של מדינת ישראל לא היתה נפגמת אילו נחתם הסכם הנסיגה מרצועת עזה ומאזור יריחו אתמול או היום. ואולם יעד זה לא הושג עד ה-13 באפריל, ועלינו להסתפק בהבנות בדבר כניסת שוטרים פלשתינאים, שחרור אסירים וחזרת מגורשים, שסוכם עליהן בשיחות קהיר זה עתה. ואולי יש להתעודד גם מכך שיו"ר אש"ף, יאסר ערפאת, יזם אתמול בבוקר שיחת טלפון עם יצחק רבין, ושיחות קהיר יחודשו בשבוע הבא.

מי שחדור אמונה, כמו הח"כ רפאל איתן, כי "ערבים תמיד הורגים יהודים" ולכן אין טעם בשום ניסיון ליישב את הסכסוך בין שני העמים, יכול להצביע על הקצב היגע של תהליך השלום כעל הוכחה לצדקת טענתו העקרונית; ומי שסבור כי לבעיה אין פתרון אלא בדרך של טרנספר, יכול לקנות לעצמו זכות להביט בשוויון נפש במכשולים שהאטו את התקדמות התהליך.

אך ראשי הליכוד והמפד"ל אינם רשאים להפגין אדישות דומה. ככלות הכל, היו אלה יצחק שמיר ומשה ארנס שהסכימו להשתתפות ישראל בוועידת מדריד; מכאן שאין הם יכולים לנער את חוצנם מכל אחריות לתהליך שהתחיל לפני שנתיים וחצי, ולכן גם אינם מעזים להצהיר בפה מלא כי ישראל חייבת לפרוש מן התהליך; הם רק טוענים כי ממשלת עבודה-מרצ אינה משכילה לנהל משא ומתן שיוכל להניב את הפרי הראוי.

הדרך שבה ניהלה ממשלת הימין המאוחדת את העניין לא היתה יכולה לעולם להביא לידי שלום עם הפלשתינאים ומדינות ערב. ואם לא טרחה להביא לקיפאון במשא ומתן בוועידות הדו-צדדיות – מדי פעם היה יסוד לחשד כזה – מכל מקום לא הצליחה למנעו. הממשלה שהוקמה אחרי הבחירות לפני קרוב לשנתיים, בראשות מפלגת העבודה, היתה חייבת לנסות לפתוח פרק חדש.

אחד הקשיים העיקריים שעליה להתמודד עמם נעוץ בטיב הירושה שקיבלה מקודמתה: ארה"ב ורה"מ דאז כפו עלינו בצוותא לשאת ולתת – לא עם אחד הגורמים הערביים, אלא עם כולם בעת ובעונה אחת. ייתכן כי שני השושבינים שגו בהצעתם, וישראל שגתה בכך שנענתה להם בחיוב; אבל מן המלכוד הזה אין עוד לצאת אלא בדרך של קבלת העול. וככלות הכל – ישראל מעוניינת בשלום כולל.

אין זה מן הנמנע כי בזמן מסוים אפשר היה להגיע לידי שלום נפרד עם סוריה. אבל החשש פן הסורים יעמדו בכל תוקף על סילוקן של כל ההתנחלויות, נוסף על נסיגת כל כוחות צה"ל מרמת הגולן, הניע את ראש הממשלה להעניק את הבכורה לפן הפלשתיני של הסכסוך. אם מתגבשת עתה במשרד החוץ ההכרה כי ישראל תצטרך להסכים לנסיגה מלאה מרמת הגולן, בהדרגה אבל לאו דווקא "במשך עשרים שנה", אין מסתכנים בנבואת שווא אם אומרים, כי חאפז אל-אסד יתנה את השלום עם ישראל לפחות בחתימת ההסכם על "עזה ויריחו תחילה".

הממשלה התחילה ביום ראשון להאיץ את המשא ומתן עם הנהגת אש"ף, ואכן נביל שעת הודה שהממשלה הישראלית הפגינה לאחרונה גמישות רבה יותר מבעבר. כל מי שסבור כי שלום עם סוריה חייב לעמוד בראש שאיפותינו, משום שזהו היריב החזק ביותר, נאלץ להסיק את המסקנה, כי נחוץ להגיע לידי הסכם עם אש"ף מוקדם ככל האפשר. תהליך השלום אינו טעון בלימה אלא דחיפה.

יש סיבה לשמחה

מאת פולס

מדינת ישראל איננה כליל השלמות. מבחינה גיאוגרפית היא אינה תופסת את ארץ ישראל שממערב לנהר הירדן – זו אשר ממשיכי הרוויזיוניסטים רגילים לקרוא לה ארץ ישראל "השלמה"; והיא נולדה במלחמה שבעקבותיה נהפכו חלק ניכר מבני העם הערבי-הפלשתיני לגולים או לפליטים בתוך מולדתם. יש יהודים המתייסרים בקיפוח מצפון בשל מנוסתם, או גירושם, של ערביי השפלה, ומדינת ישראל פגומה בעיניהם מבחינה מוסרית. אחרים מצטערים על שהממשלה הזמנית הסכימה להפסיק את מלחמת השחרור, ועדיין חולמים על המשך השליטה בכל שטחי הארץ אשר צה"ל כבשם במלחמת ששת הימים.

אבותיה הבריטיים של הצהרת בלפור, שר החוץ עצמו ומארק סייקס, וגם הרברט סמואל, וינדהאם דידס, קולונל מאיינרצהגן במטה של אלנבי, ציפו להגירה יהודית בקנה מידה המוני לא פחות מחיים ויצמן ונחום סוקולוב, מנחם אוסישקין ונחמן סירקין. אלא שמהפכת אוקטובר הפרידה בין יהדות רוסיה לעולם המערבי, השלטון הסובייטי התייחס אל הציונים כאל שותפי האימפריאליזם הבריטי, והעלייה השלישית שהקימה את ישובי עמק יזרעאל הביאה ארצה רק שברירים מיהודי ברית המועצות. יהודי פולין, ליטא, לטוויה וכל יורשות הקיסרות האוסטרו-הונגרית הוקסמו ממעמדם המוכר בשל מיעוטים לאומיים בעלי זכות לשמור את תרבותם הנבדלת מזו של רוב האוכלוסיה.

העלייה הרביעית, שהפכה את תל-אביב מפרוור של יפו לעיר בזכות עצמה, לא הביאה ארצה אפילו את החלק העשירי מהפוטנציאל הציוני שהיה גלום ביהדות אירופה המזרחית שמחוץ לברית המועצות. היישוב היהודי בשאר שנות המנדט בחזקת מיעוט גם אחרי שכוחו התעצם בזכות העלייה החמישית. יש מקום לשער כי ויצמן ובן גוריון תמכו בתוכנית החלוקה של ועדת פיל משום שהעריכו כי אין סיכוי להשיג רוב יהודי בשטח המנדט הארצישראלי, ואילו סילוק המגבלות שהטיל השלטון המנדטורי על תנועת העלייה היה יכול להקל את מצוקתם של יהודי מרכז אירופה ומזרחה. היקפה של השואה עדיין לא היה ידוע במלואו כאשר התקבלה תוכנית בילטמור; אך ב-1946 כבר היה ברור כי "קהילה יהודית", קרי, מדינה יהודית, תוכל לקום רק על סמך הסכמתנו לחלוקת הארץ בינינו ובין הערבים.

וכך אמנם קרה: מלחמת העצמאות הרחיבה את תחומה, אבל ההתנגדויות שהתהוו לפני כן חלפו ללא שוב. לחץ בינלאומי, שלא היה בנו כוח להתנגד לו, כפה ב-1957 את הנסיגה מסיני ומרצועת עזה ואף על פי שלחץ דומה לא חזר ב-1967, התברר במרוצת השנים כי המדינה היהודית, למרות התחושה בזכות עליותם של המוני יהודים מארצות האיסלאם, אינה יכולה לכפות את שלטונה על מיליון וחצי פלשתינאים בשטחים המוחזקים. ניסיון ההתנחלות מעבר לקו הירוק, הבעייתי כשלעצמו, נעשה בכוחות בלתי-מספיקים. מדינה בעלת רוב ערבי ממועקרים גם לא יכולה לגבור על האינתיפאדה.

על ישראל נגזר להיות "מדינת חלוקה". אלה היו נסיבות היווצרותה, וכזאת תוסיף להיות. משום כך, אם יום העצמאות היה יום שמחתנו בין 1949 ל-1967, אין כל סיבה מדוע לא יהיה כזה גם היום.

אך האם עלינו להתבייש בעובדה כי החזון הציוני הוגשם במלחמה? רוב היישוב ורוב התנועה הציונית בתפוצות היו מוכנים לקבל את יסוד החלוקה שבהחלטת עצרת האו"ם ביום כ"ט בנובמבר 1947 בהכירו לא ינגנה, מתוך הנחה כי גם הפלשתינאים ייאותו לבצע את ההחלטה שמשפחת העמים סיפקה להם. אולם ציפיה זו נכזבה. ערביי הארץ לא נקפו אצבע כדי להקים מוסדות לאומיים משלהם, במקביל למועצת העם ולמינהלת העם של היהודים, אלא ישבו בחיבוק ידיים והמתינו לצבאות מדינות ערב שיעבירו את תוכנית החלוקה מהעולם. ליישוב היהודי לא נותרה ברירה אלא להתגונן במלחמה. אילו הפסיד בה, המרב שיכול היה לקוות לו היה מעמד של מיעוט בזוי, שלא יורשה לגדול, תחת שלטון מדינת פלשתין ברובי הארץ. את הברירה הזאת הוא דחה בשתי ידיים.

הפלשתינאים שילמו מחיר יקר מאוד בגין עיוורונם הפוליטי ובגין מפלתם של צבאות ערב הפולשים, אבל הם אינם יכולים להאשים אלא את עצמם בלבד. המחיר שנתבעו לשלם נמוך מזה ששילמו היוונים באסיה הקטנה עקב מפלת הצבא היווני בהרפתקתו נגד הצבא הטורקי, בניצוחו של כמאל אתאטורק. יוון נאלצה אז לקלוט מיליון וחצי פליטים.

קם לנו דור אשר קיומה של המדינה הוא בשבילו מובן מאליו, והוא אינו יכול לחוש מתוך ניסיונו מה דחף יהודים בארצות יבשת אירופה לחתור לממלכתיות משלהם, ומי שמתפתם בחוויותיה של רעידת אדמה הדמוגרפית שפקדה את הארץ לפני 46 שנים זוכה לפתחים לתשואות. ואף על פי כן, יש לדעת כי גם אם צה"ל של 1948 לא היה טלית שכולו תכלת, הישגיו בקרבות הקשים הניחו את הבסיס שעליו כולנו ניצבים עד היום הזה.

ישראל לא הגשימה את החזון של "ריכוז טריטוריאלי של העם היהודי", אבל יותר מ-4 מיליוני יהודים התרידו לחלק מעם ישראל את ההזדמנות לשאת בעצמו את האחריות על חייו כלאום. יחדלו איפוא המאוכזבים ממדינת החלוקה מאכזבתם ויפתנו הביקורתיים את ביקורתם. רבים וטובים בעולם אינם מהססים לברך את ישראל לרגל יום העצמאות שלה – מותר גם לספקנים שבתוכנו להצטרף אליהם.

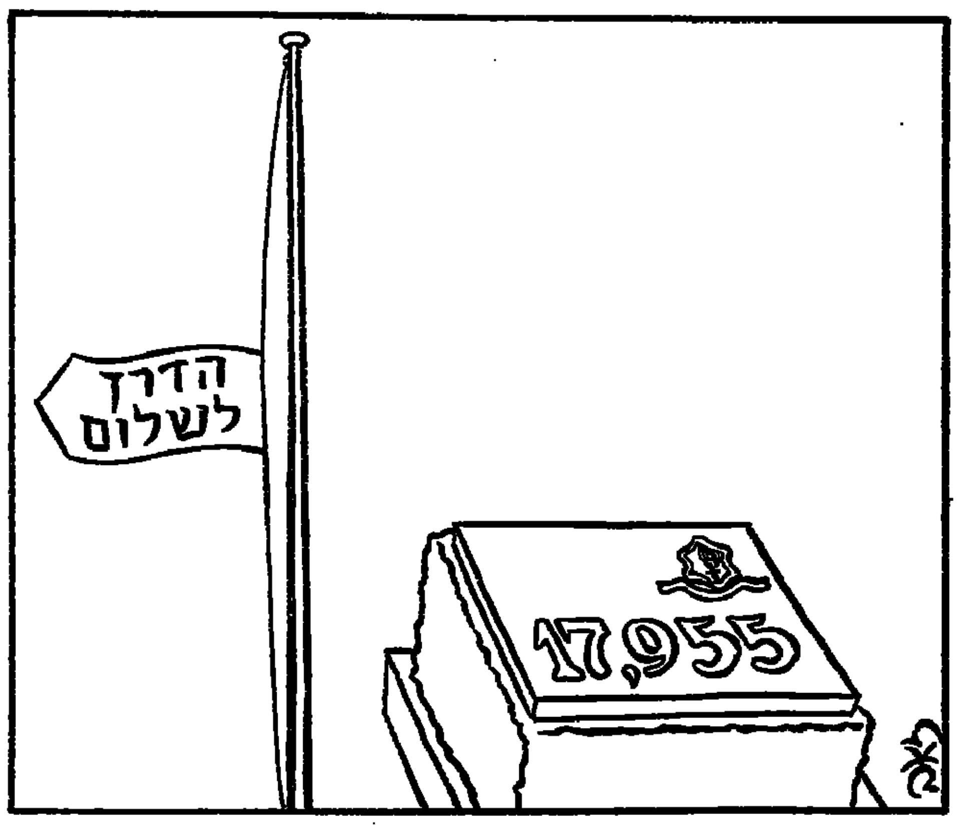

עצמאות ועוד אחת

מאת גדעון סאמט

בסנגו האכזרי שלנו עם הפלשתינאים היה אסור להיות היום צער מסתתר, אירוני. ביום הזיכרון והעצמאות, דגלי המדינה הפלשתינית שבדרך עמדו להתנופף בהפגנה ערבית גדולה עם מסירת עזה ויריחו לאש"ף. המשואות יודלקו בירושלים לתפארת מדינת ישראל בלי המקבילה מבקרת העיניים, אבל כל המחשבה הזאת על עצמאות פלשתינית עדיין משגעת ישראלים רבים. למרות התהפוכה הפוליטית של השנה שעברה, לא נקלטה ההודאות שעצמאות פלשתינית היא רק עניין של זמן.

האשליה הרווחת היא שישראל תוכל לבחון בהדרגה באיזו מידה יוכיח הצד השני את עצמו בהתנהגות טובה. זו אשליה כפולה. כי למרבה הצער תמשיך להיות שם התנהגות גרועה מאוד שלא תזכה מאתנו לציון עובר. ובעיקר, כיוון שגם ההנהגה הישראלית לא בשלה עדיין במחשבה הפוליטית שלה לקראת השלב הבא.

בקרב מתבוננים שקולים ומבוססים נשמעת עכשיו הטענה שלא הערכנו די נכון את הפרטנר הפלשתיני. איזו הפתעה. הוא יותר מסוכסך ופחות אמין ממה שנדמה לנו. זה חלק מהאכזבה שמצייות עכשיו בנבעים. עכורים את מצב המשא ומתן ואת התחושה המאיימת של אש"ף כשכן.

בשנים של כיבוש ובתקופה ארוכה יותר של רום נקנה התרגל לבחון את היריב בקני המידה שלנו, אך גם בתמונות בעצימת עיניים. המסר הפוליטי והלאומי בתקופת היישוב היה באמת משוכלל אצלנו יותר מכפי שנעשה בצד השני.

בכלל מותר לומר, תוך התבוננות במגעות, שהפלשתינאים והמנהיגים פחות "יפים" מאתנו. אבל לא הם ההסכם והביא את נחישותו האכזרית של השחר הלאומי. לעתים קרובות לא היינו פראיים פחות בלהיטות לעמוד ברשות עצמנו. ובעימות עם הערבים לא מוטל עלינו שום תפקיד חינוכי.

•

אחרי שהתחולל שינוי עצום בתפיסה כלפי ההכרה לדבר עם אש"ף, לא השגנו עדיין עצמאות מנטלית מהעוינות העמוקה לעצם הרעיון של מדינה פלשתינית. במשך השנה שעברה התברר עד כמה דעת הקהל גמישה מכפי שנדמה ופתוחה לשינויים. יש לכך תנאי אחד שהוכיח את עצמו בעוצמה מדהימה: הכרעה של המנהיגות הנכונה את עמדות הרוב גם מהסידורים הנחרצים ביותר.

אלא שהתהליך הזה של מחשבה פוליטית בעלת תנופה נעצר במקום שבו מתחילה המחשבה על מדינה נוספת בינינו לבין הירדן. הסירוב לקבל את הזכות הפלשתינית לעצמאות הופך עכשיו גם לגל של תירוצים ושכנוע עצמי. משברי רוצחים ומנהיג המגלה רתיעה, גועלית כאמת, להביע צער על מעשיהם, מתורגמים להוכחה מחודשת של האמירה הישנה והמסואבת: אין בעצם, למרות הכל, עם מי לדבר.

אף שנחשבה היום התמונה הסמלית של עצמאות משני צדי הקו הירוק, המציאות של עם הוותר

רבין. היסוס כלפי המהלך הגדול

למימוש עצמי לא תסור רק כיוון שיצחק רבין מתקשה להפנים אותה. גם לא כיוון שמושגי המוסר שלנו מצומצמים יותר. אם נמשיך כל הזמן לבדוק בחודשים הבאים "איך הם מתנהגים", רק נשקע עוד יותר בסבך הזה.

כאשר נמסור את עזה ויריחו יגבר במובן הדוקי של מתנגדי התהליך בשטחים. נצבור הוכחות נוספות לכך שערפאת לא שולט במצב, שהוא הפכפך. הסרבנים בצד הזה יגישו רשימות של "אמרנו לכם". כל מה שהושג יהפוך להוכחה כביכול בדבר מקח טעות ענק.

העוצמה והחולשה של שלטון רבין, המעורבבים זו בזו, הם הצדדים המנוגדים של מהלך היסטורי נכון העשוי לקרוס אל תוך עצמו. הסתירה הפנימית של הכוח הישראלי הנכוח אחרי '67 והיא ממשיכה לנקר: דווקא ויתור מבוקר על סמלי הכוח הזה הוא הערובה להמשכו.

עכשיו אנחנו מסכימים, למשל, ל-7,000 שוטרים פלשתינאים מתוך הגדה ולעוד 2,500 מבחוץ. עד לא מזמן מספרים כאלה נחשבו לכרסום מאיים ביכולת של ישראל לשמור את עוצמתה בשטחים.

אבל מתברר שלנוקשות הישראלית על פרטים של שליטה יש קשר מוגבל מאוד למדדי העוצמה הלאומית. לאחר שנפטרים מההיאחזות בסמלים של ביטחון וכוח בשטחי הכיבוש המוחזרים, מה שמצטייר בבהירות הרבה ביותר הוא קודם כל הנטל המיותר שבהחזקתם. רק במשך הזמן הצליחה עזה להצטייר כמו עכשיו כאמון שחובה להתנער ממנו.

האמת הזאת נכונה כלפי שאר הגדה. אלא שככל שהעין רואה את התמונה בכללותה מתמנים ביתר בהירות קוי המתאר של משתר שהראש הישראלי מסרב עדיין לקבל. עצמאות פלשתינית נתפסת כיותר מסך כל השטחים שיוחזרו. היא נראית עדיין אצל רבים כמוחשה של איזו תבוסה ישראלית גדולה. את תחושת הכשל הזאת מעבה רבין בהיסוס העמוק כלפי המהלך הגדול באמת.

•

אין אצלו היכולת, גם לא הרצון, להסיר הצדה את התקבעות על שלבי ביניים ולהתבונן אל ההסדר הקבע של היפרדות בין עצמאות ישראלית ופלשתינית. עשה לי טובה, נוהג אשכול לומר, תתחיל מהסוף. רבין עלול להיתקע בהתחלה.

כאשר אישים סמוכים לערפאת, כמו עבד אל-ראבו, אמרו השבוע שצריך לדלג על השלב הנוכחי ולעבור לדיון על מעמד הקבע, הם נתפסו כנוכלים המפרים הסכם. דברים כאלה מתקבלים כהוכחה לכוונה אש"ף שישקר תמיד וכאיום על בטחון ישראל. אבל במובן הלאומי הרחב שלנו, לא רק שלהם, אין מוצא נבון יותר מאשר להסתכל אל מדינה פלשתינית בעיניים בלי למצמץ. אלה נחשבים אצלנו עדיין דברי כפירה. הם יימשכו להיות כאלה כל עוד המצמצץ הראשי הוא ראש הממשלה.

בדרך הנכונה, עם החטאות

מאת דן מרגלית

בבואת המשואות הראשונות של צה"ל מרצועת עזה ויריחו, כשהן מגדירות באישור נסיעה לכיוון אחד בלבד, אפשר להתחיל בעריכת חשבון הרווח וההפסד מהחזקת השטחים ומשמעותו להמשך תהליך השלום.

הכל החל בדיוק לפני 27 שנים כאשר לקראת יום העצמאות הורק נשיא מצרים, גמאל עבד אל נאצר, את סכנת המצר על ישראל, וצה"ל נשלח למה שגם פרופ' ישעיהו ליבוביץ רואה כמלחמת מגן מוצדקת.

מחיר החזקת השטחים גלוי לעין. היתה זו השחתה הנובעת משליטה על עם אחר והחשיפה לטענות מרושעת שהטילו דופי בעצם זכות קיומה של מדינת היהודים, התלדה של עוצמתה הביטחונית, התנעצות שורשי ההתנחלות המכבידים עתה על השגת הסדר מדיני עם הפלשתינאים והסורים.

אך מה היתה בעצם החלופה להחזקת השטחים? להתחלק מיד לחזור לגבולות הקו הירוק, כפי שאירע לאחר מערכת סיני ב-1956? כמי שמסרב כבר שנים רבות במסגרת לי הו צדדי של ישראל לכינון ישות פלשתינית בשטחים, ברור לי כי למרות מלחמת '67 לא הגיע מועד לנטישה. סעת נפוצה היא לתאר את המציאות המדינית של 1994 באפשרות שרווחה כבר אז. אמנם העולם הערבי היה שרוי בהלם התבוסה, אבל מנהיגיו מיהרו להתכנס בחארטום, וחזרו מכנה עם שלושה לאווים קיצוניים – לא שלום עם ישראל, לא הכרה בה, לא מו"מ.

כל מי שמייסר את ישראל על הכיבוש, נוטה להבליע את חשיבתה של הפסגה הערבית בבירת סודן. החלטת חארטום – כהמשך לתוקפנות של נאצר – היתה נשארית שרירה וקיימת לולא אחזות ישראל בשטחים. היא היתה מבצירה, לפחות עד למלחמה הבאה, את הסירוב הערבי להכיר בקיומה הבעי של מדינת היהודים באזור.

שום תמורה במערך הכוחות במזרח התיכון ובזירה הבינלאומית, כקריסת ברית המועצות, לא היתה מקרבת את מדינות ערב אל ההכרה בישראל אלמלא רצו לקבל מידיה את השטחים שאיבדו באשמתם במלחמת ששת הימים.

אך ב-27 השנים שחלפו מאז, שגתה ישראל פעמיים:

•בשנות ה-70 הראשונות הוחמצו שתי הזדמנויות לבוא לכלל הבנה עם מצרים. האחת, הקלושה, והחנה על ידי משה דיין בשנת היד המנוגנה של נאצר. השניה, כאשר במענה לנכונותו של אנואר סאדאת "להיכנס להסכם שלום", הממשלה בירושלים הגיבה בשתיקה כתוך שעלתה לישראל במלחמת יום הכיפורים.

•כשרם יצאה שנה לפרוץ האינתיפאדה, הכיר יאסר ערפאת כבר גמגום בזכות קיומה של ישראל בקבלו את החלטת מועצת הביטחון 242. שוב החמיצה הממשלה את קיצור האינתיפאדה, על הנפגעים והנזקים שהיא מותירה ביחסים הישראלים-פלשתיניים.

במבט לאחור, אפשר למצוא סימוכין לרוב להצדיק את ההחטאות. ביטחון מנומת השורות עמוקה ולגרסימית בכוונות הערבים, ועמה התחושה שאסור להיפרד מהחזקת השטחים שהעניקה לישראל תמורה ממשית.

אפשר גם להבין את רתיעתם של יצחק רבין ושמעון פרס מפני הפרדה. הם חוששים שמא עם מסירת עזה ויריחו לערפאת, לא יוכל צה"ל לקיים את הממשל הישראלי בשאר ערי הגדה המערבית שיוסיפו והכירו יעניק לאש"ף את היכולת לקבל את הפרות ביהודה ובשומרון בהדרגה, יש צורך בהסכמה מדמשק. זה מסביר את ההיסוס שבה שמו עתה אדריכל אוסלו לפתוח ציבור הדיבורות חשאי עם תאמו אל אסאד, וכל זאת בהרגשה מעיקה שמלחמת אחים מאיימת מעבר לקיר.

מוקדם להעריך אם שוב מחמיצה ישראל את העיתוי הנכון; אם בסופו של דבר, בגלל מיקוח על כמה שוטרים בירידו ומשקיפים בחברון, תיאלץ למסור את השטחים או חלקם לערפאת שחוק ולאה, שנזקו יהיה רב מתועלתו; ואם ביום העצמאות הבא תיוותר ישראל על שלא הפריאה השנה על כנפי הרוח הגודלה שנשבה כאשתקד.

בגיליון יום העצמאות של "הארץ" לפני שנה ציטט עוזי בנזימן את פרס, כמי שרואה את ישראל ואויביה מנהלים משא ומתן "גב אל גב, ופניהם אל ארצות הברית". במלאת לישראל 46 שנים, יכול שר החוץ להשתבח כי עתה הם מנהלים את המו"מ פנים אל פנים ומחזיקים לעתים איש בכף היד של אויבו. אבל לקראת השלב הבא עם סוריה, כפי שהדגיש השבוע סגנו, יוסי ביילין, באוזני הכומר ג'סי ג'קסון, יש עדיין צורך במעורבות אמריקאית פעילה לקידום השלום.

זה רחוק מן היעד, אבל זה שיפור בדרך המתארכת והאפורורית המתמשכת זה 97 שנים לקיים את ישראל – בהתאם לתוכנית באזל הציונית – במקלט בטוח ליהודים, על פי "משפט העמים".

התרופה הנכונה

גם אחרי 27 שנות כיבוש, רוב התוצר המקומי במשק הישראלי מיוצר בעבודה עצמית

מאת אפרים ריינר

ארבעים ושש שנות עצמאות די בהן כדי לדעת שעבודה עברית השכבת עולם (יהודי) המלאה, אבל דבר אחד אי אפשר לעשות עמה, והוא "הגשמה ציונית". וכי מה? זו אם לא שני אלה: להיאחז בקרקע ולבנות בית במולדת. עכשיו, משחור של הסגר – סגר המסגרים – מתברר שוב כי אין הגשמה ציונית בלעדי עבודה ערבית.

אי אפשר לבנות את הארץ ואי אפשר להוציא לחם מאדמתה, אלא אם יש בנמצא די אנשים הנושאים כרסים מגבני הדרושים לעבוד. לא "הבו לבנים" אנחנו שרים מאז 1967, אלא "הבו ערבים". גם היום "האוצר שלנו גדול וירוק", אבל הוא יישאר תקוע בהסגר המשק ולא ייסע לתנובה אם לא יהיו קוטפים ואוספים ומעמיסים המתקשים בהגייתה של "פ" רגושה. ואין כמו יום העצמאות יום להרהר בו אם טעינו או שאנו טועים היום.

כנראה לא זה ולא זה. כל תנועת הגירה המבקשת לעצמה מולדת חדשה (מאוכלסת ב"מקומיים") מחויבת להשיג שליטה בקרקע ובשוק העבודה. אם אין לה כוח (צבאי ופוליטי) עדיף, וזה היה מצבה של "התיישבות היהודים בא"י" בשנה היה הראשונות, פתוחה בפניה הדרך הולשה הפרוואית – לקנות את הקרקע (בכסף) ולכבוש את שוק העבודה (בייסורים). וזה מה שעשו אבותינו.

•

מלחמת העצמאות תמנה פרק ראשון – הקהילה היהודית זכתה לכוח עריץ, שכוחי הקרקע שנתפסו ופונו מערבים נרשמו על שמה (כקולקטיב לאומי), וגל חדש של מהגרים נכבש לייסודי העבודה העברית. החברה הישראלית נעשתה אבנים למעמדית – למעלה הותיקים אשכנזים ולמטה חדשים מזרחיים – אבל מנקודת ראות לאומית העבודה נשארה "עבודה עברית". יציבי סדר ללבונה ניצבו על הפיגומים ושוקו לבנות למטה, ומבני הנושבים הם קיבוצים קטפו, אספו, העמיסו ושילחו את האוטו הרוק לייצר.

מלחמת ששת הימים הפכה את הקערה על פיה. הציונות המדינית (רוסטינסקי) הפכה לממשות – צבא עברי שולט במלואה המרוכר הריאלי של הגולות – ו"כיבוש העבודה" (בן-גוריון) נעשה לאגדת עם. היסטוריונים וסוציולוגים צעירים, מנפצי מיתוסים, עשו על ההזדמנות לעשות את הציונות לי אחד הרגמים הקולוניאליים – שליפה בתוכנית בשטח איפשרה את פילוח שוק העבודה לשני חלקים נבדלים: אחד (עתיר הזדמנויות) נשמר בידי הקהילה השלטת, והשני (במעט עבודות עברים) נמסר לקהילת ה"מקומיים".

לא כראוי להיסחף. א"ד גורדון, נביא דת העבודה, יכול לנוח על משכבו בשלום. המשק הישראלי הוא משק עברי. חלק הארי ממנו שמכונה בעגה הכלכלית "תוצר מקומי" – התעשייה, המסחר, התחבורה, השירותים הפיננסיים; מערכות העבודה, האנרגיה והתקשורת; שירותי ההשכלה, הבריאות והביטחון הפנים – מיוצר בעבודה עצמית גם אחרי 27 שנות כיבוש.

ה"סוציולוגיה הקולוניאלית" מסתמכת על תלותן של החקלאות, הבנייה, ושולי התעשייה בעבודה ערבית, אבל מהי השפעתה של תלות זו על כלל המשק? במעט אפשר לומר, שחלקם של ערביי השטחים בכלכלת ישראל, כמותו כחלקם של העובדים "האורחים" בתפקודם של משקי מערב אירופה. אלה הם משקים קולוניאליים?

כמובן, גל ההתנחלות מאז 1967, אם מתבוננים בו כתופעה נבדלת, מראה לאן היתה הציונות מתגלגלת בלי "כיבוש העבודה". היישובים בבקעת הירדן וברצועת עזה השכה נעשה יהודי אבל העבודה ערבית – כמותם כמושבות הברון. ולא צריך להיות היסטוריון מומחה כדי להצביע על מקור השראתו של הגבי הזהב – יישובי הצרפתים באלג'יריה. מנהיגי העלייה השנייה והשלישית היו פוליטיקאים ולא היסטוריונים, אבל מאבקם במושבות (בקולוניות), והתעקשותם על עקרון "העבודה העצמית", כלומר הקמתו של משק לאומי נבדל, כולל חוטבי עצים ושואבי מים משל עצמו, היא שייחדה את הציונות מכל מבצעות ההתנחלות האחרים שיצאו מאירופה.

ההתקוממות הפלשתינית הציבה בפנינו אתגר, והסגר – לאמור, הפרדה בין המשקים הישראלי והפלשתיני – הוא התרופה הנכונה. המשק הישראלי (ברות של עשירים) יתרגל לפועלים זרים, והפלשתינאים יקימו את כלכלתם בחסות מדינה משל עצמם. כאשר יתרגלו התאילנדים לקטיף פרחים ולכמה מסבים (מוסלמים) שיעשו טיח ובלטות, יהיה מה לדבר על שוק "ארצישראלי" משותף – רק אלה שאין להם קיום בלי "סיוע" של עובדים זרים יכולים להתקיים במשותף.

נמר של דינר

מאת צבי בראל

מפעל חדש למוצרי פלסטיק שהוקם במשק מציע ליצרני הפלסטיק במזרח התיכון שירותי ייצור של תבניות חדישות על פי דרישות הלקוח. במודעת הפרסום שלו מכריז בעליו כי ביקורת האיכות במפעל היא ממוחשבת בעזר לם השרוב עובדיו הם בוגרי אוניברסיטאות שעברו הכשרה במפעלים גדולים בעולם. בסעודיה מחפשת הממשלה יזמים פרטיים שיבנו מפעלים לייצור גבינות לבנות, לבנה ומוצרי חלב אחרים. היום היא מייבאת מוצרים אלה מדנמרק ומהולנד. מדינות המפרץ עומדות להשקיע מיליארדי דולרים במתקני אבטחה למגדלי קידוח הנפט ובתי הזיקוק, ובבירות מציעים למכירה שתי וילות "סופר דה לוקס, 300 מ"ר, הסקה מרכזית, הכנה למיזוג אוויר מרכזי, נוף ליס".

האם יוכלו אי פעם יזמים ומרכיבים ישראלים ליהנות מהצעות אלה מהעיתונות הערבית אפשר ללמוד על פולמוס חריף המתנהל בין תומכי הקמת שוק מזרח תיכוני, הכולל את ישראל, לבין אלה הדורשים שוק ערבי משותף, שבו אין מקום לישראל. לאלה וגם לאלה אין ספק: השלום במזרח התיכון הולך ומתגשם, ועמו מתקרב איום העוצמה הכלכלית של ישראל.

ראש ממשלת לבנון, רפיק אל חרירי, מבקש לחזק את מדינתו מול האתגר הישראלי. "זה יהיה האתגר הכלכלי לאחר שיבוא השלום, ואנחנו נאלץ להתחרות מול ישראל", הוא אמר בראיון לעיתון לבנוני. קטאר מוכנה כבר לקיים יחסי סחר חלקיים עם ישראל, ובכווית התנגדה הממשלה לדיון בפרלמנט אשר ביקש לערער על הכוונה למכור גז לישראל. "מדובר במדינות חוץ ולא במדינות פנים, ולכן אין לפרלמנט מקום להתערב", הבהירו דוברי הממשלה.

אחדות הדעים הערבית כלפי ישראל, לפחות בתחום הכלכלי, הולכת ומתפוררת. וגם אם הצליחה סוריה לשכנע את מדינות הליגה הערבית לדחות את הדיון בהסרת החרם הערבי, היא עלולה למצוא עצמה בדיון הבא בלתי מסוגלת לגייס את 70% הנחוצים כדי למנוע החלטה חדשה.

> הפרס המובטח מתהליך השלום איננו יחסי שכנות נעימים עם הפלשתינאים, אלא השתלבות במשק מזרח תיכוני משותף

מול מחולות הגישוש והחיזור העסקיים שמנהלים ישראלים וערבים אלה סביב אלה, עדיין יש בצד הישראלי ובצד הפלשתיני הסבורים כי בהפרדה מוחלטת, בניתוק באמצעות סגר ובבניית חומה כלכלית יוכלו שתי המדינות, הישראלית והפלשתינית, לחיות בשלום זו עם זו.

בצד הפלשתיני יש מי שרוצה תחילה להשתעשע במשק לאומי פלשתיני עצמאי ואוטרקי עם מטבע משלו, בנקים פלשתיניים, בורסה פלשתינית ומקומות עבודה שיקלטו את כל הפלשתינאים באחד הם. ובצד הישראלי התרשים פשוט יותר: נטיל סגר, נסגור את השערים, לא יבואו טרוריסטים, תהליך השלום יוכל אז להסתיים בהצלחה, ואחריו נוכל לפתוח את השערים מחדש על פי הכללים החדשים: קודם נעשה שלום מדיני, ואחר כך שלום כלכלי.

לרגע נשכחה מבעלי עמדה זאת התעקשותה של ישראל להבין מסוריה, למשל, מהו תרגומה המעשי לשלום כולל. האם יהיו יחסים דיפלומטיים? קשרי סחר? מעבר עובדים ותיירות? לרגע נשכח מהם שהטענה התרבותית כלפי השלום עם מצרים היא שהוא רק שלום מדיני, ולא שלום כלכלי.

ניתוק טוטלי, ולו זמני, ולו רק כאמצעי להגשמת הסכם השלום המדיני, עלול להקסים בהגיונו. אבל זהו הגיון סופיסטי. סגירת גבולות לא מנעה טרור. לא בין ישראל למצרים בשנות ה-50, לא בין לבנון לישראל ולא בין אירן למדינות ערב המרוחקות. סגר מוצלח אחד מתוך 13 או 20 סגרים עדיין אינו הוכחה להצלחת השיטה. האשליה בקביעה שבידינו מצוי מפתח לשערי עת הסדור מסוכנת עוד יותר. היא דומה להבטחה שגירוש 500 אנשי חמאס ימוטט את הארגון ואת פעילותו הטרוריסטית. האכזבה מהפסכים האלה עלולה לפגוע באמון שקיים עדיין בתהליך השלום.

על פי טענה אחרת של תומכי הניתוק, יאלץ הניתוק את המשק הפלשתיני והישראלי לבנות תשתית עבודה עצמאית שתבטל את התלות ההדדית. למשק הפלשתיני אין סיכוי לבנות תשתית כזאת לפני שיחתם הסכם שלום. מתוך "התקציב" המתוכנן של האוטונומיה, העומד על 600 מיליון דולר, הגיעו לפלשתינאים רק מיליונים בודדים לצורכי רווחה ומחקר. המדינות התורמות אינן מוכנות להעביר את תרומותיהן עד שלא יוקם גוף כלכלי פלשתיני מוכר במסגרת הסכם כולל וחתום. גם אז יעברו שנתיים שלוש לפחות עד שייווצרו מקומות העבודה ארוכי טווח בעלי הצדקה כלכלית. ומה בינתיים? המשק הישראלי, לעומת זאת, מוצא לו פתרונות בדמותם של תאילנדים, פיליפינים, טורקים ובולגרים. האם התלות בהם עדיפה על התלות בפלשתינאים?

משק כמו המשק הישראלי, שיבקש יום אחד להקים מפעל לגבינות או לגלידה בסעודיה או בכווית, שקבלניו ירצו להשתתף בהקמת הקניון החדש בדובאי ולהשתתף בתערוכה למוצרים חקלאיים באבו דאבי, צריך להיות מוכן לכך שהתחרות תהיה בו צודדית. עבודה עברית היא רעיון יפה לפני שיכול להרשות אותה לעצמו. לגרמניה קשה להסתדר בלי הפועלים הזרים, וחקלאי קליפורניה היו פושטים רגל בלי המקסיקאים. הפרס המובטח מתהליך השלום איננו יחסי שכנות נעימים עם הפלשתינאים אלא השתלבות במשק מזרח תיכוני, וכדי להגיע לשם צריך לעבור מהליכה בעצלתיים לריצה. בכך גם טמון הפתרון לפחות לחלק מן הטרור.

ליצחק רבין
ראש הממשלה,

ביום עצמאותנו
תודה על שאתה
מוציא אותנו מעזה.
חזק ואמץ ואל תירא!

אזרחים

מודעה זאת מומנה ע"י 44 אזרחים מכל רחבי הארץ

هكذا من الأصل

هكذا من الأصل

אנשים פשוטים, בדרך שלהם, העצובה

"קורבנות השלום" משני הצדדים – הישראלי והפלשתיני – הולכים ונעשים דומים זה לזה. הם מתו בשל כוונות ומניעים שונים של הורגיהם, אבל בנסיבות דומות להדהים. לכאורה, מותם אבסורדי, ובכל זאת יש לו משמעות פוליטית ברורה. נותר להם התפקיד האחרון, התפקיד ששום מלחמה ממלחמות ישראל לא נבחרה לייצג. הם קורבנות לב הסכסוך

מאת רוביק רוזנטל

בראשית השבוע הגדירה שולמית אלוני את התפרעויות הרחוב בעקבות התפוצצות מכונית התופת בעפולה "מקמות לא ספונטניות", מניפולציה פוליטית מכוערת המנצלת טרגדיה ודם שנשפך כדי לגנות את הממשלה. גם אחרי אירועי טרור קודמים, בהם רצח נסים טולדנו, דובר על "מניפולציה של הדם", או בידי התקשורת. מניפולציה כזאת אינה מעוררת כבוד רב, אבל היא לא היתה יכולה להתקיים לולא היה מה לנצל, לולא היה הטרור מעורר רגשות עזים כל כך, בעיקר כאשר הוא גורם הרג ושכול.

מה יש בו, בשכול מן הטרור, שמעורר רגשות כאלה? מדוע הוא מביא בעקבותיו צעקה, זעם, בעוד מותם של בחורים שבוע אחר שבוע בדרום לבנון עובר בדומיית השלמה? מדוע דווקא השכול מן הטרור הוא השכול הפוליטי ביותר בכל מדרגות וקבוצות השכול שנודעו בישראל?

הרוגי מכונית התופת בעפולה מגלים לנו שוב כמה שידוע זה שנות דור – השכול אינו מאחד. הוא מפצל. השכול במלחמות ישראל, נוסף על היותו אישי, משפחתי, קבוצתי, הוא שכול פוליטי. כך היה לפני פרשת המים של הסכמי אוסלו, וכך מתפרש השכול גם אחריהם, אם כי פירוש חדש ומורכב יותר.

●

בתוך מסכת השכול הישראלית, שהפכה עם השנים והמלחמות לרשת צפופה קורים, השכול כתוצאה מטרור הוא מרכיב הולך ומתעצם. בימי המלחמות הגדולות, ה"נקיות", שהיו להן התחלה וסוף, נפלו, במאות ובאלפים, בחורים שהם "חיילים". הם נפלו בשורות ארוכות, בקבוצות גורל, תחת מטריית המלחמה. גורלם כחללים נבע מגורל המלחמה שנפלו בה. מלחמת העצמאות היתה מלחמת קיום, ולכן מות הבחורים נתפס כקורבן חיוני, מגש כסף. מלחמת ששת הימים היתה מלחמה הראויה, ולכן נפלו חלליה כגיבורים. מלחמת יום הכיפורים היתה מלחמת מחדל, חיכרון החללים מהול באשמה. מלחמת לבנון היתה מלחמת חרפה ומשום מהאי־כבוד למלחמה הזאת חילחל לזכר החללים.

אבל באיזו מלחמה מתים חללי הטרור? ומה אפשר לומר עליהם מה "מצדיק" את מותם? חללי הטרור מתים לבד, בלא נשק, חסרי אונים. בדרך כלל הם אינם בחורים זקופים, מאומנים, לבושים למלחמה, אלא קשישים כפופי גב, ילדים מבוהלים, גברים קשי יום. בדרך כלל הם אנשי העם, הנהוגים להסתובב בתחנות האוטובוס ולנסוע באוטובוסים. מרדכי רוזנברג מפתח תקווה הלך לעבוד בפרדס והיכו בו כפי שמכים זקן ברחובות ניו יורק. ישי גדסי מקבוצת יבנה עמד בטרמפיאדה, ורד מרדכי מעפולה נסעה לבית הספר. אין להם גורל קבוצתי, אין להם "תפקיד". תלמידי תיכון, חקלאים, עקרות בית.

לכאורה, מותם של חללי הטרור אבסורדי יותר ממוות במלחמה, ובכל זאת יש לו משמעות פוליטית ברורה ומובהקת. נותר להם התפקיד האחרון, התפקיד ששום מלחמה ממלחמות ישראל לא נבחרה לייצג. הם קורבנות לב הסכסוך. הם לא מתו בעקב תלונות שוא של מנהיגים פוליטיים כמו במלחמות קדש ולבנון. הם אינם קורבן "המאבק ההיסטורי בין האומה הערבית לאויב הציוני" כמו במלחמות ששת הימים ויום הכיפורים. הם קורבנות הבעיה האמיתית, שעודה את המלחמות הגדולות, הקרב על פיסת הארץ.

חללי הטרור נבחרו לתפקיד הזה דווקא מפני שהם חסרי תפקיד, מפני שבארץ הזאת קיים בני אדם, ולא "חיילים ואזרחים", "מפקדים ופקודים". בני אדם שמנסים להרוויח פת לחם, כמו איגור גיגנול, שומר באתר בנייה במעלה אדומים שנורה בראשו, או כמו האחים אליהו לוין ומאיר מנדלוביץ' מבני ברק, שהסתובבו בין כפרי המתנחלים כדי למכור להם ידיות ספרי תורה. הרוגי הטרור הזה מחיים את קלישאת הקלישאות של כל המלחמות – הם באמת רצו להגיע הביתה בשלום.

●

מאחר שהשכול מן הטרור הוא שכול פוליטי, יש לו פירוש פוליטי. הפרשנים הם בני משפחה, חברים, אורחים הנלכדים על ידי כתבי טלוויזיה ברחוב, חיילים, פוליטיקאים. הפירוש, בדרך כלל, קיצוני, לכאן או לכאן. אפשרות פרשנית אחת מגולמת בתגובתו של זאב ראפ, אביה של הלנה ראפ שנרצחה בבת ים. ראפ פירש את רצח בתו כסיבה נוספת בזיה של סכסוך אלים, שבו משתמשים שני הצדדים באגרופים חשופים, ללא חוקים, ללא הגנות או פתרונות אפשריים. הדמות הגסה, המיוחסת, של האיש הפכה אותו לדובר מתאים במיוחד לפירוש הזה. אליו הצטרפו אנשי "ארגון נפגעי הטרור", הפירוש שלהם לטרור קיצוני וכעור אף יותר מהפירוש של ראפ.

מותו של קורבן שלום הוא מות־חינם, ומלווה אותו תחושה של החמצה נוראה. המתים האחרונים של מלחמת העולם השנייה, שנורו ביומה האחרון, או אפילו אחרי סיומה, בשוגג או בזדון, הם מתים שקשה לעכל את מותם

האפשרות הנגדית היא זו של עדי מינץ, אשתו של מאיר מינץ שנהרג – אמנם כקצין, אמנם במדים – בעזה, אחרי הסכמי אוסלו. מינץ מציגה פרשנות אחרת לטרור. היא רואה בו את הביטוי הקיצוני ביותר, האולטימטיווי, לטרגדיה של הקיום הישראלי. על פי מינץ, המסקנה מן השכול של הטרור אינה נקמה אלא מעשי תבונה, יציאה מודעת מן הטרגדיה. מול הצעקות של ראפ ו"נפגעי הטרור" מינץ מציגה אפציית אמירה אחרת, מעוררת כבוד.

עד הסכמי אוסלו יצרו אירועי הטרור וקורבנותיו דינמיקה פוליטית קבועה. על פי דרך ראפ התגלגל האבל בזעם, בשנאה, בקריאות לנקם, ובעוד הוכחה על נצח הסכסוך. בצד השני התגלגל האבל בתחושה של ייאוש וחוסר אונים. הסכמי אוסלו לא שינו את העמדות, אבל ההקשר ההיסטורי נשתנה מקצה לקצה. מעתה הטרור כבר אינו השליט היחיד באזור, ואנשיו מנהלים קרב מאסף. הטרור גובה קורבנות, אבל ימיו ספורים. הקשר הייאוש הפך להקשר של תקווה.

וכך נולדו "קורבנות השלום", חללים הנופלים באקלים של תקווה. המונח הומצא על ידי מובילי תהליך השלום דווקא, כדי לתת טעם והצדקה, או לפחות תירוץ, למותם של קורבנות הטרור. הימין אימץ את המונח לצרכיו והוא משתמש בו באירוניה, בהתרסה. מכל מקום, קורבנות השלום אינם צריכים לתת מנוח לשום צד בשיח הציבורי. דווקא ימים של תקווה חדשה אינם יכולים ואינם צריכים לשאת כל כך הרבה מוות.

קורבנות השלום אינם המצאה ישראלית. בסיומן של מלחמות רבות נוצרה תקופת דמדומים שבה מציאות השלום ותוקפו לא צברו עדיין את הכוח הדרוש למנוע קורבנות. דרום אפריקה עוברת עכשיו תקופה כזאת, הגובה קורבנות שלום מדי יום ביומו. אצלנו, במידת מה כמו בדרום אפריקה, גם אם בהיקף ובעוצמה קטנים בהרבה, קורבנות השלום מייצגים את מצבו של השלום. הסכמי אוסלו אמורים להצמיח קליפת מגן פוליטית ומשפטית שתאטום מאה שנות דם, שנאה ופחדים. בשלב זה זו קליפה רקה ושברירית, והשנאה והפחדים מתפרצים ממנה שוב ושוב וגובים עוד ועוד דם. זה לא היה המצב כשנולד השלום עם מצרים. עומק השנאה הפעור בין הישראלים למצרים היה פעוט בהרבה, ובמידה רבה מלאכותי. לעומתו, קליפת השלום היתה מלכתחילה עבה, בנויה על עקרונות חד משמעיים. בין הסכמי קמפ־דייוויד לבין הנסיגה מסיני לא היו "קורבנות שלום".

מותו של קורבן שלום הוא מות־חינם, ומלווה אותו תחושה של החמצה נוראה. המתים האחרונים של מלחמת העולם השנייה, שנורו ביומה האחרון, או אפילו אחרי סיומה, בשוגג או בזדון, הם מתים שקשה לעכל את מותם. משום מה, זו אינה השפה שאנו מדברים בה על קורבנות השלום שלנו. אולי מפני שאנו נעדרים עדיין פרספקטיווה, ושבויים בשפת הסכסוך. ב־21 באוקטובר נרצחו ברצועת עזה חיילי המילואים אהוד רוט ואילן לוי. הם נורו בידי מחבלים, במכונית שזוהתה כטעות כמכונית ישראלית. אז, בחודש אחרי אוסלו, כשנדמה היה שהדברים מתנהלים בקצב מהיר וללא מהמורות, התלוותה לאבל על השניים תחושה מעיקה של מות־חינם. החודשים שעברו אחר כך בעצלתיים, המו"מ הקטנוני, חולשת המנהיגים, העמיקו את החשש שיהיו עוד ועוד הרוגי טרור, שהסיטואציה עדיין מאפשרת ומזמינה טרור.

כשמדובר בקורבנות השלום, מיטשטש הגבול בין אזרחים לחיילים. רוט ולוי – שני אנשי מילואים, בבגדי עבודה צבאיים, הנקלעים לטרמפ ויושבים במושב האחורי חסרי אונים מול לוע תת־מקלע, משותקים מאימה, אולי נותר להם רגע אחרון של בכי על חייהם ועל ילדיהם – אינם חיילים עוד. הם שוב בני אדם חסרי תפקיד, העומדים למות מוות אבסורדי. מרגע זה אין הבדל ביניהם לבין דרור פורר ועדן בכר מירושלים, שירדו לטייל בוואדי קלט ב־10 באוקטובר 1993 ומצאו עצמם מול פלשתינאים שירו בהם, התעללו בגופותיהם והשליכו אותן לנחל. רוט, לוי, פורר ובכר הם קורבנות שלום בלי קשר לשאלה מתי הגיע אליהם צו המילואים.

●

אוסלו יצרה אקלים חדש גם ביחס אל קורבנות הצד השני, הפלשתיני. מלכתחילה היה יחסם של הישראלים אל קורבנות האינתיפאדה מבולבל. מותם של אנשי החוליות, "המבוקשים", הטרוריסטים, היה מתחייב המציאות ולא עורר כל חמלה. אבל רוב רובם של נפגעי האינתיפאדה לא היו מבוקשים. אלה היו מיידי האבנים, המפגינים, האנשים שנקלעו במקרה לטווח האש של צה"ל. ביחס הישראלים אל ההרוגים הפלשתינאים שאינם מחבלים התערבבו מרכיבים שונים. ההרוגים האלה לא היו "חיילים", הם לא נשאו נשק ולכן לא מילאו "תפקיד" של חייל אויב שנועד למות. הם פעלו במסגרת שקיבלה לגיטימציה חלקית בעולם כולו, גם בציבור הישראלי. ובכל זאת הם עדיין אויבים לכל דבר, ואלה שהרגו אותם הם חיילי צה"ל, שהם אנחנו, או הבנים והאחים שלנו. חמלה על הרוגי האויב פירושה איבה או הסתייגות מעצמנו ובשרנו.

הפתרון שהתפתח בלי־דעת הוא [illegible] למות פלשתינאים בשטחים בידי צה"ל. השכול הפלשתיני נשאר אלמוני, ואם עורר צער הוא היה להלוסין לא אישי. כשנהרג "מבוקש" או "מחבל" הוא נהרג במסגרת התפקיד שקיבל עליו, ומותו עורר אפילו מין סיפוק של השלמת משימה צבאית כראוי. כשנהרג פלשתינאי "מקומי", "מפר סדר", "מיידה אבנים", או סתם עובר אורח, בחרנו בדרך ההכחשה. לא למדנו את הפרטים, התקשורת הסתפקה בשמות. השארנו אותם אלמונים. ההכחשה נפרצה במקרים בודדים וקיצוניים, כמו התינוקת איבתיסאם שנהרגה בשוגג מירייה של חייל.

הסכמי אוסלו שינו במידת מה את היחס אל ההרוגים הפלשתינאים מפני שהכניסו גם אותם תחת מטריית קורבנות השלום. המתים בדרך לשלום, גם בצד הפלשתיני, הם מתי־דרך גם, שאיחרו במעט את גלגל ההיסטוריה. מותם אבסורדי כמו מות הרוגי הטרור הישראלים, וכבר אפשר לחוש כלפיהם חמלה כלשהי. אפילו ששת הבחורים שנסעו לפני שבועיים בחוצות ג'בליה בבגדים מצומרים ונורו אחרי קרב עם כוחות מג"ב הם קורבנות שלום. נכון שפעלו בסיכון חיים מטופש, נגד כללים שנקבעו, אבל הפיתוי מעה כבר חול, ואפילו לישראלי קהה החושים נראה מותם מיותר.

קורבנות השלום משני הצדדים הולכים ונעשים דומים זה לזה. הם מתו מתוך כוונות ומניעים שונים של הורגיהם, אבל בנסיבות דומות להדהים. רב־סמל חיים רוינה התוקף במכין כשאבל במוזנן נזל עזה. רמי נאשאת באמוס מרפידייה, בן 16, יצא ביום הסבה בתפוחו ממכולת שקנה בה מוצרים לעוצר כשבידו שתי שקיות ונורה בידי חיילים. תמים רשיד אבו עוזאר, בן 52, מתורמוס עיא נורה ב־9 בדצמבר 1993 בידי אזרח ישראלי, כשנגע בטרקטור בשדה. חיים מזרחי מבית אל ב' נחטף מחוות העופות שלו בידי אנשי חמאס, נרצח וגופתו נשרפה. שלוה אוחנה ויצחק ויינשטוק נהרגו מידי מחבלים מכלי רכב נוסע כשמכוניתם עצרה לצד הדרך ליד רמאללה עקב תקלה. אסמאן יוסף מוחמד אל קודשלי, בת 10, ישבה במכונית חיכתה לאחיה, וחיילים ירו לעבר מכונית שנסעה לאחור בסמוך ופגעו בה. כולם קורבנות שלום.

הטבח במערת המכפלה כבר אינו מאפשר כל הבדלה בין קורבנות השלום הישראלים לאלה הפלשתינאים. תמו ימי ההכחשה. לא עוד מת אלמוני מכפר לא ידוע, אלא אירוע המוני, מייצג, הטובע חותם על כל מה שקרה אחריו. גם הישראלי המכחיש יכול היה להראות בעיני רוחו את תמונת המתפללים הנורים בגבם, את נוזלי הדם במערה המחוללת. אנשים פשוטים, שמותם אבסורדי, והשלום המתקרב לא הושיע אותם.

●

האם קורבנות השלום מקרבים את השלום או מרחיקים אותו? אחרי אירועי עפולה נדמה היה שהשלום מתרחק, כפי שהתרחק אחרי הטבח במערת המכפלה. אבל אירועי חברון ועפולה לא השפיעו במישרין על המאורעות אלא בעקיפין, מאחר שפעלו בזירה אחרת, זירת השיח הציבורי. מי שמאמין בנצח הסכסוך התחזק בדעתו, כפי שהתחזק בעמדתו מי שמאמין שהסכסוך חייב להגיע לפתרונו. מה שהשתנה הוא גלגל המאורעות, שכוחו רב מכל פרשנות ומעשה של יחיד. ומאחר שהעגלה אינה יכולה עוד לסוב לאחור, מלמדים אותנו חללי הטרור שיש למהר קדימה. על כן, בדרך משלהם, עצובה, דרך צעקת הדם, גם קורבנות השלום תורמים את תרומתם לשלום.

קיץ של פטריוט

מדינת ישראל היא ניסיון היסטורי שעוד לא הצליח ועוד לא נכשל. ההתבוננות בקורותיה מרתקת בכל יום מחדש: הנה פיצוי לחלום האמיתי – להיות העיתונאי שיסקר את לידת המדינה, בין 1947 ל־1949. אולי בגלגול הבא

מאת תום שגב

את לשונה אני מקבלת מכתב משר הביטחון; אבי נהרג במלחמת העצמאות. זה ארבעים וחמש שנה, לקראת יום הזיכרון, שר הביטחון כותב למשפחות השכולות, להודיען שכל המלחמות נכפו עלינו, הקורבן לא היה לשווא, ישראל עושה כל מה שאפשר כדי לכונן שלום.

כשהייתי ילד התפעלתי בעיקר מהבול: מכתב השר בא בתוך מעטפת היום הראשון. אחר כך התפעלתי מהאוטוגרף: עבר זמן עד שהבנתי שחתימת השר מודפסת בכל, אבל אם אינני טועה לפחות המכתבים הראשונים אכן נשאו את חתימת ידו של דוד בן־גוריון.

לא אהבתי את מכתבי השר; אינני בטוח מדוע. אולי ראיתי בהם התערבות זרה במשהו המצריך התמודדות אישית מאוד, כמעט אינטימית. בעודי תלמיד ראיתי התערבות כזאת גם בטקסי הזיכרון השנתיים: באיזו זכות אתם מדברים עלי, חשבתי לי. אני יודע כמובן שרבים מוצאים הקלה בכך שהחברה משתתפת באסונם: השכול הלאומי, הטקסים, השירים העצובים ברדיו. אני מבין שיש אנשים המוצאים ניחומים גם באיגרותיו של שר הביטחון.

עם השנים למדתי להתעניין בתוכנם של מכתבי השר, ובדרך כלל התרגזתי. כשאני עובר כעת על עשרות המכתבים ששמרנו – אני מוצא בהם רק מלל של קונצנזוס. קשה לאתר הבדלים של ממש בין המכתבים של שר הביטחון בן־גוריון לבין אלה של שר הביטחון מנחם בגין, בין אלה של לוי אשכול לאלה של אריאל שרון. התרגזתי מפני שלא מצאתי באיגרות השר רק אמת ולא מצאתי בהן את כל האמת. לא כל המלחמות נכפו עלינו, לא תמיד עשינו כל מה שיכולנו כדי להביא שלום; יש חללים שנהרגו לשווא.

אינני יודע מי כתב ליצחק רבין את האיגרת ששלח לנו השנה. יש בה נימה אישית יותר מבשאר האיגרות, מאוד לא אופיינית לדימוי של רבין, ועל כן לא אותנטית. "כבר אחרי חצות, שעת לילה מאוחרת, וזו לי פעם שמינית או תשיעית שאני כותב אליכם... ומה אתכם? כבר שעת לילה ואני יודע שאתם מתהפכים בשעה זו על משכבכם ושנתכם נודדת ותרופה ומחשבותיכם נעות ונדות אל המלים והתמונות והזיכרונות על הבן, הבת, האב, הבעל, האח. הם חוזרים אליכם בחלומותיכם, תמיד צעירים, נערים ונערות שרק החלו חייהם, שרצו לחיות, לאהוב, לבנות בית, נערים ונערות שהסתכלו אל העתיד בתקווה גדולה – שנקטעה..."

הייתי מעדיף את הסגנון המחוספס של רבין על הדיבור הזה, כי ברגע של אמת הייתי רוצה רק את כל האמת. "תמיד כתבתי לכם באיגרות ליום הזיכרון על השלום", כתב רבין, "(...) הוא בא. עדיין קשה, עדיין מיוסר, עדיין חבוט, עדיין נתקל במכשולים – אבל הוא כאן". למרבה הצער הוא עדיין לא כאן, כידוע; על כן שוב התרגזתי.

ייתכן שהמכתבים השנתיים משרי הביטחון חיזקו בי את ההסתייגות מפני כל מיתוס לאומי. הסתייגות דומה מאפיינת גם את קבוצת האנשים שתוארו, לדעתי בטעות, כ"היסטוריונים חדשים". לדעתי, נכון יותר לתארם כהיסטוריונים ראשונים. כי עד השנים האחרונות לא היתה למדינת ישראל היסטוריוגרפיה. היתה לה מיתולוגיה. ההיסטוריונים הפותחים כעת בראשונה תיקים שהיו עד לאחרונה חסויים – מוצאים את עצמם שוב ושוב: אחדים במצבם בהשוואה אין קץ. לא זה מה שלימדו אותנו בבית הספר, אנחנו אומרים לעצמנו ומתבוננים לתקופה הבאה. מה לכם המנפצים מיתוסים, אומרים לנו. יש הזקוקים למיתוסים: זה לגיטימי. ויש האומרים שאסור לבחון מיתוסים כי זה לא פטריוטי. זו דרכו של כל פטריוט: לעולם יידע מי פטריוט ומי לא.

בהקשר זה אני נזכר ב"משפט ציבורי" למען הלשון העברית שנערך בתל אביב באמצע שנות השלושים. ה"נאשמים" האמיתיים היו הייקים שאך זה באו והיה להם קשה, כמה מהם גם סירבו, ללמוד עברית. בפתח ה"משפט" שאל "אב בית הדין" את נציגי הייקים אם כבר החליפו את שמותיהם לשמות עבריים. שמו היה "יד ברקוביץ'". האירוע נערך במסגרת "שבוע ביאליק". איש לא שאל מדוע לא עיברת המשורר הלאומי את שמו. לצורך המאבק על העברית קמה מועצה מרכזית ובין פעיליה היו שעד לשמות אוסישקין, גרינבוים, בוגרשוב, ביסטריצקי, ברלין, הנסקה, לוין, לוינסון, מוסינזון, פרבשטיין, שמורק ושפרינצק. כך לם היו ותיקים בארץ. הייקים נדרשו איפוא להוכיח ברבים פטריוטיזם ציוני שוותיקי הארץ לא דרשו מעצמם.

לסמיואל ג'ונסון מייחסים את האמירה שהפטריוטיזם הוא מפלטו האחרון של הנבל. ג'ונסון צדק רק לגבי הפטריוטיזם של הזולת: אני פטריוט מסוג אחר; אני מתעב את הפטריוטיזם שממאיס עלי את הפטריוטיזם שלי

ברוך גולדשטיין היה פטריוט. הסגר שמטילים על שני מיליון פלשתינאים הוא פטריוטי; הכותרת ב"מעריב" אחרי הרצח בעפולה ("ילדים בערו כלפידים") היתה פטריוטית. זה פטריוטיזם קולני, דמגוגי, כוחני, לא פעם גזעני. כשאומרים לך "העם עם הגולן" ואתה, נניח, יותר בעד שלום – אומרים לך בעצם שאתה לא חלק מהעם, וגם לא פטריוט, כמובן. לסמיואל ג'ונסון מייחסים את האמירה שהפטריוטיזם הוא מפלטו האחרון של הנבל. ג'ונסון צדק רק לגבי הזולת: אני – כמו כל פטריוט – פטריוט מסוג אחר; אני מתעב את הפטריוטיזם שממאיס עלי את הפטריוטיזם שלי.

אני מניח שהקו המפריד בין פטריוטיזם לגיטימי לפטריוטיזם פסול עובר בין אלה מבני האדם שרואים במדינה ערך עליון לבין אלה שרואים בה מסגרת לגיטימית להסדרת החיים המשותפים. יש בישראל כאלה ויש כאלה. אני מניח שזו היתה כוונתו של הפילוסוף המנוח שמואל הוגו ברגמן כשכתב: "יש שני עם ישראל".

ברגמן ניהל יומן, בגרמנית, ובו כתב "יש ביהדות מאז ומעולם שני זרמים המתמודדים זה בזה בקירבה: זרם אחד הוא [illegible]. הוא שונא את הגוי, מטפח את תסביך עמלק ובכל הזדמנות הוא מדגיש: 'זכור את אשר עשה לך'. ויש יהדות אחרת, שהייתי מאפיין אותה אולי בפסוק 'ואהבת לרעך כמוך'. זו יהדות שתפילתה היא – תן לנו לשכוח את עמלק, יהדות של אהבה ומחילה".

הנה חיצוי יסודי בחברה ובפוליטיקה הישראלית: נטיות לאומניות ופתיחות אוניברסלית. בנים וזנים. פטריוטים ו... לא ללאומנות אין מונופול על הפטריוטיזם.

הפטריוטיזם שלי נע בין "בצלם" לבין "קול המוסיקה", נניח, בין "יד שרה" לשבוע הספר, בין אדי – האגודה לקידום השתלות הצלת חיי אדם – לבין פורל בשקדים וצימוקים על שפת הכנרת. האיש שפגע במכוניתי החונה, שהשאיר לי פתק ואחר כך שלח לי צ'ק – עודד בי תחושה כמו פטריוטית: "יוהנס פאסיון" בפסטיבל אבו גוש, בקונצרט של ערב שבועות, עושה לי משהו פטריוטי מאוד. גם העיתונאות.

בגלגול הבא שלי הייתי רוצה להיות עיתונאי היושב בירושלים בשנים 1947–1949. אני מקנא במי שסיקרו אז את הסיפור על היווסדות עצמאותו של העם היהודי. אני מקנא בעיתונאים הפלשתינאים המסקרים כעת את לידתה של מדינתם. אני גם מצטער בשבילם: כמו רוב העיתונאים הציונים, רובם כל כך מגויסים למאבקם, עד שאיבדו את היכולת להתבונן בו. לחלופין אני מוכן להיות בגלגולי הבא עיתונאי שיכתוב הגיג לרגל יום העצמאות המאה. כל כך מסקרן אותי לדעת מה יהיה כאן.

בינתיים אני מוצא את עצמי בניסיון להבין את החברה שאני חי בה. כמו כתבים זרים השלוחים אל ארצות ניכר, אני מחפש את הסיפורים המתחוללים בנקודות המפגש בין הפוליטיקה לתרבות: אלה נקודות המפגש המגיעות את המנגנון הפנימי של החברה.

אני חי בתחושה של מי שמשתתף בניסיון היסטורי: מדינת ישראל עוד לא הצליחה ועוד לא נכשלה. ההתבוננות בקורותיה מרתקת אותי בכל יום מחדש. הנה, למשל, מעשה שסיפר לי השבוע מאיר גל, אמן ישראלי היושב בניו יורק. גל מציג בגלריה "לימבוס" שבתל אביב תערוכה מיוחדת במינה על מוזיאון האנושי של העליות ההמוניות בשנות החמישים. ככל שאני מבין את כוונתו, הוא מבקש לומר שהכל יכול היה להיות אחרת אילו ידע הממסד הישראלי להיות הגון יותר, רגיש יותר. גל צודק. הוא נעזר במסמכים השמורים בארכיון הציוני; חלק גדול מהם הדפיס כמגילה על שמיכות צמר דקיקות ואת השמיכות פרש על מיטות עולים ישנות.

את המיטות רכש גל מהסוכנות היהודית. הוא רצה גם מזרנים. אילו בא לפני שלוש או ארבע שנים, אמרו לו, היו נותנים לו משהו מתוך 20 אלף מזרני הקש ששימשו את העולים ב־1948 ועד אז עוד היו שמורים במחסני הסוכנות ברמלה. בינתיים בא ערבי אחד מעזה וקנה את כולם. חשבו שהוא זקוק להם כמאכל לחמורים. טעה: הסוחר מעזה העביר את מזרני הקש של העולים מ־1948 למחנה פליטים בירדן.

אילו סיפורים מסוג המזרנים האלה ועוד מומצים: אילו רק ידעו לספרם. אלה הסיפורים שעושים את העבודה העיתונאית בארץ למרתקת כמעט מאין כמוה. וזו, אני חושב, אמירה פטריוטית למדי.

אני אשכח את הפצצה בראשון לציון, אתה את חלום זרנוגה

בעשרים השנים שהיה בכלא הישראלי מיתן הישאם עבד אל־ראזק, חבר הוועדה העליונה של פתח ברצועה, את דעותיו. בשיחה עם צבי זמיר, מפקד בפלמ"ח וראש המוסד לשעבר, מודדים השניים את המרחק המתארך מזרנוגה, שבה נולד אביו של עבד אל־ראזק

מאת אמנון ברזילי

ישראלים גילו אותו בשבועות האחרונים, אך הפלסטינאים מכירים את שמו כבר עשרים שנה: הישאם עבד אל־ראזק, חבר הוועדה העליונה של הפתח ברצועה. כחלק מיישום הסיכום, הוא מנהל עכשיו את המגעים השוטפים עם כוחות צה"ל ועם מפקד פיקוד דרום, האלוף מתן וילנאי. לפני שלושה חודשים שוחרר מהכלא, אחרי עשרים שנות מאסר בעוון ניסיון לבצע פיגוע שוד המוני. על מינויו הבכיר הוחלט עוד כהיותו בכלא. "לעבד אל־ראזק", אמר לי ד"ר אחמד טיבי, "יש קרדיט של פטריוט אמיתי, פרגמטי, אחראי, המתנפח היטב בעברית. הוא אחד האישים המרשימים ברצועה".

ביום שני השבוע, בדיוק במלאות עשרים שנה לכניסתו לכלא, הפגשו האלוף (מיל') צבי זמיר והישאם עבד אל־ראזק לשיח לוחמים בקיבוץ יד מרדכי. זמיר, לשעבר ראש המוסד, החל את שירותו הצבאי ב־1942 בפלמ"ח. לזמיר זו פגישה ראשונה עם נציג רשמי של אש"ף ברצועת עזה.

שניכם לחמתם בשירות עמיכם. האם לבד מהיותכם לוחמים, יש לכם גם מכנה משותף להידברות?

זמיר: "אני מקווה שכן, אם רוצים להפסיק להילחם".

עבד אל־ראזק: "נכון".

צבי זמיר והישאם עבד אל־ראזק. זמיר אומר שמקובלת עליו ההגדרה ששניהם לוחמי חירות. "יבין הגבים לנשק יש הערכה", אומר עבד אל־ראזק

זמיר: "הקונצפציה של הישענות על הכוחות הדתיים בשטחים לא היתה נכונה. זה פעל רק כאשר בתקופה מסוימת הם היו אופוזיציה לפעילותו של הפתח. אבל אי אפשר לדעת היום מה היה קורה לולא זה עבד"

זמיר: "אבל יש לנו ספקות. אמור לי, הישאם, מהיכן אתה?"

עבד אל־ראזק: "אני נולדתי ברפיח. אבל אבי יליד הכפר זרנוגה, בין רחובות ליבנה".

זמיר: "אני מכיר את המקום, וגם אתה, למרות שאתה יליד רפיח, מכיר את הג'אוגרפיה של זרנוגה. זה חלק מהבעיה שלנו".

עבד אל־ראזק: "נכון".

זמיר: "איך אתה חי עם זה? האם אתה יכול להכיר בכך שזרנוגה אינה שלך?"

עבד אל־ראזק: "זרנוגה לא כלולה בהסדר שבינינו, אבל כשאתה הולך לתחנת האוטובוסים ברחובות אתה רואה תחנה עם שלט המכוון לזרנוגה".

זמיר: "התעכבת בבית שבו אמרו לך כל השנים 'ביתך הוא זרנוגה'. איך זה מתיישב עם ראיית העולם שלך?" [illegible]

עבד אל־ראזק: "זה לא קל, אבל הדברים מתיישבים. אילו היית שואל אותי לפני עשרים וחמש שנים, הייתי מרגיש אחרת. היום אומר לך שזרנוגה היא המקום שאני צריך להיות בו. אם לא עכשיו, אז בדורות הבאים".

מה השתנה?

עבד אל־ראזק: "יש רבים שחושבים שצריך להיות במקום שהכרנו מהסיפורים בבית, שלמדנו מן ההיסטוריה שלנו. שם המולדת, הכפר, העיר. אבל המציאות שינתה את דרך החשיבה ואת ההבנה שהיתה לי הרבה שנים. המציאות אומרת שמי שדוגל בדברים האלה היום אינו מציאותי".

זמיר: "כן, אבל ההזדהות שלך עם זרנוגה מתקבלה [illegible] לפתח בשביל לחזור לזרנוגה, ואולי 50% מתושבי רצועת עזה הם ילדים מתחת לגיל 16. התפיסות שלהם לא תואמות את מה שאתה אומר".

עבד אל־ראזק: "תתפוס ילד בן שמונה מעזה ותשאל אותו מאיפה הוא, הוא יגיד לך – מאשדוד, מיפו, מטבריה, מחיפה. הוא לא יאמר שהוא מעזה. זה חלק מהתרבות שלנו".

מה קרה במציאות שגרם לך לשנות את עמדתך?

עבד אל־ראזק: "הדברים לא השתנו בן לילה. ב־1973 התחילה להשתנות התפיסה הפלשתינית, עד שהגענו להבנה שצריך להיות ביותר – להכיר במציאות הקיימת וגם להתחיל במאבק הפוליטי. המנהיגות החדשה הוקמה מהכלא. היא שינתה את דרך החשיבה של המנהיגים, של הציבור, וגם את החשיבה האישית שלי".

הביוגרפיה המקצועית של הישאם עבד אל־ראזק החלה בשנת 1970, כשהיה בן 16 וחצי. שירותי הביטחון בעזה עצרו אותו, לדבריו, בגלל השתייכות לארגון סטודנטים. הוא נכלא ל־15 חודשים ועם שחרורו הצטייד בדרכון ויצא למסע של שלוש שנים במדינות ערביות. בביירות עשה שנתיים, ולמד גיאוגרפיה באוניברסיטת ביירות. בשנת 1973 שב הישאם לרצועת עזה והצטרף לפתח. ביום השנה לפעולה הישראלית בפירדאן החליט עבד אל־ראזק לבצע פעולת פיגוע המונית. הוא הכין מטען חומר נפץ רליק וביקש להטמינו באחד המקומות ההומים בראשון־לציון. המטען התפוצץ בידיו. הוא נפצע קשה בידיו ובפניו. אחר כך נשפט ונאסר.

צבי זמיר, יליד 1925, הגיע לארץ עם הוריו מפולין בגיל תשעה חודשים. בשנת 1942 הצטרף לפלמ"ח וחלק גדול משירותו הצבאי עשה תחת פיקודו של יצחק רבין. בתום מלחמת העולם השנייה היה רבין מפקד הגדוד השני של הפלמ"ח וזמיר היה סגנו. אחר כך פיקד תחתיו בחטיבת הראל. גם אחרי מלחמת השחרור מילא בצה"ל תפקידים תחת פיקודו הישיר של רבין. בשנות השישים הראשונות כיהן זמיר כאלוף פיקוד דרום. בעת מלחמת ששת הימים היה נספח צה"ל באנגליה, ועם שחרורו מצה"ל מונה לראש המוסד על ידי לוי אשכול, ראש הממשלה אז, ונשא בתפקיד שש שנים. כשנה לאחר מלחמת יום הכיפורים החליט, לטענת הפצרותיה של רבין, אז ראש הממשלה, להתפטר מתפקידו. מאז שנת 1974 הוא עוסק בניהול חברות.

צבי זמיר, האם מקובלת עליך ההגדרה שאתה כאיש פלמ"ח ועבד אל־ראזק כאיש פתח – שניכם לוחמי חירות?

זמיר: "כן. יש גם לציין, שהוא לא היה מגיע לתפקידו לולא היה בעל כושר ביצועי".

על פי המושגים המקובלים בישראל, אתה יושב בעצם מול טרוריסט?

זמיר: "אני לא מנהל אתו חשבונות על העבר, אלא על העתיד. אני נמצא כאן עם אדם שהוא בדיוק במצבי. אני מוכן לשכוח שהוא שם מוקש בראשון לציון והוא מוכן לשכוח שהוא מזרנוגה".

ההבנה שהוא [illegible] בה?

זמיר: "כך הבנתי. הישאם אומר שעל פי המציאות שהוא חי בה, הקשר שלו עם זרנוגה לא יוכל בחיים בעתיד".

עבד אל־ראזק: "אמרתי שלשוב לזרנוגה זה לא דבר מציאותי".

הישאם עבד אל־ראזק, את הקריירה שלך בשירות אש"ף עשית בעצם בבית הסוהר, לא בפעילות בשטח.

עבד אל־ראזק: "נכון. אבו עמר מינה אותי לחבר הוועד העליון של פתח עוד כשהייתי בבית הסוהר. היום מלאו 20 שנה להיכנסי לכלא".

כלומר, צבי זמיר היה לוחם בשטח, בעוד אתה היית בבית סוהר.

זמיר: "גם אני הייתי בבית סוהר בריטי, בלטרון. נאסרתי בגלל השתתפות בהעלאת יהודים מסוריה ב־1946. אני יודע מהי ישיבה בבית הסוהר. לאסיר יש זמן לחשוב".

עבד אל־ראזק: "בבית הסוהר היינו מלוכדים, היינו חלק מגוף כללי בבתי הסוהר שיש לו הנהגה שנבחרה בהליך דמוקרטי. הקמנו מערכות פנימיות".

זמיר: הייתם יחד עם אנשי החמאס?

עבד אל־ראזק: "בבית הסוהר ההנהגה משותפת לכל הארגונים".

הרושם הוא שאתה גאה על התקופה שעשית בכלא.

עבד אל־ראזק: "הייתי בשלושה בתי כלא – כלא נפחא וליד מצפה רמון, כלא אשקלון וכלא עזה. הייתי דובר של כל האסירים. זו התקופה שבנתה את אישיותי וקשה לי להתנתק ממנה".

זמיר: "גם אנחנו הקמנו בבית הסוהר מפקדה משותפת להגנה, לפלמ"ח, לאצ"ל וללח"י, כדי להבטיח שלא יהיה בתוכנו פרובוקטור. שיחקנו שש־בש בדיוק כמו הישאם".

עבד אל־ראזק: "גם אם הכוחות הדתיים יהיו בשלטון, הם יתנהגו כמונו, כמפלגת שלטון. שמעון פרס אומר שאם הם יעלו לשלטון, ישראל תחזור לעזה. ואני אומר שהם יפעלו על פי האינטרס של הפלשתינאים"

עבד אל־ראזק: "אני לא אוהב שש־בש, שיחקתי שחמט".

זמיר: "נדבר על העתיד. אתם צריכים להוכיח שהמערכת שמתנהגת על ידכם לא תהווה איום על השלום. שייפסק הטרור. האם אתם מסוגלים לשלוט על עזה? האם תצליחו להנהיג את הצעירים לחיים משותפים, לשכנות טובה?"

עבד אל־ראזק: "שני הצדדים צריכים לצאת מנקודת ראות של האינטרס המשותף".

זמיר: "האינטרס של כולנו הוא שלא יהיו פעולות טרור ביד מרדכי. זה אינטרס משותף?"

עבד אל־ראזק: "כן. גם כשתעזבו את עזה יש לנו אינטרס משותף שלא יהיו פעולות טרור ביד מרדכי ובראשון לציון".

זמיר: "אבל האם העותים בונים כלים להבנה, לחינוך שיאפשר את זה?"

עבד אל־ראזק: "אני מאמין שכן. אבל במשא ומתן אני מרגיש שהישראלים לא חושבים על האינטרס המשותף, אלא על האינטרס שלהם".

אתה מתכוון לוויכוח על כניסת כוח המשטרה הפלשתינית לעזה?

עבד אל־ראזק: "ישראל רצתה להכניס את השוטרים כאשר ההסכם עוד לא נחתם. אם הכוונה היא שיהיה בעזה מפקד כמו [illegible] לאחד בדרום לבנון, אתם טועים. אתם עושים שלום עם עם פטריוטי שלחם למען מדינה

(סוף בעמוד 7)

חברי הטוב שמעון, ידידי הטוב יצחק

"הקרב האחרון במלחמת השחרור לא היה הקרב על אילת, כמו שמלמדים בבתי הספר, אלא הקרב על הגדה המערבית", אומר מולה כהן, שהיה מפקד חטיבת יפתח. אילולא בן גוריון, הוא אומר, היינו כובשים אותה ב־1948, "ואז הכל היה נראה, אולי, אחרת"

מאת אביבה לורי

שני דברים קורעים את לבו של מולה כהן. קריאות "רבין בן זונה", שצועקים ילדים וערים בעפולה, ועלבונות לשמעון פרס. רבין ופרס הם חברים קרובים שלו ואת שניהם הוא אוהב ומעריך כמעט במידה שווה. השבוע העליבו את שניהם. כהן, ראש המועצה האזורית עמק יזרעאל, שביקר אצל פצועי הפיגוע בעפולה, חזר הביתה מזועזע. כאילו רק עכשיו הבין שהנוער של היום הוא לא הנוער של פעם. "פגשתי קהל נסער מאוד בעפולה. היתה כאן הסתה גדולה. הלכתי לבקר את הפצועים מהמועצה ששכבו בבית החולים והם סיפרו שבאו אליהם אנשים, שהם לא מכירים, ואמרו להם 'מה זה פה, הפקרות, הממשלה לא מתפקדת'. בקיצור, הסיתו אותם".

כהן, מפקד חטיבת יפתח במלחמת השחרור ואיש אחדות העבודה לשעבר, זוכר הסתות כתניות לא פחות, אם כי בסגנון אחר. להסתות היה אז צידוק אידיאולוגי: הפילוג באחדות העבודה, בן־גוריון נגד טבנקין, בן־גוריון נגד הפלמ"ח, בן־גוריון נגד יגאל אלון, בן־גוריון נגד אשכול. כהן מתגעגע ליגאל אלון ומנהל אתו דיאלוג אילם. בחדרו שבבניין המועצה תלוי על הקיר תצלום מוגדל של אלון, וכהן מסובב את הכיסא לעבר האיש החולמני שבתצלום ואומר: "אני חושב עליו הרבה. מעניין מה הוא היה אומר היום. מאוד הייתי רוצה לדעת".

הוא נולד בליטא ועלה עם הוריו לישראל בשנות ה־30. המשפחה התיישבה בתל אביב. אביו, דוד כהן, היה פעיל בליטא ב"החלוץ" ובישראל הקים את תנועת הנוער העובד. בנוער העובד התיידד כהן עם הילד שמעון ובבית הספר העממי של ילדי העובדים – עם הילד יצחק ואחותו רחל. "עם יצחק שיחקתי כדורגל בשכונה ועם חברי הטוב שמעון למדתי בבן־שמן, שם גרנו שלוש שנים באותו חדר. שמעון כתב בספר שאנחנו החברים הכי טובים. אחר כך הלכנו ביחד להכשרה בגבע ונפרדנו רק כשהלכתי לפלמ"ח".

בפלמ"ח התחדש הקשר הישן בין כהן לרבין והתעצמה מאוד הידידות עם יגאל אלון. "יצחק לא פתוח כמו שמעון אבל אני מעריך אותו מאוד. הוא איש יסודי באופן יוצא מהכלל, לימים, כאשר התלבטתי אם לתמוך ברבין או בפרס, שמעון היה אומר: 'אני עוד מבין שאתה הולך עם יגאל אלון, אבל להעדיף את יצחק עליי?' כהן העדיף את רבין על פרס ותמך בו בגלוי. פרס סלח לו על כך. לפחות כלפי חוץ.

יצחק רבין הוא חבר שלך?

"כן. אנחנו נפגשים לעתים מזומנות. קשה להגיד שהוא מתייעץ אתי, אבל לבטח מקשיב לי. לא בטוח שהוא מקבל את כל מה שאני אומר, אבל הוא מקשיב".

ואילו היית צריך לבחור בין פרס לרבין לא על פי סיפוריו של אחד מהם לבטח את יצחק שמיר בבחירות אלא על פי התבונות הבחורות לראש ממשלה, האם גם אז היית בוחר ברבין?

"אני חושב שכן".

רבין מזכיר לך את אלון?

"מהבחינה האידיאולוגית, לא מהבחינה ה־אישית".

במלחמת השחרור היו כהן, אלון ורבין לוחמים בפלמ"ח. כהן, מח"ט יפתח, לחם בכל החזיתות.

למה לא המשכתם להילחם ולא כבשתם את הגדה המערבית?

"במבצע 'דני', שנקרא גם מבצע לר"לר (כיבוש רמלה־לוד ולטרון־רמאללה) וכו כבשנו את לוד ואת רמלה, לחמנו עשרה ימים ברציפות. לאנשים לא היה כוח להמשיך. הגענו עד עמק איילון ושם הודיעו שיש הפוגה. בן־גוריון לחץ שנכבוש עוד את לטרון אבל לא הצלחנו. אחרי ההפוגה נעשה ניסיון לכבוש את גוש עציון, ובן־גוריון עצר את הלוחמים בגלל הסכמים שהתחילו להירקם עם הירדנים.

"מאוחר יותר, במארס 1949, לאחר שחרור אילת, התחלנו למעשה במבצע שת"ש (שן תחת שן) לכיבוש הגדה, שלא ידוע עליו בארץ. שלוש חטיבות נקראו למשימה, הראל, גבעתי ויפתח. הגדוד הראשון שלי, שעמד בראשו אפי שמעוני, כבש בלילה את אום אל פחם. הלכנו ברגל מגבעת עוז והיו לנו גם שני גדודים ממונעים. היינו אמורים לכבוש את ג'נין ולהגיע לשכם. שמעון אבידן עם גבעתי היה אמור להגיע לשכם מבקעה אל גרביה, ויוסף טבנקין מחטיבת הראל היה צריך להוביל מכיוון כפר קאסם.

"הבעיה התחילה כשבן־גוריון לא הצליח לקבוע מפקד למבצע, כי כל אחת מהחטיבות היתה כפופה לפיקוד אחר. היה בלגן גדול – לא בשטח, שם היה תיאום יוצא מהכלל, ולא במטכ"ל – אלא בצד המדיני. אבנו ביניננו המתחרנו. קבענו שמשה כרמל יפקד. בן־גוריון

תצלום: אלה אבוסי

מולה כהן. שני דברים קורעים את לבו. קריאות גנאי לרבין ועלבונות לפרס

שאל אותנו כמה זמן המבצע יארך. אמרתי לו: שלושה ימים, כי פחדתי שאם אגיד שהמבצע יהיה ממושך יותר הוא לא יאשר אותו. אבידן אמר: יותר משבוע, ובן־גוריון אישר.

"התחלנו להתקדם ואחרי כמה שעות של לחימה הבנתי שאפשר לסיים אותה ביומיים, בלי קושי. היינו אז בשיא כוחנו, אחרי התארגנות, קיבלנו נשק, תותחים, גדודים נוספים לחטיבה. התכנון היה מדויק, והכל התקדם בקלות, וגם עשינו הסעיה. שלחנו כלי רכב גדול עם אורות דולקים לבקעת הירדן, והירדנים והעיראקים העבירו את כל הכוחות שלהם לשם.

"ברגע האחרון הגיע אלי נחמיה ארגוב, מזכירו הצבאי של בן־גוריון, ואמר: 'תפסיקו את הקרבות. אין מלחמה יותר'. הירדנים נבהלו, המלך עבדאללה הלך למשה דיין וזה הלך לבן־גוריון, הגיעו אתם להסכם. נתנו לנו את ואדי ערה, זית אום אל פחם ואת קלקיליה ונגמרה המלחמה".

לא ניסיתם להגיד שהקשר משובש ואתם לא שומעים טוב?

"היינו ממושמעים. אבל זה לא היה פשוט מבחינה מוראלית. החוקו אנשים בכוננות, כולם ראו שהעניין כבר בידיהם, ופתאום בן־גוריון נלחץ מהאמריקאים ומהרוסים והתקפל. הקרב על אילת לא היה הקרב האחרון במלחמת השחרור, כמו שמלמדים בבתי הספר. הקרב האחרון היה הקרב על הגדה".

זאת היתה שגיאה, לדעתך?

"שגיאה גדולה. יכול להיות שהכל היה נראה היום אחרת".

אחרי המלחמה ולאחר שפורק הפלמ"ח נשאר כהן עוד שנה בצבא ואחר כך פרש וחזר לחיים בקיבוץ. תחילה בגניגר ואחר כך בקיבוץ אלונים, שבו הוא חבר היום. יגאל אלון השפיע על דרכו הפוליטית והוא נרתם לפעילות במפלגה. אחר כך נקרא להקים את המשמר האזרחי והיה למפקדו הראשון. בשמונה השנים האחרונות הוא משמש ראש המועצה האזורית עמק יזרעאל.

מדוע בן־גוריון לא בחר באלון ליורשו?

"יגאל היה איש מיוחד במינו, אבל כפי שבן גוריון לא מינה אותו לרמטכ"ל, כך לא היה בוחר בו ליורשו. באותם ימים היו בתי מדרש של רבנים. טבנקין היה הרב של הקיבוץ המאוחד ומאיר יערי היה הרב של השומר הצעיר והיו להם הצרות והיתה שם אידיאולוגיה וגם תחרויות אישיות ואיבות עמוקות. יגאל הושפע מאוד מגלילי ומטבנקין, ובן־גוריון ניסה בכל כוחו להרחיק אותו מהם, אבל כשהבין שלא יצליח התחיל להכות אותו. כמו שידע".

"ברגע האחרון הגיע אלי נחמיה ארגוב, מזכירו הצבאי של בן־גוריון, ואמר: 'תפסיקו את הקרבות'. הירדנים נבהלו, המלך עבדאללה הלך לדיין וזה הלך לבן־גוריון, והגיעו אתם להסכם"

כמי שאתה רואה את המדינה היום, האם אתה מרוצה מתוצאות המלחמה שלחמתם?

"החלום בסך הכל התגשם. על הפרוצות ועל הגנבים ועל הפילהרמונית המדע אי אפשר שלא להתפעל מזה. אבל בהרבה תחומים אפשר להתייאש. אנשים מזלזלים בדברים המקודשים. איך ייתכן שנערים בעפולה צועקים 'רבין בוגד'. זה קורע לי את הלב. מה דוחף ילד בן 11 להגיד בטלוויזיה שהוא רוצה להיות בתנועת הנוער בירידה המתנחלים פנאטים. הפסקת שת"ש היתה שגיאה גדולה, כמו שעניין הר חברון הוא בכייה לדורות".

מה היה בהר חברון?

"חטיבת הראל הגיעה לשערי חברון ולא כבשו אותה מפני שבן־גוריון עצר זאת, מאותה סיבה שעצר את מבצע שת"ש. ההסכמים עם ירדן כבר היו בדרך. לפי דעתי, הוא לא האמין בארץ ישראל. בלי המסורת של מדינות העולם הוא לא היה מוכן לפעול. את קרוש, לדעתי, יכולנו לעשות בלי הנרשמים והאנגלים. אבל הוא ראה סכנה עצומה לבית השלישי בקונפליקט עם העולם".

כהן אומר שגם בתחום הפוליטי הוא בעצם די מאוכזב. מפלגת העבודה, לדבריו, לא מצליחה להמריא: "נשבר לי הלב על רבין, שמכים אותו מבפנים ומבחוץ. הכל שהוא לא מספיק להתפנות לעניינים חברתיים. מי שמנהל חמישה משרדי ממשלה כן בזמן, אין לו זמן לעניינים החברתיים. נכון. אילו היתה סביבו חבורה שהיה יכול לסמוך עליה, זה היה נראה אחרת".

למה הוא לא מינה חבורה כזאת?

"כשמינה את האנשים עמדו בפניו אילוצים. אני מאמין שעוד נראה את האור בקצה המנהרה. שעוד נפתע לטובה. קשה מאוד להכיל את המחלים הפנימיים כשבתוך הבית פועלים נגדך. אני חושב שרבין יודע מה הוא רוצה ולאן הוא הולך. הוא ריאליסט".

אולי פרס היה יכול להנהיג את המדינה טוב יותר?

"אני לא חושב".

"כואב לי הלב שהאיש הזה איננו אתנו היום", אומר כהן ומסובב את כיסאו לעבר תמונתו של אלון. "אילו היה חי, הוא היה היום ראש הממשלה. הוא היה מדינאי גדול. אילו היינו מאמצים את תוכנית אלון, היינו נראים היום אחרת. זמן קצר לפני מותו אמר לי: 'עוד יתגעגעו לתוכנית אלון'".

מה לדעתך יקרה לחיים רמון?

"קשה לדעת. לפורשים יש בעיה. כשפרס פרש עם בן גוריון, הוא ידע לחזור למפלגה בזמן. גם אז האמביציות האישיות קרעו את המפלגה מבפנים".

هكذا من الأصل

هكذا من الأصل

הוא לא "האיש הזה", הוא חבר שלי

אם זרח ורהפטיג מהמפד"ל הצטייר תמיד כאיש של פשרה, שמו של מנהיג רק"ח מאיר וילנר נקשר תמיד בנוקשות ובסערה. אבל השניים – ששמותיהם מופיעים במגילת העצמאות בזה אחר זה והם כמעט היחידים מבין החותמים שנותרו בחיים – לא רק מדברים זה על זה בכבוד; גם יש ביניהם דמיון לא מבוטל

מאת לילי גלילי

פעם, כששניהם כיהנו עוד בכנסת, נשא הד"ר זרח ורהפטיג (מפד"ל) נאום מעל הבמה. מן הספסלים האחוריים קרא ח"כ מאיר וילנר קריאת ביניים. ורהפטיג החל להשיב לו. "אל תענה לו, אל תתווכח עם האיש הזה", צעק ממקומו ח"כ חיים קורפו מן הליכוד. "אבל הוא חבר שלי", השיב ורהפטיג, "הוא חתם אתי על מגילת העצמאות".

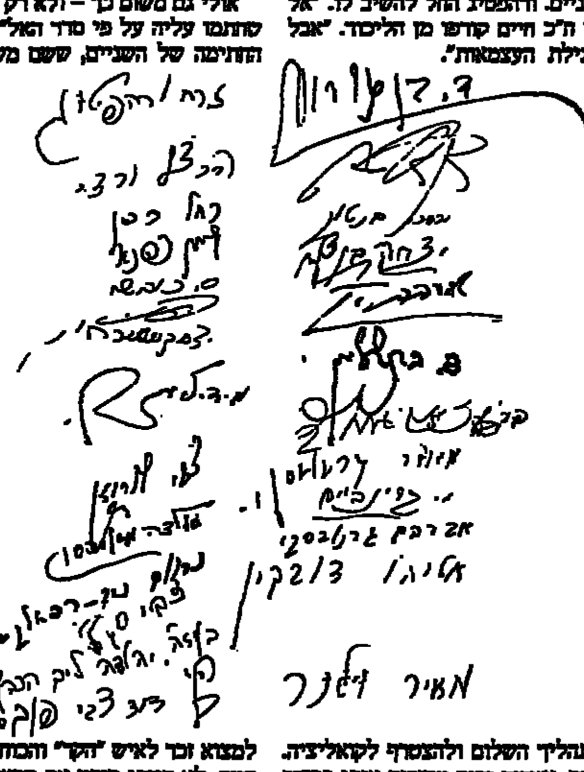

ההתייחסות הזאת מאפיינת אמנם בעיקר את ורהפטיג עצמו, אך אותה נימה של גאוות יחידה מובחרת נשמעת גם מפיו של וילנר, כשהוא מדבר על החתימה. מתוך 37 האישים החתומים על מגילת העצמאות נותרו בחיים רק שלושה: ורהפטיג ווילנר, שעשו את רוב שנותיהם בכנסת, ומ"ד לוינשטיין, יהודי חרדי, שנעלם כליל מן הזירה הציבורית. עמיתיו לחתימה שמעו כי הוא מתגורר בבני ברק.

כל סקירה לשני האישים האלה כ-46 השנים שעברו מאז החתימה כרוך בגורלה של המדינה וגלגוליה. עלילותיהם תופסות מקום נכבד, וזה כמעט, בארכיון "הארץ". רוב הכותרות הנקשרות בשמו של ורהפטיג הן כותרות של חיפוש אחר פשרה; רובן של אלה הנכרכות בוילנר הן כותרות של מחלוקת, בנוסח "דברי וילנר עוררו סערה".

"זאת המצאה של התקשורת", אומר וילנר במבט לאחור, "פעם רק הזכרתי את המלה אש"ף, ולפני שהספקתי להסביר למה אני מתכוון, כולם התחילו לצעוק. לא רק אלה מהליכוד, גם החברים מהמערך. אחר כך היתה מופיעה הכותרת 'וילנר עורר סערה'. אני גרמתי את הסערה?"

רק הכותרות האחרונות הנקשרות בשמותיהם שונות לגמרי. המציאות המשתנה, קריסתו של הגוש הקומוניסטי, השיחות עם אש"ף, הקצנתה של המפד"ל – כל אלה הציבו כל אחד מהם במקום שונה מאוד מזה שיועד לו מלכתחילה. בן 88, מוצא עצמו לפתע ורהפטיג הולך נגד הזרם בתנועתו וקורא למפד"ל למתן את עמדותיה כלפי תהליך השלום ולהצטרף לקואליציה. בן 75, מוצא עצמו וילנר קרוב בהרבה לחיקו של הקונסנסוס. אנשים זרים עוצרים אותו ברחוב ואומרים לו "הצלחת", בהתייחסם לתהליך השלום. כאשר בא לכנסת לטקס השבעתו של עזר ויצמן לנשיא, לחצו את ידיו חברי כנסת מן העבודה ואמרו "הצלחנו". וילנר מחייך למשמע לשון הרבים שהם נוקטים לפתע, ואומר: "שיהיה כך".

ודווקא בנקודת המוצא, כשמזקקים את כל השאר, מגלים דמיון לא מבוטל בין ורהפטיג היוני, שדיבר שנים על פשרה טריטוריאלית כבורח המציאות וסירב לתמוך בסיפוח הגולן, לבין וילנר, שהוסיף לשתי מדינות. אולי לא בכדי אמר פעם שר הפנים של המפד"ל, משה שפירא, לוילנר בשיחת נפש שניהלו: "האנשים שלך והאנשים שלי הם שני סוגי האנשים עם אידיאלים בכנסת". וילנר נטה להסכים עמו, בדיאלוג ההוא שכמוהו לא ייתכן היום בין שתי הקבוצות.

אולי גם משום כך – ולא רק משום שחתימותיהם מתנוססות בזו אחר זו על מגילת העצמאות, שחתמו עליה על פי סדר האל"ף-בי"ת – מדברים השניים זה על זה בכבוד הדדי. מאחורי סדר החתימה של השניים, ששם משפחתם מתחיל באות ו', מסתתר סיפור קטן ולא ברור. לפני ואחרי שמו של וילנר, שחתם אחרון בטור הראשון, נותר מקום ריק. ורהפטיג עצמו נעדר מטקס החתימה המקורי, משום שנבצר ממנו לצאת מירושלים הנצורה. רק אחרי ימים מספר נשלח מטוס פייפר מיוחד להטיסו לתל אביב, על מנת לחתום על המגילה. ורהפטיג ומשה קול, גם הוא בין החותמים, הועלו על המטוס המקרטע ונקשרו בחבלים כדי למנוע מהם נפילה אפשרית. ורהפטיג מספר, כי כל הדרך חשב מה ילבש, ואולי עוד יספיק ללכת לטבילה קודם לחתימה.

אלא שהדברים התגלגלו אחרת. מיד עם כניסתו ללשכה של דוד בן-גוריון בקריה, תחב בן-גוריון עט לידו וציווה: "תחתום". ורהפטיג המופתע ביקש לחתום מתחת לשמו של וילנר, אך בן-גוריון פקד עליו אחרת. "כאן", אמר ראש הממשלה, והצביע על המקום הראשון בטור השני, במקביל לשמו, הפותח את החתימות בטור הראשון.

לוורהפטיג אין הסבר לשינוי הזה. "רק רכילויות היו אחר כך", אמר השבוע בחוסר רצון בולט, שהיה אפשר להבין ממנו כי אולי ביקש בן-גוריון לבודד איכשהו את חתימתו של וילנר.

ורהפטיג מודה, כי הוא עצמו היה מעדיף לראות את שמואל מיקוניס חותם על המגילה, על פי התוכנית המקורית. אלא שמיקוניס נעדר מן הארץ, ווילנר נבחר במקומו. "למיקוניס היה לב יהודי חם יותר", אומר ורהפטיג, "וילנר היה קר".

בביקור בביתו של וילנר בשבוע שעבר היה קשה למצוא זכר לאיש "הקר" והכוחני, כפי שהוא מתואר לעתים בפי מכריו. "לו זכרתי שיום השואה היום, לא הייתי קובע את הראיון הזה", אמר ודמעות בעיניו, "כל הלילה לא ישנתי והסתכלתי בתמונות שלהם". אחר כך בכה בכי מר, כשהוא ממלמל לעצמו: "כולם הושמדו; אמא, אבא. כל המשפחה".

לרגע קט אחד נעלם מנהיג רק"ח התקיף ותחתיו נתגלה בר קובנר (שמו המקורי של מאיר וילנר), שהנהיג עם בן דודו אבא קובנר ועם אסתר וילנסקה את "השומר הצעיר" בעיר הולדתם, וילנה, בא ללמוד בפלשתינה בשנת 1938, ומאז לא ראה עוד את משפחתו.

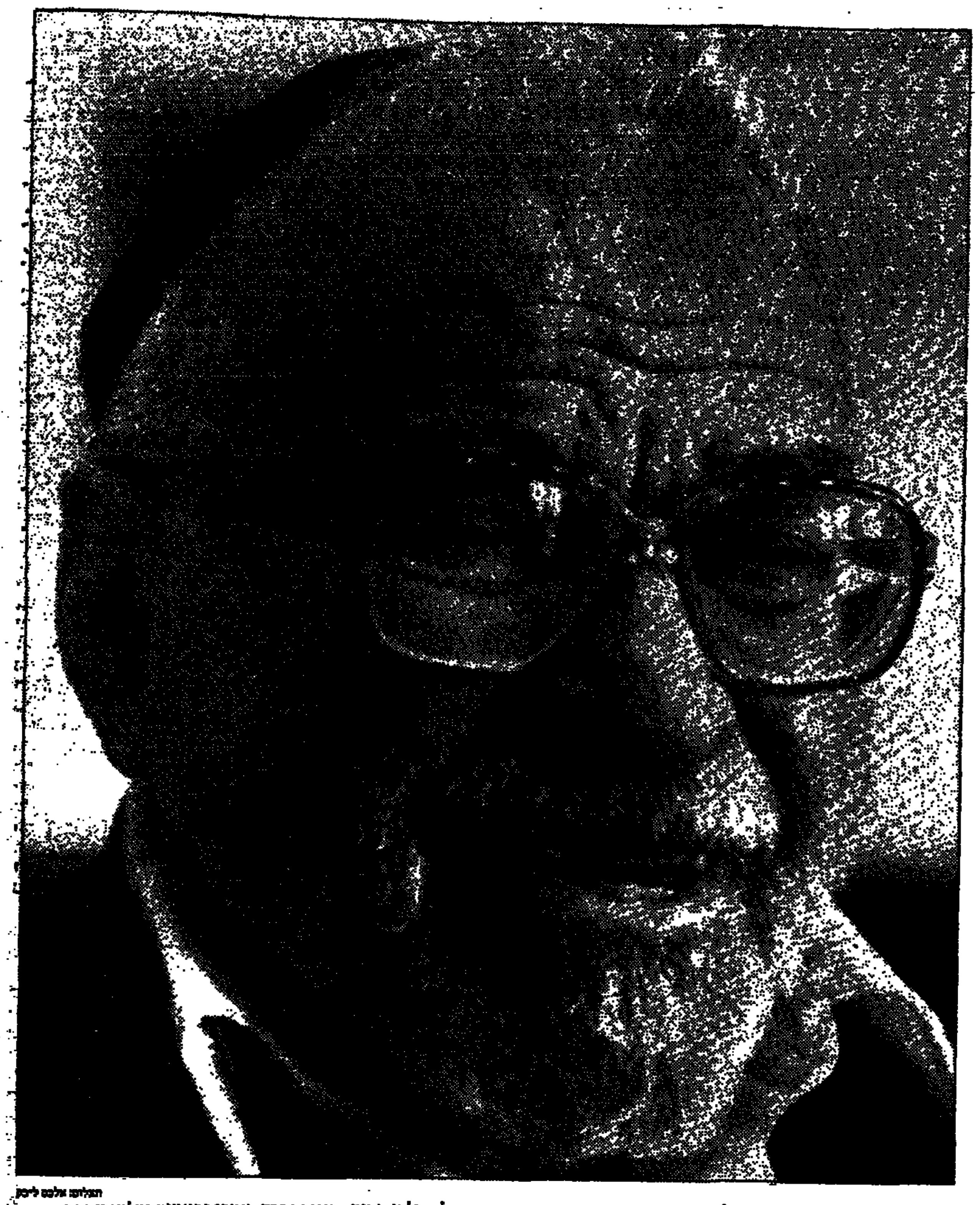

צילום: אלכס ליבק

זרח ורהפטיג. סייד יהודי צייר על קירות ביתו שבוורשה את מערת המכפלה. ילדי הבית, ביניהם זרח, עמדו נפעמים ומלאי אהבה

ודיין וגלילי נזפו בד"ר ורהפטיג

"יצאנו מזה פחות או יותר בסדר", מסכם זרח ורהפטיג כשהוא שב ומעיין במגילת העצמאות. האיש שמנע במשך שנתיים את קבלת ההחלטה על יישוב חברון ועכשיו מתנגד לפינוי, שלא שלל סירוב לשרת בשטחים מטעמי מצפון ועכשיו מבקש לגזור גזירה שווה על בני הישיבות – האיש הזה רחוק ממפלגתו, המפד"ל, אבל עדיין קשור אליה ב"קשר רוחני"

בשעות הבוקר המוקדמות כבר פורסים על שולחנו של הד"ר זרח ורהפטיג בערבוביה מסכת "בבא בתרא", "ספר קניך" ועיתונים יומיים שהוא מעיין בהם בקפידה. דווקא הימצאותו של עיתון "הצופה", הבולט ביניהם, מעוררת בימים אלה תמיהה מסוימת. בן 88, שנים לאחר שפרש מן הכנסת, רחוק ורהפטיג, יונה בעלת ותק, מן המפלגה הנצית ש"הצופה" הוא ביטאונה. על השאלה אם "הצופה" הוא עדיין העיתון שלו, משיב ורהפטיג תשובה מורכבת: "אולי לא במובן הפוליטי, אבל דרכו אני יודע מה קורה ביהדות הדתית, ממנו אני לומד מה קורה בספירה של הציבור שלי. זהו גם העיתון האופוזיציוני היחיד היום, והרי פורמלית, גם אני באופוזיציה".

הדבקות הזאת במפד"ל על כל שלוחותיה – בני עקיבא, מערכת החינוך הדתית-ממלכתית, עיתונה, רבניה – נשזרת בשיחה עמו. מי שמורגל לשפוט זיקות מסוג זה על פי אמות מידה פוליטיות בלבד יתקשה להבין את עוצמת הקשר. מה בין האיש הזה לבין חנן פורת, למשל. ורהפטיג נעצב ומסביר: "המפד"ל איננה רק תנועה פוליטית, זו תנועה רוחנית. היא יכולה לסטות ימינה או שמאלה, אבל תמיד נשארת הבית שלי. לו היה הקשר שלי למפד"ל פוליטי בלבד, ייתכן שהייתי מתרחק. אבל זהו בעיקר קשר רוחני. יש הבדל עצום בין היחס של חוגים מסוימים לארץ ישראל לבין יחסם של חוגים אחרים. זהו יחס של קדושה, של קשר נפשי. אנחנו לא נשכח את עזה, גם אם נצא ממנה. כשמצביעים שלי מבקרים בחברון עם בני עקיבא, הם לא עושים חשבון פוליטי; הם אוהבים את המקום. פוליטית, איני מרגיש זיקה לאנשים כמו חנן פורת; רוחנית – כן".

סיפור שהוא מספר מעברו הרחוק, כנער צעיר בוורשה, ממחיש משהו מאותה תחושה של אהבה וזיקה רוחנית. יום אחד הזמין אביו סייד יהודי לסייד את התקרה הגבוהה שבבית. כשהוא משתעל מעומק ריאותיו הספוגות סיד, צייר הסייד על קירות הבית את קבר רחל ואת מערת המכפלה, שלא ראה מימיו. ילדי הבית, ביניהם זרח הצעיר, עמדו נפעמים ומלאי אהבה.

בביקורו הראשון בפלשתינה, עוד בטרם בא אליה כעולה, פקד עם אביו את מערת המכפלה, ועד היום זכורה לו תחושת הכאב כשעצרו אותם הערבים במדרגה השביעית, ולא התירו להם לעלות עוד. בקפיצת זמן מחשבתית לימינו אומר ורהפטיג: "אפשר להבין את אלו שראו בעקירה מחברון כאב גדול. אל תתנפלו על הרבנים שקבעו הלכה. הם לא מצווים על הפוליטיקה. תבינו שקשה לשמוח היום על הגאולה, ומותר על הנסיגה".

וכל אלו באים מפיו של האיש שב-1968 זכה לכותרות כשר דתות, כאשר אסר על המתנחלים בחברון להקים סוכה במערת המכפלה. "סוכה במערה זו סכנה שרציתי למנוע", הוא אומר בדיעבד, והדברים נשמעים כנבואה שהגשימה את עצמה.

כל השנים התנגד ורהפטיג ליישוב חברון, ותמך בהקמתה של קרית ארבע. נסמך על הפסוק "קרית ארבע היא חברון" מנע במשך שנתיים את קבלת ההחלטה על יישוב חברון בוועדת החוץ והביטחון של הכנסת. משה ארנס לחץ עליו, חברים במפד"ל לחצו עליו. ורהפטיג דבק בעמדתו. עכשיו הוא אומר: "משנעשה הדבר, אני נגד פינוי. אם תהיה סכנת נפשות – כן. פינוי סתם, מחושב, שקול – זו מחשבה מוטעית".

איש מורכב, הד"ר ורהפטיג, וגם תפיסת העולם שהוא מציג מורכבת יותר מן המקובל בעסקות החבילה הרעיוניות שגורות הפוליטיקה הישראלית. בספר שהוציא בהוצאת הרב קוק בתשנ"א כתב כמשפטן גם על הסירוב לשרת בשטחים. "נראה לי, שבמידה שיהא זה סירוב של יהודים שאינו פוגע בכוחו של צה"ל, ובמידה שהסירוב יהא אכן מטעמים של מצפון ולא מנימוקים פוליטיים כדי להביא להכרעות מדיניות, הרי שיש להתחשב בנימוק המצפוני", כתב ורהפטיג, ובשיחה הוא מוסיף: "לא קראתי להם בוגדים".

עכשיו הוא מבקש לגזור גזירה שווה על בני הישיבות. אם יש פיקוח נפש, גם חייל דתי לא יתנגד לפינוי. אם אין פיקוח נפש, וזו רק החלטה פוליטית, שישלחו חיילים אחרים לבצע את המשימה. "אני הייתי מתבייש לולא קמו יהודים הצועקים חמס על הפינוי", הוא אומר: "אני בעד פשרה, אבל מדוע לא להבין זאת?"

גישתו המתפשרת של ורהפטיג איננה פרי אופנה חדשה. עוד ב-1968 קבע: "אני בעד פינוי חלק של השטחים הכבושים: פינוי ייתכן מאונס, ולא מרצון". 26 שנה מאוחר יותר הוא אומר: "עכשיו זאת שעת אונס. הרי רבין איננו עוזב את יריחו מרצון. האונס הוא האינתיפאדה, הלחץ הבינלאומי. זה האונס. אבל לחוגים במפד"ל ובגוש אמונים יש תחושה, שהממשלה הזאת בכלל לא נאבקת".

מאותה תפיסה של מציאות דחק מיד אחרי מלחמת ששת הימים לעשות מאמץ ולכונן שלום עם מצרים, תוך כדי נסיגה מלאה מסיני. משה דיין נזף בו: "מה אתה לוחץ לשלום עם מצרים? אם נעשה זאת, תגיע מיד בעיית השטחים". גולדה סירבה בתוקף, ועד היום מגדיר ורהפטיג את הפרק הזה בהיסטוריה כדבר שהוא מתחרט עליו ביותר. באותן שנים היה נגד יישוב השומרון, ובעד יישוב יהודה, בעיקר סביב ירושלים. כשבאו לקבוע את גבולות ירושלים לצורך הסיפוח, ביקש להכליל בהם גם את גוש עציון. "ישראל גלילי אמר לי: 'עזוב. אתה חושב שזה הסיפוח האחרון? יהיו עוד סיפוחים'. גם אפשר להבין איך התגלגלו הדברים. הוא הרי היה יועץ המתורים של גולדה. ואצלי לא מתגלגלים מכתבים שכתב שמעון פרס בברכה להתנחלות הזאת, ליישוב הזה".

את כל אלו מספר ורהפטיג בנימה עניינית, לעתים בצער. חיוך כמעט שובב עולה על שפתיו רק כשהוא נשאל על העדה המוחלט של אותה גישה משיחית, המאפיינת היום את המפד"ל, בתפיסתו המדינית. "גם לי יש גישה משיחית", הוא אומר: "אני רק לא יודע מתי היא תתקיים".

דבר אחד ידע ורהפטיג בבירור בודאי כשיצא מפולין לאמריקה ב-1941, כפליט שואה, ידע שהוא רוצה לבוא לארץ לפני שתקום המדינה. כשהלך ב-1947 לבקש את ברכת הדרך מהרב אהרן קוטלר, ביקש הרב הלא ציוני להניאו ממעשה מעין זה. "אני רוצה לעלות ולעזור לה, ולא לבוא רק אחרי שתקום", השיב לרב. 47 שנים מאוחר יותר אומר ורהפטיג: "רציתי להקים את המדינה, להיות שותף. זכיתי לכך. את יכולה להבין מה הרגשתי כשחתמתי על מגילת העצמאות".

וכך אנו באים לדבר במגילת העצמאות, שעד היום הוא רואה בה ערך מוסרי וחינוכי, המסמל את אחדות העם. "אילו אני הייתי כותב אותה, היתה ודאי יוצאת אחרת", הוא מודה, "אך לו כל עם ישראל היה כרמותי, כל המדינה היתה נראית אחרת". אך גם כפי שהיא, מרוצה ורהפטיג מן המוצר המוגמר שעליו חתם. בזמנו, עם הקמת המדינה, צידד בניסוח חוקה. בן גוריון התנגד. באחת השיחות שניהלו בנושא העלה בן גוריון נימוק שקנה את לבו של ורהפטיג. "במגילת העצמאות זכינו לדוקומנט אחד החתום על ידי כל העם היהודי. כל מה שנעשה עכשיו יהיה רק בשביל חלק", אמר בן גוריון. ורהפטיג השתכנע, וכך הוא רואה עד היום את מגילת העצמאות.

כשהוא שב ומעיין בסעיפי המגילה, ורהפטיג מסכם: "יצאנו מזה פחות או יותר בסדר. לא ציפיתי שנגיע כך, אך קיוויתי לתוכן יהודי יותר. בנינו על חקלאות, ולא פיללנו שתהיה תעשייה כל כך מפותחת. חשבנו שיהיה לנו צבא, אבל לא חשבנו שנאמן צבאות זרים. אני שולל את זה לחלוטין".

בחייו המשפחתיים התגלגלו הדברים באופן שהוא יותר מ"בסדר". תמונת משפחתו כיום נראית כמיקרוקוסמוס של היהדות הדתית-ציונית: בן אחד פרופסור למשפטים באוניברסיטת בר אילן, שוורהפטיג מכהן כיו"ר הוועד המנהל שלה, והבת היחידה משפטנית במקצועה. הבן שני היה לרב בשכונת הר נוף בירושלים, הבן השלישי, מומחה למחשבים ולמתמטיקה, התיישב לפני 25 שנה בכפר אדומים, קצת מרוחק בדעותיו מאביו.

אביו מדבר עליו בהערכה רבה: "הבן שלי הקריב קורבן גדול כשהלך לכפר אדומים. בדיוק באותו זמן קיבל מלגה לדוקטורט בארה"ב, ויתר. חמש שנים גרו בחדר אחד, עד שבנו את הבית. יש לי רספקט גדול אליו. אני לא הייתי עושה זאת. הרעיון שלהם היה ביישוב הארץ. הלכו לגבעות ריקות, שלא היו שם ערבים. חשבו שהם ממלאים תפקיד גדול".

ואחרי ככלות הכל, מסכם ורהפטיג: "גם אם יפנו אותם משם, זו לא טרגדיה גדולה". אם כי עדיין הוא מקווה שיספחו את כפר אדומים לירושלים.

גברת וילנר גערה בג'ורג' חבש

צילום: מיקי קרצמן

מאיר וילנר. רצה לקנות חבילת ביסקוויטים לעולה מרוסיה אבל פחד להשפילה, "כי כבר נכשלתי פעם בדבר כזה"

לו ניתנה למאיר וילנר האפשרות, היה מוסיף למגילת העצמאות מלה אחת: מדינה יהודית "עצמאית", בלתי תלויה באמריקה – בן 75, הוא עדיין מגדיר עצמו קומוניסט, אבל מוכן להודות בשלווה בטעויות שעשה; טוען שלא נפגע מיחס השנאה כלפיו כל השנים, אבל זוכר כל סיפור מרושע על אודותיו

בסופה של השיחה הארוכה בביתו שבתל אביב, שיש בו תקליטים רוסיים ואוסף בובות גדול ממזרח אירופה, שאלתי את מאיר וילנר איזה תיקון היה מבקש להכניס היום במגילת העצמאות. "את אותו התיקון שביקשתי להכניס כבר אז, לפני החתימה", השיב ללא היסוס: "בקטע שנאמר בו: '... אנו מכריזים בזאת על הקמת מדינה יהודית בארץ ישראל', ביקשתי להוסיף את המלה 'מדינה יהודית עצמאית'. חשבתי אז, שאנו מחליפים את המנדט הבריטי בתלות בארה"ב, ורציתי מדינה עצמאית. גם היום הייתי מכניס את התיקון הזה. הרי בלי הכסף האמריקאי, בלי נשק אמריקאי, בלי וטו אמריקאי תמיד, לא היינו יכולים להמשיך בכיבוש כל כך הרבה זמן. אז איפה המדינה העצמאית?"

אחר כך הוא מספר, שרבים אחרים ביקשו להכניס תיקונים במגילה, אבל שום הצעה לא התקבלה. וכך מצאו עצמם הכל חותמים על מסמך שאף אחד אינו מסכים עמו לגמרי. אבל אפילו כשהוא מעיד כי החותמים הדתיים, שהיו הרוב, נדרשו לחתום על מסמך שמלותיו האחרונות "מתוך ביטחון בצור ישראל" נועדו לרצות את הדתיים, עדיין נשמעת בקולו נימת הגאווה וההתרגשות של רגע החתימה. "הנוסח לא גרם לי שום קושי", הוא אומר. "ברור שהייתי כותב זאת קצת אחרת, אבל אף אחד לא התייחס ממש לתוכן, והיתה אווירה מרוממת".

למעשה, ההתרגשות של וילנר החלה עוד ב-1947, כאשר נשלח מטעם עיתונו, "קול העם", לסקר את עצרת האומות המאוחדות שהחליטה על הקמת המדינה. הרבה תלאות עבר וילנר עד לקבלת הוויזה לארה"ב, שגם היתה לאשרת הכניסה האחרונה שקיבל אי פעם לאמריקה. הגוש הקומוניסטי קרס, אימפריית הרשע התגלתה במלוא עליבותה, ורק וילנר מאיים עדיין מן הסתם על המאזן הבין גושי. בכמעט תימהון הוא מספר איך אשתו המנוחה, שתמיד היתה פעילה לצדו, וגם עמיתיו לתנועה זכו לקבל אשרות כניסה לארה"ב. רק בקשותיו שלו נדחו, על אף התערבותם של אישים כמו אבא אבן.

קשה לעמוד בפני הפיתוי לנגח את וילנר על מפלתה של ברית המועצות ולהזכיר לו את הטעויות שעשה. כמו, למשל, הטענה שטען בראיון בשנת 1985: "האמת היא שגם יהדות רוסיה לא רוצה לבוא לישראל. העובדות הן לא כמו שמפרסמים. זה לא נכון ש-400 אלף יהודים ביקשו לצאת. פחות מ-4,000 ביקשו. אני התעניינתי ואני יודע את העובדות. אלה שביקשו – יצאו. אבל מאגר היהודים שרצו לצאת פשוט נגמר".

תשע שנים וכמעט חצי מיליון עולים מאוחר יותר, מתבקש וילנר להסביר את הקביעה ההיא. "ב-85' האמנת עוד לכל מה שאמרו לך ברוסיה?" "האמנתי וטעיתי", הוא עונה בפשטות, "פניתי למשרדי אוביר ברוסיה, ואלה המספרים שמסרו לי. עכשיו אני חושב שהמספר הזה לא היה נכון". ומיד הוא מתחיל לספר על העולה מרוסיה הקונה מצרכים במכולת שליד ביתו ומתלבטת אם לקנות חבילת ביסקוויטים שמחירה שלושה שקלים וחצי. פעם, הוא אומר, רצה לקנות את הביסקוויטים בשבילה אבל פחד להשפיל אותה, "כי כבר נכשלתי פעם בדבר כזה".

בלא שהות הוא עובר לדבר על תהליך השלום, שאינו פתרון רק לבעיית הביטחון אלא גם לבעיות הכלכלה, ועל החימוש הגרעיני העולה כסף רב, ועל הרחקתה הקבועה של סיעתו מוועדת החוץ והביטחון וועדת הכספים של הכנסת. רק טבעי איפוא שהנושא הבא הוא תחושותיו כאיש ציבור לא אהוב, ואפילו שנוא. "אף פעם לא הייתי מדוכא מזה", אומר וילנר, "להיפך, הסתכלתי על האחרים כמו על עדר".

ואף על פי כן, הוא זוכר כל סיפור מרושע שנכתב עליו. איך כתבו בשנות ה-40 שאביו של וילנר מתגורר בראשון לציון ובנו מפקיר אותו, אף שהאב נרצח על ידי הנאצים ב-1944. איך כתבו ב-1965, בעקבות הפילוג במפלגה הקומוניסטית, כי "עוד ב-36' השתתף בפעולות של הכנופיות הערביות נגד היישוב היהודי" – אף שבא לפלשתינה רק ב-1938. חברים האיצו בו תמיד שישיב, שיכחיש, אך הוא לא היה מסוגל לכך. רק כשלוחצים עליו הוא מודה, כי השינוי ביחס כלפיו הוא "דבר נחמד".

כממתיק סוד הוא מספר, כי גם בעבר היו לו חברים בכנסת, בהם אפילו שניים מן הליכוד. את שמותיהם הוא מסרב לחשוף, כאילו גם היום הוא מגונן עליהם מפני כתם ההתחברות עמו. אפילו על מנחם בגין הוא מדבר במין נימת כבוד ומדגיש עד כמה היה צנוע. במיוחד זכור לו ויכוח שניהל עם ראש הממשלה אז, שבנאומו מעל במת הכנסת מדוע לא צריכה מדינה פלשתינית לקום אמר, כי זו תהיה "מדינה פרוסובייטית". וילנר התערב בקריאת ביניים: "ואם זו תהיה מדינה פרו-אמריקאית, תסכים להקמתה?" בגין השיב בשלילה. "ואני אהיה בעד מדינה פלשתינית, גם אם תהיה פרו-אמריקאית", פסק וילנר. את הדיאלוג הזה מגדיר וילנר כ"אחת האפיזודות שמראות את המהות של הדברים", אך מסכם בקביעה כי ההבחנה בין אוריינטציה סובייטית לאמריקאית אינה עומדת עוד על הפרק.

ושוב נסבה השיחה על רוסיה, ושוב הוא נשמע כמו וילנר המוכר. הוא מביע שמחה על תוצאות הבחירות האחרונות, שהקומוניסטים קיבלו בהן שמונה מיליון קולות, "בהתארגנות קצרה ובלי אף עיתון". לדבריו, הדבר מוכיח כי "לפחות מבחינה חברתית, מיליונים שם כבר לא רוצים את מה שיש, אלא לפחות את מה שהיה". השאלה אם הקומוניזם יחזור מניבה תשובה מפתיעה – "הקומוניזם עוד לא היה" – מלווה בהסבר: על פי ההבחנה המדעית, בסוציאליזם כל אחד תורם בעבודתו על פי יכולתו ומקבל לפי עבודתו; בקומוניזם, כל אחד נותן על פי יכולתו ומקבל על פי צרכיו. הקומוניזם, אם כן, מצריך שפע כלכלי וקדמה שטרם הגענו אליה. כל שצריך לעשות עתה הוא לתקן את הסוציאליזם ולהפוך אותו להרבה יותר דמוקרטי.

ועדיין וילנר מגדיר עצמו קומוניסט ורואה בדיאלוג שקיימה מפלגתו עם הרוסים ועם אש"ף ותנועות פלשתיניות אחרות תרומה גדולה שלה לתהליך השלום. אבל את התרומה הגדולה ביותר, הוא אומר, תרמה בריה"מ, "שהשפיעה על אש"ף להבין שצריך להכיר במדינת ישראל". בקיצור נמרץ הוא מוסיף, "לנו יש חלק בזה, אבל זה סיפור ארוך".

על כל אלו וילנר ממעט לדבר, אולי יספר זאת בספר שהוא עומד לכתוב. רק את סיפור הפגישה עם ג'ורג' חבש הוא נעתר לגולל בסופו של דבר. זה היה זמן קצר אחרי הפיגוע החבלני בשדה התעופה במינכן ב-1970, שחנה מרון איבדה בו את רגלה. ארגונו של חבש היה אחראי לפיגוע. באותה תקופה יצא וילנר לבולגריה עם אשתו, איטה, ז"ל. באותם ימים בדיוק הוזמנו לבולגריה גם חבש ורעייתו. ישבו שני הזוגות ושוחחו. וילנר טען באוזני חבש, כי חטיפות מטוסים ופיגועים מן הסוג הזה רק משניאים את העניין הפלשתיני על העולם ופועלים כבומרנג פוליטי. איטה וילנר היתה ספציפית יותר.

היא סיפרה לחבש ולאשתו על "השחקנית מספר אחת בישראל, שרגלה נקטעה בפיגוע והיא קמה אחר כך וקראה לשלום". איטה וילנר נזפה בהם קשות על הפיגוע הזה: "פגעתם באשה הזאת ואתם רוצים שיתמכו בעניין הפלשתיני?" אשתו של חבש אמרה שהיא צודקת. גם חבש התרשם עמוקות, ולוילנר אין ספק כי השיחה הזאת "עשתה לו משהו". זמן מה אחר כך פגש וילנר את חנה מרון באירוע חברתי וסיפר לה את הסיפור.

"השלום הוא משאת נפשי", הוא מסכם, "כשיגיע אראה בזה אושר אישי והצלחה למפלגתי; הרמנו תרומה גדולה בתהליך הזה, בעיקר בשיחות עם ארגונים פלשתיניים, שלא תמיד הסכמנו אתם. הם עשו הרבה שגיאות". על השאלה, אם העדר גינוי ברור של ערפאת לפיגוע בעפולה הוא שגיאה מסוג זה, עונה תחילה וילנר מענה מתחמק. אחר כך הוא מתרצה ומשיב: "הייתי רוצה שערפאת יגנה. יצאה הודעת גינוי מטעמם, זיאד אבו זיאד גינה, אבל האמת? גם אני הייתי רוצה לשמוע את ערפאת".

מאז עזב את הכנסת, בשנת 1990, וילנר הוא איש עסוק. הוא עורך את הביטאון האידיאולוגי של חד"ש, "ערכים", חבר לשכת המפלגה, משתתף בישיבות. אבל את עיקר הנחת הוא רואה בשני בניו. דורון (43) – כלכלן שהחל ללמוד עתה עבודה סוציאלית, ולפני שנתיים נאסר על סירוב לשרת בשטחים, למרבה גאוותו של האב – ומיכה (37), פעיל בתנועה, חבר במזכירות הארצית ובמערכת "ערכים".

וילנר צוחק לרעיון שילדיו היו יכולים לחזור בתשובה ואולי להיות גם למתנחלים בשטחים. אגב כך הוא מספר כי זה קרה לאחייניתו. הוא הלך לחתונתה ולברית המילה של בנה מתוך כבוד, אבל סירב לחבוש כיפה.

במקום ברסו וגנים נהדרים – בלגאנים, גם בבית הנבחרים

מהבריטים למדנו מהם משמעת וסדר ותחושה של פייר פליי, וגם אם לא תמיד היינו תלמידים טובים – משהו מזה נשאר. עכשיו נדמה שאנחנו משאירים לפלשתינאים הרבה פחות ממה שהשאירו לנו נתיני המלכה. לא בניינים שהם מופת לבנייה יעילה, לא מורשת צבאית, לא מזכרות של אסתטיות מפותחת, ואת מערכת המשפט שלנו אין סיכוי שיזכרו לנו לטובה. מה בכל זאת אנחנו משאירים להם שיש בו טעם חיובי

מאת אמנון דנקנר

ה אם נזכה לראות באוטונומיה או במדינה הפלשתינית, כשתקום, חיילים במדי תות שצבעיהן יזכירו את אלה של אנשי "גבעתי" רגלניי? לבטח, מדוע לא? הרי היישוב העברי בארץ שנא כל כך את יחידות העילית של הצבא הבריטי – אלה שהיו אחראיות למעשי אלימות רבים ב"שבת השחורה", בעוצר, בחיפושים ובפיזור הפגנות עקובות מדם. אבל כשזכה לעצמאות הלביש על ראשיהם של חיילי הנבחרים ביותר את אותן כומתות אדומות שבגללן כונו בפינו היחידות הבריטיות "כלניות".

לא רק אלה. בכלל היה הצבא הבריטי המוריש הגדול של נשק, מבנים, מחנות, נהגים ומסורות לצה"ל, והמידה רבה של הצלחה נאבק במורשת של הפלמ"ח, והפעם יותר. לא רק הכומתות. גם הקסדות התקניות של צה"ל היו עוד הרבה שנים אחרי הקמתו קסדות הצלחת הבריטיות, והן באו יחד עם מדי הצמר המעצבנים, המותנות הגבוהות שהבדילו בין מכנס לנעל, הגרביים הארוכים במותנת כמו מאראפצר. עברו הרבה שנים עד שחדלו קוראים לו, גם בלשון המדוברת, "צריפיך" – אותם צריפים שחיילינו התעקשו לכנות "בוראקים", על שם ה"Barracks" האנגליים. חיילי שנות החמישים והשישים עדיין אכלו דייסה לארוחת הבוקר לזכר ה"Porridge" האנגלי והמשיכו להצחצח ב"Brasso". החיילים הוותיקים של צה"ל השתמשו בסטן האנגלי וגם בטנק הקרומוול מאותה תוצרת, ומעל מטר הטנקים טסו בספיטפיירים והמלחים שטו בפריגטות אנגליות.

האם נראה תמונות דומות אצל הפלשתינאים? קרוב לוודאי שלא. כבר השוטרים של האוטונומיה – הגילוי הראשון של העצמאות הצבאית כמעט שלהם – נראים, בוודאי בכוונת מכוון, לגמרי אחרת מהחיילים והשוטרים הישראלים, שאותם ראו מדי יום במשך כל כך הרבה שנים. הם מצוחצחים בהרבה, מדיהם שונים והם מקפידים הרבה יותר מכוחות הביטחון שלנו על גינוני טקס ותס"ות.

לא בכדי. כשקמה המדינה לא היה לנו על מי להישען בעניין הצבאי – וגם בהרבה עניינים אחרים – חוץ מאשר על הבריטים. זה היה המודל שהכרנו היטב וחלק מאבותינו אף שירתו בצבא הזה ממש במלחמת העולם השנייה. לא רק השירות הזה קירב את הלבבות. הבריטים היו כובשים, נכון, אבל בינינו, אם אי פעם היה כאן כובש נאור – אלה היו דווקא הם. היחסים שלנו אתם היו יחסים מסובכים של אהבה שנאה. רצינו לגרש אותם מפה, אבל גם קצת העריצנו אותם, לא רק מפני שניצחו את היטלר, אלא כי היה בהם משהו, למרות הכל. הם השתדלו לשחק משחק הוגן ולא היו ממש ברוטאליים. אם נספר את הרוגינו במנדט לעומת הרוגי הערבים בכיבוש שלנו יעלו פנינו סומק של בושה.

לפלשתינאים, לעומתנו, יש מודלים אחרים של חיקוי בעניין הצבאי: הם מוקפים מדינות אחיות בעלות תרבות זהה ובשלב זה נראה שיעדיפו לשאול מסורות ונהגים מהן ולא מאתנו, צבא שלמדו לשנוא שנאה כמעט טהורה. בכלל, נדמה כי אנחנו משאירים להם הרבה פחות ממה שהשאירו לנו הבריטים, ולא בגלל קוצר הזמן. אם נניח הנחה בטוחה למדי, שהתפרדות המלאה שלנו מהם תתרחש בעוד

> הקסדות התקניות של צה"ל היו הרבה שנים אחרי הקמתו קסדות הצלחת הבריטיות, והן באו עם מדי הצמר המעצבנים וההותלות הגבוהות שהבדילו בין מכנס לנעל

ב-1998, נגלה כי שלטנו בהם בדיוק כמספר השנים של שלטון הבריטים בנו. וכמה הם השאירו לנו?

הם התייחסו לתפקידם, כמעצמת-מנדט ולא דווקא ככובש צבאי, ברצינות ובנו בארץ לאורך ולרוחב. רבים מבנייני הממשל הבריטי עדיין משמשים בתפקידים עד היום והם מופת לבנייה יעילה, ובכמה מקרים אף נאה מאוד ומחזיקה מעמד היטב למרות שיני הזמן. האנגלים השאירו לנו את מרבית תחנות המשטרה הגדולות שלנו, הלוא הן בנייני הטאגרט, ובכמה מקומות גם את אותן עמדות עגולות המשקיפות אל הכבישים ושעל שום צורתן, שהזכירה קופסאות של גלולות, נקראו "פילבוקס".

בכלל, בתחום ביטחון הפנים הותם האנגלי ניכר ביותר, ולא לחינם נחשבה משטרת ישראל עד שנים רבות לאחר העצמאות לאי בריטי מובהק. אבל, עד היום פונה שוטר לבכיר ממנו בדרגה בתואר "אדוני", ממש כ"Sir" הבריטי, ורק בשנים האחרונות נרקמה

הבירוקרטיה הבריטית הנוקשה והכבדה על ידי הקסקס האמריקאי. עד השנים האחרונות עוד קראנו לשוטר תנועה בשם האנגלי המקוצר של התפקיד הזה, "טראפיק".

לעומת השפע של הבנייה שהשאירו כאן הבריטים אנחנו כמעט שאיננו משאירים לפלשתינאים שום מבנה, אולי משום שמיד עם תחילת הכיבוש התגולל הממשל וגדודי הצבא במבנים מנדטוריים וירדניים או בסתם מבנים שהופקעו לצורך העניין, ואיש לא טרח לבנות במיוחד לצרכים ממשליים או לצורכי האוכלוסייה המקומית. כשנלך משם סופית לא נשאיר אחרינו באבן אלא את ההתנחלויות.

אבל הרי איזה זוהם יישאר בכל זאת. אולי בלשון. הרבה מלים עבריות הלכות ונשזרות בשפת היום-יום של תושבי השטחים. הנפוצה ביותר אולי, אף כי איננה עברית למהדרין, היא ה"בלגן" או "בלגנים" ברבים, הבאה לציין בפיהם את המהומות הקשים מצד הצבא או המתנחלים. מלה נפוצה אחרת היא "מחסום" וגם "חשבון". עבודה היא "עבודה" ואת העבודה ביותר היא כמובן העבודה ב"בניין". שורת בתים והם קיבלה בפיהם את המינוח "שיכון", או "שיכונאת" ברבים, וזו בוודאי השפעה שלנו ושל העבודות אצלנו בבניין.

ומכיוון שאין בשטחים רמזור אחד לרפואה, הם מכנים אותו בשמו העברי, או בשיבוש קל – "רמזור". גם העובדה שאת הביטוי הלאומי גילו רק אחרי 1967 גרמה להם לכנות את המטבע הזה בשמו העברי, אף כי גם כאן בשיבוש קל של הגייה. גם המפגש עם אנשי השב"כ השאיר מלה עברית במילון הפלשתיני. הם אומרים בעברית "חוקר" ו"חקירה", ומובן שלמפגש הנפוץ ביותר בחייהם הם קוראים "מחסום", בזו שדוקה.

מצד אחר יש תופעה מעניינת – של ביטוי ערבי שהיה בשימוש נרחב ואין משתמשים בו יותר. זה ה"דיר בלאק", שמשמעו "היזהר".

אחרי שנות הכיבוש יראה ערבי עלבון בפנייה אליו, אפילו תהיה מלאה רצון טוב, תוך שימוש ב"דיר בלאק", מכיוון שהביטוי הזה נעשה רווח מאוד בשיח המאיים של החיילים עם הערבים ואיבד בכך את טעמו לנימוס טוב. לעומת זאת אימצו להם את מלת הסתבקות העברית המובהקת ביותר, "חברה".

את מערכת המשפט שלנו אין סיכוי שיזכרו שם לטובה, או כמי שתניזה למרות הכל יסודות לשיטתנו. הם טעמו את נחת זרועו של הבדק הצבאי שלנו, ואילו המשפט האזרחי והפלילי שלנו נעצר בקו הירוק והשארנו שם את החוק הירדני או המצרי. אנחנו, לעומת זאת, חייבים לבריטים את יסודותיה של מערכת המשפט שלנו, שינקה מן המשפט הבריטי, בעיקר באמצעות הצינור של סעיף 46 לדבר המלך במועצתו. ביחד עם החוקים התקדימים ופסקי הדין של בית הלורדים קיבלנו גם את הגינונים הטקסיים, את הגלימות השחורות של עורכי הדין והשופטים ואת הפנייה זה לזה בתואר "חברי המלומד". למרבה המזל לא ירשנו מהם את הקפלטים העשויים שיער סוס.

גם את הבירוקרטיה הורישו לנו הבריטים, ומערכות שלמות המשיכו לתפקד בראשית המדינה במתכונת המנדטורית ועם מדים ואבזרים מנדטוריים. די להעלות על הדעת את מדיהם המצוחצחים של הדוורים ואת תיקי העור שלהם, את תיבות הדואר העגולות, האדומות, ואת תאי הטלפון האדומים גם הם, שעוד שנים רבות אחרי נסוע הבריטים היו עטורים, כמו תיבות הדואר, בכתר המלכותי של בריטניה. עוד בסוף שנות החמישים יכולת להיכנס לתא טלפון, לחייג למשטרה 999 ולהרגיש בדיוק כמו בלונדון.

זה עבר ועברו גם הגנים הנהדרים שהשאירו אחריהם הבריטים במרכזי הערים הגדולות, שהיו בהם ערוגות פרחים מריחות שנגנבו במה שנקרא הסגנון האנגלי הפורמלי. קשה להעלות על הדעת שאנחנו משאירים לפלשתינאים מזכרות של אסתטיות ישראלית מפותחת. בוודאי לא תקנה מסוג התקנות הבריטיות המנודות, שאסרו על בנייה בירושלים אלא באבן או בציפוי אבן והצילו בכך את פני העיר מפני הכיעור שהיה צפוי להם.

מה בכל זאת אנחנו משאירים לפלשתינאים שיש בו טעם חיובי? שום דבר שאפשר למשש או לראות, מלבד אולי שפע הצמצמות בשדות, אבל בכל זאת משהו שיש לו חשיבות: למרות הכיבוש, למרות הדיכוי, למרות השנאה, רבים בשטחים מקנאים בנו על השיטה הדמוקרטית שלנו.

הוויכוחים הרמים בכנסת, שכשאנחנו רואים אותם בטלוויזיה אנחנו כובשים את פנינו בבושה על הצעקנות והפראות שבהם, נראים בעיניהם כנווה מדבר חופשי של ויכוח ציבורי חסר מעצורים ומשוחרר מצל של בתי כלא. הם רואים את יצחק שמיר יום אחד והוא ראש ממשלה בעל עוצמה ולמחרת הוא סתם אחד מהרבה חברי כנסת שאין לו כוח שלטון בידו, והם מתקשים לעכל את הדיזון. האם יוכלו לשער בנפשם את סדאם חוסיין עומד בתור לקולנוע בעוד שנתיים? או אפילו את יאסר ערפאת כפנסיונר חייכן? גם מעמד האשה בשטחים מתקדם יותר מבשאר הארצות הערביות, גם בגלל חלקה של האשה הפלשתינאית באינתיפאדה, אבל בוודאי גם בזכות הדוגמה הישראלית.

יכול להיות שחלק גדול מהאנשים והארגונים שנרדפו תחת שלטוננו בשטחים ימשיכו להיות נרדפים, אפילו בדמוקרטיה חלקית, תחת שלטון פלשתיני, וזה ידמה אז לגמרי למה שקרה אצלנו אחרי העצמאות, כשקיצונים משמאל ומימין היו מושא להצקות, רדיפות, מניעת פרנסה ומעקב ביטחוני צמוד. בשנות החמישים ראו קירות הבתים בעינינו הרבה כתובות גראפיטי של מחאה פוליטית כהמשך כמעט ישיר למחאה נגד המנדט – ויש להניח שמורשת הגראפיטי של שנות הכיבוש הישראלי לא תיפסק בשטחים גם בשלטון פלשתיני.

עוד שנים אחרי שעזבו האנגלים עישנו כאן "פלייארס" ו"קרייוון איי", אכלו קאסטרד וקראו לרחובות בשמותיהם המנדטוריים היוניים – לא הלני המלכה, אלא פרינסס מרי, לא שטראוס אלא צ'נסלור. הבריטים כבר הפליגו מזמן ועדיין הגישו במלונות הטובים תה-של-מנחה ממש כמו הפייבאוקלוק, ובמגרשי הכדורגל צעקו, כפי שעדיין צועקים, "פנדל" לזכר ה"Penalty Kick". כמה שנים טובות עוד השתמשו בשטרות הישנים של א"י פלשתינה כהילך חוקי ועדיין ביקשו ילדים מהוריהם שילינג כדמי כיס. למדנו מהבריטים ללכת במכנסי חאקי קצרים ורחבים שכמעט נפגשו עם גרבי חאקי ארוכים. למדנו מהם משמעת וסדר ותחושה של פייר פליי, וגם אם לא תמיד היינו תלמידים טובים – משהו מזה נשאר. בעיקר למדנו מהם אנגלית והפכנו אותה לשפה השנייה שלנו, בדיוק כמו שידיעת העברית נפוצה אצל ערביי השטחים.

האנגלים עזבו ואנחנו נשארים כאן עם הפלשתינאים וזה ההבדל הגדול. קרבתנו, המאוד קרובה, לא תיטשטש עם הזמן אלא תנצנץ מדי יום מעבר לגבול, שאולי יהיה פתוח לרווחה. דרכם של זיכרונות ההולכים ומיטשטשים – כך על כל פנים קרה לזכר המנדט – שהעוקץ בהם נמחק כמעט לגמרי וניחוחו של הדבש מתוק מעמד יותר. השכנות הקרובה לא תעזור לטשטש את הזיכרונות, המעבדה של ייצור היחסים בין העמים תעבוד יותר על עיקרון של עתיד מאשר על עיקרון של עבר.

צילום: בלוביה פריאור

התוילת בתל אביב, צפירת יום הזיכרון. הרבה מלים עבריות נשזרו בשפת היום-יום של תושבי השטחים. "עבודה" היא אחת מהן

צילום: אלכס ליבק

ה"פליטים" שהיו ל"חוזרים" שהיו ל"פרטים" של לאום

משנות ה-70 תפס הרעיון של שחרור מעול הכיבוש הישראלי את מקומם של ביטויי ה"שיבה" בטרמינולוגיה הפלשתינית. אך דווקא עתה, כשמאבק זה מתחיל לשאת פירות, נדם קולה של הקריאה לגיבוש הלאום

מאת דני רובינשטיין

ב תחילת יולי 1948, כשהסתיימה ההפוגה הראשונה בקרבות מלחמת השחרור, היה עדיין מצבה של מדינת ישראל, שזה עתה קמה, קשה מאוד. בדרום תפסו הצבא המצרי וכוחות ערביים מקומיים את המצאים החשובים בקו אשדוד-מסמיה, ויחידות מצריות הגיעו עד לדרום ירושלים. בחזית המרכז שלטו כוחות הלגיון העבר-ירדני בגוש הגדול של הערים רמלה-לוד, קילומטרים ספורים מפרברי תל אביב, וניתקו את הדרך לירושלים.

בעשרת ימי הקרבות (9 עד 18 ביולי) ריכז צה"ל את מאמציו בחזית זו, ובימים אלה נכבשו לוד, רמלה והכפרים סביבן. בנסיבות שכבר נכתב עליהן מאז לא מעט גורשו באותם ימים מערים אלה כ-70 אלף תושבים ערבים, שבקרבם ישבו עוד המוני פליטים שברחו קודם לכן מיפו וסביבתה.

זמן קצר לאחר מכן פורסם ב"מבפנים", בישאון פנימי של הקיבוץ המאוחד, תיאור רגיש במיוחד של הגירוש, פרי עטו של אחד ממפקדי הפלמ"ח, שחתם בכינוי "אבריפתה". הכותב היה שמריה גוטמן מקיבוץ נען, שלימים נודע בארץ בזכות מפעלו הארכיאולוגי, וברי אשר השיפות ראשונות של מצדה וגמלא.

תחת הכותרת "לוד יוצאת לגולה" כתב אז אבריפתה: "המוני תושבים צעדו בזה אחר זה. נשים הלכו ועמוס של חבילות ושקים על ראשן. אמהות משכו אחריהן ילדים: צעדו זקנים וצעירים, נשים וטף... עגלות עמוסות נגררו, נסחבו על ידי בהמות. מאות עגלות ועשרות עגלות היו, ולא פרדים סחבו אותן, אלא בני אדם. לא היה אדם שלא היה עמוס משא לעייפה. ואפילו כל ילד סחב משהו – סל מזון, כד מים, כלי קפה...

"עמדתי על המסגד, ובמשקפת שבידי ראיתי את המוני האדם הצועדים בכיוון כפר ברפיליה (היום בקצה יער בן שמן)... תמרות אבק נישאו בעקבות ההולכים. אבל מקרוב עמם היה לראות את המסע הזה – ורבבות הולכים לגלות. מיד עם צאתם את העיר התחילו להתפרק ולזרוק חלק מחפציהם, ובמעברי הדרך התגוללו במספור חפצים שונים שהאנשים ויתרו עליהם כדי להקל על עצמם את ההליכה ברגל... כן הולכים עמם עזים, כבשים, פרות... ואפילו תרנגולות כפותות.

"למראה המוני הגולים בני ערב עלה בלב זכר גלות ישראלית. הערבים אמנם לא היו שלולים בשלשלאות; הם לא נעקרו בכוח; הם לא הובלו למחנות הסגר. הפעם הלכו מרצונם אל בני עמם, מתוך פחד להישאר בחזית, אבל גורלם היה גורל גלות. לאור יקוד השקיעה והרמזורים המשטים ריחפה השאלה: היש עמכם 'ידמוהו' שלהם, הצועד בעקבי הגולים, בוכה ומקונן את קינת אסונם וקלונם?"

> "למראה המוני הגולים בני ערב עלה בלב זכר גלות ישראלית. הערבים אמנם לא היו שלולים בשלשלאות; הם לא נעקרו בכוח; הם לא הובלו למחנות הסגר. אבל גורלם היה גורל גלות"

תוך הצער על גורל הפלשתינאים, ההשוואה הזאת – הנעשית עד היום – בין אסונם לאסון הגלות של היהודים מקהה את הרושם הנורא ומשככת את הכאב. הערבים, כדברי אבריפתה, אינם כבולים בשרשראות, כמו גולי בבל ומורדי בר כוכבא בזמנם. הם לא מובלים למחנות הסגר – רמז ברור לכך שאין באסונם אפילו אפס קצה של שואת יהודי אירופה. והעיקר: הם הולכים לבני עמם, לערבים השוכנים סביב. רוחשי לב ישראלים מסוג זה כאילו באים לומר: האם בסך הכל לא טוב לערבים ללכת ולהיות בין ערבים כמותם? למה להם להיות בקרב יהודים, במדינה יהודית שיהיו בה זרים? קו מחשבה זה הוא מעין השלכה של תחושות היהודים, שבאו לארץ ישראל כדי להיות בקרב בני עמם. או, כמו שניסח זאת פרופ' ישעיהו ליבוביץ: "נמאס לנו להיות נשלטים על ידי הגויים".

האתוס הציוני של שלילת הגולה הרחיק מאז ומתמיד געגועים לעיירה בעמק הבכא שבמזרח אירופה, או ל"מלוח" של קזבלנקה. אבות ישורון כתב באחד משיריו "שמי הולפתי, שפתי הולפתי, עירי הולפתי", ורק בלילות בירידתו באוהל, בגולות הארץ החדשה, שמע קולות רחוקים קוראים לו בשמו המקורי, יחיאל (יחיאל פרלמוטר).

אם תנועת העצמאות היהודית בארץ ישראל היתה מהפכה אישית חריפה – החלפת העיר, החלפת השפה, ואפילו החלפת השם – הרי אצל הפלשתינאים, העומדים אולי כיום על סף עצמאותם, אין מאומה מכל זאת. הפלשתינאים לא צריכים להחליף כלום. מושגי הזהות שלהם וסמליהם הלאומיים שונים, ולעתים הפוכים, מאלה שלנו.

שנים ארוכות אחרי 1948 השתמשו הפלשתינאים בעיקר במונח אחד להגדרת מאווייהם: "זכות השיבה". לאו דווקא שיבה למולדת, שכן רוב הפליטים נשארו בגבולות הארץ. הם היו אמנם הפרי כל, נעקרו מבתיהם והצטופפו במחנות פליטים, אבל נשארו בוודאי בקרב בני עמם, שדיברו את שפתם והיו בשר מבשרם. לעתים נאלצו להרחיק רק קילומטרים ספורים: משכונה אחת במערב ירושלים לשכונה אחרת במזרחה; וגם אז הבריחה והגלות לגלות, אנו פליטים.

ביטויי "השיבה" לבית ולאדמה – בדיוק לאותו בית ולאותה אדמה שאבדו ב-1948 – שלטו בכל הטרמינולוגיה הפלשתינית במשך יותר מ-20 שנה. בתקופה זו פורסמו אין ספור רומנים, קובצי שירה וספרי זיכרונות, שכולם נושאים שמות כמו "שירי חזרה", "חלומות השיבה", "אנו נחזור", "ברטיס חזרה", "קורבנות הכפה", "מגורשי המולדת", "ללא בית", "אנשים ללא מקום". אחת ההחלטות הראשונות שהתקבלה עם ייסוד של ארגון אש"ף, לפני 30 שנה, היתה לעקור את הטרמינולוגיה הזאת ולהחליף את הכינוי "פליטים" ב"חוזרים".

רק משנות ה-70 ואילך איבד אט אט רעיון "השיבה" את מקומו המרכזי אצל הפלשתינאים ופינה את מקומו לרעיון אחר: שחרור מעול הכיבוש הישראלי הזה. אם בשנות ה-50 וה-60 עסקו הפלשתינאים בבעיות הפליטים, בגעגועים ובחזון השיבה באופן רחב היקף והבעייתי כמעט, הרי בשנות ה-70 וה-80 הם עסקו באותה מידה של נחרצות בניסיון להוכיח שהם פרטיו של לאום בעל ייחוד.

במרעי החברה מוכר היטב מאמץ זה ל"בינוי אומה" ולגיבוש זהות לאומית. מעקב אחרי הפרסומים הפלשתיניים של השנים האחרונות יגלה שיטפון של אלפי מחקרים ופעילויות תרבותיות, שכאילו נועדו להעניק לגיטימציה לקיומו של העם הפלשתיני. פרסומים מסוג זה היו מעטים מאוד לפני מלחמת ששת הימים. עד 1967 אפשר למצוא ביניהם את מחקריו של ד"ר תאופיק כנעאן משנות המנדט הבריטי על המורשת העממית הפלשתינית – אסופת פתגמים מקומיים, רשימות של קברי קדושים וסקר על הרפואה העממית. עוד נודעו עבודותיו של עארף אל-עארף על הבדווים בנפת באר שבע, והאנציקלופדיה של הפולקלור הפלשתיני, שכתב נימר סרחאן.

לעבודות הבודדות האלה נוספו בשנים האחרונות אין ספור מחקרים, שחלקם הגדול נעשה באוניברסיטאות שקמו בשטחים בשנות ה-70 ובמוסדות מחקר נוספים בגדה וברצועה. עבודות ומחקרים אלה עסקו בעיקר בלבוש העממי של הפלשתינאים: שיטות האריגה, הריקמה, הצביעה הקישוט; התפתחות כלי הנגינה בפלשתין; תולדות החקלאות והבנייה הכפרית; ליקוט הבדיחה והמשל העממיים, ואסופת אגדות עם. עוד פורסמו מחקרים על מבנה החמולה, מוטיב האדמה בספרות ובשירה, שירי עמל פלשתיניים, שירי ילדים, שירי דייגים ושירי מרבד. כמה עבודות עוסקות בסמליות עץ הזית בתרבות הפלשתינית, וכן ביחסי עבודה ומבנה המעמדות, בכלכלה, בתיאטרון ובמחול.

מרכזי תיעוד שהוקמו במזרח ירושלים, בגדה ובעזה אספו מסמכים ותעודות עתיקות, ומפות קדומות. מסוף שנות ה-70 ואילך אירגן כל מוסד ציבורי בשטחים "שבוע פלשתין", שבמהלכו שוחזרו מיתוסים של סיפורי גבורה פלשתיניים והוצגו ממצאים על המורשת הלאומית הייחודית לערביי הארץ.

במבט לאחור אין ספק שהמאמץ התרבותי להוכיח את קיומה של יישות או זהות פלשתינית – שליווה את המאבק המדיני – הצליח. אולם, בשנים האחרונות הידלדלה פעילות זו מאוד. מאז ימי השיא של האינתיפאדה, ויותר מכך מאז תחילתו של התהליך המדיני, נראה שהפלשתינאים חשים שאין להם עוד צורך להצדיק את זכותם לעצמאות לאומית. זכות זו היתה לברורה מאליה, והשאלה היחידה היא מתי היא תתממש.

אברהים קרעין, יו"ר המועצה להרבות (מטעם אש"ף) בשטחים, אומר שאת השנה האחרונה אפיין העדרה הכמעט מוחלט של פעילות תרבותית פלשתינית. לא יצאו כמעט ספרים חדשים. לא היו כינוסים, תערוכות ומופעי תרבות אחרים. ההסבר לכך נעוץ אולי בהטלת הסגר, שניתק את מזרח-ירושלים מהגדה ועזה. או במשבר הכספי הקשה באש"ף. מדורי הספרות בעיתונים הפלשתיניים הצטמצמו מאוד. האוניברסיטאות בשטחים נתונות במשבר כספי, המונע מהן מימון של מחקרים והוצאת פרסומים.

דווקא כשעצמאותם של הפלשתינאים נראית לרבים קרובה מתמיד, לא ניתן לחוש בהכנות לקראתה. אין כמעט פעילות ארגונית. אין עדיין סמלים רשמיים כמו המנון, סמל ודגל: השיר "בלאדי בלאדי" הוא זמר לאומי ערבי, המשמש כהמנונה של מצרים; הדגל הפלשתיני הוא העתק דגלו של השריף חוסיין ממכה, אבי השושלת ההאשמית בירדן, והסמל הנשר של אש"ף לא מוכר כמעט בציבור הרחב.

אולם, חשוב מכל זה הוא, שאין בציבור הפלשתיני תחושה של שעה היסטורית. שכן מאומה מסמלי המאבק של עשרות שנים לא הושג. אין שום דיון עם ישראל על "שיבה" או פיצויים. בניהם ובני בניהם של הפליטים לא חזו אמנם על בשורת העקירה והגבית והמרחלה, אבל הנושא במסדך להעפיקם. "מצפה לנו פיסת ארץ קטנה, קרועה לגזרים בהתנחלויות", נכתב באחרונה בעיתון "אל-קודס".

רוב הפלשתינאים בשטחים ובחו"ל חשים, כי אין הם עתידים לקבל בעלות על הארץ או לזכות בריבונות. דחיית הדיון על ירושלים היא מבחינתם השפלה לאומית ודתית. מעט הסיפורים ודברי השירה שפורסמו בביטאונים הפלשתיניים השונים בחודשים האחרונים לעגו לתהליך המדיני והתייחסו בביטול להסכם אוסלו. בכרוניקה הפלשתינית נחשבים ימים אלה להמשך הסבל והמאבק, ולא הרבה מעבר לכך.

דגל אש"ף בביבליה. בכרוניקה הפלשתינית נחשבים ימים אלה להמשך הסבל והמאבק, ולא הרבה מעבר לכך

هكذا من الأصل

هكذا من الأصل

חיילינו קראו את הדברים האלה, חרקו שן והוסיפו להסתער, לכתר, לבצר

אנשי ההגנה סברו שאין צורך לתקוף את יפו, שכן המצור והבידוד יביאו ממילא לנפילתה. אבל לא הם הרצו את גורלה של העיר, אלא אנשי אצ"ל. ולאחר שנחתם הסכם הכניעה, לא החמיצו אלה את ההזדמנות לבוא חשבון עם עוד אויב ותיק: התקשורת

מאת צפריר רינת

גדרות תיל ושלטים המזהירים מפני צלפים קידמו בין דצמבר 1947 – ימים ספורים לאחר החלטת החלוקה של האו"ם – לאפריל 1948 את פני העוברים והשבים בשכונות הדרומיות של תל אביב. תל אביב וחולון היהודיות, ויפו הפלשתינית והכפרים שסביבה, לא נראו עוד כיישובים שלווים מוקפים תל ויב. בתי קפה ביפו הותקפו ובניינים בעיר קרסו מפיצוצי מכוניות תופת. כוחות יהודיים וערביים תקפו אלה את אלה, צלפים יהודים וערבים הטילו אימה על שכונות רבות.

הצלפים הערבים שהתמקמו במסגד חסן בק שבשכונת מנשיה כיוונו את נשקם לרחוב אלנבי בתל אביב, הצלפים היהודים שבבית החרושת לבירה בבת ים חלשו על חלקים נרחבים מיפו – מאיימות ומאוימות, בצורות וחלשות, זה היה מצבן של תל אביב וחולון, ויפו והיישובים הערביים הסמוכים לה, בתקופה זו. הכפר אבו כביר חלש על השכונות הדרומיות (בקו שכונת עזרא), כפרים אחרים איימו על שכונת התקוה, חולון והכבישים הדרומיים לתל אביב, ואילו הערים היהודיות בודדו וניתקו את יפו.

הכפר תל אדריס (כיום שכונת תל גיבורים בחולון), שחלש על חולון, היה אחד היעדים הראשונים שתקפו אנשי ההגנה. "כדי שנצליח במשימה לקחנו אתנו קבב משכונת התקוה שעשה עסקים עם ערביי תל אדריס לפני הקרבות", סיפר איש ההגנה, שהשתתף במשימה לילית על בית בכפר זה בעקבות ירי שנורה ממנו. "הוא רעד מפחד אבל הצליח להביא אותנו אל הבית. המקום היה מוקף שומרים ואנחנו התגנבנו ושכבנו ממש מתחת לאפם, שכבנו ולא העזנו לזוז. אחד השומרים ניגש להשתין ולא הרגיש שהוא עושה זאת על אחד החברים, ששכב ממש מתחתיו. בסופו של עניין חיסלנו את השומרים בסכינים ופוצצנו את הבית".

גם אנשי אצ"ל ולח"י ביצעו או תקיפות בתוך יישובים ערביים, שהגנו עליהם אנשי הנג'דה (מיליציה פלשתינית), כוחותיו של חסן סלאמה, שכירי חרב ומתנדבים מיוגוסלביה וגרמניה וגם לוחמים עיראקים וכוח קטן של הלגיון הירדני. יעדי ההתקפות היו בתי הקפה ביפו, שהוצגו בהודעות הארגונים כמקום כינוס של "פורעים ערבים", אבל היו גם יעדים נוספים. בתחילת 1948 חדר ג'יפ ובו אנשי אצ"ל, לבושים במדי הצבא הבריטי, ליפו. נוסעיו ירו לכל עבר והרגו עשרות בני אדם. ואילו לח"י ניסה להחדיר משאית תופת לכיכר השעון בעיר, אך היא עוררה את חשדו של נהג מכונית ערבי והוא עקב אחריה. נהג המשאית נאלץ להימלט תחת מטר יריות.

ב-4 בינואר 1948 חדרו שני אנשי לח"י ליפו במכונית תופת, מחופשים לערבים. זה היה יום חורף קר, והגשם סוחף ירד כאשר החנו את המכונית ליד בניין הסראייה שבפינה הצפונית מזרחית של כיכר השעון, מרכז העצבים הפוליטי והצבאי של יפו. בפיצוץ שאירע לאחר מכן נהרגו עשרות בני אדם, וביטחונם של תושבי יפו התערער. הבריחה מהעיר, שהחלה חודש קודם לכן, התגברה.

"יא שיוה, עוד שתי פצצות כאלה ולא יישאר זכר ליפו, איפה כל השמירה שלנו?" שאל איש מערכת העיתון היפואי "אדיפע" בשיחת טלפון שקלטו אנשי מחלקת המודיעין של לח"י, אשר האזינו לשיחות הטלפון של תושבי העיר. מעברו השני של הקו ענה לו עיתונאי פלשתיני: "שאל את ד"ר הייכל (ראש העיר), הוא קיבל רשות להחזיק חמישים אנשים חמושים לשמירה על העיר. 25 שלח לשמור על ביתו ו-25 האחרים להפקיד על העיר". איש המערכת שאל עוד מה קרה למשרדי הוועד הלאומי ביפו, והחבר ענה לו "יימח שמם וזכרם. מלאך המוות אינו פוגע בביתו ובעצמו".

ד"ר הייכל ניסה למנוע את פעולות האיבה בין יפו לתל אביב, אבל ניסיונותיו נבלמו על ידי ההנהגה הערבית והיהודית כאחת. ביפו סיכלו אותם, כפי שכתב בן גוריון ביומנו, מפקדי הכוחות הלא סדירים, עבד אל-והאב אל-שיחייני. כאשר אמר לו הייכל כי ללא הסכם תחרב העיר, ענה שיחייני: "לא אכפת לי אם תחרב יפו, ובלבד שנזכה להחרבתה של תל אביב".

גם בצד היהודי לא נלהבו לחתום על הסכם אי התקפה עם יפו. אצ"ל ולח"י המשיכו בתקיפת העיר, ומפקדי ההגנה ביקשו לנצל את יתרונם הצבאי וחששו שהכוחות בעיר יתגברו אם ייחתם הסכם כזה. הם חששו גם שהכוחות הלא סדירים ביפו ובסביבותיה לא יקיימו אותו ממילא. ההסכמה היחידה בין יפו לתל אביב, כפי שמציין בני מוריס בספרו "לידתה של בעיית הפליטים הפלשתינית 1947–1949", "היתה הבלמת המשך יצוא התפוזים, מכיוון ששירת את האינטרסים של שני הצדדים. אך גם היא התקיימה מעבר זמן קצר בלבד".

ב-8 בדצמבר ספגה תל אביב זעזוע קשה, כאשר אנשיו של חסן סלאמה תקפו את שכונת התקוה, חדרו לתוכה ושרפו בתים רבים. לשכונת התקוה היתה חשיבות צבאית רבה בשלב זה של הקרבות, שכן היא הגנה על צדה הדרומי-מזרחי של תל אביב ועל הדרך העוקפת לירושלים, אשר עקפה את יפו ובנותיה הצמודות לשער הצפוני של בית הספר החקלאי מקוה ישראל. ההתקפה עליה עוררה בהלה בתל אביב כולה. אחד מאנשי השכונה דהר על אופנוע לתל אביב והחל לצעוק לכל עבר: "רוצחים את השכונה ורוצחים את השכונה!" מאות אנשים נמלטו לכיוון מרכז תל אביב.

רק לאחר קרב קשה הצליחו אנשי ההגנה להדוף את ההתקפה, ולשם כך נאלצו להשתמש באמצעים מגוונים, כמו ניצול שליטתם בשפה הערבית. אחד מלוחמי ההגנה אף הצליח לקלוט את סיסמתם של התוקפים ובעזרתה משך אותם לעברו, משליך עליהם לבדו עשרות רימונים. ואם לא די בדרמה שהתחוללה בשכונה, היה לה המשך לאחר הקרב. התברר שהתוקפים לקחו אתם תינוק, שהוריו נמלטו והשאירו אותו מאחור. במקרה הזה התערבו הבריטים והצליחו להחזיר את התינוק בריא ושלם מהכפר סלאמה.

ההתקפה על שכונת התקוה היתה ההתקפה הערבית הגדולה (פרט למצור על הרובע היהודי בירושלים) התקפה זאת מגבלת בהיקפה על חלקה המערבי של הערבים על אזור עירוני. לעומת זאת, לא הרפו מניסיונותיהם לפגוע בתחבורה ליישובים היהודיים. ב-22 בינואר 1948 – חודשיים לפני התקפות הגדולות על שיירות נבי דניאל, חולדה ויחיעם – ארבו ערבים בכפר יעזור לכלי רכב של נוטרים שהגיע ממקוה ישראל וליווה שיירה. הם מילכדו גוויית כלב, ומשניסה כלי הרכב לעקפה הפעילו את המנגנון. רוב נוסעי הרכב נהרגו. האחרים נרצחו למוות. תגובת ההגנה, כותב אורי מילשטיין באחד מספריו, היתה סדרה של פשיטות על הכפר יעזור. את רובן ביצעו אותם שני אנשים, שיצאו משכונת מולדת בחולון, הסתננו ברגל, דרך פרדסים, אל יעזור ופוצצו בו בתים.

בסוף פברואר ספגה ההגנה באזור מקוה ישראל מכה נוספת. הבריטים – שזעמו על הרג 28 מאנשיהם בידי אנשי לח"י – הפקידו את מגיני בית החרושת "היוצק", ששכן מזרחית למקוה ישראל ושימש עמדה של ההגנה, לאנשי הכנופיות הערביות. שמונה מהם נהרגו ואחד נלקח ליפו ועונה עד מוות. רק אחד ממגיני "היוצק" הצליח להימלט מהטבח.

אך למרות שתי המכות שספגו ולמרות התקריות הבלתי פוסקות ביניהם, הצליחו כוחות ההגנה, אצ"ל ולח"י לשמור על יתרונם הצבאי הברור והדפו את כל התקפותיהם של הערבים. כך, כשם שנבלמה ההתקפה על שכונת התקוה, נבלמה גם התקפה גדולה של אנשי חסן סלאמה על בית הקרן הקיימת, שהיה עמדת מפתח. אמנם באמצעות מכונית תופת הרסו התוקפים, שפיקד עליהם קצין גרמני, את הבית, אבל ההתקפה הרגלית שנערכה לאחר מכן נהדפה.

ביפו הלך המצב והחריף ובפברואר ובמרס גברה הבריחה מהעיר. רוב הבורחים נמנו עם שכבת ההנהגה המבוססת, הפוליטית והכלכלית של העיר, והדבר רק הגביר את ייאושם של הנשארים. ראשי ההגנה, כותב בני מוריס בספרו, סברו שאין כל צורך לתקוף את יפו באופן ישיר. המצור והבידוד, סברו, יביאו לנפילתה לאחר עזיבת הבריטים. אבל מי שהרצו את גורלה של יפו לא היו אנשי ההגנה, אלא אנשי אצ"ל.

ב-25 באפריל יצא אצ"ל לפעולה הצבאית הגדולה בתולדותיו. היעד שבחר היה שכונת מנשיה הגדולה, שהיתה מעין מובלעת של יפו אשר חדרה לתל אביב וחלשה על חלקים גדולים ברוחבה. במשך שלושה ימים ניהלו כוחות אצ"ל, שתקפו מכיוון שכונות נוה צדק ונוה שלום, קרבות פנים אל פנים עם הכוחות הערבים במנשיה. חברי הארגון אף פיתחו שיטה מקורית כדי להימנע ממעבר ברחובות שחלשו עליהם הצלפים, והתקדמו בחפות קירות הבתים שפוצצו. הם אכן הצליחו להגיע אל הים ולנתק את מנשיה מיפו, כבשו את תחנת המשטרה בשכונה, ואחד מלוחמי הארגון אף הוריד מקורותיה את המודעה שמיקמו הבריטים ובה הציעו פרס למי שיסגיר לידיהם.

נפילת מנשיה ואש המרגמות שהמטיר אצ"ל על יפו ללא הפסק הביאו לבריחה המונית מהעיר. התנועה בה ואספקת המזון שותקו. גם ההתערבות הצבאית של הבריטים – שתקפו את עמדות אצ"ל במנשיה ודרשו מלוחמיו להתפנות – לא הועילה. אפילו משעברה השליטה הצבאית ביפו לידי הבריטים והם ניסו למנוע את בריחת הערבים – לא הצליחו בכך. מאמצי השכנוע שלהם נכשלו, בין השאר, משום שבינתיים נפתחה חזית חדשה נגד העיר. כוחות ההגנה פתחו במבצע "חמץ", שכוון נגד הכפרים הערביים שממזרח ליפו, ובכך מוטטו את עורפה. סלאמה, יעזור וסקיה נכבשו ללא קרב, לאחר שתושביהם נסו בבהלה מיד כשהחלו כוחות ההגנה לנוע לעבר הכפרים. ב-30 באפריל ביקר בן גוריון בסלאמה (כפר שלם) ומצא בכפר רק זקנה עיוורת.

כמו בקרב על מנשיה – שמספר אנשי אצ"ל שנהרגו בו היה הגדול ביותר מבין הקרבות שניהל הארגון בחזית תל אביב (40 לוחמים) – גם ההגנה ספגה את האבידות הכבדות ביותר שלה בשלב זה של הקרבות. ב-28 באפריל תקפו כוחות של גבעתי את עמדת הפילבוקס בכפר תל אדריס, שחלשה על חולון, במטרה להסיר את האיום מעל העיר ולכבוש בהמשך את הכפרים תל אדריס וסכנת דרוויש. מיד לאחר שנכבשה העמדה פתחו כוחות ערביים שהגיעו מיפו במתקפת נגד, והכוחות בגבעתי נאלצו לפנות אותה ואת הגבעה שעליה הוקמה. בסוף הקרב מנה גבעתי 33 הרוגים ו-100 פצועים.

מתקפת הנגד בתל אדריס היתה המאמץ הצבאי המוצלח האחרון של הערבים באזור תל אביב-יפו. הבריחה מיפו נמשכה, וב-13 במאי, עם הפינוי הבריטי, חתמה ועדת החירום של העיר – בשמם של 4,000–5,000 התושבים שנותרו בה מ-70,000–80,000 – על הסכם כניעה.

תושבי תל אביב וחולון נשמו אנחת רווחה, תושבי יפו והכפרים שסביב לה יצאו לגלות. אנשי אצ"ל, שיכורי ניצחון מהישגם הצבאי במנשיה, לא החמיצו את ההזדמנות לבוא חשבון עם אויב ותיק: התקשורת. תחנת הרדיו של הארגון יצאה בהודעת ניצחון, שנאמר בה: "גם בשעה זו אין אנו פטורים מלהזכיר כי במשך כל אותם הימים והלילות עמדו חיילינו לא רק באש השפעתו הערבית ההמונית והמרגמות הבריטיות. הם עמדו גם בפני מתאבך של דברי להג השכבות. מראשית ההתקפה ביקר עיתון "הארץ" לעם היהודי על התקפת פרק של אצ"ל, "דבר" – על התקפת הגווה, "על המשמר" על התקפת נפל, ואפילו התנועה הפוליטית של לח"י מצאה לנכון לפסוק בידענות של הלכה צבאית, כי עשינו שגיאה צבאית בבואנו לאחר הקרבות המפורסמים על שחרור אירנו.

"חיילינו קראו את כל הדברים האלה, חרקו שן והוסיפו להסתער, לכתר, לבצר, להרקיע, להתקדם ולכבוש", הוסיף הרדיו של אצ"ל. "ועתה יואילו נא לבוא אנשי "הארץ", "דבר" ו"על המשמר" ויראו כיצד גיבורי ישראל, על אף דקירות סכין בגב, עשו את מלאכתם באמונה".

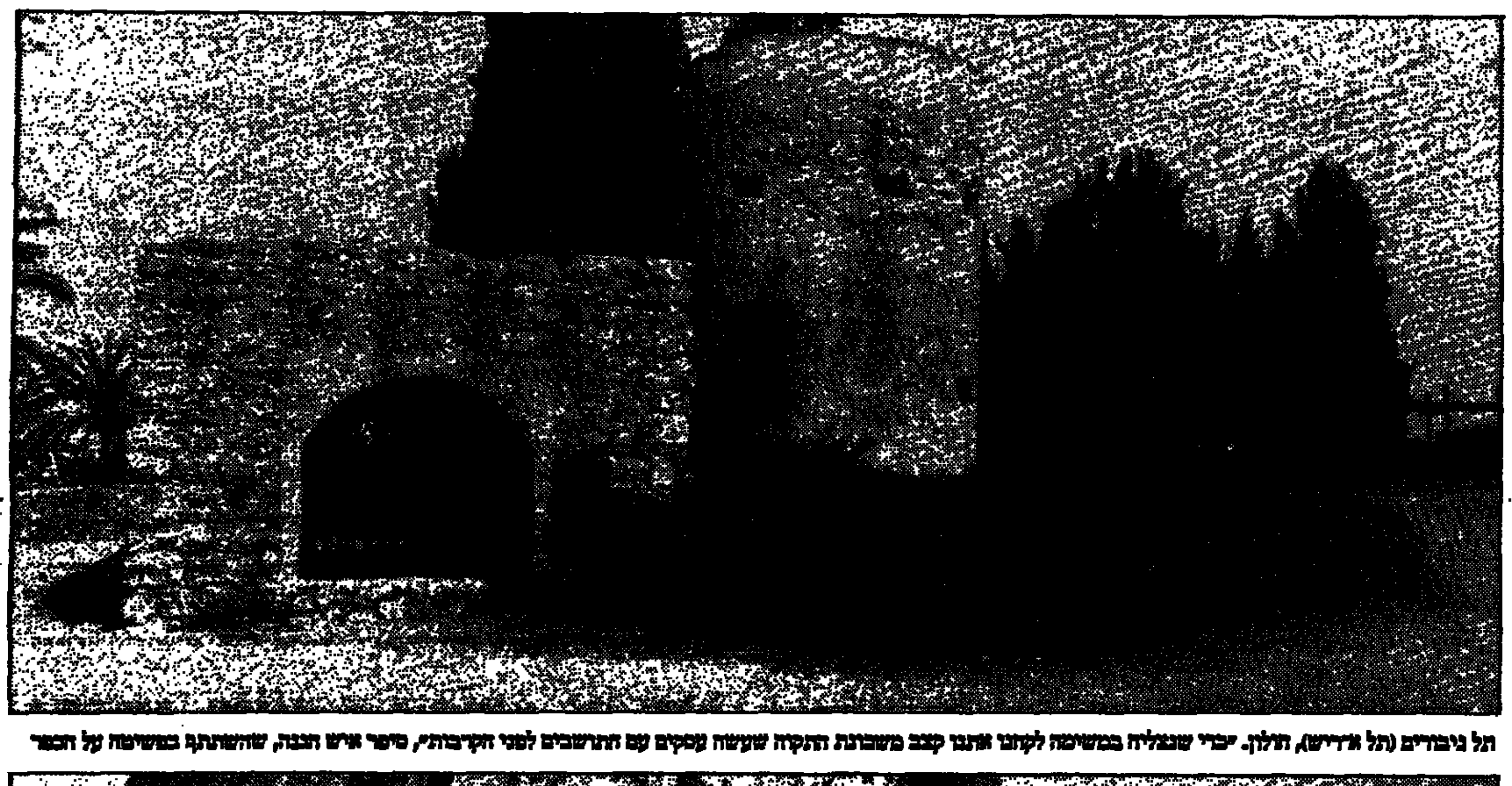
תל גיבורים (תל אדריס), חולון. "כדי שנצליח במשימה לקחנו אתנו קבב משכונת התקוה שעשה עסקים עם התושבים לפני הקרבות", סיפר איש הגנה, שהשתתף במשימה על הכפר

כיכר השעון, יפו. לח"י ניסה להחדיר משאית תופת לכיכר, אך היא עוררה את חשדו של נהג ערבי והוא עקב אחריה. נהג המשאית נאלץ להימלט תחת מטר יריות

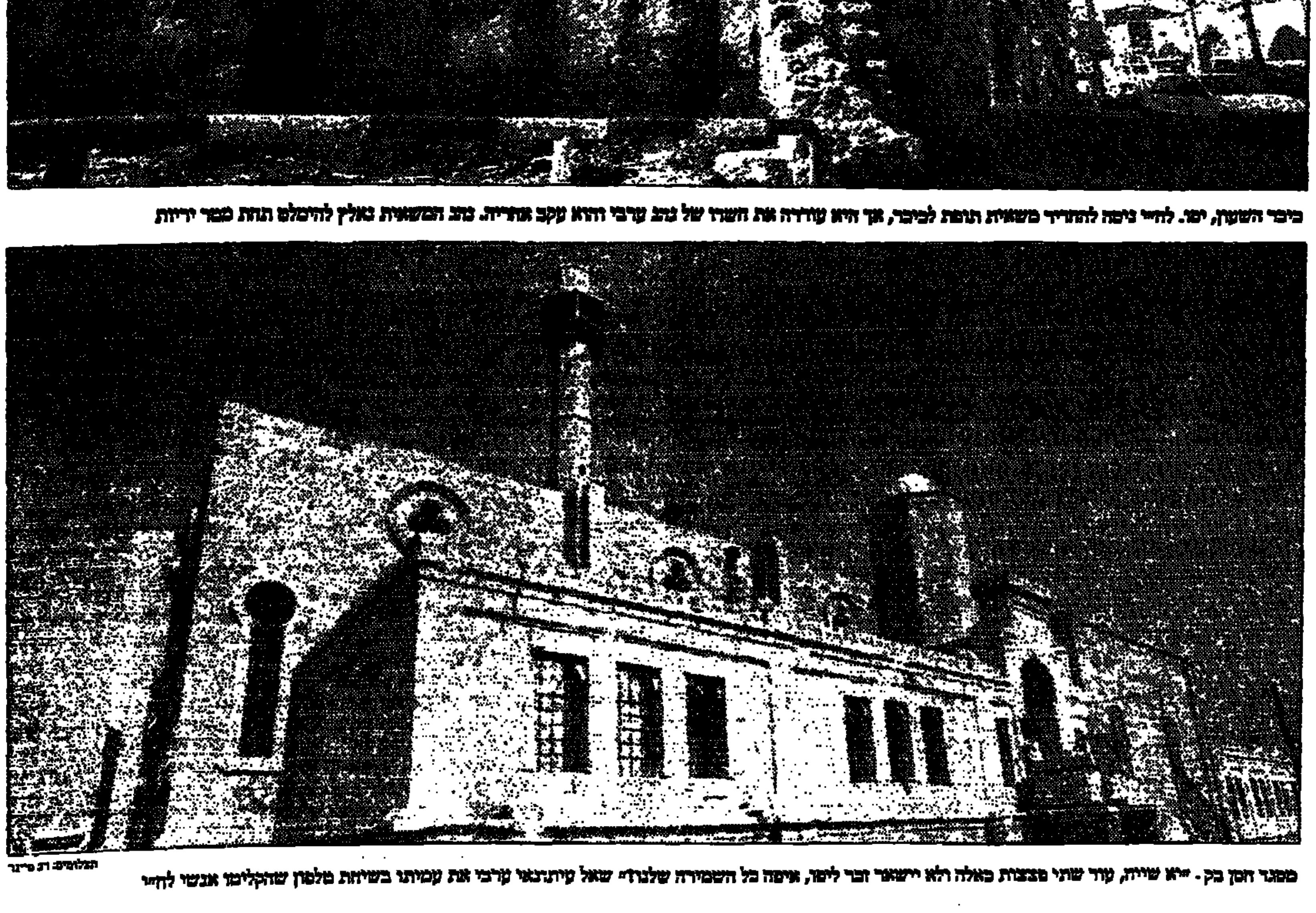
ממסגד חסן בק. "יא שיוה, עוד שתי פצצות כאלה ולא יישאר זכר ליפו, איפה כל השמירה שלנו?" שאל עיתונאי ערבי את עמיתו בשיחות טלפון שהקליטו אנשי לח"י

תצלומים: רז מייזנר

לא על מתכונת מוכרת, וגם לא על אהבה בלבד

השינוי שמציע ד"ר מוסטפה אלפיקי – להחליף את המושג "ערביות" ב"מזרח תיכוניות" – אינו רק סמנטי. אימוץ מושג זה, אומר הדיפלומט שספרו היה לרב מכר במצרים, יהפוך את ישראל למדינה שוות זכויות באזור

מאת גיא בכור

"אם נשתמש במונח 'מזרח תיכוניות' במקום במונח 'ערביות' נוכל לכלול גם את ישראל, איראן וטורקיה באינטגרציה האזורית הדרושה" – אומר בראיון ראשון לעיתון ישראלי הד"ר מוסטפה אלפיקי, עד לאחרונה יועץ מיוחד של הנשיא חוסני מובארק וכיום ראש המכון הדיפלומטי של משרד החוץ המצרי. השקפה זו עומדת בבסיסו של ספר שכתב אלפיקי, שהיה לאחר פרסומו המכר בידיד הספרים הבינלאומי האחרון במצרים ולמוקד של פולמוס ציבורי בנושא זה. בספר, "רפורמה במחשבה הלאומית", מייצג אלפיקי זרם אידיאולוגי ההולך ומתחזק במצרים, לפי שעה בחוגים האינטלקטואליים.

אסכולה זו – שצמחה בעקבות התמוטטות הפאן־ערביות הקומוניזם ועם עליית הפאן־איסלאמיות – מבקשת לשנות את הראייה הלאומית הערבית. במקום לאומיות פרטיקולרית או לאומיות כלל־ערבית, במתכונות המוכרות והמקובלות, היא מבקשת ליצור לאומיות "מזרח תיכונית" – הכוללת גם, ובעיקר, את ישראל, ואתה את איראן וטורקיה. הסכם אוסלו הקל על אנשיה – שאלפיקי הוא מן הבולטים בהם – לבטא את רעיונותיהם.

מהם העקרונות המנחים את הלאומיות הערבית החדשה?

"מדובר בכמה עקרונות השונים מאוד מאלה ששלטו בשנות החמישים והשישים, כשהתעצבה הלאומיות הערבית המוכרת, ועד היום הם לא בלטו בדפוסי הפעולה הערביים: הכרה בהתפתחויות העולמיות שאירעו בשנים האחרונות: הליכה לקראת שלום עם ישראל; כיבוד הרגישויות של כל מדינה באזור – כולל ישראל – והכרה בגבולותיה הבינלאומיים המוסכמים; פלורליזם: שמירה על זכויות המיעוטים בכל מדינה ערבית וראייתם כחלק בלתי נפרד מן המדינה שהם חיים בה; וכן שיתוף פעולה תרבותי וכלכלי, עוד לפני שיתוף הפעולה הפוליטי.

"כיום עלינו – הערבים – לחשוב באופן שונה מבעבר. קרו כמה תהליכים באזור ובעולם, ולישראל יש מקום ותפקיד במסגרת זאת. לאחר השגת השלום תהיה ישראל חברה פעילה באזור, כמו שאר מדינות ערב. גם הליגה הערבית צריכה להתאים את עצמה לשינויים האלה".

במסגרת כתבת שיש להשתמש במונח חדש – "המזרח תיכוניות" – במקום "הערביות".

"המונח 'מזרח תיכוניות' כולל את הערבים ואת אלה שאינם ערבים, ואילו המונח 'ערביות' כולל את הערבים בלבד. 'המזרח תיכוניות', כדרך מחשבה פלורליסטית, מקבלת בתוכה את כל הלאומים והמיעוטים, מעניקה להם שוויון, ומכניסה אותנו לשלב אחורי חדש של דו קיום. והרי היו בעולם סכסוכים עמוקים יותר, ובכל זאת הצדדים הגיעו לדו קיום בשלום. אפשר לעשות זאת גם במזרח התיכון. בתנאי, כמובן, שכל צד – בראש ובראשונה הפלשתינאים – יזכה במלוא זכויותיו החוקיות".

ובכל התהליך הזה תינתן ליחסים הכלכליים והתרבותיים חשיבות גדולה יותר מאשר ליחסים המדיניים?

"לא. ענייני התרבות, החברה והכלכלה יהיו חלק מהעניין הפוליטי. הלאומיות החדשה אינה מושתתת על קווי פעולה פוליטיים בינלאומיים מוכרים וגם לא על אהבה בלבד. היא קובעת כי דווקא חילופי תרבות ויחסי סחר וכלכלה יביאו לבניית אמון ולהסרת פחדים הדדיים של מדינות".

כתבת שיש לקיים שיתוף פעולה טכנולוגי עם ישראל, כדי שהערבים ייהנו מהקדמה שהשיגה. האולם כיום רבים בעולם הערבי רואים בקדמה זו איום. האם ייתכן כיום שיתוף פעולה עם ישראל, או שאתה מתבונן לישראל עתידית – אולי אוטופית?

"עם התקדמות תהליך השלום נתקדם גם לעבר דו קיום ושיתוף פעולה עם ישראל. למצרים יש הסכמים וחוזים עמה, שנכבד תמיד. באשר לשאר מדינות ערב – ככל שישראל תצעד לעבר ולכיוון השלום, יצעדו גם הן לעברה. אירוע מערת המכפלה, למשל, הביא לנסיגה ולהתגברות הקיצונים בשני הצדדים".

אמרת שגם הליגה הערבית צריכה להתאים עצמה לשינויים שחלו באזור. האם תוכל ישראל להיות חברה בליגה במסגרת המזרח התיכוניות?

"לא, זה קשה, משום שאמנת הליגה הערבית הנוכחית מגדירה אותה ארגון אזורי פאן־ערבי. אך אין כל מניעה שישראל תהיה חברה, יחד עם מדינות ערב, בשאר הארגונים באזור. מכל מקום, עם השגת השלום והסרת הסיבות שהביאו להטלת החרם הערבי על ישראל, על הליגה להסיר את החרם. עליה גם לאמץ כללי פעולה פנימיים, כמו ביטול החובה לקבל החלטות פה אחד, כדי שתהיה כלי פעולה גמיש יותר. ואכן, במוסדות הליגה דנים בנושא הזה עכשיו".

גם איראן עשויה להיכלל במסגרת המזרח התיכוניות?

"אם תרצה בכנות בדו קיום עם המדינות הערביות, בלי להתערב בענייניהן הפנימיים – יקדמו אותה בברכה. איראן היא הרי מדינה גדולה ואי אפשר להתעלם ממנה".

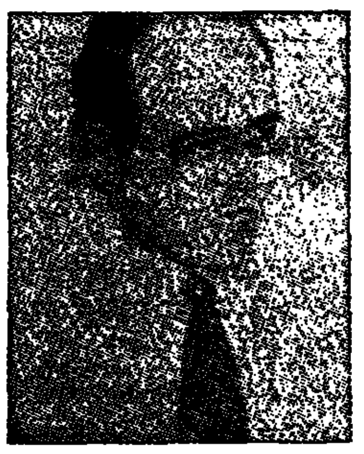

אלפיקי: "הלאומיות החדשה קובעת כי דווקא חילופי תרבות ויחסי סחר וכלכלה יביאו לבניית אמון ולהסרת פחדים הדדיים של מדינות, עוד לפני שיתוף הפעולה הפוליטי"

האם הערבים יהיו מוכנים בכלל לאמץ את רעיון הלאומיות החדשה?

"אני משוכנע שכן, משום שכולם מעוניינים בשלום. אבל התנאי הוא שכל צד יכבד את האינטרסים של הצד האחר. ייתכנו אמנם עימותים בינינו וביניכם בעתיד, אך אלה יהיו עימותים תרבותיים או תחרות כלכלית".

מה היו התגובות במצרים ובעולם הערבי לספרך?

"הספר נמכר היטב, ותגובות המשכילים חיוביות. ההתנגדות שהושמעה במצרים עד היום לנורמליזציה עם ישראל היא טבעית, ואתם גם סיפקתם נשק למתנגדיכם, כמו למשל האירוע בחברון".

אבל דווקא האינטלקטואלים המצרים היו מראשי המתנגדים לנרמול היחסים עם ישראל, גם אחרי הסכם אוסלו.

"אי אפשר לצפות שסכסוך בן 50 שנה יסתיים בתוך שנים אחדות, מה גם שהתנהגותה השרירותית של ישראל מחזקת את הפחדים ממנה. האולם אם ישראל תראה את השלום כישות שיש לשמור עליה, והזכויות יוחזרו לפלשתינאים, ייעלמו באופן הדרגתי הפחדים של חלק מן האינטלקטואלים המצרים. ישראל תצא נשכרת יותר מן הערבים אם יהיה כאן שלום כולל".

ומה על הפונדמנטליסטים האיסלאמיים?

"התופעה הפונדמנטליסטית נובעת מהבנה שגויה של האיסלאם. האיסלאם אינו מתנגד לדו קיום עם מי שמעוניין להיות אתנו בשלום. הוא קורא לנו שלא לתקוף את מי שאינו תוקף אותנו. אם ישראל תשמור על התחייבויותיה ותשמור על השלום, האיסלאם ישמור על זכויותיה".

בספרך אתה גם עוסק במחלוקות הבין־ערביות. האם יש תקווה לאיחוד ערבי?

"אנחנו שואפים לפיוס כזה והוא גם ישרת את השלום. עולם ערבי מאוחד ומפויס הוא גם אינטרס של ישראל".

החיילים צועדים בסך, וברמקולים שירי מולדת

מה היה חושב מהאטמה גנדי על חגיגות העצמאות הצבעוניות בהודו? יש מי שסבור כי היה מעדיף שהעם יתכנס בעצמו ויהרהר בטיבן של "החירות האמיתית" ו"העצמאות המחשבתית"

מאת אורד פרימור

ב-15 באוגוסט, כשלושה חודשים לאחר שיירדמו הד פטישי הפלסטיק ברחובות הערים בישראל, יחגגו מיליוני הודים את יום עצמאותם ה-47 – בחגיגות צבעוניות שעוצמת ההתלהבות בהן אינה פוחתת עם השנים. בכל בתי הספר ומוסדות החינוך יועלה אל לקצה התורן הדגל הלאומי, שבמרכזו ה"דהארמה צ'אקרה", גלגל החוק, וצבעיו – כתום, לבן וירוק – מסמלים את האומץ, ההקרבה והנכונות לוויתורים ולפשרות, את הטוהר והאמת ואת האמונה והפוריות.

יש לו ליום העצמאות בהודו אופי פטריוטי במיוחד, המזכיר ימי עצמאות בארץ בעבר. בכיכרות המרכזיות שבערים משמיעים רמקולים לסירוגין נאומים פטריוטיים ושירים פטריוטיים לא פחות, בעוצמת דציבלים המרעישה אוזניים. הטקס המרכזי מתקיים בדלהי, ו-100 אלף בני אדם לכל הפחות מאזינים בו לראש הממשלה הנושא נאום לאומה – שגם מועבר בשידור ישיר בטלוויזיה – וצופים בהנפת הדגל.

תייר שיזדמן לעיר גדולה בהודו ביום העצמאות, טוב יעשה אם יתאזר בסבלנות, אומר מיופה הכוח בשגרירות הודו בישראל, ויווקרה גופטה, שכן הרעש ברחובות ילווה אותו עד לשעות הלילה המאוחרות. בשנת 1997, הוא מוסיף אזהרה למטיילים עתידיים, יחגגו בני עמו יובל לעצמאותם, וכבר עכשיו יש אומרים שהחגיגות יימשכו שבוע. אחרים אף מנבאים חודש שלם של אירועי עצמאות.

כמו בישראל, גם בהודו יום העצמאות הוא חג חילוני. הוא משותף לבני כל הדתות, ולליאן אלון, ישראלית ילידת בומביי שעזבה את הודו כשהיתה בת 18, אומרת שתחושת ההתרגשות בחג לא פסחה על היהודים. "הנפת הדגל בחצר בית הספר ושירת ההמנון ההודי העבירה רטט בכולם, וגם בנו היהודים. תחושת השחרור מעול הכיבוש הבריטי, שחשו היהודים בהודו, היתה כנראה זהה לחלוטין לתחושה שחשו היהודים בארץ ישראל ב-1948".

גופטה טוען שהאופי החילוני של החג מקנה לו את ייחודו, ולכן הוא נחוג בכל 25 המדינות ושבע הטריטוריות של הרפובליקה ההודית, המנוהלות על ידי השלטון המרכזי. בהודו, הוא מוסיף, אין עיר או כפר שכל התושבים בהם הם בני דת אחת בלבד, והרגשות הפטריוטיים משותפים למוסלמים, לסיקים, לבודהיסטים, לג'איניסטים, לזורואסטריאניסטים ולנוצרים.

כשרומזים לו, גופטה מודה שבקאשמיר – שרובה שואף לקבל אוטונומיה רחבה יותר – אכן קיימת בעיה לאומית, אך ממהר להוסיף שהמיליטנטים הבדלנים הם מיעוט חזי בעמק קאשמיר, התופס חלק קטן בלבד ממדינה זו. לטענתו, המיעוט הזה זוכה לתמיכה מפקיסטאן – "הכל מתועד היטב, ומשרד החוץ ההודי חזר והתרה בפקיסטאן שתפסיק את פעילותה". מאחר שהודו ופקיסטאן נוסדו באותו יום, גם פקיסטאן חוגגת את יום עצמאותה ב-15 באוגוסט. גופטה אומר שאינו מכיר את אופי החגיגות אצל השכנה-היריבה, אך מניח "שהן דומות מאוד לחגיגות שלנו".

וכפי שיום העצמאות עומד מעל לכל חלוקה דתית, מוסיף גופטה, כך הוא עומד מעל לכל חלוקה חברתית ומעמדית, וכל הקאסטות משתתפות בחג. אלא שהניסיון הזה, לתאר את החג כמשותף לכל ההודים, אינו צריך להוביל להנחה שאופיין של חגיגות יום העצמאות אחיד. בכל אחת מהמדינות הוא נחוג באופן אחר, ובזאת אפשר להיווכח בעיקר בשעות אחר הצהריים של 15 באוגוסט, שמועלה בהן מגוון של תוכניות תרבות – שילוב של ריקודים, מוסיקה, דרמה וספורט.

לכל מדינה ואזור בהודו סגנונות ריקוד ומוסיקה המייחדים אותם, וגם אם את כולם מאפיינת הצבעוניות, הסמלים והמיתוסים המשולבים בהם – לעתים מגוון הריקוד של כפר מסוים יישא אופי שונה לחלוטין מזה של הכפר השכן. את פונג'אב, למשל, מאפיין ריקוד ה"בהאנגרה" הוורילי, שבו גברים רוקדים לקול תופי ה"דהולאק" כדי לחגוג את זריעת החיטה בשדות; הנשים בגוג'ראט, פניהן מכוסות רעלות שקופות, רוקדות במעגלים את ריקוד ה"גהומאר"; ואילו בקהילות הדייג במדינת מהאראשטרה הנשים עולות על כתפי הגברים ויחד הם יוצרים פירמידה הדורשת מיומנות רבה. וכמו הריקודים – כך גם מופעי התיאטרון העממי והדרמה שונים מאזור לאזור.

ואם בישראל נערך בעבר ביום העצמאות מצעד צבאי – בהודו ייעדו אותו למועד אחר. למען ההיסטוריה, לא נאלצה הודו להסתפק במגילת עצמאות, שכן האסיפה המכוננת – אשר רוב חבריה נבחרו ב-1946 על ידי בתי המחוקקים של המדינות והטריטוריות שמהן הורכבה הודו – כוננה חוקה. היא נכנסה לתוקף ב-26 בינואר 1950, ומאז זכה היום הזה לכינוי "יום הרפובליקה" והוא נחגג באותו אופן שחוגגים ימי עצמאות במדינות שונות בעולם.

בכל שנה ב-26 בינואר מתקיים מצעד צבאי גדול בכל אחת מן הבירות של המדינות בהודו, והגדול שבהם נערך בניו דלהי בנוכחות ראש הממשלה, שהוא גם מפקד הצבא, ובהשתתפות רבבות תושבים. רוב חילות הצבא ההודי משתתפים במצעד (הצבא ההודי הוא צבא מקצועי) ומציגים בו את כלי נשקם העיקריים ואת אלה שנרכשו באחרונה, וכל זה מועבר בשידור ישיר בטלוויזיה. "אירוע מהנה ביותר, שהמוני ההודים מחכים לו מדי שנה בכליון עיניים", כך בוחר גופטה להגדיר את המצעד, שלצדו מתקיימות חגיגות בעלות צביון אזרחי יותר.

מיופה הכוח בשגרירות הודו בישראל מתקשה לענות על השאלה לאיזה משני הימים – "יום העצמאות" ו"יום הרפובליקה" – מייחסים ההודים יותר חשיבות. לשניהם, הוא אומר, ערך סמלי ומיוחד, אך עם זאת מוסיף, "עובדה היא שחגיגות 'יום הרפובליקה' נמשכות בין שלושה לארבעה ימים, ולא יום אחד בלבד".

אין ספק שהאופן שבו חוגגים בהודו את "יום הרפובליקה" מושפע מהמסורת הבריטית ומטקסי משמר המלכה, ועל כך תעיד בין השאר העובדה שנשיא המדינה מגיע מארמונו, המרוחק כקילומטר ממקום המצעד, בכרכרה מלכותית רתומה לסוסים. עם זאת, מדגיש גופטה, מלבד המסורת הבריטית משולבות בימי העצמאות שלנו גם מסורות עתיקות יותר, שחלקן מקורן בתקופת הקיסרות המוגולית ואף בתקופות מוקדמות יותר.

דוד בן גוריון תמך בקיום המצעדים הצבאיים, שהיו המאורע המרכזי של חגיגות העצמאות בארץ עד לשנת 1969. הוא טען כי למצעד יש ערך חינוכי: הוא מבטא שוויון, מיזוג גלויות, וכמובן גם תחושת הפטריוטיזם לא נעדרת ממנו. ככל הנראה, ג'והרלאל נהרו, ראש ממשלתה הראשון של הודו ונשיא הקונגרס הלאומי ההודי בשנים 47'-64', היה שותף לדעתו. אחרי ככלות הכל, בתקופתו נוסדו המצעדים.

מה היה חושב על אופי החגיגות האיש שהפילוסופיה המדינית שלו כללה את המושגים "אהימסה" (העדר האלימות והלא אלים) ו"סאטיגראהה" (המאבק באמצעים מוסריים פאסיביים), "הגשמה אישית" ו"הסתפקות במועט"? גופטה מודה בחיוך שגנדי – "אבי האומה", שנהג תמיד להדגיש את ה"מהות" ולגבור את ה"צורה" – אכן היה מעדיף שהעם ההודי יקיים חגיגות צנועות יותר, שבהן יתכנס בעצמו ויהרהר בסבל שעבר על המדינה בתקופת הכיבוש הזר ובטיבן של "החירות האמיתית" ו"העצמאות המחשבתית".

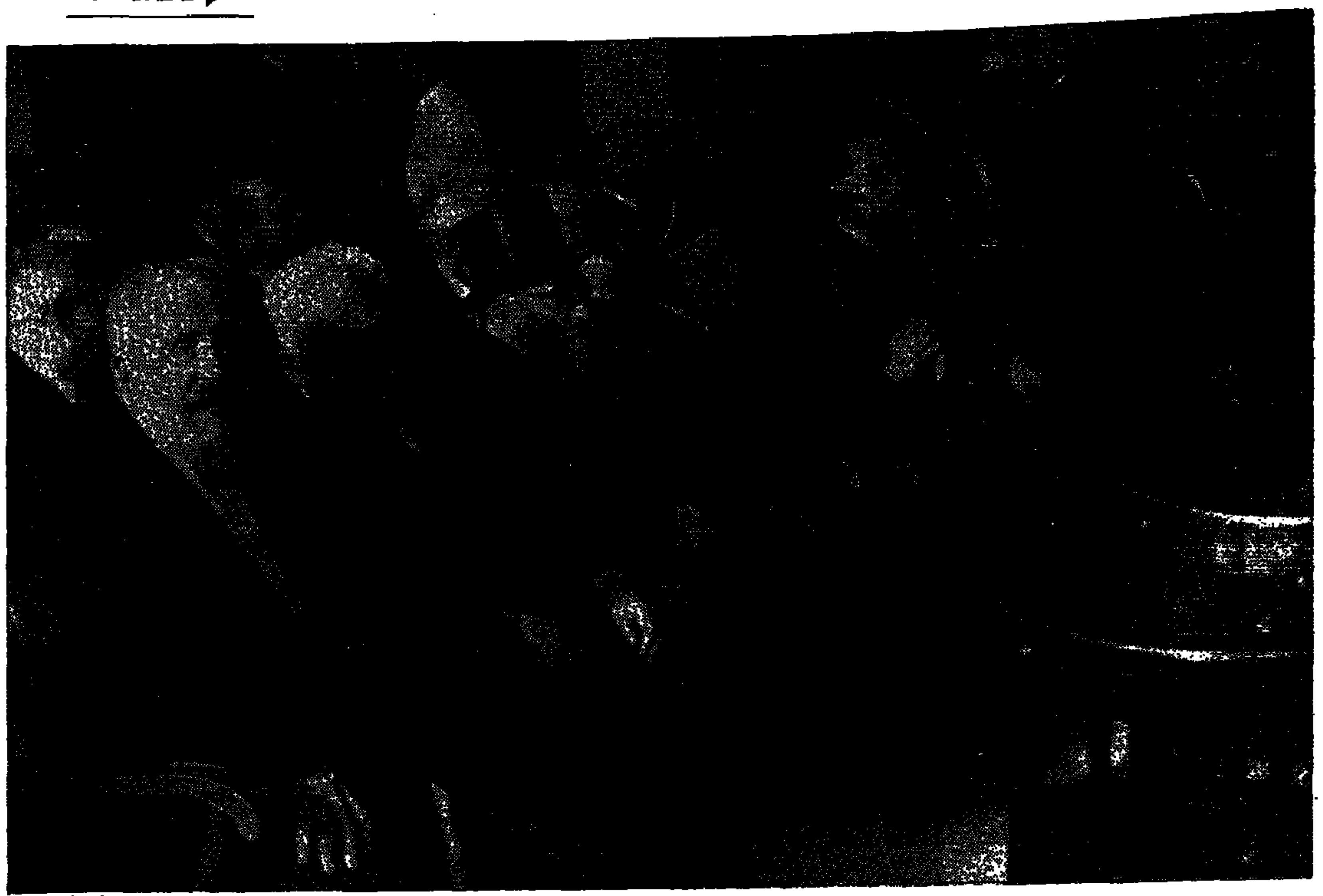

הרב איסר יהודה אונטרמן והרב יעקב משה טולדאנו בטקס הכרזת המדינה (שלישי ורביעי משמאל). התפילה למדינת ישראל לא היתה קיימת מראשית ימיה. גם הציונות הדתית לא מצאה לעצמה מיד נוסח שיבטא את רצונה העז לחבר בין כל הגורמים: דת ואמונה – וציונות והתגשמות חלום העצמאות

תפילה לשלום הפרזידענט והפרזידענטקה

מאת אבירמה גולן

התפילה ביום העצמאות מחלקת את הציבור הדתי ומחדדת את משבר הזהות שלו: בשביל החרדים זהו כתמיד יום חול, אבל גם במחנה הדתי הלאומי אמירת "הלל" ליום העצמאות ולמדינת ישראל כבר אינה מובנת מאליה

ימים לפני יום הזיכרון התקבל בלשכת הרבנים הראשיים בירושלים פקס אנונימי: תצלום מוגדל של דף מספר תפילות ישן. הכותרת: "מי שבירך לתושבי ארץ ישראל, המיוחס לרבנו סעדיה גאון זיע"א". מתחת לכותרת העברית מופיע תרגומה לפולנית. "מי שבירך אבותינו, אברהם יצחק ויעקב", נאמר בברכה המנוקדת, "הוא יברך את אחינו יושבי ארץ ישראל, ויגן עליהם מכל צר ואויב ונזק, ויפרוס סוכת שלומו עליהם ועל ירושלים עיר קדשו" וגו'.

לכאורה, זו ברכה נאה שמישהו מצא לנכון לשלוח בשל הזמנים הקשים. למעשה, זהו אוכל לגמרי לא מקרי, המנסה לפתור מבוכה קשה מנה: התלבטות אם לומר ברכה לכבוד מדינת ישראל או "הלל" ליום העצמאות ולמדינת ישראל, ואולי "מי שבירך" לחיילי צה"ל או ברכה מיוחדת לחיילים – גם אם ממשלת ישראל תוליך לפנות יהודים מחברון או להעביר שטחים מארץ ישראל לידיים זרות.

הציונות הדתית, מכסה, הושפה, עוברת משבר זהות חמור, שפסק ההלכה של רבני המפד"ל היה אחד מסימניו המובהקים. בעיתון "הצופה", התפרסמו באחרונה במה ימים נוקבים שהעלו את השאלה במלוא חריפותה: האם לא טעינו. האם לא נצמדנו לחלום הציוני יותר על המידה ובגללו זנחנו את דרך התורה והלימוד, והשארנו אותה בידי החרדים. בחוגי השמאל של חובשי הכיפות הסרוגות נשמעים הספקות האלה כבר מאז 1967, ועכשיו קולם של הספקנים מתגבר.

על ההתלבטות הזאת מגיבים העיתונים החרדיים בשמחה לאיד גלויה למדי. מה פתאום, הם אומרים, הד"לים (ראשי תיבות של דתיים-לאומיים, שיש בהם יותר משמץ של זלזול) הבינו שדרכם טעות והשקפתם טעות. "אלה שפעם הטיפו והתיימרו ללמד מוסר את היהדות הנאמנה על יחסי דתיים וחילוניים", כותב א. קאופמן בביטאון הסיעה בעלת "המחנה החרדי", "תקועים היום בסבך רעיוני ופוליטי קשה. מחד גיסא האקטיביסטים שבהם קוראים תיגר על אותה מדינה שרק לפני דור חיברו לה 'הלל', ואילו 'חובבי השלום' שבתוך הכיפות הסרוגות עדיין מחפשים את דרכם אל לבו של השמאל הציוני".

במחנה החרדי אין מקום לפקפוק ולחשבון נפש בכל הנוגע למדינת ישראל ולצה"ל. אף שערכי השלום בעולם חשובים, המצווה מפורשת היא "והוה מתפלל תמיד בשלומה של מלכות", והחרדים אינם רואים במדינת ישראל העצמאית מלכות שיש להתפלל למענה. הנימוקים, ולפעמים התירוצים, משתנים. הקיצונים, כמו נטורי קרתא, רואים בהקמת המדינה מרידה בהלכה ומתנגדים לה ולסמליה בגלוי. האחרים, שבמשך השנים שיתפו פעולה בדרכים שונות עם הממסד החילוני וקיבלו מידיו כספים גם למוסדות חינוך ולימוד תורה, משמיעים תירוץ שונה. כאן, הם אומרים, אנחנו בבית, לא בגלות, וחיינו אינם תלויים עוד במלכות זרה.

המצב הזה הפך עם השנים מורכב ומעניין: בעיני "יהדות התורה" המחזיקים במשרות רמות בעיריית ירושלים אינם מתפללים לשלום הממשלה. גם תלמידי הישיבות לא, ולא כל שכן הציבור החרדי, שבשבילו יום העצמאות, כמו יום הזיכרון ויום השואה שנקבעו על ידי השלטונות החילוניים, הוא יום חול רגיל.

לא כך היה הדבר בגולה. בסידורים ישנים שהודפסו במזרח אירופה אפשר למצוא, לפני מוסף של שבת, את הברכה הבאה: "הנותן תשועה למלכים וממשלה לנסיכים... הפוצה את דוד עבדו מחרב רעה". הברכה הזאת, המכוונת לשלומה של מלכות, התפתחה בארצות שונות לכלל ברכה מפורטת ומפורשת, המציינת בפירוש את שם השליט. באוסטריה של תחילת המאה צורף לסידור התפילה "הקיסר פרנץ יוזף ירום הודו", בפולין צוינו שמותיהם של הגראפים השונים שישבו על כס השלטון, במרוקו נישאה תפילה מיוחדת לשלום המלך, שככל הנראה נישאת גם היום, באנגליה התפללו היהודים לשלומו של המלך ג'ורג' השישי ולשלומה של "האם מרי" (ואין הכוונה למריה הבתולה, ר"ל, שהיא אמו של ישו, אלא למלכה מרי שהיתה אמו של המלך ג'ורג').

מכולם הגדילו לעשות עורכי סידור התפילות בארה"ב, שהוסיפו תפילה לשלומו של הפרזידענט ולשלומה של אשתו הפרזידענטקה. יש סידורים שמופיעה בהם רשימה ארוכה ומפורטת של מושלים ואנשים חשובים אחרים שיש לאחל להם בריאות ואריכות ימים כדי שייטב ליהודים.

לשלומם של עזר ויצמן ויצחק רבין, כאמור, אין הציבור החרדי מוכן להתפלל. והסתירה בין האמירה שכאן הם מרגישים בבית, לא בגלות, ובין ההצהרה שכל עוד לא בא מלך המשיח אנחנו שרויים בגלות, שכן הגלות אינה מקום אלא זמן, מוסברת בשפה רפה: [illegible]

[illegible] ומשתנות. "הלל" וכל, המתלבטים במובהק ובחריפות לציונות ולמדינת ישראל, עומדים בצמתים ומפגינים נגד החזרת שטחים, ומעורבותם בחיי המדינה, שהולם בחיבוק ההדדי בינם ובין הנשיא ולמן שד"ר, הולכת ומעמיקה עד שקשה להבחין במה בדיוק מתבטאת אצלם שלילת הציונות.

לחרדים הספרדים יש נוסח משלהם. הרב עובדיה יוסף, כשהיה הרב הראשי הספרדי לישראל, קבע שיש להתפלל לשלום החיילים בכל שבת בבית הכנסת. חסידיו אומרים איפוא "מי שבירך" לחיילים, אבל בניגוד לציונים הדתיים מן המפד"ל – האומרים על פי הנוסח שחיברה הרבנות הראשית "הוא יברך את חיילי צבא הגנה לישראל" – אומרים תלמידי הרב יוסף "הוא יברך את חיילי ישראל".

בין הספרדים יש גם מחלוקת בנוגע ל"הלל" של יום העצמאות. הש"ס והספרדים אינם אומרים ברכה בסיום ההלל, אפילו לא בראש חודש, תיקן הרב עובדיה יוסף שאין לומר ברכה בסיום ה"הלל" של יום העצמאות. לא מחאה כלפי המדינה, חלילה, מסביר הח"כ אריה דרעי, אלא היצמדות למנהג הספרדי. באחד מימי מבצע "דין וחשבון", כשהגיעו בכירי ש"ס לביקור בצפון, נכנסו אריה דרעי, שהיה אז שר הפנים, הרב מאיר והרב גמליאל לקבר חוני המעגל בחצור ושהו שם שעה ארוכה. כשיצאו הסלו ידיים, אמר דרעי, "טוב, אמרנו מי שבירך לחיילי צה"ל". העומדים לידו לא שמו לב לשינוי הזעיר ולא שאלו אותו אם הקפיד להיצמד לנוהג של הרב יוסף או כיוון, כמו הדתיים הלאומיים, לחיילי צבא ההגנה לישראל.

כמו "מי שבירך" לחיילי צה"ל, גם הברכה למדינת ישראל, שהספרדים (מלבד אלה המזוהים עם המזרחי או הקיבוץ הדתי) אינם אומרים אותה, לא היתה קיימת מראשית המדינה. גם הציונות הדתית לא מצאה לעצמה מיד נוסח שיבטא את רצונה העז לחבר בין כל הגורמים: דת ואמונה – וציונות והתגשמות חלום העצמאות. רק שנים אחדות לאחר קום המדינה נכתב הנוסח המוכר היום בכל בתי הכנסת שמתפללים בהם דתיים לאומיים: "אבינו שבשמים, צור ישראל וגואלו, ברך את מדינת ישראל, ראשית צמיחת גאולתנו, הגן עליה באברת חסדך ופרוש עליה סוכת שלומך, ושלח אורך ואמתך לראשיה ויועציה, ותקנם בעצה טובה מלפניך".

כשם שאנשי ש"ס אומרים בכל שבת "מי שבירך" לחיילים, כך אנשי המזרחי אומרים את הברכה למדינת ישראל בכל שבת. יש האומרים אותה, טוען ח"כ זבולון המר, בכל יום. המר יודע שהוויכוח הזה בתנועתו מתמקד בשורה האחרונה, המתייחסת לשרים וליועצים. יהודה עציון, מאנשי המחתרת היהודית, נהג, על פי עדות חבריו, לצאת מבית הכנסת בכל פעם שמגיעים לפסוק הזה. השנה אולי ייצאו אתו יותר חברים.

סביר להניח שמי שעומד בצומת רעננה ובידו שלט "רבין בוגד", יתקשה להתפלל לשלומו של ראש הממשלה ולהארת עיניו. המר סבור שהגישה הזאת איננה נכונה. ממשלות באות והולכות, הוא אומר, ואנחנו מבחינים בין המדינה לבין הממשלה. אחרים בתנועת המפד"ל אומרים בחיוך שאת הפסוק "ותקנם בעצה טובה מלפניך" יש לומר השנה בכוונה מיוחדת.

ועם זאת, ייתכן שהנוסח העתיק של רבנו סעדיה גאון, שבבתי כנסת בבריטניה ובארצות הברית יש היוצאים בגללו באמצע התפילה במחאה על שאין מוזכרת בו מדינת ישראל, ייתן למתנגדי הממשלה בארץ פתרון של כבוד, המתייחס לתושבי ארץ ישראל ולא מסתבך עם המדינה.

אני אשכח את הפצצה, אתה את חלום זרנוגה

(סוף מעמוד 3)

פלשתינית".

צבי זמיר, לא נראה לי שהתרגשת כשהישאם עבד אלראזק דיבר על מדינה לפלשתינאים.

זמיר: "אני לא יכול למנוע מהישאם לתבוע מדינה. בפועל הוא נלחם על מדינה. הוא יתווכח על מדינה פלשתינית, וישראל תיאבק על עמדותיה. אני בטוח שצורת הדיון, מהיום ועד ההגעה על ההסכם, תכריע לגבי אופיו של ההסדר".

הישאם עבד אלראזק, לא ענית לשאלתו של זמיר: איך אתם מתגברים את האוכלוסייה בעזה לשלום?

עבד אלראזק: "במשך 25 שנה עודדו הישראלים את כל הגופים הדתיים המשתייכים לאחים המוסלמים. הם ראו באש"ף גוף כופר, שאסור לקבל את מרותו, והארגונים הדתיים – גוף מתורה שמחליש את אש"ף. הדבר איפשר לגופים אלה לבנות לעצמם תשתית".

דומה שצבי זמיר, כמי שעמד בראש המוסד, יודע על מה אתה מדבר.

זמיר: "אני מכיר את הנושא, אבל לא עסקתי בביטחון פנים".

במבט לאחור, האם אתה מסכים שזו היתה טעות להישען על הגורמים הדתיים?

זמיר: "הקונצפציה לא היתה נכונה. כאשר תקופה מסוימת הם היו אופוזיציה לפעילותו של הפתח, זה עבד. אבל אי אפשר לדעת היום מה היה קורה לולא זה עבד".

נחזור להיערכות לשלום. האם בעזה נערכים לשלום?

עבד אלראזק: "מדברים על כך בחוגים הפוליטיים של הארגונים המאמינים בתהליך. אך גם היום השליטה לא בידינו, אנחנו לא הריבון. שם מורה לא יכול להגיד מה שברצונו. רק בחוגים הפנימיים, בעיתון הפנימי, נותנים את הסיסמאות שמהן יכול הציבור ללמוד על דעתנו".

צבי זמיר, אחרי שעה של שיחה עם הישאם עבד אלראזק – האם אתה מתרשם שנבנים צעדי אמון, לפחות ביניך לבינו?

זמיר: "אנחנו מדברים בפעם הראשונה, וזו שיחה של גילוי לב. אני רוצה שהדברים שהישאם אומר לי ייתנו מענה לישראלים רבים שיש להם חששות. השאלה היא, אם יש לכם די כוח בשטח".

עבד אלראזק: "יש לנו דיאלוג עם כל הארגונים, ואני בטוח שכולם ישתתפו בבניית העתיד בגדה המערבית וברצועה, שכולם יהיו חלק מהמפה הפוליטית הפלשתינית".

הדברים נשמעים כרקלום של מקסם כוזב מראש.

זמיר: "החשש שלי ממה שאני קורא, רואה ושומע, הוא, שכל עוד הפלג המרכזי הולך בכיוון שאנשי הג'יהאד האיסלאמי רוצים ללכת בו, הם יעלו על האוטובוס של פתח עד לתחנה ושם יירדו וילכו לדרכם".

עבד אלראזק: "אני חושב אחרת".

זמיר: "אידיאולוגית, זו קבוצה שחושבת אחרת ממך".

עבד אלראזק: "אבל גם בעבר היא חשבה אחרת. פעם הם אמרו שלהצטרף למלחמת קודש זה לפעול נגד האל. או זה שירת את האינטרס שלהם".

זמיר: "אני מבין מדבריך שברגע שתהיה הסכמה – כאשר לפי המשל שלי הם ייסעו באוטובוס שלכם – הם יגיעו להכרה התומכת בעמדה שלך; כלומר, שיש להשקיע בבנייה של מדינה פלשתינית. אך האם במדינה שכל אחד יכול להתנגד בה?"

עבד אלראזק: "יותר מזה. גם אם הם יהיו בשלטון, הם יתנהגו כמונו, כמפלגת שלטון. שמעון פרס אומר שאם הם יעלו לשלטון, ישראל תחזור לעזה. ואני אומר שהם יפעלו על פי האינטרס של הפלשתינאים".

האם יש אפשרות שהמוסלמים הדתיים יגיעו לשלטון?

עבד אלראזק: "אני לא רואה אפשרות כזאת, לא בטווח הקצר ולא בטווח הארוך".

זמיר: "ברגע שצה"ל יצא מרצועת עזה האוכלוסייה הפלשתינית תצטרך להחליט מי הוא המנהיג ברצועה. הישאם מקווה, וזו גם תקוותי, שהדבר ייעשה בדרך דמוקרטית".

האין זו תמימות להניח שאש"ף ינצח בדרך של בחירות דמוקרטיות?

זמיר: "אם הם מייצגים את הרוב, הישאם מניח שכן – אז בהסכמת הרוב לאלץ את הפונדמנטליסטים לא להפריע לאש"ף לפעול כפי שהוא רוצה לפעול".

אך באש"ף אין מתכוונים לקיים בחירות דמוקרטיות.

עבד אלראזק: "דמוקרטיה אינה רק מלה. זו דרך. אי אפשר לבנות אותה בן לילה. קודם כל צריך לקבל את השלטון".

שנת 1973 היתה שנה של מפנה גם לזמיר וגם לעבד אלראזק. זמיר פרש מראשות המוסד שנה אחרי המלחמה ובמשך שנים מספר כיהן כיו"ר מועצת המנהלים של סולל בונה. אחר כך, במשך 15 שנים, עמד בראש מועצת המנהלים של בתי הזיקוק. היתה לו גם חוויה פוליטית קצרה. לפני המהפך של 1977 הצטרף לקבוצתו של מאיר עמית, קודמו לראשות המוסד, והשתתף בהקמת ד"ש. כיום עומד זמיר בראש מכון הנפט הישראלי.

בשיחה עם עבד אלראזק שם זמיר את הדגש על השותפות הכלכלית בין שני העמים. על פי האינטרס הכלכלי המשותף, הוא אומר, ייבנו היחסים. גם עבד אלראזק סבור כך. השניים משוכנעים כי יש צורך עליון לשקם את הכלכלה ההרוסה בעזה, לחסל את מחנות הפליטים, לבנות שכונות מגורים חדשות. הוויכוח מתנהל רק על סדרי העדיפויות. עבד אלראזק רוצה לבנות נמל עמוקים בעזה ונמל תעופה ליד רפיח. זה חיוני, הוא אומר, לשיפור הכלכלה. זמיר רואה בכך ניסיון ילדותי להשיג מאפיינים מדיניים בשביל הפלשתינאים והוא פוסל זאת כל עוד קיימים מחנות הפליטים. "כשאראה שהמשפחה של הישאם יצאה ממחנה הפליטים ויש להם עבודה, אהיה רגוע. רק אז אדע שהדברים השתנו".

בשלב מסוים נפרשת מפת ישראל על השולחן. "אני פונה, כבוגר החוג לגיאוגרפיה באוניברסיטת תל אביב, אליך כסטודנט לגיאוגרפיה באוניברסיטת ביירות", אומר זמיר אל עבד אלראזק בנימה שלא היתה נקייה מפטרונות, בניסיון להוכיח כי את הסחורות, שבעידן השלום יגיעו מסעודיה ומירדן, עדיף לייצא מנמל חיפה ולא מנמל עזה.

כאשר זמיר פרש ממערכת הביטחון החל עבד אלראזק לרצות עשרים שנות מאסר. כאשר בעקבות מלחמת יום הכיפורים החל זמיר להתפכח מהאשליות על המשך האחיזה הישראלית בכל שטחי ארץ ישראל, החל עבד אלראזק לעצב מחדש את השקפת עולמו בכלא הישראלי. עשרים שנות כלא הפכו אותו מלאומני קיצוני לבעל עמדות מתונות. בבית הסוהר היה די זמן להתעמק בדברים, הוא מסביר, "95% מכל האסירים לשעבר התמתנו שם".

בכלא הישראלי הוא ביסס את מעמדו כמנהיג האסירים. עם תחילת האינתיפאדה הציעו לו שלטונות בית הכלא להגיש בקשת חנינה. ממערכת הביטחון נרמז לו, כי אם יעשה את הצעד הראשון, בקשתו לא תידחה. היה בכך אישור מצד השלטונות הישראליים למעמד המיוחד שרכש לעצמו. אבל זו היתה הצעה שעבד אלראזק לא היה יכול לקבלה, כדי שלא להיחשב כמשתף פעולה, והוא אכן דחה אותה.

בשלושת החודשים שחלפו מאז שוחרר הספיק עבד אלראזק לא מעט. הוא הוזעק לתווך בהתייעצויות עם עראפאת וחברי ההנהגה של אש"ף, ולא פחות חשוב – סיים את תקופת רווקותו. לפני שלושה שבועות, בגיל 41, נשא הישאם לאשה את קרובת משפחתו. בעיני אשתו הוא גיבור לאומי: היא נולדה כאשר הישאם היה בכלא. את ירח הדבש הוא חוגג בבית מלון באילת.

החמצת את שנות בחרותך, לא נשאת אשה ולא הקמת משפחה.

עבד אלראזק: "במלחמה למען ענין, זה לא קשה".

אתה לא מצטער על השנים בכלא?

"אני רואה את החברים שלי שהלכו ללמוד, ואיני רואה את עצמי פחות טוב. להיפך".

צבי זמיר, יש לך הערכה על הקרבן שהעלה הישאם?

זמיר: "הוא חייל בתנועה הלאומית הפלשתינית, שבמבנה עמו".

אתה יכול לחוש כלפיו אחוות לוחמים?

זמיר: "אין בלבי שנאה להישאם".

עבד אלראזק: "בין חברים לנשק שוררת הערכה. גם בלבי אין שנאה".

צבי זמיר, אינך חש כעס על עבד אלראזק, נציגו של עם שמנע את תקומת החלום הלאומי שלך?

זמיר: "היה עימות בין שתי תנועות לאומיות, וזה לגיטימי. הישאם סלח לי על הצרות שהיו לו בבית הסוהר. ודי האנשים שעקבו לו את זה הם חברים שלי. אני אומר להישאם: אתה מוכרח לוותר על זרנוגה כדי לחיות אתי בשלום, כי אני אומר לו שלא אחזיר לו את זרנוגה. הוא צריך להגיד לאבא שלו, שגמרנו עם זה".

ומאז השתנתה זווית הראייה

מצעד יום העצמאות, 1978. הנשיא אפרים קציר, ראש הממשלה מנחם בגין, הרמטכ"ל רפאל איתן ושר הביטחון עזר ויצמן צופים מעל בימת הכבוד במצעד חיל האוויר

هكذا من الأصل

هكذا من الأصل

הקו הדק שבין תעמולה לאמנות

האמנות הפלסטית בארץ, שנוצרה במקביל לתהליך של גיבוש לאומי, כמעט שלא היתה מגויסת במובן הלאומני, אולי בגלל החשיבות המועטה שייחסו לה מוסדות טרום המדינה. אמנים פלשתינאים לא נהנו מאותה סובלנות

מאת סמדר שפי

"הבעיות שאנו מציבים לפנינו אינן של עיצוב הצורות, כי אם מתן צורה לתוכן מסוים. אנו בני הארץ ואנו אוהבים אותה... את נופה ואת אנשיה. יש מי שימצא נאיביות בכמה מציורינו, אולם לדעתנו טובה נאיביות זו – שחיבה בה ואהבת החיים – משכלתנות כרוכה שאין בה לא אהבת הבריות ולא אהבת היפה. הגיעה השעה שנחזיר לחברה את אשר אנו חייבים לה, שנהפוך את האמנות ממצרך מותרות למצרך להמונים... שאנשים מכל המעמדות יוכלו לבוא לתערוכה ולאהוב את אשר הם רואים" (דברים שפורסמו ב–1953 בעקבות התערוכה השנייה של "קבוצת העשרה", קבוצה של אמנים צעירים שעם חבריה נמנו אליהו גת, משה פרופס, דן קדר ואיציה ממברש; זו היתה, כנראה, הפעם האחרונה שבה יצאו אמנים ישראלים במניפסט לאומי)

"אמנות מגויסת" נתפסת בדרך כלל כאמנות גרועה מעצם קישורה האסוציאטיווי למשטרים פאשיסטיים וטוטליטריים כמו גרמניה הנאצית, איטליה של מוסוליני וברית המועצות, במיוחד בתקופת סטאלין. האמנות ששימשה תפאורה למשטרים אלו, גסה ודווה בדרך כלל, השכיחה את העובדה שרבים מהיוצרים החשובים בתולדות האמנות יצרו "אמנות מגויסת". אמנות מגויסת מצוינת, שנועדה לפאר שליטים ואידאות שלטוניות, נוצרה במצרים העתיקה, ברומי, בצרפת של נפוליאון וברוסיה של תקופת המהפכה הקומוניסטית. תפיסת ה"אמנות למען אמנות", שתבעה את שחרור האמנות מכבלי המחויבות האידיאולוגית, נוסחה רק במאה ה–19, אבל גם בתקופות מוקדמות יותר נוצרה אמנות שלא כוונה רק לשכבה השלטת, ולא היתה אמנות מגויסת במובן הפוליטי. כך למשל במאה ה–17 בנדרלנדים, הפכה האמנות למצרך מבוקש בידי בורגנות גדולה ומבוססת.

בסקירה של תולדות האמנות הישראלית מפתיע לגלות שלא היתה כמעט אמנות מגויסת במובן הלאומני, אף על פי שהאמנות הזאת נוצרה במקביל לתהליך של גיבוש לאומי. אולי יותר משיש לזקוף זאת לזכות השיבה ההופכית של האמנים, מעיד הדבר על החשיבות המועטה שייחסו המוסדות של טרום המדינה וראשיתה לאמנות הפלסטית. שנה לאחר קום המדינה כינס דוד בן גוריון אנשי רוח לדיון בעיצוב החברה הישראלית. לדיונים אלה לא הוזמנו אמנים, אף כי כמה מהם, כמו יוסף זריצקי או מרסל ינקו, היו דמויות ציבוריות מוכרות.

אולי דווקא אותו יחס של אדישות אל האמנות הפלסטית מצד מוסדות המדינה (שיש לו ביטוי עד היום בתקצוב העלוב למוזיאונים) ופעילות מסחרית דלילה איפשרו לאמנים יתר חופש באמירותיהם הפוליטיות. למשל עבודות כמו זו של ארנון בן דוד, "Jewish Art" – שבה מופיעה הכתובת "אמנות יהודית" ומתחתיה מונח רובה־בצעצוע מדגם עוזי – לא סבלו מהתערבות של הצנזורה, שלא היססה להתערב נגד המחזה "אפרים חוזר לצבא" של יצחק לאור, למשל. מקבצות פוליטיות קיצוניות כמו סגירת העיתון "דרך הניצוץ" מעולם לא הופעלו כלפי אמנות פלסטית.

האמנות הפלשתינית לא נהנתה מאותה סובלנות (יהיו שורשיה אשר יהיו) שאיפיינה את יחסה של ישראל כלפי אמנות מבית. אמנות זו נחשבה לגורם חשוב דיו כדי להצדיק פיקוח. ב–1984, שלוש שנים לפני פרוץ האינתיפאדה, נדון הצייר פתחי רבאן מעזה לששה חודשי מאסר משום שבציור שהציג הופיעו צבעי דגל אש"ף – לבן, שחור, ירוק ואדום.

דמות הערבי כעברי הישן־חדש

ראשית האמנות הישראלית בישרה דווקא היצמדות לאידיאולוגיות ממסדיות. בוריס ש"ץ, שיסד את "בצלאל, בית מדרש למלאכות אמנות" ב–1906 (שנת הלידה הרשמית של אמנות יהודית בארץ ישראל), הביא לארץ גישה אקדמיסטית אנכרוניסטית ורומנטית. הוא האמין ביצירת סגנון עברי המבוסס על סמלים דתיים, על דמויות מנהיגים, על דמויות "אותנטיות" מהתנ"ך ועל הרבה אוריינטליזם.

המטרה המוצהרת היתה "אמנות לאומית היוצאת מן הלב ופועלת בהרמוניה עם לב הלאום", והתוצאה – תערובת של סגנון מזרחי ומערבי, במיוחד ארנובו – ספגה ביקורת קשה מצד חוגים חילוניים שמאלניים עוד לפני שבצלאל, בגלגולו הראשון, נסגר ב–1929. תלמידים כמו ראובן רובין, נחום גוטמן, יחזקאל שטרייכמן ואביגדור סטימצקי, שעזבו את בצלאל מאוכזבים, היו מאלה שהכתיבו את התפיסות המאוחרות יותר של אמנות ישראלית. ראובן וגוטמן דגלו במקומיות, שונה מזו של בצלאל והדמות מנופי הארץ, ושטרייכמן וסטימצקי ניסו להדגיש את הפנים האוניברסליים של האמנות הישראלית.

בשנות העשרים נזנחה האידיאולוגיה של בצלאל, שנתנה עדיפות לאמנות השימושית על פני האמנות היפה. אמנות שנות העשרים דחתה את השימוש בסמלים דתיים ובמגננות מיושנים לזמנם. גוטמן, חיים גליקסברג, ישראל פלדי, מנחם שמי, ציונה תג'ר ואחרים הציגו עבודות אחרות של ציורי נוף וציורים שדמויות של ערבים הופיעו בהם בשכיחות גבוהה. בדמות הערבי השתמשו כדי לייצג את העברי הישן־חדש, שיריבו או על היווצרותו.

בציוריהם של אמני שנות העשרים ניכרת ההערצה לכוח ולשורשיות, אבל דומה שהם מילאו תפקיד (לא מכוון) בהשכחת קיומה של אוכלוסייה ערבית־עירונית משכילה, שלא עסקה דווקא כג'יג ביפו או הילכה בין טראסות. הפאתוס של העבודות הפך במהרה למניירים, וגליקסברג כתב על אמנות זו ב–1933 "שהדי העיקר היה הנושא והתוכן: התמונה הארצישראלית (...) ראו בכל אחד שהיה מעלה גמל, חמור או כפר ערבי – אמן ישראלי".

דווקא האמנות הזו, האסקפיסטית במהותה, שמתארת ארץ פסטורלית עם ערבים יפים ופרימיטיביים, זוכה היום לפופולריות עצומה. תמונות של אמנים מתקופה זו מופצות כפוסטרים, רפרודוקציות ועטיפות ספרים; יצירות מקוריות שנוצרו אז מקבלות מחירים גבוהים במיוחד במכירות פומביות, מה שמוכיח שהחלום שהציגה עדיין קוסם.

חלום הפסטורליות, על הפלאחים המאכלסים אותו, מופיע גם בעבודות של אמנים פלשתינאים משנות השמונים. בציורים כמו "מסיק הזיתים" של סלימן מנסור או "אם וילד מת" של נאלה אל־אמרש מתואר הפלאח כדמות מעוגלת, מונומנטלית וארצית. הדמיון בין אלה לבין תיאורים של גוטמן או שמי משנות העשרים הוא מדהים, ובמיוחד כשמדובר באמנים שלמדו בבצלאל, כמו מנסור.

דמיון רב לעבודותיו של מרדכי ארדון יש בציורי נוף, בעיקר נוף ירושלים, של מנסור, עיסאם באדר ולפעמים גם תייסיר ברקאת. אלה, וכמותם גם טאלב דווק ותייסיר שאריף, מייצגים זרם משכיל של אמנים פלשתינאים שמתאפיין בתודעה פוליטית מפותחת ובאמביציה חזקה להכרה אמנותית מקומית ובינלאומית. האמנים הפלשתינאים, כנראה לא יותר מכעשרים אמנים פעילים, נחשבים מאז סוף שנות השישים לדמויות תרבותיות חשובות בשטחים והם נתמכים בידי אש"ף. מרביתם חברים באיגוד האמנים הפלשתינאים הפועל בירושלים מאז 1975.

חריגים גם ב"אופקים חדשים"

בשנות השלושים החלה להעלם האמנות הישראלית בעלת הגוון המקומי־לאומי. בתקופה זו החלה נהייה לפאריס, ובמיוחד היתה חזקה השפעתה של האסכולה היהודית בפאריס (סוטין, קיסלינג). חותמו של הציור הצרפתי על האמנות הישראלית היה גדול כל כך עד שציורי הנוף הבהירים הומרו בנופים כהים האירופיים בסגנון אקספרסיוניסטי בעיקר.

שנה לפני קום המדינה, כשקבוצה של שבעה ציירים – ובהם זריצקי, יעקב וכסלר, שטרייכמן ואריה ארוך – הציגה את יצירותיה במוזיאון תל אביב, כתבו חברי הקבוצה שפניה ל"אמנות מודרנית, בהשפעת הסגנון הצרפתי, ואולם יחד עם זאת היא חותרת לסגנון מקורי ששורשיו במציאות שלנו". התארגנות זו של אמנים שהציגו סגנון מודרני התקבלה כתופעה חיובית בעולם התרבות של התקופה, גם משום שהציגה מהסגנון האמנותי של התערוכות שיזמו ארגונים ממסדיים כמו אגודת הציירים הכללית.

שלונסקי כתב אז "בהווי של ארגונים, אגודת סופרים כללית ואגודת הציירים הכללית, המסייע לטשטוש גבולין והשלטת הבינוניות, יש לציין כהופעה חיובית התבדלות לפי קו רעיוני אמנותי".

"אופקים חדשים", אולי הקבוצה החשובה ביותר באמנות הישראלית, הציגה את תערוכתה כחצי שנה אחרי קום המדינה. הקבוצה אמנם נהנתה מחיבוק הממסד (נציג הממשלה נאם בפתיחה) אבל הציגה אמנות משוחררת ממחויבות לאומית או חברתית. זריצקי, המנהיג הבלתי מעורער של הקבוצה, אמנם כתב שיהיה מוכן להסביר לקהל אמנות זו, אבל רק "כדי שנוכל לפתח אמנות אמת במדינתנו הצעירה". כמה שנים באחור יותר הוסיף ש"אמן ישראלי יבטא את מולדתו ממילא, ועליו לראות עצמו כחלק משאר אמני העולם".

בצד הזרם המרכזי של "אופקים חדשים", שפעל עד אמצע שנות השישים (וגם בו היו חריגים כמו ינקו, שצייר חיילים פצועים או מכבים), פעלו גם אמנים שתפסו את עצמם כבעלי שליחות חברתית ואמירה אידיאולוגית. בשנות החמישים היו אלה אמנים מקיבוצי השומר הצעיר ומפ"ם, שהושפעו בעיקר מהזרם החברתי ממקסיקו ומאיטליה ולא מהריאליזם הסוציאליסטי הסובייטי. רות שלוס ציירה או את "פועל ממתין", "שכונת מחולל" ו"ששח 9", נפתלי בזם צייר מעברות, הפגנות למען השלום וציורים כמו "לעזרת הימאים". בנושאים דומים עסקו בין היתר גרשון קניספל, משה גת ודני קרוון (שאחר כך שינה כיוון). אמנים אלה לא זכו לתמיכת ההסתדרות, וגם חברי "אופקים חדשים" טרחו להפגין סלידה מציוריהם בכל דרך אפשרית, למרות שקשה מאוד לדבר על קיום תהודות של ממש בין קבוצת המרכז לבין קבוצת השוליים.

גוון לאומי־סוציאליסטי נמצא אצל רבים מהאמנים הפלשתינאים כבר בשנות החמישים, ביצירותיו של איסמעיל שמוט, ומאוחר יותר בשנות השבעים בעבודות כגון אלו של וידאד תמרי או עיסאם חילים, שבחרו לצייר נושאים שביטאו את הכאב הפלשתיני לעתים קרובות באופן פולקי. משהו מאווירה זו יש גם ב"גמל הסבל", עבודה של מנסור מ–1973, שאכן הפכה לכרזה. בתמונה זו פועל פלשתינאי נושא על גבו משא המעוצב כעין ובה ציור ירושלים הערבית.

תערוכות משותפות

כבר באמצע שנות השבעים החלו אמנים ישראלים לנקוט עמדה נחרצת נגד הכיבוש (אמנים השתתפו כמובן בפעילות שמאלנית גם בשנים קודמות), בעבודות אדמה, מיצגים, פעולות אמנותיות כמו מבצע "מצר מסר" או הסרגה שנערכה במוזיאון ישראל בקיץ 1975, שנוצרו בה מיצגים בעלי גוון פוליטי מובהק.

בפעולות השונות השתתפו אמנים רבים כמו מיכה אולמן, משה גרשוני, אביטל גבע, גבי קליזנר ושרון קרן. בו בזמן המשיכו מנשה קדישמן ואמנים אחרים לעסוק בסמלים מקראיים, אבל לעבודותיהם לא היה צביון פוליטי מוגדר. האמנות הפלסטית הקדימה את הציבוריות הישראלית בהבנת מצב הכיבוש ומצב הפלשתינאים לאשורו.

אמנים כמו דוד ריב, ארנון בן דוד, מיקי קרצמן וישראל רבינוביץ הפכו את הדיבור הישיר על הכיבוש והיחס לפלשתינאים לאחד מהנושאים המרכזיים ביצירתם בעשר השנים האחרונות. אמנים אחרים, כמו ציבי גבע או אלכס ליבק, טיפלו בנושאים אלו באופן חלקי או עקיף יותר.

מתחילת שנות השמונים הפך הקשר בין אמנים פלשתינאים לאמנים ישראלים לקשר של־עבודה, ומאז הצטברו למעלה מ־10 תערוכות משותפות, בישראל ובחו"ל. כמעט כולן נולדו מיוזמה של הצד הישראלי, והשתתפותם של האמנים הפלשתינאים בהן הותנתה באישור הארגונים הפלשתיניים השונים, בעיקר אש"ף. גם ההשתתפות המאושרת נתקלה לא פעם בביקורת.

ארגון התערוכות המשותפות רצוף קשיים, הן פיזיים – בעיות של סגר או עוצר פתאומי שעיכב אמנים מהשטחים – והן כספיים: לא נמצאו מוסדות מממנים לתערוכות מסוג זה. העדר מימון גם הביא לכך שרוב התערוכות המשותפות לא זכו לתיעוד.

ההתנערות מהלאומנות

שלב ההתנערות מלאומנות, שבאמנות הישראלית החל כבר באמצע שנות העשרים והתחזק במקביל להקמת המדינה, אולי מתחיל היום באמנות הפלשתינית, למרות שהיא עדיין נושאת אופי מגויס הרבה יותר מזה שנשאה האמנות הישראלית אי פעם. לצד הקבלות שניתן למצוא בה לאמנות שנות העשרים וגם לתנועה הכנענית (לחיפוש השורשים בעבודות כמו אלו של בנימין תמוז או עבודתם המוקדמת של יצחק דנציגר ויחיאל שמי יש מקבילות בעבודות של תייסיר ברקאת), יש לחלק ניכר מהעבודות אופי תעמולתי, שכן ישראל היה מסור כמעט רק לכרזות ולגרפיקה מוזמנת, לא לאמנות.

במקרה הפלשתיני היטשטש במשך השנים הקו הדק לעתים בין תעמולה לאמנות. כך בציור של סאלח אל־אמרש, שבו הכיתוב "ירושלים בלבנו" מצויר כפשוטו, או ציור של ג'לאל ראביר, ובו אשה פלשתינאית עם דגל, המסתמך באופן ברור על "החירות על הבריקדות" של דלקרואה שצויר לפני 130 שנה והפך לדגם מקובל באמנות מגויסת.

אמנים אחרים, כמו חליל ראבח, תייסיר שאריף, נביל ענני, טאלב דווק וג'והאר אל־מלכי, שחלקם פועל סביב גלריה "אנאדיאל" – הגלריה הפלשתינית היחידה עד כה – הפכו בשנים האחרונות לפחות בוטים ושטוחים במסרים שלהם, וכמה מהם פנו גם ליצירה מופשטת.

גם השימוש בסימנים וחומרים מתוך האמנויות השימושיות, בעיקר רקמה וטקסטיל, הפך לשכיח בשנות האינתיפאדה (ומזכיר את המגמות שרווחו בבצלאל המוקדם). במשך תקופה קצרה, אמנים כמו מנסור וענני אף החילו את החרם הפלשתיני על סחורות ישראליות וגם על צבעים וחומרים לציור, ויצרו אך ורק בחומרים טבעיים, בעיקר אדמה ופיגמנטים. השימוש בחומרים הטבעיים הוביל לאמנות אבסטרקטית יותר מבעבר.

•

בשנתיים האחרונות, מאז החל תהליך השלום, חשים חלק מהאמנים הפלשתינאים שמאבקם הפוליטי אינו מחייב עוד אמנות מגויסת כבעבר, ודומה שבעולם האמנות הפלשתיני כבר החל תהליך של נורמליזציה. יש חזרה לשימוש גם בחומרים מקובלים יותר בציור, שייתכן שהוא תולדת העייפות משימוש במספר חומרים מוגבל. אמנים כמו ראבח יוצרים היום אמנות שאמנם עוסקת בבעיות המקומיות (כמו בעיית המים), אבל באמצעות שפה אמנותית מורכבת כמו מיצבים. ג'ק פרסקיאן, הבעלים של גלריה "אנאדיאל", עוסק בהכנות לפתיחת מרכז התרבות "אל וסאטי" בספטמבר הקרוב, מקום שישמש גרעין למוזיאון פלשתיני ולאקדמיה לאמנות.

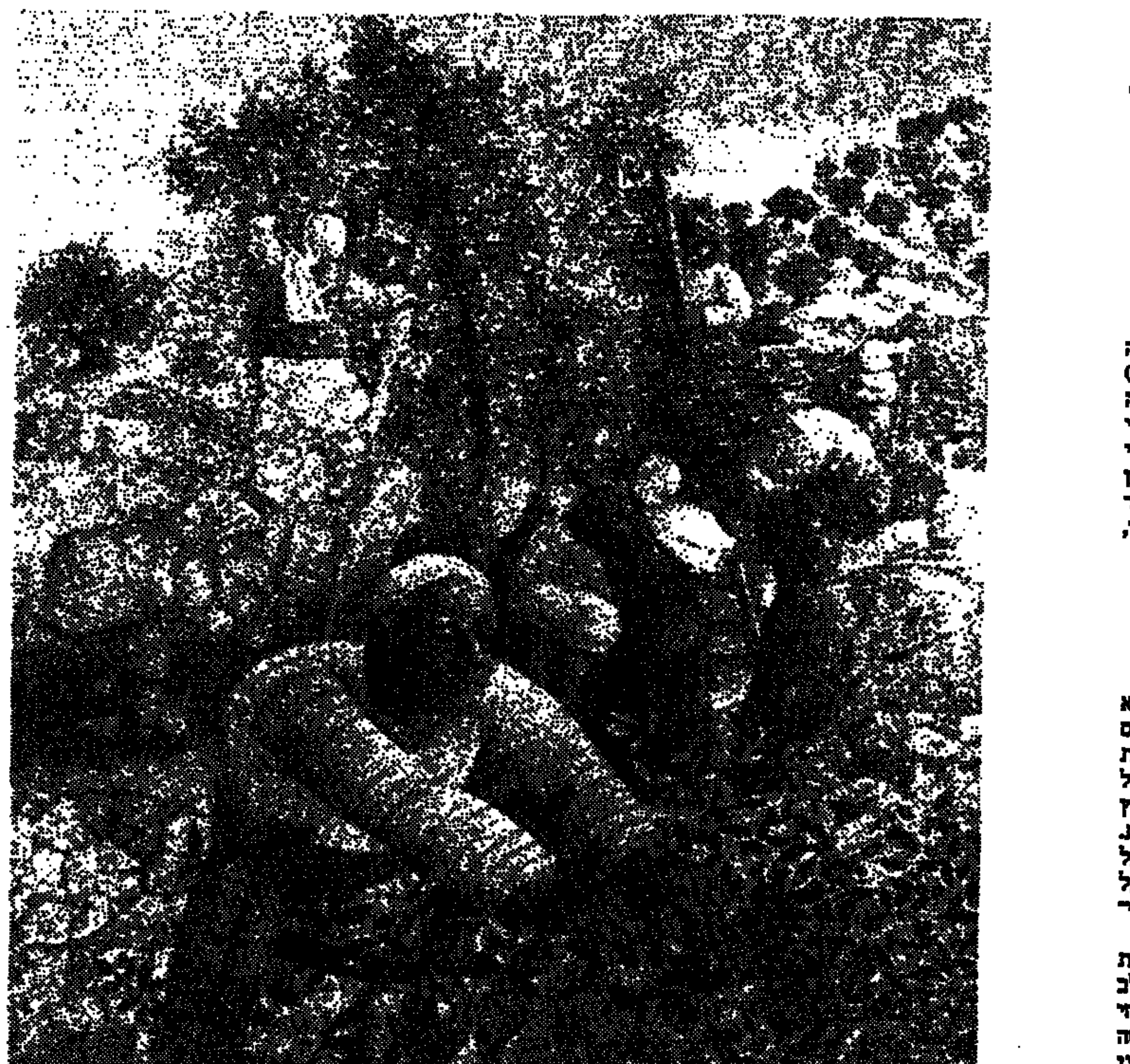
"מסיק הזיתים", סלימן מנסור

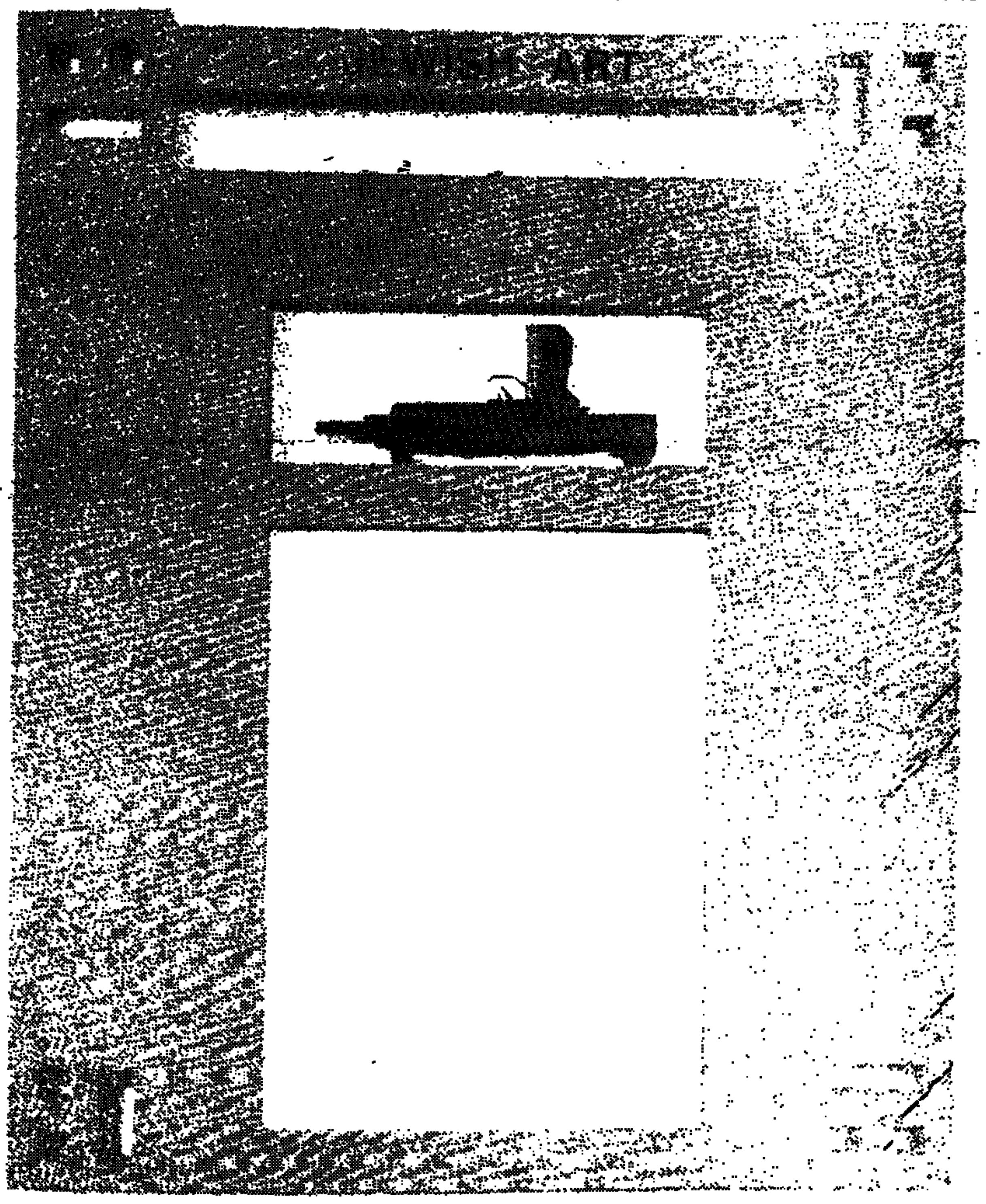

"אמנות יהודית", ארנון בן דוד

אשה פלשתינאית עם דגל. ג'לאל ראביר

מתוך "המשימה: תל אביב". דמותו של היהודי החדש

יומנים פלשתיניים

הקולנוע העברי ביקש לתעד את הגשמת החלום הציוני ולקחת חלק בעיצוב הזהות המתחדשת של היהודי הארץ־ישראלי. בסרטים הפלשתיניים היום, אובדן האדמה והחיים תחת שלטון זר מיתרגמים בחלק ניכר מן הסרטים לאובדן הזהות ולאובדן היכולת להגדירה

מאת רוני פרצ'יק ואורי קליין

"העבודה הולכת וגדלה, הולכת ובוערת, הולכת ומתלכדת לסימפוניית בניין כבירה. צומחות מושבות, צצים כפרים... והמחזה הגדול והשוטף מצטיירת מסה גיאוגרפית חדשה, מסה חיה ורעננה, ששירת תחייה עם ריקודי נוער עולים מתוכה על שמי תבל, שתקוות עולם מחייבת מהם לעבר עולמי" (מתוך המניפסט של "זאת היא הארץ" בבימויו של ברוך אגדתי, 1935)

תולדות הקולנוע הישראלי משקפות את אלה של התרבות שבתוכה הוא נוצר. הוא מספר את סיפורה של תרבות זו בדרכו שלו, וזו אחת הסיבות שהוא, מעבר לסרטים שנוצרו בו ומעבר ליוצרים שפעלו בו, מרתק כל כך. הוא מהדהד את התרבות שבתוכה הוא נוצר, ויוצר אותה בעזרת האימאז'ים ודרכי הייצוג שלו, הולך בנתיבים שבהם היא פוסעת ומרכז בתוכו רבים מן הסיפורים והדימויים שאיפיינו אותה. בדומה לשאר האמנויות שנוצרו כאן, אבל בגבולותיה של ההיסטוריה הפרטית שלו, הוא מספק לתרבות זו נרטיב אחד מני רבים, שמשתלב עם כל האחרים כדי לשרטט את דיוקנה.

הולדתה של האומה לא בישרה את הולדתו של הקולנוע הישראלי. הוא היה קיים הרבה לפניה: לאורך המאה כולה, מאז של כיבוש טורקי ובריטי, של סכסוך יהודי־ערבי, של מלחמת העולם השנייה והשואה, בסרטים שמומנו על ידי מוסדות כמו הקרן הקיימת, המגבית היהודית, הדסה ועוד, ביוזמתו הקולנועית של יעקב בן־דב, בסרטים של נתן אקסלרוד והאחים יצחק וברוך אגדתי. אלה האחרים ביקשו לתעד את הגשמת החלום הציוני, אבל לא פחות מזה גם ליטול חלק של ממש בעיצוב הזהות המתחדשת של היהודי הארץ־ישראלי.

עיון מקרי בסרטים שנעשו באמצע שנות השלושים ובשנים שאחרי מלחמת העולם השנייה מגלה שהיתה זו יצירה מרתקת, חושפנית לא פחות מהסרטים שנעשו בארבעה העשורים וחצי מאז הקמתה הרשמית של המדינה.

רובם יומני חדשות, סרטים תיעודיים, כאלה שבעידן הטלוויזיוני היינו מעניקים להם את הכינוי "כתבה", סרטים בעלי יעד תעמולתי ברור, מגויסים לחזון הציוני ולאהבת הארץ, מוקדשים למציאות חדשה של פועלים עבריים וחקלאים יהודים, לזהות מקומית חילונית שמהללת את יפי המכונה, את התוקף של ידיים עובדות, את עוצמתן של פנים שמוקדשות לחזון, את פארו של פרי האדמה ואת חוסנם של ילדים, שכמו ברוב סרטי התעמולה, מבשרים את העתיד, שהוא בהכרח טוב יותר.

בחלק ניכר מן הסרטים מנשבת רוחו המרקסיסטית של דב בר בורוכוב, שטען כי השחרור הלאומי חיוני לביסוסו של המאבק המעמדי וכי הקמת חברה יהודית בארץ ישראל היא תנאי הכרחי לשילוב המאבק המעמדי היהודי במאבק האוניברסלי של הפרולטריון, ושל אהרן דוד גורדון, שהבחין בין "דרך החיים" – זו הגלותית – ו"דרך התחייה", החיים השלמים הנאולה, הכרוכה בעקירת הגלות מן הנשמה ובהתמסרות לעבודת קרקע המולדת.

בספרו "הרעיון הציוני לגווניו" כתב שלמה אבינרי: "לפי גורדון אין אדם נעשה אדם אלא אם הוא מחשל את קיומו העצמי במגע בלתי אמצעי עם האנרגיה הקוסמית הטמונה בקיום כולו – ומגע זה מתמקד בעבודה הפיסית".

הידיים שהפעילו את המכונות

הקולנוע שנוצר כאן בשנות השלושים או בשנים לפני קום המדינה לא פעל בחלל ריק, וניכרה בו השפעתו של הקולנוע התיעודי, התעמולתי, אפילו הניסיוני, וגם המסחרי, שנוצר באותן שנים ברחבי העולם. יוצריו הכירו את הקולנוע הסובייטי של שנות העשרים וגם את הקולנוע והתיאוריה האוונגרדיים שנוצרו בגרמניה באותן שנים, וביקשו להעתיק את תחבולותיהם האידיאולוגיות והצורניות למציאות המקומית. באופן זה הפך הקולנוע הזה לצומת שבו נפגשו השפעות האלה עם מציאות פוליטית, תרבותית ואנושית טעונה ומסוימת ביותר.

הקולנוע הזה פעל בשמה של אידיאולוגיה פטריארכלית־לאומית, והוא נענה לה ללא היסוס. היענות זו הביאה לפטישיזציה מהוללת של המכונות שבנו את הארץ, הידיים שהפעילו את המכונות והנופים שבהם התנהלה הבניה. היצירה הזו ופטישיזציה זו היא, כמובן, תוצאה בלתי נמנעת של היענות, וליצירת קולנוע שבו ההמון הוא הגיבור והפרט הוא אך ורק פנים בתוך ההמון הזה.

הסרט "The Great Promise", שנקרא בעברית "דמעת ההבטחה הגדולה" (1946–7), בוים בידי הפולני יוזף לייטס ונתמך על ידי קק"ל. זהו הסרט הראשון שצולם בארץ לאחר המלחמה, ואחד הבולטים שנעשו בארץ לקראת קום המדינה. הסרט מורכב משלושה סיפורים שמספרים שלושה חיילים עבריים מהבריגדה לניצול עייף ומיואש בסוף המלחמה. הם מתארים את החיים בארץ ומטרתם לפתות אותו להמשיך לחיות ולהצטרף אל האיכרים בפלשתינה.

מתוך "המשימה: תל אביב". ערביי יפו מוצגים כניגוד משווע לקדמה

פלשתינה שלפני הקמת מדינת ישראל הוצגה – גם על ידי האחים לומייר הצרפתים, אבות הקולנוע, שביקרו בארץ ב–1896 – כארץ נטושה המצפה למי שיתבע בעלות עליה. הדבר היהודי גם ב"דמעת ההבטחה הגדולה", שדרך הדגשת הקשר עם העבר – התנ"ך – תבע את הבעלות על ההווה ועל העתיד. באחד הרגעים בסרט נראים איכרים יהודים בוצרים ענבים, כחזרה טקסית על סיפור המרגלים ששלח יהושע בן נון לתור את הארץ.

אשכול הענבים שעמו חזרו המרגלים המחיש את טובה והשפע שבה. בסרטו של לייטס, כמו בסרטים אחרים, תפקידו של המוטיב התנ"כי היה יצירת קשר עם הארץ והעמקת הזיקה ההיסטורית לה. היהודי הישראלי אינו מנותק מההיסטוריה היהודית אבל נותן ליהדות צביון חדש: הוא איננו עוד היהודי הגלותי כי אם חילוני המודע לכוחו, שליט בארצו ובחייו. הוא אינו תלוי בעבודת זרים ואינו מצפה עוד לאות משמים, אלא מוציא מאדמתה ענבים כרצונו ובזכות עליונותו ועמידתו – אדון שחזר ותבע את אדמתו.

בסיפור נוסף ב"דמעת ההבטחה הגדולה", זה המגולל את קורותיו של נהר הירדן, נראה אדם חוצה את הנהר כחוזר על סיפור יציאת מצרים, חציית ים סוף והירדן – שוב, בלי להזדקק לנס או לעזרה: היהודי החדש הוא אדון הטבע.

גברים חסונים וחשופי חזה

ייצוגה המצומצם של ירושלים בסרטי התקופה עשוי להפתיע, לאור הרצון לבסס את העמקת הקשר עם הארץ על התנ"ך. הדגש שניתן לתל אביב מתאר אותה כעיר שנבנתה בדמותו של היהודי החדש: חילוני, חסר מורא, חסון, נקי מן השעבוד לתרבות האירופית ולהוויה הגלותית. הסרט "המשימה: תל אביב", שהופק ב–1947 בסיוע קרן היסוד ובמימון המגבית היהודית, מוקדש כולו לדמותו של היהודי החדש ברוח תורתו של א"ד גורדון: אשכוליות, תפוזים, עגבניות, גברים חסונים וחשופי חזה מול השמש, מצולמים בזווית נמוכה המדגישה את כוחם וחוסנם.

"תראו את האנשים האלה", אומר העיתונאי והסופר קונסטין ריינולדס, שהגיש את הסרט: "יש בהם אותו חזון של ביטחון והזדהות כמו שנראה על פני האנשים במיאמי". לאורך כל הסרט משדר ריינולדס תחושה של היכרות קרובה עם כל אחד מההמון: "אני מכיר את האיש הזה", הוא אומר לא אחת על דמות

(המשך בעמוד הבא)

הדרמה חזרה אל הרחובות

דעיכתו של התיאטרון הפלשתיני המגויס מקבילה לדעיכתו של התיאטרון הישראלי המגויס, אולי בגלל שהעניינים שלמענם נחלצו כבר חיים בכוח עצמם

מאת מיכאל הנדלזלץ

"בקעת יואב לא תיפול. אולם עלינו להביא לקבורה את דן מבקעת יואב (...) בן, מחיר יקר שילמנו כולנו. כולנו" (המלים האחרונות מתוך "בערבות הנגב", מאת יגאל מוסינזון)

מתוך "ירמעת המכה הגדולה". חזרה על סיפור המרגלים התנ"כי

מתוך "עבודה". הגאולה כרוכה בהתמסרות לעבודת קרקע המולדת

מתוך "ירמעת המכה הגדולה". להלל את חוסנם של חלוצים

מתוך "ירמעת המכה הגדולה". היהודי כשליט בארמונו המהודר

קשה למצוא דוגמה מובהקת יותר לתיאטרון מגויס מאשר התיאטרון העברי. בכוונה אני כותב "עברי" ולא "ישראלי", כי התיאטרון העברי היה מגויס עוד לפני שהיתה קיימת מדינת ישראל. כשקם תיאטרון הבימה – היום התיאטרון הלאומי של ישראל – במוסקווה, מטרתו העיקרית היתה לשחק בשפה העברית, שלא שימשה אז כשפת תקשורת יומיומית.

אמנם שמה של הבימה הלך לפניה החל משנות העשרים בכל אירופה (ואף בארצות הברית) כתיאטרון אמנותי מעולה, אבל הערכת האמנותית היתה גם תוצאה של מעורבות והתגייסות כל העושים במלאכת התיאטרון לרעיון שהיה גדול מן ההצגה עצמה: הם שרדו על כך שיבנו את הבימה בירושלים והציגו בעברית כשלא היה קהל דובר עברית, ואם לא היה די קהל באולם הקטן במוסקווה הם מילאו אותו בשחקנים.

גם נושאי המחזות גויסו בשירותו של רעיון לאומי, לפני שההתחושות הלאומית קרמה עוד גידים מדיניים. מלבד "הדיבוק", שהתרחש בעיירה היהודית, הרפרטואר בשנות הבימה הראשונות עמד בסימן חיפוש הנושאים הלאומיים: "כתר דוד" של קלדרון היה שיבה אל הנושאים התנ"כיים (ולא היה זה מקרה שהם מצאו נושא תנ"כי דווקא אצל מחבר לא יהודי, לא בן זמנם; כי הם חיפשו גם הכשר קלאסי), ואחר כך "היהודי הנצחי", שבו שיחקה רובינא את אם המשיח.

אנשי הבימה ראו את עצמם מגויסים בשירותו של רעיון, וזה היה גיוס עצמי. כשניסו למכור את התגייסותם לקונגרס היהודי שהתכנס בווינה ב-1913, לא בא איש להצגה שלהם, והם נאלצו להשאיר את יהושע ברטונוב כעירבון שישלמו את החשבון בבית המלון. אבל היה בתוכם גרעין נוקשה של אנשים שסירבו להתייאש. כשהתרופפה האמונה ברעיון אצל הקהל והמנהיג נחום צמח, הוא הציע להבימה לחזור לשחק ביידיש ולהישאר בארצות הברית, חל בהבימה פילוג, ועיקר הקבוצה, בראשותם של רובינא, מסקין וברטונוב, עלתה לפלשתינה ב-1928.

כשהתיישבה הבימה בארץ אפשר גילו שכאן כבר הרוב מדבר עברית, ולכן הישגם הרעיוני־הלאומי אינו מרשים כל כך; מכאן ואילך החלה דרך ארוכה של חיפושי דרך אמנותיים, רעיוניים וארגוניים כדי שהתיאטרון הזה, שנחשב להישג אמנותי גם בעיני מבקרים חשובים מחו"ל, ישכיל להיות את היום־יום התיאטרוני, וגם לבטא את היום־יום של המציאות על במתו.

את דגל ההתגייסות לצרכיה של החברה המתהווה בישראל נשא גם התיאטרון הקאמרי הצעיר, שנוסד על ידי יוסף מילוא וחבריו בשנות ה-40. הם הביאו לבמה לא רק את הסגנון המשחק הלאומי ב"אבבעב, מערכות" ו"משרתם של שני אדונים", אלא גם עברית מדוברת, ישראלית, ולא מבטא מלאכותי שלא באמת. גם המחזות "שהעלו" בעצם ימי מלחמת השחרור, היו הד לכנה שהתרחש מחוץ לבמה: "הוא הלך בשדות" הביע את הכאבים והדילמות של החברה במצב מלחמה ברומן של משה שמיר וגם על הבמה.

נזיפה מבן גוריון

ב"בערבות הנגב" באה לידי ביטוי ברור מידת גיוסו של הבימה למאמץ הלאומי הכללי, הן מצדו של התיאטרון והן מצדו של הקהל. "בערבות הנגב" מתאר את הדילמה של מגיני בקעת יואב (היא גבעת, העומדים בגבורה בפני התקפות המצרים: האם לנטוש את היישוב ולסגת כדי להציל חיי אדם, או להילחם עד הלוחם האחרון.

מובן שבסופו של דבר מחליטים מגיני בקעת יואב את ההחלטה הנכונה, בהתאם להמיית נפש הציבור: הם נשארים, ואברהם (שאותו גילם מסקין) משלם על ההכרעה הזאת בקורבן היקר לו מכל, בנו. במהלך הדיון מייצג נציג הצבא את העמדה שראשית הגדנית ושקולה כרוך, נציג חטיבת גבעתי, מציע לסגת.

ההצגה הזאת עוררה שערורייה אמיתית: מגיניהם הובאו במשאיות להצגות הבימה כדי למחות על הבעשת שמה של חטיבת גבעתי בגלל העלאת ההצגה התבוסתנית. בן גוריון, ראש הממשלה העסוק בענייני מדינה וביטחון, מצא זמן כדי לזמן אליו את פינקל, מסקין ורובינא ולנזוף בהם על שהם פוגעים במורל האומה.

במשך כמעט עשרים שנה המשיך התיאטרון הישראלי להיות מגויס בשירותה של החברה הישראלית. בצד תפקידו התרבותי – בהתמודדות עם קלאסיקה, למשל – הוא נתפס על ידי קהלו כבמה לליבון נושאים בוערים מרכזיים, אבל השתדל שלא לחרוג מן ההסכמה הרווחת והמקובלת.

שנות ה-70: תיאטרון חיפה מתגייס

מקובל להניח שמלחמת ששת הימים היתה קו פרשת המים, שממנו ראה התיאטרון הישראלי את עצמו מגויס בשירות האומה שלו, או בשירותו של המוסר, ולא בשירותה של החברה. ב-1968 כתב חנוך לוין ב"את ואני והמלחמה הבאה": "תראה את המתים, אין לו מלים להגיד, הוא הלך הגדה והמשיך לחיות, כמי שהפסיד". כשהשמעו השורות האלה בקברטים קטנים, הקהל היה מוכן לפרק את הבמה. כשחזר לוין לנושאים האלה ב"מלכת האמבטיה", הפעם בתיאטרון הקאמרי, הקהל זרק על הבמה מכל הבא ליד, וההצגה הורדה על ידי הנהלת התיאטרון אחרי פחות מ-20 הצגות. הקהל כנראה לא היה בשל לראות תיאטרון שמערער על "ההיגיון" שבכיבוש המשרטט את סכנותיו.

חנוך לוין פנה לכתיבת דרמות על הארס הישראלי הקטן (חוץ מ"שיץ" בתיאטרון חיפה, ב-1975, שבו אחד הגיבורים הוא קבלן שמתעשר מבניית ביצורים, וחתנו נהרג באחת המלחמות, והחותנת מכריזה: "לולא הייתי יודעת שאנחנו חיים היסטוריה, לא הייתי מחזיקה מעמד"), אבל מחזאים ובמאים אחרים המשיכו להגיד לקהל אמיתות מרות. תפקיד התיאטרון המגויס לאמירה הברורה־פליטית נפל בשנים אלה, שנות השבעים, על תיאטרון חיפה, וכמו קודמיו הוא לא גויס על ידי איש. הוא התגייס מעצמו. הדגש הראשוני היה אמנותי, כשעודד קוטלר הכריז על עונת שלמות של מחזאות ישראלית מקורית; ההצגה הראשונה היתה חברתית, כששחקנים בהדרכתה של נולה צ'לטון יצאו להקליט את תושבי השכונות כדי להביא לבמה קולות אותנטיים. התוצאה היתה תיאטרון פוליטי מגויס ששאל שאלות מציקות ותבע מהקהל לחשוב, בלי לספק לו סוף טוב או נוחם.

לא כל ההצגות האלה התחילו על הבמה הגדולה. היום מזכירים את "נפש יהודי" של יהושע סובול כהצגה מעוררת תסיסה, אבל זו נולדה על במה ניסיונית, ורק הצלחתה גרמה להעברתה לבמה המרכזית של התיאטרון, ממנה יצאה אחר כך למסע ביצוע בפסטיבלים בינלאומיים. בהצגה זו חזר סובול, בעזרתו של היהודי אוטו וייניגר (בגילומו של דורון תבורי), לראשית ימי הציונות, והטיח מפיו דברים על כך שהקהל היושב באולם לא פתר את בעיית היהודים באמצעות הציונות, אלא הביא ליהדות לגבור על הציונות.

מתוך "בערבות הנגב". מפגינים הובאו במשאיות כדי למחות

> **איש לא גייס את התיאטרון הפלשתיני למאבק הלאומי; הם גייסו את עצמם. הם עשו תיאטרון כדי לגייס את התודעה של בני עמם, אבל בלי לשכוח לרגע שחובתם לעשות תיאטרון טוב, צבעוני, מרתק; והם רצו לגייס גם את דעת הקהל הישראלית**

שנות ה-80: התגלה שבישראל חיים גם ערבים

רק בשנות השמונים התחיל התיאטרון לשים לב לעובדה שבישראל חיים לא רק יהודים אלא גם ערבים, ולא רק בגבולות הקו הירוק אלא גם בשטחים, וכי שתי החברות האלה חיות בזיכרון שאינו מאפשר יותר התעלמות. אולי תיאטרון חיפה היה ער לכך יותר בשל העובדה ששחקנים ערבים החלו להופיע בהצגותיו, בעברית, ופילסו להם דרך אל השורה הראשונה: המבולטים הם יוסף אבו־ורדה, מכרם חורי, מוחמד בכרי והשאלוה נקארה.

בר בכר בלשה עובדה לא נטולת עניין, בהתחשב בכך שהתיאטרון העברי נולד עוד בטרם היתה ישראל: עובדה מובנת מאליה היא שעל הבמה בתיאטרון הישראלי מדברים עברית, והקהל דובר עברית. עובדה מובנת מאליה היא שגם הקהל הערבי שבא לתיאטרון הישראלי מסוגל להבין את העברית המדוברת על הבמה. אבל זוהי תנועה חד־סטרית: אילו היה קיים תיאטרון ערבי, ספק אם היה לו די קהל המבין את שפתו, מעבר לקהל הדובר ערבית.

שב היה זה תיאטרון חיפה שהיה ער לעובדה הזאת, וניצל אותה היטב. תחילה העלה את "האי" של אתול פוגארד – מחזה על שני אסירים פוליטיים המעלים בכלא את "אנטיגונה" של סופוקלס, ובכך הורים את מאווייהם הלאומיים במציאות סבוכה – בהשתתפות שני שחקנים ערבים (יוסף אבו־ורדה ומכרם חורי) בערבית, כדי להגיע לקהל ערבי. בהדרגה הועלתה ההצגה גם בעברית, לקהל היהודי, אבל עובדת היות השחקנים ערבים ושמץ המבטא הערבי בשפתם היה בעל משמעות בפני עצמו. המחזה מתרחש אמנם בדרום אפריקה, אבל משמעותו היתה ברורה. מכאן לא היתה רחוקה הדרך להצגה הדו־לשונית, שהציגה במלוא מורכבותה את חייהם של שני עמים זה בתוך זה. כדי להשיג זאת גויסה אחת מיצירות המופת של המאה העשרים, "מחכים לגודו" של סמואל בקט, בבימויו של אילן רונן, בתיאטרון חיפה.

"מחכים לגודו" הוצג כאן כאילו הוא אינו מתרחש על אם הדרך, ליד עץ בודד, אלא באתר בנייה בישראל, ליד של עמוד בטון חשוף, ולדימיר ואסטרגון (מכרם חורי ויוסף אבו־ורדה) היו שני ערבים לבושי בלואים: לא ליצני קרקס בשום מקום, אלא פועלים מהשטחים. הם דיברו ביניהם ערבית, בתרגומו של אנטון שמאס. פוצו (אילן תורן) היה הגביר שדיבר אליהם באנגלית, בעברית. העבד שלו, לאקי (דורון תבורי), השמיע את הנאום המבולבל שלו בערבית ספרותית, והם הרגישו את היותם טובים ממנו.

אף מלה מן הטקסט של בקט לא שונתה, שום טקסט לא נוסף, אבל עירוב השפות וחדירת המציאות לתוכו יצקה לתוך הטקסט הקלאסי על מצבו של האדם המודרני תובנה על אנשים מודרנים מסוימים במצב פוליטי מסוים.

הצגות אלה של תיאטרון חיפה נעשו במוצהר עבור הקהל הערבי; אבל הם מבטא אוזן קשבת אצל הקהל היהודי שוחר התיאטרון. ההצלחה בקרב הקהל הערבי היתה מוגבלת, למרות שהשחקנים היו ערבים. היו לכך שפע הסברים: הבולט היה העדרה של מסורת תיאטרונית אצל הקהל הערבי, בצד דפוסי בילוי שונים מאלה של הקהל המערבי.

הצגות אחרות בעלות משמעות פוליטית, כמו "פלשתינאית" של יהושע סובול – על עשיית סרט שנושאו אהבת פלשתינאית לגבר מתומכי כהנא, כשמחברת התסריט הערבייה (בגילום סאלווה נקארה) צופה כיצד שחקנית יהודייה (ליאורה ריבלין) מגלמת את דמותה – זכו לתמיכה, גם אם מסויגת, מצד הביקורת, אבל גם להתנגדות גוברת והולכת מצד אישי ציבור ימניים.

הטיעון של המתנגדים היה מורכב: אם מצד הקהל נשמעו קולות בנוסח "אנחנו לא באים לתיאטרון כדי לעסוק בענייני היום־יום", טענו הפוליטיקאים (בעיקר במישור העירוני) שתיאטרון שמקבל כספי ציבור צריך להביע הסכמה לאומית רחבה ולא לעסוק בנושאים שנויים במחלוקת. הטענה השמעה בגלל עצם העובדה שהתיאטרון החיפאי עסק בנושאים מסוימים, לא בגלל מה שאמר על אותם נושאים. בטקסטים במחזות של סובול אין מסרים ותרגים, אלא בעיקר הצגת סיטואציה ללא מוצא והרבה שאלות קשות. הנחת המתנגדים היתה שאין זה תפקידו של התיאטרון להציג שאלות קשות, גם אם אלו לקוחות מהמציאות. הצנזורה פסלה את "אפרים חוזר לצבא" של יצחק לאור (הבג"ץ נגד הפסילה סלל את הדרך לביטול הצנזורה); האירועים המתוארים במחזה התרחשו במציאות זמן קצר מאוד אחר כך.

מתיאטרון מגויס לתיאטרון מגייס

ככל שתיאטרון חיפה צעד לדרך בעלת מודעות חברתית־פוליטית, היה היחיד בדרך זו, בתקופת הניהול המשותף של יהושע סובול וגדליה בסר (1985–1988) גברו הקולות המתנגדים. השיא היה בהעלאת "סינדרום ירושלים" של סובול במסגרת חג המחזה המקורי, בראשית 1988, בחגיגות ארבעים שנה למדינה.

אלה היו החודשים הראשונים של האינתיפאדה; בתיאטרון הקאמרי העלו מזה כמה חודשים את "עלובי החיים", מחזמר שזכה לשבחים על איכויות ההפקה שלו, ואילו תיאטרון חיפה העלה מחזה על קבוצת חולי־רוח המעלה בהדרכת אחד הרופאים מחזה על המריבות בין היהודים שהביאו לחורבן הבית, בעוד שאל הבמה חודרת המציאות היום־יומית עם חייל במדים המצווים לירות על אשה ערבייה הרה.

אמנם ההצגה שבה שאלה בעיקר שאלות, והשמיעה אמירות עמומות כגון "את פני הארץ ואת פני השמים אתם יודעים לפרש. איך זה שאינכם מפרשים את הזמן הזה", אבל בהצגת הבכורה באולם הבימה השלכו חיזים אל הקהל על ידי מפגיני הימין. כיוון שהמבקרים לא התפעלו מן ההצגה, ראו יוצריה בכך תקיעת סכין בגבם, והתפטרו. נדמה היה שבאותן סמלי הגיע סוף עידן התיאטרון העברי המגויס.

אבל דגל התיאטרון המגויס בישראל (כולל ירושלים) עבר עוד בראשית שנות השמונים לתיאטרון הערבי, לקבוצת אל־חכוואתי ממזרח ירושלים, שפירוש שמה "מספר הסיפורים". השם אינו חסר משמעות: הוא מעיד על העדרה של מסורת תיאטרונית בחברה הערבית.

מן ההצגה הראשונה של הקבוצה שהזדמן לי לראות, "מהג'וב מהג'וב", בקלע' במזרח ירושלים, בשנת 1983, היה ברור שזה תיאטרון שאינו רק מגויס, אלא בעיקר מגייס. חבריו וקרוביו של הנער הפלשתינאי מהג'וב מספרים את קורות חייו בעת הלווייתו: כיצד חשב שמלחמת ששת הימים היא ישועה, כיצד הלך לחפש חיים קלים באמריקה, וכיצד חזר לשטחים כדי לחיות בהם. בעוד הם מספרים את קורותיו, קם הוא מקברו כדי למחות ולדרוש לספר את חייו אחרת. היה להצגה מוסר השכל ברור: היא דרשה מן הצופים בה לקום ולהחליט על עתידם.

איש לא גייס את התיאטרון הפלשתיני למאבק הלאומי; הם גייסו את עצמם. פרנסואה אבו־סאלם, בן לאב צרפתי ואם פלשתינאית, ואשתו ג'קי לוביק, יהודייה־אמריקאית, עבדו עם השחקנים ראדי שחאדה, אדוארד מועלם, עדנאן טראבשה, ואחר כך איימאן עאון ואחרים. הם עשו תיאטרון כדי לגייס את התודעה של בני עמם, אבל בלי לשכוח לרגע שחובתם לעשות תיאטרון טוב, צבעוני, מרתק; לא פלקט פוליטי.

הם רצו לגייס גם את דעת הקהל הישראלית. היה חשוב להם שעובדת קיומם תגיע לפחות לקהילת התיאטרון הישראלית: הרי לא הייתי יודע עליהם אם לא היו מזמינים אותי להצגות, לא הייתי מבין במה מדובר אילו לא היו טורחים לספק לי תרגום ולהושיב לידי מישהו שיסב את תשומת לבי לפרטים מסוימים בהצגה.

אל־חכוואתי פעל במלוא הנחישות להגשים את תפקיד מעורר התודעה גם בהצגותיו הבאות, "עלי הגלילי" ו"1,001 אחר הלילות של זורק האבנים" (שהועלה זמן רב לפני האינתיפאדה). אבל לא פחות מתוכן המחזות, היה חשוב לאנשי אל־חכוואתי ליצור לעצמם בית במזרח ירושלים, שישמש בית לאמנות, ובמידה מסוימת גם – על כך לא דיברו בראשית שנות השמונים בקול רם – בית לאומי. בעזרת כספים שקיבלו מקרן רוקפלר הם שכרו ושיפצו את קולנוע נוזהה במזרח ירושלים.

הם רצו שיהיה להם מקום כדי להציג בו תיאטרון, ובכך הצליחו. אבל עוד יותר הצליחו בכך שכולם הלכו לראות את הבניין, שנקרא מעתה אל־חכוואתי, כמרכז הפעילות הפוליטית הפלשתינית. הם ראו את עצמם כתיאטרון מגויס למען העניין הפלשתיני, וכך גם ראו אותם השלטונות הישראליים. בין השנים 1984 ל-1987 נסגר בניין התיאטרון שוב ושוב בפקודת אלוף פיקוד המרכז. לא פעם ולא פעמיים נעצרו השחקנים במהלך חזרה ונלקחו לחקירה. פעם אחת אף טענו שעונו. זה מעולם לא קרה לשחקני התיאטרון הישראלי, אפילו בתקופותיו הנרגשות ביותר.

התירוצים לסגירה מינהלית של בניין התיאטרון היו מגוונים: פעם מפני שלתיאטרון אין רשיון ניהול עסק (זאת כשבישראל פעלו אין־ספור אולמות כאלה); פעם אחרת בטענה שהאולם הושכר לארגון שיש לו קשר לאש"ף; ועוד פעם בטענה שסגירת האולם מתחייבת למען "הגנה על שלומה וביטחונה של מדינת ישראל".

אם האולם לא נסגר, המועצה לביקורת סרטים ומחזות החלה פתאום לגלות עניין במחזות שמעלה הקבוצה; היו פעמים שבהן מושל מקומי בגדה איפשר לאנשי התיאטרון לשכור אולם להופעה, ואילו מושל בכיר ממנו ביטל את ההיתר, או שקצין זוטר עצר את השחקנים בדרך לבדיקת רשיונות. השלטונות הישראליים – מבלי להודות שהיתה זו פעילות רשמית, ושאלתי לא פעם גורמים שונים – גילו יכולת המצאה ניכרת בהטרדת קבוצת התיאטרון הזאת.

מישהו הזעיק פלוגת מג"ב

השאלה אם הצליחו אנשי אל־חכוואתי לפרוץ אל לב הקהל הפלשתיני אינה קלה. אין ספק שהם הצליחו לזכות להערכה מקצועית מצד אנשי התיאטרון הישראלי. בכל פעם שנסגר התיאטרון, היו אלה אנשי תיאטרון ישראלים שניסו להביא לפתיחתו המחודשת. כמה הפגנות למען זכותם לומר את דברם נערכו בתל אביב.

לא פעם ולא פעמיים הוזמנו אנשי אל־חכוואתי להופיע בתל אביב, בצוותא או בנווה צדק. אמנם קהל ישראלי רב לא בא להופעות אלה, אבל המבקרים באו, וכתבו בהתלהבות. הם באו בשמחה להופיע בתל אביב, אבל היו פחות נלהבים להיות חלק מאירועים ישראליים רשמיים. כשנעשה ניסיון ב-1986 לשלב אותם בפסטיבל ישראל, במסגרת סדנה דו־לאומית, הם התחבטו ולבסוף החליטו שלא להשתתף, כיוון שהשתלבות במפעל לאומי ישראלי תרחיק מהם את קהלם הפלשתיני.

הם נענו להזמנה להופיע בפסטיבל לתיאטרון אחר בעכו ב-1987, עם ההצגה "הסיפור של כפר שמע", שהיה מסע צבעוני של פליטים פלשתינאים בעקבות זיכרון עברם, אל הכפר כפי שהם זוכרים אותו, כמשאת נפשם.

העובדה שקבוצה פלשתינית לאומית מוכנה להשתתף בפסטיבל חיממה את הרוחות בעכו, עיר מעורבת. נציגי הליכוד במועצת העיר דרשו שדגל ישראל יונף מעל האן אל־עומדאן, בהנחה שהדבר יקשה על הפלשתינאים להופיע שם. כשהתברר שהם אמורים להופיע בהיכל התרבות העירוני, ביקשו להניף דגל מעל האולם. כששכנעו לא לעשות זאת, תלו נציגי הליכוד דגלים בתוך האולם; הנהלת הפסטיבל הסירה אותם. הדגל – הישראלי, לא הפלשתיני (ובהצגה לא היה אפילו ניסיון להגניב את צבעי האדום־ירוק־שחור־לבן) – היה פתאום מרכז העניין.

אנשי אל־חכוואתי התלבטו אם לבטל את ההופעה, אבל החליטו להציג בפני קהל ערבי מעכו שמילא את האולם. החלטנו לא להגיב לפרובוקציות ילדותיות, הסביר פרנסואה אבו־סאלם לקהל. אבל לאחר דקות מעטות הסירו כמה אנשים בקהל את חולצותיהם ומתחתן התגלו הגופיות המתנוססות של אנשי כהנא; הכהניסטים, שנכנסו לאולם בתחפושת, ניסו לעלות על הבמה כדי להניף עליה את דגל ישראל. מישהו הזעיק פלוגת שוטרי מג"ב, ואלה פרצו לאולם על כל ציודם. ההצגה נפסקה, וחודשה אחר כך, לא לפני שכל הקהל התבקש לצאת כי היה גם איום בהנחת מטען חבלה.

ככל שתיאטרון אל־חכוואתי פנה לקהל הפלשתיני וניסה לעצב את תודעתו, כיאה לתיאטרון מגויס, וככל שטרח לרכוש את אהדת קהילת התיאטרון הישראלית, הוא לא ראה את הקהל הישראלי כקהל יעד לפעולתו. אם תיאטרון חיפה עשה הצגות בערבית כדי להגיע לקהלים ערביים, הרי שאל־חכוואתי לא פנה כלל לקהל היהודי. דמויות הישראלים בהצגותיו היו פחות סטריאוטיפיות ממה שניתן לצפות, אבל היה ברור מההצגות שהיהודים הישראלים אינם בני השיח שאנשי התיאטרון מחפשים.

ככל שעלייתו של אל־חכוואתי כתיאטרון מגויס, לאומי פלשתיני, היתה מהירה, מראשית שנות השמונים ועד סופן, היתה דעיכתו מהירה לא פחות: היום למעשה הקבוצה אינה קיימת בצורתה המקורית. אבו־סאלם אמנם מבקר שם, אבל רוב השנה הוא חי בצרפת. ג'קי לוביק נפרדה ממנו וחיה בהולנד. אדוארד מועלם ואשתו איימאן עאון מנסים לקיים בית ספר לתיאטרון בבניין אל־חכוואתי, והוא נטול כמעט לחלוטין הדגשים פוליטיים. עאון משתתפת עתה בהצגה יהודית־ערבית על בגידתה של האשה. הבכורה מתוכננת לסוף שבוע זה, בירושלים ובתל אביב.

●

דעיכתו של התיאטרון הפלשתיני המגויס (לפי מיטב ידיעתי; איני דובר ערבית ואף תיאטרון ערבי אחר לא טרח להזמין אותי להצגותיו) מקבילה לדעיכתו של התיאטרון הישראלי המגויס. דומה שמאז האינתיפאדה, כשהאירועים הדרמטיים מתרחשים ברחוב, נסוג התיאטרון הישראלי לעיסוק בבעיות הפרט, למעט יוצאים מן הכלל פה ושם. ההצגות הן רק הצגות, לא אירועים, בצד הישראלי כמו בצד הפלשתיני.

אולי זה סימן שעידן הגיוס עבר, מפני שהעניין שלמענו התגייס התיאטרון כבר חי בכוח עצמו, והתיאטרון – הישראלי או הפלשתיני – יכול לשרת את העניין במילואים.

חזרות של תיאטרון אל־חכוואתי. עלייתו המהירה ודעיכתו המהירה לא פחות

(המשך מעמוד קודם)

בזמן – לא עוד היהודי כמין חריג נודד בעולם, אלא אזרח העולם, דומה לכולנו.

במסר הזה, בסרט שנעשה זמן קצר לאחר השואה, יש עוצמה מיוחדת. בסרט "Do You Hear Me", שהפיק סטיוון ל' שארפ ב-1947 בשיתוף עם "הדסה", נראית דמותה של אשה המצולמת מגבה ומנסה נואשות ליצור קשר טלפוני עם מישהו אי־שם בחו"ל. היא מנסה לשלוח מסר למאזין דמיוני, שהוא בעצם כל אחד מאיתנו, כפי שהיא עצמה מייצגת את כל קורבנות השואה. המסר הוא שלמרות שהיא עצמה לא תזכה לחזון התחייה בארץ הזו, הרי יש להקדיש את כל המשאבים לכך שמותה לא יהיה לשווא.

סרט זה, כמו רבים אחרים, מדגיש כי הקמת המדינה תעניק משמעות למותם של קורבנות השואה, ובד בבד מבקש לקבוע אותם כנוכחים בתודעה הלאומית. פליט השואה מצטרף לדמות היהודי הנודד והתלוש המופיע גם בסרטים מוקדמים יותר. דמותו חורת הפנים, למשל, פותחת את "עבודה", סרטו של אלמר לרסקי מ-1935. אנחנו רואים אותו נודד לאורך פסי רכבת בדרכו לפלשתינה, ורק כאשר הוא מגיע לפתחה – ודגל בריטניה מתנופף בו – נראות פניו המחייכות לנוכח השיבה הביתה. בתום הסרט, אגב, יוחלף הדגל הבריטי בציוני.

הכיבוש כגיבור הראשי

עשיית הסרטים תחת שלטון בריטי מעוררת, לכאורה, שאלות בדבר קווי דמיון אפשריים עם הקולנוע שנעשה בידי פלשתינאים תחת הכיבוש הישראלי. ההשוואה אינה מובנת מאליה, וקשה להעלות קווי דמיון רבים.

ראשית, מדובר בתקופות שונות שבהן השתנה היחס למדיה ובנגישות. בעשרים השנים הראשונות של המאה עוד לא היתה טלוויזיה, והשגת ציוד צילום והשימוש בו היו דבר יקר, מסורבל ומסובך. בשלהי שנות השמונים נוכחותה של הטלוויזיה נעשתה מובנת מאליה, והשימוש הביתי והמקצועי בווידיאו היה לזול ולזמין. עם זאת, יש מיעוט סרטים שאפשר להגדירם בבירור כסרטי תעודה שיוצרים בצד הדיווח התקשורתי השוטף.

נראה שהדיווח הטלוויזיוני ממלא עכשיו את התפקיד שמילאו בעבר סרטי התעמולה, ומשמש לפיכך את הצורך בהם. ברוב הסרטים הפלשתיניים אנו עדים לתיאורה של השגרה שבאה במקביל לאירועי האינתיפאדה המתועדים במהדורות החדשות הטלוויזיוניות.

הבדל בולט נוסף קשור בכך שבסרטים הפלשתיניים, עלילתיים ודוקומנטריים, כמו "ימים ארוכים בעזה" ו"עוצר" העלילתיים של ראשיד משהראווי, ו"יומנים פלשתיניים" הדו־קומנטרי של סהר איסמעיל, נאוה דרוואזה ועבד אל־סלאם שחדה, הגיבור הראשי הוא הכיבוש. אובדן האדמה והחיים תחת שלטון זר מתורגמים בחלק ניכר מן הסרטים לאובדן הזהות ולאובדן היכולת להגדירה.

מצפייה בסרטים שנעשו בארץ ישראל המנדטורית קשה להבחין שלא נעשו במדינה ריבונית. אף כי לעתים עולות בסרטי ישראל המנדטורית טרוניות כלפי המשטר הבריטי (כגון מה שנאמר ב"Do You Hear Me", שם מאשימים היוצרים את הבריטים בכך שהם מקשים על הגעת יהודים ארצה. ב"יהודי ארה"ב מברכים את מדינת ישראל" מ-1946 נאמר עוד שאילי הנפט הבריטים "קשרו קשר כנגד הקמת המדינה העברית"), ניכר שיוצרי הסרטים נשמרו שלא לפגוע או להכעיס את הבריטים. ייתכן שהסיבה לכך טמונה בעובדה שחלק ניכר מן המוסדות שהפיקו את הסרטים הללו נזקקו לתמיכתם של הבריטים. הבריטים, מצדם, לא הגבילו ביטויים של הלאומיות הישראלית המתגבשת.

ועוד הבדל: אם בסרטים הפלשתיניים יש ישות אחת שבגבורה מגדירים הפלשתינאים את לאומיותם וזיקתם על הארץ, הרי שבסרטים שנעשו בשנים שטרם קום מדינת ישראל, תושבי הארץ הערבים אינם נתפשים כגורם מאיים. הסרטים הפלשתיניים מביעים זעם כלפי הכובשים הישראלים, שמלווה לעתים בתחושה של אין־אונים. בסרטים העבריים, תושבי הארץ הערבים מוצגים כחלק מן הנוף, כאות לאורח חיים שלא השתנה ומייצג, מצד אחד, קשר לתקופת התנ"ך, ומצד שני מעיד על כוחם של החלוצים המובילים בעלות על האדמה הנוחה, וגואלים אותה מן השיטות המיושנות שבהן עבדו אותה. הערבים מוצגים בסרטים אלה או כעובדי אדמה שהחלוץ הולך על פניהם, או – במקרה הקיצוני של "המשימה תל אביב" – כניגוד משווע לקדמה, המיוצגת על ידי תושביה היהודים של הארץ.

●

סיפורו של הקולנוע המקומי משקף את הגבולות המתלחלות לאמץ את הגיוס שהוטל עליו. הקולנוע הארץ־ישראלי הניח את הבסיס לקולנוע שיבוא אחריו. אחרי הוויית הקו המאבק על קום המדינה אל ההתמודדות הראשונית עם המדינה עצמה, ימשיך קולנוע זה את הקו האידיאולוגי הזה וגם יתנהר בהדרגה נגדו. יראה בו את המקור שממנו צמח הקולנוע הישראלי וגם יתייחס אליו באירוניה מהולה בנוסטלגיה, ימעל נגדו, ינסה להשתחרר ממנו ולבנות על בסיסו האידיאולוגי קולנוע אחר, שיימצא במאבק תמידי עם ההיסטוריה שלה.

התמונות באדיבות ארכיון הסרטים היהודיים על שם סטיבן שפילברג

هكذا في الأصل

هكذا من الأصل

תרבות וספרות

עורך בני ציפר

תחרות הסיפור הקצר של "הארץ": מן הסיפורים המומלצים

גדי קנר

קשקוש נמלץ על אודות מסע ומגיפה

גדי קנר הוא בן 29, נולד ברמת גן וכה הוא גר עתה. מוסמך במדעי המדינה.

כשם שהיה מוליך את כלבו כרצונה בכל שלישי ושישי, כך נהג במלים טסתתי לו באותו אחר־צהריים מרובב בכתמי־שמש ואש ואנשים שתעו פנימה ונפלו על הכיסאות באנחה. מותר לי – שאלתי ומשכתי את חפיסת הסיגריות אלי. הוא טילטל את רגלו מעלה־מטה, אחר כך הציצה על הרצפה ושאל אם אני בטוח בכל העניין. הסברתי לו באריכות שאין כל תועלת בקידום העניין מפני שאין כל כוונה לממש מלכתחילה ועוד כתבה וכתבה ומלים – מלים – כאלו שנועדו לפצות על העדר כל תכלית לשיחתנו זו, מלבד ההנאה הצרופה שבנשיפת העשן היישר אל פרצופו מדושן העונג שהתכרכם מעט או שמא אני מדמיין?

נראה שאותי לא הבין – ניסה שוב – אתה לא מכיר אותי אבל הרצ

בחמש ארבעים וחמש בדיוק עלה עשן לבן מארובת ארמון קלודה. ההמונים שנאספו בכיכר סן פטרוס הצטופפו יותר ואנקה כבושה עלתה באוויר. יש לנו אפיפיור חדש! החשמן סונאצלי מאסורנה ראיתי את תמונתו אמש מתנוססת על שער ה"קורייריה דלה סרה" – מר מייה מצהיבה של אשמאי מתוחא ובל־מוקו. זה מה שדרוש לנו בזמנים האפוקליפטיים המזומנים לנו, דמות של אנטי־רועה שכל שרי הטוהרה עשו בו שמות. ומה ייוותר לנו אחר מותך? מה ייוותר לנו אחר מותכם? עדת זבובים הוגה מעליכם, נוגעת לא נוגעת בסירחון המר כר ברוסות אותה מריחה בתקרת הקפלה הסיסטינית.

ומי הביאך לכאן, אם תרשה לי לשאול. אמרו לי שתימצא כאן. תשתה משהו? מזג לי כוסית וחיכה למה שייתבן ויהיה בפי. עיניו הקטנות, העכבריות, חיפשו בפני אותות של חולשה, סימנים לכך שנסתתרה עלי בינתי כליל ואני יושב סרוח ומלהג על כל העולם כלה כלה. אותי נראה הרבה יותר טוב מאשר בפעם האחרונה שנפגשנו. היכן זה היה? ניקינו יחד את המתראה הציבורית שליד בניין העירייה. הערנו זה לזה עתיד מזהיר; הוא עתיד היה ליהפך למורה ואני – לנהג קטר מצויין בכל המעלות – אף אדום תפוח, כרס משתפלת מעל חגורת מכנסי המדים המגוהצים והנקיים למשעי, כובע מצחייה כחול עם סמל הלפיד המוזהב וספרון התקנות של כבוד המהנדס הרץ אוטו קלייניגנר תחוב בכיס הוולצה.

השאלה ששאל אותי בעודי אוחז בו לי היתה: היכן מותר לו לעבור מן המבנין של חברת הרכבות להוריד את הכובע מראשו, לרופף את חגורת מכנסיו ולתת דרור לאצבעות רגליו היגעות? כן במועדון האגודה למען עובדי הרכבת ע"ש סטייהן? שם תמצא מנוחה, תלגום לגימה קטנה של שיכר רוברבנים תוצרת בית, תביט בדגי־הזהב המשייטים להם אנה ואנה בשלוות מי האקווריום ותהלל את אלמנתו הברוכה של ארנון סטייהן המהולל שהואילה ברוב חסדה לתרום סך של עשרים אלף מארקים ממקום מושבה במעיינות המרפא של אוטרהמנר שם חיפשה מזור מתמיד לספחת שתקפה אותה עוד למן הימים שארנון סטייהן זיכרונו לברכה כפה עליה ליטול את אברו בפיה.

ואתה, ארנון לאנג, מדוע אתה עומד בפתח, בוא, היכנס. אמור לנו, האם בתך היפה התחתנה כבר עם אותו מוכר כותנות הנעליים. לא? שמעת את השמועות האדרנות? האקלים בסמרקנד נעים בתקופה זו של השנה ואני לא ידעתי. הכל כתוב כאן, בספרון של התקנות שהגה וכתב כבוד האינג'ינר קלייניגנר. הנה... כאן – בעמוד 64 – לא ישוחח עובר החברה שיחה של בימול־זמן והבלות־נפש עם איש במקום שבו מתקהלים אנשים. על הכל הוא חשב, ואתה מה אתה מחפש כאן, רוכל של זוטות, המור־גרם שאין לו מאום לעשות מלבד להסתובב כאן כל אחר־צהריים. לך, לך מפה.

והקול יצא צלול וקריסטלי כמו בהקלטה של "יהודי משה גראמופון"; הקונדוקטור שרק הרכבת של שעה עשר ושמונה דקות מתחנת וילהלם שטראסה אל האוריינט יצאה לדרכה. מקס החזיק בידו מקאמא נצרים, ואילו מוריץ הוליך אל תעלת השופכין כדי לרוקן את הדלי. ארוני צריך למחוס את תוסמו בטרם יזמין עוד סיבוב שתייה. הנה, הא לך ממוסתי. אני שם ומיד אחזור לכאן. אינני מודה בכלום, גם לא באשמות הדגילות: מוסר־כליות ורגשות־אשם. אתם מבינים? ולקת הלשון כאן אינה כה משרפת כפי שהיא במקומות שמהם אתם מגיחים ובאים: אין לי עם הוויתכם מאום מלבד אותה משטמה מבורכת שבה אני כורך את עצמי מדי בוקר ומתפלל אל אותו אשמדאי־קוצים שלכם שיצריו עצמו מן ההיכלות והרוקים שבהם הוא משוטט אנה ואנה, מעצתות לחם־הקודש, הצלעיות המעושנות, ריבת הרמרמרציות ופאסה האווז אלי, אלינו, מקס ומוריץ שלך המיטגנים לאטם במחבת האין פרצות בשוקים מלבד העננים השחורים מעל שדה התצביות הזהב. ראית, מקס? בשמים שחור וכאן למטה צהוב. הבט למעלה ותבין מה מענג השחור הזה.

אתה ואני, נראים כמו פלגיאט עלוב של מישל טורניה, נובחים הב הב ואין לנו עם עצמנו וזולת הדיבוק הען של מי שיואיל ויאסוף אותנו אל חיקו. יואיל וישמוד את המלים המצעדפלות בין שלוליות הזוהמה והדאשנים השוחים בהם לאטם כמו דגי הזהב באקווריום הגדול של מלון "אימפריאל" בקונסטנטינופול, באוריינט הלוונטיני, המצחין, המוטל למלוא אורכו כמאתי ארוזה: פגר מת על סף הדלת – מצפה למסרטניתא

הקשישה שהתלקה כעקב נעלה ותצר בסתר לבה על שאין כלום בינו לבין בעלה המנוח ושמץ של נקרופיליה חודר אל לבה, מדגדג ובורח. שמא אין הכ

ובשער הנמל הישן של טרייסטה ראיתי את ספינת השעשועים של הנצר האחרון לשושלת ההבצולרן המפוארת. בא להכיר: כבוד הנסיך הרמן. אישון קטן ותפוח התוכב את הסיפה הערה ביחוד אם באה ארוזה בבקבוקונים מוכספים המתאימים להיעלמות חרישית בתבוון כיס המקטורן. ספינה נאה, דרדרנית קלילה יודעת סביבתו, שקיבלה מתנה מנסיך הנובר בתמורה לכתו־אותו קלוה לבית פוך שאנצה. ועל תורן הירכתיים - יאמרו לך כל

איימי מורגנה, אמנות או התיבוק, 1981

מלחי המבורג - תלה הנסיך ירום הודו את אותה קלוה על שום שמיאנה לחלוק את יצועו עם כלבו האהוב גוגנהר. עייפות השמש בנמל המבורג באותו יום מר תמהר מצאה את אוניית הנסיך וזולת לאטה בינות לשובר־הגלים ובית־המכס כשעל תורנה מתנוססת לה בעליצות כרבשת המקאאם הכבודה בצבעי הארגמן המלכותי וסוד שיכור אין להודיע כי רגל המגיפה מתנוסס ועכברי הרכב עומדים ומחכים על סיפונה.

להרמן שלנו אין את מי לתלות והוא שוכב כעת סרוח על משכבו ותופח נפיחות של שכרות וחולשת־המעיים. מלה פוור־דעת בכובע שמוט על עיניו עומד ומעשן בנחת על מישורת הספנה האחורית ואני עומד על הרציף ומריח את ריח זיעתי שלי.

יש פעמים שאנו משחקים פינוקל מעל מושבי האסלה והוא תמיד "סוגר" עם מלך תלתן או מלך יהלום עד שפעם חשדתי בו שהוא מרמה ותכסתי לו בחוטמו עד שהודה שהוא נושא עמו תמיד בשרוולו מלך תלתן ומלך יהלום למקרה שיזדמן לו משחק פינוקל עם מוכה־צרול או פקיד ממשלתי; שני המקרים שבהם העונג הסמוך בניצחון אינו מתכהה מחמת איזה מוסר־כליות חולף. תרופה נגד שיהוק אני נוטל, אלא מה ומי יערוב לי כי מחר יזדמן לי, הופ, לכיסי מן המיטב שבכנסי הארון שיינברג בעל המוקפה הנודע שבעיבורה של עיר. ומי יאמר לי: הוק, כאשר אלפות צוואר הבקבוק (שקורין בשם בושל) ואוערה אל פי את השיקוי המופלא (שקורין בשם שנאפס) כמטחווי קשת מן הבניין האפור קלוזי־הסויה (שקורין בשם ביוה). ומי יסעדני בשעת התקף האפילפסיה המתמשמש ובא, מלבד

מוריץ השרבב, השוכב כאן לידי ומפשפש בשערות ראשו אחר הבינה המלחשת לו באוזנו את סודות־היקום, נתיבי הנפש ונפלאות הגורל.

אני קם ממקום מושבי שליד דלפק הבימה ומשרך דרכי אל מי? אליך. ומה אני מבקש בעיניים מושפלות ומבט כנוע ואוזניים שמוטות (או אולי היו אלו הכתפיים שנשמטו) – אם לא את המזרון־לבי... תן לי, תן לי ואני אנקה. הנה... כך... אתה חופשי ללכת לדרכך, אני אלך לשם ואנקה את היתר... לא, לא, אין צורך בתשלום נוסף... בוא, מוריץ, מתנה נאה הותיר לנו הבארון. בקיץ הלך הוא לדוג פרוסות בבאוורייה ובחורף פוסע מערגות בחדר השינה, בעול אנפילאות

מעוד צבי, אוחז כוסית "אקווה ויטה" קריר והוגה בתבלית המעושה של המעשים הכבירים שעשה (ועוד יעשה) לשם אהבת הברית האחוות־האדם. כך, בעודו תפוש בשרעפים שגיבים אחז בימינו את גמילות החסד, פסק לרווחה את מעלותיה הטובות של בת־מינה של קלרה פון־שאנצה דגל המגיפה וחודר עמוק אל תוך הוד האמונה. גגוה רוח־הקודש בעוד גמילות החסד דשה בתוכה, אחר הוולה נשימתה מתקצרת, קישתה המלאכית גבה וצרחה עד שניעורו צמד המשרתים, שלנו תנומתם במרתף, בבהלה והחלו לשאת תפילה לחסדי שמים מתוך כך שהצטרפו יום הדין מהדהדת ברחבי האחוזה והמלאך גבריאל חעק בקול נשי קטוע ומשתנק: עוד עוד; עוד עד שאין לו לבארון מוצא לדמעותיו מלבד להגירן נתזים־נתזים על המוצע תחתיו חועק ועקת שבר.

במבואה של תחנת הרכבת של קונסטנטינופול עומד מצוחצח מדים וחלק בלורית אחד שנשכר על מנת שיסלק בחוזק יד קבצנים תבים לבל יתרפסו על קרונות הרכבת המהודרים, מציגים מומיהם בגאווה ותובעים את האוזן חלף חשיפת גופם המעוות לעיניהן המשתאות של גברות הטרקלינים המסודות, השודיות בריפורי משי וקטיפה, מגהקות חלושות ומחייכות חיוך זיוור. אינך מאמין לי? והכן, ראה, כאן, בעמוד 28 של ספרון התקנות כתוב: לא יקרב איש אל קרונות הרכבת או אל כל אחד מחלקי הקטר לשם כל מטרה שאי

התנועה הדרגנית עצרה באחת. היכן שהוא בערבות מקדוניה מוכת הטרשים הוליט הממונה מטעם הכתר לערוך מיסה של שדה לעילוי נשמתו של הנסיך הרמן ירום־הודו. הנוסעים ירדו מן הקרונות וניערו מעל בגדיהם את האבק הבלקני הצהבהב. פרש הוד רוממותו

החשמן מאסורנה את מנבה־השרה המתקפל אל מול פניו עד שוין דמויות כל הקדושים המנוחים על כותלי־העץ מנוסי הזהב זוהו באור־יקרות של צבעי־שמן מתצרת בית־המקדשת "פוקה את נתמר" בעיבורה של קלן. פני מתיאוס הקדוש זרחו בחוזר המבהיק שהרשל גונס והנגאה בו באותו ידיימינו של שר האספקה המבואר. ראה עד מה טבעי וזהר הדיוד הזה – תכף ידיו בהנאה ולאחר שלושה שבועות שלח יד בנפשו מחמת מכתב שקיבל מאמו.

זימרד החשמן את המיסה למול עינינו וכל נשות הנוצר הבדיקניות ענו אחריו ב"אווה מריה" המצפצפי שלהן. הערבים חיכו בתיכותן עד לכתנו, וקצתם על שהפרענו אותם בסעודתם. עמד הוד־רוממותו על מישורת הקרון והוסף לנו בידו המעוקמת מחמת השיגרון. היה שלום אישנו הטוב, מסור את אהבתנו להוד רוממותו הנסיך ולהוד רוממותה אשת־הנסיך מארגריתה לבית איילנבורג המסודה. שכן באוניה השכבם הוערב שלא יהא ולו ילד אחד בוצר בית־היתומים על שם תומס הקדוש בשלזוויג־הולשטיין אשר יזויל מלאנן בוזכרו את צדקתה הנושיעה מעוז, תוביל מארגריתה את ההולכה המקפיצה בשמלניותיה המובילות, המבולות עוד לבבבן ויהוד העוטף את קריה תשמתה הנושעת, וכל הצדיקה, החסד, והאמת, הרחמים ויותר התבונות המובילות אל הגרוזם ימחאו כפיים בלאט ויהשו הללויה בטרם ייימתה הוכל.

הרשל מוריץ הקטן עומד בסימטה הקטנה ומשפשף את עיניו דקה אחת שלמה עד שבא מאקסל הזיוזר ומודיד לו את הנהגה על לחיו. מיתמר לו שהור המקוף מעליהם ומפשפש לו במעשיהם. מאין ולהיכן מי ומה למה ומדוע האצבע המורה נכנסה כמו מאליה להביון האף הזולה לחסט לה במרץ עד שנפנה מעמם ופנה לאסור את הרבנים פון־שליץ, מנוי גבבר לאופרה של ברלין וחובב קטינות נודע שנתפס מפשל מכנסיים ומנענע ליד ארגו החול בגינת העירייה. ניצב לו מאקסל למרגלות פסל האלגנינוס הקדוש ותרצה לו, להמון, על מעלותיו הנדירות של כבוד החשמן סונאצלי מאסורנה וכיצד סמך ידיו על כתבי תומס אקווינאס בכנסיית סנטה אגוסטה על אם־הדרך באוכה קונסטנטינופול. ומלחמה גדולה ניטשה בין המאמינים על פירושו של הסקרמנט השלישי, כיצד לא יזו

ורכל צפוק הציג את מרכולת הממרקים שלו, ואנו קידוזים כולנו. ורוכל קיטע חשף רוכן של עוזות מיובשים, ואנו עודנו הופשט מעלינו. הצעתני קיא לעברנו לאכול את לחם הטוב, ואנו שותקו בחיוכנו חסרי־השיניים וריח המורה עמד באפנו עד שלא עמד בנו הכוח ותנקנו עצמנו למוות.

בנקל זה, שנו והסתתי באוזני, אצמלו כאן לפניכם גבירותי ורבותי, בכל הכבוד הראוי לנבואה של הקדרלה הקבושה, הנה, האבגבל, לשבחיו של הרמן, הנושא, כבוד הוד

לא יועיל לנו כעת גם ספרון התקנות וגם מילוקו של המעצור האחרון מודך המסילה המתפתלת בעקביו של עמור־העמן. רוח קרירה מהרי הקוח של טיבט או שמא מהרי ביר־העורביים בהרי אנטיוכיה דיגרג בנו ארוכות עד שנכנענו למנעמ, שכבנו על גבנו לצלילי השקשוק וריח הדייל. חיכינו לו בקוצר הרוח האה לאהובה הלובשת כתונתה בחדר הסמוך ומבוישה שיעריפו מ"ה פעמים עד שתבוא אלינו משם בקירותה הגאלות, תפרוש כתונתה מעלינו ותגיע גבה אם לא מחמת שעד־הרצון אזי מחמת הספק המכרסם.

ובמה זכה אותו הרמן שיקבל לו מחילה? אומר אני לכבי קדוש היה וקדושים מעשיו. אלמלא הניף את דגל המגיפה היה נמל טריאסטה כולו מורתם בוזידקי הרבר ואנו היינו פוסעים ברחובה של עיר מאז והוא היה מורד עלינו ולאחר יומיומיים היתה נושרת לנו בוהן או זרת. ישועה גדולה היתה לנו ואשרנו שזכינו לשעת־רצון של האל הטוב המיטיב. הללו מכפירתכם הבאל

נתפו לו הרשל מוריץ אל הרזמן ומראה את הסרטיפיקט בגאווה לפקיד הרשות. ראה, לוחש לו מאקסל, רחב ידיים הוא הנמל כאן: אונייה מהמבורג ליד שובר־הגלים וספינה מדרנן עד גנת לצד הרציף. כתום הוא צבע השמים וכתומים הבניינים וכתום צלעיהור וכתומים פני האנשים העומדים מעלינו, משתוממים ולועסים תפוח.

מחאו לנו כפיים כל העומדים ברחבה המרוצפת ורמזו לנו בעיניהם לשוב ולתת את ה"נומר" שלנו. מזכירתו הבאה של מאנפרד וצלה, כבוד האימפרטוריו הנודע, כיבדה אותנו בסיגר הוואנה אמיתי ואצה להציתו בפינו. יצא ממשרדו ושמט מעינו את המונוקל. חיבק אותנו חיבוק חם ואנו אצנו לדחכנו מלאי־הבטחה קודשים וטהורים תפונו ושתנו את קורותינו לכל מבר ומודע מי שעבר עמנו בחברת הרכבות והתלאות כשעמדנו על בבה תורפיה ושינגו מתגלגים של ראסיין באותי כבשים תמימות שרעו ליד השוקת העבודה ומגדל כנסייה באופק הבוס ומיחע מתגל באריכות על שלא סיים לגרוף את השביל תחר ופונה אלינו צולע (ממלכתי בעבור סוס) אחז בנו הרעב והרכבנו משקפי־שמש מחמת הבוהק הנורא ובמרוזצאות הערפא שאלה אותנו אם הוטב לה הצגרון או הפסוריאוס וכל הקהל מפנה אלינו גבו ומריע לריבה הנאה שהשילה את סודה ביציע והמשיכה להפשיט עצמה עד שמוייתנה הרצגה לראווה והכל היו ממששים ותחובים אצבעות בשערה וכיון שלא יכלו עוד לעמוד שם, כילו בהם שרעפיהם את זעמם וקופים עטורי־שנבים ברחו מכלוביהם נמלטו ובוקו בעיון את מפת ארץ כוש ואכם אחזה בהם נעלה את האולם היטב והבריחה כל וחתל משוטט מלבד את זה שותת־העין של כבוד האימפרטוריו מאנפרד וצלו שכיבד אותנו בהוואנה עד שנשנקנו מן העשן פערנו את הלוננו לרווחה נשמנו אוויר מנהרות עכור ובאור מכאנו את ארגז העץ הגדול שאיברנו בנמל של טריאסטה (או טרייסטה) עם כבוד המהנדס אוטו הרץ קלייניגנר שתחבנו לו את הספרון בגרונו עד שנחנק ואת אשתו הבטנו לתוך ודו המרק עד שלא יכולנו לאכול יותר ופרמנו את כפתורי מכנסינו היכן את זונה מולאטית? מי ישית לבו אלינו עתה כשאנו כורעים ומקיאים על הרציף ל"ר עשן הדיזל וצופר האונייה טו טו טו טו כך ארבע צפירות עד שנדם הכל ומעלינו אנשים כתומים הלועסים תפוח והזוברים אלינו בשפה מוזרה

עוגנת לה קלוה, אשת־בשורה זוורקית ודומעת, מתנוססת בגאון וקלסתרה כחול ושבלניותיה לבנות) למשב רוח דרומית קרירות מג. כדור האש הכתום תבט בים וכוכב גדול עלה מן המזרח, זורח בשפעת־צבעים שכל כולם סוזר.

רמי סערי

אחד מקור ושניים תרגום

דוד גינתון, כאב, 1974

מעצור

ברור שבהשכבת חיי אני שב ורוצה אותם,
כמו שברור, שיוסיפו להשתמש בבשורי
"כאור בצהרים", לתאר את מה שברור.
מאז שעזבו אותי עיני האילה וחייה
של לי יותר להבחין בתשוקות הצפונות
מעצמן, במספרי ההפגנות –
מתחת לקבים ועל שטיחי התפלה נעצים,
לכאורה בהדרים טובים שמרוצצים
גבות תהלים וארם.
כל החורים מעל לראשים וברגלים
פועטים בכח בלב, רצים הלאה.

בהשכבת החיים באה האהבה,
מעצור כלשהו בפני האלימות
שמסביב הכפים.
אני מסתכל ברגליה הקטנות ושואל,
איך אפשר לעמוד עליהן בעולם,
כשרוח חזקה כל כך נושבת.
כמו הלה על ראשי הקדושים
בא האור מלמטה. ברור: הוא מאיר
את הלילות הקשים של ימינו,
כשהרקע רוקע ברגליו העולם.

פאבלו נרודה / הדיוקן בסלע

אני אכן הכרתי אותו. חייתי אתו
שנים, עם היית הזהב והאבן שלו,
הוא היה אדם עיף:
הוא נטש בפרגואי את אביו ואת אמו,
את בניו, את אחייניו,
את גיסיו האחרונים.
את דלתו, את תרנגולותיו
וכמה ספרים פתוחים למחצה.
דפקו על הדלת.
כשהוא פתח לקחה אותו המשטרה,
והלקו אותו עד כדי כך,
שהוא ירק דם בצרפת, בדנמרק,
בספרד, באיטליה, נע ונד,
וכך הוא מת, וחדלתי לראות את פניו,
חדלתי לשמוע את קולו,
עד שפעם, בליל סגריר,
בשלג שארג
לרכס אדרת צחורה,
רכוב על סוס, רחוק רחוק,
הבטתי ושם היה החבר שלי:
פניו היו באבן,
צדודיתו קראה תגר על הסער,
הרוח נפצה על אפו
זעקת שבר של אדם נרדף:
שם הגיעה גלותו לקצה –
הוא חי במולדת חצוב באבן.

תודורוס אנגלופולוס / אני מבקר

אני מאחל לכם בריאות ואשר.
אך איני יכול ללכת בדרככם.
אני מבקר.
כל דבר שאני נוגע בו
כואב לי באמת.
חוץ מזה הוא אינו שלי.
תמיד ימצא מי שיאמר:
זה שלי.
אני – לי משלי אין כלום,
אמרתי פעם ביהירות.
עכשו אני לומד שכלם פרשו
כלום.
שאפלו שם אין לה,
ועליה לשאל לך שם מדי פעם.
אתם יכולים לתת לי
מקום כלשהו להביט בו.
שכחו אותי בים.
אני מאחל לכם בריאות ואשר.

יגאל בן אריה

נגיעת היופי

מדוע לא להביט אחור,
האם משום שקפאה ושרדה כעמוד מלח:
דמעות מפרות, אמרת.
אתה מאן להקשיב לנגיעת היפי העלולה
להמית שגעון
לנגיעת היפי המעבירה כאב
לנגיעת היפי המביאה מזור לנפש
לנגיעת היפי הנושקת בקסם השירה.
שהיתן נולדו באותה שעה ממש, בשתי ערים שונות
האחת מעשה דמיון והיה, השניה כל כלה ממשות
תבנית עינים שקדיות ופה עשוי ברכות.
לא לגעת באש, לא לגעת במים, לא לגעת ברוח
אלא במדה ההכרחית, אלא במדה הנחוצה.
לגעת ולהרגע כדי שלא תהיה כויה בבשרך
המים יסכו כפות רגליך בעדינות
והרוח תלטף פניך בערגה.

תרבות וספרות

ב"ז קדר

קידוש השם במסגד

למניעיו של ברוך גולדשטיין

מאיר כהנא (1984)

כל שעוברים הימים ומסתעפת החקירה, כך הולכים ונערמים לפנינו פרטים ופרטי פרטים על מעשיו של ברוך גולדשטיין באותו בוקר נורא. אנו שומעים על המדים שלבש, הדרגות שענד, התיק הסגול שנשא, אנו יודעים מי הסיעו ומי הוליך אתו כלים, אנו תוהים איזה כלי נשק, בדיוק, החזיק בידו ודרך איזו דלת, בדיוק, נכנס לאולם היכן, בדיוק, עמד מאחורי הכורעים בתפילתם. ואנו חוזרים ושומעים מה אמר לפני שהחל לרצוח.

מול העיסוק הנמרץ הזה במעשים – עיסוק שאין כל ספק בנחיצותו – בולטת ההתחקות המעטה אחרי המניעים. על הרוב מסתפקים אנו באמירה שמדובר באקט של טירוף רגעי. ואמנם, המעשה שפל ומזוויע כל כך, התדהמה, הזעם ושאט הנפש גדולים כל כך, שנוח למצוא פורקן בשילוחו של הרוצח אל מחוץ לתחום השפיות, או כפי שעשה יצחק רבין בהוצאתו את האדם בשלילת עצם השתייכותו למין האנושי. אלא שהמציאות טופחת על פנינו. כשאנשים בתוכנו מעלים את זכר הרוצח על נס דווקא בגלל המעשה שעשה, הם מוכיחים שאם אמנם אקט של טירוף כאן, לא טירופו של יחיד כאן. והלוא כאשר הטרפת דעת הורגת מתחום הפתולוגיה האישית, כורח קיומי הוא לנסות להבינה. ההתחקות אחרי מניעיו של גולדשטיין חיונית, איפוא, אף יותר מזו שאחרי מעשיו.

מבחינת השיטה, השתייכותו של גולדשטיין לקבוצה, או לכת, מקלה על התחקות זאת. ככל שראיתי, השאיר אחריו גולדשטיין טקסט יחיד שנדפס, ואף זה קצר: שאמר, או כתב, לזכרו של מאיר כהנא. ואולם, טקסט זה מוכיח לא רק עד כמה נערץ היה כהנא על גולדשטיין, אלא גם עד כמה ספג את תורתו. כן מונחת לפנינו המלים והמעשות הקריסמטיות משמש־מתוך הספדו של גולדשטיין על מרדכי ושלום לפיד ז"ל, שרן באורי מוכירן בגיליון האחרון של "נקודה". בוודאי, אלה חומרים מעטים, אבל כאשר מתבוננים בהם על רקע דבריו של כהנא הרב, הם מאפשרים הצצה כלשהי לעולמו של גולדשטיין התלמיד.

אדי מוסר שבדברי ההספד על מרדכי ושלום לפיד קרא גולדשטיין לנקמה, "והביע בצער עמוק את דעתו הכאובה, כי בגלל אדישותנו והימנעותנו מנקמה, גם אנו אשמים במותם. אשמים לא במישור המעשי של הדתעה, כי אם במישור המטאפיסי, כלפי שמיא". כמותם של דברים אלה, שיועדו הובעיתו את באורי, מתבררת כאשר קוראים אותם לצד כתבי מאיר כהנא, שחלקם נדפסו לאחרונה וכוזכו לתשומת לב ראויה.

כהנא הרבה להעמיד את חילול השם וקידושו על מישור כוחני. כאשר גויים מכים ביהודים, ממסעי הצלב עד אושוויץ, הם ראו בכך עדות לחולשתו או אי קיומו של אלוהי ישראל, כלומר: שפלותם של ישראל התפרשה כחילול השם. לעומת זאת, מדינת ישראל קמה כי האל גמר אומר לשים קץ לחילול שמו בגויים, ואני כוחו של עם ישראל, כוחו של צה"ל, היו בגדר קידוש השם (באחד מנאומיו בכנסת הוסיף כהנא את דיר יאסין על הגורמים ש"קידשו שם שמים בניצחון אלוקי ישראל על הערבי ועל האיסלאם": מ' כהנא, מעל במת הכנסת, ירושלים בלי תאריך, ח"ג, 51).

הנה, כאשר טרוריסטים פוגעים בנו, "כל יהודי הנרצח כאן... דמו בראשנו, כי אנחנו אשמים", מפני שחוסר האלוהיותנו הוא שאיפשר את עליית המורה הערבי (שם, ח"ב, 169). בעת הבעונה אותה אנו גם משלימים עם חילול השם, שהרי כל פגיעה ביהודי היא חילול שם בורא שאין לו כפרה, ומחייב תגובה מיידית. כאשר איננו קמים לבערה, אנו מעוררים את זעמו של האל, וסופנו שנשלם בעבור אדישותנו "בייסורים ואסונות שלא ראינו דוגמתם" (מ' כהנא, אור הרעיון, ירושלים תשנ"ג, קעג־קעה). אכן, פרשנותו הכוחנית של כהנא למושגי חילול השם וקידושו יוצרת מסכת עקיבה, המזכירה בכמה מובנים את הפוליטיזציה של הדיבור הראשון בידי קנאי בית שני.

הדרך הנכונה לטפל בערבים "המסרבים לקבל את ריבונותו של אלוקי ישראל, של עם ישראל, של מדינת ישראל", הלוא היא הוצאתם־סילוקם מן הארץ (למשל, מעל במת הכנסת, ח"ב, 189–190). ואולם כאשר המדינה שלה, בעיזובתה, אינה עושה את המוטל עליה, עתידה לפקוע סבלנותם של הטובים שבעם, ואלה ישיבו על המורה הערבי בטרור יהודי. יוצרנו ימי דוד רזיאל, זה שהיום קוראים רחובות על שמו, ושראוי לזכור כי גבורתו היתה בכך, למשל, שאחד מאנשיו הניח בשוק יפו מוקש, שקטל 21 ערבים ופצע 35 (מעל במת הכנסת, ח"א, 14–15, ח"ב, 169, 196, ועוד).

ואולם, כהנא אינו מסתפק בקריאה למעשה פוליטי, אלא גם מציב את הנקמה כערך קדוש, כערך יהודי עליון, כמידה שאין מעולה וצדקת ממנה. מי שמוותר על הנקמה באויבי ישראל, עושה מעשה תועבה, שהרי נקמת בני ישראל נקמת ה' היא הם, ועל כן המוותר על הראשונה מוותר על נקמת האל עצמו. יתר על כן, מי שרבק בערכים לא יהודיים ומסיף נגד הנקמה, היינו אכזרי ושותף לרוצחים (שם, ח"א, 103; אור הרעיון, קיט־קכא). אילו היוצא לנקום מקדש בכך את השם. כהנא קבע בעניין זה כללים נחרצים שונים, לדעתו, "כנגד הלכה לישראל מסיני, שחובה על כל יהודי לנקום את אויבי ישראל: (א) חובה על עם ישראל למחוק לזהרתם על לוח נפשה... חילול השם ולבעבר מן העולם, ואפילו במחיר של סכנת נפשות, כי אין פיקוח נפש דוחה קידוש השם... (ד) קידוש השם חייב להיעשות ביד רמה ובריש גלי, ולא ייתכן קידוש שם שמים, קידוש השם הלאומי, בסתר" (אור הרעיון, קעה־קעו; וראו גם מ' כהנא, פירוש המכבי על ספר שמות, ירושלים תשנ"ה, רלו). זאת ועוד: האכזריות אינה תמיד מידה מגונה. אדרבה – כך מלמדנו כהנא מפי ר' יונה גירונדי – כאשר אדם מתאכזר לרשעים, הוא עושה מצווה גדולה, תוך רתימת היצר הרע לעבודת השם. "גדולים הם דברי רבינו" מתפעל כהנא, "וכמה מנוגדים הם לרעיונות של בני התרבות הזרה בזמננו" (אור הרעיון, סד). מן הסתם היה מופתע אילו העמידוהו על הזהות בין תפישתו למושג "האכזריות הקדושה" של פאולוס אלווארוס, נוצרי שונא מוסלמים שחי בקורדובה באמצע המאה התשיעית.

הנה אישוש המסד הרעיוני למעשהו של גולדשטיין. מסתבר שנוהים אחריו אשר מציגים אותו כמי שקידש את השם, אכן יורדים לסוף דעתו.

איני מטיל ספק בכך שכאשר יצא גולדשטיין "להקריב את עצמו, את משפחתו, לביצוע מה שהוא חשב הכרח להצלת נפשות מישראל" – כך כותב באורי ברשימתו ב"נקודה" – הוא התכוון לעשות מעשה אשר יזעזע את אמות הספים וימנע, או לפחות יעכב, את ההתפיסות עם הפלשתינאים. הלא ראינו שתורת כהנא היא תרכובת של יסודות מטאפיסיים וריאל פוליטיים. ואולם, מותר לשער שגולדשטיין התכוון לקדם, באמצעות הטבח במסגד, גם מטרה רמה בהרבה.

בהספדו על מאיר כהנא הציגו גולדשטיין לא רק כמי ש"זכה למדרגת רוח הקודש" ("ראה את הנולד"), אלא גם כמי ש"הבין שבידינו להביא גאולת 'אחישנה' ללא סבל ויסורין, 'היום – אם בקולו תשמעו'". (המאיר לארץ, קובץ הספדים, ירושלים תשנ"א, עמ' 165, 166). מהי גאולת "אחישנה" על פי כהנא וכיצד אפשר להביאה "היום"?

"הגאולה השלמה", כך הסביר כהנא לחברי הכנסת ב־10 בדצמבר 1986, "תבוא על פי חז"ל כבגאולה הבאה באחת משתי דרכים, ואין שלישית. לפסוק בישעיה 'בעיתה אחישנה' אומרים חז"ל: 'זכו – אחישנה, לא זכו – בעיתה'. ההבדל הוא איכותי – גאולה מהודרת היא הבאה בהוד והדר, ללא סבל ומכאוב. גאולה הבאה רק מכוח 'בעיתה', מכך שהיא באה למרות שאין אנו ראויים לה, מלווה חורבן ושואה איומים... משוכנע אני שהקדוש ברוך הוא מבקש בנו לקום ולהמיר גאולה בעיתה בגאולת אחישנה". (מעל במת הכנסת, ח"ב, 188–189).

כהנא לא פירש באותה הזדמנות כי, לדעתו, הוא מחזיק בידיו את המרשם המאפשר להגיע, במהרה, לגאולת "אחישנה". ואולם, הפרק האחרון של ספרו "אור הרעיון", מוקדש כולו לעניין זה. "הגאולה המופלאה האדירה והתפארת הנהדרת... בידינו להביאה 'היום – אם בקולו תשמעו'," אומר כהנא בראש דבריו, ואנו נוכחים מיד לדעת עד כמה קרובים דברי התלמיד לדברי רבו. וכיצד נגיע לאותה גאולה מהירה שתחסוך מאתנו את חבלי המשיח? על ידי אמונה וביטחון אמיתיים שיביאו אותנו להתנהג על הקדוש ברוך הוא לבוז, יכוונו אותנו למצוות "מסוכנות ומפחידות" שקיומן יעורר עלינו את זעם הגויים, ויגרמו לבידודנו המוחלט בעמים, בידוד שישמש אות לשלמות אמונתנו. באופן זה יכריע, כביכול, בשר ודם את הקדוש ברוך הוא לצאת בחרון אפו ולנקום בגויים המחללים את שמו ולהושיע את ישראל – והקדוש ברוך הוא יאפשר לבשר ודם לגבור עליו בדרך זו, משום שהוא עצמו מתאווה לקדש את שמו המחולל (אור הרעיון, תלב־תלג).

מה הם אותם מעשים מסוכנים ומפחידים, סוללי גאולה, שיעוררו את זעם העמים ויבודדו את עם ישראל? חמישה הם: ביטול הגלות; החלת הריבונות על כל חלקי ארץ־ישראל; הורדת "הישמעאלים הארורים" ממקום המקדש והוצאת "חרפת מסגדיהם המכעיסים את הקב"ה מדי יום"; גירוש הגויים שונאי ישראל מן הארץ; וביעור התרבות הזרה וכנסיות העבודה הזרה (שם, תלד־תלה).

מותר איפוא לשער שכאשר החליט גולדשטיין לירות בגבם של עשרות מוסלמים בעת תפילתם במסגד מרכזי בחברון המערה, היתה אחת מכוונותיו לעורר עלינו זעם בעולם ולהביא לבידודנו – והיינו, לקיים מה שהוא תפש כמצווה מסוכנת שיש בה כדי לקרב את גאולת "אחישנה", עוקפת חבלי המשיח. הלא בדברי ההספד על כהנא, שבהם שיבח כאמור גולדשטיין את רבו על תורת "אחישנה" שלו, הוא גם קבע ש"התחננו להמשיך בדרכו של מורנו ורבנו הקדוש, הי"ד, על מנת לעודד לעם ישראל להביא את הגאולה מרצון, כדי שלא נזדקק, ח"ו, לצער ויסורין להחזירנו למוטב" (המאיר לארץ, 167). אם קוראים משפט שגרתי לכאורה זה תוך הבנת רקעו הכהנאי, משתמעת ממנו מחויבות מצמררת.

אשר באים אנו להוות מדוע בחר גולדשטיין לבצע את זממו בחג הפורים דווקא, אנו נכנסים לתחומן של סברות צרופות. ייתכן שראה את במה שנאמר במגילת אסתר "להיות היהודים עתידים ליום הזה להינקם מאויביהם", ואפשר שנאחז במה שנאמר שם על הרשות שניתנה ליהודים "לעמוד על נפשם להשמיד להרוג ולאבד" את צריהם, ואת טפם ונשיהם בכלל זה. קנאי יוקד עשוי להיתפס לקישורים רחוקים מאלה.

אלה הן, כאמור, סברות. אולם, בחזקת ודאי הוא שבנפשו המעורערת של ברוך גולדשטיין היו מסירותו כרופא, ומסירותו למעשה הנקם, מקשה אחת. והלא כבר קבע מורו (אור הרעיון, קלב; ההדגשות במקור) ש"מי שהולך בפקודת ה' ודבק במצוותיו ובמידותיו כראוי ברחמנות ובחסד ובשלום, במקומן ובזמנן, ובאכזריות ובנקמה ובמלחמה במקומם ובזמנם, עובד את ה' יתברך".

רז קלר

גוש 4, מגדל 3

החיפוש הגדול היה שיאו של הטרוש. "בחיפוש", אמר קצין המודיעין השמן שהסתובב זורח במדי אלף מגוהצים דקדק, "מצאנו חומר מודיעיני כבד". ק' הספיק לראות את החומר, שנאסף בשקי ניילון שחורים של גופות. יחד עם עוד מילואימניקים מודרנים הציץ לתוך מחברות־זיכרון כתובות בערבית צפופה, מעוטרות פה ושם בבשר נוטף דם, בזוג חרבות נעוצות בארץ־ישראל הקטנה, ביד לוחצת יד ובדגל פלשתין. גם ק' התרעם, כמו יתר החיילים, על הטמטום הזה, כי בגלל החיפוש לא החליפו אותו בזמן. נכון שמחלקה 1 של יגאל הרועם היא זו שאכלה אותה, ולא הם. אבל אחרי שנגמרו כבר המילואים גילה שהחיפוש היה מציאה גדולה בשבילו, יותר מהתרסים שאסף בביצנה בשכם: תגלית גדולה יותר אפילו מבית החולים הגרמני־טורקי המתפורר, שעמד עדיין על קו הרקיע, וממנו צריכים לראות את הגבול, אבל לא רואים כלום מלבד שורה נוספת של גבעות נמוכות.

בחיפוש הוחרמו כפות חשמליות מאולתרות, יומנים אסורים, תמונות הכתה של מכוניות־מירוץ ותמונות נשים מסוגנות שאפילו לא היו עירומות. גם דפדוף באלבום משפחתי, עם אשה מבוערת תינוק מבוער, לא הקלו על ק' ולא הצדיקו את החדירה החריפה לפרטיות העלובה, למיטלטלים הבזויים שבשקים השחורים, מיטלטלי היכרון. או האבן המגולפת שמצא יהודה והביא לו בתור פסל עתיק: "אבנות פלשתינאיות עממית". – "אולי פעם זה יהיה שווה מיליונים", צחק ק', אבל ידע שלכל היותר מדובר בערך סנטימנטלי. הכל שלא זרק את הכל וגם את האבן.

במשמרת אחת במגדל הסתכל בו אחד הכלואים זמן רב, בלי לזוז, מסתכל ומגוף. ק' נדרך אוטומטית, "זפא זומם משהו", למרות ששתי גדרות תיל הפרידו ביניהם וגם קיר הברזל של המגדל והאם־16 ארוך וטעון. ק' השתדל ככל האפשר לשמור על מרחק מן העצירים. תמיד העדיף את מגדל 6 הרחוק או את 3, שעמד בפינת הגדר החיצונית. שם הסכנה היחידה היתה סגן עין־פרפר, שבתוקף תפקידו כקצין תורן ניסה לצוד מילואימניקים. "לסגן אולי יש חיילת במבנית, שצריך להרשים". הוא תפס את שלום ממחלקה 2. שלום תרם חזק, ולא הרגיש כשנפתחה מאחוריו הדלת, הדלתות האלה תמיד חורקות. שלום הפך ריתוק. "יצא בזול", "כי", כמו שאומרים, "הראשון שנתפס תמיד יוצא בזול רק השני חוטף בגדול". 400 שקל קנס למשל, איזה זוה.

הזרה, אגב, כיכב בשירותים עם כתובות הקיר הלא נבגעות: "עם קצת מוח וקצת כוח כל אחת אפשר לפתוח", "כל הזין בגבעתי". אבל לשירותים עוד חזר ק' (במחשבתו) פעמים רבות, מנסה להגדיר ולפענח את קסמם האפל, את סוד התפוררותם.

התפוררות היתה דווקא גלויה לעין: צינור ברז מעוקם אבל תקין עדיין משקעי מים חמים, קפה וכתמים שחורים במקלות שחלונותיה הקטנים שבורים. בשקי מהם קטע ממשטח אספלט, חלק מגדר אטומה המפרידה בין אוהלי החיילים ואוהלי הכלואים, ופינת בניין קטן ששימש כביגע. את זה לא ידע ק' בהתחלה, כי אמר. הורדים אולתר באפסנאות: שם תפס על הברגנות אבל לא על נעליים. נעליים היו לו, אבל לסגת ללכת אותם, כשליחות הלוכביקים המצוחקים הזאת אין את המידות הנכונות. בעצם, היתה המידה שלו, אבל כל עוד לא עלו על זה, נוח יותר בנעלי התעמלות. בשבוע הראשון נקרעו נעלי הצבעונים גם למפי. סר לייתן ביצבצה כשירד את דרכו, האומלל, הנוט ולא תופש את שפע התרגולות שעליהן הוא אמור לפקד, שפע המילואימניקים המופיעים ונעלמים, משוחררים על ידו, מתנמנים, מולתמ"ים, וסתם נפקדים. "אם ההומו הזה היה בנבונים אני קנגלגר", צעק יגאל הרועם, שהעיד את ק' כי תמיד שמר בסבב לפניו. "בהומה", קילל ק' לעצמו, אבל בשקט, כי פחד להתעסק אתו.

רק אחרי החיפוש, כשהכניסו את הילד לתא שליד האפסנאות, גילה ק' שעל הדלת רשום "תא הפרדה". הילד היה בן 17 לפחות, כך חייבו חוקי מתקן הכליאה, אבל נראה כילד רזה עם שיער שחור חלק, קצוץ. הוא ניצל את מראהו הילדותי התמתקן, אפילו כלפי ק' באמת הספירות – "כפירות הורע", כפי שכינה אותן ק'. אבל מה תעשה מול ילד קטן כזה רזה. עדיף להעמיד פנים שלא קרה כלום. לכן ק' לא הצטער שלקחו את הילד שאינו ילד לתא ההפרדה. אבל ההפרדה היתה חלקית, כי הילד צעק ודפק בכוח בדלת הברזל, והעצורים בגוש יכלו לשמוע אותו. הם לא הגיבו ולא עודדו אותו בצעקות. אולי היה תא ההפרדה מוכר ורגיל. בתא שליד הילד שכב מאותר יותר את המג'נון, שישב על מיטת הקרשים בספירה וסירב להסתדר בשורות, והיו לו טענות נגד השמש. הערבית בפיו היתה משובשת, ואפילו העצירים צחקו על המג'נון, שרגליו רעדו מעצבים. הקצין התורן לא ידע מה עושים: אולי הוא רק מתחזה. אבל המסמדייקים כבלו ולקחו אותו. ק' השתדל לשכוח את הפנים המעוננות שנשקפו דרך החלון של תא הברזל. החלון הקטן נפתח מבחוץ, ושני מילואימניקים סקרנים באו לבחון את המשוגע באמת מג'נון. הכי עמדו ושוחחו אתו, אם אפשר להגדיר זאת כשיחה.

אז גילה ק' עוד דבר, שהביך אותו תחילה, ותגלית זו היתה שוות ערך כמעט לזו שבחיפוש: פניו של המשוגע, אפילו שהיו מעוותות, דמו לפניו של אחד החיילים ששוחחו אתו. תגלית זו, שהסוהר קרוב יותר משישער לעציר, קוממה אותו תחילה. ואולי הדמיון נוצר במאוחר, ובפועל היו רק צללים ואור מטושטש של פנסי 24 וולט. אחר כך התחיל ק' לשים לב לפרטים אחרים שחיזקו את השערתו. שני הצדדים גרים באוהלים, ורואים את גדר התיל מול עיניהם מדי בוקר. אמנם, העצירים סגורים בריבועי השלושים על שלושים כל היום, מלבד כשהם בתורנות מטבח או זבל. אבל גם המילואימניקים כבולים בתוקף צו קטן במעטפה חומה, שעות שמירה, כוננויות. כוננות אפס היתה השנואה ביותר למרות שהיתה קלה, הסיבה היתה שצריך לישון או בנעליים. נכון שהפיתוי של המילואימניקים להבריז גדול יותר. אבל גם אם יש זמן לנסוע, אין לאן לנסוע. בבאר־שבע רווקה השקם סטריאוטיפי, מלבד גרעינים. מפקד הגוש אסר על אכילתם. "מילואימניק שאוכל תמיד יוזק", הרגים בתנועות יד, "תמיד מלכלך". ומי שלא הבין שגרעינים הם מחלה קיווה למנוע את הסימפטומים. אבל מיום שנתגלה השקם החיצוני, שבו מוכרים גרעינים וחפשי־חופשי, פרצה המגיפה. תחילה בערימות ברצפת המגדל עצמו, ואחר כך בקשת לרגלי הזיתו, רחוק כיכולת רקיקת הזורקים.

הלקח הראשי היה שרעבי. החיילים ממחלקה 3, מחלקת האינטליגנטים, אמרו עליה: "שרעבי מסמן את דרכו בקליפות. אפשר לדעת בדיוק איפה הלך ובייחוד באיזו פינה התיישב להעביר את השמירה". סיפרו גם שיש לו כמה בחורות בבאר־שבע, ולכן יש לו מיליון טלפונים. תמיד מישהו מהטלכרס צועק "שרעבי, טלפון" וחצי יום אחרי שיצא פעם הביתה התקשרה אשתו. הבינו שלבית הוא לא הלך. אמרו לה שמיקומו אינו ידוע, בטח הוא בשמירה. מאז נהפך שרעבי לשומר מצטיין, בעיקר כשהיה "בבית". גם שלום שחטף את הריתוק־שבועיים שמר קבוע, ושלום העדיף, כמו ק', את מגדל 6. ק' העדיף אותו "כי שם לא רואים את הכלואים מול העיניים מסתובבים כמו זבובים"; סיבותיו של שלום נותרו עלומות עד עצם היום הזה. ובגללו קראו המילואימניקים למגדל 6 "מגדל־שלום".

גם אם בתחילה נראתה לו קציעות כעולם של בטון גם וגדרות שהתבנית את הראייה למעינים קטנים (מכות רבות כופפו מעט את הגדרות, והיו בהן חורים קטנים) הסתער היופי על ק', בלתי צפוי, בלילה, במגדל 3 שעמד מול הירח בחלון הברזל הפעור. חלונות הזכוכית הוסרו כדי למנוע מהחיילים לסגורם בקור, ולא מסיבות אסתטיות. הירח הצהוב והמלא איים להישפך כמו חלמון של ביצה לתוך המגדל ונלחם בעננים השחורים שרדמו כל הלילה ממערב, עננים שלא הביאו גשם אלא, לפני עלות השחר, כשלם ניצחונם על הירח, לחות החודרת לַמח העצמות ופעם אחת גם ערפל. באותה פעם שמח ק' שהשמירה נגמרת ותרגולת "ערפל" המאוסה תיפול על מחליפו, המתנדב במדרגות הברזל למעלה, ויודע שאם תוכרז התרגולת יצטרך לרדת מגובה המגדל ולפטרל לרגליו עם המקוקף הישן והכבד. "תרגולת מטומטמת", חושב ק' המתנדנד מיד אחר כך למטה באותן מדרגות חלקות, ואינו עייף למרות שרצה להיות עייף, להירדם לפני שהרמקול המטרטסי של שש וחצי בבוקר יעיר אותה: "גוש ארבע, בוקר טוב, לצאת מהאוהלים ולקפל ידיעות". ק' התרגז: רק לו יפריע הרמקול, כולם יישנו כמו מתים. הרמקול מיועד לעצירים, שדווקא התעלמו ממנו עוד חצי שעה, למרות שיכלו לישון חופשי כי לא שמרו. לא היו להם מסדרי שמירה ליד הג'יפ שמגיע רק ברדיופה, מאחורי סככת הבינג־בונג של החיילים.

ק' לא היה יכול לדעת שהעציר שהסתכל עליו אז, הסתכל בעצם על מלכודת הציפורים שבנה מחוטים שנלקחו מהגדר. אף ציפור לא נפלה במַפח רק כשישב ק' עם המסמדייק האנגלי המסוחף בבתוקה ליד אותה חלקה, ראה את המלכודת (או אולי אותה) שהוחרמה בחיפוש. מן המגדל לא יכול לראות דבר. כמו שהחיילים צפו אל הכלואים, כך הכלואים צפו אל החיילים במגדל. וביחוד במגדל 1, תא קטן ודחוס בריחות, שתן אחר זרוק ימים רבים בפינתו. מגדל 1 השקיף לחולה הסגורה בבטונדות טרומיות, "הלול". הלול היה פעם מגודר ברשת ברזל מלמעלה, ואפילו ציפורים לא תרדו דרכו. הרשת הוסרה לתיקון ולא הוחזרה עקב "מחסור בכוח אדם ובתקציבים". משם הביט ק' בכלואים ולמד את סדר יומם, שהיה דומה מאוד לסדר היום שלו. הכלואים השאירו בכוונה ברז פתוח, וכשחזרו המים ברעש בארבע בבוקר התעוררו ויצאו שניים־שלושה ורחצו את כפות רגליהם בחושך במים הקרים. למראה הזה, ק' הצטמרר במגדל למרות הדוגנית. בארבע וחצי כבר היו תפילות "אללהו אכבר" עוברות מחלקה לחלקה, לועגות לגדרות. התפילות הבריחו את הזנים שבאו בלילה מחוץ לבסיס, שוטטו ואכלו מפחי הזבל המאולתרים, שהתרבו מדי יום ועלו על גדותיהם.

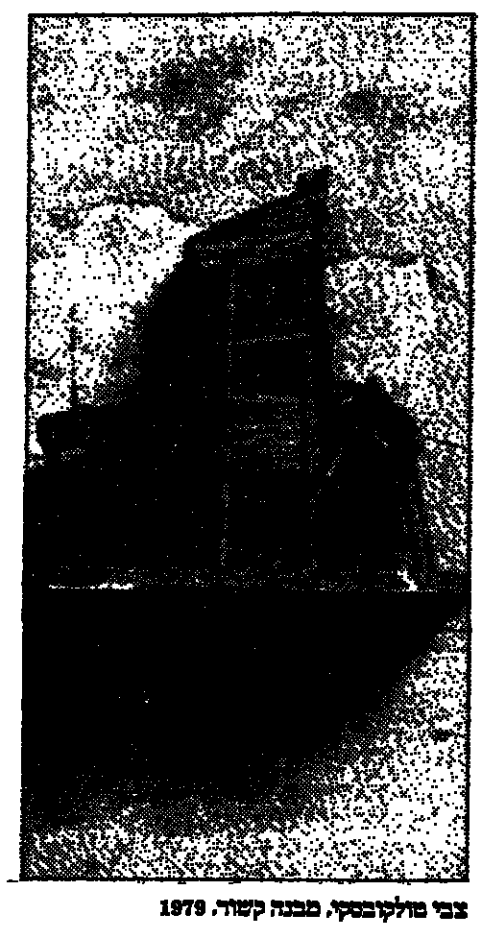

צבי מולקובסקי, מבנה קשוח, 1979

את הזבל פינתה כל יום תולייה בעגלה גדולה וחורקת, שאחד מגלגליה חסר. הם סחבו אותה בקושי עד לצפרדעי האשפה הגדולים מתחת למגדל 5, ורוקנו את התכולות אחת אחת, ואחד מהם דוחס במגב את הזבל פנימה. פעם ק' שם לב שאחד העצירים עוזר בדחיפת העגלה ולא נוגע בזבל. זה לא הפריע כנראה לשאר התולייה. ק' רצה לצעוק למסמדייק שיראה, אבל לא ידע אם הצעקה תעזור או שמא תביא להשפלתו שלו, אם למסמדייק לא יהיה איכפת, ולכן שתק.

כל רישואל שפיכת האשפה, עם העגלה המתגרגרת, היה מגעיל בעיניו. גרועים עוד יותר הם הגירגירים של הפחים החומים שמוליקים העצירים, על רוחש הבעירה: ברודי הפח וריחו החריף של הסולר וביחוד העשן השחור המתאבך ברוח מעל לגוש כולו. ממגדל 1 ראה ק' שורות של חולצות תלויות לייבוש, מכנסי ג'ינס שהיו תלבושת אחידה, והרבה נעליים. הוא ראה את מגשי האוכל, אבל לא הצליח לזהות מה בדיוק יש בתוכם. האסירים אכלו וישנו וכיבסו ושיחקו בינג־בונג וכדורעף במגרש הצר שלהם, וק' התקנא בבעודיהם ובגמישותם. ק' העמיד פנים שרק חללו הצר של המגדל מונע ממנו להתעמל, וגם התמתח פעמיים כאילו הוא מיומן בכך. חוסר הפרטיות הציק לו, כי במגדל 1, שחזיתו מפרספקס שקוף אך שרוט מאוד, ראו העצירים את פלג גופו העליון וניחשו את אופן ישיבתו. לא עזרו ציור הבחורה בעלת השיער הארוך על הפרספקס ושירי הגעגועים השמנוני לצדה. פעם אחת התהפך ק' עם הכיסא לאחור, כי הכיסא עמד על דרגש קרשים קטן מדי ולא יציב. ק' ידע שנפילתו לא תעבור בשתיקה, והסמיק. ובאמת שני אסירים שעמדו ליד הברזייה ולא עשו שום דבר מיוחד פרצו בצחוק גדול והצביעו עליו, והוא מיהר להתיישב בחזרה.

באחד הספירות שיחקו כלואים בינג־בונג במכלאה שספירתה כבר הסתיימה. הכדור התגלגל לרגליו דרך הרשת. הם קראו לו, "חייל"! וביקשו שיחזיר והוא נענה כמעט מבעית. הם הודו לו ושבו לשחק. משה, במקומו, היה עושה כאילו הוא מחזיר בבעיטה, ומועף את הכדור בנעל שלו. בעצם, זו היתה המלה היחידה שהחליף עם הכלואים כל אותו חודש. התקנות אסרו לדבר.

ואין לשכוח את ה"פאקסים" ששלחו הכלואים. הם ציפו אותם בעיסת החלק הפנימי של הפיתות ועטפו בניילון. כדורי פאקס ישנים נחו פה ושם בין הגדר הפנימית והחיצונית. ק' אסף שניים מהם וזרק ל"לול" מתוך שעמום. תושבי הלול הסגורים בבטון לא יכלו לראות מי זורק. אבל פאקס אחד נחת ישר על גג הפח של מקלחות בקול נבוב, השני חזר ביד נעלמה, שכנראה הבחינה בכיוון שממנו הגיע.

היתה מרפאת שיניים ניידת שהופיעה ונעתה מחוץ לשער הגוש. כיתת אפס ליוותה את הכלואים לטיפול. כשחזרו המלווים, שהתחלפו ביניהם כל חצי שעה, לאוהל, התברר שהטיפול אחיד. הרופא נתן לכולם אקמול. "מתי אתה משתחרר?" "עוד ארבעה חודשים" "טוב, אז תטפל בזה כשתשתחרר" (אקמול). לשני אמר: "כאן הכל כבר רקוב, אין מה לטפל" (אקמול). השלישי שפר עליו מזלו, זכה בסתימה ובגית ובאקמול־פורטה. רופא השיניים פחד מאוד מהוליה, הרבה יותר מאשר החולים מפניו. אחרי ימים נעלמה המרפאה הניידת, נעלם הרופא השמן עם ההונדה סיוויק החדשה.

כולם באו ונעלמו מעבר לגבעות הנמוכות שמסביב לבסיס, אלה שהופיעו סחבו את בשרן כדי לבנות את הרמפות של מגדלי השמירה. במרחק נראו עוד מגדלים, ונאמר לק' שהם מגדלי הגבול. הוא ניסה לשכנע את עצמו שהם רק תפאורה מתחלפת, רשת הסוואה מתנוכמת וארעית, שתוסר יום אחד, ומה שיישאר הוא השער, שעכשיו עומד בו חייל ומבקש מכל מי שעובר סיגריה, רק אחת.

אלכסנדר רופא

רשימת נביאי השקר מקומראן – שתי חידות ופתרונן

רשימת נביאי השקר מקומראן היא דף קטן, ממש פתק, שגודלו המקורי היה, כנראה, 8,5x7 ס"מ. מקורו הוא באוצר העשיר של מערה מס' 4 בקומראן, שממצאיה מתפרסמים והולכים מזה ארבעים שנה, ובאחרונה, לאחר הסערה הציבורית שקמה באמריקה בשנים האחרונות, מתפרסמים בקצב מוגבר. הפתק פוענח ופורסם בידי עדה ירדני ומגן ברושי בחוברת האחרונה של "תרביץ", רבעון למדעי היהדות, שנה ס"ב (תשנ"ג), עמ' 45–54. המהדירים ליוו את הפרסום בתצלום, פקסימיליה, ופירוש ראשוני. להלן אתן את גירסתי, שהיא שונה במקצת מזו של המהדירים, בלי להיכנס לפרטי הקריאה. אציג את שתי החידות שהפתק מעמיד לפנינו ואנסה את כוחי בפתרונן. בתעתיק לא אציין אותיות מסופקות. השלמות אתן בין סוגריים עגולים.

תעתיק

1. נביאי (ש)קרא די קמו ב(ישראל)
2. בלעם (בן) בעור
3. (חד) זקן (מן) ביתאל
4. (צד)קיה בן (כנע)נה
5. (א)חאב בן קול(יה)
6. (צד)קיה בן י(ע)שיה
7. (שמעיה הנ)חלמי
8. (ח)נניה בן עו(ז)ר
9. ( )עון

פירוש

1. בראש הדף באה הכותרת, בארמית, אף על פי שהשמות ניתנו בעברית ("בן" ולא "בר"): "נביאי השקר שעמדו בישראל". מכאן ואילך באים שמותיהם, לפי סדר הופעתם בתנ"ך, בדרך כלל, דבר המקל על הפענוח.

2. בלעם בן בעור – הוא הנביא הזר, הנזכר בבמדבר כ"ב־כ"ד. המסורת היהודית המאוחרת שללה את כוחו הנבואי וחשבה אותו לקוסם רשע. מכאן מקומו ברשימה זו.

3. חד זקן מן ביתאל – הוא הנזכר במלכים א י"ג, יא ואילך: "ונביא אחד זקן יושב בבית אל...". הנביא הזה שיקר לאיש האלוהים שבא מיהודה, הטעה והחטיא אותו. הוא נחשב איפוא לנביא שקר, אפילו זכה לדבר ה' בהמשך אותו סיפור (פס' כ־כב). הכינוי שלו הוא "זקן" בעברית, ולא "סב" בארמית, על פי כינויו במקרא.

4. צדקיה בן כנענה – הנביא הזה מופיע במלכים א כ"ב, יא, כד. הוא מטעה את אחאב בנבואת ניצחון, ומתנצח עם נביא האמת מיכיהו בן ימלה.

5. אחאב בן קליה – בירמיה כ"ט, כא־כב נזכר אחאב בן קוליה. היה זה נביא שקר בגלות בבל. ירמיהו ניבא לו שמלך בבל יקלה אותו באש. אפשר שמשום כך נכתב כאן "קליה" בלי וא"ו, לשון "קלי" ולא לשון "קול".

6. צדקיה בן יעשיה – הוא חברו של אחאב בן קליה הנ"ל בירמיה כ"ט, כא־כב. שם אביו בתנ"ך הוא "מעשיה". כאן הגירסה קצת שונה: "יעשיה". ויש שיקרו לים לומר שהיא הנכונה.

7. שמעיה הנחלמי – בהמשך ירמיה כ"ט, בפס' כד־לב, ניבא ירמיהו נגד האיש הזה. אפילו כנביא שקר עולה מדברי ירמיהו בפס' לא: "יען אשר ניבא לכם שמעיה, ואני לא שלחתיו, ויבטח אתכם על שקר".

8. חנניה בן עזור – הוא המפורסם מכל נביאי השקר; הוקדש לו סיפור שלם ומפורט בירמיה כ"ח. האיש ניבא נבואת ישע ושבר את העול מעל צוואר ירמיהו הנביא. מעשהו הביך את ירמיהו. ייתכן שפעולתו זו התקיפה של חנניה בן עזור זיכתה אותו במקום נכבד ברשימתנו, שלא לפי סדר הכתובים במקרא. על כל פנים הוא בא בשורה שלפני האחרונה.

9. השורה הזאת היא החידה הראשונה. נותרו בסוף השורה שלוש אותיות ברורות מאוד: "עון". מי נזכר כאן? דומה שרשימת נביאי השקר מן המקרא כבר נגמרה. אלה הנזכרים בנחמיה ו', י־יד, שמעיה ונועדיה, לא הובאו בחשבון, כנראה. ועל כל פנים, שמותיהם אינם מתאימים במקומנו. מי איפוא חתם את רשימתנו?

והחידה השנייה היא בדבר מטרת הרשימה. לאיזה צורך נרשמו על פתק קטן שמותיהם של נביאי השקר מן התקופה המקראית? מי היה מעוניין לצרף אותם יחדיו, ולמה? כדי להיזכר בהם ולהתבייש?

כאשר נתגלו לראשונה מגילות מדבר יהודה, בימי מלחמת השחרור, שמחו עליהן חוקרים יהודים, כעל שרידים מימי קדמוניות ישראל בארצו, לפני אלפיים שנה ומעלה. עד מהרה התברר, שהמגילות הללו אינן מפארות את עצמאותנו העתיקה, אלא להפך. הכת שהטמינה אותן במערות, המכונה כיום על שמן "כת קומראן" – היא כנראה זהה עם האסיים/אסאיים הנזכרים אצל יוסף בן מתתיהו ואצל פילון האלכסנדרוני – הכת הזאת תיעבה בכל מאודה את החשמונאים. הפשרים שלה, שבהם דרשה כתובים מן התנ"ך, בייחוד מספרי הנביאים, מלאים רמזים של גנאי נגד "כוהני ירושלים האחרונים". בייחוד נתפרסמו בכך פשר חבקוק ופשר נחום.

והנה על אחד מן השליטים החשמונאים, יוחנן הורקנוס בן שמעון, סופר במקורות שונים שזכה להתגלויות נבואה. יוסף בן מתתיהו מספר עליו, שהוא זכה לשלוש גדולות: שררה על העם, כהונה גדולה, ונבואה (מלחמת היהודים א' 68; קדמוניות היהודים י"ג 299–300). ועל שתי נבואות מסויימות של יוחנן הורקנוס מספר יוסיפוס בפירוט: הוא צפה מראש ששני בניו הגדולים (אריסטובולוס ואנטיגנוס) לא יאריכו ימים בשלטון (כראוי המקום לעיל), ושנים לפני כן, בשעה שהקטיר לבדו במקדש (כלומר ביום הכיפורים), שמע קול שבישר לו, שבניו ניצחו באותה שעה את אנטיוכוס (קיזיקנוס); ובבואו מבית המקדש גילה את הדבר לכל העם, וכך היה (קדמוניות היהודים י"ג 282–283).

מסורת אחרונה זו נשתמרה גם אצל חז"ל. בירושלמי סוטה ט', יג נאמר: "מעשה שיצאו נערים להילחם באנטיוכיא (צריך להיות: באנטיוכוס), ושמע יוחנן כהן גדול בת קול יוצא מבית קודש הקדשים ואומרת: נצחו טליא דאגחו קרבא באנטיוכיא (ניצחו הנערים שערכו מלחמה באנטיוכיא; אף כאן גרוס 'באנטיוכוס'); וכתבו אותה העת, ונתנו בו זמן, וכיוונו שבאותה שעה היתה". נוסחים דומים של מסורת זו נשמרו בתוספתא סוטה י"ג, ה; בבבלי סוטה ל"ג, ע"א.

נמצא שיוחנן הורקנוס טען לנבואה. הטענה הזאת היסבה בכל הארץ. פרקי פרסים סופרו על נבואותיו. רבים האמינו בכך. לא בכדי זכרו את הדבר גם יוסף בן מתתיהו גם חז"ל, מאתיים וארבע־מאות שנה אחרי כן.

איך הגיבו על טענת הנבואה של יוחנן הורקנוס שונאיו בנפש, אנשי קומראן? נקל לשער. הם השיבו בוודאי שאין זו אלא נבואת שקר. ולכן הכלילו גם את שאר נביאי השקר שהיו בישראל בעבר. הרי זו תחבולה מקובלת בתעמולה פוליטית מאז ומעולם: תוקפים את המתנגדים על ידי שמסמכים אותם אל תופעות דחויות מן העבר; דוגמאות אפשר למצוא במפלסים של תעמולה בדורותינו, מן הבולשביקים ועד גבורי קהנא.

אם נשוב עתה אל שתי חידותינו, נראה שהגענו לפתרונן. עכשיו נגרוס בשורה 9: (יוחנן בן שמ)עון. ואולי בהקשר של תעמולה עוינת מותר לשער שמתנגדי השליט החשמונאי כתבו דווקא את שמו הלועזי: הורקנוס בן שמעון. ולאיזה צורך נכתב הפתק? זהו פסקויל, כלומר כתב פלסתר והשמצה של אנשי הכת: מיד ליד העבירו אותו, ובו כתבו את דיבתם ושטנתם על הנשיא מבית חשמונאי.

יוחנן בן שמעון החשמונאי שלט ביהודה בין השנים 104–135 לפסה"נ. לאחר שהשתחרר מן ההוצאליות לאנטיוכוס השביעי סידטס (128), ביצר את יהודה כממלכה עצמאית. הוא כבש את הר חברון וגייר בכוח את האדומים שישבו בו. לצד צפון כבשו בניו, אריסטובולוס ואנטיגנוס, את ארץ שומרון עד לבית שאן, והרסו את המקדש המפואר של השומרונים בראש הר גריזים. שלושים ואחת שנות שלטונו היו שיאה של מדינת החשמונאים. לא בכדי נשתקפה בתרגום הירושלמי (המאוחר) לתורה התפילה: "ולא יהי לסנאוי דיוחנן כהנא רבא רגל למקום", היינו: "ולא יהיה לשונאיו של יוחנן הכוהן הגדול רגל לעמוד" (על דברים ל"ג 11).

מן הכתוב הזה, האחרון, לא ברור, אם הכוונה היא לאויביו של יוחנן הכוהן הגדול מחוץ למדינה או בתוכה. על כל פנים לא חסרה לו אופוזיציה מבית. ראינו שלפי יוספוס נתלו ביוחנן הורקנוס שלוש גדולות – שררה, כהונה גדולה, ונבואה – ועל שלושתן עירערו מתנגדיו.

ידועה ביותר היא האופוזיציה לכהונתו. היא נתבטאה בהטלת פסול ביוחסו, בטענה שאמו נשבתה במודיעין. לכך הציע לו אחד הפרושים: "הנח כתר כהונה לזרעו של אהרן!" (בבלי קידושין ס"ו, ע"א, שם יוחס המעשה לינאי בנו; השווה יוסף בן מתתיהו, קדמוניות היהודים י"ג 288–296).

באשר לשררה – נפוצה בקרב העם אנקדוטה חריפה, שיוחנן הורקנוס פתח את קברו של דוד המלך ולקח משם שלושת אלפים כיכר כסף, שבהם שכר לראשונה (מבין החשמונאים) שכירים נוכריים (קדמוניות היהודים י"ג 249). באנקדוטה הזאת השכילה התעמולה האנטי־חשמונאית להציג את יוחנן הורקנוס כמי שהכבס את מורשתו של דוד המלך: האוזורפטור חילל את קברו של המלך החוקי ושדד אותו, ובשלל השתמש כדי לבצר את שלטונו על ישראל בעזרת חיילים זרים.

ועתה, אם צדקנו בהצגת החידות ובפתרונן, נוספה גם התנגדות לטענת הנבואה של יוחנן הורקנוס. הכתבים מקומראן העלו אמנם באחרונה גם תפילה לשלומו של יונתן המלך, הוא אלכסנדר ינאי, אך בעיקר הם מציגים לנו תנועה של התנגדות לחשמונאים. היתה זו אופוזיציה של כת דתית קנאית, שהתייהדה בהלכותיה ובאמונותיה.

هكذا من الأصل

هكذا من الأصل

אירועים מרכזיים

יום הזיכרון

11.00 טקסי זיכרון בבתי הקברות הצבאיים ובחלקות הצבאיות בבתי העלמין האזרחיים בחיפה, עפולה, צפת, ראש פינה, טבריה, חדרה, נהריה, קריית שמונה, בנימינה, פרדס חנה, נצרת עילית, הר הרצל, הר הזיתים, קריית ענבים, קריית שאול, נחלת יצחק, נתניה, רחובות, כפר ורבורג, נגבה, פתח תקווה, חולון, ראשון לציון, קריית גת, רמלה, נס ציונה, לוד, רעננה, הרצליה, באר טוביה, דגניה א', באר שבע, אופקים, דימונה, רביבים, אילת, חיפה, אשדוד (במוזיאון עם הפיקוד הדרומי), אנדרטת הקיבוצים

11.00 טקסי זיכרון ליד אנדרטאות הזיכרון

11.00 עצרת זיכרון לחללי ההעפלה, בשיתוף צה"ל ומשרד הביטחון. מוזיאון ההעפלה, חיפה

11.00 עצרת זיכרון לחללי חטיבת יפתח, בשיתוף צה"ל, משרד הביטחון והמועצה האזורית בני שמעון. גבעת בית קמה, אנדרטת יפתח

11.00 עצרת זיכרון לחללי מערכות ישראל, בשיתוף ההסתדרות הסטודנטים והסגל. קמפוס הנגב

11.00 עצרת זיכרון לחללי מערכות ישראל, האוניברסיטה בן גוריון בנגב. קמפוס באר שבע

11.00 עצרת זיכרון ברשויות המקומיות, בשיתוף הרשויות, בתי ספר, בתנועות קהילתיים

19.45 טקס הדלקת המשואות לסיום יום הזיכרון ופתיחת יום העצמאות, במעמד יו"ר הכנסת. רחבת הר הרצל, ירושלים

יום העצמאות

09.00 פתיחת המוזיאונים של משרד הביטחון לביקור הציבור (ללא תשלום), בשיתוף משרד הביטחון: מוזיאון בתי

המוזיאון לתולדות צה"ל, מוזיאון ההגנה, מוזיאון האצ"ל, מוזיאון הלח"י ומוזיאון האצ"ל בתש"ח – בתל אביב; בית הגדודים באביחיל; מוזיאון ההעפלה וחיל הים בחיפה; בית השומר בכפר גלעדי ומוזיאון אסירי המחתרות בירושלים

פתיחת אתרי רשות שמורות הטבע לביקור קהל, בשיתוף רשות שמורות הטבע

סיורים באתרים הקשורים לאיכות הסביבה, בשיתוף החברה להגנת הטבע וקק"ל

חגיגות עצמאות במוקדים, בשיתוף קק"ל

חגיגת יום העצמאות לנכים ברמות בבוסתן, בגיר אל-סעבר. בשיתוף המועצה המקומית ביר אל-מכסור

10.00 קבלת פנים למצטיינים וחולי צה"ל, בשיתוף לשכת נשיא המדינה. משכן נשיאי ישראל, ירושלים

11.00 קבלת פנים לחיילים מצטיינים, בשיתוף לשכת נשיא המדינה. משכן נשיאי ישראל, ירושלים

12.00 חידון התנ"ך העולמי לנוער יהודי, בשיתוף הנהלת צה"ל, אגף הנוער והנח"ל במשרד החינוך, מינהל חברה ונוער במשרד הביטחון, ראש הממשלה, יושב ראש הכנסת, נשיא בית המשפט העליון, שר החינוך והתרבות ויו"ר ההסתדרות הציונית העולמית. תיאטרון ירושלים

16.00 קבלת פנים לסגל הדיפלומטי, בשיתוף לשכת נשיא המדינה ומשרד החוץ. משכן נשיאי ישראל, ירושלים

19.45 טקס חלוקת פרסי ישראל, בשיתוף משרד החינוך, התקשורת, האמנויות והמשרד הנוער, התרבות והספורט, במעמד נשיא המדינה, ראש הממשלה, יו"ר הכנסת, נשיא בית המשפט העליון, שרת החינוך, התקשורת, האמנויות, וראש עיריית ירושלים. תיאטרון ירושלים

21.30 קבלת פנים לסגל הבכיר של מערכת הביטחון, בשיתוף משרד הביטחון וצה"ל, במעמד ראש הממשלה ושר הביטחון. בן הקריה

פארק אשכול. סיור מודרך ב-10:00

מסלולי סיורים

10:00-13:00 פרס ההכרזה, החברה להגנת הטבע, המשרד לאיכות הסביבה, רשות שמורות הטבע, רשות הגנים הלאומיים, חברת מקורות, חברת החשמל, רשות העתיקות וקרן קיימת לישראל הכשירו מסלולים מודרכים הסמוכים לאתרי ירושלים ומרחבי ירושלים. גם השנה ישתתפו בסיורים עולים חדשים שיסיירו יחד עם הוותיקים. הסיורים ביום העצמאות בסיוע מודריכים, ללא תשלום. במקומות המפגש יוקמו מרכזי מידע, ולמסיירים יחולקו רישומות. בחלק מהמסלולים תהיה הדרכה בדוקית תאגגלית

אתר ספיר, תל מוטילה ופארק הירדן (ברגל באתרים, ברכב פרטי בין האתרים). מפגש: אתר ספיר

אתר גשר הישנה, באון הירדן ומאגר גשר (ברגל באתרים, ברכב פרטי בין האתרים). מפגש: אתר גשר הישנה

הכפר הערבי בין מגורות להתפתחות – מסלול בכפר סכנין ובסביבתו ובמבניות פרטיות וגם ברגל). מפגש: תחנת הדלק "פז" בכניסה המערבית לכפר סכנין

בתי הזיקוק במפרץ חיפה ושמורת עין אפק (ברגל באתרים, ברכב פרטי בין האתרים). מפגש: בתי הזיקוק

תחנת הכוח מאור דוד ועתיקות קיסריה (באוטובוסים מתוך מאור דוד, ברכב פרטי בין האתרים). מפגש: תחנת הכוח מאור דוד

מפעל אגביר בחדרה ופארק השרון (ברגל באתרים, ברכב פרטי בין האתרים). מפגש: בכניסה לאגביר, חדרה

הכפר הערבי בין מסורות להתפתחות – סיור בכפר קלנסואה (ברגל ובמכוניות). מפגש: המועצה המקומית קלנסואה

אתר השאיבה מקורות הירקון ושמורת ירקון עליון (ברגל). מפגש: אתר השאיבה מקורות הירקון

פורזן ים ומיור בעקבות מבצע "זנב"

(ברגל). מפגש: יפו, רחוב יפת פינת רח' שבטי ישראל, ליד הבית הירוק

מפעל גשר רמלה ופארק קנדה (ברגל באתרים, ברכב פרטי בין האתרים). מפגש: מפעל גשר רמלה

שפך (באוטובוסים בתוך האתר). מפגש: שפך

מכון איילון ויער הולדה (ברגל באתרים, ברכב פרטי בין האתרים). מפגש: מכון איילון

ירושלים – חוף מול ים (ברגל). מפגש: ירושלים, רח' יפו, בית יואל

מתנבת מכשרת, אתר הקסטל ותל חוליים (ברגל באתרים, ברכב פרטי בין האתרים). אוטובוסים יסיעו את המטיילים מסוף מסלול נחל חליים למכוניות. מפגש: ליד המועצה המקומית מבשרת

טיילת ארמון הנציב ויער השלום (ברגל). טיילת ארמון הנציב

מתנבות בית שמש ומאגר עציון (ברגל באתרים, ברכב פרטי בין האתרים). מפגש:

צומת שמשון, ליד תחנת האוטובוס

מסוף הפחם אשדוד, גשר עד הלום ושמורת החולות (אוטובוסים בתוך המסוף, ברגל באתרים, ברכב פרטי בין האתרים). מפגש: מסוף הפחם, אשדוד

מפעל שורקה ופארק אשקלון (ברכב פרטי בין האתרים). מפגש: בכניסה למפעל שורקה, אזור התעשייה הדרומי, אשקלון

פארק אשכול ותל הבשור (ברגל בשילוב רכב פרטי). מפגש: תחנת הדלק צומת גילת לכיוון אופקים

רמת הנגב ופארק עלוה (אוטובוסים בתוך רמת הנגב, ברכב פרטי בין האתרים). מפגש: בכניסה לרמת הנגב

מרכז המבקרים – ערד, ומצוק הגולה (ברגל, בשילוב רכב פרטי). מפגש: מרכז המבקרים, ערד

מתקן ההתפלה – אילת, משמורת אום רשרש, מרכז בצרות ביתמאני ויער עין כמו "ידיד" (ברגל, בשילוב רכב פרטי). מפגש: מתקן ההתפלה – אילת

בתי ספר שדה

ביום העצמאות יפעלו בתי ספר שדה של החברה להגנת הטבע. החברה תעמיד לרשות הקהל מגוון של סיורים ללא תשלום, טיולים בהשלום, טיולי משפחות, טיולים למטיילי לבת הקר. יוצעו טיולים להכרת מורשת קרב, טיולים ברגבם של פינות אביבית ונופי מים ומפעליות בשטחה בכל רחבי הארץ, ובכלל זה היסטוריה של ארץ ישראל. בין המוקדים: בעקבות הל"ה – לגוש עציון, בעקבות מלכים ומורדים בכל מבצע, המרכבים המתגדים במקום הנמוך ביותר בעולם, דיונות של חול עד לים המלח, מחנותל לכינרת מאורת אתרון, ועוד. פרטים ב"טלפון מבצע" של החברה להגנת הטבע, טל' 375222-03, ובמחלקת הטיולים של החברה להגנת הטבע טל' 382501-03

טלוויזיה יום רביעי

ערוץ 1 (11)

06.30 הדהוד בעברית, בבוקר

06.31 חדשות בערבית

07.00 בוקר טוב ישראל

08.05 "בית הגדודי". אחד כבר משותה עם צעירים שסבלו אחים ואבות

08.50 כנעגם בין דור יולי תמיר היעוד קוסוביץ, בבואי הפרס "בצילו של אבנר"

09.30 ליוכד. פרק מהמהדורה עצין של זמן

10.00 ראיון עם ארבעה יותמים צעירים

11.00 טקס יום הזיכרון לחללי מערכות ישראל. שידור ישיר

11.35 הזיכרון ועיצוב הזהות הישראלית. דיון. פרופ' עמנואל סיון, ד"ר אבנר בן עמוס והפסיכולוג אליעזר ויצטום

12.30 "ביום כבר נולד נופע מולד". התמודדיה אלבנות רדויות עם האבל

13.00 התמודדות עם האבל. ד"ר יעל תמיר מכונות, עם בני משפחה שכולים

14.00 קפד כשכתו

14.30 כל מעט בשורה, מפגשה עם משפחתו של הנער עין כהן

15.00 שירים שנכתבו בעקבות אובדן

15.35 "חיית הווסר". על פי ספרו של אורי אורלב. עם עין כהן, רן תורגמן, באיה רוכסיל וזמני מראש

16.00 חדשות

16.15 כי כפר – ליום הזיכרון. עם רעיה הראיק, ובמדה עומר הצחן מנור. בדי כאנמ

17.00 ערב הרס, רן מוללית

17.40 "נועם". פרס תעודה על נועם כהן ז"ל, איש הכב"ב שנפל בקרב עם מחבלים במלאה לפני כבה השנים

18.15 חדשות באנגלית

18.30 "יום היו נשמים". פרס על יהודה הגואים הנפשים בצה"ל

19.00 חדשות בערבית

19.30 מהדורת חדשות

19.45 טקס הדלקת המשואות לסיום יום הזיכרון ופתיחת חגיגות יום העצמאות

20.50 דבר נשיא המדינה

21.00 מבט שלשבת

21.30 אלף שיר לנצנץ. תוכנית בידור מבסיס צה"ל בצפון הארץ

23.30 חדשות

23.35 "סיפורי תל-אביב". ישראל 92'. שלושה סיפורים קצרים על רקע תל-אביב העכשווית. עם יעל אבקסיס, רותי גולדברג, עינת וקסמן, ששון גבאי, שלמה תרסיש ושרון אלכסנדר. בבמאים: בירית ירון ואיילת מנחמי. 113 ד'

01.30 מאז ועד היום. תוכנית עם שלמה ארצי

02.40 סטטוס של יום

ערוץ 2 (22)

14.00 בחזרה אל מצב הגנת. שיחה להתוכים משוחים את סיפור הלוחמה במצב הסוג ברחום תעלת סואץ

15.01 סימפוניה מס' 3 "ארואיקה". בטהובן

15.50 שירים עבריים. מחזה לשמה ארגוב

16.00 תוכנית לזכרו של האלוף נחמיה תמרי ז"ל. מנחה: אייזיק וינגרטן

17.00 חדשות

17.15 "שרב". פרס דוקומנטרי עם המשורר חגי דיון

17.30 "בחור 890 פלוגה א' אוגוסט 54". פלוגה שהוקמה בעקבות מיזוג יחידת ה-101 עם גדוד הצנחנים. פגישה עם לוחמים לשעבר מהפלוגה

18.04 "זמן אמת". ישראל 91'. פרס אבל רגשי אשמה לאחר נפילת חייליו במלחמת של"ג מבעד לאש את אורי ובנשה. עם אבי זיין, תוה פרנון, רבקה מיכון ומשא מורן. במאי: אורי ברבש. 100 ד'

19.42 טקס הדלקת המשואות. שידור חי

20.45 חדשות

21.00 בשידור חי. דן שילון מארח

23.30 חדשות

23.35 "המסגרים". 92. נערה צרפתייה בת 15, בת הוזאים עניים בסוכסנית של שנות ה-20, מנהלת מפגשים להחשים עם גבר סיני עשיר הבכר בן 32. עם ג'יין מארש, טוני לאונג, פרדריק מיינינג, ארנו ג'אבנובנטי וליזה פוקנר. במאי: ז'אן-ז'אק אנו. 118 ד'

ערוץ 3 (03)

10.30 אדרחים בסלון

11.00 "במחום צוו לנו את השכול". פרס המספר על משפחות חיילים, נתגבי תאונות אימונים וחדכים

12.00 "20 שנה למלחמת יום כיפור". פרס תעודה של הבמאי ראובן הקר. סיפורם של הגיבורים האלמונים במלחמת יום כיפור

13.00 "אחים". תוכנית הבוחנת את השכול מנקודת מבטם של האחים השכולים. בבמאית: נועה הרניק

13.30 "המגוה". ישראל 69'. אלמנת מלחמת ששת הימים מנסה לשקם את חייה ומתקלת בתבונה אומנה ושיגיה. עם גילה אלמגור ויהודה בארן. בבמאי: ג'ילברטו טופנו

15.00 "אליעזר". ישראל 93'. פרס על אליעזר אורקין שנפל ביולי 47' בהתקפה על מתקני הדואר הבריטים בחיפה. במאי: עודד איקין

15.30 מנולוגים. ראיונות עם בני משפחה שיקיריהם נפלו במלחמות ישראל

16.00 שלמה בר הבדיחה הנבנית (ש.ח)

16.40 מנולוגים. ראיונות עם בני משפחה שיקיריהם נפלו במלחמות ישראל

16.50 "טקס אזרחי הימים". תעודה. נסיונה של הוברה בישראל לבנות את עצמה בכל ראשונות העצר. בבמאי: חיים ים

18.40 "דה גרנגר". ישראל. סיפורו של תמר הצ"ל רב גרנגר שנידון למוות בדצמבר 46' בעקבות השתתפותו בהתקפה על בניין המשטרה הבריטית בר"ג. עם יורם חטב, שלמה תרשיש, זאב שמשוני, אותה חזה, עירית ספרסון ודמי ברוך. בבמאי: אורי ברבש

20.30 בוקר טוב ישראל. ביקור וזמר של הבמאי אמיר הרגיל אצל חמשת גיבורי פרס הקצר באותו השם, שמשה שנים לאחר שנבע כהם לראשונה

21.15 שושו בבתים. תוכנית מיוחדת של שושו משפחתי בה מתארים הכבדי כנסת

22.05 "אבא גנגל". ישראל 87'. אב מגדל את בנו לבד אחרי שאשתו נטשה אותו. אחרי חמש שנים חוזרת האם ומנהל"ב עם כל עשיר תובעת אפוטרופסות על הבנו. עם יהודה ברקן, קרן מור ואלונה קמחי. בבמאי: יגאל גלדוזר

23.30 הקיים עצמאות. שידור חי מבסיסות

שלמה ארצי. ערוץ 1, 01:30

"זוקים עצמאות" בחיפה ובאשדוד

סרטים (04)

10.30 קרומים 3, 4, 6 ו-8 מתאורים לרגל

יום הזיכרון

20.30 "אטלנטיס". צרפת 91'. סרט מבע ימי מרהיב עם צילומים מכל רחבי העולם. כולל צילומים נדירים של אוחדני הברישים הלבנים שצולמו בעולם ואת הדולפינים המיקים של איי הבהאמה. בבמאי: לוק בסון. 72 ד'

21.45 דבי ובולי

22.00 "יתר רכש בלאס האמ". ארה"ב 92'. אגדות של רוזן כמור נורבת אזור לונדונה. רגע לפני הוא מתמתה למשפט קלפים עם מתמר סקפטי שמסבים למוקת הטגב הבודה בילוי של סוף שבוע עם הכלה. עם ניקולס קייג', שרה ג'סיקה פרקר וג'יימס קאן. בבמאי: אנדרו ברגמן. 98 ד'

23.40 דבי ובולי

23.55 "הזמן לזרוב". ארה"ב 87'. רוצח מתוחה לנמו השריף בעיירת גמפש קטנה. השריף הגוש של העיירה מנסה להגיע את בעלה המודשע של אותגה. עם קריס קריסטופרסון ויקטור, בבמאי: ריק קינג. 88 ד'

01.25 "חולות לבנות". ארה"ב 92'. עם מיקי רורק, וילם דפו. בבמאי: רוג'ר דונלדסון. 96 ד'

03.05 "סוני הסבן". ארה"ב 91'. עם מט דילון. 87 ד'

04.40 "בלי גדר הסגל". ארה"ב 86'. עלייתו ונפילתו של הקומיקאי בד בד הסגר שלמרות הצלחתו הנמורית החמפלטית של משתו תסר בחייו. עם רמי אלן וריצ'רד פריור. 97 ד'

הצגה שנייה (06)

20.30 יומני כרמל

20.35 לוסי אהובתי

21.00 הזמנים הולך יתף

21.30 "גילוהה". ארה"ב 46'. ברזום אמריקה, מתנש מתמר קשרי אוהבה עם מתמבר תהות עיני המשנירות של בעלה. עם ריטה הייוורת, גלן פורד, ג'ורג' מקרידי וסטיון גריי. בבמאי: צ'רלס וידור. 109 ד'

23.20 "עיר עירונה". ארה"ב 48'. מרוף

משתוח צעדי רוצח בניו יורק. בבמאי ז'ול דאסן. 91 ד'

24.55 "הנרורי". אנגליה 63'. טיים פוריף האמצה העולם לספור על מגת לאפשר לאשתו לאסוף את דמי הביטוח ולנסוע אתו שם. עם לורנס הרווי, אלן ביינס ולי רמיק. בבמאי: קרול ריד. 104 ד'

02.40 "סאן פרנסיסקו". ארה"ב 36'. זמרת אופרה שמתנינת עבודת בינונים לפרנסתה בברברית הנרוכת למצבק איתנים בין שני גברים על אהבתה. עם קלארק גייבל, ג'נט מקדונלד וספנסר טרייסי. בבמאי: וודי ואן דייק. 110 ד'

ספורט (05)

20.30 גביע אירופה לכדורסל גביע, שלב רבע גמר

22.00 יומן ה-NBA

22.30 כדורסל מליגת ה-NBA

24.00 ראסלמניה. האבקות מה-WWF

02.45 כדורגל מליגה האנגלית

03.40 כדורגל מברזיל

04.40 איגרוף. אליפות העולם – חלק ב'

ילדים (06)

10.30 קרומים 3, 4, 6 ו-8 מתאורים לרגל יום הזיכרון (ראה ערוץ 3)

תרבות מדע וטבע (08)

21.00 כביש מס' 1 – וייטנאם 1993. 20 שנה לאחר הסכם הפסקת האש בוייטנאם. ידני מכדר יצא לביקור בוייטנאם והוא מתאר בסרט את התרשמותו האישית ממפגשיו עם העם הוייטנאמי ומה לאורך הכביש הראשי לאורכה של המדינה – כביש מספר 1

22.00 ויצק 91'. סיפורו של ספר בחורי המוער לספן נסיונות המתורבד עד איבוד שפיות רעתו המביא אותו לרצח את אהובתו. עיבוד למחזה של ביאורג בוכנר מאת ריבה יורושלמי האמצעל "עיונים" ובמשתתפות של בו צאיבליסטה בהתשע. שידור ישיר מפסטיבל ישראל

23.45 הן צ'יבליסטה בהתשעה. שידור ישיר מפסטיבל ישראל

טלוויזיה יום חמישי

ערוץ 1 (11)

08.00 פרקי תפילה ליום העצמאות

08.35 שם וגלי – דור המשך. בבמאי: פרק

09.00 מהרצל ועד הרצל – הרצל. בידור

09.30 "עצי סימים עסורים". בנושא "שמורות הטבע ושימור איכות הסביבה"

09.45 מי ייסא את ההונה העברי. תעודה. שנותיו הראשונות של הפלמ"ח

11.00 חידון התנ"ך ה-31 לנוער יהודי

13.00 חדשות

13.10 מבט צה"ל. תקציר אירועי המבצע

13.40 "צעדים ראשונים"

14.00 מסורס מזראון לירושלים. תעודה. סיפוד המבצע הנועז של העלייה האתיופית בתחילת שנות ה-80

14.45 "קרן אצל אריקה". ישראל 92'. עם אליטבע מיכאלי, אלכס מונטה, חינה רוזובסקה, רות גלר, יוסי בר-נתן ואחרים. בבמאית: דליה הגר. 75 ד'

16.00 הילוך חוזר. אתור מנור

16.35 תוסס. במוזיאון חיל האוויר בחצרים

17.30 חדשות באנגלית

17.45 עם לילית נגר

18.25 שכבים, השלום והיום קיום

19.00 חדשות בערבית

19.30 "נאות קרמים"

19.45 טקס הענקת פרסי ישראל

21.00 כבס

21.30 אל הגדודים המצגיות. תוכנית אירוח עם חתני פרס ישראל

22.30 "אהבת ביתנה". סיפורם של שלושה הורות בקיבוץ. עם יוסי ידין, מדונה פורת, אילן תורן ויצחק חוקיה

23.30 חדשות

23.35 "פלאורנס". 85'. נערה בת 18 מחתשה להכנס את הלונה להיות רקדנית מקצועית. עם לג'ניפר בילס, מייקל נורי, ליליה סקאלה, האבי לונגס, בלינדה באואר ופניניה רוזס. בבמאי: אדריאן ליין. 85 ד'

01.00 אגיה של מקום

ערוץ 2 (22)

08.00 זכן דיני". פרק 22

09.00 יוסף הבספר. פרק 7

09.30 "שוליאנה". עם ג'ין ויינן, ריצ'רד אגן וקרן מלדן. 130 ד'

11.50 "ישראל מסביב לשעון". פרסי תעודה בהפקת קלנעוגים שלים

12.00 חדשות

12.05 "אל עצמי". ישראל. קורותיו של צין כהן, ילד בן 11 משכונת מצוקה, הנשלח למשפחה אומנת ע"י סבתו, הדודה לגורלו. עם הוא פונש בקרובים שונים מאלה שליהם גדל. עם אריק אנושה, רוסי ברנובן, תחיה רמן, רחביה שלק, רוחמה מלכא ואיתן רמון. בבמאי: תמיר מאזל. 96 ד'

13.50 "ישראל מסביב לשעון"

14.00 זהו זה – ליום העצמאות

15.00 משחק כדורגל. בין נבחרת צה"ל לבין נבחרת ישראל

16.50 "ישראל מסביב לשעון"

17.00 חדשות

17.05 תיק תקשורת

17.35 "ישראל מסביב לשעון"

17.45 דיון מיוחד ליום העצמאות. אילנה דיין ושמקון פרס מארחים את עמוס עוז, אמיל חביבי, דוד גרוסמן ואחרים

18.30 "כנף אות לאבא". פרס תעודה על בית הספר לטיסה. בבמאי: שמואל אימברמן

19.30 יותר מול משכל. דני רוזן

20.00 חדשות

20.30 תבנו אמריקה. תעודה. מסע ההשפעות של דוד טופו באמריקה

21.00 שלמה ארצי – הופעה בלי קהל

22.30 המשיחה הקאמרית. תוכנית עם קריצה

23.00 "לידות על מנת להרוג". שוטר מהעיר הגדולה נאלץ לצאת לפעולה במקומו של מודיע חיים באיזור צפון-מערב הפסיפיק המאזר. עם סידני פואטיה, טום בירנגר, קירסטי אלי ואחרים. בבמאי: רוג'ר ספוטיסווד. 110 ד'

23.30 חדשות

23.35 "לידות על מנת להרוג" – המשך

ערוץ 3 (03)

08.00 "מנוחת לאף". ישראל 82'

09.45 "בוקר טוב ישראל" (ש.ח)

10.30 "תעלת בלאומילך". ישראל 69'

12.05 סיפור בבתים (ש.ח)

13.00 "ארבינקה". ישראל 66'. עם חיים טופול, גילה אלמגור, אבנר חזקיהו, יוסי בנאי, שרגה פרידמן, סייקה אפיר ושרגא פרידמן

14.45 נתן יונתן – ערב לכבוד המשורר

16.15 "נשיקה במבזה". ישראל. עם מיכל יניאי, יהודה ברקן, רמי דנון, צחי נוי, אריה מוסקונה ועוזה זבילי. בבמאי: שמואל פירוסטרברג

17.45 דקל שפל צבורת. תעודה. סיפור עקודים של הזימנים שהתיישבו לנוער הבורת בתחילת המאה

18.30 "סלאח שבתי". ישראל 64'. עם חיים טופול, גאולה נוני, גילה אלמגור, אריק איינשטיין, שרגא פרידמן, זהרירה חריפאי ושייקה לוי. בבמאי: אפרים קישון

20.00 אלון אלוארצ'ינ. ישראל 94'. מופע שצולם בבית החייל

21.35 "הגוויה הגדולה". ישראל 84'. יהודה ברוק חובנים מבדרו מתויזות. עם עמה זאהר, גדי סער ועמה טופול. בבמאי: יגאל שילון ויהודה ברקן

23.10 הציקטורייללס

23.35 "העתעי גודל". מיניסדרה. בחור גרמני צעיר שבפה את הנבוסת הגרמנים במלחמת העולם השנייה ומתליא לאמץ

"סאלח שבתי". ערוץ 3, 18:30

לעצמו זהות יהודית. עם דרמניקה המיל ובן קוזת. שני חלקים

סרטים (04)

06.20 "בלה בדואר איר". ארה"ב 41'. 87 ד'

07.50 דבי ובולי

08.05 "פרק בבראה". אנגליה 80'. 101 ד'

09.50 דבי ובולי

10.05 "בחור של דמיון". ארה"ב 92'. 86 ד'

11.35 "הסיחות שלי עם דניס". סרט קצר

12.10 "מיסוזו מסמל כר". אנגליה 77'. סטורית בכיכובם של הגבנים, הבכיות והמנוללים ממדרת הטלוויזיה. בבמאי: ג'רמי לוייד. 91 ד'

13.45 דבי ובולי

14.00 "צביטה בלב". ארה"ב 86'. עם מריל סטריפ וג'ק ניקולסון. בבמאי: מייק ניקולס. 104 ד' (ש.ח)

15.45 דבי ובולי

16.00 "נסיכת החלומות". ארה"ב 85'. מכבר רוק שפרש מעולם הבידור מגלה כי יעליו חדש ברבור יפהפה. בלילה יוצאת מן הבר יפהפייה מזרחית המגשימה את כל מאוויו. עם כריסטופר למברט והיאן ליין. בבמאי: צ'רלס פינק. 87 ד'

17.30 "איך התקבלתי לקולג'". ארה"ב 89'

עם קורי פוסר, לרה פלין בויל ואנתוני אדוארדס. בבמאי: סאבה ראלנבר. 83 ד'

19.00 "שדרי הזמן". אנגליה 81'. קומדיה עם חברי "מונטי פייתון", שון קונרי, קתרין הלמונד ואיאן הולם. בבמאי: טרי גיליאם. 111 ד'

21.00 "האלים משתגעים". דרום אפריקה 91'. 94 ד'

22.35 "עבמאי בשנה". ארה"ב 92'. אחד הצעיד המבצלה פחת של קבין משטרה שכרעת, יוצא לנקום את מות אחיו. עם כריסטיאן סלייטר. בבמאי: ברום אותגו. 98 ד'

24.15 "עמואל 2". אנגליה 75'. 90 ד'

01.45 "שומר בגן הילדים". ארה"ב 90'

03.35 "מלחמת סוף שבוע". ארה"ב 88'. 90 ד'

05.15 "גברים ונשים – 5 סיפורים". ארה"ב 90'. 179 ד'

הצגה שנייה (06)

20.30 יומני כרמל

20.35 לוסי אהובתי

21.00 הזמנים הולך יתף

21.30 "הצבאים הארוכים". 91'. סטודנטית צעירה בשנות העשרים בסין נאלצת בגלל נבוכה כספית להפוך לאישתו הרביעית של פטריארך זקן. יוסי הקנאה והסכסוכים בין ארבע הנשים מובילים לסוף הטרגי. עם גונג לי. בבמאי: ז'אנג ימו

23.30 שנים זה יותר מדי

24.00 בני היל

24.25 "גילוהה". ארה"ב 46'. 109 ד'

02.15 "עיר עירונה". ארה"ב 48'. 91 ד'

ספורט (05)

08.45 כדורגל מהליגה האנגלית

09.45 מבט גליל. מרוץ מוטור מסביב לכנרת

10.00 ראסלמניה. האבקות מה-WWF

12.45 שיט. שיט אביב מול אביב

13.00 גביע אירופה למחזיקות גביע, שלב חצי גמר

14.30 חצי גמר גביע אנגלי. מנצ'סטר יונייטד נגד אולדהאם. המשחק התחיל מאבש בעקבות השיוויון ביום ראשון

16.00 כדורסל מליגת ה-NBA

17.30 כדורגל מברזיל

18.30 סרבב בליל. מרוץ מוטור מסביב לכנרת

18.45 כדורגל. המשחק השני בחצי גמר גביע אליפות ליגת קמלסקי

19.45 טבבצ'ט יונייטד נגד אולדהאם (ש.ח)

21.15 האבקות מה-WWF

22.15 כדורגל מהליגה הספרדית

23.45 מנצ'סטר יונייטד – אולדהאם (ש.ח)

01.15 מירוץ הסירות המסורתי בין האוניברסיטאות קיימברידג' ואוקספורד

ילדים (06)

06.30 להתלבש עם שש. מצוירים

08.30 "הסבבה ושודדי הדרכים". ישראל

10.00 הכבה המעופפת. אולפן חי

10.05 הסיפור האמיתי. פרק 1

10.30 הימפולרים. פרק 7

11.00 מופע שירי ערוץ הילדים

11.45 הראו מי שמרצה. פרק 17

12.15 אבא חורגי – אבא חורגה. פרק 38

12.45 שנות הקסם. פרק 19

13.15 אבא יש רק שניים. פרק 54

14.00 ימפולדת שמח בטגם באבי. פרק 1

15.00 הכבה המעופפת. אולפן חי (שידור חוזר של תוכניות הבוקר)

תרבות מדע וטבע (08)

08.00 אקסודוס – לידתה של ישראל

08.55 אישים בכותות המכון העבריית. אלי אייל נחלט א'

09.25 אנציקלופדיה מתוחה. דשות החלון

10.00 דיסקברי. אוקיינוסים של אוויר

11.00 דיסקברי. סאטארי

12.00 דיסקברי. התנועות של מלכה

13.30 דיסקברי. האוניה שלא שבה

14.00 אנציקלופדיה פתוחה. משה קסטל

14.45 אלי אייל (חלק ב')

15.15 הבימה. אנשים הזיום

16.00 דיסקברי. התנועות של מלכה

17.30 דיסקברי. האוניה שלא שבה

18.00 אנציקלופדיה פתוחה (ש.ח)

20.00 בראוה. צלילי אוסטרליה

21.00 בראוה. שלשי הזמנות בלט

22.30 בראוה. פרלמן ובוקרמן

24.00 אנציקלופדיה פתוחה (ש.ח)

קולנוע

תל אביב

האדיר 1 – בקו השום. ד' 21.50 ,19.40. ה' 14.30, 17.00, 19.30, 21.45

גן האדיר 2 – ודלים לסי משפחת אדאמס. ד' 19.50. ה' 14.40, 17.10, 19.45. הסיפור בשלוה"ר, ה' 22.00

גת – שארית היום. ד' 21.30. ה' 16.35, 19.15, 22.55

דיזנגוף 1 – הפיתוי הבי יפה של חיי. ד' 19.45, 22.00. ה' 19.30, 21.50

דיזנגוף 2 – המסגרה. ד' 19.45, 22.00. ה' 19.30, 21.50

דיזנגוף 3 – איש ללא פנים. ד' 19.45, 22.00. ה' 19.30, 21.50

דקל – פילדלפיה. ד' 21.00. ה' 19.30, 21.50

הוד 1 – ללא פחד. ד' 21.30, 24.00. ה' 13.50, 16.45, 19.30, 22.00

הוד 2 – תיק שקנאי. ד' 21.30, 24.00. ה' 13.30, 16.45, 19.30, 22.00

הוד 3 – שלמו של היין 2. ד' 21.30, 24.00. ה' 13.30, 17.00, 19.30, 21.45

הוד 4 – גבי זנגון. ד' 21.30, 24.00. ה' 13.30, 17.00, 19.30, 21.45

הקולנוע – ג'יימס מזה. ד' 19.40, 22.00. ה' 17.00, 19.30, 21.45

חן 1 – בכוונת זדון. ד' 21.50. ה' 17.00, 19.30, 21.50

חן 2 – בית הרוחות. ד' 21.50. ה' 19.15, 21.50. החולים בכבודה. ה' 17.00

חן 3 – גבי ראוספייר. ד' 21.30. ה' 11.00, 13.50, 17.00, 19.25, 21.55

חן 4 – הראו מי שמרכר עכשיו. ה' 11.00, 14.30, 17.00, 19.30, 21.50. רק עד אחר לרצח. ד' 21.50. ה' 19.30, 21.50

חן 5 – בוירות בלוז 2. ד' 21.50. ה' 11.00, 14.30, 17.00, 19.30, 21.50

סינמה 1 – בשם האב. ד' 21.30, 24.00. ה' 17.00, 19.30, 22.00

סינמה 2 – הדבר של קריליטו. ד' 21.30, 24.00. ה' 17.00, 19.30, 22.00

סינמה 3 – שלום מועלם. ד' 21.30, 24.00. ה' 17.00, 19.30, 22.00

לב 1 – שלום לסילגוש. ד' 21.30, 24.15. ה' 19.00, 21.40

לב 2 – עיוותו. ד' 22.00, 24.20. ה' 19.30, 22.00

לב 3 – צער לא מחושב. ד' 22.00, 24.30

לב 4 – הזכאות עלי חזה. ד' 22.00, 24.30. ה' 21.00, 22.20

מוזיאון – הגמה שלא תיאמן. ד', ה' 19.45, 22.00

מקסים החדש – הבריותה מהמכבר. ה' 19.30, 21.50

צפון – כריכה – עולם מושלם. ד' 20.00, 22.00. ה' 17.00, 19.30, 21.50

רב-אור 1 – חוג שכמות המות. ד' 21.50. ה' 16.35, 19.15, 21.50

רב-אור 2 – תמונות קצרות. ד' 21.30. ה' 17.30, 21.00

רב-אור 3 – סינה, מה זה בכלל קשור לאהבה. א', ב', ד' 21.50. ה' 17.00, 19.30, 21.55

רב-אור 4 – עידן התמימות. ד' 21.50. ה' 16.40, 19.15, 21.50

רב-אור 5 – גבי ראוספייר. ד' 21.50. ה' 17.00, 19.25, 21.50

שחף 1 – רשימת שינדלר. ד' 21.30. ה' 17.00, 20.45

שחף 2 – המבלה. ד' 21.30. ה' 17.00, 19.30

תל-אביב 1 – על קיקע בוערת. ד' 21.30. ה' 17.00, 19.30, 22.00, 24.00

תל-אביב 2 – תיק שקנאי. ד' 21.30, 24.00. ה' 16.50, 19.30, 22.00

תל-אביב 3 – בשם האב. ד' 21.30, 24.00. ה' 17.00, 19.30, 22.00

ירושלים

גיל 1 – בשם האב. ד' 21.30, 24.00. ה' 13.30, 16.15, 19.00, 21.50

גיל 2 – על קיקע בוערת. ד' 21.30, 24.00. ה' 13.30, 16.30, 19.30, 21.50

גיל 3 – שלמו של היין 2. ד' 21.30, 24.00. ה' 13.30, 16.30, 19.00, 22.30

גיל 4 – רשימת שינדלר. ד' 21.30. ה' 13.30, 21.00

גיל 5 – רשימת שינדלר. ד' 21.30. ה' 13.30, 17.00. סוד הגן הנעלם. ה' 20.30

גיל 6 – כריכה. ד' 21.30. ה' 16.30, 19.00, 21.30. הזוים לפי משפחת אדאמס. ד' 21.30, 24.00. ה' 13.30

גיל 7 – ללא פחד. ד' 21.30, 24.00. ה' 13.30, 16.15, 19.00, 21.50

גיל 8 – תיק שקנאי. ד' 21.30, 24.00. ה' 13.30, 16.15, 19.00, 21.50

חן 1 – בוירות בלוז 2. ד' 21.50. ה' 17.00, 19.30, 21.50

חן 2 – בכוונת זדון. ד' 21.50. ה' 17.00, 19.30, 21.50

חן 3 – גבי ראוספייר. ד' 21.50. ה' 17.00, 19.25, 21.50

חן 4 – שארית היום. ד' 21.50. ה' 19.20, 21.50. החולים בכבודה. ה' 17.00

חן 5 – בית הרוחות. ד' 21.50. ה' 16.30, 19.15, 21.55

חן 6 – הראו מי שמרכר עכשיו. ד' 21.50. ה' 17.00, 19.30, 21.50

חן 7 – תמונות קצרות. ד' 21.15. ה' 17.30, 21.00

רון 1 – פילדלפיה. ד', ה' 17.00, 19.15, 21.30

רון 2 – גברת דאוטפייר. ד', ה' 17.00, 19.15, 21.30

תיאטרון ים – שלום לסילגוש. ד', ה' 18.00, 21.00. הפיתוי הבי יפה של חיי. ד' 21.30. ה' 19.00, 21.50

חיפה

אורלי – פילדלפיה. ד' 21.15. ה' 18.45, 21.15

מוריה – שלום לסילגוש. ד' 22.15. ה' 19.00, 21.30

סינמה קפה עמכי 1 – עידן התמימות. ד' 22.15. ה' 19.00, 21.15

סינמה קפה עמכי 2 – כחול. ד' 19.00, 21.15. ה' 19.15, 21.15

עצמון 1 – על קיקע בוערת. ד' 20.30. ה' 16.30, 19.00, 21.15

עצמון 2 – רשימת שינדלר. ד' 20.30. ה' 17.00, 20.30

עצמון 3 – המסגרה. ד' 20.30. ה' 16.30, 18.50, 21.15

עצמון 4 – תיק שקנאי. ד' 20.30. ה' 16.15, 18.45, 21.15

עצמון 5 – שלמו של היין 2. ד' 20.30. ה' 16.30, 19.00, 21.15

פנורמה 1 – בשם האב. ד' 20.30. ה' 16.30, 19.00, 21.30

פנורמה 2 – ללא פחד. ד' 20.30. ה' 16.30, 19.00, 21.30

פנורמה 3 – הפיתוי הבי יפה של חיי. ד' 20.30. ה' 16.30, 19.00, 21.30

רב אור 1 – שארית היום. ד' 21.30. ה' 18.45, 21.15. החולים בכבודה. ה' 17.00

רב אור 2 – תמונות קצרות. ה' 17.30, 21.00

אור-יהודה

גיל 1 – הבוירות בלוז 2. ד' 21.30. ה' 17.00, 19.15, 21.30

גיל 2 – הראו מי שמרכר. ד' 21.30. ה' 17.00, 19.15, 21.30

גיל 3 – גברת דאוטפייר. ד' 21.30. ה' 17.00, 19.15, 21.30

גיל 4 – הבריותה מהמכבר. ד' 21.30. ה' 17.00, 19.15, 21.30

אשדוד

רון 1 – בוירות בלוז 2. ד' 21.30. ה' 19.30, 21.30

רון 2 – הבריותה מן המכבר. ד' 21.30. ה' 19.30, 21.30

גיל 1 – בשם האב. ד' 21.30, 24.00. ה' 16.45, 19.15, 22.00

גיל 2 – על קיקע בוערת. ד' 21.30, 24.00. ה' 16.45, 19.15, 22.00

גיל 3 – רשימת שינדלר. ד' 21.30. ה' 17.00, 20.30

גיל 4 – עידן התמימות. ד' 21.30, 24.00. ה' 16.45, 19.15, 22.00

גיל 5 – תיק שקנאי. ד' 21.30, 24.00. ה' 16.45, 19.15, 22.00

אשקלון

חן 1 – על קיקע בוערת. ד' 21.50. ה' 17.00, 19.30, 21.50

חן 2 – חוג שכמות המות. ד' 21.50. ה' 16.30, 19.15, 21.50

חן 3 – בכוונת זדון. ד' 21.50. ה' 17.00, 19.30, 21.50

חן 4 – בוירות בלוז 2. ד' 21.50. ה' 17.00, 19.30, 21.50

חן 5 – תיק שקנאי. ד' 21.50. ה' 16.30, 19.15, 21.55

באר-שבע

אופל – רשימת שינדלר. ד' 21.30. ה' 17.00, 20.30

רב נגב 1 – בכוונת זדון. ד' 21.50. ה' 17.00, 19.30, 21.50

רב נגב 2 – תיק שקנאי. ד' 21.50. ה' 19.25, 21.50. הראו מי שמרכר עכשיו. ה' 17.00

רב נגב 3 – שארית היום. ד' 21.50. ה' 19.20, 21.50. בלשני הגינבה. ה' 17.00

רב נגב 4 – על קיקע בוערת. ד' 21.50. ה' 17.00, 19.30, 21.50. בוירות בלוז 2

בת-ים

חן 1 – על קיקע בוערת. ד' 21.50. ה' 17.00, 19.30, 21.50

חן 2 – בכוונת זדון. ד' 21.50. ה' 17.00, 19.30, 21.50

חן 3 – תיק שקנאי. ד' 21.50. ה' 19.20, 21.55. החולים בכבודה. ה' 17.00

חן 4 – רשימת שינדלר. ד' 21.00. ה' 17.30, 21.30

חן 5 – בוירות בלוז 2. ד' 21.50. ה' 17.00, 19.30, 21.50

חן 6 – בית הרוחות. ד' 21.50. ה' 19.25, 21.55. גבי ראוספייר. ה' 17.00

חן 7 – פילדלפיה. ד' 21.50. ה' 19.25, 21.50. הראו מי שמרכר עכשיו. ה' 17.00

הרצליה

דניאל – הפיתוי הבי יפה של חיי. ד', ה' 19.15, 21.30

אכדיה – שלום לסילגוש. ה' 19.00, 21.50

מודרין 1 – תמונות קצרות. ד' 21.00. ה' 17.30, 21.00

מודרין 2 – שארית היום. ד' 21.00. ה' 19.00, 22.00

סטאר 1 – על קיקע בוערת. ד', ה' 19.30. גבי ראוספייר. ה' 16.45, 21.45

סטאר 2 – האמה שלא תיאמן. ד', ה' 19.30, 21.45. החולים בכבודה. ה' 13.00, 17.00

סטאר 3 – תיק שקנאי. ד', ה' 19.15, 21.45. בוירות בלוז 2. ה' 11.00, 13.00, 17.00

חולון

גל 1 – בכוונת זדון. ד' 21.30, 24.00. ה' 17.00, 19.30, 22.00

גל 2 – בכוונת זדון. ד' 21.30, 24.00. ה' 19.30. בלשני הגינבה. ה' 17.00

גל 3 – על קיקע בוערת. ד' 21.30, 24.00. ה' 17.00, 19.30, 22.00

גל 4 – תיק שקנאי. ד' 21.30, 24.00. ה' 16.30, 19.15, 22.00

גל 5 – בוירות בלוז 2. ד' 21.30, 24.00. ה' 17.00, 19.30, 22.00

כפר-סבא

גיל 1 – בכוונת זדון. ד' 21.30, 24.00. ה' 17.00, 19.30, 22.00

גיל 2 – בשם האב. ד' 21.30, 24.00. ה' 19.15, 22.00. סוד הגן הנעלם. ה' 17.00

גיל 3 – בית הרוחות. ד' 21.30, 24.00. ה' 19.15, 22.00. החולים בכבודה. ה' 17.00

גיל 4 – רשימת שינדלר. ד' 21.30. ה' 17.00, 20.30

גיל 5 – תיק שקנאי. ד' 21.30, 24.00. ה' 19.15, 22.00. גבי ראוספייר. ה' 17.00

גיל 6 – על קיקע בוערת. ד' 21.30, 24.00. ה' 17.00, 19.30, 22.00

גיל 7 – שארית היום. ד' 21.30, 24.00. ה' 19.15, 22.00. הראו מי שמרכר עכשיו. ה' 17.00

מגדל העמק

רב חן 1 – שלמו של היין 2. ד' 21.30. ה' 19.00, 21.30

רב חן 2 – בכוונת זדון. ד' 21.30. ה' 19.10, 21.30

רב חן 3 – גבי ראוספייר. ד' 21.30. ה' 19.00, 21.30

נס-ציונה

גיל 1 – בשם האב. ד' 21.30, 24.00. ה' 16.30, 19.15, 22.00

גיל 2 – תיק שקנאי. ד' 21.30, 24.00. ה' 16.30, 19.15, 22.00

גיל 3 – רשימת שינדלר. ד' 21.30. ה' 17.00, 20.30

רב חן 1 – בכוונת זדון. ד' 21.30. ה' 16.45

רב חן 2 – בשם האב. ד' 21.30

רב חן 3 – גבי ראוספייר. ד' 21.30. ה' 16.45, 19.15, 21.20

רב חן 4 – שלמו של היין 2. ה' 16.45, 19.15, 21.20

רב חן 5 – בית הרוחות. ד' 21.30. ה' 21.20. גבי ראוספייר. ה' 16.15, 18.45

נתניה

גיל 1 – רשימת שינדלר. ד' 21.30. ה' 17.00, 20.30

גיל 2 – בשם האב. ד' 21.30, 24.00. ה' 16.45, 19.15, 22.00

גיל 3 – גברת דאוטפייר. ד' 21.30. ה' 17.00, 19.15, 21.30

גיל 3 – שלום לסילגוש. ד' 21.30, 24.00. ה' 16.45, 19.15, 22.00

גיל 4 – על קיקע בוערת. ד' 21.30, 24.00. ה' 19.30, 22.00

גיל 5 – תיק שקנאי. ד' 21.30, 24.00. ה' 16.45, 19.15, 22.00

חן 1 – בכוונת זדון. ד' 21.50. ה' 17.00, 19.30, 21.50

חן 2 – בוירות בלוז 2. ד' 21.50. ה' 17.00, 19.30, 21.50

חן 3 – פילדלפיה. ד' 21.50. ה' 16.50, 19.25, 21.55

חן 4 – רק עד אחר לרצח. ד', ה' 21.50. גבי ראוספייר. ה' 17.00, 19.30

נהריה

הוד – בוירות בלוז 2. ד' 21.15. ה' 19.00, 21.15

נצרת-עילית

גיל 1 – חוג שכמות המות. ד' 21.30, 24.00. ה' 17.00, 19.15, 21.45

גיל 2 – עידן התמימות. ד' 21.30, 24.00. ה' 17.00, 19.15, 21.45

גיל 3 – רשימת שינדלר. ד' 21.30. ה' 17.00, 20.30

גיל 4 – תיק שקנאי. ד' 21.30, 24.00. ה' 16.45, 19.15, 22.00

גיל 5 – הבוירות בלוז 2. ד' 21.30, 24.00. ה' 17.00, 19.15, 21.45

גיל 6 – על קיקע בוערת. ד' 21.30, 24.00. ה' 17.00, 19.15, 21.45

גיל 7 – שלמו של היין 2. ד' 21.30, 24.00. ה' 17.00, 19.15, 21.45

גיל 4 – על קיקע בוערת. ד' 21.30, 24.00. ה' 17.00, 19.30, 22.00

פתח-תקוה

היכל 1 – רשימת שינדלר. ד' 21.30. ה' 17.00, 20.30

היכל 2 – בשם האב. ד' 21.30, 24.00. ה' 17.00, 19.15, 22.00

היכל 3 – על קיקע בוערת. ד' 21.30, 24.00. ה' 17.00, 19.15, 21.45

רם 1 – תיק שקנאי. ד' 21.30, 24.00. ה' 17.00, 19.15, 22.00

רם 2 – בית הרוחות. ד' 21.30, 24.00. ה' 17.00, 19.15, 22.00

רם 3 – גבי ראוספייר. ד' 21.30, 24.00. ה' 17.00, 19.15, 21.45

קריות

קריון 1 – בשם האב. ד' 21.30. ה' 19.00, 21.30

קריון 2 – גבי ראוספייר. ה' 16.45, 19.00

קריון 3 – על קיקע בוערת. ד' 21.30. ה' 16.45, 19.00, 21.30

קריון 4 – סוד הגן הנעלם. ה' 16.45. תיק שקנאי. ד' 19.00, 21.30. ה' 21.30

קריון 5 – רשימת שינדלר. ד' 21.15. ה' 17.00, 21.15

קריון 6 – שלמו של היין 2. ד' 21.30. ה' 16.45, 19.00, 21.30

קריון 7 – הראו מי שמרכר עכשיו. ה' 16.45. עידן התמימות. ד' 21.30. ה' 19.00, 21.30

קריון 8 – פארק היורה. ה' 16.45, 19.00

קריון 9 – המסגרה. ד' 21.30. ה' 19.00, 21.30. הזוים לפי משפחת אדאמס. ה' 16.45

ראשון-לציון

הזהב 1 – רשימת שינדלר. ד' 21.30. ה' 17.00, 20.30

הזהב 2 – עיוותו. ד' 21.30, 24.00. ה' 17.00, 19.15, 22.00

הזהב 3 – בשם האב. ד' 21.30, 24.00. ה' 16.45, 19.15, 22.00

חן 1 – בכוונת זדון. ד' 21.50. ה' 17.00, 19.30, 21.50

חן 2 – בוירות בלוז 2. ד' 21.50. ה' 17.00, 19.30, 21.50

חן 3 – פילדלפיה. ד' 21.50. ה' 16.50, 19.25, 21.55

חן 4 – תמונות קצרות. ד' 21.00. ה' 17.10, 21.00

נחמן – הבריותה מהמכבר. ד' 21.30. ה' 19.30, 21.50

סטאר 1 – גבי ראוספייר. ד' 19.30, 22.00. ה' 11.30, 13.45, 17.00, 19.30, 22.00

סטאר 2 – צער לא מחושב. ד', ה' 19.30, 22.00

סטאר 3 – שארית היום. ד', ה' 19.15, 21.50. החולים בכבודה. ה' 11.30, 13.30, 17.00

סטאר 4 – צרה בתכסה. ד', ה' 19.30, 21.50. הראו מי שמרכר עכשיו. ה' 17.00, 19.30

רמזון – הפיתוי הבי יפה של חיי. ד' 21.30. ה' 19.30, 21.50

רון 1 – עידן התמימות. ד' 21.50. ה' 17.00, 19.15, 21.30

רון 2 – המסגרה. ד' 21.30. ה' 17.00, 19.15, 21.30

רון 3 – שלמו של היין 2. ד' 21.30. ה' 17.00, 19.15, 21.30

רחובות

חן 1 – רשימת שינדלר. ד', ה' 17.45, 21.15

חן 2 – בוירות בלוז 2. ד' 21.30. ה' 16.05, 19.30

חן 3 – שלום לסילגוש. ד', ה' 19.15, 21.40, 22.00

חן 4 – בית הרוחות. ד', ה' 19.00, 21.50. החולים בכבודה. ה' 16.00

ר"ג-גבעתיים

אמות 1 – בכוונת זדון. ד' 21.30. ה' 17.00, 19.30, 21.50

אמות 2 – תיק שקנאי. ד' 21.50. ה' 16.30, 19.10, 21.50

אמות 3 – על קיקע בוערת. ד' 21.50. ה' 17.00, 19.25, 21.50

רבין 1 – רשימת שינדלר. ד' 21.30. ה' 17.30, 21.00

רבין 2 – שארית היום. ד' 21.30. ה' 19.20, 21.55. החולים בכבודה. ה' 17.00

רבין 3 – בית הרוחות. ד' 21.30. ה' 19.10, 21.55. הראו מי שמרכר עכשיו. ה' 17.00

רבין 4 – בשם האב. ה' 16.30, 19.10

סביס – המסגרה. ד' 21.30. ה' 19.15, 21.30

רעננה

מגה"ת – שלמו של היין 2. ה' 20.00

פארק 1 – פילדלפיה. ד' 21.30. ה' 17.00, 19.30, 22.00

פארק 2 – בכוונת זדון. ד' 21.30. ה' 17.00, 19.30, 21.45

פארק 3 – תיק שקנאי. ד' 21.30. ה' 19.20, 22.00. החולים בכבודה. ה' 17.00

פארק 4 – רשימת שינדלר. ד' 20.30. ה' 17.00, 20.30

פארק 5 – שארית היום. ד' 21.30. ה' 19.20, 22.00. גבי ראוספייר. ה' 17.00

בתי חולים

רופאי

תל אביב – רמת-אביליה, טל' 6974504 (פנימית, ילדים: איכילוב, טל' 6974444 (מנימית, כירורגית)

ירושלים – שערי צדק, טל' 555111 (פנימית, ילדים, א.א.ג. ודסה עין כרם, טל' 427427 (כירורגית, עיניים, ודסה הר הצופים, טל' 818111 (אורתופדיה, נשים)

באר שבע – המרכז הרפואי סורוקה, טל' 400111

חיפאי

ביקור חולים, טל' 701111 (פנימית, ילדים); שערי צדק, טל' 555111 (פנימית, הדסה עין כרם, טל' 427427 (כירורגית, אורתופדיה, עיניים, א.א.ג.)

בתי מרקחת

רופאי

תל אביב – בן יהודה, בן יהודה 142, 5223535 (עד 03:00): לב העיר, אחד העם 69, 5603862: אמסטם, יהודה הלוי 110, 5613010

ירושלים – שטראוס א', אבינדור 3, 706660

חיפה – מכרה, מכרה 30, 665806

באר שבע – הכשר, מרכז שמואל ה', 422274

רשת גן – רשי, רשי 13, 7510971

חולון – אהרון, הרצל 52, 809153

בת ים – קפ"ת, קודשי קהיר 20, 598881

נתניה – פורת, פ"ת 26, 348967

רחובות – כללית, רבה 8, 456456

רעננה – מרכז רענה, אחוזה 120, 903798

חיפאי

תל אביב – בן יהודה, בן יהודה 142, 5223535 (עד 03:00) לב העיר, אחד העם 69, 5603862: קפ"ח הכללית, אמסטרדם 4"ח, 5232383 (מוצ"ש) פוסטרפארם, איינשטיין 40, רמת-אביב, 6413730 (עד

24:00)

ירושלים – ריבה מאיר, דוד ילין 31, 383796: מוצ"ח שטראוס א', אבינדור 3, 706660

חיפה – דרך הים, דרך הים 209, 371472

באר שבע – מוסר מרכז המסחריים, המסחריים 70, 424313 מוסר מרכז הקריה, קניון הנגב, 281573: ירושלים, הרצל 34, 277034 הנגב, קק"ל 94, 277016: הנשר, מרכז מסחרי ה', 422274

רשת גן – הגיה, ארלוזורוב 31, 6721489

חולון – קפ"ת, קודשי קהיר 20, 598881

בת ים – קפ"ת, קודשי קהיר 20, 598881

נתניה – קניון השרון, רח' הרצל, 617766

רחובות – כללית, רבה 8, 456456

הוד השרון – מגוריאל, דרך מגוריאל 54, 915567: מוצ"ח השרון, דרך מגוריאל 55, 981081

חירום

שירות רפואי בבית לקשישים וחולים כרוניים ע"י המולקה לסיעוד בית ביה"ח איכילוב ת"א טל' 6974628: 6974627

סוקי לב במו"א שירות לחולי לב 177-022-6699

עזרה ראשונה

מד"א – עזרה ראשונה ובשיון 24 שעות ביממה. ירושלים 610303 תל אביב 5461111 ילדים הנופי 6861113 חיפה 672222/3 נתניה 625110 באר שבע 381128 כרמיאל 908410 בעיר מבזן 333453 חדרה 974555

יד שרה השאלת ציוד רפואי תל אביב 5461111: 244242 381704 בבוקר 11.00-09.00

אוון קשבת לילדים ולבני נוער פנוש מרכזון החנוכה: טל' 03-621515

קו חירום לנשים מוכות 09-585720

מרכז סיוע לנפגעות אונס 24 שעות

(24:00)

בימנות תל אביב טל' 5234819: ירושלים טל' 514455: חיפה טל' 382611, נוסד 1991

קו פתוח לתמיכה אלימה מינית, נאשים ונערות בתמרון לסיוע לנשים (נוב). טל' 12.00-08.30 ,07-74907

ויצו 24 שעות קו אדום לנשים מוכות. טל' 03-5461155, 08-550506, 02-534111 07-376310

האגודה למניעת אלכוהולים 24 שעות 724128

שירים

מרפאת שיניים לעזרה ראשונה תל אביב דיזנגוף סנטר שער 3 (ליד המשביר) 03-685822, 294089

הקרפאה פתוחה כל יום חוץ שבתות וחגים 24 שעות ביממה. מרפאת שיניים יהודה הנסבכי. 24 שעות, אינדרדיה. 5449811 מכבי 24 שעות: איכילוב, מרפאת שיניים למקרי חירום, רח' ויצמן 6. בימים א'-ה' מ-19.00 עד 24.00. בימי שישי מ-15.00 עד 24.00. בשבת

ביום א': ירושלים הדסה עין כרם 16.00-22.00

24 שעות

חדר המסחר ירושלים 513183: תל אביב 5483777; חיפה 647647

מודיעין אגד 03-5375555, 03-5465155

04-5494555

מודיעין דן 03-6394444

מוקד עירוני בשופטים חירום תל-אביב, ירושלים, 5239952, 5246365: חיפה 226358, 621107

מוניות כחלות עבודה: 03-5731111

אגודלים 03-5731122

רכבות: בעקרים ודיווים מלכה: 04-303153, 03-5652200

תחנת בגן האריך 03-5668855

רדיו יום רביעי

קול המוסיקה

06.06 לקום עם מוסיקה

09.00 תוכנית הבוקר של קול המוסיקה. ביצירות עזין פרטיס, הנדל, צבי אבני, עוזד זהבי ובוזר

11.02 תוכניות הבוקר של קול המוסיקה (המקורה). מיצירות באוק קסלמן, ה. אבודיסון, יוסי כל, מוצאר ומהאלר

13.57 ביממת שיר

14.06 מוסיקה לשעת הבהיים. מיצירות באך, אלביוני, גריג, רחמנינוב, פורה, מוצי, לואלו, בלוך וביבר

16.00 שיח להורים. זמירה לונקי והוי אורשה עם יוצרים ויצירות

19.05 צלילים בין ערבים

קטלוניאסיקה. קונצרטו מס' 2 לכינור ולתזו. "הנביאים" (יצחק פרלמן/ התזמורת הפילהרמונית הישראלית/ זובין מהטה). ואגא קושקי: "קול הכמותגת" (1981) (גילה ביבסו, תז. סימבה, יה. בואר ברנשן)

20.00 ביממת שיר

20.05 והמינה. ג'ז קלאסי

21.00 מגולמי הקונצרטים שלנו. קונצרט יום העצמאות. התזמורת הסימפונית ירושלים רשות השידור. מגנח: דוד כלון. סולנים: איתמר גולן – פסנתר, רוברט קלר – פסנתר. מרגיר ברהמס: פתיחה חגיגית – פוקאמה למגנור. מוצרט: קונצרטו למנותור בדי מזור, ק. 415. באך: קונצרטו ברימינור לשני פסנתרים

22.10 יומן סטראנב: חלומים ותעלות

22.45 מבפי הארץ. ביצירות חיים אלכסנדר, חנוך יעקבי, שמעון כהן ובאטריס לבבי

רשת א'

07.30 שירים עבריים

08.05 הזמנה, בני הגול

09.05 אבל השכול בתקבה הישראלית

10.05 טלודרה. משה טיבור

11.02 טקס יום הזיכרון. שידור חי

12.05 אחים שכולים. אוהד נבור

13.05 תוכנית באנגלית ובצרפתית

14.05 בראש צעיר. הפעם הנעמן מפלגה ב' – לזיכרו של אלים פורד מיכון

15.00 חדשות

15.05 נבוע בזמעת. בהשתתפות המשפים יהודית רבל ושלמה ביגון

16.05 "צילי מוגה על קור אתנר" (ש.ח)

16.40 שירים עבריים

17.00 חדשות באנגלית ובצרפתית

17.05 זימוקים ושקרים

18.05 כנות ערב

19.05 מבוע ערב מוסיקלית

19.30 תפילת ערבית חגיגית. שידור ישיר מבית הכנסת הגדול בירושלים

20.00 כבס לחדשות

22.05 מליס שנכבתו לנעים. הפעם: "אני לא שונא את האויב שלי" – שיחה חיילים, אבות, הבנים ואמא אתה, בדברים על המלחמה בעקבות ספרו של אריק כגרה וכפוק "בבוער אין כל הורש"

23.05 שירים עבריים

רשת ב'

06.06 הבוקר הזה

08.05 עניין אחר. וליה יואדי

09.05 שירים ליום הזיכרון. אוהד מנור

11.20 שירים עבריים

12.05 בתצי היום

14.05 שירים עבריים

18.05 ראיון עם ראש הממשלה

19.05 שירים עבריים

19.45 טקס הדלקת המשואות. שידור חי

20.45 דבר נשיא המדינה

21.05 מה היה כתב. יואב גינאי

22.05 שירים שאהבנו

23.05 שירה לילית ליום העצמאות

24.00 חדשות

01.05 ואמלה עצמאות. שירורים ממוקדי השמחה ברחבי הארץ

רשת ג'

06.06 הן אפשר. זמר עברי ליום הזיכרון

28.05 ואמלה עצמאות

גלי צה"ל

05.02 צלילי בוקר. שירים עבריים

06.05 שם בבוקר. שירים עבריים

06.30 יומן חדשות

07.15 בוקר חדש. אלכס אנסקי

08.00 יומן חדשות

09.05 זר מרגניות. שירים עבריים

10.05 שיחה עם משפחת כליה. דיקי אפשר משוחחת עם בני משפחת כליה על דן, הארבוך שבמבוגו הופניים שקרי אותם מאז כבס דן נהרג בתאונת מטוס

11.00 צפירה ושידור הטקס המרכזי ליום הזיכרון לחללי מערכות ישראל הנערך ברחבת הקברות הצבאי בהר הרצל

11.15 שירים בכאב. שירים עבריים

13.00 יומן חדשות

13.15 אתם זוכרים. משדר מיוחד ליום הזיכרון תשנ"ד – שיחות עם הורים, נשים, בנים ובנות שכולים. מגישה: לאה עין. מראיינים: יעקב אחימאיר, דן אלדר, כרמית גיא, נפתי קרן וסיון אפשר

17.00 יומן חדשות

18.05 זר מרגניות. שירים עבריים

19.45 טקס הדלקת המשואות ופתיחת אירועי יום העצמאות. שידור ישיר מירושלים

20.50 ברכת נשיא המדינה ליום העצמאות

21.05 מסיבת ריקודים. עם מרב ובייד

22.05 רוקים עצמאות. שידור ישיר ממפרק הירקון בתל-אביב. בהשתתפות: אביב גפן, להקת הנראואי, משינה, תיסלם ואחרים

גלגל"צ

07.05 הפרינה שבורך

09.05 עברי בסקק. עומר שגמר

11.05 שכם. אלי ישראלי

13.05 מיגג אחרי. קוני אוז

14.05 בבריזה. מלכיאל גרוסמן

15.05 נוגה תגוע. עם נויה ירון

16.05 הכם בבביים. רן לוינשל

18.05 גלגלאה. לאה עין

20.05 אי תבונה. שומי קודים

22.05 לילה טוב. רגניה בביר

רדיו יום חמישי

רשת א'

05.05 אור ראשון. בנן רמבר

רשת ג'

06.06 האמלה עצמאות

07.05 אמצע הדרך

10.05 הגיבה יום הינבנית

13.05 קופסת הלהיטים

16.05 הביזלה – כל השירים (ש.ח)

22.05 שיר לאמונה. מנחם פרי

23.05 חולם בהקיץ. עם אילנה השכל

גלי צה"ל

05.02 התרגעות. שירים עבריים

08.05 קץ התקליט. גלי צה"ל כבחירים למוסיקה העברית לרגל בגת התקליט המודה. מגישים: תמיר קמה ומיכל ניב

14.05 יש עם מי לדבר. עם אלי ישראלי מאויה מליניאק – שיחות טלפוניות עם מאזינים בנושא מה אתה עושת במכל הפגישה

15.05 כל עבדי יהוק. שירים עבריים כפי שבוצעו ע"י המסכלים

17.05 דאוין לחה. מגיש: רמיק ואבי יהוה

18.00 שישבת. עם גיא זוהר

20.05 עצמאות ברקע. עם דודי מייר

22.05 ציק 46. מוסיקה עצמאות עם טל פרימן

24.00 יומן חצות. יומן לסיכום חדשות הערב

24.10 ציפורי לילה. עם דורון נשר

02.00 לא הביס לישון

גלגל"צ

07.05 מרינה ברכה. גדי רבינר

09.05 עברי בסקק. עומר שגמר

11.05 שכם. אלי ישראלי

13.05 מיגג אחרי. אבי שכמור

14.05 הבריזה. מלכיאל גרוסמן

15.05 נוגה תגוע. עם נויה ירון

16.05 הכם בבביים. רן לוינשל

18.05 גלגלאה. לאה עין

20.05 אי תבונה. שומי קודים

22.05 לילה טוב. רגניה בביר

קול המוסיקה

06.06 לקום עם מוסיקה. קונצרט שחר

07.10 חג של מוסיקה. שעה ראשונה

08.05 חג של מוסיקה. שעה שנייה

09.00 בראש קלאסי. מבצר היצירות האהובות של קול המוסיקה – מבוא. קול המוסיקה עורך מבצר של היצירות הקלאסיות האהובות, מתוכנית המבוא מציג כאשרי ליום חג, מבחר מגוון של יצירות שיופיעו מאוחר יותר במהלך השידור של המבצר, בהשתתפות עורכים ואורחים

13.57 ביממת שיר. אמנה ראוב – "שקטמרים"

14.06 צעירים מפרכו. אייל עקרבה – וליל/ דוד כרמל – אבמוק/ חן הלוי – קלרנית/ חוי גיר – קרן/ מאודייצה מאו – כנון, מתמכונת אתר כרמל – פסמר. באך: כדואל, רי"ב 649 (עיבוד – מרדכי רכטמן). הינדמית: "מוסיקה קטמרית ועידה לכלי נשיפה, אנ. 24/2. מוצרט: הנסיה במי-מגמל מוזר למסמור ולכלי נשיפה, ק. 452. הן גרנוט: הגימה לכלי נשיפה. איבה: שלושה קטעים וזעירים לחמישית כלי נשיפה. באך: כדואל, רי"ב 645 (עיבוד – מרדכי רכטמן)

16.00 אינטגזמה. כרות קונצרטים. שידור חוזר של קונצרט פתיחת העונה (14.10.93). אנסמבל עדן. מיצירות פטום ויצ'ברג, פרוקופייב, בטהובן, אילן פפן, חיים פרמונט, מהזה לרידיה: המישה קטעים בסח דוקע, רכיסי, ראוול, ויודה הדרי

18.00 הזעורת של הבאי. סיפורם של תוכורת הנשים במחנה ההשמדה בירקנאו

19.05 צלילים בין ערבים. עם המנפחת קלוד קפתן

20.00 ביממת שיר

20.05 "עבנים, חגיגות, סירנות", עודה לגזבר שלמה ישראלי מארחים יצירות ויוצרים

23.00 צלילים לשווה של יום. היום: קונצרט בסולמוזר (גובי קונצרט ליבכה). ברהמס: שלישיה לקלרנית, לצלו ולפסנתר (ת. קוגל, ג'. וולאק, ק. בננון). גריג: שני פרקי תהילים, אפ. 74 (ה. הגבור – ביתקון, הנגר של קתרינלה אמטלו, מייי קאזן)

רשת א'

07.30 תפילה הגיגית. שידור ישיר מבית הכנסת משכן יוסף בירושלים

09.05 מה קרה לי. זכרונות וזוויות בימי העצמאות

10.05 סיפורו של מוליק שואה

11.05 חידון התנ"ך העולמי לנוער יהודי. שידור חי מתיאטרון ירושלים

13.30 חדשות ותוכניות באנגלית ובצרפתית

14.05 בראש צעיר. שירים עבריים תנניים

15.05 שירים עבריים

16.05 לקראת 3000 שנה לירושלים. מבזן חדש

17.00 חדשות באנגלית ובצרפתית

17.05 הבא אצרי. המשודר חיים גורי בן 70

18.05 אילקה והוה – להובור ישראלי

19.05 שירים עבריים

19.45 טקס חלוקת פרסי ישראל. שידור חי מתיאטרון ירושלים

21.05 טולם הבגדות. מבצר הפזמונים המבודרים. מגישה קליר כהמא

23.05 סיפורי סבתא. סיפורי מקור קבעים וקטעי מוסיקה קלאסית קלה

רשת ב'

06.05 שירים עבריים

08.05 עצמאות '94

08.07 הכל הגב. אולפן יום העצמאות בתנועת זמר עברי. מגישים: רבקה מיכאלי, מיכאלי ואהוד מנור

09.00 חדשות

09.05 עצמאות '94 (כל שעה עד 19.05)

09.07 הכל הגב

18.07 עבר הג. חדשות + מוסיקה

19.05 עצמאות 94 (המשך)

19.05 עבר הג (המשך)

21.05 נוסעים הבינה. שעשיים של ריווחי תנועה המוסיקה

23.05 סיבוב בלילה. עם אדרים לביא

23.30 יומן חצות

24.20 סיבוב בלילה (המשך)

01.05 לילה זה מאור. בנן רמבר ואמנון מאר

הארץ

נתוני בורסה — יום שלישי 12.4.94

שם המניה	השער אתמול	% בית	המחזור ש"ח ע"נ	התמורה באלפי ש"ח	שינוי	שינוי %	הצעה/ביקוש ש"ח ע"נ	שער נמוך	שער גבוה	תשואה חודשית	תשואה שנתית	תאריך	מכפיל רווח	רווח	הון עצמי	שווי שוק	שווי/הון	מכפיל
קפור אופ ד	557		16617	92.6	27	5.1	23676	385	879	15.6	-15.7							
קפור אופ ה	381		32754	98.6			-33954	189.5	301	21.9	-4.7							
קפור אגח ג	181		90835	91.7			3352	98	101.5	-0.5	1.0							
רבד	1316		13670	179.9			-11177	1247	2264	3.5	-26.2	9.93	18.0	3.7	23.7	80.3	3.4	21.8
רבד אופ 1	461		7456	34.4			-4898	405	1228	12.4	-47.6							
רוסטרום	828	72	2259	18.7	28	3.5	3916	511	1594	21.9	-22.9	9.93	2.8	-2.5	12.3	23.4	2.1	הפ'
רוסטרום אג	385						-97	114.5	879	15.6	-31.5							
רוגובין 1	1695		900	15.3	-4	-0.2	-900	1036	3011	10.5	-31.4	9.93	2.1	0.5	13.1	39.1	3.0	84.7
רוגובין 5	1593		35	0.6	8	6.5	35	937	2020	11.7	-20.8							
ריזום	949		16704	158.5	-12	-1.2	-20159	612	1314	15.9	-8.5	9.93	10.0	-0.6	6.4	24.2	3.8	הפ'
ריזום אופ	647		17708	114.6	-34	-5.8	-36546	324	1022	23.0	0.6							
שמגר	743		1890	14.0	-25	-3.3	-14572	734	1577	-4.9	-32.7	9.93	12.6	0.3	6.3	16.5	2.6	39.0
שמגר אופ	237		16193	38.4	-3	-1.3	-15170	237	856	-14.4	-49.8							
שיאוקסים	3137		2180	66.1			-189	1896	4639	1.3	-24.9	12.93	16.9	1.1	26.2	71.4	2.7	65.1
שיא אופ 2	1743		1647	28.7			-27	758	3275	-4.4	-42.0							
שיא אגח 4	224		14682	32.9	-1	-0.4	-12460	137.5	333	10.9	-28.2							
שקד	1235		9914	122.4	12	1.8	5782	691	1426	12.0	27.7	9.93	27.6	-0.1	3.7	16.6	4.5	הפ'
שקד אופ	215		26952	57.9			-31129	141	440	38.7	-17.9							
שקד אגח	142.5		16750	23.9	-3	-2.1	-19157	118.5	157.5	12.2	11.3							
תשלוח	1532	קו			139	10.8	22152	687	1773	16.1	23.3	9.93	124.4	2.7	13.8	65.7	4.8	24.5
תשלוח אג א	194.5		50000	97.3			-50000	112	241	13.1	15.1							
תשלוח אג ב	124.5		89069	110.9	0.5	0.4	161527	89.5	148	6.0	1.6							
תשלוח אגח	796	97	974	7.8	18	2.3	1411	216	1240	18.0	6.4							
תשלוח אגח	658		6605	43.5			-3377	248	1082	5.8	11.3							

חקלאות

שם המניה	השער אתמול	% בית	המחזור ש"ח ע"נ	התמורה באלפי ש"ח	שינוי	שינוי %	הצעה/ביקוש ש"ח ע"נ	שער נמוך	שער גבוה	תשואה חודשית	תשואה שנתית	תאריך	מכפיל רווח	רווח	הון עצמי	שווי שוק	שווי/הון	מכפיל
מטעי הדר 1	32449		108	32.4	-81	-0.2	-66	24475	57697	-1.0	-26.4	9.93	0.1	-0.3	2.6	25.2	9.8	הפ'
מטעי הדר 5	29258	79	23	6.7	1393	5.0	91	21679	49151	-3.2	-25.1							
נכסי ופרדס	10279	70	262	26.9	513	5.3	349	6207	18957	13.8	-34.4	12.93	0.3	2.1	35.0	65.3	1.9	38.5
פרי אור	8040		261	21.0	383	5.8	180	3417	12143	22.0	-17.2	12.93	40.5	8.4	28.9	44.3	2.1	100(

מזון וטבק

שם המניה	השער אתמול	% בית	המחזור ש"ח ע"נ	התמורה באלפי ש"ח	שינוי	שינוי %	הצעה/ביקוש ש"ח ע"נ	שער נמוך	שער גבוה	תשואה חודשית	תשואה שנתית	תאריך	מכפיל רווח	רווח	הון עצמי	שווי שוק	שווי/הון	מכפיל
דובק ש	21263		312	66.3	366	1.8	140	10027	26234	11.9	-4.2	9.93	71.6	2.2	27.6	83.2	3.8	38.1
דובק ב	21754		128	26.1	269	1.3	80	10164	25945	16.1	-4.6							
תלמה פר 1	1380		14550	281.0	27	2.8	19275	580	1518	15.5	7.9	9.93	18.1	2.2	7.3	29.5	4.1	13.7
יטבתה	880		8166	71.9			901	359	1806	4.8	5.4	12.93	73.3	2.8	14.6	84.4	5.8	30.2
יטבתה אופ	788		19084	150.4			-4345	308	994	1.7	-0.1							
יטבתה אגח	194				4	2.1	77178	102	228	2.6	1.0							
מי עדן	1505		13836	180.3			-5551	987	1622	28.6	-6.9	9.93	24.5	1.5	26.4	53.0	2.0	35.6
מי עדן אופ	231		5225	12.1	10	4.5	19884	160	425	31.3	-29.8							
מעדנות	1821		1776	32.3			374	1615	2597	11.6	-19.1	12.93	27.8	1.4	12.7	43.2	3.4	31.5
מעדנות אגח	818		411	3.4			-411	690	1114	16.0	-6.7							
נביעות	1585		15648	236.0	58	4.0	27984	998	1984	3.9	-24.1	12.93	12.9	1.8	11.4	32.9	2.9	18.1
נטפלקס	1753		585	8.9	-4	-0.2	-634	1191	2294	0.8	-10.1	9.93	33.3	1.6	9.9	44.8	4.5	27.9
נטפלקס אגח	973	שף						524	1680	11.1	-19.4							
נטפלקס אג	134	שף						182	177.5	6.8	-6.6							
סנפרוסט	13474		4181	563.0			-479	10148	27570	16.6	-39.5	12.93	45.0	0.6	28.1	33.0	1.2	55.4
עלית 1	1698		3895	66.1				1314	2201	8.6	-7.8	9.93	490.0	8.8	151.2	261.3	1.7	32.7
עלית אגח	288		32265	92.9			5735	196	336	6.3	-3.4							
ציון	611		22448	157.1			-21587	465	797	23.4	-8.1	12.93	17.2	2.1	13.0	37.6	2.9	17.8
ציון אופ	159		53544	85.1	3.5	3.6	100278	113.5	336	27.2	-37.4							
קודר 01	3313		2515	83.3			-2754	1598	3758	8.9	-3.7	12.93	90.4	7.6	48.2	135.7	2.8	17.8
קודר אגח	395		35079	138.6	-1	-0.3	-16354	180	485	10.5	-3.2							
שלמה אגל	15613		355	55.4			-283	12680	22477	6.3	-21.8	12.93	29.9	0.9	15.1	27.7	1.8	31.3
שמן	24542		1577	387.0	481	2.8	2182	15010	27216	15.3	1.2	12.93	102.1	3.6	16.5	50.2	3.6	14.0
שמן אופ 2	17241		638	110.0	899	5.5	460	7771	18591	13.4	19.9							
שמן אגח א	148.5		2472	3.7	3.5	2.4	68966	107	165	12.1	3.1							

טקסטיל

שם המניה	השער אתמול	% בית	המחזור ש"ח ע"נ	התמורה באלפי ש"ח	שינוי	שינוי %	הצעה/ביקוש ש"ח ע"נ	שער נמוך	שער גבוה	תשואה חודשית	תשואה שנתית	תאריך	מכפיל רווח	רווח	הון עצמי	שווי שוק	שווי/הון	מכפיל
ארגד	616		71298	459.0			-491	396	766	7.7	4.9	12.93	22.4	1.7	17.6	35.2	2.0	20.7
ארגד אגח 2	141		53267	75.1	-5	-2.1	-91145	114.5	157.5	1.8	1.4							
אופים	1557		36035	361.0	31	2.0	31762	1098	2369	17.6	-26.2	12.93	28.2	2.6	7.8	31.2	4.0	12.2
ארגמן	18990		1149	218.0			-497	16941	31089	-7.5	-3.5	12.93	28.8	-0.1	13.5	9.7	0.7	הפ'
אשפרה	306		22847	69.9			-36979	235	416	0.7	-12.6	9.93	16.7	1.2	10.9	16.0	1.5	13.6
אשפרה אופ	48		133854	63.9	4.7	10.9	189215	43.2	169	-25.0	-54.7							
בריל	813	שף						725	1315	-2.0	-41.6	9.93	8.6	0.7	6.3	13.0	2.1	18.5
בריל אופ	239	91	2661	6.4			1095	207	548	-5.5	-49.8							
גיבור בגד	5214		1080	56.7	13	0.2	1318	4626	10418	1.7	-14.6	12.93	65.5	2.9	19.1	17.9	0.9	6.1
גבור אופ 2	1209		1183	14.3	-18	-1.5	-2701	1100	2702	-3.1	-32.3							
גבור אגח 1	114.5		36004	42.1	-4.5	-3.8	-75824	101.5	126	-1.7	3.6							
דלתא גליל	2240		5813	138.2	65	3.8	9087	2012	5430	3.5	-36.6	12.93	187.7	4.6	87.0	186.1	1.2	22.8
דלתא גליל 5	2105		303	6.4	61	3.0	3787	1909	4267	0.4	-28.6							
ויקטן 1	790		3181	25.1			8819	650	1216	7.9	-16.3	9.93	13.5	0.3	6.1	16.1	2.6	47.5
ויקטן אופ	236	91	3700	8.7			-369	168	519	-1.7	-19.5							
ויקטן אג א	112		20000	22.4				91.5	125	5.2	-1.5							
ורדינון	31308	92	304	95.2	985	3.2	33	17605	32665	15.0	27.6	9.93	9.6	0.5	6.9	17.1	2.5	64.1
ורדינון אופ	18695	96	235	43.9			32	10384	20046	27.5	19.5							
ורדינון אגח	126.5		2500	3.2			-3516	92	130.5	5.9	13.5							
ורדינון אגח	171.5		2000	3.4			-5008	105.5	181.5	10.3	17.1							
זיקה 1	5010	84	150	8.7	223	4.0	179	3954	6956	11.5	-5.7	12.93	15.5	2.7	28.9	44.8	1.6	16.7
זיקה 5	5808	שף						3903	6473	6.7	-14.6							
כיתן	471		25873	121.9	43	10.0	26279	327	609	17.2	9.3	9.93	15.7	0.3	5.3	17.2	3.3	35.7
כיתן אופ 2	233		8869	20.7	17	7.9	31170	121	328	2.2	5.4							
כיתן אגח 1	100		100000	100.0				78	113.5	3.1	-2.9							
כיתן	1111		2800	31.1			-300	820	1575	-2.9	-16.3	9.93	37.0	0.9	5.7	15.7	2.0	16.7
כיתן אופ	60	76	15224	9.1	-14.5	-19.5	-65329	49.2	582	2.6	-82.7							
כיתן אופ	265		31271	82.9	-16	-5.7	-59229	179	385	2.7	-17.7	12.93	158.1	11.3	104.5	173.6	1.7	15.4
כיתן אגח	143.5		40000	57.4	-0.5	-0.3	-25000	118.5	152	3.2	4.4							
לודזיה 1	2546	68	135	3.4	104	4.3	65	2225	3579	-0.3	-10.4	12.93	19.2	0.8	21.3	30.7	1.4	49.8
לודזיה 4	1951		10033	195.7	-40	-2.0	-10372	1591	2976	-1.8	-10.5							
מאקסל	901		10755	96.9			1306	721	1877	22.4	-16.2	9.93	44.3	0.5	21.3	44.5	2.1	88.6
מאקסל אופ	22.7		42694	9.7	3.8	28.1	465626	15.5	369	-34.8	-87.3							
מאקסל אופ 2	172		11739	20.2				135	387	27.4	-24.2							
מאקסל אג א	101		82372	83.2	0.5	0.5	107000	93	112	4.1	-2.4							
מאקסל אג ב	101.5		50000	50.8			22399	99	113	1.5	-3.3							
מגבות עיר	1280		3961	47.5			-117	827	1416	5.5	-5.3	12.93	19.8	2.8	18.2	54.5	3.0	19.5
מגבות עיר א	589		2351	12.0			-1351	225	616	-8.6	-5.2							
מלט	942	62	750	7.1	47	5.3	1457	886	1580	-6.4	-14.8	9.93	9.6	-0.0	6.9	13.6	2.0	הפ'
מלט אופ	398	81	3446	13.7			2036	336	830	-6.8	6.7							
עיט 1	92	הפ						92	151	0.0	0.0	2.93	60.9	-1.9	6.2	3.9	0.6	הפ'
עיט אופ 3	36.9	הפ						35	54	0.8	0.0							
עיט אגח	160	הפ						140	197.5	0.0	0.0							
עיט אגח 3	45	הפ						45	72	0.0	0.0							
פולגת 1	579		47975	278.0	-12	-2.0	-142731	384	784	7.8	2.3	12.93	162.6	6.9	36.6	101.4	1.8	14.6
פולגת אופ	302		11909	36.0			-1909	214	431	10.6	-15.7							
פולגת אופ	261		2000	5.2	6	2.4	2080	107.5	338	6.1	35.9							
פולגת אג א	184		29000	53.4			-26000	146	196	2.8	4.2							
פולגת אג ב	199		65000	129.4	-2	-1.0	-58000	138	235	9.9	3.6							
פולגת אג ג	130.5		7000	9.1	-0.5	-0.4	-33813	99	140	2.4	4.8							
פלימן	1512		10000	151.2			8391	1161	2270	4.8	-16.3	12.93	10.0	0.3	4.8	7.3	1.5	21.8
פלימן אגח	168		206958	348.0	1	0.6	177643	155	219	3.4	-10.9							
פיננטקס	3758		1812	68.1			-885	3146	6298	-1.1	-22.6	12.93	16.5	3.1	12.8	53.9	4.2	17.2
פיננטקס אופ	1054		1085	11.4			-700	860	3412	13.2	-52.0							
פרטר 1	3508		865	30.3	175	5.3	331	2350	5240	25.2	-12.1	12.93	5.9	0.3	7.7	9.6	1.3	31.2
קיטור גדול	1648		3354	55.3	-17	-1.0	-3302	1240	1770	5.4	1.5	12.93	22.1	1.7	9.3	31.7	3.4	18.9
רקטקס	1913		17174	329.0	125	7.0	30678	1531	2462	20.7	-9.6	12.93	27.4	2.1	10.1	38.7	3.8	17.6
רקטקס אופ	1045		32000	334.0	95	10.0	44293	550	1467	24.6	-17.5							

מתכת

שם המניה	השער אתמול	% בית	המחזור ש"ח ע"נ	התמורה באלפי ש"ח	שינוי	שינוי %	הצעה/ביקוש ש"ח ע"נ	שער נמוך	שער גבוה	תשואה חודשית	תשואה שנתית	תאריך	מכפיל רווח	רווח	הון עצמי	שווי שוק	שווי/הון	מכפיל
אבות	913		10361	94.6	35	4.0	19861	852	1437	0.1	-28.2	9.93	19.7	0.7	5.1	14.1	2.8	19.3
אבות אופ	184	90	1600	2.9	24	15.0	47000	160	920	1.7	-72.1							
אבות אגח א	112				1	8.9	10000	102	125	2.8	-3.9							
אורדן אופ	242		2230	5.4	-1	-0.4	-4421	156	315	7.6	-10.4	12.93	31.6	6.4	31.8	34.0	1.1	7.8
אורליט	503		28652	144.1	26	5.5	82137	346	719	8.9	-19.8	12.93	17.9	0.9	9.1	16.4	1.8	17.5
אורליט אופ	176.5		68094	128.2	36	25.6	380170	100.5	444	3.8	-44.3							
אלקטרו 1	15128		236	35.7	651	4.5	357	6805	25740	2.7	3.0	9.93	11.5	-0.0	3.8	7.8	2.1	הפ'
כבלים אג 3	814		9204	74.9	-25	-3.0	-29606	805	1848	-12.4	-20.0	12.93	101.5	13.8	62.9	127.9	2.0	9.3
כבלים אג 5	153		36936	56.5	-21	-12.1	-43609	133	2006	-52.9	-84.2							
כבל אגח ג	391		800	3.1	-21	-5.1	-109171	387	603	-14.6	-14.3							
כבל אגח ב	129.5		127769	165.5	-0.5	-0.4	-135769	122	142	-0.4	0.0							
מתכות 1	542	98	17209	93.1	17	3.2	7439	444	724	-7.2	8.0	9.93	18.1	0.1	5.9	9.9	1.7	68.6
מתכות 5	440		18000	79.2	23	5.5	40438	247	568	-6.3	15.5							
מתכות אופ	302		12684	38.3			-3578	260	656	-29.1	-27.4							
מתכות אגח	115		50000	57.5			46401	93	135	-8.7	5.8							
רקח 1	2021		2632	53.2	-5	-0.2	-3072	1351	2937	7.6	-14.9	12.93	18.9	1.1	16.8	20.3	1.4	19.3
רקח 5	1909	96	2067	39.5	-44	-2.3	-5219	1120	2868	9.6	4.3							
זר מתכת	525		16958	89.0	1	0.2	11092	370	825	30.6	-16.5	9.93	78.3	1.1	15.0	22.5	1.5	20.6
זר אופ 2	104		18552	19.3	1	1.8	20043	65.5	292	4.0	-39.4							
יהודה	771	95	7815	54.1	35	4.8	4291	612	1359	19.9	-39.9	12.93	24.7	0.9	17.0	31.2	1.8	35.2

תיירות

שם המניה	השער אתמול	% בית	המחזור ש"ח ע"נ	התמורה באלפי ש"ח	שינוי	שינוי %	הצעה/ביקוש ש"ח ע"נ	שער נמוך	שער גבוה	תשואה חודשית	תשואה שנתית	תאריך	מכפיל רווח	רווח	הון עצמי	שווי שוק	שווי/הון	מכפיל
אלקו	289	98	24481	70.8	7	2.5	9853	148	365	9.5	-12.4	9.93	14.3	0.7	21.9	64.8	3.8	89.8
אלקו אגח	186.5		15909	29.7			10197	77	270	3.6	-20.5							
אלקו אגח	226		35500	80.2			-3000	140.5	305	10.2	-16.9							
אלקו אגח 2	130.5		61731	85.5	0.5	0.4	152099	91	167.5	6.5	-7.8							
גני הדר	378		12388	45.8	-5	-1.3	-23065	151	436	2.5	2.8	9.93	9.6	-0.2	13.1	17.9	1.4	הפ'
גני הדר אג	209		2150	4.5	-1	-0.5	-2150	159	229	1.0	0.0							
מלונות דן	3141		11503	361.0	62	2.0	8531	2115	4601	10.6	-17.1	12.93	89.4	6.3	109.2	205.0	2.6	45.7
ני אלמוג	2780		5925	164.7	7	0.5	2141	2241	4400	-4.0	-27.7	12.93	2.6	0.2	20.7	36.4	1.8	100(
יקפ	1179		1666	19.6			1171	755	1842	-1.5	-52.9	9.93	11.2	1.0	21.4	44.9	2.1	44.0
יקפ אופ	472		10582	49.9	-6	-1.3	-21697	233	1048	6.8	-47.5							
יקפ אג 1	132.5		20000	26.5	0.5	0.4	80000	105	161.5	-0.4	-15.9							
מלון הגליל	1000		3000	30.9	10	1.0	2585	633	1987	0.8	-12.3	12.93	40.3	1.9	41.6	74.3	1.8	38.9
הגליל אג	151.5		123456	187.0			-87049	115.5	195	1.0	-12.4							
הגליל אגח	551	95	1036	5.7	-4	-0.7	-646	242	808	12.9	-23.5							
רגנסי	281		78325	220.0	-1	-0.4	-79835	246	421	-5.4	-32.5	9.93	16.0	0.2	50.1	69.1	1.4	100(
רגנסי אופ	85.5		105042	89.8			-121024	78	168.5	7.5	-49.5							
רגנסי אג	113		93307	105.5	-1	-0.9	-177834	105	126	6.1	-7.4							
שלמפיט	583		3534	20.6			-5576	447	815	7.2	-20.6	9.93	10.8	0.7	17.0	37.5	2.2	50.6
שלמפיט אג	260		1487	3.9	10	7.4	9370	209	485	6.1	-28.6							
שלמפיט אג א	121.5		10909	13.3			-16313	118.5	158	1.7	-11.3							

מחשבים

שם המניה	השער אתמול	% בית	המחזור ש"ח ע"נ	התמורה באלפי ש"ח	שינוי	שינוי %	הצעה/ביקוש ש"ח ע"נ	שער נמוך	שער גבוה	תשואה חודשית	תשואה שנתית	תאריך	מכפיל רווח	רווח	הון עצמי	שווי שוק	שווי/הון	מכפיל
דיסיאל	1320		11198	147.8	13	1.0	7705	1095	2155	14.9	-21.6	12.93	5.5	0.1	5.8	22.0	3.8	100(
דיסיאל אופ	849		25313	215.0	61	7.7	37400	576	1665	34.1	-31.8							
חשב	990		4035	39.9	29	3.0	16341	790	1457	9.2	-21.0	12.93	28.2	2.3	18.9	58.8	2.7	22.3
חשב אופ 1	414		14761	61.1	20	5.1	12391	346	917	11.6	-40.9							
ידע מחשבים	1536		580	6.7	26	2.0	1649	944	1722	11.0	-8.4	9.93	26.3	0.7	6.2	11.6	1.9	16.1
ידע אופ	427		8181	34.9	8	1.9	2349	320	775	16.3	-33.8							
כלל אכנה 1	402		7500	30.2	2	0.5	10080	396	764	-10.9	-20.6	12.93	40.6	2.1	12.4	40.8	3.5	19.6
לידר	2442		3157	77.1	-25	-1.0	-15454	1941	3087	5.3	-9.4	9.93	12.6	1.9	7.5	36.8	4.9	19.5
לידר אגח	108.5	100	9996	10.8			1114	97	126.5	4.8	-4.0							
מלל אגח א	296		31873	92.8	-7	-2.3	-27482	222	499	31.0	-30.5	9.93	27.1	0.6	7.9	28.0	2.5	32.8
רשף	304	95	24496	74.5			5628	274	682	4.8	-41.0	9.93	28.6	-0.3	7.4	14.9	2.0	הפ'
רשף אופ	310	93	9383	29.1	18	6.2	10480	269	736	10.7	-47.8							
רשף אגח א	155	שף						129	154	3.1	-6.3							
רשף אגח ב	102		16080	16.4			-25080	97	118.5	3.6	-3.9							
תים	7294		3804	219.0	264	3.8	7939	5108	10052	8.2	-24.9	12.93	41.8	3.9	14.3	43.3	3.0	11.2
תים אגח א	353		68686	242.0			-67198	242	474	-2.5	-23.6							

בנין ובינוי

שם המניה	השער אתמול	% בית	המחזור ש"ח ע"נ	התמורה באלפי ש"ח	שינוי	שינוי %	הצעה/ביקוש ש"ח ע"נ	שער נמוך	שער גבוה	תשואה חודשית	תשואה שנתית	תאריך	מכפיל רווח	רווח	הון עצמי	שווי שוק	שווי/הון	מכפיל
אביב	618		1869	11.6	6	1.0	20133	385	852	7.5	-17.5	9.93	12.3	1.4	9.8	29.3	3.0	20.5
אביב אופ	317		6647	21.1				131	526	8.9	-26.1							
אביב אגח	132		102000	134.6			-50000	99	157.5	5.2	-6.4							
אזורים	679		11399	77.4	18	2.7	33866	318	799	28.6	30.3	6.93	12.5	0.2	9.9	24.5	2.5	100(
אזורים אופ	493		26177	129.1				185.5	668	35.4	45.0							
אלרוב 1	3832		13993	424.0	30	1.0	9885	1743	4256	27.4	-14.3	9.93	10.6	4.4	28.2	117.2	4.2	26.8
אלרוב אופ	1750		9841	172.2	26	1.5	4688	517	3079	28.8	-27.1							
אפקי אגל	1117		21207	237.0	22	2.0	8624	638	1374	26.1	13.7	9.93	27.2	2.9	10.1	37.5	3.7	13.8
אגל אגח א	175		20000	35.0	1.5	0.9	8225	115.5	246	22.0	9.0							
ארזים	589		5614	33.1	-1	-0.2	-7273	356	1119	0.3	-23.5	9.93	7.5	-0.1	4.7	12.1	2.6	הפ'
ארזים אגח	177.5		13527	24.0	0.5	0.3	48000	147	258	-0.8	-9.7							
אורלין 1	1542	94	1780	27.4	59	4.0	9983	907	2926	4.0	-9.7	9.93	10.1	1.6	20.5	48.0	2.3	29.8
אורלין אופ	405		23386	94.7			-9445	159.5	1194	20.5	-31.8							
אשטר	850		2251	19.1			-751	608	1377	-2.2	-1.7	9.93	26.8	0.5	11.4	32.4	2.8	69.6
אשטר אופ	213		29367	62.6	-2	-0.9	-30225	166	730	-7.8	-36.8							
אשטר אופ	404		17650	71.3			-18983	284	1038	-4.8	-52.0							
אשטר אגח	127.5		15000	19.1			-19000	99.5	151	0.8	-1.9							
בית הנעל	360	97	5222	18.8			-3178	268	420	18.8	-5.0	12.93	3.3	1.2	8.2	16.7	2.0	14.5
בית הנעל אג	180.5		23500	42.4			-9650	160.5	196	0.0	8.6							
בן-יקר	7269		721	52.6			-619	3957	11085	21.7	-12.0	12.93	31.5	-0.8	7.8	17.0	2.4	הפ'
בן יקר אופ	2548		874	22.3	144	6.0	2398	1388	5981	8.1	-24.8							
בן יקר אגח	118		186679	205.0			-116061	86	122.5	6.3	1.4							
ברנוביץ 1	2147		4991	107.2	21	1.0	7254	1149	3462	2.8	-23.2	9.93	23.8	2.4	17.0	37.0	2.2	15.6
ברנוביץ אופ	671		4203	28.2			-21	218	1625	5.0	-44.5							
ברנוביץ אגח	135.5		139687	186.5	-1	-0.7	-213577	99	195.5	4.3	-15.2							
בב ים 01	34914		647	226.0			-415	24235	49174	16.7	-28.5	12.93	26.1	8.5	98.9	214.4	2.2	25.3
בב ים 05	33341		377	125.7			-177	22464	49094	14.8	-26.5							
בב ים אגח	180		160658	289.0	0.5	0.3	75547	133.5	258	7.5	-22.4							
גרנית	785		4071	32.0			-4866	511	1165	-1.3	-11.8	12.93	8.3	1.2	10.3	28.6	2.0	17.3
גרנית אופ	391		6592	25.8	-11	-2.7	-17834	203	795	-8.2	-37.6							
דורי	510		5822	29.7	-1	-0.2	-4439	448	819	2.6	-28.6	9.93	58.4	0.6	16.5	49.5	3.0	85.1
דורי אופ 1	266		23200	61.7	-13	-4.7	-42557	167.5	653	-1.8	-29.6							
דורי אגח א	125.5		5000	6.2	2.5	2.1	115001	107	156	2.9	-10.8							
דנבר משאב	9951		850	80.2			500	4664	14805	14.5	8.0	9.93	2.9	1.6	17.5	41.1	2.3	26.1
[illegible]	854		6890	72.0	-9	-1.8	-6565	326	1235	-1.8	10.9							
[illegible]	145		120637	174.9			-180971	102	228	8.2	-1.7							
הנדסה	2064		3000	61.9			-5044	1191.5	2927	1.4	-11.8	12.93	26.0	1.3	11.6	104.0	9.0	78.2
הנדסה אגח	137.5		128585	226.0			-128585	136	212	1.2	-6.1							
הנדסה אגח	185.5		1367	1.4				89	113.5	1.0	2.4							
חדיד 1	526		48644	256.0	43	8.9	64205	227	1175	28.3	-37.5	12.93	5.6	0.5	7.3	21.3	2.9	48.9
הנשיא אגח	224		235500	528.0			-216050	164	268	3.7	-7.1	9.93	172.0	3.9	150.7	275.6	2.1	69.9
יעקר 1	666		14401	95.9			-6009	555	3145	9.8	-41.6	9.93	1.3	0.5	7.6	17.7	2.3	33.8
יעקר אגח	168.5		38682	49.2	-6.5	-3.3	-47781	135	266	18.9	-45.8							
יעקר אגח	101.5		47767	48.5			-32400	100	182.5	1.5	1.5							
יעקבנוסקי	550		3231	17.8	-18	-1.8	-5031	419	878	3.4	-38.5	9.93	10.6	0.8	5.7	13.8	2.4	16.9
יעקבי א	321		2980	9.3	-2	-0.6	-2590	250	389	5.2	-31.7							
ירדן	622		9146	56.9	49	8.6	38144	359	1076	16.0	6.5	12.93	0.5	0.6	8.0	19.9	2.5	35.9
ירדן אופ	422	78	6685	28.2	28	7.1	16043	196	857	5.5	-4.5							
ירדן אגח	116		39928	46.3			-6928	86	174.5	2.2	3.6							
ישראל	3294		3118	102.7	127	4.0	8790	2805.6	4711	7.2	-23.1	12.93	3.7	0.8	20.9	35.2	1.5	44.9
ירושלים	2498		3178	79.2	222	9.8	20934	1418	3224	21.9	-13.7	12.93	3.7	0.1	6.2	19.3	3.1	100(
ירושלים אופ	2763		2400	66.3	399	14.0	7548	1338	4266	18.9	-18.5							
ירושלים אגח	253		12000	30.4	7	2.8	48000	177	325	14.0	-8.0							
ישפרו 1	10157		144	14.6	-103	-1.0	-177	6091	14616	4.8	-28.1	12.93	11.5	4.2	58.9	103.2	2.0	24.8
ישפרו 5	8945		1009	90.3	426	5.0	3979	5858	11733	19.2	-16.4							
ישפרו אגח א	225		17342	38.8			5596	162	292	9.8	-15.4							
לוי	834		10645	88.0			-4157	651	978	8.7	-24.1	9.93	17.7	2.3	15.0	35.1	2.3	15.2
לוי אגח	281		10208	20.5			-215	156	290	17.5	-38.0							
לוי אגח א	104		74501	77.5	-1.5	-1.4	-69501	101.5	106	2.8	4.0							
ליבנשטיין	1221		8733	106.6	41	3.5	28400	586	1615	11.1	7.1	9.93	16.9	3.1	6.1	20.4	3.3	6.5
לנדאו 1	9876		1749	158.7			-2758	3480	11068	13.1	-6.6	9.93	2.5	0.1	3.2	18.8	5.9	100(
מגדל	4205		7465	314.0			1412	1416	4783	4.8	8.9	9.93	0.2	-0.3	8.3	39.5	4.8	הפ'
מגורי בניה	7300		1090	79.6			-1274	3889	10857	7.4	-15.4	12.93	10.6	0.9	18.1	35.6	2.0	41.1
מושקוביץ	1229	100	7471	91.8			14406	460	1822	13.9	-1.8	9.93	58.8	1.1	6.9	32.5	4.7	28.7
מושקוביץ אופ	1177		1585	18.6			114	395	1900	19.1	-1.2							
ים סוף	910		14735	134.1	20	2.2	14498	525	1100	13.5	2.0	12.93	12.5	3.5	38.3	34.8	1.8	15.5
מישאל	442		22814	97.3	33	8.1	18895	236	658	21.4	13.5	9.93	10.9	-0.2	7.1	23.1	3.3	הפ'
מישאל א	158		86815	135.9			-62974	61	404	1.0	-9.5							
מישאל אגח	141.5		26956	38.1	2	1.4	101019	102.5	199	11.4	-8.7							
מירלו אופ 3	1000		5081	50.5				769	2595	6.0	-42.4	9.93	43.4	1.8	31.7	93.0	2.9	52.3
מירלו אגח 2	130		90000	117.0	-0.5	-0.4	-163000	121.5	153.5	2.4	-6.8							
מירלו אגח	237		5955	14.1	2	0.9	2500	220	344	1.5	-9.9							
מליבו 1	1977		4430	87.6			1460	1574	3056	25.0	-15.4	9.93	102.9	-4.9	57.1	93.5	1.6	הפ'
מליבו אגח	122		4634	5.7			-20000	109.5	129.5	5.0	-0.8	9.93	102.9	-4.9	57.1	93.5	1.6	הפ'
מליסרון	1351		2280	29.7	20	1.5	17735	563	1583	8.2	1.4	12.93	6.8	1.5	16.0	73.2	4.6	48.8
מליסרון אג	715		13469	96.3	4	8.6	4664	175	854	12.7	-4.4							
מליסרון אג	231	שף						187.5	264	-1.7	3.6							
מנרב	14364		180	14.4	212	1.5	173	3404	20011	18.7	-14.3	9.93	47.0	2.0	8.2	31.1	3.8	15.4
מגיד לבניין	791		60814	481.0	59	8.1	104859	551	1078	27.2	-16.9	9.93	63.1	5.2	25.7	69.0	2.7	13.3
מגיד לאום	245		55672	136.4	35	16.7	153405	140	573	65.3	-41.7							
מגיד לאגח	144.5		60400	87.4	4	2.8	440000	116	180.5	8.6	-8.5							
מגיד לאגח	115.5		175594	203.0			-16699	99	127.5	3.6	-7.2							
לישטר 5	392		17067	70.0	-4	-1.0	-86738	137	582	26.5	6.8	9.93	47.9	-3.6	28.7	46.4	1.6	הפ'
נאות אביב	2160		4049	87.5			-2579	1058	5525	6.3	3.3	9.93	3.4	-0.1	7.4	15.5	1.8	הפ'
נכסי אגורים	731		7343	53.7	14	2.0	22940	604	1025	4.4	-19.2	12.93	14.1	0.7	63.7	81.3	1.3	100(
נכסי אופ 3	163	100	12460	20.3			-502	83	555	35.6	-59.3							
נכסי אגח	285				-12	-4.0	-44522	207.5	372	6.7	-18.7							
נכסי אגח 3	130		7400	9.6			-6450	111.5	152	0.8	-6.5							
סולומון אח	537		3760	20.2	26	5.1	29183	475	548	13.1	-21.6	9.93	18.1	1.3	8.3	14.8	1.8	11.3
סולומון אופ	159.5	85	14795	23.6	8.5	5.6	47254	151	192	1.9	-32.7							
סופט	451		12207	55.4	1	0.2	29179	255	735	9.2	-20.5	12.93	20.3	1.6	25.3	49.2	1.9	30.3
סופט אגח	414		19659	81.4	1	0.2	36364	194	885	24.0	-30.9							
ערמוני	999		4019	40.1	17	1.7	3066	766	1568	-7.8	-25.2	9.93	8.5	0.4	10.5	34.6	3.5	84.0
ערמוני אופ	557		12327	69.8	-25	-4.0	-52738	427	1258	-2.3	-42.4							
ערמוני אגח	128.5	שף						99	170	-0.8	-9.5							
פרץ בנין 5	4042		1613	65.2	58	1.3	231	2716	6213	-1.3	-12.9	12.93	6.3	1.3	6.4	13.5	2.1	10.0
קרור 1	605		6518	44.6	18	2.7	28095	403	1042	10.5	-15.6	9.93	27.4	1.7	8.8	18.7	2.1	18.7

בנקים והב' אחזקה

שם המניה	השער אתמול	% בית	המחזור ש"ח ע"נ	התמורה באלפי ש"ח	שינוי	שינוי %	הצעה/ביקוש ש"ח ע"נ	שער נמוך	שער גבוה	תשואה חודשית	תשואה שנתית	תאריך	מכפיל רווח	רווח	הון עצמי	שווי שוק	שווי/הון	מכפיל
אגוד	237496		14	35.2			4	180900	291160	8.8	-11.8	9.93		2.0	26.2	99.0	3.7	49.9
בנק אגוד	2385		1942	24.9			1444	997	8781	54.1	-65.9	12.93		48.2	452.8	661.4	1.5	13.7
בנק אגוד אופ	7136		518	37.0			-452	5619	11097	18.9	-20.6							
כלל בר 1	12894		4436	572.0	191	1.5	6261	10201	17143	15.1	-12.0	12.93		6.8	53.0	74.3	1.4	18.9
מסחר אופ	1772		3237	57.4	165	10.3	34814	960	3445	18.3	-33.1	12.93		4.2	27.8	69.7	2.5	16.6
מסחר אופ	1876	94	1948	36.3	32	1.7	14229	981	3582	21.3	-39.2							
מסחר 5	117.5		211456	249.0	1	0.9	212767	90	150	4.0	-13.0							
מסחר א	239		25000	59.8	13	5.8	174795	164.5	371	15.0	-19.5							
מת העש 1	16648		2215	368.0	-42	-0.3	-2620	11291	24791	20.5	16.1	12.93		9.2	143.0	191.0	0.9	14.3
מת העש גג	886290		10	88.6			48190											
					4.8	48		724949	906549	4.8	5.6							
מת העש 11	945212		1	9.5			-2369											
					-0.3	-1		724374	1005956	-0.3	4.4							
בנק מסד 1	953		8170	77.9			-4900	631	1258	5.9	-12.7	9.93		0.4	7.9	24.7	3.1	60.7
מסד שה א	243	שף						166.5	306	3.8	-11.6							

משכנתאות

שם המניה	השער אתמול	% בית	המחזור ש"ח ע"נ	התמורה באלפי ש"ח	שינוי	שינוי %	הצעה/ביקוש ש"ח ע"נ	שער נמוך	שער גבוה	תשואה חודשית	תשואה שנתית	תאריך	מכפיל רווח	רווח	הון עצמי	שווי שוק	שווי/הון	מכפיל
אדנים 01	482986	שף						260057	664939	-12.0	-26.8	12.93		1.2	9.7	34.0	2.6	21.4
כלל למשכ	41818		139	58.1	104	0.2	436	34687	57980	4.5	-15.2	12.93		5.0	62.1	87.6	1.4	17.4
כלל משכ אג	4693		422	19.8	255	5.7	6281	3870	19585	-0.1	-69.4							
בנק ירושלים	436		32515	148.5			-27349	356	722	5.1	-38.9	12.93		1.6	21.0	40.3	1.0	35.5
ירושלים אופ	265		43967	116.5	10	3.9	85418	226	615	4.3	-47.1							
ירושלים אגח	136.5		133978	182.9	1	0.7	361812	116	168	1.5	-12.5							
כרמל	982		11019	108.2	29	3.0	29495	863	1548	6.9	-24.3	12.93		0.2	14.8	29.0	2.0	100(
כרמל אגח	392	81	9772	38.3	20	5.4	33573	331	624	14.0	-23.9							
לאומי משכ ש	102779		122	125.4	765	0.7	191	79157	125300	10.1	1.5	12.93		6.2	47.6	109.8	2.5	17.6
משכן	40488		2322	940.0			-1612	33602	47159	10.7	-1.9	12.93		14.6	95.2	224.0	2.4	15.4
משכן אופ 4	5298		1984	108.9	312	6.3	4291	3856	10261	24.5	-37.6							
משכן אגח	188.5				0.5	0.3	100000	161	210	1.3	8.5							
עצמאות	102249		95	97.1	-773	-0.8	-86	60954	137001	8.8	-10.5	12.93		2.2	25.0	45.0	1.8	28.2
טפחות רג ש	185765		201	373.0	2293	1.2	113	160077	243279	6.6	1.8	12.93		22.0	181.4	328.3	1.8	14.7
טפחות בב ש	190950		21	40.1	5562	3.0	32	158433	259456	3.9	-6.6							
דיסקונט משכ	24848		488	121.3	956	4.0	1655	15458	29112	11.1	-12.5	12.93		7.5	65.5	131.4	2.1	17.6
שלמון	9998		3611	361.0	-25	-8.3	-2925	6335	11154	9.5	-8.5	12.93		2.0	15.5	30.2	1.9	14.8

מימון

שם המניה	השער אתמול	% בית	המחזור ש"ח ע"נ	התמורה באלפי ש"ח	שינוי	שינוי %	הצעה/ביקוש ש"ח ע"נ	שער נמוך	שער גבוה	תשואה חודשית	תשואה שנתית	תאריך	מכפיל רווח	רווח	הון עצמי	שווי שוק	שווי/הון	מכפיל
מרחי השק	17746		698	123.0	219	1.2	981	11876	27297	-2.8	-27.9	12.93		6.3	20.1	95.0	3.4	15.1

ביטוח

שם המניה	השער אתמול	% בית	המחזור ש"ח ע"נ	התמורה באלפי ש"ח	שינוי	שינוי %	הצעה/ביקוש ש"ח ע"נ	שער נמוך	שער גבוה	תשואה חודשית	תשואה שנתית	תאריך	מכפיל רווח	רווח	הון עצמי	שווי שוק	שווי/הון	מכפיל
אילון בטוח	1181	בז			-122	-18.0	-111511	232	1795	-38.7	29.2	9.93	48.8	-0.9	9.3	24.6	2.7	הפ'
אילון אגח	582	בז			-65	-18.0	-180592	163.5	1035	-41.1	13.0							
איתן	343		73454	252.0	-3	-0.9	-64698	329	543	-13.6	-38.1	12.93	58.3	1.1	12.0	28.3	1.7	19.3
איתן אגח	203		50000	101.5	-3	-1.5	-81797	184	283	-1.5	-23.1							
ארדס 01	2245		15206	341.0			-13082	2045	4145	5.5	-44.0	12.93	166.8	4.1	32.0	58.8	1.8	14.2
הדר 1	1682		23286	392.0	49	3.0	30326	1072	2235	4.8	-4.8	12.93	166.8	14.3	64.1	118.4	1.0	8.3
הדר 5	1583		3627	57.4			-639	1026	2153	5.4	-5.1							
הכנה	163	הפ						163	165	0.0	0.0	6.93	377.0		26.0	67.2	2.6	הפ'
הפניקס 01	4730		13284	631.0	248	5.5	37497	4430	8381	-4.0	-33.9	12.93	532.3	11.4	55.3	145.6	2.6	12.8
הפניקס 05	4351		2786	121.2	54	1.3	3487	4260	8507	-11.3	-38.9							
המשמר הישראלי	2415	הפ						1532	3170	3.3	-15.7	9.93	304.4	0.4	52.2	150.5	2.0	17.9
המשמר הישראלי	2165	הפ						1455	2918	9.8	-18.2							
המשמר אגח	294	הפ						194	405	9.3	-18.6							
מנורה 1	1574		2425	38.2	-16	-1.0	-3835	1433	1973	-0.4	-12.8	12.93	206.3	8.5	28.4	136.7	4.8	15.0
מנורה 5	1522	93	4992	76.0	-15	-1.0	-16947	1344	1996	1.3	-11.2							
סהר	2491		4582	110.0			9495	880	2758	-8.4	32.6	12.93	68.0	15.6	49.5	166.3	8.4	18.6
סהר אגח	1683		9299	156.5	4	0.2	13317	468	2045	-9.9	36.3							
סהר אג א	193.5		78158	151.2			81710	106.5	213	-6.1	32.1							
סהר ביטוח	812		7840	63.7			-2582	557	1140	7.3	-19.4	12.93	133.6	1.7	14.8	31.7	2.1	18.8
ציון 1	12124		151	18.3			-152	7179	20581	4.9	-29.5	9.93	103.3	-0.1	12.5	20.7	2.3	הפ'

מסחר

שם המניה	השער אתמול	% בית	המחזור ש"ח ע"נ	התמורה באלפי ש"ח	שינוי	שינוי %	הצעה/ביקוש ש"ח ע"נ	שער נמוך	שער גבוה	תשואה חודשית	תשואה שנתית	תאריך	מכפיל רווח	רווח	הון עצמי	שווי שוק	שווי/הון	מכפיל
אלקטרה 1	6594		125	8.0			-247	2257	9706	7.4	-24.7	12.93	73.5	2.6	14.6	65.7	4.5	25.1
אלקטרה 5	6167		1245	76.8			-1241	2229	8098	12.2	-22.4							
שבר	916		1511	13.8	11	1.2	20331	824	1515	3.9	-29.3	9.93	28.5	0.8	6.9	13.0	2.0	18.4
שבר אופ 1	692		1899	13.1			-899	587	1378	17.8	-39.4							
שבר אגח א	116.5	96	50000	58.3	-1	-0.9	-32081	104.5	145.5	8.9	-7.5							
ויליפר	916		19844	181.8	29	3.5	24241	566	1674	36.1	-37.9	9.93	19.3	1.5	8.4	19.6	2.3	13.0
ויליפר אגח	118.5		64100	76.0	0.5	0.4	27176	103	141.5	5.8	-8.5							
ויליפר אגח	521		41427	216.0			-59842	250	1262	74.2	-34.4							
ויליפר אגח	314		9993	29.5	5	1.6	15238	181.5	989	66.1	-60.2							
חמי 1	1138		4459	50.7			-5664	994	1779	0.2	-31.4	9.93	54.2	1.2	9.2	23.2	2.5	20.1
חמי אופ	551		3261	18.0	-11	-2.0	-4580	370	929	4.0	-39.0							
חמי אגח א	146	שף						120.5	201	-0.5	-26.3							
חמי אגח ב	122.5		300000	368.0			-400626	97.5	152.5	4.3	-3.2							
טים לייף	740		6200	45.9			4826	585	1256	12.5	-12.8	9.93	57.8	-0.2	14.0	20.2	1.4	הפ'
טופרין אופ	800		[illegible]	[illegible]			1600	[illegible]	1330	18.1	-14.4							
טופרין אגח	115.5				-0.5	-0.4	-390847	80.5	130	2.3	3.7							
טלסיס	1255		58955	681.0	84	5.8	37627	795	2362	15.0	-18.6	12.93	13.4	1.7	7.4	37.1	5.0	21.6
יצר אגח	157		11490	18.1	0.5	0.8	36802	136.5	296	2.5	-4.3	9.93	17.5	3.4	35.3	93.2	2.6	11.8
כלל רשתות 1	130062		112	146.6			-76	97324	172995	12.5	-6.2	12.93	31.1	-1.0	23.1	47.7	2.1	הפ'
כלל ר אג 2	218		120097	279.0			39506	170.5	289	10.7	-7.6							
כספי אופ ה	983		50823	492.0	-20	-2.0	-54028	859	1597	9.6	-38.1	12.93	104.6	7.2	85.1	187.6	2.2	26.2
מרכנתיל 1	1127		21513	243.0			-4777	687	1564	19.5	-13.8	12.93	22.2	2.1	7.2	36.7	5.1	17.5
מרכנתיל אופ	1784		6944	123.9			-9942	1056	2646	34.7	-17.0							
מרכנתיל אג	96.5		243800	235.0			-139740	91.5	96.5	2.7	-8.5							
נגבטק	889		4040	35.9	7	0.8	2900	585	1229	12.1	-15.2	12.93	14.1	1.3	6.6	23.0	3.5	17.2
נגבטק אופ	882		4418	35.4			-677	470	1043	9.1	-11.9							
נטי ליין	1348		2805	27.0	-7	-0.5	-5005	735	1419	-0.8	17.7	9.93	27.4	1.1	9.0	32.3	3.6	30.3
נטי לי אגח	715		115	0.8			-173	344	990	5.9	18.2							
סנלסון	532		10540	56.1	-1	-0.2	-6535	495	811	1.7	-7.8	9.93	36.6	1.4	9.7	26.7	2.5	18.1
סנלסון אופ	325		35874	80.7			-9941	175	485	-10.7	-25.2							
ספקו	2051		3154	64.7	79	4.0	3454	1240	2585	4.7	-3.3	12.93	19.7	1.4	6.4	27.8	6.3	19.0
ספקו אופ	1339		5420	72.6	80	7.0	13782	540	1855	14.9	-9.0							
פלדמן	626		21387	133.9			-2482	339.5	816	26.0	-8.5	9.93	36.1	0.7	7.2	19.8	2.8	27.7
פלדמן אג	160		21645	34.6	7.5	4.0	43692	116.5	452	18.1	-24.2							
פלדמן אג	474	98	12101	57.4	37	8.5	21372	327	797	45.0	-16.7							
פלדמן אגח	180		30000	54.0			30000	111.5	228	18.5	-6.5							
פריסל 1	4857		412	20.0	48	1.0	7086	3016	6127	3.0	-19.3	12.93	35.1	2.3	9.6	31.3	3.3	14.5
רפק	3768		5665	214.0			-1353	1649	4393	12.8	-11.4	12.93	28.8	2.4	9.9	66.3	6.7	27.7
רפק אופ	3247		2986	94.4			-6800	1222	4335	6.9	-14.7							
רפק אגח	155		39999	62.0	1	0.6	6099	100.5	187.5	4.7	-9.1							
רבוע כחול	1285		27012	326.0	18	1.5	41642	761	1251	16.8	2.1	12.93	299.6	6.0	62.8	121.6	1.9	17.7
רבוע אופ 3	394		45601	179.7	35	9.7	76855	238	511	19.0	-5.1							
רבוע אופ 4	293		18870	55.3	20	7.3	41217	162.5	375	15.4	-7.0							
אסותא 1	1445		24071	348.0	18	1.3	36736	462	1476	5.0	17.6	12.93	20.3	1.1	12.7	31.2	2.4	29.6
אסותא אגח	291		35000	101.9				156	380	6.2	15.9							
בזק אופ ב	345	הפ						298	523	9.2	-24.8	9.93	1634.1	86.0	1174.0	1710.5	1.5	20.1
בזק	3232		10504	342.0	241	8.0	13696	2663	4815	13.4	-22.6	12.93	30.4	3.4	11.2	64.6	5.8	19.2
בילתק	4831		819	33.0			-485	903	5900	10.7	-18.1	12.93	17.7	0.9	6.8	68.5	10.1	72.4
בילתק אופ	3177		1212	38.5			695	404	4942	3.2	-22.4							
בילתק אגח	409	שף						100	652	4.3	-28.0							
בריית אופ	192		63561	122.0			98615	99	334	4.3	-8.1	12.93	378.3	14.7	160.0	281.5	1.8	19.2
בריית אגח	130		50000	65.0			46	100.5	142	-0.4	1.2							
דנאל	1918		14461	277.0			1607	742	1918	21.3	14.1	12.93	26.7	1.0	5.2	22.8	4.4	21.9
דנאל אופ	842		9869	83.1			2976	155.5	842	52.0	25.6							
דן רכב	825		2000	16.5	73	9.7	2500	416	889	34.5	1.6	12.93	17.5	2.7	7.1	39.0	5.5	16.3
דן רכב אג 1	400		15742	63.0			-15687	115.5	562	68.0	-10.1							
דן רכב אג א	152		54876	83.4			-29801	102	178.5	12.2	-7.9							

שרותים

שם המניה	השער אתמול	% בית	המחזור ש"ח ע"נ	התמורה באלפי ש"ח	שינוי	שינוי %	הצעה/ביקוש ש"ח ע"נ	שער נמוך	שער גבוה	תשואה חודשית	תשואה שנתית	תאריך	מכפיל רווח	רווח	הון עצמי	שווי שוק	שווי/הון	מכפיל
תל מסון 1	5998		2405	144.3			-577	4692	7982	19.7	-10.5	12.93	6.8	3.1	30.1	47.4	1.6	15.5
תל. אופ	2750		3472	95.5	-42	-1.5	-3349	1456	4554	37.2	-20.4							
תל. אגח 1	132.5		20000	26.5	0.5	0.4	100000	118.5	149	1.9	-2.3							
תל. אגח 2	135				1.5	1.1	170000	116.5	168	5.9	-6.5							
תל. אגח 3	113.5	שף						92.5	123	1.3	-3.8							
יובנל	3386		4499	152.3	34	1.0	14864	1533	4436	9.2	-15.2	9.93	0.3	0.4	5.2	19.2	3.7	45.1
כספים	1907		6150	117.3	9	0.5	3836	1563	3246	-1.7	-29.4	12.93	80.5	2.4	30.8	86.5	2.8	35.5
כספים אז	1831		4390	45.3	-21	-2.8	-48519	795	1870	6.7	-32.5							
מגעל	1394		4248	59.2	-18	-1.3	-7716	1054	1641	16.5	-18.0	9.93	22.8	2.6	12.2	42.5	3.5	16.5
מגעל אופ	318		17229	54.8	34	12.0	50591	247	699	7.8	-45.0							
קשר רבם אפשר	1425		4240	60.4	66	4.8	4750	1053	1672	18.9	-11.5	9.93	33.0	1.8	11.1	36.0	3.1	19.6
קשר אופ 1	740		1200	8.9	15	2.1	7304	614	1148	18.0	-31.3							
קשר אגח א	150				4.5	3.1	93326	118	194	10.5	-8.8							
קשרי תעשיה	1934		8185	158.3	43	2.3	16738	1014	2902	21.2	-31.7	12.93	39.7	2.5	8.1	46.8	5.8	19.1
תעשיה אופ	1610		2487	40.0	77	5.0	2844	665	2421	36.0	-32.0							
השכירה	1035		11524	119.5	-5	-0.5	-6108	722	1445	10.8	-22.8	12.93	17.2	1.5	6.3	26.4	4.3	18.0
השכירה אופ	580	97	2000	11.6			3895	390	1079	15.3	-35.9							
השכירה אגח	138.5		10455	14.5	1.5	1.1	49545	109.5	181.5	6.1	-17.6							

WizRule מגלה את החריגים, ושולחת אותם להסתכלות.

WizRule היא תוכנה מקורית של חברת חשבשבת שסורקת במהירות בסיסי נתונים פופולריים (dBASE, FOX, Paradox, Clipper ואחרים) ומגלה בהם מיידית את כל הטעויות שהסתננו ועלולות לגרום נזק כבד לעסק או לארגון.
הפעולה מתבצעת באמצעות אלגוריתם מתמטי ייחודי, שפותח בחשבשבת. הוא מגלה באופן שיטתי את כל החוקים החלים בקובץ ואת החריגים מהם (לא, לא צריך לומר לו מראש אילו חוקים עליו לגלות)
WizRule זכתה להכרה בינלאומית בתערוכת Comdex בה הוכתרה בתואר Best of Comdex Finalist.
$200 + מע"מ (699ש"ח כולל מע"מ)

BEST OF COMDEX/FALL '93 BYTE Finalist

חשבשבת — והעסק עובד חכם

בית חשבשבת: רח' בית הלל 3, שכ' מונטיפיורי, תל־אביב 67017 טל: 03-5631919

סנה אלי

هكذا من الأصل

שם החברה	השער אתמול	% בית	המחזור בא"ש	תמורה באלפי ש"ח	שער בנק	שער ב"ב	הזמנ/היצע בקיפ"ש	שער נמוך	שער גבוה	תשואה	תשואה שנתית
יהודה אגח	218		19422	42.3	-11	-4.8	-40444	130	563	28.2	-58.2
כלל ביוח	1977		12369	249.0	-40	-2.0	-19472	1624	3836	7.9	-22.6
כנם	624		70669	441.0	6	1.0	77996	478	845	8.1	-8.5
כנם אופ	187.5		12080	22.5	23	14.0	37441	97.5	293	24.6	-4.8
כנם אגח א	134				0.5	0.4	60000	116.5	149.5	-0.4	-2.1
כנם אגח ב	98.5		5360	3.5	1.5	1.5	126640	90	186	1.5	-2.5
מדגל	845							756	1202	-4.5	-27.3
מודל אופ	183	91	4550	8.3	-2.5	-1.3	-5990	136	382	-6.2	-44.8
מזמו"ר פלוזו	208	90	43562	98.6	6	3.0	285670	177	331	16.2	-22.1
מלדה אופ	85		13595	11.6	4	4.9	33733	56.5	168	58.4	-28.6
מלדה אגח	118				0.5	0.4	50800	184	152	4.8	-4.8
מודטק 1	1607	87	960	15.4	35	2.2	1601	1164.5	3272	6.7	-26.7
מודטק 5	1354	100	4830	65.4	7	0.5	4663	1055	2224	14.6	-18.7
מעות אלקטרון	416	93	5344	13.9			5207	393	814	1.0	-39.5
מעות אופ	18.7		53500	10.0	1.7	10.0	75631	8.4	208	-59.9	-86.2
מעות אגח	115.5							100.5	123	2.7	-2.5
פיצה פלסט	1170		23347	273.0	26	2.3	24078	761	1877	36.7	-23.2
פיצה אגח	247		41244	101.9	20	8.8	57985	76	952	125.6	-68.7
ספר אופ	17598				957	5.8	17	13673	25118	18.5	-22.0
פימטל	1658		15679	259.0			-9515	1538	2766	0.5	-29.8
פימטל אג	521		6132	31.9	-20	-3.7	-8150	475	1288	9.7	-38.7
קליל 5	2537		4031	102.3	50	2.0	10490	2033	3645	13.1	-16.4
קרגאל פח 1	2878		2850	59.0			1622	2721	5309	5.8	-36.4

אלקטרוניקה

שם החברה	השער אתמול	% בית	המחזור בא"ש	תמורה באלפי ש"ח	שער בנק	שער ב"ב	הזמנ/היצע בקיפ"ש	שער נמוך	שער גבוה	תשואה	תשואה שנתית
אדטשם אגח	171.5		188659	324.0	-1	-0.6	-194921	198.5	200	1.5	7.9
אופיר	404		14420	58.5	1	0.2	10292	325	597	1.5	-3.9
אורבוט	722		6301	46.9	11	1.5	1239	528	1083	3.6	-14.6
אורמת	1107		22856	244.0	82	8.0	31231	913	1724	13.8	-35.8
אלביט	946		5743	54.3	86	10.0	9748	850	1577	-3.8	-24.4
אלביט אג 1	25811		342	62.5			-52	20087	34788	-0.1	-22.2
אלקטרה 1	11134		1760	196.0	590	5.0	2285	7329	12173	13.0	-5.0
אלקטרה אג	378		18941	70.1	7	1.9	61059	242	392	11.8	-5.6

בנק המזרחי - מכשירים פיננסיים עתידיים

מערכת בנק המזרחי לעסקות עתידיות בשקלים

על מדד המניות וההמירים ומדד מעוף

אופציות על מדד "כל המניות וההמירים"
שערי הנעילה כפי שנקבעו ביום 12.4.94

תאריך מימוש	שער מימוש	CALL שער סגירה	PUT שער סגירה
29.4.94	250	120	1960
29.4.94	260	20	2860
29.4.94	240	270	1150
29.4.94	220	1000	400
27.5.94	260	660	3310
27.5.94	250	350	2000
27.5.94	220	1590	400
30.6.94	250	480	2000
30.6.94	270	90	3700
30.6.94	220	2000	970
29.7.94	240	1100	3410
29.7.94	250	650	1880
29.7.94	220	2020	610
30.8.94	220	2430	630

אופציות על מדד מעו"ף
שערי הנעילה כפי שנקבעו ביום 12.4.94

תאריך מימוש	שער מימוש	CALL שער סגירה	PUT שער סגירה
29.4.94	240	30	2580
29.4.94	250	30	3810
29.4.94	230	170	1530
29.4.94	210	960	350
27.5.94	240	260	2450
27.5.94	250	90	3480
27.5.94	210	1420	650
30.6.94	260	180	4200
30.6.94	240	480	2530
30.6.94	250	350	3400
30.6.94	210	1890	780
29.7.94	230	1200	1820
29.7.94	240	810	2480
29.7.94	230	2250	910
30.8.94	210	2760	1100

"עתידיות" על מדד "כל המניות וההמירים"
שערי הנעילה כפי שנקבעו ביום 12.4.94

חוזה	29.04.94	27.05.94	30.06.94	29.07.94	30.09.94
שער	233	234.5	234.8	239	243

מדד המניות שפורסם ע"י הבורסה ליום 11.04.94 232.39

"עתידיות" על מדד מעו"ף
שערי הנעילה כפי שנקבעו ביום 12.4.94

חוזה	29.04.94	27.05.94	30.06.94	29.07.94	30.09.94
שער	215	217	219.5	220.5	228

מדד המעו"ף שפורסם ע"י הבורסה ליום 11.04.94 215.29

בנק גדול אבל לא גדול מדי

בנק המזרחי

תעשיות שונות

השקעה ואחזקות

חיפושי נפט

מקבילה

מוצרי בניה

מוצרים כימיים

עץ ונייר

טרייד אין מוטורס

מציעה:

רכבים משומשים מטרייד אין.

1. ביואיק לה-סייבר 93'.
2. פונטיאק גרנד-פרי 94'.
3. ספארי 94.
4. שברולט קורסיקה 94'.
5. הונדה סיוויק 91'.

GM PONTIAC BUICK CHEVROLET

* מחלקה מיוחדת לאנשי עסקים...

שירות אישי

לכל דגמי 94.

דרך בית 74 תל-אביב קומה 5

טל: 03-5626002/3

חידוש חוזה שירות למחדשים ולמצטרפים חדשים

מבצע

* הנחות משמעותיות ברכישת חומרי עזר למדפסות לייזר למשך כל תקופת חוזה השירות
* פרמיית ביטוח "גמישה" בהתאם להיקף הציוד המבוטח
* מחירים מיוחדים בהתאם להיקף השעות הנדרשות

star hp brother Canon Apple

המעבדה המרכזית והמשוכללת למדפסות לייזר ולמחשבים

הסבה והשבחת מחשבים * שירות לפי קריאה באתר הלקוח * ביטוח שנתי

אוריסון האאה ה-21 בע"מ

שיווק, מכירה ומעבדות שירות: רח' סרלין 40 חולון 58298, טל. 03-5056917 פקס. 03-5056934

שם המניה	השער אתמול	% ביצ	המחזור ש"ח ע"נ	תמורה באלפי ש"ח	שינוי בנק	שינוי ב"ש	היצע/ביקוש ש"ח ע"נ	שער נמוך	שער גבוה	תשואה שנתית	תשואה חודשית	תאריך הדוח	מכירות	רווח נקי	הון עצמי	שווי שוק	שווי שוק/ה.ע.	מכפיל
בן שמואל 2א	304		3100	11.9			5100	374	739	-12.5	-26.1							
גזית	524		21416	113.3			-10047	446	656	12.3	-29.8	9.93	12.2	0.5	6.6	12.8	1.8	22.9
גזית אר	100		20406	86.7			-11091	155.5	244	28.4	-36.4							
גיבור	1416		1512	21.4	-74	-5.0	-3075	1155	2863	-11.5	-22.7	9.93	1.4	0.2	3.5	10.0	2.8	40.6
גיבור אר	753		4031	30.4				449	1714	-8.4	-11.7							
ג.ד.ג	656		8238	54.0			-430	481	903	3.1	-20.7	12.93	8.1	1.0	7.2	19.0	2.6	18.6
ג.ד.ג אופ	161.5		54798	34.2			39968	130	443	12.2	-51.8							
הבית סוגו	1029		7286	131.8	58	3.3	29187	1063	2661	20.4	-17.8	12.93		3.2	12.3	45.6	3.7	14.4
הבית אגח א	104		215291	234.8			-200971	95	121	5.6	-1.4							
הבית אופ 1	1620		6930	112.1	20	1.3	15705	936	2553	18.4	-20.6							
הבית אופ 2	1030		2210	22.8	61	6.3	10815	767	1788	17.0	-30.1							
הבית אופ 3	1112		3030	53.7				1091	2102	11.1	-33.7							
הניקשר	806		2500	38.2	72	9.8	2500	546	974	23.8	5.6	12.93	11.9	1.2	5.2	28.8	4.8	17.0
הניקשר אגח	115		28500	79.1	0.5	0.4	50006	98.5	131.5	8.9	0.4							
הניקשר אר	667	שב						465	870	19.1	-2.5							
הראל	256	90	24304	62.2	-13	-4.8	-60195	86.5	434	9.4	-31.9	12.93		0.0	2.1	4.5	2.2	>100
הנד	3152	99	1196	37.7			-1112	706	3915	15.0	26.0	9.93	6.1	0.1	0.3	4.4	14.1	הפ'
דינל	471		1048	8.7	43	10.0	28449	388	896	9.0	-45.4	9.93	15.7	0.4	4.6	10.0	2.2	22.9
דינל אופ 1	220		15627	34.4			-11091	190	589	15.0	-60.8							
וילן 1 שח	34.7		88972	30.9				22	54.5	15.3	-13.2	12.93			4.7	5.4	1.1	
וולק 1	6090		1048	63.8	-108	-1.7	-918	1292	10183	9.7	19.2	12.93		-0.4	1.2	11.0	9.5	הפ'
וולק קידומים	19.3		1014713	195.7			-831097	17.3	108	2.1	-47.3	12.93		-3.6	10.5	13.4	1.3	הפ'
וולק קידום אר	7.9		547570	48.3			-705618	5.7	88	-1.2	-61.1							
ונאל גרות	438		9242	40.5	33	8.1	87735	327	754	11.7	-22.3	9.93	0.0	-0.3	7.8	14.4	2.1	הפ'
ונאל אופ א	337		2549	8.6	28	9.1	61594	239	687	14.2	-26.4							
ונאל אופ ב	325		42220	136.4	8	2.5	69988	239	388	14.9	-25.1							
ונאל אגח 1	127		6000	8.5	0.5	0.4	18200	102	181	2.4	-12.4							
ונאל אגח 2	105		31406	33.0			-6190	100.5	109	2.9	5.0							
ונבאר סכ אג	114		151517	172.7			-1643	96	170.5	2.7	-12.0							
ונבאר סכום	9801		1636	83.3	57	1.0	860	4536	13944	14.9	-37.6	12.93		1.5	8.6	8.5	1.0	6.5
זנוור	376	שב						314	571	12.2	-22.5	9.93		0.4	6.0	10.4	1.7	27.7
זנוור אופ	270		3536	9.6				178	450	20.0	-29.9							
זגלי 1 שח	7811		259	30.2				2273	10020	4.6	68.4	12.93	1.0	0.3		10.1		37.0
ויטסיני	4679		280	13.1	12	0.3	64	1934	5856	5.0	10.6	12.93		0.2	3.0	18.6	3.5	68.9
זיכון השקעות	3027		9613	291.0	123	4.2	22590	1710	4000	12.7	-28.3	12.93	15.9	0.2	11.5	94.0	8.1	>100
זיכון אגח א	159		10000	15.9	3.5	2.3	232000	107	286	4.5	-26.0							
זיכון אופ	1650	91	5314	87.7	52	3.3	10402	667	3492	1.7	-45.3							
חדיה	1344	100	3162	42.5			33	596	1435	-0.7	10.4	9.93	1.0	-0.2	2.8	21.8	7.9	הפ'
חדיה אופ	1065		2281	24.3	-30	-2.7	-6366	298	1299	1.6	-0.7							
חילן	243		22331	54.3	7	3.0	16017	197	523	13.6	-23.3	9.93	2.6	-0.6	5.5	8.4	1.5	הפ'
הר ארזי	775		4000	31.0	23	3.1	14652	621	775	17.8	-2.9	12.93	19.7	2.3	9.7	22.1	2.3	9.6
הר ארזי אר	301		10255	54.9	3	1.0	28375	188.5	301	21.9	0.0							
קוי הידראול	1098		2735	30.0			1738	335	1652	5.0	6.6	12.93	5.5	0.7	4.6	24.6	5.3	85.8
הידראול אופ	714	98	3444	24.6			69	96.5	1226	5.0	-13.1							
הכשרה ביטוח	333		308	1.6	24	4.7	1082	420	779	6.0	-26.4	12.93	57.6	0.4	10.4	26.7	2.6	61.2
הכשרה ביט אג	106		50000	53.0			-25000	99	131	5.0	-10.2							
הכשרה ביט אר	138	89	25000	34.5	9	7.0	26212	114	460	21.1	-58.7							
חמן	719		3694	26.6			3871	573	1138	8.6	-45.2	9.93	12.3	1.1	7.2	14.2	2.0	13.5
חמן אופ 1	325	87	8182	26.6			1398	275	777	-2.1	-49.2							
וידאוסטריקס	774		29415	220.0	-8	-1.0	-63335	652	782	18.0	1.6	9.93	8.7	1.1	5.5	17.4	3.2	15.8
וידאוסטריקס אר	458		26598	121.8	-6	-1.3	-37680	270	464	39.6	0.8							
ריקסר	823		11900	97.9			-3547	725	1723	4.6	-46.8	9.93	2.7	0.4	8.0	14.1	1.8	33.5
ריקסר אגח	114.5		50000	57.3			-50000	99	182.5	-0.9	-30.0							
ריקסר אופ	274		6142	16.8			-1442	231	1281	10.5	-73.6							
ויס	726		22726	165.0			-21741	324	974	12.4	-0.5	12.93	6.9	1.0	5.9	19.8	3.4	19.6
ויס אופ	432		7171	31.0	-36	-7.7	-17608	164	767	28.7	-18.0							
חלר	2313		685	15.8	131	6.0	18995	1810	3115	4.8	-22.3	12.93		0.6	7.9	16.5	2.1	28.1
חלר אגח א	104		4263	4.4	1.5	1.5	55737	98	113.5	1.0	2.0							
חלר אגח ב	97.5		55076	53.7	-1	-1.0	-94673	94.5	102	2.1	-2.5							
חלר אופ 1	1474		908	13.4			-370	1029	2314	-0.3	-31.9							
חן	1121		3482	39.0	6	0.5	2335	1033	1919	-4.6	-37.6	6.93		1.3	7.2	19.4	2.7	14.8
חן אופ 1	434	89	3130	13.6	3	0.7	1819	397	1281	-2.5	-60.9							
טלקטריק	392		17489	183.2	4	0.7	10236	531	1304	1.7	-39.2	9.93	18.9	0.8	7.8	11.6	1.5	14.8
טלקטריק אר	361		7198	26.0	11	3.1	2745	299	1130	20.7	-42.3							
טכס	5856	שב						2509	9301	8.7	-22.3	9.93	0.0	0.1	4.9	17.6	3.6	>100
טכס אג א	115.5	שב						100	127	4.1	-1.7							
טכס אופ 1	4210	שב						1536	8158	-1.5	-39.5							
טמפו	671		16072	107.8	-17	-2.5	-39499	336	1419	2.1	-25.0	9.93	8.9	0.9	6.8	16.1	2.4	18.7
טמפו אופ 1	447		6275	31.6			-936	378	1262	19.7	-26.1							
טפן אש	1297		3888	24.9	-20	-1.6	-11702	763	3614	-3.2	0.7	12.93	3.8	-0.3	5.4	16.9	5.1	הפ'
טפן אש אופ	890		994	8.9	-23	-2.5	-11712	409	1300	-0.2	-2.3							
טל כבלים	1709		6964	119.0	-9	-0.5	-5761	780	2273	11.3	-6.6	9.93	8.8	-0.2	4.2	38.4	7.9	הפ'
טל כבל אר	1835		2500	33.4			1782	460	1943	13.6	-16.7							
טל כבל אב	758		4600	34.9			-3344	410	792	35.8	11.5							
טל כבל אג	107.5		137476	147.8			-215293	92.5	108	5.4	7.5							
טלרד	880		6854	51.3			-3025	616	968	-0.7	7.0	12.93	5.4	0.6	5.2	18.4	3.5	32.0
טלרד אר	452		9027	40.8				350	665	0.4	-16.3							
טכנופלסט	1602		5918	94.8			8985	929	2495	13.0	13.1	9.93	4.4	0.7	6.4	32.1	5.0	48.2
טכנופלסט אר	930		8336	77.5			-9472	385	1790	11.8	6.0							
טכנופלסט אג	1079		2814	30.4	51	5.0	11400	508	1786	10.2	14.3							
טפסי ישראל	1777		12350	220.0	39	2.2	19842	1048	2261	9.0	-8.4	12.93	12.0	1.2	7.4	31.0	4.3	26.8
טוקרד	446	92	4832	19.3	21	4.9	2600	135	577	8.9	1.6	12.93		-0.1	2.1	7.6	3.7	הפ'
טריונב	3819	98	1040	39.7	203	8.0	991	1299	7310	21.1	-36.6	9.93		0.0	2.2	6.0	2.7	>100
יע"ג	361	95	7291	26.5	9	2.6	6648	387	664	6.2	-32.6	9.93	10.6	0.2	4.8	9.0	1.9	37.8
יע"ג אופ	186.5		12513	23.5	8	4.5	30815	155	487	15.8	-65.8							
יבנה	781		4347	34.8	39	5.3	28554	641	1345	-3.5	-29.2	9.93	4.7	0.3	6.0	18.4	1.7	31.7
ידע	1043	93	100	1.0			858	847	1599	17.2	-19.7	9.93	10.3	0.7	6.3	17.2	2.7	25.1
ידע אגח א	122.5		4780	5.8	-0.5	-0.4	-10290	110	165.5	-1.2	-14.3							
ידע אופ 1	322		6200	20.3	2	0.6	12439	229	810	34.2	-49.1							
יהל	449	82	12860	57.7	30	7.2	24147	371	914	12.0	-26.4	9.93	2.6	0.5	5.7	12.0	2.1	21.9
יוהנ	3019		3786	86.1	-142	-4.5	-3617	1119	4466	-13.5	1.6	9.93		-0.8	2.3	5.4	2.4	הפ'
יוניבר 1	1649		1656	27.3			-244	815	4476	2.7	-52.5	9.93	4.9	-0.9	2.8	5.8	2.1	הפ'
יוניבר 5	777	91	6879	47.2	-18	-1.3	-6914	347	2076	12.1	-50.6							
ינדים	764		4082	37.3			-1556	523	1065	-6.4	-3.0	9.93	9.2	0.1	3.2	5.7	1.0	74.9
ינדים אר	316		5567	17.6	21	7.1	9262	178	549	-5.1	-18.8							
יעקוד 1	296		8271	24.5			-2271	213	457	0.0	-23.3	9.93	0.3	-0.1		17.6		הפ'
יעקוד 5	279		2200	6.1	-9	-3.1	-2497	223	530	-23.1	-27.5							
יניק אגח	147		50000	73.5	1.5	1.0	40000	133	182.5	2.1	-5.0							
יניק אופ	177				3	1.7	2821	139.5	372	-8.5	-44.3							
ים תיכון	729		3231	23.6			-4096	406	1080	6.9	9.1	12.93	0.1	-0.1	4.9	19.9	4.8	הפ'
ים תכון אגח	133.5		158606	212.0				103	161	3.9	1.1							
ים תכון אר	343		5117	17.6			-4350	140	650	47.2	10.6							
יקנו	1483		661	9.8			-1676	718	2467	3.6	-14.0	9.93	4.5	-0.2	2.9	14.0	4.9	הפ'
ישראמקו אר	11.9		4261156	507.0			-4023586	7.4	18.9	13.3	-23.7	12.93		-4.5	74.0	239.4	3.2	הפ'
כבורי	1317		3199	41.6	32	2.5	2760	959	1868	22.7	-10.7	12.93	7.1	1.4	18.4	29.4	2.8	21.7
כבורי אופ	560		3888	21.8			-3543	334	1195	25.6	-27.2							
כהן בני	1161		5595	65.0	-6	-0.5	-7842	1058	2014	7.1	-36.2	9.93	5.7	2.3	10.2	27.1	2.2	12.0
כהן בני אר	622		11402	70.9	21	3.5	14347	601	1365	1.0	-42.2							
כהן מ.ב.	485	96	6600	27.1			240	315	439	11.0	-12.3	12.93	2.0	0.5	5.2	11.0	2.1	20.5
כהן מ.ב. אר	284		5000	10.2			-3468	142	230	29.9	-11.7							
כספיל	944		1554	14.7			-1554	682	1176	14.8	-12.0	12.93	32.7	0.6	4.8	17.0	3.7	31.8
כספיל אופ	450		11781	53.0	-5	-1.1	-11781	308	721	30.4	-27.3							
כנות	698						-1000	412	751	4.3	16.1	9.93	3.5	0.1	6.4	21.7	2.6	>100
כנות אופ 1	501	96	1255	6.5	7	1.4	3245	310	594	0.0	10.0							
כן אגח	118.5	שב						187	172	-1.3	-10.2							
כן תעשיות	887	שב						730	1345	10.5	-14.0	9.93	3.1	0.3	4.0	10.0	2.7	32.2
לכל	3534		790	28.1	-9	-0.5	-557	2114	4060	0.7	20.8	12.93		-0.1	1.9	5.7	3.1	הפ'
להנשל	378		4561	26.4	-1	-0.2	-2209	378	905	-8.8	-29.5	12.93	5.3	0.4	5.2	12.1	2.3	32.4
להנשל אר	394		600	2.7			-400	377	667	-2.7	-32.1							
לפיק מגור	510	96	56050	286.0	25	5.2	55250	306	812	51.0	-22.8	9.93	3.2	0.6	10.6	27.3	2.6	42.0
לפיק מם אג	110.5		364757	403.0			74511	93.5	138	12.2	-13.3							
לפיק תעשיות	444	קו			40	9.9	340485	261	747	38.5	-34.0	9.93	5.9	0.8	14.0	42.1	3.0	50.4
לפיק תעש אר	148		23738	35.1	9	6.5	244673	103	283	19.8	-11.1							
לפיק תעש אג	299	82	63034	188.5	40	15.4	177926	111.5	646	80.6	-42.5							
ליבר	1710		10239	175.1	9	0.5	15705	1467	1710	16.6	-24.2	12.93	36.3	2.8	14.0	42.2	3.0	15.2
ליבר אר	499		8955	44.7			-5487	499	556	-10.3	-40.8							
לידר	1967		2186	43.8	-20	-1.0	-4749	779	2778	11.1	-1.9	12.93	2.5	0.3	7.3	44.3	6.1	>100
לידר אגח 1	238	95	3043	7.2	1	0.4	3280	102	326	7.2	4.8							
לידר אופ 1	1399		5327	74.5			1111	303	2892	20.4	-12.8							
לידן	3756	96	5459	204.0			518	659	5234	20.5	-10.4	9.93	2.5	0.6	4.0	26.8	6.7	43.4
לידן אופ	3012		2441	73.5	143	5.0	4478	128.5	4304	35.1	-11.1							
לויד	2441		11659	285.0	138	6.0	18082	856.7	3951.7	14.7	-27.7	12.93		6.7	15.9	61.8	3.9	9.2
לויד אופ א	1702		2061	35.2			-485	428	3561	6.4	-41.4							
לויד אופ ב	1572		4082	64.2	31	2.0	3386	1143	3191	13.4	-37.1							
לויד אופ ג	1608		3392	54.5	77	5.0	4104	1239	3194	13.1	-37.1							
לירים	608		7685	46.7	15	2.5	20859	475	1196	19.2	-48.7	12.93	4.5	-0.5	8.6	19.8	2.8	הפ'
לירים אופ	236		5181	12.2			-24104	148	690	46.6	-54.6							
ליפמן	3945		300	11.8	-81	-2.0	-7017	3284	7633	20.1	-29.4	12.93	7.6	1.2	15.3	64.7	4.2	52.8
ליפמן אופ	1350		7403	99.9	-7	-0.5	-16252	1160	5092	16.4	-43.4							
לכיש 1	4392		2116	92.9	45	1.0	1996	1414	17261	5.2	-65.2	12.93	5.2	0.4	2.2	9.8	4.5	25.2
לנדוס	879		11680	102.0	-9	-1.0	-36263	749	982	11.7	-2.5	9.93	2.2	0.1	7.4	11.7	1.6	90.8
מגה דרה	404		28360	98.5	-1	-0.2	-19117	410	871	14.4	-26.6	9.93	6.5	0.0	5.8	14.3	2.5	18.6
מגה דרה אר	335		4865	13.5	22	7.1	88467	261	693	17.7	-32.0							
מגה דרה אג	395		6394	19.5	-10	-3.2	-12195	227	433	8.2	-19.5							
מגה דרה אג א	182.5		65131	64.8			22869	94.5	187	2.8	2.5							
מגבה ביטוח	1167		1980	18.5			-3608	695	1167	11.7	16.2	12.93		1.7	9.7	30.5	3.1	18.0
מגבה בים אר	503	93	2704	13.6			292	318	510	30.6	54.8							
מ.ג.ל.ה 1	2052	99	850	17.4			-1510	802.7	2335	9.1	2.9	12.93	6.6	1.1	8.8	22.7	2.6	20.6
מגוון	586		19024	111.5				371	2072	-11.7	-21.8	6.93	4.1	0.6	6.8	16.0	2.7	20.4
מגוון אופ	483		10032	48.5	23	5.0	11108	254	1789	-8.0	-20.4							
מגב	979		1000	9.8	19	2.0	8826	567	1262	-6.3	7.7	9.93	0.4	-0.7	5.1	18.6	3.5	הפ'
מגב אופ	342		1513	5.2			-2020	204	545	-5.8	3.6							
מודיעין	22		454502	99.9	0.3	1.4	860103	18.4	54.4	14.6	-36.2	12.93		-0.5	12.8	11.5	0.9	הפ'
מודיעין אר	6.6		354566	23.4			-224893	4.8	31.2	-12.8	-70.0							
מודיעין אר 2	14.2		356443	50.6	-0.1	-0.7	-452014	11.8	31	9.2	-41.8							
מוסה	131.5		286745	377.0			231755	69.5	199.2	13.9	-26.8	9.93		-0.4	12.4	17.7	1.4	הפ'
מוסה אג-א	177		24750	43.8	1	0.6	26628	78.9	348.5	15.5	-41.2							
מוסה אופ	94.5	קו			15	16.0	200686	35.5	168.1	29.5	-29.5							
מוסה אופ 2	67.5		74406	51.6			54126	45.4	67.5	27.4	46.4							

אזהרה:
מערכת הארץ עושה כמיטב יכולתה לרכז ולעבד תוך זמן קצר נתונים לידיעת הקורא. כל שימוש בנתונים המתפרסמים, טעון בדיקת אימות, והחלטה על ידי המשתמש תעשה על אחריותו.

מילון מושגים וקיצורים
% בית: אחוז ביצוע חלקי. שער נמוך: השער הנמוך ביותר ב־12 החודשים האחרונים. שער גבוה: השער הגבוה ביותר ב־12 החודשים האחרונים. תשואה חודשית: התשואה של נייר הערך מתחילת החודש. תשואה שנתית: התשואה של נייר הערך מתחילת השנה. תאריך הדוח: תאריך הדו"חות הכספיים האחרונים שפורסמו. מכירות, רווח נקי: במיליוני דולרים, ב־4 הרבעונים האחרונים. תבמ: תנודה בלתי מוגבלת. הפ: הפסקת מסחר. הממ: הפסקת מסחר ממושכת. לנ: לא נסחר. שב: שער בלבד. קו: קונים בלבד. מו: מוכרים בלבד.

שם המניה	השער אתמול	% ביצ	המחזור ש"ח ע"נ	תמורה באלפי ש"ח	שינוי בנק	שינוי ב"ש	היצע/ביקוש ש"ח ע"נ	שער נמוך	שער גבוה	תשואה שנתית	תשואה חודשית	תאריך הדוח	מכירות	רווח נקי	הון עצמי	שווי שוק	שווי שוק/ה.ע.	מכפיל
מדי	798		4111	32.8	-2	-0.5	-3911	650	1065	7.1	-18.5	12.93	2.3	0.4	4.9	14.4	3.0	32.1
מיטב	989	90	7396	73.1	31	3.2	14726	578	1198	8.4	2.9	9.93	8.5	0.3	4.5	18.6	4.1	59.8
מיטב אופ	656		7369	48.3	-19	-2.8	-11328	308	805	19.5	13.1							
מילומור	980		5705	31.4	-17	-3.0	-24021	454	980	6.8	-38.0	9.93	2.4	0.7	5.2	14.5	2.8	28.9
מילומור אר	218		16654	36.3	1	0.5	54591	187	554	8.9	-48.5							
מירל מתח	342		11269	27.3			-14311	176	361	2.5	-11.7	12.93		-0.3	11.5	36.4	3.2	הפ'
מירל אופ	162.5		18702	50.4	-8.5	-2.1	-17882	129	251	4.2	-20.8							
מירל אגח	112.5		35091	40.4	-2	-1.7	-46895	89.5	210	10.8	-29.2							
מירל אג ב	106		15000	13.9	0.5	0.5	2369	98.5	126.5	0.0	-6.4							
מלונות 1	125		81689	102.1			-47086	80	201	0.8	-13.8	9.93	4.3	-0.7	6.3	11.8	1.0	הפ'
מלי לינים	788		7674	60.5	-16	-2.0	-4651	526	1370	-5.5	11.0	9.93	0.9	-0.4	3.4	11.7	3.4	הפ'
מלי אופ 1	444		7170	31.8	-4	-0.9	-10332	297	960	-3.1	4.2							
מנר	1270		908	12.6	-13	-1.0	-3912	1218	1889	4.2	-20.2	12.93	5.8	0.4	5.8	17.3	3.0	40.8
מנוף	620		7224	44.8			-3822	333	1042	12.7	-26.5	12.93	17.3	0.2	4.4	13.9	3.2	58.4
מן 1	568		21497	122.1	48	9.2	29060	450	1782	7.0	-52.5	12.93	6.9	-1.2		2.9		הפ'
מן אגח	162.5						-28	132.5	250	-1.5	-12.9							
מנפים	491		9245	45.4			3546	136	658	13.7	-8.7	9.93		0.0	2.7	11.1	4.1	>100
מס"ב	1352		9609	129.9			3415	1255	1412	7.9	-18.8	9.93	85.1	4.0	17.2	76.4	4.5	19.3
מס"ב אר	239		56087	170.1	-1	-0.3	-102427	282	442	6.0	-38.0							
מס"ב אגח	105.5		274580	290.0	-0.5	-0.5	-320108	101	106.5	2.4	5.5							
מרכזית	1215		18071	126.0	50	4.3	41450	611	2290	16.9	-30.6	12.93		6.3	12.6	31.1	2.5	4.9
מרכזית אר	1133	קו			117	11.5	10277	588	2190	22.9	-29.5							
מרכזית אר 2	809		7486	66.6	86	4.2	12813	336	1845	20.5	-34.1							
מרון מגן	148		49996	60.1			-71249	84.5	186	2.4	-7.5	12.93		-0.9	21.1	38.0	1.8	הפ'
מרדון	144.5	93	10081	14.5			-797	76.5	197.5	3.6	-15.8							
מרדון אר 1	91.5		40038	36.6	0.5	0.5	8226	90.8	148.5	10.2	-15.7							
מרחב	726		13422	97.6	-7	-1.0	-33776	519	949	18.2	-28.4	12.93	12.1	0.8	4.7	15.1	2.8	17.4
מרחב אופ	364		5694	20.7			2264	280	528	28.6	-27.2							
מת"מ	3498		2920	102.1	-9	-0.3	-1832	3163	4855	1.5	-21.5	12.93		4.2	19.8	252.7	12.8	59.8
נכסים	758		14008	121.3	-15	-1.8	-18161	609	943	5.9	-27.7	12.93	3.8	0.6	13.6	28.7	1.5	31.9
נכסים אר	296		32469	96.1	-4	-1.5	-50067	199	512	5.3	-42.2							
נבוטר	7965		2053	151.2	18	0.2	29	1636	9172	1.9	24.1	9.93		0.1	3.0	16.6	5.6	>100
נבוטר אר	3986		1155	46.0			577	2887	4748	4.7	58.1							
נבוטר אגח	106.5		104573	111.4	1	0.9	192085	95	107.5	4.4	6.5							
נגה	2162		1603	36.4			-1481	1523	2791	27.3	5.1	9.80	13.2	1.4	6.7	22.0	3.3	15.9
נגה אופ 1	1124	93	2430	27.5	45	4.0	1597	501	1685	39.2	-5.5							
נגה אגח	224		57700	129.2			37359	109	447	25.5	-27.0	12.93		0.1	2.1	4.8	1.9	38.9
נורדן	940		4300	41.2	27	3.0	3470	606	1439	40.9	-20.0	9.93	2.8	0.2	3.3	12.7	3.9	52.8
נורדן אופ	443		2708	12.8	29	7.0	34290	385	999	58.4	-42.0							
נורדן אגח	47.5		154205	73.2			-166569	42	74	1.9	-25.4	9.93			13.3	10.9	0.8	
נורדן טבס אר	25.7		204326	73.1	-0.6	-2.3	-489558	22.5	55.5	5.3	-26.6							
נחשון נכסים	208		9143	22.7	1	0.4	18562	222	328	0.0	-33.0	12.93	0.4	0.1	9.3	13.4	1.4	>100
נחשון נכ אג	99		85654	84.8			-87054	95	101	2.1	-1.0							
ני"ס	2876		2915	68.5	-26	-1.2	-7837	1825	3105	3.2	-21.6	9.93	2.4	-0.3	13.3	49.2	3.7	הפ'
נמ	1253		11534	144.5			-4957	622	1333	8.1	14.2	9.93	3.7	0.5	4.7	18.2	3.9	37.9
נמ אופ	789		1945	15.3	-3	-0.3	-724	337	951	-2.5	-1.4							
ניקן	540		12797	69.1	8	1.5	7819	414	933	15.1	-32.5	9.93	3.9	0.4	6.2	10.9	1.8	25.5
ניסקו	2125	94	13693	291.0	62	3.0	2091	1751	3483	0.4	-28.3	12.93	16.5	2.2	14.2	53.8	3.8	24.2
ניסקו אר 1	1313		9244	121.4	174	15.3	26109	799	2302	34.7	-27.7							
ניקוב 1	862		1042	9.0			-1042	487	1237	6.9	-6.2	9.93	3.6	-0.1	1.3	7.3	5.6	הפ'
נכסי-חוטש	28.3	84	61627	17.4	0.9	3.3	100771	24.7	69	13.2	-48.5	12.93		-7.1	5.9	9.8	1.6	הפ'
נקן 1	29727		251	74.6	-376	-1.2	-251	23515	49774	-0.1	-25.1	9.93	25.6	1.0	3.8	12.3	3.3	12.8
נקן אגח א	193.5	שב						157	293	2.4	-16.2							
נעמה	659		1182	9.9	18	2.2	23873	565	1345	0.8	-58.4	12.93		3.0	9.6	24.8	2.6	8.3
נעמה אופ	355		14828	49.8	40	12.7	34894	167.5	916	29.6	-52.7							
סבי	551		13593	74.9			-11163	514	1291	-10.7	-36.5	12.93	5.4	0.8	7.8	14.4	1.8	18.1
סבי אופ 1	351	90	6515	22.2			2939	384	1143	0.0	-41.8							
סהר ג"ק	838		13319	111.6	18	2.2	12462	683	838	11.7	-27.4	12.93		2.9	14.7	21.1	1.4	7.2
סהר אר 1	284		16962	48.2	3	1.1	10175	220	368	24.6	-49.8							
סולוקן	1290		2977	38.4			-2628	719	1819	-2.9	3.1	9.93		0.2	4.0	14.1	3.5	68.3
סופר ים	1229		1700	20.9	-6	-0.5	-1700	994	1362	6.9	3.9	12.93	5.1	1.5	8.5	32.0	3.7	21.0
סופר ים אר 1	583		690	4.8			-1380	461	785	9.0	-10.4							
סי אי	559		1200	6.7	-3	-0.5	-1200	556	997	-4.1	-39.2	9.93	5.0	-0.4	7.7	17.7	2.3	הפ'
סי אי אר 1	170.5	85	1933	3.3			-3270	170	406	-4.8	-38.0							
סינטטיקס	302		19867	60.0			-11512	281	560	-5.6	-34.3	9.93	2.7	0.3	4.6	7.5	1.6	25.7
סינטטיקס אג	111.5	שב						93.5	134	0.5	-6.3							
סינטטיקס אר	156.5		28515	28.8	8	6.2	37770	128.5	379	-7.1	-55.5							
סיני	585		29151	147.2			-27007	434	570	16.4	-33.0	9.93	7.5	0.9	7.9	13.0	1.6	14.3
סיני אר	286	54	16194	33.4	50.5	32.5	40604	143.5	286	43.6	-35.6							
סיני אג א	101.5		285001	289.0	-2.5	-2.4	-1794675	95	104	4.6	1.5							
סלופט	511		1247	6.4	11	2.2	8793	408	1109	5.6	-29.5	9.93	6.1	0.0	2.7	3.4	2.0	>100
סלופט אופ	168		6960	11.7	-1	-0.6	-6189	124.5	653	-2.0	-57.5							
סנר מגר	341		12623	43.0	16	4.9	55344	284	543	19.6	-26.7	12.93	0.7	1.0	12.8	22.9	1.8	22.3
סנר אגח א	117.5		8000	9.4	1	0.9	220460	100	137.5	4.4	-5.6							
סנר אגח ב	270	63	7518	20.3	21	0.4	15858	190.5	478	28.0	-35.6							
ספקים	942		1000	9.4	9	1.0	1566	924	1623	1.2	-36.0	12.93	9.0	0.8	9.2	19.9	2.2	23.6
סקופוס	13276		454	60.5	164	1.3	242	7598	28556	21.1	-12.5	9.93	0.1	0.1	3.4	4.8	1.4	33.0
סקופוס אר	148.5		6800	10.1	1.5	1.0	13800	110	190	2.8	-2.0							
עמודי	593		16300	96.7			-7369	532	937	5.3	-38.4	12.93	8.7	0.0	5.5	15.0	2.7	19.4
עמודי אופ	310		3529	10.9				265	713	9.2	-46.2							
עד 1	525	91	38584	90.7	10	3.2	46397	180	472	28.4	-19.0	9.93	0.3	-0.2	5.8	12.1	2.1	הפ'
ערד	760	97	15790	120.0			2854	469	1544	53.1	-39.2	12.93	22.7	0.2	4.9	18.9	2.2	36.8
ערד אופ	464	89	18735	49.0	14	3.1	16141	220	1263	54.7	-54.5							
עו"ד	3782		1571	59.4			-2275	1612	4952	5.2	-0.2	9.93	4.3	1.1	9.4	66.0	7.0	59.0
עו"ד אופ	2554		2433	62.1				856	4348	12.1	-32.0							
עופר	651		2716	17.7	5	0.8	2055	340	979	-9.1	-14.2	9.93	3.3	0.1	3.2	9.1	2.9	64.7
על כר	2525		1771	44.7	-26	-1.0	-2759	2286	2742	-2.5	-2.6	9.93	12.2	2.4	14.5	47.5	3.3	19.9
על כר אר 1	798		3000	30.0			6737	649	1383	5.5	-51.1							
עמבר	571		34844	199.0	8	1.4	33439	295	860	-4.8	32.5	9.93	3.2	0.2	4.8	15.6	3.3	66.4
פרים אופ	384		17493	53.2			-24433	161.5	575	-0.2	17.4							
פולק	511		4994	23.5			-14691	275	1145	-5.2	-32.5	9.93	11.5	-2.4	1.0	5.6	5.4	הפ'
פולק 1	2123	84	2150	45.6	67	3.3	2107	1332	4797	6.6	0.0	9.93	2.2	-0.6	1.3	5.4	4.4	הפ'
פטל	147		39126	37.5	-0.5	-0.3	-47157	85	221	-4.9	5.0	9.93		-0.5	7.4	11.1	1.5	הפ'
פריון	546		16981	92.7	5	0.9	22449	494	1174	9.6	-49.0	9.93	2.4	0.5	6.4	12.4	1.9	22.7
פירות	446		20127	125.4	-2	-0.4	-19764	380	729	6.4	-23.1	9.93	6.6	0.5	6.8	13.4	2.0	29.3
פירות אג א	118		17025	20.1				108.5	146	0.4	18.0							
פיתוח	676		10280	60.5	7	1.0	27906	547	1769	4.5	-57.9	12.93	4.6	0.3	4.7	12.8	2.6	36.6
פלטן	3054		12510	382.0			-5252	1433	3238	21.0	61.6	9.93	5.4	0.5	5.5	21.0	3.8	41.0
פלסט שק	673		13000	87.5			11665	527	675	27.7	-15.7	12.93	6.0	0.3	5.2	9.8	1.9	28.3
פלסט שק אר	212		41599	88.2	1	0.5	78598	139	212	52.5	-33.3							
פז דור	2422		6339	153.5			-1281	1549	4962	15.0	-33.3	12.93	31.4	1.5	7.7	43.9	5.7	38.0
פז דור אר 1	1498		1737	25.9	-7	-0.5	-1070	719	3778	22.4	-41.7							
פ"צ	327		63176	207.0	3	0.9	56277	265.5	416	-4.9	9.9	9.93	6.7	0.3	6.7	13.8	2.1	44.2
פ"צ אר 1	196.5	95	7670	15.1	0.5	0.3	9846	163.6	386.1	-8.9	-5.6							
פ"צ אר 2	190.5		104433	198.9			-172991	135.5	198.5	0.3	5.2							
פרוס	6105	82	806	49.2	178	3.0	984	1495	9067	-12.3	-19.5	9.93	29.5	-0.7	2.9	34.5	12.1	הפ'
פרוס אר 2	2545		200	5.1				2044	4200	-18.4	-58.3							
פרוס אג א	99		52630	52.1	-2	-2.0	-70050	96	111.5	-4.3	-2.9							
פרטים	823		21441	176.5			-10603	531	1524	15.8	-25.2	12.93	0.6	0.1	5.7	22.0	5.9	>100
פרי	367		41900	153.8	15	4.3	83495	300	367	22.3	-21.2	12.93	29.9	1.3	11.0	18.5	1.7	13.8
פרי אופ 1	180		35902	36.0	3	3.1	10137	86	113	16.3	-39.0							
פרי אגח א	100.5		217122	218.0	0.5	0.5	65757	94.5	100.5	5.2	0.5							
פריגו	714		3832	27.4	-7	-1.0	-6012	780	1225	2.8	-31.2	9.93	0.8	0.3	7.7	17.3	2.2	58.9
פריגו אגח	111	שב						100	132.5	-3.9	-9.8							
פרם	923	92	2101	19.4	9	1.0	1565	860	1412	5.2	-38.6	9.93	5.4	0.5	6.2	17.3	2.8	36.5
פרם אופ	314		5260	16.5			-8338	298	749	5.4	-55.6							
צבר	594		4077	24.2			-4077	461	932	14.9	-32.9	9.93	17.9	0.3	4.7	9.5	2.0	27.4
צבר אופ 1	266	97	6000	16.0	19	7.7	8565	190.5	634	25.5	-55.3							
ציון מכסיל	895		8744	78.1	-25	-2.7	-29560	891	1427	-0.3	-26.8	9.93	12.2	1.1	7.5	30.4	4.1	27.9
ציוד דרום	956		3415	32.6	-5	-0.5	-2777	590	1294	9.1	-2.3	9.93	13.0	1.0	5.5	16.9	3.0	17.2
צנורת אופ	473		9000	42.6	-4	-0.8	-7227	248	783	24.5	-11.6							
צנורות	698		15549	187.8	14	2.1	16197	379	1252	-6.0	-31.8	12.93		1.6	6.1	14.6	2.4	9.4
צנורות אגח	143		63487	98.7			-49066	181.5	260	-6.5	-33.5							
צמנטל	1512		2626	39.7			932	1156	1856	5.6	6.5	9.93	19.3	1.1	10.8	36.8	3.4	32.6
צמנטל אר	755		6150	46.4	-6	-0.8	-5115	373	1172	2.5	15.1							
צבעות נגרה	1192		8076	96.5			-10121	673	1351	7.6	-7.5	12.93	78.7	5.5	16.9	101.3	6.0	18.3
צבעות אופ	775		11316	87.7			-8612	373	963	11.4	-14.4							
קאשרי אר א	412		52978	135.9	26	6.7	75976	159	440	28.0	24.3	9.93		0.2	23.7	52.2	2.2	>100
קאשרי אר	94		292134	275.0	5.5	6.2	287701	56	94	42.4	60.7							
קאשרי אג א	112		589533	660.0			-199757	92	112	7.2	12.0							
קומבי 1	815		42739	348.0			2487	84	1129	10.3	-9.4	9.93	9.7	5.6	3.0	22.1	7.5	3.9
קר מגה 1	2696		3680	99.2			-460	1245	3378	17.7	-1.2	9.93	4.6	0.4	2.5	7.3	2.9	19.2
קסמטק	786		371	2.9	37	4.9	649	689	1688	12.6	-28.5	9.93	3.7	0.0	4.0	9.7	2.4	>100
קסמטק אופ	243		396	1.0	2	0.8	2496	220	846	1.3	-52.4							
קומפטרון	2192		1022	22.4	5	0.2	8406	2118	4067	-0.1	-37.7	9.93	1.9	0.4	5.4	11.1	2.1	26.0
קומפטרון אר	1764		690	12.2			-237	1532	3155	13.1	-36.2							
קומפוליס	918		9644	88.5	9	1.0	8875	583	1327	11.7	6.0	12.93	3.0	0.1	3.8	10.6	2.8	>100
קומפוליס אופ	386		12149	46.9	25	6.9	8327	249	779	0.5	-13.6							
קנזל	751		19321	77.5			-4145	724	1354	1.6	-23.8	12.93	13.4	0.9	9.7	23.1	2.4	24.5
קנזל אר	360		10972	39.5			-3930	340	847	-4.8	-38.5							
קסטל	868	70	12570	109.1	79	10.0	30668	427	1456	20.4	-6.6	12.93	5.2	1.7	8.4	13.2	1.6	7.8
קסטל אגח א	189				1	1.6	60000	79.5	249	4.1	11.5							
קרסל	1377		15463	213.0			-3825	682	2359	16.5	-16.8	12.93	44.7	1.9	6.8	27.2	4.0	14.5
קרסל אגח	189		196874	274.0	-1.5	-1.1	-249993	101.5	217	13.5	-10.0							
קרסל אופ	795		15815	121.0			994	228	1676	30.3	-21.8							
קרן 1	1289		4560	62.7			-962	1182	2354	-4.9	-20.0	9.93	5.5	-0.0	2.6	5.0	1.9	הפ'
קרד	393		38098	149.7	5	1.3	42994	280	672	27.6	-16.9	9.93	20.4	-0.4	7.1	10.3	1.4	הפ'
קרד אר 1	107		22070	23.6	10.5	10.9	49724	66.5	142.5	52.9	-20.4							
קרד אגח	124.5		40100	50.0			32473	109	175	4.2	-8.5							
קרגה 01	11066		1195	132.2	-226	-2.0	-732	3375	14717	2.9	7.0	12.93		-0.1	1.3	9.8	7.6	הפ'
קריכל	195.5		105605	207.0			31695	147	218	1.3	4.8	6.93	1.7	0.1	6.4	10.1	1.6	>100
קריכל אופ	141		10539	14.9	-2	-1.4	-69637	96.5	178	-2.8	-2.1							
קריכל אג	101		99902	100.9			-57759	93	112	1.0	1.8							
קלהר	844		46533	393.0				226	1051	-1.2	12.8	12.93		0.2	2.2	6.6	3.0	34.9
קסטס	1556		6067	94.5	-73	-4.5	-11873	770	1852	-1.1	39.2	9.93	3.9	0.2	6.8	18.0	3.8	73.8
קסטס אופ	524		10773	56.5			13910	210	983	-0.9	58.3							
ר.ב.	473		4906	28.8	-2	-0.4	-11688	388	993	10.8	-30.9	12.93		0.5	5.9	11.7	2.0	23.7
ר.ב. אגח א	106		93808	98.6			-89927	103.5	146	1.0	6.0							
רב קר	1391		4111	53.2			-1278	334	1513	-4.7	74.3	12.93	5.8	0.2	4.8	54.1	2.1	>100
רב קר אופ	1219	88	1857	22.6			795	156	1245	-0.2	100.4							
רוטאר	187.5		79811	142.1			-17448	142	275	-7.6	-19.5	12.93		0.9	8.6	16.9	2.0	19.2
רוטאר אופ	120.5		22437	27.0	-2	-1.6	-9912	78	224	-14.8	-29.3							
ולנר הוסטל	541		2515	13.6	8	1.5	8127	407	846	17.6	-20.1	12.93	7.9	0.8	5.6	12.3	2.2	15.6
הוסטל אופ	218		7765	16.3	10	5.0	8965	161.5	650	9.7	-34.6							
רוסק	1795		69	1.2			-69	1299	2725	-2.4	-10.7	9.93	1.8	1.2	6.3	24.4	3.9	19.6
רוסק אופ	889		2475	22.9	-14	-1.6	-4195	660	1982	-5.8	-24.5							
רוסטיך	530		22164	117.5	26	4.7	20937	408	868	10.0	-27.3	9.93	1.9	0.0	5.6	13.2	2.4	>100
רוסטיך אר	302		19332	58.4			-16892	298	674	-12.5	-47.5							
רוסטיך אג	112		31302	35.1			-31302	107	128	3.2	-7.8							
רינגס השק	494		15698	67.7			-11914	348	670	8.5	-16.4	12.93		0.6	9.3	15.0	1.6	25.7
רינגס אגח	138.5		144197	180.2			-21080	99	169	4.0	-10.9							
רינגס אופ	201		22600	46.4	11	5.8	39985	189	368	12.6	-33.0							
רים 1	645		1713	11.0			-2509	357	1147	-6.3	-8.4	12.93	6.9	-4.1		9.8		הפ'
רים 4	594	89	6080	35.6	-4	-0.7	-6722	328	915	-2.0	-11.3							
רסקו	5073		2025	102.7			-1605	2507	6727	22.0	-3.5	9.93	12.0	3.1		32.5		10.6
רסקו אופ	910		3921	53.9	-5	-0.5	-3951	680	3239	-7.2	-63.6							
רציו	18.2	93	915765	93.9	0.3	1.7	802590	11.5	48.5	2.2	-22.9	12.93		-1.9	8.1	7.0	0.9	הפ'

שם המניה	השער אתמול	% ביצ	המחזור ש"ח ע"נ	תמורה באלפי ש"ח	שינוי בנק	שינוי ב"ש	היצע/ביקוש ש"ח ע"נ	שער נמוך	שער גבוה	תשואה שנתית	תשואה חודשית	תאריך הדוח	מכירות	רווח נקי	הון עצמי	שווי שוק	שווי שוק/ה.ע.	מכפיל
רציו אופ	2.5		186393	4.7	0.3	13.6	3178562	1.8	27.7	-37.5	-79.5							
שרות נכס	25	91	178068	43.5	0.3	1.2	253675	23.4	46.5	-8.8	-39.2	12.93		-1.8	6.3	5.6	0.9	
שרות נכס אר	11.1		232356	25.8	-0.1	-0.9	-232366	10.3	24.7	-2.6	-47.1							
ש.ל.מ	797	99	7114	56.7	57	7.7	36354	562	1234	25.1	-26.5	9.93		0.8	6.4	21.4	3.4	27.9
ש.ל.מ אר	431	79	15557	67.0	56	14.9	45121	265	735	31.4	-30.0							
שלדות	723		78364	367.0				60	810	9.0	0.7	9.93	2.5	0.2	1.7	7.5	4.4	38.5
שם טכ	1101		14197	136.3	3	0.5	14031	982.5	1673.2	22.0	-38.3	12.93	11.5	1.7	8.4	27.5	3.3	16.1
שם טכ אר 1	561		17292	97.0	22	4.1	29959	468	1065	19.6	-48.6							
שלטי שמיר	924		700	6.5			-700	919	1275	-1.8	-16.8	9.93	9.8	0.7	6.9	17.1	2.5	23.7
שמיר אופ 1	679		327	2.2	-2	-0.3	-327	514	845	15.1	-18.2							
שף מבניות	962		1900	18.3	-10	-1.0	-1900	671	1271	7.4	-28.4	9.93	12.9	0.4	3.7	10.9	2.9	25.6
שף אופ	577		860	5.0	-3	-0.5	-1596	329	901	8.5	-27.4							
שקל	322	89	4923	15.9			1082	220	379	21.1	-17.4	9.93	1.7	0.7	14.9	21.2	1.4	29.1
שקל אגח א	123.5	81	2800	2.5	15	1.2	2459	98	157.5	7.9	-0.4							
שקל אופ א	206	79	33848	69.0	4	2.0	35718	110	417	22.5	-18.4							
שקם אר 1	143		62778	89.8	2	1.4	202752	128.5	168	4.4	2.9	9.93	245.8	-6.1	108.4	194.0	1.8	הפ'
שקם אופ 1	113		384598	435.0	11	10.8	390004	70	142.5	29.1	-1.7							
שקם אופ 2	140.5		9848	13.8	8.5	6.4	9704	66	175.5	41.2	-5.1							
שרמן	651		600	3.9			-139	592	1047	8.5	-25.8	12.93	11.5	0.9	8.9	16.6	1.9	18.2
שרמן אופ	238	75	608	1.4	2	0.9	808	210	487	-13.7	-27.2							
תה"ן	892		9178	81.8	-9	-1.8	-14541	564	938	2.8	12.1	12.93	4.2	1.8	5.3	24.2	6.5	25.8
תה"ן אופ 1	521		10684	55.7	36	7.4	38235	317	582	6.1	-4.1							
תוריק	557		15592	75.7			412	495	941	-1.1	-29.4	9.93	8.8	0.7	9.1	16.7	1.8	34.2
תוריק אופ 1	169		3600	6.1	4	2.4	3864	146.5	431	4.3	-51.2							
תמה	1658	99	7531	124.5	97	6.2	28337	908	2765	32.8	-32.2	12.93		4.4	9.0	23.6	2.6	5.4
תמה אופ	1023	84	10132	103.7	154	17.2	68306	405	2297	39.8	-46.2							
תוקף	1157		3303	38.2	-6	-0.5	-12579	1119	1853	0.8	-30.9	12.93	10.0	0.9	11.0	26.8	2.4	29.2
תוקף אופ 1	585		8033	47.0			-6042	585	1198	-3.0	-24.2							
תעשיות מגנן	1346		62924	84.6			-5593	90	174.5	5.1	-17.7	12.93		-2.2	19.1	25.1	1.3	הפ'
תעשות	123.5		18824	23.2	-8.5	-8.4	-12805	71	195	4.7	-29.0							
תעשות אופ	101		32465	32.7			-39650	21.2	161	-1.5	-24.1							
תפן	2585		1883	48.6			-871	2086	2603	3.2	21.3	12.93	3.7	0.4	6.6	20.5	3.1	46.6
תשף	2576		2714	69.9	-19	-0.7	-3556	1357	4085	24.0	-18.7	12.93		0.2	2.4	4.5	1.9	23.2

משתנים

במה א

שם המניה	השער אתמול	% ביצ	המחזור ש"ח ע"נ	תמורה באלפי ש"ח	שינוי בנק	שינוי ב"ש	שינוי פ.ר.ב.	שער נמוך	שער גבוה	תשואה שנתית	תשואה חודשית	תאריך הדוח	מכירות	רווח נקי	הון עצמי	שווי שוק	שווי שוק/ה.ע.	מכפיל
מגמה	1266		115607	1454.0	19	1.5	1247	671	1900	18.8	-6.8	12.93		1.1	39.7	101.0	2.5	92.7
מכתשים 01	3588		188439	3717.1	221	6.7	3369	2240	5028	16.0	-18.6	12.93		4.2	27.8	69.7	2.5	16.6
מאיר עזרא	9584		48219	4574.5	165	1.8	9419	3852	13314	25.7	3.0	9.93	58.2	4.3	19.7	112.1	5.7	26.3
מלית 5	1620		96427	1554.9	24	1.5	1584	1030	1774	13.4	-1.3	9.93	490.0	0.8	151.2	261.5	1.7	32.7
מלונות 4 3	613		82855	508.1	-13	-2.1	613	367	659	8.5	14.6	12.93	162.6	6.9	56.6	101.4	1.8	14.6
מטרון	312		230838	714.2	-2	-0.6	308	166	399	4.3	0.0	12.93	18.0	1.2	12.9	31.1	2.4	23.5
מרחלה	4108		47128	1954.9			4178	2998	4999	11.1	-8.8	9.93	28.6	5.2	16.8	82.4	4.9	15.9
מרכובים	752		57594	431.0	-15	-2.0	744	564	1048	10.3	-19.9	12.93		-5.7	81.4	74.5	0.9	הפ'
ספר מלה	22813		3953	855.2	118	0.5	21574	18857	28990	16.7	-12.1	12.93	116.8	5.2	23.7	72.4	3.1	13.9
סיקלס	2575		22502	578.4	-15	-0.5	2575	1778	4069.5	11.6	-26.8	12.93	40.5	4.2	52.5	101.6	1.9	24.2
קור אשראי	248		1560458	3771.9	12	5.1	236	113	261	24.0	29.7	9.93		0.2	23.7	52.2	2.2	>100
שקם	241	94	1230741	2897.2	21	9.5	223	168	268	22.6	18.6	9.93	245.8	-6.1	108.4	194.0	1.8	הפ'
שקם אר 4	151.5		2606107	3869.2	11.5	8.2	141	121.5	178	13.9	6.7							
תפ"ש	916		85074	773.4	18	2.0	889	494	1160	5.9	-13.2	9.93	120.9	-4.9	42.5	80.2	1.9	הפ'
אבי ק 1	115		3617892	3906.6	10.5	10.0	104.5	34.8	125.5	26.4	29.9	12.93		-1.3	5.3	62.2	11.9	הפ'
אבגר 1 שח	22.1		5587145	1223.9	0.6	2.8	21.5	17.1	50	8.9	-26.3	12.93		-1.6	17.3	21.9	1.3	הפ'
אוסף השק	12436		11335	1368.4	421	3.5	11895	4792	17641	40.0	2.2	12.93		-1.8	38.0	88.5	2.3	הפ'
אורמת 1	1287		157145	1878.1	27	2.3	1177	896	1602	9.9	-6.7	9.93	76.9	6.3	55.7	188.8	3.4	30.1
אירית אופ	1358		327297	4389.7			1333	1158	1587	8.5	-11.8	12.93		72.3	653.9	849.5	1.3	11.7
אלבים	37419		7814	2907.6	644	1.8	36773	29497	44756	5.0	-11.4	12.93	608.2	40.8	279.0	697.7	2.5	17.1
אלקו 825 ש	9595		5806	558.9	-71	-0.8	9048	4852	10345	15.0	4.2	9.93	360.3	27.6	65.1	252.9	3.9	9.1
אלרון	17043		8116	1373.6	293	1.7	16750	14205	22503	7.6	-16.6	12.93		10.5	162.3	297.1	1.8	28.2
אסם	2180		52664	1180.3	31	1.5	2069	1427	2171	4.9	9.6	12.93	283.4	14.9	111.6	351.2	3.1	23.6
אסם אופ	727		97231	699.4	26	3.7	701	322	841	18.6	23.4							
בזק 1	2302		32908	774.8	24	1.0	2329	1833	3626	9.6	-17.5	12.93	109.5	0.6	53.4	127.5	2.4	>100
ים המלח	1225		54038	663.1	-19	-1.5	1228	982	1622	4.9	-4.2	12.93	349.4	27.5	467.7	1043.4	2.2	37.9
כור בכ	24116		5615	1346.5			29985	20522	36651	1.2	-25.2	12.93		124.3	439.5	1098.1	2.4	8.8
כימיקלים	239		1221820	2910.9	-1	-0.4	238	205	317	9.1	-5.5	12.93	1007.4	37.4	711.7	958.2	1.3	25.6
כיתן	1225		205436	2494.5	6	0.5	1201	914.6	1389	10.2	3.6	12.93	158.1	11.5	104.5	173.6	1.7	15.4
כלל ביטוח	1753		84375	1479.1			1744	1601	2471	-1.3	-23.4	12.93	757.5	14.3	122.3	232.6	1.9	-16.2
ליפשיץ 1	471		140090	652.8	-2	-0.4	-189258	200	566	29.4	4.7	9.93	47.9	-3.6	28.7	46.4	1.6	הפ'
מגן 5	36016		270	97.2	-4082	-10.0	36016	9391	65900	-25.8	-18.7	12.93		-2.8	7.3	35.2	4.8	הפ'
מודרן	19743		2327	459.5	-99	-0.5	19743	7578	34908	8.4	-15.3	12.93	90.7	1.7	44.1	109.2	2.5	63.0
לה נסיונל	2563	99	112887	2876.7	58	1.5	2576	925	2774	-3.2	35.7	12.93	60.0	13.6	49.5	166.5	3.4	10.6

במה ב

שם המניה	השער אתמול	% ביצ	המחזור ש"ח ע"נ	תמורה באלפי ש"ח	שינוי בנק	שינוי ב"ש	שינוי פ.ר.ב.	שער נמוך	שער גבוה	תשואה שנתית	תשואה חודשית	תאריך הדוח	מכירות	רווח נקי	הון עצמי	שווי שוק	שווי שוק/ה.ע.	מכפיל
מבטחים	1673		138636	2282.9	25	1.5	1619	1364	1867	5.9	-0.9	12.93	333.6	19.4	123.7	323.0	2.6	16.7
מליבר 5	2005		33334	678.8	-36	-1.8	1980	1492	2887	21.7	-10.2	9.93	102.9	-4.9	57.1	93.5	1.6	הפ'
מגן 1	780		89977	700.6	4	0.5	772	629	904	2.8	-5.7	12.93	41.9	5.0	37.3	91.2	2.4	18.1
מר לו	2171		47690	1021.3			2138	1876	3702	6.6	-20.1	9.93	43.4	1.8	31.7	93.0	2.9	52.5
פעלים	432		461257	3979.7	3	0.7	428	342	519	10.2	-5.9	12.93		125.4	1548.8	1778.8	1.2	14.2
פעלים אופ	75.3		2748784	2828.6	3.5	4.9	72	29.7	166.5	60.3	-43.7							
פעלים השק	15355		18700	1616.1	301	2.0	14979	10428	19994	8.6	-14.9	12.93		10.6	101.6	281.0	2.8	26.4
פ.ג.ב.	62296		3327	2052.3	464	0.8	61214	42433	73582	7.6	-11.6	9.93		37.9	224.7	393.2	1.8	18.4
פזית תעשיה	53196		1916	1003.1	-537	-1.0	51448	22397	89093	40.2	-18.9	12.93		9.2	148.0	131.8	0.9	14.3
קרדן 5	965		300743	2802.7	-32	3.5	913	329	1149	18.0	-6.1	9.93		2.9	-26.7	97.0	3.6	33.6
רוטין	5138		22408	1140.3	-39	-0.8	5117	910	6827	28.1	39.8	12.93	24.8	0.1	7.8	36.6	5.2	>100
שופרסל	6128		21591	1312.2			6821	4329	6424	10.4	-1.8	12.93	528.3	18.5	214.3	353.9	1.7	19.3
תאות 5	982		235155	2291.3	-15	1.6	967	770	1586	12.6	-15.1	9.93	26.4	5.3	-18.8	53.4	2.8	10.1
אוריין	5491		33651	1885.5	-126	-2.3	5617	2171	6674	-1.5	15.5	10.93		2.7	25.9	87.3	3.4	31.0
אורים	5047		28732	1449.3	-38	-0.7	5054	5308	7444	5.3	-21.0	12.93	146.6	9.9	124.2	199.5	1.6	20.1
אידי פת	74066		2312	1698.1	-372	-0.5	72949	59756	85906	5.3	-10.3	9.93		91.3	699.6	1119.4	1.6	12.3
איסנג	1056		131024	1378.3	38	3.7	1821	745	1371	5.8	-14.0	12.93	73.4	12.9	98.7	147.9	1.6	11.5
אקשטיין תע	990		79166	770.8	5	0.5	968	811	1338	7.7	-16.8	12.93	51.0	7.1	38.8	107.3	2.8	15.1
אשים בלום	428	98	249245	1021.1	27	6.9	396	226	675	18.6	-23.5	9.93	9.1	0.1	12.3	22.4	1.8	>100
בנק 1 שח	705		414048	2906.6	4	0.6	701	578	832	5.5	-2.9	9.93	1634.1	85.0	1174.8	1710.5	1.5	20.1
בינלאומי 1	41864		4052	1666.0	517	1.3	40830	29935	45573	12.3	2.2	12.93		48.2	432.8	661.4	1.5	13.7
בינלאומי 5	37389		2789	1004.4	733	2.0	36656	28801	44053	7.6	-5.3							
גמות 1	14082		8639	1206.3	139	1.0	-7075	9739	23825	22.5	-21.1	12.93		3.6	14.3	44.0	3.1	12.3
גרנית	628		85542	537.6	-13	-2.0	625	105	761	3.8	18.6	12.93	370.3	14.7	160.0	281.5	1.8	19.2
גרנית אר 2	158		362695	490.5			137	105	151.5	1.5	3.0							
דיסקונט השק	25498		22111	5686.8	252	1.0	25128	22229	33677	8.5	-28.9	12.93		62.4	392.0	797.8	2.0	12.8
דלק	7599		19922	1491.2	56	0.7	7447	5269	9414	10.5	-13.7	12.93	513.5	14.8	215.5	269.7	1.3	19.5
הכשר הישוב	2434		79341	1919.9			2397	1364	2994	9.0	-9.2	9.93	172.8	3.9	130.7	275.6	2.1	69.9
הלפמן 01	162870		338	539.6	4744	3.0	154568	95884	190572	16.2	3.0	9.93	8.5	8.5	24.4	47.3	1.9	97.2
הכל בגלה	86		386419	264.5			86	70	143.5	4.6	-15.7	12.93		-14.6	6.4	20.7	3.2	הפ'
יואל	2587		23207	376.0	37	1.5	2499	1870	3317	15.4	-14.0	9.93		2.5	32.9	81.2	2.5	32.3
ישראמקו	26.8		22467698	6022.9	0.2	0.8	26.4	4.8	33.9	5.9	-5.3	12.93		-4.5	74.0	239.4	3.2	הפ'
כללית י-ם	1941		354765	6774.1	57	3.0	1884	1301.7	2428	13.5	-8.0	9.93	13.8	8.2	85.8	286.3	3.3	34.8
כלל סחר	1787		52232	919.2	9	0.5	1742	1486	2242	4.7	-15.2	12.93	184.6	7.2	85.1	187.6	2.2	26.2
בנק לאומי	373		1710872	6317.9	3	0.8	366	338	465	8.4	-8.4	12.93		124.0	1550.0	1762.5	1.1	14.2
כלל אופ 2	56		2727770	1514.0			54.5	31.4	124	39.3	-44.0							

במה ג

שם המניה	השער אתמול	% ביצ	המחזור ש"ח ע"נ	תמורה באלפי ש"ח	שינוי בנק	שינוי ב"ש	שינוי פ.ר.ב.	שער נמוך	שער גבוה	תשואה שנתית	תשואה חודשית	תאריך הדוח	מכירות	רווח נקי	הון עצמי	שווי שוק	שווי שוק/ה.ע.	מכפיל
כלל מוסכים	46987		653	306.7			46635	44640	76492	1.5	-17.2	12.93	40.6	2.1	12.4	40.8	3.1	19.6
כלל תעשיות	2094		161741	3348.2	41	2.0	2043	1622	2622	4.5	-15.5	12.93		60.9	570.8	964.7	1.7	15.8
מבטח שמיר	2815		26272	726.4	35	2.0	2785	1490	3152	10.3	5.7	9.93		4.3	13.6	37.1	4.2	13.2
מבני תעשיה	492		333553	1625.3	8	1.7	482	394	574	6.8	-6.8	12.93	32.8	14.2	225.4	469.1	2.1	33.0
מ.ג.ל. 1	1098	100	137093	1502.6	8	0.7	1098	805	1772	34.7	-32.3	9.93	27.1	0.6	7.9	20.0	2.5	32.8
מגוון	1031		80756	823.2	10	1.0	1013	710.3	1366	-0.7	-4.0	9.93	19.9	2.0	8.2	61.0	7.5	30.2
מפעלי נייר	13594		7863	1061.4	181	0.7	13358	8706	14853	14.1	4.8	12.93	252.1	10.6	144.9	177.8	1.2	16.8
מבנים בנין	29442		1970	572.2	435	1.5	28644	16442	40189	19.5	-14.5	12.93	68.3	11.7	139.9	348.8	2.5	29.7
מס מרס	337		170820	570.8	-1	-0.3	329	205	529	22.5	-32.2	9.93		2.2	38.6	54.1	1.4	25.0
סיוין 3	24754		8313	2032.6	779	3.3	23975	10388	32956	11.9	-4.0	12.93		31.9	76.2	265.9	3.5	8.3
קליל 1	2900		16610	477.9	29	1.0	2835	2149	4261	18.3	-16.7	12.93	48.4	4.1	52.5	90.5	1.7	22.1
קליל 5	3304		13864	450.4			3279	1511	3787	8.8	-7.3	12.93	90.4	7.6	48.2	135.7	2.8	17.8
רב-בריח 1	2177		46238	986.5	84	4.0	2093	1665	2784	28.5	-7.4	12.93	58.1	5.7	37.4	109.9	2.9	19.2
אגיש	3979		31751	1258.5	20	0.5	3939	2324	4705	28.5	-13.5	9.93	72.6	10.3	85.8	338.9	4.0	33.0
אגן	4604		15370	702.9	57	1.3	4547	3593	5500	9.3	-2.5	12.93	150.5	11.8	88.2	231.6	2.6	19.7
אקסום	1385		163857	2101.0	44	3.5	1261	946	1526	8.8	22.9	9.93	43.3	0.7	16.9	105.5	6.6	>100
אודר 1	470		119822	563.8	-10	-2.1	469	418	658	-8.4	-19.8	12.93	31.6	6.4	51.8	34.0	1.1	7.8
אפריקה 01	475822		639	2938.6	9330	2.0	461827	303113	590636	12.0	-6.8	12.93		38.1	219.9	679.8	3.1	17.8
אפריקה 1	441822		364	1574.9	6529	1.5	427675	272050	570932	18.1	-11.6							
אריה	1247		310222	4045.5	-83	-6.2	1365	1036	2036	14.3	-31.7	9.93	17.4	0.0	12.1	25.9	2.1	>100
רבנור 5	3991		11776	471.7	-51	-1.3	3971	2727	7731	19.6	-17.2	9.93		4.9	19.4	96.6	1.9	7.5
חב. לישראל	40933		5815	2038.3	-206	-0.5	40532	21535	44155	4.4	0.4	12.93		35.5	241.7	642.5	2.7	16.1
החברה 5	37072		1587	587.4	-186	-0.5	36979	20228	40694	2.9	-1.9							
טבע	76104		6753	5161.8	-769	-1.0	76489	54189	101578	-3.2	-12.2	12.93	502.8	37.5	267.5	1273.5	4.8	22.2
טבע אגח 5	427		42246	180.2	-4	-0.9	426	305	535	-0.2	-11.8							
טיבון-זיל	1502		114181	1687.9	127	9.2	1482	659	2769	53.3	-25.6	9.93	20.4	0.1	4.5	18.8	4.4	>100
טמבור	1002		55557	559.5	10	1.0	992	840	1749	13.6	-28.9	12.93	106.7	13.1	117.5	205.9	1.8	15.8
יהול	433		725704	3126.3	4	0.9	425	331	617	8.8	-22.8	9.93		18.4	52.4	130.1	2.5	12.5
יצר 1 שח	1854		32414	594.2	5	0.3	1812	1517	2378	19.8	1.4	9.93	57.5	3.6	15.3	39.2	2.6	11.0
כבלים	2153		42547	920.5	-31	-1.5	2153	1982	3460	-5.9	-8.6	12.93	101.8	13.8	62.9	127.9	2.0	9.3
כור מיזום	1528		62334	934.3	48	3.3	1472	512.7	4034	42.7	-41.5	12.93	0.9	-0.8	8.4	32.9	3.9	הפ'
כלל תעש 2	40712		6521	2642.8	-411	-1.0	40301	35881	54104	-11.4	-23.3	12.93		30.0	204.1	501.0	2.5	16.7
כלל ישראל	10526		65344	6828.9	356	3.5	10168	8251	13928	6.6	-21.5	12.93		71.2	560.7	1064.2	1.9	15.0

הסינית הצהובה
כמו שבמזרח יודעים לפנק
• אוכל סיני מקורי • חפריט דים-סאם (בהזמנה מראש)
• מנות מיוחדות • שרימפס במגוון, עוף ברוטב צדפות ועוד...
• אירועים עד 60 איש • ארוחות עסקיות
תחנת דלק פז, כביש עוקף רמלה. טל: 08-233149, 08-254644

638-20-20
לוח העיר
מי שלא זוכר - לא מוכר!

هكذا من الأصل

هكذا من الأصل

אג"ח להמרה / המשך

שם אג"ח	סוג הצמדה	שער מניה	שער אג"ח	תקופה ממוצעת לפדיון	פרמיית המרה ב-%	תשואה לפדיון ברוטו ב-%	תשואה לפדיון נטו ב-%
כלים ב	דולר	2153	391	8.7	9.8	-58.8	-59.9
כלים 3	מדד	2153	129.5	4.2	44.4	0.8	0.7
כיתן א	מדד	1225	143.5	3.1	11.3	-2.7	-3.6
כלל מחשבים	מדד	46987	402	2.1	-1.6	-38.8	-38.8
כלל [illegible]	מדד	130862	218	1.1	-0.0	-19.7	-29.6
כלל תעשיות 8	מדד	2894	271	3.1	0.8	-12.2	-12.3
כן תעשיות	מדד	807	118.5	5.8	21.9	1.9	0.9
לבידי אשקלון 2	מדד	2946	158.5	5.7	11.8	-0.4	-1.8
לבידי אשקלון א	מדד	2946	179	3.7	36.7	1.3	0.7
לה נסיונל	מדד	2563	195.5	5.7	-1.9	-8.1	-8.7
לוחות הכל"ל 1	מדד	545	122.5	4.6	79.8	2.4	1.0
לוי	מדד	834	104	6.2	84.6	3.1	1.8
[illegible] א	מדד	510	110.5	7.6	25.7	1.6	0.7
ליבר	מדד	1967	238	4.1	7.7	-15.1	-15.9
ליטסקי א'	מדד	5408	136	4.2	9.4	-1.7	-2.1
לידר א'	מדד	2442	108.5	6.7	28.8	-0.6	-0.7
מגדל א'	מדד	1098	296	2.4	-1.6	-21.8	-22.4
מג. הנדסה	מדד	484	102.5	5.8	111.8	3.4	2.1
מגדל עדה א'	מדד	9584	989	0.3	-2.0	-99.1	-99.2
מגדל עדה ב	מדד	9584	372	3.8	-3.0	-14.8	-15.8
מטקל א	מדד	901	101	6.6	68.1	2.7	1.9
מטקל ב	דולר	901	101.5	5.1	69.0	3.5	2.5
מגן א	מדד	624	134	4.1	28.8	1.5	-0.0
מגן 2	מדד	624	98.5	6.6	34.2	0.8	0.8
מילומור	מדד	550	94	6.7	88.0	2.8	2.2
מירל א	מדד	242	106	5.7	16.8	-0.1	-0.1
מישגאל ב	מדד	442	141.5	5.6	0.6	-0.6	-1.5
מלונות הכשרה 1	מדד	1050	151.5	4.8	-1.5	-2.9	-3.8
מליבו ישראל 2	מדד	1977	122	4.5	97.5	2.1	2.1
מן א'	מדד	568	162.5	3.9	128.9	6.4	4.5
מעגלי פלדה	מדד	208	118	5.8	64.5	2.8	1.2
מרין לגניק 1	מדד	791	144.5	4.7	9.6	0.5	-1.2
מרין לגניק 2	מדד	791	115.5	4.6	16.8	1.4	0.8
מרין מכני תעש אמגר	מדד	444	148	7.7	16.7	-1.1	-2.1
מלי"ן 1	מדד	2171	237	0.7	16.4	-3.7	-6.5
מלי"ן 2	מדד	2171	130	5.7	49.7	2.7	1.1
משכן 44	מדד	40488	188.5	6.3	39.7	1.4	0.4
נביכר	מדד	7565	106.5	5.9	17.5	2.7	1.4
[illegible]	מדד	1753	154	6.2	7.8	-0.5	-1.6
[illegible]	מדד	248	99	5.9	119.6	3.4	2.5
נכסי אורים 1	מדד	731	285	1.2	9.2	-12.9	-14.2
נכסי אורים 3	מדד	731	159	4.1	29.8	-0.1	-0.7
נמנט 5 (צמוד)	מדד	1266	117	2.6	10.9	-4.8	-4.5
נקה א'	מדד	29727	195.5	2.8	18.7	-3.4	-6.5
[illegible]	מדד	882	111.5	5.7	101.0	3.3	1.9
סלי ביטוח	מדד	305	101.5	5.9	101.0	3.0	1.9
[illegible] 3	מדד	1265	106.5	5.7	22.1	-0.4	-0.5
סקופיה 1	מדד	13276	148.5	6.4	17.4	1.7	0.1
סקופיה א'	מדד	4896	146.5	4.7	22.7	-0.6	-1.6
עלית 5	מדד	1620	288	1.1	-0.4	-28.2	-29.2
עשות אשקלון א	מדד	416	115.5	4.2	149.9	4.2	2.9
פולגת א	מדד	613	184	3.7	29.1	0.2	-0.4
פולגת ב	מדד	579	199	4.3	3.1	-10.0	-10.6
פולימן 2	מדד	1512	168	3.7	11.1	2.6	0.6
פועלים השק'	מדד	15355	115	7.1	49.8	0.5	-0.2
[illegible]	מדד	446	118	4.7	28.3	-0.5	-1.4
פלדות א	מדד	626	188	4.5	2.1	-5.6	-6.5
פרדס א	מדד	6185	99	7.7	99.5	3.9	2.6
[illegible]	מדד	823	118	7.2	26.9	0.8	-0.1
[illegible]	מדד	714	111	5.8	98.4	3.1	1.7
צור א	מדד	145	184	3.5	28.7	0.7	-0.0
צור ב	דולר	122.5	103.5	8.2	35.2	8.1	1.8
צמיתה א	מדד	698	143	4.2	-1.0	-2.9	-3.7
צקלון 1	מדד	14688	189.5	3.7	19.3	-0.2	-0.8
צקלון 2	דולר	22394	192	5.2	2.9	-2.2	-4.1
[illegible] א	מדד	999	128.5	6.2	32.5	0.5	-0.7
[illegible] 2	מדד	7014	189.5	2.7	2.7	-3.9	-4.7
[illegible]	מדד	248	112	6.1	17.4	0.8	-0.1
[illegible]	מדד	868	189	4.2	28.5	1.7	0.8
[illegible]	מדד	1377	139	4.0	6.0	-2.5	-3.4
[illegible] א	מדד	393	124.5	4.1	26.7	2.6	1.0
[illegible]	מדד	685	181	6.2	194.9	4.1	2.6
[illegible]	מדד	195.5	101	5.6	10.6	0.5	0.4
[illegible] א'	מדד	1586	241	1.6	82.2	1.2	-1.3
[illegible] 2	מדד	5384	395	3.6	1.6	-18.1	-18.4
[illegible]	מדד	1425	150	4.7	-1.1	-3.9	-5.0
[illegible]	דולר	281	115	4.9	52.8	2.0	0.6
[illegible]	מדד	550	112	5.2	63.8	2.5	1.8
[illegible] א	מדד	494	130.5	5.1	5.7	-3.1	-3.2
[illegible]	מדד	3768	155	6.2	2.8	-3.0	-3.7
[illegible]	מדד	473	186	6.1	62.7	1.7	0.9
רשף א'	דולר	304	135	1.9	99.8	5.2	2.4
רשף ב'	מדד	304	102	6.4	101.5	3.0	2.4
ש. פי	מדד	916	116.5	5.2	65.3	1.9	0.7
שמן א	מדד	24542	148.5	3.6	0.8	-6.8	-6.8
שקד א	מדד	1235	142.5	3.1	6.7	-1.2	-2.8
שקל א	מדד	322	123.5	3.7	34.2	1.5	-0.1
שקם 1	מדד	241	143	6.7	1.2	-1.0	-2.2
שקם 4 (צמוד)	מדד	241	151.5	4.4	-1.0	-5.7	-6.5
תא"ש 1	מדד	916	190	1.7	39.6	0.9	0.2
תא"ש 2	דולר	916	175.5	1.7	13.6	-3.6	-3.4
[illegible] א	מדד	982	382	3.7	1.7	-17.6	-18.0
תדיראן [illegible] א'	מדד	1409	304	0.2	0.3	-83.3	-84.2
[illegible] א'	מדד	1813	443	1.6	6.3	-32.9	-33.9
תים א'	מדד	7294	353	3.6	4.1	-19.4	-20.3
תשלוז א	מדד	1532	194.5	4.2	-4.8	-8.8	-9.8
תשלוז ב	מדד	1532	124.5	7.2	3.6	-8.1	-8.8
[illegible]	מדד	1174	136	5.2	27.8	0.2	-1.3
[illegible] א	מדד	343	203	2.8	13.6	-2.7	-3.8
אל-בד	דולר	547	114	7.5	108.4	4.1	2.2
אלה	מדד	656	125.5	5.2	30.1	1.2	-0.4
אלוני חץ	מדד	313	123	5.7	57.2	2.0	0.7
אלקו מלונות א'	מדד	289	226	4.7	-2.2	-8.8	-9.9
אלקו מלונות ב'	מדד	289	138.5	5.7	5.4	-3.1	-3.1
אלקטרה 4	מדד	11134	378	3.7	-0.3	-15.9	-16.9
[illegible]	מדד	1854	167.5	3.8	3.5	-7.9	-8.6
אמגל בניה	מדד	1117	175	2.2	-2.1	-13.6	-14.6
אמגל מסחר	מדד	442	137.5	4.7	6.7	-1.4	-2.8
[illegible] 1	מדד	1445	291	2.6	6.7	-15.6	-16.4
[illegible]	דולר	1487	102	7.9	77.5	2.0	1.2
[illegible] א'	דולר	662	158.5	3.9	25.5	3.0	0.8
אפריקה ישראל 2	מדד	441822	636	3.6	8.8	-26.3	-26.6
אפריקה מלונות	מדד	938	117	5.6	6.0	-1.9	-1.9
[illegible] תע' א'	מדד	990	462	1.2	-8.4	-42.6	-43.4
[illegible] תע' ב'	מדד	990	173.5	4.9	-0.7	-6.9	-6.9
[illegible]	מדד	1512	102.5	4.7	62.7	2.4	1.4
ארים 1	מדד	589	177.5	3.2	33.0	1.5	0.5
[illegible] 1	דולר	1247	151	6.6	9.8	-5.7	-5.7
אשמורים נכסים	מדד	467	128	4.7	2.8	-2.4	-2.4
אשמורים תעש' 1	מדד	681	153	4.0	59.3	1.0	-0.2
[illegible] א	מדד	858	127.5	5.5	35.6	0.9	-0.4
[illegible]	מדד	901	124.5	6.5	20.2	1.4	0.0
בלום 1	מדד	428	251	2.9	-4.4	-7.6	-8.5
בלום-בר	מדד	482	108	6.7	79.3	3.1	1.6
[illegible]	מדד	828	128	5.2	48.4	0.8	-0.3
בית הזהב 1	מדד	560	180.5	3.5	113.1	3.2	1.4
[illegible]	מדד	419	126.5	5.7	35.9	0.7	-0.6
[illegible] גת א	בניה	7269	118	4.1	81.6	4.4	4.3
בנק המזרח א	מדד	3500	239	3.2	-1.8	-13.8	-14.7
בנק המזרח ב	מדד	3500	117.5	6.3	10.8	-0.5	-0.6
בנק ירושלים 16	מדד	456	136.5	4.7	25.7	0.2	-0.9
בנק כרמל ש"ה 8	מדד	982	892	0.7	8.8	-30.9	-31.9
בנק למסחר ש"ה 1	מדד	953	243	6.9	2.0	-6.1	-6.1
[illegible] 1	מדד	2147	133.5	2.8	11.9	-3.1	-3.8
[illegible] 1	מדד	34914	180	1.7	-1.0	-12.2	-12.3
[illegible] א	דולר	1163	389	2.7	-1.0	-3.1	-5.3
[illegible] 2	דולר	1163	104.5	5.9	79.7	4.7	2.7
[illegible]	דולר	5214	114.5	3.4	152.5	8.5	6.1
[illegible] א'	מדד	4031	409	3.6	11.6	-27.9	-27.9
גני הדר א'	מדד	370	209	2.3	27.1	0.7	-1.3
[illegible]	מדד	583	121.5	5.7	14.6	0.8	-0.4
[illegible]	מדד	341	117.5	7.1	72.5	2.8	1.7
גרנית 1	דולר	628	130	5.1	13.9	0.5	0.3
גרנית 2	דולר	628	138	5.6	9.9	-0.0	-0.9
[illegible]	מדד	1829	104	5.7	59.2	0.4	0.3
[illegible]	מדד	886	115	4.7	14.1	0.1	-0.2
[illegible]	מדד	510	123.5	5.7	38.2	0.9	-0.4
[illegible]	מדד	825	152	5.2	-7.9	-5.5	-4.4
[illegible] א	מדד	488	127	5.1	17.4	0.6	-0.7
[illegible] ב	מדד	488	105	7.4	259.6	3.9	2.3
[illegible] א'	מדד	3991	291	3.4	0.8	-10.0	-10.7
[illegible] ב	מדד	9351	145	4.4	-2.3	-3.5	-3.8
[illegible]	מדד	5881	114	4.5	57.2	3.1	1.5
[illegible] 1	מדד	2064	175.5	3.9	16.9	-0.7	-1.8
[illegible]	מדד	4151	178.5	3.2	29.8	1.8	0.7
[illegible]	מדד	3027	159	6.2	5.1	-2.9	-3.9
הכשרה ביטוח	מדד	583	186	6.8	39.2	0.9	0.5
הכשרת הישוב 6	מדד	2434	224	3.6	1.2	-4.0	-4.6
הראל משמר א'	מדד	2165	294	4.1	-0.6	-9.9	-10.5
[illegible]	מדד	1835	188.5	4.6	7.1	-1.8	-3.1
[illegible] א	מדד	542	115	4.6	14.6	-1.1	-1.1
[illegible] 1	מדד	349	174.5	3.2	0.8	-2.0	-2.1
[illegible]	דולר	790	112	6.1	77.2	3.2	1.7
[illegible] 1	מדד	823	114.5	4.6	30.1	1.3	0.4
[illegible] א	מדד	916	118.5	5.6	61.7	1.5	0.5
[illegible] א	מדד	31308	171.5	5.7	-1.4	-5.3	-4.8
[illegible] א	מדד	2313	104	8.2	169.8	2.6	2.0
[illegible] ב	מדד	2313	97.5	5.2	178.2	3.2	2.4
[illegible]	מדד	5856	115.5	8.2	69.6	2.4	1.1
[illegible] א	מדד	1138	146	2.4	15.5	-4.5	-4.5
[illegible] ב	מדד	1138	122.5	5.1	84.5	1.9	0.3
[illegible] 1 (50%)	מדד	5998	132.5	1.7	32.5	0.4	0.3
[illegible] 1 (50%)	דולר	5998	132.5	1.7	32.5	3.2	1.0
[illegible] 2	מדד	5998	135	4.7	21.5	-0.2	-0.2
[illegible] 3	מדד	5998	113.5	6.7	41.9	1.1	0.2
[illegible] 2	דולר	997	112.5	4.2	41.0	1.5	0.7
טבע 5	מדד	76184	427	2.7	1.0	-25.1	-25.3
[illegible]	מדד	740	113.5	4.2	95.6	2.9	1.7
[illegible]	מדד	471	108	7.2	12.5	1.5	1.3
טל בבלים	מדד	1789	107.5	5.7	38.4	1.0	0.3
[illegible]	מדד	1043	122.5	3.7	11.6	-0.2	-1.5
יואל 1	מדד	433	205	3.2	2.9	-3.6	-4.8
יואל 81	מדד	433	207	3.2	3.9	-3.8	-5.1
יואל 2	מדד	433	94	6.3	95.4	3.3	2.5
יונה 1	מדד	1179	132.5	4.6	23.6	0.0	-1.2
[illegible]	מדד	296	147	4.7	185.6	6.8	5.0
ים [illegible] א	מדד	729	133.5	5.9	13.5	0.7	-0.7
יער א	מדד	1854	157	3.7	3.7	-5.8	-5.8
[illegible]	מדד	666	101.5	6.4	113.4	3.3	2.1
[illegible]	מדד	888	194	4.7	-8.8	-9.3	-9.8
[illegible] 4	מדד	2507	391	4.7	2.6	-15.3	-15.5
ירדן	דולר	622	116	4.4	11.9	-1.5	-1.4
ירושלים ב'	מדד	2498	253	3.5	1.3	-6.7	-7.5
[illegible] א	מדד	8945	225	3.7	0.6	-3.8	-4.8

מקרא לאופציות:

שער מניה: שער המניה אליה ממירים את האופציה.

תוספת מימוש מותאמת: התשלום הנוכחי שיש להוסיף בעת מימוש האופציה למניה.

פרמיה למימוש מיידי (ב-%): התוספת באחוזים המשולמת עבור רכישת המניה ע"י מימוש האופציה, בהשוואה לרכישה ישירה של המניה.

מנוף האופציה: בכמה אחוזים ישתנה מחיר האופציה כתוצאה משינוי של אחוז אחד בשער המניה, בהנחה שהפרמיה לא תשתנה.

תשואת איזון שנתית (ב-%): השיעור בו "צריכה" המניה לעלות (או לרדת) עד לפקיעת האופציה, כדי שהמשקיע יהיה אדיש בין רכישה ישירה של המניה לבין רכישה באמצעות רכישת האופציה ומימושה.

שווי ע"פ B&S: השווי התיאורטי של האופציה לפי נוסחת בלאק ושולס. הנוסחה מתוקנת גם בנוסחת התקן של המניה.

שווי בינומי: השווי התיאורטי של האופציה לפי המודל הבינומי אשר מהוון את תוספת המימוש לפי שער הריבית במשק.

מקרא אג"ח להמרה

שער מניה – שער המניה אליה תומר אגרת החוב.

תקופה ממוצעת לפדיון – התקופה הממוצעת (בשנים) לפדיון של אגרת החוב בהתחשב במועדי תשלומי הקרן והריבית.

פרמיית המרה ב-% התוספת באחוזים המשולמת עבור רכישת המניה ע"י המרת האג"ח בהשוואה לרכישה ישירה של המניה.

תשואה שנתית לפדיון (ברוטו/נטו) – התשואה השנתית הממוצעת לפדיון של אגרת החוב בהנחה של אחזקתה עד מועד הפידיון.

הערות:
1. בכאיר עודא אג"ח ב' יחס ההמרה החל מ־1.1.96 הינו 2900%.
2. באיילון יחס ההמרה החל מ־11.11.94 הינו 200%.
3. בפלדמן יחס ההמרה החל מ־18.9.95 הינו 500%.
4. בנקסל יחס ההמרה החל מ־1.1.94 הינו 696%.
5. ברנבאי יחס ההמרה החל מ־18.8.97 הינו 6700%.
6. במשכן האפשרות להמרה בתוקף עד ל־10.1.95.

אופציות / 12.4.94

שם האופציה	שער אופציה	שער מניה	תוספת מימוש מותאמת	סוג הצמדה	פרמיה למימוש מיידי ב-%	מנוף האופ'	תשואת איזון שנתית ב-%	שווי S&B	שווי בינומי	תאריך פקיעה
[illegible]	317	618	428	מדד	20.6	1.9	36.4	236	206	31.05.95
[illegible]	7	22	31	דולר	73.1	3.2	354.4	5	-9	31.08.94
[illegible]	195	452	608	מדד	77.4	2.3	92.4	87	-129	05.08.95
[illegible]	184	915	721	מדד	-0.9	5.0	-7.7	204	195	31.05.94
אגיס 2	2890	3979	1788	מדד	15.5	1.4	12.9	2537	2476	30.12.97
אגיס 3	1519	3979	4626	מדד	55.2	2.6	15.0	1149	32	20.11.98
אגיס א	324	1013	876	מדד	18.4	3.1	20.0	344	176	05.08.95
[illegible]	210	408	209	מדד	2.6	1.9	3.4	230	210	05.11.95
[illegible]	171	295	133	מדד	-0.4	1.7	-0.4	204	183	31.12.96
[illegible]	403	670	277	מדד	1.4	1.7	2.9	412	405	05.07.95
[illegible]	1279	2455	1668	מדד	20.0	1.9	25.8	1195	874	05.11.95
[illegible]	618	755	295	דולר	19.9	1.2	88.9	478	474	25.05.95
[illegible]	67	871	1011	דולר	25.8	13.8	188.3	24	-138	30.06.94
[illegible]	458	1031	709	מדד	12.4	2.3	11.6	461	365	31.01.96
[illegible]	7242	12436	6123	מדד	7.5	1.7	7.1	7072	6796	31.08.96
[illegible]	727	2100	1345	מדד	-1.3	2.9	-23.1	758	758	10.05.94
[illegible]	493	679	226	מדד	6.1	1.4	28.5	459	458	31.01.95
[illegible]	433	1154	709	מדד	-1.1	2.7	-12.2	650	449	31.05.94
[illegible] 4	242	678	481	מדד	53.8	1.9	103.6	72	6	30.04.95
[illegible]	428	1431	1887	מדד	61.8	3.5	51.4	500	-360	20.10.95
[illegible]	293	569	308	מדד	5.7	1.9	8.4	304	275	23.08.95
[illegible]	177	583	380	מדד	-5.2	2.8	-81.4	283	283	30.04.94
[illegible]	1198	2597	1727	מדד	12.6	2.2	44.2	943	904	08.11.94
[illegible]	700	1697	1351	דולר	14.9	2.4	16.7	680	325	30.09.95
[illegible]	310	1058	997	מדד	38.0	2.1	33.4	358	143	31.07.95
[illegible]	432	1174	743	מדד	0.0	2.7	0.6	432	432	30.04.94
[illegible]	334	1372	1061	מדד	45.4	4.1	29.7	254	-189	31.01.96
[illegible] 4	246	380	130	אין	-1.1	1.5	-20.2	252	252	31.05.94
[illegible]	370	644	511	מדד	36.8	1.7	46.4	270	161	30.11.95
[illegible] 1	25811	37419	11481	מדד	-0.3	1.4	-1.2	26508	26281	28.02.95
[illegible]	300	547	531	מדד	52.8	1.8	75.9	143	40	20.08.95
[illegible]	401	656	320	אין	9.9	1.6	62.4	353	351	30.09.94
[illegible] 1	93	504	795	מדד	75.8	5.4	343.9	16	-277	20.09.94
[illegible] 2	330	504	235	מדד	11.8	1.5	8.8	317	297	30.09.97
[illegible] 2	164	313	149	מדד	-0.0	1.9	-0.0	165	165	30.06.94
[illegible] 3	130	313	272	מדד	29.9	2.4	48.5	104	48	30.06.95
[illegible] 1	124	3067	2292	דולר	16.9	16.7	241.9	111	-712	31.05.94
[illegible] 2	212	2067	3275	דולר	68.7	9.8	102.5	189	-1094	31.01.95
[illegible]	891	1039	114	מדד	-3.1	1.2	-27.8	928	928	31.01.95
[illegible] 3	187	209	123	מדד	7.2	1.5	7.0	178	177	31.12.96
אלקטרה 1	831	2208	1594	מדד	9.8	2.7	46.2	692	635	31.08.94
אלקטרה 2	1102	2208	1701	מדד	26.9	2.0	36.4	814	586	31.08.95
אלקטרוניקס	541	2113	2291	מדד	34.8	3.9	85.8	242	-131	28.11.94
[illegible] 1	639	1054	590	מדד	15.6	1.7	44.9	510	482	28.02.95
[illegible] 2	672	1054	100	אין	-26.8	1.6	-78.1	963	968	28.02.95
[illegible] 1	1750	3032	1546	דולר	8.7	1.7	26.2	1601	1540	31.01.95
[illegible]	528	860	408	מדד	8.1	1.6	11.8	498	481	20.12.95
[illegible] 1	150	843	1189	דולר	59.4	5.4	1156.4	6	-334	30.06.94
[illegible] 2	750	843	108	דולר	1.8	1.1	23.1	738	738	31.12.94
[illegible]	386	578	184	מדד	-1.3	1.5	-4.1	401	400	31.03.95
[illegible]	366	442	100	אין	5.4	1.2	183.5	346	346	31.08.94
[illegible]	376	1437	2000	דולר	65.3	3.6	62.8	303	-452	31.07.95
[illegible]	161	862	494	מדד	-1.1	4.1	-26.4	169	169	30.04.94
[illegible]	485	1523	1911	מדד	52.3	3.8	35.5	325	-270	28.02.96
[illegible]	430	936	730	מדד	23.7	2.2	26.9	299	245	28.10.95
[illegible]	252	647	568	דולר	26.8	2.6	32.4	255	118	30.07.95
[illegible]	170	980	793	מדד	-1.7	5.8	-34.4	191	188	30.04.94
[illegible]	1021	1512	684	מדד	12.8	1.5	25.4	934	861	30.09.95
[illegible] 2	405	1542	1411	מדד	17.2	3.8	74.8	233	150	31.08.94
[illegible]	14	681	613	מדד	4.3	42.9	859.3	9	-12	19.04.94
[illegible] 1	213	850	637	מדד	0.0	4.0	0.1	215	215	10.05.94
[illegible] 2	404	850	598	מדד	17.8	2.1	43.8	303	269	31.01.95
[illegible]	48	306	314	מדד	18.3	6.4	197.8	28	-6	17.06.94
[illegible]	726	901	636	מדד	51.0	1.2	154.2	434	295	31.08.95
[illegible] (1)	345	705	510	מדד	21.3	2.0	17.7	255	251	31.05.96
[illegible]	356	696	417	מדד	11.1	2.0	14.8	368	380	05.10.95
[illegible]	312	1033	1022	מדד	48.5	2.0	53.7	274	65	05.11.95
[illegible]	583	1439	1028	מדד	57.5	1.2	171.2	646	467	30.11.95
בינלאומי 1	2385	41864	44460	מדד	11.8	17.6	72.1	2432	-2287	30.06.94
בינלאומי 2	7136	41664	45539	מדד	25.8	5.9	25.8	6753	-1889	30.06.95
[illegible] 2	6693	41818	47301	מדד	24.3	6.9	99.5	3509	-4916	18.08.94
[illegible]	663	1350	1177	מדד	36.3	2.0	35.5	486	246	28.02.96
[illegible]	245	573	521	מדד	33.7	2.1	35.6	124	78	20.10.95
[illegible]	404	831	421	מדד	-0.8	2.1	-0.5	493	452	30.04.97
[illegible]	2348	7269	9137	מדד	60.7	2.9	36.2	1914	-1220	31.05.96
[illegible]	622	1161	958	מדד	36.1	1.9	55.0	353	245	31.07.95
בנק ירושלים	265	456	177	מדד	-3.8	1.7	-29.4	280	280	30.06.94
[illegible]	648	848	386	מדד	21.9	1.3	50.5	501	483	20.11.95
[illegible]	239	813	934	מדד	44.3	3.4	96.6	122	-98	31.12.94
[illegible]	218	284	103	מדד	13.0	1.3	31.7	195	187	20.11.95
[illegible]	671	2147	1842	מדד	17.0	3.2	49.2	477	340	31.10.94
[illegible]	275	880	963	מדד	40.7	3.2	51.6	142	-47	25.05.95
[illegible]	979	1391	797	מדד	27.7	1.4	66.1	749	629	31.07.95
[illegible]	7	20	35	דולר	113.1	5.0	2603.2	1	-15	31.07.94
[illegible]	245	684	437	מדד	13.0	2.5	19.0	212	188	31.05.95
[illegible] 1	866	1163	299	דולר	0.2	1.3	0.3	905	897	06.12.96
[illegible] 4	581	1163	1000	דולר	29.1	2.3	11.4	542	317	31.01.98
[illegible]	1209	5214	13677	מדד	185.5	4.3	64.4	490	-7348	30.09.96
[illegible]	105	366	576	מדד	86.1	3.5	91.7	23	-187	30.06.95
[illegible] 1	3177	4031	906	מדד	1.3	1.3	2.8	3192	3190	31.05.96
[illegible]	596	1044	676	דולר	21.9	1.8	66.5	454	391	01.02.95
[illegible] 1	386	1365	1323	דולר	25.2	3.5	64.0	358	77	28.11.94
[illegible] 2	384	1365	1831	דולר	62.3	3.6	47.4	379	-341	20.11.95
[illegible]	260	583	448	מדד	31.5	2.3	24.8	198	157	05.10.95
[illegible]	656	989	383	מדד	5.0	1.5	10.7	650	624	23.08.95
[illegible]	180	529	608	מדד	48.9	2.9	56.9	117	-53	05.07.95
[illegible]	753	1416	1146	מדד	34.1	1.9	135.5	500	295	01.12.94
[illegible] 2	278	341	111	דולר	11.6	1.3	13.0	256	247	30.11.97
[illegible] 2	192	628	591	מדד	24.7	3.3	11.1	186	93	28.02.97
[illegible]	162	656	497	מדד	0.4	4.1	2.5	170	163	28.06.94
[illegible] 1	1628	1829	165	אין	-2.4	1.1	-28.2	1682	1681	30.04.95
[illegible] 2	1030	1829	1053	מדד	13.9	1.8	22.0	880	825	31.08.95
[illegible] 3	1112	1829	1516	מדד	32.8	1.6	14.8	876	697	31.08.98
[illegible]	391	785	507	מדד	14.4	2.0	36.6	323	292	01.02.95
[illegible]	662	806	100	אין	-4.8	1.2	-28.9	716	716	31.03.95
[illegible]	266	518	506	מדד	51.3	1.9	75.0	91	27	31.07.95
[illegible] 1	849	1328	503	מדד	2.4	1.6	7.6	839	832	28.02.95
[illegible]	220	471	319	מדד	14.4	2.1	141.7	159	155	28.07.94
[illegible]	8	19	35	דולר	124.4	2.4	824.4	1	-15	15.10.94
[illegible]	400	825	428	מדד	0.4	2.1	0.6	421	413	31.05.95
[illegible]	842	1918	996	מדד	-4.2	2.3	-44.6	927	927	30.05.94
[illegible] א	337	638	108	מדד	1.7	1.3	327.1	330	330	30.04.94
[illegible] ב	323	458	101	מדד	-3.3	1.4	-10.0	342	342	28.07.95
[illegible]	270	376	117	מדד	2.8	1.4	22.7	262	261	30.09.94
[illegible]	657	1309	779	דולר	9.7	2.0	32.1	568	552	01.12.94
[illegible] 3	1250	1389	221	דולר	12.5	1.0	44.0	1121	1119	01.12.97
[illegible] 2	2432	4151	1779	מדד	1.4	1.7	4.3	2421	2421	31.01.95
[illegible]	1650	3027	1723	דולר	11.4	1.8	26.1	1499	1376	30.05.95
[illegible]	1065	1344	301	דולר	1.7	1.3	10.1	1053	1853	31.01.95
[illegible]	642	3402	5114	מדד	69.2	5.5	39.3	558	-1395	20.02.96
[illegible]	301	775	654	מדד	23.3	2.6	26.7	266	151	28.08.95
[illegible]	714	1098	394	מדד	0.9	1.5	3.3	729	715	31.01.95
הכשרה ביטוח	138	533	626	מדד	43.3	3.9	36.4	117	-61	05.10.95
[illegible]	325	719	612	מדד	30.3	2.2	43.1	287	132	05.07.95
[illegible]	380	1035	510	אין	5.3	1.8	19.7	561	558	30.11.94
[illegible] 2	302	542	244	מדד	0.6	1.8	25.9	298	298	09.05.94
[illegible]	458	774	362	מדד	5.9	1.7	7.8	455	434	05.02.96
[illegible]	236	798	904	מדד	44.2	3.3	42.3	158	-71	31.08.95
[illegible] 1	274	823	550	אין	8.1	3.0	3.8	276	276	30.06.94
[illegible] 1	521	916	428	דולר	3.6	1.8	23.3	496	495	31.08.94
[illegible] 2	314	916	1077	דולר	51.8	2.9	74.8	152	-112	30.04.95
[illegible]	18695	11308	14235	דולר	5.2	1.7	6.8	19835	18863	30.04.97
[illegible]	1474	2313	1364	מדד	23.5	1.6	46.9	1114	990	31.07.95
[illegible]	452	736	325	מדד	4.3	1.3	9.2	419	415	30.05.95
[illegible]	434	1121	1192	מדד	45.1	2.6	42.2	304	-9	05.11.95
[illegible]	361	592	428	מדד	33.4	1.6	41.6	264	189	28.01.96
[illegible]	551	1138	1063	מדד	41.9	2.1	27.7	288	168	15.09.96
[illegible] 2	2750	5998	4000	מדד	15.0	2.2	21.9	2263	2087	31.05.95
[illegible] 1	1893	4178	2504	מדד	5.2	2.2	26.7	1729	1707	31.08.94
[illegible]	6210	5856	[illegible]	מדד	0.5	1.4	2.2	6258	4229	31.05.95
[illegible]	399	997	874	דולר	27.7	2.5	41.6	248	164	15.05.95
[illegible] 2	104	525	766	מדד	65.6	3.9	194.6	50	-226	31.10.94
[illegible] 1	155	648	482	מדד	42.1	2.9	145.4	56	-24	31.10.94
[illegible] 2	152	648	642	מדד	77.1	3.8	97.9	44	-170	30.05.95
[illegible]	467	671	306	מדד	15.2	1.4	39.1	451	378	05.07.95
[illegible]	898	1297	518	מדד	9.2	1.4	39.1	806	793	26.01.95
[illegible]	800	2083	2137	מדד	42.4	2.6	41.3	616	35	19.10.95
[illegible] 2	688	740	750	אין	26.8	1.1	492.9	515	512	28.02.95
[illegible] 2	235	471	455	מדד	46.0	2.0	17.1	167	76	20.05.98
[illegible] 1	60	1131	1082	מדד	2.8	16.5	79.6	69	31	30.04.94
[illegible]	414	990	918	מדד	34.5	2.4	36.6	348	121	05.11.95
[illegible] 1	958	1602	728	מדד	3.0	1.7	12.8	985	896	05.11.94
[illegible] 2	1079	1602	643	מדד	7.5	1.5	4.6	1119	1053	05.11.98
[illegible] 1	1335	1709	350	מדד	-1.4	1.3	-13.2	1365	1565	30.09.94
[illegible] 2	758	1709	1519	מדד	33.2	2.3	13.3	750	373	05.01.98
[illegible]	452	808	479	מדד	15.2	1.8	25.6	379	350	31.07.95
[illegible] 2	154	1082	1391	מדד	54.2	6.3	81.2	68	-150	10.02.95
[illegible]	187	361	336	מדד	44.8	1.9	97.1	113	36	31.03.95
[illegible]	427	1336	1285	מדד	26.1	3.1	23.6	340	121	30.11.95
[illegible] 2	322	1043	957	מדד	22.0	3.2	23.2	298	138	20.08.95
[illegible]	218	771	1134	מדד	75.4	3.5	88.4	186	-320	31.05.96
יואל 3	90	433	1806	מדד	153.0	4.8	25.2	93	-428	28.01.99
יונה 1	472	1179	981	מדד	16.5	2.5	40.0	373	300	31.12.94
[illegible]	316	764	632	דולר	24.3	2.4	47.6	309	156	28.02.95
[illegible] 1	177	296	400	דולר	94.8	1.7	180.1	41	-84	15.06.95
[illegible] 2	343	739	462	מדד	10.4	2.1	22.5	305	281	26.02.95
[illegible] 2	161	660	1013	מדד	76.1	4.1	45.3	67	-284	20.02.96
[illegible]	321	550	334	מדד	19.8	1.7	53.2	244	226	28.02.95
[illegible]	786	880	56	מדד	-4.1	1.1	-43.5	826	826	28.02.95
[illegible]	422	622	325	דולר	20.1	1.5	13.6	415	347	31.01.98
ירושלים 1	2763	2498	962	דולר	-0.6	1.4	-4.8	2885	2885	30.09.94
ירושלים 2	12	27	16	דולר	3.0	2.3	19.2	12	11	31.07.94
כלים 3	814	2153	2124	מדד	36.5	2.6	22.3	687	190	27.07.96
כלים 3	153	2153	2103	מדד	4.8	14.1	178.1	131	53	30.04.94
[illegible]	560	1317	1134	מדד	28.6	2.4	26.2	566	249	05.01.96
[illegible]	304	405	302	מדד	24.3	2.8	25.3	178	121	30.01.96
[illegible] 2	265	1225	1079	מדד	9.5	4.6	23.9	196	166	28.10.94
כלל ישראל 1	6454	18524	6850	מדד	7.4	2.4	16.3	5992	3842	31.12.94
[illegible] 2	983	1787	886	מדד	4.6	1.8	16.4	922	920	30.11.94
[illegible]	450	944	657	מדד	16.7	2.1	19.3	368	327	05.11.95
[illegible]	1031	1907	1902	מדד	53.8	1.8	60.6	543	109	30.11.95
[illegible]	381	698	192	מדד	-0.0	1.4	-2.1	515	515	01.08.95
[illegible]	768	1993	1564	מדד	17.0	2.6	16.9	719	511	05.11.95
[illegible] 2	56	373	357	מדד	10.8	6.7	48.5	26	20	31.07.94
לבידי אשקלון 3	2274	2946	1054	דולר	13.0	1.3	86.8	1947	1925	31.12.96
לבידי אשקלון 3	1214	2946	1779	מדד	1.6	2.4	22.0	1184	1175	31.05.94
[illegible]	425	680	357	מדד	14.0	1.6	20.0	468	349	31.12.95
לה נסיונל 1	2481	2503	111	מדד	-2.8	1.1	-30.8	2455	2456	28.04.95
לה נסיונל 2	1683	2503	923	מדד	3.2	1.5	8.6	1638	1635	16.05.95
לודזיה	394	578	313	מדד	22.3	1.5	39.1	304	202	20.11.95
לוחות הכל"ל	425	545	115	מדד	-0.9	1.3	-7.2	432	432	31.10.94
[illegible]	201	834	1164	מדד	63.7	4.1	38.2	138	-257	28.02.96
ליבר	499	1710	2394	מדד	69.2	3.4	46.2	333	-535	28.02.96
ליבר	1399	1967	749	מדד	9.2	1.4	27.6	1279	1242	31.05.95
לידן	3012	3736	1066	מדד	9.1	1.3	22.8	2813	2737	29.02.96
לידר א	1707	2441	593	מדד	-5.8	1.4	-62.8	1855	1853	30.06.94
לידר ב	1572	2441	1316	מדד	18.5	1.6	9.9	1625	1309	31.08.98
לידר ג	1608	2441	921	מדד	3.6	1.5	7.5	1574	1563	31.05.95
[illegible]	236	608	727	מדד	58.4	2.6	92.6	124	-94	20.08.95
[illegible]	1358	3945	3580	מדד	25.0	2.9	35.9	1038	491	30.04.95
ליטסקי 1	2907	5488	3726	מדד	22.7	1.9	13.9	2227	2854	01.05.97
[illegible] 1	23	901	1490	דולר	67.9	39.7	5034.5	0	-481	31.05.94
[illegible] 2	172	901	1460	מדד	81.1	5.2	55.7	91	-482	05.11.95
[illegible]	505	1167	885	מדד	12.0	2.8	15.7	443	398	05.08.95
[illegible]	483	586	139	מדד	6.1	1.2	20.0	483	455	30.11.95
[illegible]	342	979	973	דולר	34.3	2.8	15.3	379	125	31.03.97
[illegible]	589	1200	875	מדד	15.3	2.4	21.7	399	361	25.06.95
[illegible] 2	188	624	678	מדד	38.7	3.5	106.1	69	-40	20.11.94
[illegible] 1	1784	1122	439	דולר	1.8	1.2	6.2	1774	1774	24.10.95
[illegible]	183	845	1126	מדד	35.8	4.6	82.7	92	-248	28.02.95
[illegible] 1	7	22	61	דולר	208.2	3.3	1801.8	0	-58	30.09.94
[illegible] 2	14	22	28	דולר	37.2	1.5	92.4	8	3	30.09.95
[illegible] 1	95	132	60	דולר	17.2	1.4	95.6	76	74	31.12.94
[illegible] 2	68	132	101	מדד	27.8	1.9	30.0	57	37	31.12.95
[illegible] 2	1127	1229	113	מדד	4.9	1.0	22.7	1151	1130	21.01.98
[illegible]	802	889	118	מדד	3.5	1.1	177.8	772	772	31.07.94
[illegible]	231	1303	1780	מדד	54.3	5.6	87.2	107	-428	01.02.95
[illegible]	218	550	404	מדד	13.2	2.5	15.6	209	164	21.08.95
[illegible]	715	1348	705	מדד	5.4	1.9	10.8	680	668	30.04.95
[illegible] 1	163	242	138	מדד	21.0	1.5	11.3	158	151	20.11.98
[illegible] 2	113	242	168	אין	12.6	2.2	41.6	105	92	28.11.94
[illegible] 3	1000	2171	1712	מדד	24.9	2.2	12.9	794	694	31.05.97
[illegible] 2	158	442	496	דולר	5.7	3.9	21.1	163	131	31.08.94
[illegible]	551	1050	496	מדד	1.6	1.9	7.6	543	542	30.09.94
[illegible]	444	788	428	מדד	10.7	1.8	21.3	443	376	30.05.95
[illegible] 2	715	1351	710	מדד	5.5	1.9	3.4	750	717	31.07.97
[illegible] 1	333	484	176	מדד	5.1	1.5	12.1	328	316	09.08.95
[illegible] 2	385	484	485	מדד	46.7	1.6	23.8	216	129	05.02.98
[illegible]	225	552	372	מדד	12.2	2.4	26.8	182	178	31.01.95
[illegible]	818	1621	3028	מדד	56.5	2.2	56.7	329	-180	05.11.95
[illegible]	299	1552	1768	מדד	32.3	4.5	44.8	195	-326	31.05.94
[illegible]	318	1394	1067	מדד	-0.7	4.4	-3.9	399	385	30.06.94
[illegible]	4446	13594	14661	מדד	40.6	3.1	17.2	3811	359	02.04.97
מעגלי פלדה 1	85	288	214	מדד	48.8	2.4	98.9	35	-8	31.01.95
[illegible] 3	118	386	422	מדד	39.9	3.3	87.4	48	-26	31.12.94
מרין לגניק	245	791	531	מדד	-1.8	3.2	-11.7	274	264	30.06.94
מרין מכני תעש	399	444	218	דולר	16.4	1.5	44.9	241	237	17.05.95
[illegible] 1	1133	1215	107	מדד	2.1	1.1	626.2	1108	1108	31.05.94
[illegible] 2	899	1215	428	מדד	8.4	1.4	6.8	898	844	31.05.98
[illegible]	92	145	100	אין	32.5	1.6	59.7	69	58	28.08.95
[illegible]	364	726	453	מדד	12.6	2.0	19.8	319	292	11.07.95
משכן 4	3298	40488	66878	מדד	78.3	7.6	23.8	3408	-19634	16.05.97
[illegible]	296	758	749	מדד	37.9	2.6	30.7	247	54	31.01.96
[illegible]	3986	7365	8101	מדד	64.1	1.8	37.0	1778	3	28.01.97
[illegible]	1124	2162	1479	מדד	20.4	1.9	33.8	743	743	30.06.95
[illegible]	443	940	493	מדד	-0.5	2.1	-1.4	492	458	30.11.94
[illegible]	26	48	34	דולר	25.8	1.8	45.6	21	15	30.06.95
[illegible]	973	1753	883	מדד	3.9	1.8	12.2	911	902	10.05.95
[illegible]	789	1253	451	מדד	-1.1	1.6	-3.6	817	815	31.01.95
[illegible]	1315	2125	1594	מדד	36.8	1.6	67.8	799	681	01.08.95
נכסי אורים 3	163	731	577	מדד	1.2	4.5	12.4	157	157	31.05.94
[illegible] א	202	1266	1028	מדד	-2.8	6.3	-28.1	208	242	20.05.94
[illegible] ב	285	1266	1234	מדד	20.0	4.4	45.7	336	58	28.11.94
[illegible]	355	839	544	מדד	7.2	2.4	47.8	385	380	31.07.94
[illegible]	151	551	326	מדד	23.8	1.6	33.6	247	243	20.12.95
[illegible]	284	838	1266	מדד	84.9	3.0	24.1	228	-272	05.02.98
[illegible]	398	942	1014	מדד	49.9	2.4	116.6	128	-44	31.01.95
[illegible]	160	537	573	מדד	36.6	3.4	36.1	123	-18	20.08.95
[illegible]	583	1229	761	מדד	9.4	2.1	10.5	548	510	20.11.95
[illegible]	171	559	848	מדד	80.8	3.3	102.8	115	-250	15.05.95
[illegible]	147	582	926	מדד	86.4	4.0	70.7	27	-305	31.07.95
[illegible]	187	382	165	אין	-0.2	2.2	-4.0	198	138	30.04.94
[illegible] 1	168	511	474	מדד	24.7	3.8	167.7	73	42	10.08.94
[illegible]	286	585	486	מדד	37.6	2.5	44.7	118	40	05.08.95
[illegible] 1	321	980	735	מדד	7.7	3.1	32.5	262	255	31.08.94
[illegible] 5	1772	3500	1891	מדד	4.7	2.0	11.8	1666	1661	31.01.95
[illegible] 6	1876	3500	2447	מדד	23.5	1.9	11.4	1474	1355	31.01.98
[illegible] 6	624	1265	1182	מדד	27.8	3.0	24.3	329	145	05.11.95
[illegible]	414	451	299	מדד	5.4	1.6	26.8	383	383	31.10.94
[illegible]	1539	2851	856	מדד	6.0	1.5	5.4	1312	1299	30.04.97
[illegible]	2101	4896	3404	מדד	12.4	2.3	7.8	2154	1787	01.12.96
[illegible]	318	593	521	מדד	40.2	1.9	52.8	228	97	20.09.95
[illegible]	464	760	272	דולר	-3.1	1.6	-42.9	489	489	15.05.94
[illegible]	2554	3782	1429	מדד	5.3	1.5	14.4	2462	2408	28.05.95
[illegible]	790	2525	1959	מדד	8.9	3.2	18.4	871	650	31.03.95
[illegible]	584	571	288	מדד	3.6	1.9	4.8	487	299	20.11.95
[illegible]	653	1152	671	מדד	14.9	1.8	10.2	616	548	30.04.97
עשות אשקלון	19	416	809	מדד	99.8	22.2	2571.5	0	-387	30.06.94
פולגת 3	382	579	288	מדד	1.1	1.9	18.6	297	297	31.05.94
פולגת 4	261	579	583	מדד	45.8	2.2	51.1	187	25	30.09.95
[illegible] 2	76	482	358	מדד	0.5	5.7	4.2	75	75	31.05.94
פועלים השק' 1	2441	15355	15420	מדד	16.3	6.3	33.9	2189	254	20.11.94
פועלים השק' 2	4655	15355	16448	מדד	37.4	3.3	17.9	3699	320	20.11.96
[illegible] 1	383	1194	986	מדד	1.2	3.8	5.8	318	297	25.07.94
[illegible] 2	484	1194	658	מדד	5.7	2.8	6.2	397	375	31.01.96
[illegible] 3	465	1194	1316	מדד	49.2	2.6	16.8	320	39	31.01.98
[illegible]	1054	3758	2895	מדד	5.1	3.6	37.1	937	884	30.06.94
[illegible]	247	1170	908	מדד	-1.3	4.7	-11.9	280	267	31.05.94
[illegible] 2	160	626	622	מדד	25.8	3.0	48.3	117	19	05.01.95
[illegible] 3	474	626	204	מדד	8.3	1.3	6.4	460	453	05.01.99
[illegible]	380	1025	1428	מדד	68.6	3.4	47.8	73	-321	05.01.96
[illegible]	212	671	764	מדד	45.1	3.2	45.2	155	-66	20.08.95
[illegible]	1493	2422	1177	מדד	10.2	1.6	24.6	1348	1288	10.05.95
[illegible] 3	99	337	287	מדד	14.5	3.4	48.8	84	54	30.09.94
[illegible] 2	17598	22813	7173	דולר	12.5	1.3	16.3	15860	15787	30.06.97
[illegible] 1	197	327	150	אין	6.8	1.7	9.9	223	198	30.09.95
[illegible] 2	191	327	150	אין	4.1	1.7	10.2	212	191	31.05.95
[illegible]	2545	6105	7916	מדד	71.3	2.4	67.3	1193	-1399	31.10.95
[illegible]	108	367	483	מדד	58.8	3.7	37.5	76	-86	20.02.96
[illegible]	19540	24754	5148	מדד	-0.3	1.3	-0.9	19953	19884	05.11.95
[illegible]	314	923	925	מדד	34.3	2.9	38.6	250	46	05.11.95
[illegible] 1	159	611	470	מדד	3.9	3.8	11.7	157	147	20.08.94
[illegible]	266	594	469	מדד	23.8	2.2	25.7	225	149	05.11.95
[illegible] 3	134	143	148	דולר	-1.5	2.1	-12.1	139	139	30.06.94
[illegible] 5	33	125	152	מדד	51.2	3.7	54.9	20	-23	30.06.95
[illegible]	521	1650	2316	מדד	71.9	3.2	48.4	254	-525	05.02.96
[illegible]	473	955	487	מדד	0.5	2.0	1.8	480	477	31.10.94
[illegible]	775	1192	449	מדד	2.7	1.5	6.8	761	760	31.05.95
צקלון 2	11469	18541	6030	דולר	9.3	1.4	48.5	13115	10163	31.12.94
[illegible]	755	1512	1020	מדד	17.4	2.8	18.9	827	550	31.12.95
[illegible]	557	999	428	מדד	-1.4	1.8	-47.9	572	572	30.04.94
[illegible] 2	94	248	205	מדד	19.6	2.6	16.4	92	58	31.01.96
[illegible]	243	786	817	מדד	56.8	3.2	138.9	114	-17	30.09.94
[illegible]	1764	2192	1169	מדד	33.8	1.2	106.8	1107	1077	30.08.95
[illegible]	386	918	774	מדד	26.4	2.4	70.7	289	162	24.12.94
[illegible]	360	751	738	מדד	45.1	2.1	48.9	180	59	05.11.95
[illegible]	795	1377	886	מדד	22.1	1.7	14.3	682	582	31.05.97
[illegible]	187	393	608	מדד	81.8	3.7	51.3	79	-178	05.02.96
[illegible] ד	557	685	150	דולר	3.2	1.2	10.8	547	546	30.11.95
[illegible] ה	301	685	605	מדד	32.8	2.3	12.4	291	157	20.02.98
[illegible]	141	196	104	מדד	25.5	1.4	51.3	106	97	05.11.95
[illegible]	524	1558	1651	מדד	39.6	3.8	94.3	390	-53	25.12.94
[illegible]	740	1425	658	מדד	-3.1	1.9	-5.8	833	817	31.08.95
[illegible]	1610	1934	575	מדד	13.0	1.2	81.8	1378	1378	31.05.95
[illegible]	1045	1913	1249	דולר	19.9	1.8	14.3	883	805	30.12.95
[illegible]	1219	1391	388	מדד	9.2	1.1	63.1	1104	1103	31.05.95
[illegible]	461	1316	1429	מדד	43.6	2.9	40.1	464	-48	28.10.95
[illegible]	86	281	316	דולר	42.9	3.3	34.8	57	-13	20.11.95
[illegible] 2	281	494	396	מדד	28.8	2.5	36.4	144	111	31.05.95
[illegible]	305	828	696	מדד	20.8	2.7	28.6	262	159	31.05.95
[illegible]	121	188	171	מדד	55.6	1.6	148.6	47	22	07.05.95
[illegible]	218	541	482	מדד	27.8	2.6	40.8	130	77	17.05.95
[illegible]	382	530	257	מדד	3.5	1.8	21.8	285	278	20.11.94
[illegible]	889	1795	1078	מדד	9.1	2.0	15.8	805	766	31.05.95
[illegible]	647	949	915	מדד	51.7	1.8	18.9	551	363	30.04.97
[illegible] 3	394	1205	963	מדד	12.6	3.1	16.4	343	279	31.05.95
[illegible] 4	295	1205	1391	מדד	39.8	4.1	14.4	236	-44	31.05.97
[illegible]	1169	3882	2469	מדד	18.0	2.6	22.8	839	716	10.7.95
[illegible]	918	5073	4937	מדד	15.3	5.6	119.9	705	172	30.06.94
[illegible]	3247	3768	591	מדד	1.9	1.2	7.6	3212	3211	31.12.95
[illegible] 1	2.5	18.2	57.7	דולר	128.8	7.3	57871.7	0	-19	31.05.94
[illegible] 2	318	384	111	מדד	38.6	1.0	—	196	195	31.12.94
ש. פי	692	916	214	מדד	-1.1	1.5	-28.8	703	703	31.05.94
[illegible]	11.1	25	33.5	דולר	78.5	2.3	370.9	4	-8	05.11.94
[illegible]	257	745	770	מדד	36.5	3.1	115.5	136	-12	31.10.94
[illegible] 2	1743	3137	2225	מדד	26.5	1.8	26.8	1270	1058	31.03.96
[illegible]	451	797	468	מדד	12.8	1.8	28.3	384	350	10.08.95
[illegible] 2	17241	24342	13747	מדד	26.3	1.4	19.5	13067	12378	31.10.97
[illegible]	679	924	565	מדד	34.7	1.4	71.5	402	388	30.10.95
[illegible]	561	1101	766	מדד	28.6	2.0	38.9	413	368	31.07.95
[illegible]	577	962	448	מדד	6.5	1.7	5.7	634	585	31.12.96
[illegible]	215	1235	1084	מדד	-1.3	5.7	-11.2	252	236	31.05.94
[illegible]	204	322	144	מדד	8.2	1.6	22.6	186	182	10.04.95
שקם 1	113	241	165	מדד	15.3	2.1	8.8	115	100	20.09.98
שקם א	141	241	186	מדד	2.4	2.7	13.6	137	136	20.09.94
[illegible]	235	651	664	מדד	68.5	2.8	111.9	87	-185	31.05.95
[illegible]	169	557	776	מדד	69.6	3.3	84.2	74	-109	31.05.95
[illegible]	1029	1658	780	מדד	4.4	1.6	22.0	966	963	31.10.94
[illegible]	585	1157	1295	מדד	57.5	2.0	53.2	320	-4	31.01.96
[illegible]	181	124	125	דולר	82.7	1.2	78.8	31	14	31.03.97
תעשיות מלח	194	905	714	מדד	0.3	4.7	4.7	196	193	15.05.94
[illegible]	321	892	372	מדד	0.2	1.7	0.3	345	336	31.07.95
תשלוז 1	796	1532	630	מדד	-6.9	1.9	-21.7	916	916	30.11.94
תשלוז 2	658	1532	1158	מדד	18.6	2.3	6.6	675	536	30.08.98

אג"ח להמרה / 12.4.94

שם אג"ח	סוג הצמדה	שער מניה	שער אג"ח	תקופה ממוצעת לפדיון	פרמיית המרה ב-%	תשואה לפדיון ברוטו ב-%	תשואה לפדיון נטו ב-%
אביב	מדד	618	132	5.6	20.7	-0.1	-1.4
[illegible]	מדד	913	112	4.7	71.7	1.9	1.4
[illegible] 2	דולר	1385	171.5	3.4	-1.4	-4.0	-6.8
[illegible] 2	מדד	616	141	2.2	14.4	-1.6	-2.7
אוסיף השקעות א'	מדד	12436	148	4.4	4.1	-2.9	-2.9
[illegible]	מדד	1528	120.5	4.5	126.8	4.7	3.1
אורית א'	מדד	594	134	6.4	1.5	1.2	0.3
[illegible] ב'	מדד	1056	439	1.2	-0.2	-35.6	-35.2
[illegible]	מדד	1697	138	3.7	14.9	-1.5	-2.9
איילון [illegible] א'	מדד	1101	582	2.1	-7.0	-37.4	-37.8

הפורום הישראלי לניהול
משרד התעשיה והמסחר
לשכת המדען
התאחדות התעשיינים בישראל

ערב עיון

חממות טכנולוגיות

הזדמנויות חדשות לפיתוח התעשיה

4.5.94, בשעות אחה"צ בתל-אביב

התעשיין המחפש אפיקי פיתוח חדשים, ימצא בחממות הטכנולוגיות פרוייקטים רבים בשלבי פיתוח הבשלים להשקעה ולשותפות.

תכנית ערב העיון

מדיניות המדען הראשי בנושא חממות טכנולוגיות
דר' יהושע גלייטמן, המדען הראשי, משרד התעשיה והמסחר

סיכום שלוש שנים לפעילות החממות הטכנולוגיות
גב' רינה פרידור, מנהלת תכנית החממות הטכנולוגיות, לשכת המדען הראשי, משרד התמ"ס

מנחה: מר חיים קמיניץ, מנכ"ל המי"ל

פנל: **מסקנות ולקחים מהפעלת החממות הטכנולוגיות**
בהשתתפות: דר' לב דיאמנט, מנהל מטי"י קצרין - מרכז טיפוח יזמות בגולן
מר עמי לבנשטיין, מנהל חממת הטכניון ליזמות עולים בע"מ
מר דוד דלבר, מנהל מ.ט.ע. - מרכז טכנולוגיות עתידיות, פארק תעשייתי תמ"ד ליד דימונה
מר יואל ורשבסקי, מנהל מרכז קליטה טכנולוגי, ירושלים
דר' דוד אלגט, מנהל חממת מדע בע"מ, הר חוצבים, ירושלים

מנחה: גב' רינה פרידור, מנהלת תכנית החממות הטכנולוגיות, לשכת המדען הראשי, משרד התמ"ס

פנל: **התועלת הגלומה בחממות הטכנולוגיות עבור התעשיה**
בהשתתפות: מר יעקב אשל, משנה למנכ"ל, דיסקונט השקעות
פרופ' מקס הרצברג, מנכ"ל אורגניקס
מר זהר זיסאפל, מנכ"ל רד תקשורת מחשבים

מנחה: מר אהוד אורגיל, מנכ"ל ת.נ.ע - חבר לניהול ולהשקעות

פרטים והרשמה: הפורום הישראלי לניהול, טל. 03-6957202, פקס. 03-6953104